

T.C.
EGE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE LEHÇELERİ ANABİLİM DALI

ESKİŞEHİR İLİ YER ADLARI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN

Ebru ADA

DANIŞMAN

Yrd. Doç. Dr. İbrahim ŞAHİN

İZMİR-2012

Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne sunduğum "*Eskişehir İli Yer Adları*" adlı yüksek lisans tezinin tarafımdan bilimsel, âhlak ve normlara uygun bir şekilde hazırlandığını; tezimde yararlandığım kaynakları bibliyografyada ve dipnotlarda gösterdiğimi onurumla doğrularım.

15/10/2012

Ebru ADA

TUTANAK

Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 24/08/2012 tarih ve 26/8 sayılı kararı ile oluşturulan jüri Türk Dili ve Lehçeleri anabilim dalı yüksek lisans öğrencisi Ebru ADA'nın aşağıda (Türkçe / İngilizce) belirtilen tezini incelemiş ve adayı 18/09/2012 günü saat 14:00'da 90 dk. süren tez savunmasına almıştır.

Sınav sonunda adayın tez savunmasını ve jüri üyeleri tarafından tezi ile ilgili kendisine yöneltilen sorulara verdiği cevapları değerlendirerek tezin başarılı/başarısız/düzeltilmesi gerekli olduğuna oybirliğiyle /oyçokluğuyla karar vermiştir.

BAŞKAN

Prof. Dr. Zeki KAYMAZ

Başarılı ☒

Başarısız ☐

Düzeltilme (Üç ay süreli) ☐

ÜYE

Prof. Dr. Turan GÖKÇE

Başarılı ☒

Başarısız ☐

Düzeltilme (Üç ay süreli) ☐

ÜYE

Yrd. Doç. Dr. İbrahim ŞAHİN

Başarılı ☒

Başarısız ☐

Düzeltilme (Üç ay süreli) ☐

Tezin Türkçe Başlığı : Eskişehir İli Yer Adları

Tezin İngilizce Başlığı : Toponymy Of Eskişehir Province

* 1. Yüksek Lisans Tezi savunma süresi asgari 45 azami 90 dakikadır.

2. Tutanak (jürinin karar ve imzaları haricinde) **bilgisavarda** doldurulmalıdır.

3. **Tez başlığı (İngilizce ve Türkçe) mutlaka belirtilmelidir.**

4. Yüksek Lisans Tez savunmasında üyelerden en az birinin E.Ü.Lisansüstü eğitim öğretim yönetmeliğinin 17(2) maddesi gereğince **anabilim dışından** olması zorunludur.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	IV
ÖN SÖZ.....	XIII
KISALTMALAR.....	XIV
GİRİŞ.....	1
Eskişehir'in Tarihi ve Coğrafyası Üzerine Genel Bir Bakış.....	2
I. Eskişehir Tarihi.....	2
II. Eskişehir Coğrafyası.....	29
Eskişehir Yer Adları Üzerine Yapılan Çalışmalar.....	30
Tezde Kullanılan Yöntem ve Sınırlılık.....	31
I. Yöntem.....	31
II. Sınırlılık.....	33
I. BÖLÜM: ESKİŞEHİR'İN TOPONİMİK STRATİGRAFİSİ.....	34
I.1. Hitit ve Frig Katmanı.....	40
I.2. Roma-Bizans Katmanı.....	41
I.3. Türk Katmanı.....	41
I.3.1. Selçuklu-Beylikler-Osmanlı Dönemi.....	42
I.3.2. Cumhuriyet Dönemi.....	170
Sınıflandırmaya Alınmayan Yer Adları.....	196
Bölüm Sonucu.....	198

II. BÖLÜM: YER ADLARININ TÜRLERİ.....	199
II.1. Oykonomimler.....	199
II.1.1. Komonomimler.....	199
II.1.1.1. Çiftlik Adları.....	199
II.1.1.2. Köy Adları.....	200
II.1.1.3. Ören Adları.....	202
II.1.2. Astionimler.....	202
II.1.2.1. İl Adları.....	202
II.1.2.2. İlçe (Kaza) Adları.....	203
II.1.2.3. Bucak (Nahiye) Adları.....	203
II.1.3. Orpedyonimler.....	203
II.1.3.1. Kışlak Adları.....	203
II.1.3.2. Yaylak Adları.....	204
II.1.3.3. Arkaç Adları.....	204
II.2. Oronimler.....	204
II.2.1. Bayır Adları.....	205
II.2.2. Bel Adları.....	205
II.2.3. Boğaz Adları.....	205
II.2.4. Burun Adları.....	205
II.2.5. Dağ Adları.....	205

II.2.6. Doruk Adları.....	205
II.2.7. Düz (Ova) Adları.....	206
II.2.8. Kaş Adları.....	206
II.2.9. Kaya Adları.....	206
II.2.10. Kır Adları.....	206
II.2.11. Koyak Adları.....	206
II.2.12. Mağara Adları.....	206
II.2.13. Sırt Adları.....	207
II.2.14. Tepe Adları.....	208
II.2.15. Yazı Adları.....	210
II.2.16. Yüz adları.....	210
II.3. Horonimler.....	211
II.3.1. Doğal Horonimler.....	211
II.3.1.1. Mevki Adları.....	211
II.3.1.2. Yatak Adları.....	213
II.3.1.2.1. Hayvanlarla İlgili Yataklar.....	213
II.3.1.2.1. İnsanlarla İlgili Yataklar.....	213
II.4. Dromonimler.....	213
II.5. Agroonimler.....	213
II.5.1. Alan Adları.....	214

II.5.2. Bağ Adları.....	214
II.5.3. ayır Adları.....	214
II.5.4. Tarla Adları.....	214
II.6. Hidronimler.....	214
II.6.1. Potanimler.....	215
II.6.1.1. ay Adları.....	215
II.6.1.2. eşme Adları.....	215
II.6.1.3. Dere Adları.....	216
II.6.1.4. Ilıca Adları.....	217
II.6.1.5. Nehir Adları.....	217
II.6.1.6. Pınar Adları.....	218
II.6.2. Limnonimler.....	218
II.6.2.1. Baraj Adları.....	218
II.6.2.2. Baraj Gölü Adları.....	218
II.6.2.3. Göl Adları.....	218
II.6.2.4. Gölet Adları.....	219
II.6.2.5. Kaptaj Adları.....	219
II.6.2.6. Kuyu Adları.....	219
II.6.2.7. Kanal Adları.....	219
II.6.3. Helonimler.....	219

II.6.3.1. Bataklık Adları.....	220
II.6.3.2. Sazlık Adları.....	220
II.2.7. Drimonimler.....	220
Bölüm Sonucu.....	220
III. BÖLÜM: LEKSİK-SEMANTİK İNCELEME.....	222
III.1. İnsan ve İnsan Faaliyetleriyle Coğrafi Objeler Arasındaki Bağ Doğrudan Yansıtan Yer Adları.....	223
III.1.1. Antropotoponimler.....	223
III.1.2. Etnotoponimler.....	244
III.1.3. Fitotoponimler.....	287
III.1.4. Zootoponimler.....	303
III.1.5. Topotoponimler.....	308
III.1.6. Hayvancılıkla İlgili Yer Adları.....	412
III.1.7. Göçebelikle İlgili Yer Adları.....	415
III.1.8. Ziraatla İlgili Yer Adları.....	415
III.1.9. Zanaatla İlgili Yer Adları.....	418
III.1.10. Madencilikle İlgili Yer Adları.....	419
III.1.11. Kurum-Kuruluş ve Yapı-Yapıt Adlarına Dayalı Yer Adları.....	421
III.1.12. Alet-Edevat İle İlgili Yer Adları.....	425
III.1.13. Bir Olaya Bağlı Olarak Ortaya Çıkan Yer Adları.....	425

III.1.14. Din ve Dini Hayatla İlgili Yer Adları.....	429
III.1.15. Yiyecek-İçecek adlarına Dayalı Yer Adları.....	434
III.1.16. Unvan Adlarına Dayalı Yer Adları.....	435
III.1.17. Aile ya da Akrabalık Adlarına Dayalı Yer Adları.....	435
III.2. İnsan ve İnsan Faaliyetleriyle Coğrafi Nesneler Arasındaki Bağlı Dolaylı Olarak Yansıtan Yer Adları.....	436
III.2.1. Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Sözcüklerle Kurulu Yer Adları.....	436
III.2.2. Yerin Konumuna Bağlı Olarak İsim Alan Yer Adları.....	448
III.2.3. Renk Adlarıyla Kurulan Yer Adları.....	450
III.2.4. Sayı Adlarıyla Kurulan Yer Adları.....	455
III.2.5. Yansıma Adlarla Kurulan Yer Adları.....	456
III.2.6. Coğrafi Nesnelerin Görünümüne ve Yapısına Göre İsim Alan Yer Adları.....	456
III.2.7. Benzetmeye Dayalı İsim Alan Yer Adları.....	474
III.2.8. Diğerleri.....	477
Anlamı veya Kaynağı Tespit Edilemeyen Yer Adları.....	480
Bölüm Sonucu.....	503
IV. BÖLÜM: YER ADLARININ GRAMER YAPISI.....	519
IV.1. Basit Yer adları.....	519
IV.2. Türemiş Yer Adları.....	520

IV.2.1. Türkçe Ek Alarak Oluşan Türemiş Yer Adları.....	520
IV.2.1.1. Ad Yapım Eki Niteliğindeki Toponimcil Ekler.....	520
IV.2.1.2. Çokluk Eki Niteliğindeki Toponimcil Ekler.....	522
IV.2.2. Arapça Ek Alarak Oluşan Türemiş Yer Adları.....	522
IV.3. Birleşik Yer Adları.....	523
IV.3.1. Ad Tamlaması Kuruluşundaki Yer Adları.....	523
IV.3.1.1. Belirtili Ad Tamlaması Kuruluşundaki Yer Adları.....	523
IV.3.1.1.1. Tamlayan Unsuru Kelime Grubu Olanlar.....	525
IV.3.1.1.1.1. Tamlayan Unsuru Sıfat Tamlaması Olanlar.....	525
IV.3.1.1.1.2. Tamlayan Unsuru Unvan Grubu Olanlar.....	525
IV.3.1.1.1.3. Tamlayan Unsuru Birleşik Ad Grubu Olanlar.....	526
IV.3.1.1.2. Tamlanan Unsuru Kelime Grubu Olanlar.....	526
IV.3.1.1.2.1. Tamlanan Unsuru Belirtisiz Ad Tamlaması Olanlar.....	526
IV.3.1.2. Belirtisiz Ad Tamlaması Kuruluşundaki Yer Adları.....	526
IV.3.1.2.1. Tamlayan Unsuru Kelime Grubu Olanlar.....	534
IV.3.1.2.1.1. Tamlayan Unsuru Belirtili Ad Tamlaması Olanlar.....	534
IV.3.1.2.1.2. Tamlayan Unsuru Belirtisiz Ad Tamlaması Olanlar.....	536
IV.3.1.2.1.3. Tamlayan Unsuru Sıfat Tamlaması Olanlar.....	543
IV.3.1.2.1.4. Tamlayan Unsuru Unvan Grubu Olanlar.....	553
IV.3.1.2.1.5. Tamlayan Unsuru Birleşik Ad Grubu Olanlar.....	554

IV.3.1.2.1.6. Tamlayan Unsuru İsim-Fiil Grubu Olanlar.....	555
IV.3.1.2.1.7. Tamlayan Unsuru Sıfat-Fiil Grubu Olanlar.....	555
IV.3.1.2.1.8. Tamlayan Unsuru Kısaltma Grubu Olanlar.....	555
IV.3.1.2.1.9. Tamlayan Unsuru Ad+Fiil Çekimi Kuruluşunda Olanlar.....	556
IV.3.1.2.2. Tamlanan Unsuru Kelime Grubu Olanlar.....	556
IV.3.1.2.2.1. Tamlanan Unsuru Belirtisiz Ad Tamlaması Olanlar.....	556
IV.3.1.2.3. Hem Tamlayan Hem Tamlanan Unsuru Kelime Grubu Olanlar..	557
IV.3.1.2.3.1. Tamlayan ve Tamlanan Unsuru Belirtisiz Ad Tamlaması Olanlar.....	558
IV.3.1.2.3.2. Tamlayan Unsuru Sıfat Tamlaması Tamlanan Unsuru Belirtisiz Ad Tamlaması Olanlar.....	558
IV.3.1.2.3.3. Tamlayan Unsuru Unvan Grubu Tamlanan Unsuru Belirtisiz Ad Tamlaması Olanlar.....	559
IV.3.2. Sıfat Tamlaması Kuruluşundaki Yer Adları.....	559
IV.3.2.1. Tamlayan Unsuru Ad Soylu Olanlar.....	559
IV.3.2.2. Tamlayan Unsuru Fiil Soylu Olanlar.....	568
IV.3.2.3. Tamlayan Unsuru Kelime Grubu Olanlar.....	568
IV.3.2.3.1. Tamlayan Unsuru Sıfat Tamlaması Olanlar.....	568
IV.3.2.3.2. Tamlayan Unsuru Sıfat-Fiil Grubu Olanlar.....	569
IV. 3.2.3.3. Tamlayan Unsuru Kısaltma Grubu Olanlar.....	569
IV.3.2.3.4. Tamlayan Unsuru Tekrar Grubu Olanlar.....	569

IV.3.2.4. Tamlanan Unsuru Kelime Grubu Olanlar.....	570
IV.3.2.4.1. Tamlanan Unsuru Sıfat Tamlaması Olanlar.....	570
IV.3.3. Birleşik Ad Grubu Kuruluşundaki Yer Adları.....	571
IV.3.4. Unvan Grubu Kuruluşundaki Yer Adları.....	571
IV. 3.4.1. Tamlayan Unsuru Kelime Grubu Olanlar.....	571
IV.3.4.1.1. Tamlayan Unsuru Birleşik Ad Grubu Olanlar.....	571
IV.3.5. Sıfat-Fiil Grubu Kuruluşundaki Yer Adları.....	572
Sınıflandırılmayan Yer Adları.....	572
Bölüm Sonucu.....	574
V. BÖLÜM: COĞRAFİ TERİMLER SÖZLÜĞÜ.....	576
SONUÇ.....	592
DİZİN.....	600
KAYNAKLAR.....	681
ÖZET.....	705
ÖZGEÇMİŞ.....	709

ÖN SÖZ

“Eskişehir İli Yer Adları” adlı bu tez 1/100000 ölçekli Eskişehir haritasında geçen yer adları üzerine yapılmış bir yeradibilimi çalışmasıdır. Tezin amacı, haritada yer alan adların tespiti, bunların yöreden edinilen bilgilerden de faydalanarak araştırılması ve böylece Eskişehir yöresindeki yer adı verme kültürünün ortaya çıkartılmasıdır.

İki senelik yoğun bir çalışmanın ürünü olan bu teze katkı sağlayan birçok kişi olmuştur.

Tezin her aşamasında yardım ve desteğini esirgemeyen değerli arkadaşım Hatice Özge BİLİR’e, yöre halkından bilgi edinmemizde bize yardımcı olan sayın Nizamettin ARSLAN’a, tezde kullanılan haritalarda sınırların belirlenmesi ve yer adlarının okunması konusunda yardımcı olan Harita Mühendisi sayın Serdar OĞUZ’a, coğrafi konularda yardımcı olan Ege Üniversitesi Coğrafya Bölümü Arş. Gör. sayın İlkay SÜDAŞ’a, tezde yer alan bitki adları ile ilgili konularda yardımcı olan Ege Üniversitesi Botanik Bahçesi ve Herbaryum Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü sayın Prof. Dr. Özcan SEÇMEN’e, Eskişehir yöresiyle ilgili dil çalışmalarına ulaşmamızda yardımcı olan değerli hocam Prof. Dr. Gürer GÜLSEVİN’e, tezin tarih içerikli bölümlerinde yaptığı yardımlardan dolayı sayın Prof. Dr. Turan GÖKÇE’ye ve tez konusunun belirlenmesinde yardım ve ilgisini esirgemeyen değerli hocam Prof. Dr. Zeki KAYMAZ’a teşekkürü bir borç bilirim.

KISALTMALAR

Ap.: Alpu (İlçesi)

BBK: Büyük Bitkiler Kılavuzu

bk: Bakınız

Bo.: Beylikova (İlçesi)

BOA: Başbakanlık Osmanlı Arşivi

BOA. TD: Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Tapu Tahrir Defteri

BOA. MAD: Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Maliyeden Müdevver Defter

BOAR: Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi

BTH: Bütün Türk Halkları

C: Cilt

çev.: Çeviren

Çft.: Çifteler (İlçesi)

DLT: Divanü Lûgati't-Türk

DS: Türkiye'de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü

ed.: Editör

Far.: Farsça

Gn.: Günyüzü (İlçesi)

H: Hicri

haz.: Hazırlayan

Hn.: Han (İlçesi)

İ.DH: İrade-i Dâhiliye

İn.: İnönü (İlçesi)

KTLS: Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri Sözlüğü

M: Miladi

MÖ: Milattan Önce

Mç.: Mihaliççık

Mgz.: Mihalgazi (İlçesi)

ML. VRD. TMT: Mâliye Nezâreti Temettu'ât Defteri

nr.: Numara

Odp. Odunpazarı (İlçesi)

s.: Sayfa

S: Sayı

Src.: Sarıcakaya (İlçesi)

Sv.: Sivrihisar (İlçesi)

Syg.: Seyitgazi (İlçesi)

Tar. S.: Tarama Sözlüğü

TDK: Türk Dil Kurumu

TKA: Tapu Kadastro Kuyûd-i Kadîme Arşivi

TKAE: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü

Tpb.: Tepebaşı (İlçesi)

TS: Türkçe Sözlük

TTK: Türk Tarih Kurumu

vd.: Ve diğerleri

yay.: Yayınlayan

GİRİŞ

Onomastik, Türkçe adıyla Adbilim, bir kelime türü olan “ad”ı çeşitli yöntemlerle ele alıp inceleyen bir bilim dalıdır. Toponimi, Türkçe adıyla Yeradibilimi ise, onomastiğin bir alt dalı olup, amacı belirli yöntemlerle yerlerin özel adlarını incelemektir. Toponimi uzun zamandır araştırmacıların dikkatini çeken bir alan olmasına karşın, yapılan çalışmaların belirli bir sistematikten uzak olup yapılan her çalışmanın yönteminin birbirinden farklı olduğu gözlenmektedir. Hâlbuki herhangi bir coğrafyanın yer adlarının çok sayıda olması nedeniyle bu adların hepsinin bir kişi tarafından araştırılması mümkün değildir. Bu nedenle yapılan çalışmaların bir bütün haline getirilebilmesi için belirli bir sistematiğe çalışılması gerekmektedir.

Toponimi dil, tarih, coğrafya alanlarında disiplinler arası bir alan olması nedeniyle sadece dilcilerin değil, diğer alanda çalışanların da dikkatini cezbetmektedir. Yapılacak toponimi çalışmaları dile olduğu kadar tarih alanına da katkı sağlayacaktır. Yer adlarında etnonimlerin takibi yerleşme tarihi açısından önem taşımaktadır. Yerleşim birimi adları da göç tarihi ve göç yolu açısından önemlidir.

Yeradı çalışmaları Anadolu’nun dil zenginliğini göstermek bakımından da önemli bir malzemedir. Bugün halk dilinde kullanılmayan kelimeler yer adlarında yaşamaktadır. Yerleşim birimlerinin adları değiştirilse dahi dere, tepe, yayla gibi coğrafi adlar değişmediğinden büyük öneme sahiptirler. Ancak bu adların gün geçtikçe unutulması, yerleşim birimi adlarının ise sürekli değişim halinde olması, unutulmaya yüz tutmuş bu adların geç kalmadan tespit edilmesini ve bu alana gereken önemin verilmesini gerekli kılmaktadır.

Eskişehir'in Tarihi ve Coğrafyası Üzerine Genel Bir Bakış

I. Eskişehir Tarihi

Konumu nedeniyle tarih boyunca stratejik önemini koruyan *Eskişehir*, İç Anadolu Bölgesi'nin batıya açılan kapısıdır (Sivas Tüfekçi, 1999: 7). Coğrafyacılar tarafından İç Batı Anadolu'nun eşiği olarak adlandırılan (İzbırak, 1972: 4) Eskişehir, Batı Karadeniz, Marmara ve İç Batı Anadolu'nun İç Anadolu ile kavuştukları bir bölgede ve bu bölgelerden İç Anadolu'ya sokulan yolların kavşak noktasında yer alır (Büyük Larousse 8, 1986: 3816). Böyle bir kavşak noktasında bulunması; Sakarya Irmağı'nın bir kolu olan Porsuk Çayı ve ona dökülen Sarısu'nun aktığı geniş, verimli bir ovada yer alması nedeniyle Eskişehir, tarih öncesi dönemlerden başlayarak günümüze kadar sürekli bir yerleşim bölgesi olmuştur. Yazılı tarih öncesinde Eskişehir'de yerleşmenin Kalkolitik (Bakır) döneme (MÖ 3500) kadar gitmekte olduğu, ilin kuzeybatısındaki Demirci Höyük'te 1973 yılında Prof. Kurt Bittel yönetiminde başlayan ve 1945 yılında tekrar başlatılarak 1979 yılında Dr. Manfred Korfmann tarafından tamamlanan kazı çalışmalarıyla, kanıtlanmıştır (Doğru, 2005: 23-24).

Bölgenin tarihi, bölgede hâkim olan devlet ve medeniyetler esas alınarak kronolojik bir sistem içinde ele alınmıştır.

Hitit Krallığı Dönemi

Eskişehir'de ilk siyasi birliğin MÖ XV. yüzyıl ortalarında, II. Tudhaliya (1425-1390) (Desti, 1998: 56) ile başlayan Hitit imparatorluk döneminde (Doğru, 2005: 25), gevşek bir konfederasyon bile denilemeyecek devletler topluluğu halindeki Hititlerin (Umar, 1991: 10) devletlerinden biri olan Arzawalılar tarafından kurulduğu sanılmaktadır (Badagözoğlu, 1975: 10). Bu dönemde bölgeye,

bölgedeki dağların görüntüsü nedeniyle, “ Masa” adı verilmiştir (Doğru, 2005: 25, Eskişehir, 1967: 112, Soysal, 1973: 128).

Orta Anadolu’da MÖ XIX.-XII. yüzyıllar arasında yaşayan Hititler, bir yandan Asur saldırıları ve Batı Anadolu halklarının isyanı diğer yandan ise Mısır yazıtlarında “Deniz Halkları” şeklinde geçen (Umar, 1991: 28), Anadolu’yu baştan başa geçerek Suriye üzerinden Mısır kapılarına dayanan toplulukların göçü sonucu yıkılmıştır (Büyük Larousse 10, 1986: 5330). Böylelikle bölgedeki Hitit hâkimiyeti yerini Frig hâkimiyetine bırakmıştır.

Frig Krallığı Dönemi

Anayurtları Trakya’dan, Anadolu’ya gelişleri MÖ XII. yüzyıl olsa da bir devlet olarak ortaya çıkışları MÖ VIII. yüzyıl olan Friglerin (Gür, 2007: 30), Hititleri yıkan deniz kavimleri arasında yer aldıkları düşünülse de (Desti, 1998: 119); Gordion kazılarında aynı katta bulunan Hitit ve Frig kalıntıları, Hitit uygarlığının yerini Frig uygarlığına birden bire bırakmadığını gösterir (Umar, 1991: 49). Yazılı tarih döneminde Eskişehir’de kalıcı bir yerleşme yapan Frigler (Doğru, 2005: 25), önce Kızılırmak Nehri yayı içerisinde kalan Kapadokya bölgesine yerleşmişler; ancak Asur akınlarından duydukları rahatsızlık nedeniyle biraz kuzeye çıkarak Polatlı yakınlarındaki Gordion’u başkent yapmışlardır. Yapılan kazılardaki buluntular Frig kültürünün daha çok Eskişehir-Afyonkarahisar–Kütahya sınırı içinde yoğunlaştığını göstermektedir.

Antik batı kaynaklarında verilen bilgilere göre Frigya Devleti’nin ilk kralı, başkent Gordion’a da adını vermiş olan Gordios’tur. Başkent Gordion’un ise kelime olarak “Gordios’un şehri” anlamına geldiği belirtilmektedir (Gür, 2007: 30).

Zaman içerisinde çeşitli bölümlere ayrılan Frigya'nın kuzeybatı kesimi olan Phrygia Epiktetos (ya da Küçük Phrygia) (Sevin, 2001: 198) bölümü ile ilgili Ramsay şu ifadeyi kullanmıştır:

“Epiktetos'ta altı şehir vardı; Midaion, Dorylaion, Kotiaion, Nakoleia, Aizanoi, Kadoi-mamiafi Strabo Kadoi'nin bazıları tarafından Mysia'da addedildiğini de ilave eder.” (Ramsay, 1960: 157).

İşte Ramsay'ın bahsettiği bu altı şehirden biri olan Dorylaion, bugünkü Eskişehir'e o dönemde verilen isimdir. Şehrin bugünkü Eskişehir sınırları içinde yer aldığı bilirse de Antik Dorylaion'un mevkii ile ilgili üç ayrı görüş vardır. Bunlardan birincisi şehrin Eskişehir'in altı kilometre güneybatısında yer alan Karacaşehir Köyündeki Bizans Kalesi'nin yamaçlarında, ikincisi Eskişehir'in kuzeydoğusunda yer alan Muttalıp Köyü yakınlarındaki Şarhöyük'te (Büyük Larousse 7, 1986: 3331), üçüncüsü ise XX. yüzyılın başında toplu bir yerleşme yeri olan Yukarı Mahalle, Hamamlar ve Köprübaşı mevkisinde (Albek, 1991: 63) kurulduğu görüşüdür. Bu görüşler arasında en çok kabul gören görüş ise ikincisidir.

Ne zaman kurulduğu pek malum değilse de Dorylaion'un, Antik Dönem'den itibaren önemli yolların kesiştiği noktada yer alması, Porsuk vadisini denetleyen bir konumda olması, şehrin önünde uzanan verimli bir ovanın bulunması (Tunçdilek, 1957: 35) Eskişehir'in tarihsel gelişiminde önemli bir rol oynamasını sağlamıştır (Altınsapan-Parla, 2004: 4).

Dorylaion'un isminin nereden geldiği konusunda diğer tarihi kaynaklardan farklı olarak Suzan Albek, XIX. yüzyılın sonlarında bulunan sekiz yazıttan iki tanesinde geçen, iki ayrı isimden bahseder. Bunlardan ilki 1893 yılında Eskişehir Hacı Murat Bey Hanı'nda bulunan bir heykel kaidesinde geçen “şehrin kurucusu Eretria'lı Dorylaos” ifadesidir. İkincisi ise Şarhöyük'ten çıkarılan diğer bir yazıttaki “Herakles soyundan Akamantion Dorylaos”a ithafıdır. İşte bu iki yazıtta

kurucu olarak iki kahraman ismi bir arada verilmiştir: “Akamas” (Kral Theseus’un oğlu) ve “Dorylaos”. Albek bu iki adın Roma dönemindeki Dorylaion sikkelerinde ve yine bu dönemden kalma bir terhis tezkeresinde de bir arada kullanıldığını belirtir (Albek, 1991: 66-67). Buna karşılık tarihi kaynakların birçoğunda şehrin kurucusu Eretria’lı Dorylaos olarak gösterilmektedir.

Frigler en parlak dönemlerini yaşadıkları Kral Midas döneminde, MÖ VII. yüzyılın başlarında göçebe Kimmerlerin saldırısına uğramış, başkent Gordion yakılıp yıkılmış ve bu mağlubiyete dayanamayan Kral Midas intihar etmiştir (Sevin, 2001: 194). Midas’ın ani ölümü karşısında Frigya Devleti’nin politik gücü sona ermiş; fakat Frigler tarih sahnesinden tamamıyla çekilmemiştir. Devletin yıkılmasından sonra Frig Beylikleri MÖ 590 yılındaki Lidya seferine kadar bağımsız bir şekilde (Sivas Tüfekçi, 1999: 37-38), MÖ 546 yılındaki büyük Pers istilasına kadar da Lidya Krallığı’na bağlı prenslikler olarak varlıklarını sürdürmüşlerdir (Gür, 2007: 31). Pers egemenliğini takip eden Helenistik dönemde, Roma döneminin sonlarında, hatta Hristiyanlığın ortaya çıkışına kadar Frigya kültürünün etkileri devam etmiştir (Sivas Tüfekçi, 1999: 39).

Lidya Krallığı Dönemi

Kral Giges sayesinde bağımsız bir devlet olan Lidyalılar (İşcan, 2006: 8), Frigya Devleti’nin zayıflaması üzerine MÖ 600’lü yıllarda devleti yıkarak (Büyük Larousse 18, 1986: 9347) Dorylaion’a hâkim olmuşlardır. Dorylaion’daki Lidya hâkimiyeti, Lidyalıların en parlak dönemindeki İmparator Kroisos (Karun)’un (Gür, 2007: 35) Pers Kralı Keyhüsrev (Büyük Larousse 15, 1986: 7600) karşısında aldığı yenilgi ile son bulmuş ve MÖ 546 yılında yıkılan Lidya Krallığı’nın yerini Pers Krallığı almıştır (Öztuna, 1963: 41).

Pers Krallığı Dönemi

İran’da Med İmparatorluğu’nun yerini alan (İşcan, 2006: 8), Kızılırmak’a kadar güçlü bir devlet kuran Perslerin (Albek, 1991: 36) izledikleri politikalar göz önüne alındığında, bölgenin jeostratejik açıdan öneminin anlaşılmasının ilk kez bu dönemde olduğu söylenebilir. Grek dünyasını ele geçirmeyi amaçlayan Perslerin bunu Eskişehir üzerinden doğu-batı yönünde hareket ederek yapmayı planladıkları düşünülebilir (İznik, 2005: 370).

Dorylaion’da MÖ 546 yılında başlayan Pers hâkimiyeti Büyük İskender ile Gronikos (Bakırçay) kenarında yapılan Gronikos savaşına kadar sürmüştür, bu savaştan sonra yerini Makedonya İmparatorluğu’na bırakmıştır (İşcan, 2006: 9).

Makedonya İmparatorluğu Dönemi ve Helenistik Dönem

MÖ 334 yılında başladığı Asya seferi ile büyük bir imparatorluk kurmayı amaçlayan İskender, Pers hâkimiyetine son verdikten sonra ölüm tarihi olan MÖ 323 yılına (Büyük Larousse 11, 1986: 5788-5789) kadar Dorylaion’da hüküm sürmüştür. Onun ölümünden sonra imparatorluktaki birlik düşüncesi unutulmuş, Anadolu tüm Helenistik dönem boyunca bir savaş alanına dönmüştür (Kortanoğlu, 2008: 6). İmparatorluğun önde gelen yöneticilerinin ve komutalarının imparatorluktan pay kapma yarışına girdikleri bu on yıllık mücadele döneminde (Baskıcı, 2009: 56) Dorylaion önemli bir stratejik nokta olmuştur. İskender’in kumandanlarından Frigya satrapı Antigonos ve Trakya Kralı Lysimachos arasındaki mücadelelerde Dorylaion’dan söz edilmektedir (Albek, 1991: 37).

Bu mücadele döneminde Anadolu önce Antigonos, MÖ 301 yılındaki Ipsos savaşı sonrasında Lysimachos ve MÖ 281 yılındaki Kurupedion savaşı sonrasında ise Selekuosların eline geçmiştir. MÖ 277 yılında ise Anadolu, Balkanlar’dan gelen ve bir Kelt boyu olan Galatların istilasına uğramış, bu istila

Bergama Krallığı tarafından durdurulmuştur (Sevin, 2001: 195). Bergama Krallığı tarafından püskürtülen Galatlar, Orta Anadolu yaylasına çekilmiş ve Sivrihisar yöresine yerleşmiştir (Albek, 1991: 38).

İskender'in mirasının en büyük kısmına sahip olan, kumandan Seleukos Niktor tarafından kurulan Seleukoslar (Öztuna, 1963: 47), bölgeyi kısa bir süreliğine Galatlardan kurtarsalar da bölgedeki hâkimiyetleri, MÖ 188 yılında Apameia (Dinar) barış antlaşması ile sonuçlanan Magnesia (Manisa) savaşı (MÖ 190) yenilgisi ile son bulmuştur (Umar, 1991: 185). Bu tarihten itibaren bölge Romalılar tarafından Bergama Krallığı'nın egemenliğine verilmiştir (Sevin, 2001: 195).

Roma İmparatorluğu Dönemi

Romalılar tarafından Bergama Krallığı'nın hâkimiyetine verilen bölge, Bergama Kralı III. Attalos tarafından, Attalos'un ölüm tarihi olan MÖ 133'de vasiyet olarak Romalılara bırakılmıştır (Strabon, 2000: 168). Bu dönemde ilk kez tarih sahnesinde ciddi anlamda görülen Dorylaion, Romalılar tarafından bir merkez haline getirilmeye çalışılmıştır. Romalılar tarafından daha rahat vergi toplamak, güvenliği daha kolay sağlayabilmek amacıyla yapılan bu kentleştirme hareketi zorlama ile yapılmaya çalışıldığından Eskişehir hiçbir zaman Efes vb. bir kent gibi olmamıştır (İznik, 2005: 379). Buna rağmen bu dönemde gelişmeye başlayan şehir, sıcak su kaynaklarının bulunması, şifalı suların varlığı nedeniyle bir şifa ve eğlence yeri olarak değerlendirilmiştir (İşcan, 2006: 9). Romalılar tarafından bir sayfiye yeri olarak görülmesinin yanı sıra hareketli ticari yaşamı nedeniyle bölgede pazarlar da kurulmuştur (Algan, 2000: 99).

Beş yüz yıldan fazla Roma İmparatorluğu egemenliğinde kalan bölge, MS 395 yılında imparatorluğun ikiye ayrılması üzerine Doğu Roma (Bizans) sınırları içinde kalmıştır (Doğru, 2005: 26).

Bizans İmparatorluğu ve Selçuklu Devleti Dönemi

Bizans hâkimiyeti döneminde, Roma İmparatorluğu'nun düşmanı olan Perslerin yerini Araplar almıştır. VII. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Anadolu'ya yapılan Arap akınları, Arapların “Edrolya”, “Duruliye” (Albek, 1991: 91), “Derveliye” (Belâzürî, 1987: 236), “Drusilya” (Darga, 1993: 481) dedikleri Dorylaion'u da etkilemiştir. Seyyid Battal Gazi de bu akınlar sırasında, 740 yılında Afyonkarahisar yakınlarındaki Akroinon savaşında şehit düşmüştür (Mutlu-İşcan, 1990: 17).

X. yüzyılda bölgede son bulan Arap akınları yerini, XI. yüzyılın başından itibaren Türkmen akınlarına bırakmıştır. Abbasiler döneminde Anadolu'ya girmeye başlayan Türkler, 1071 Malazgirt zaferi ile bu ilerleyişi hızlandırmıştır. 1074 yılında Anadolu Selçuklu Devleti'nin kurucusu Kutalmışoğlu Süleyman Şah ile Bizans İmparatoru VII. Mikail Dukas arasında yapılan antlaşma ile Türklere bırakılan Dorylaion (Albek, 1991: 92-93), Süleyman Şah'ın 1075 yılında İznik'i fethedip başkent yapması ile Selçuklular için önem kazanmıştır (Sevim-Yücel, 1989: 100).

Büyük Selçuklu Sultanı Sultan Melikşah, Kutalmışoğlu Süleyman Şah'ın Anadolu'da bir devlet kurmasından rahatsız olmuş ve Kutalmışoğullarını denetimi altına almak için Emir Bursuk'u Anadolu'ya göndermiştir (Cahen, 1979: 89). Emir Bursuk Süleyman Şah'a karşı başarılı olamamış ise de bu emirin adı Porsuk (Tymerius) Çayı'nın adında günümüze kadar gelmiştir (Doğru, 2005: 29).

Kutalmışoğlu Süleyman Şah'tan sonra onun yerine geçen oğlu I. Kılıç Arslan (Altınsapan-Parla, 2004: 8) döneminde Eskişehir büyük bir savaşa sahne olmuştur. Bizans'ı yok edebilecek gücün Avrupa'yı tehdit eder hale gelmesi nedeniyle, Hristiyanlara ait olduğu söylenen kutsal toprakların kurtarılması için (Turan, 1997: 683) Anadolu'ya yürüyen Haçlı ordusu ile I. Kılıç Arslan

yönetimindeki Selçuklu ordusu, 1097 yılında Dorylaion ovasında karşılaşmış ve I. Kılıç Arslan savaşı kaybetmiştir (Demirkent, 1996: 28-30). I. Kılıç Arslan'ın bu savaş sırasında karargahını Dorylaion'a hakim bir tepe üzerine kurmuş olması ve savaşı buradan yönetmesi dolayısıyla bu uç vilayet Sultanhöyüğü/ Sultanönü adını almıştır (Turan, 1984: 508)

1097 yılındaki I. Haçlı Seferi yenilgisinden sonra Eskişehir, 1147 yılında bir savaşa daha sahne olmuştur. Anadolu üzerinden geçen II. Haçlı ordusu Sarısu Çayı'na ulaştığında Sultan Mesud'un başında bulunduğu Selçuklu ordusunun saldırısına uğramış ve bir önceki seferin aksine Selçuklu ordusu tarafından büyük bir bozguna uğratılmıştır (Doğru, 2005: 31-32).

1156 yılında Sultan Sencer'in ölümü üzerine tamamen ortadan kalkan Büyük Selçuklu hâkimiyetinden sonra Anadolu'ya gelen Türkmenlerin sayısında artış olmuş (Cahen, 1979: 64), bu artış ile birlikte Anadolu Selçuklu Sultanı II. Kılıç Arslan zamanında Eskişehir-Seyitgazi hattından geçen Bizans-Selçuklu sınırı, Türkmenlerin hattın batısına geçmemesi için stratejik bir öneme sahip olmuştur. Türkmenlerin bu sınırı geçmeyeceğine dair 1162 yılında II. Kılıç Arslan ile İmparator Komnen arasında bir antlaşma yapılmasına rağmen (Doğru, 2005: 32-33) Türkmenlerin varlığı iki devlet arasında gerginliğe sebep olmuş ve sonunda Selçuklu ile Bizans 1176'da Miryokefalon'da karşı karşıya gelmiş, Bizans ağır bir yenilgiye uğramıştır (Oğuzoğlu-Emecen, 1995: 399). Bizans'ın bölgedeki egemenliği ise 1180 yılında I. Manuel Komnen'in ölümünden sonra sona ermiştir (Altınsapan-Parla, 2004: 11).

Beylikler ve Osmanlı İmparatorluğu Dönemi

Büyük Selçuklu Devleti'nin yıkılmasıyla artan Türkmen göçleri sonucunda, Selçuklu Sultanı I. Alaeddin Keykubat zamanında Kayı boyundan olan Osmanogulları, Ankara'nın batısında Karacadağ tarafına yerleşmişlerdir (Uzunçarşılı, Osmanlı Tarihi I, 1947: 99, 103/dn. 3). XIII. yüzyılın ikinci yarısında ise, kendisine bağlı Türkmenlerle birlikte Anadolu'ya gelen Ertuğrul Gazi Selçuklu sultanının emri ile Sultanönü'ne yerleştirilmiştir (Doğru, 2005: 53).

1243 yılında Selçuklu sultanı II. Keyhüsrev'in Köseadağ Savaşı'nda İlhanlılara yenilmesi ile İlhanlıların hâkimiyetine giren bölgede yöresel beyliklerin nüfuzu artmış ve Eskişehir bir süre için Germiyanogulları'nın hâkimiyeti altında kalmıştır (Albek, 1991: 97-99). Ertuğrul Gazi'nin oğlu Osman Bey'in 1291 yılında Karacahisar'ı alması üzerine uç beyliğine yükselen Osmanlı (Alparslan-Parla, 2004: 16), bu dönemde henüz Mahrûse-i Sultanyüki adı ile bilinen Eskişehir'e de sahip olmuştur (İbn-i Kemal, 1970: 106). Sultanönü, Osman Bey'in babasının doğduğu ve öldüğü; Ertuğrul Bey'in eski kışlağı olan Söğüt, Karacahisar ve Bilecik'i sınırları içinde bulunduran, Osmanlı İmparatorluğu'nun beşiği olan bir sancaktır (Hammer, 2005: 2).

1402 yılında I. Beyazid'in Ankara Savaşı'nda Timur'a yenilmesi ile Anadolu beyliklerini tekrar teşkilatlandıran Timur sayesinde, Osmanlı sınırı içindeki Sivrihisar ve dolayları Karamanogulları hâkimiyetine geçmiştir. I. Beyazid'in ölümü ile Anadolu'da görülen taht mücadeleleri sırasında, Karamanogulları ve Osmanlı arasında sık sık el değiştiren Sultanönü, 1415'de Çelebi Mehmed döneminde Karamanogulları ile yapılan antlaşma ile Osmanlı topraklarına geçmiş ve bu tarihten itibaren Osmanlı sınırları içinde savaştan uzak, güvenli bir vilayet olarak kalmıştır (Doğru, 2005: 74-75)

Osmanlı döneminde, Eskişehir'e farklı tarihlerde, farklı bölgelerden göçler yapılmıştır. Bu göçlerin yoğunlukları da birbirinden farklıdır. Yapılan bu göçler, Eskişehir'de yeni köylerin kurulmasına, var olan köylerin iskânına neden olmuştur. Eskişehir'e yapılan göçlerde Rusya'nın göçmenlere karşı uyguladığı politikalar olayların temelini oluşturmaktadır (Saydam, 1977: 63). 1768-1774 Osmanlı-Rus Savaşı sonucu imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşması (1774) ile Osmanlı Devleti'nin Kırım ile bağlantısı kesilmiş (Erkan, 2006: 162) Kırım'ın yalnız kalarak Rusya tarafından daha kolay yok edilmesi amacıyla sözde bağımsızlığı sağlanmıştır (Ülküsal, 1966: 18-19). Ancak öngörülen bu bağımsızlık çok sürmemiş, 1783 yılında Kırım'ın Rusya tarafından ortadan kaldırılması ile Kuzey Kafkasya'da bir asır kadar sürecek bir mücadele başlamıştır (Erkan, 2006: 162). Esas olarak Kırım'dan Osmanlı Devleti'ne yapılan göçler bunun neticesinde gerçekleşmiştir (Kırımlı, 2005: 147). Kırım'ın ilhakını takip eden süreçte Eskişehir'e göç olmamakla beraber asıl göç dalgası Kırım Savaşı (1853-1856) sonucu meydana gelen büyük maddi, manevi şiddet ve baskı ile Ak toprak dedikleri Anadolu, Dobruca ve Bulgaristan'a yapılan Kırım göçü (Ülküsal, 1966: 20) ve bunu takip eden süreçte alınan yenilgi ile Slavcılık akımının zirveye ulaştığı Rusya'nın (Erkan, 2006: 160) Kafkasya'ya yönelik çalışmalarını hızlandırması (Aydemir, 1988: 69) ile başlayan direnişin 1959 yılında kırılması ile Kafkasya'dan Anadolu'ya ve Balkanlar'a yapılan kitlesel göç (İpek, 2006: 29) ile başlamıştır. Bu dönemde daha çok Balkanlara yerleştirilen göçmenlerin (Akgündüz, 1999: 146) uygun boş arazilerin, ulaşım, verimlilik göçmenlerin tercihi gibi sebeplerle (Demirel, 2005: 315) Anadolu'da yerleştirildikleri Ankara, Kastamonu, Hüdavendigâr, Adana, Kütahya gibi yerlerin arasında Eskişehir de yer almaktadır (Habiçoğlu, 1993: 163-164).

Eskişehir'e bir diğer büyük göç dalgası ise 1877-1878 Osmanlı-Rus savaşı sonucu meydana gelmiştir. Bu dönemde Osmanlı devletlerini destekledikleri gerekçesiyle (Erkan, 2006: 167) Kafkasya ve Kırım'ın yanı sıra Rusların Slavcılık

akımı doğrultusunda Balkanlarda kurmak istedikleri Bulgar Devleti'ne engel olarak gördükleri Bulgar olmayan nüfusa (özellikle Türklere) uyguladıkları politika nedeniyle Balkanlardan da kitlesel bir göç meydana gelmiştir (İpek, 1994: 11-14). Meydana gelen Balkan göçü sırasında Kırım Savaşı (1853-1856) sonucu bu bölgeye yerleştirilen Kafkas halkları da ikinci bir sürgüne uğramıştır (Erkan, 2006: 167, Tekeli, 1990: 56). Bu dönemde Anadolu'nun hemen her yerine göç olmakla beraber göçmen yerleştirilmesine uygun olması sebebiyle göç edilen Adapazarı, İzmit, İzmir, Adana, Bursa gibi bölgelerin arasında Eskişehir de yer almaktadır (Yazıcı-Demirel, 2006: 271).

Bir diğer göç dalgası ise 1912-1913 Balkan Savaşları sonrası toprakların yitirilmesi sonucu (Tekeli, 1990: 56, Yusuf, 2005: 113, Akgündüz, 1999: 146-147, Türbedar, 2006: 191) Kurtuluş Savaşını takip eden mübadele ile Balkanlardan Osmanlı topraklarına yaşanmıştır (Yusuf, 2005: 113).

Bütün bu göçler süresince yerleşim bölgesi olarak Osmanlı topraklarının seçilmiş olmasında göçmenlerin Osmanlı ile kendi aralarında din, tarih ve kültür birliği görmeleri; kendilerini siyasal olarak Türk görmeleridir (Yılmaz, 2003: 24-27). Bunun yanında dinsel açıdan Osmanlı Devleti'nin en büyük Müslüman devleti olması, Padişahın aynı zamanda halife olması da etkili olmuştur (Habiçoğlu, 1993: 68). Hristiyan ahali de onları Türklerin ve Osmanlıların devamı olarak kabul etmiştir (Yılmaz, 2003: 24-27).

Milli Mücadele Dönemi

Her dönemde olduğu gibi Milli Mücadele Dönemi'nde de stratejik önemini koruyan Eskişehir bu dönemde özellikle 1890 yılında Anadolu (İzmit-Ankara) hattına, 1896 yılında ise Bağdat (İzmir-Konya) hattına bağlanan (Erdeha, 1976: 34) demiryolu hattına sahip olması nedeniyle gerek İtilaf Devletleri, gerek İstanbul

Hükümeti, gerekse Kuvayı Milliye taraftarları için büyük öneme sahip olmuştur (Sarıkoşuncu, 2002: 5).

I. Dünya Savaşı'nda ağır bir yenilgi alan Osmanlı Devleti'nin 30 Ekim 1918'de imzaladığı Mondros Ateşkes Antlaşması'nda (Yakut, 2000: 62) yer alan 7. Madde uyarınca müttefikler kendi emniyetlerini tehdit altında gördükleri takdirde askeri noktaları işgal etme hakkına sahip olacaklardı (Yalçın, 1962: 15). Ayrıca 15. Madde bütün demiryollarını İtilaf Devletleri subaylarının kontrolüne bırakıyordu (Sarıkoşuncu, 2002: 7). Bu maddeler gereği yurdun birçok noktasında olduğu gibi Eskişehir'de de işgaller başlamış, İngiliz birlikleri 22 Ocak 1919'da Eskişehir'e girmiştir (Yakut, 2000: 62). İngilizlerin işgali ile birlikte Eskişehir'de halka karşı aşağılayıcı davranışların ortaya çıkmasının yanında Yunanlıların 15 Mayıs 1919 günü İzmir'i işgali halkın tepkisine yol açmış, kentin ileri gelenlerinin oluşturduğu bir heyet İzmir'in işgalini protesto etmek amacıyla 17 Mayıs 1919 günü Odunpazarı Meydanı'nda on bin kişinin katıldığı bir miting düzenlenmiştir (Yakut, 2010: 7)

Eskişehir Kuvayı Milliye birliklerini oluşturmaya başlayan isim, Yunan işgaline bölgede ilk direnişini gerçekleştirenlerden biri olan, İzmir'i kurtarmak için asker toplamak amacıyla Eskişehir'e gelen Arif Bey'dir (Sarıkoşuncu, 2002: 11). Bu şekilde başlayan hareket, İngilizlerin hâkimiyetinde azledilen Ali Fuat Paşa'nın yerine atanan 20. Kolordu Komutanı Kiraz Hamdi Paşa'nın (Sarıkoşuncu, 2002: 16) Eskişehir'de bulunmasına rağmen Sivas Kongresi'ne delege olarak gönderilen Bayraktarzade Hüseyin, Siyahzade Halil İbrahim ve Hüsrev Sami Bey'le devam etmiştir (Yakut, 2010: 7).

M. Kemal Atatürk'ün en büyük dayanağı olan, azledilmesine karşın görevi bırakmayan 20. Kolordu kumandanı Ali Fuat Paşa'nın (Sarıkoşuncu, 2002: 13) kararlı tavrı karşısında direnişine karşı Eskişehir'de Kirazlı Hamit Paşa'nın Asayiş Livası kurma girişimleri (Sarıkoşuncu, 2002: 31-32), sıkı yönetimin ilanı

(Sarıkoyuncu, 2002: 34-35) ve İngiliz şiddet ve baskıları yetersiz kalmış, İngiliz ve İstanbul hükümeti başarı sağlayamamıştır. Bölgede az bir birlikle yer alan İngilizlerin Anadolu içlerinde bir harekete girişmeleri imkânsız olduğu için İngilizler, Anadolu'daki direniş karşısında kuvvetlerini yavaş yavaş Anadolu'dan çekmeye başlamışlardır (Sarıkoyuncu, 2002: 35).

2 Ekim günü İngilizlerin ve hükümetin baskısına rağmen halk gösteri yapmış, aynı gün Damat Ferit hükümetinin düşmesi üzerine Eskişehir 3 Ekim 1919'da Kuvayı Milliye kuvvetlerinin hâkimiyetine girmiştir (Sarıkoyuncu, 2002: 37). Kuvayı Milliye'nin Eskişehir'e hâkim olması sonrasında İngiliz baskısı, aşağılayıcı tavırları devam etmiştir (Sarıkoyuncu, 2002: 48).

Bütün bu sürecin sonunda Ali Fuat Paşa'nın kararlı tutumu karşısında İngiliz işgal birlikleri 20 Mart 1920'de Eskişehir'i boşaltmışlardır (Yakut, 2000: 63).

Milli Mücadele'nin önemli savaşlarının yaşandığı Eskişehir İngiliz işgalinden sonra Yunan işgaline maruz kalmıştır. 15 Mayıs 1919'da İzmir'e çıkışından itibaren 22 Haziran 1920 tarihine kadar, Sevr Antlaşması sonucu çizilen sınırın (Milne Hattı) batısında kalan Yunanlılar bu sınırı genişleterek işgal topraklarını büyötmek amacındaydılar (Sarıkoyuncu, 2002: 71). Bu amacın başarıya ulaşması için gün geçtikçe güçlenen milli harekâtın ezilmesinin gerekliliğini bilen Yunanlılar (Umar, Bilge, 2002: 210) bu sebeple 22 Haziran 1920'de başlayıp bir buçuk ayda Bursa-Uşak- Nazilli çizgisine varan ilk büyük Yunan taarruzunu yapmışlardır (Sarıkoyuncu, 2002: 71).

Ekim 1920 seçimlerinde düşen Venizelos'un yerine gelen Konstantin (Erikan, 1971: 104), tahtını pekiştirmek ve İngilizlere yaranabilmek amacıyla bir fırsat kollamış (Sarıkoyuncu, 2002: 71), Gediz Muharebesi sonrası Çerkez Ethem ile kardeşleri Tevfik Bey ve Reşit Bey'in direnişi (Özalp, 1971: 166) ile yakalanan

bu fırsatın değerlendirilmesi amacıyla Yunanlılar İnönü yönüne taarruza geçmişlerdir (Sarıkoyuncu, 2002: 72).

Eskişehir'i Ankara yolunda ilk aşama olarak gören Yunanlıların (Albek, 1991: 185) Bursa'dan Eskişehir yönüne Uşak'tan Afyon yönüne ileri harekâtı ile I. İnönü Savaşı 6 Ocak 1921'de başlamıştır (Sarıkoyuncu, 2002: 73). 9 Ocak günü İnönü mevzilerinde karşılaşılan Yunan ordusuyla asıl savaş 10 Ocak günü olmuş (Albek, 1991: 186), 11 Ocak günü Yunanlıların çekilmesiyle birlikte savaş sona ermiştir (Erikan, 1971: 111-113).

I. İnönü Savaşı'nda Bursa'ya çekilen Yunanlılar (Görgülü, 1993: 263) bu çekilişi kendi istekleri gibi göstermeye çalışarak Sevr ile elde ettiklerini kaybetmemek, Türk ordusunun gün geçtikçe daha fazla güçlenmesini engellemek (Sarıkoyuncu, 2002: 76) amacıyla 23 Mart 1921 günü İnönü mevzilerine doğru harekete geçmişlerdir (Görgülü, 1993: 263). Yedi günlük muharebe sonucunda Yunan kuvvetleri geri çekilmek zorunda kalmış ve savaş 1 Nisan 1921'de sonra ermiştir (Sarıkoyuncu, 2002: 79).

Kuruluş aşamasındaki ordunun ilk kez büyük birliklerle girdiği mücadele olması açısından önemi büyük olan Kütahya-Eskişehir Muharebeleri'nde (Sarıkoyuncu, 2002: 83) Türk ordusunun daha fazla güçlenmesini istemeyen Yunan ordusu kısa sürede saldırıya geçmeyi planlarken, yeni bir savaşa hazır olmayan Türk Ordusu (Erdoğan, 2006: 99-100) ihtiyaçlarını tamamlayamamış Yunanlılara karşı bir denge sağlayamamıştır (Sarıkoyuncu, 2002: 85).

Eskişehir-Kütahya Muharebeleri süresince Eskişehir Muharebesi, Çiledede Muharebesi, 20 Temmuz 1921 Harekâtı ve Muharebeleri, Kanlıpınar Muharebesi, Çamtepe Muharebesi, Muttalıp Ovası Muharebesi, Seyitgazi Muharebesi şeklinde devam eden muharebeler (Sarıkoyuncu, 2002: 86-101) Batı cephesi birliklerinin 25 Temmuz 1921'de Sakarya gerisine çekilmesiyle sona ermiştir (Görgülü, 1985: 100).

Eskişehir'in 19 Temmuz 1921 günü Yunanlılar tarafından işgal edilmesinin (Sarıkoyuncu, 2002: 151) yanı sıra Eskişehir Muharebesi sonucu ordunun Sakarya Nehri'nin doğusuna çekilmesi büyük bir üzüntüye ve tartışmaya sebep olmuştur. 13 Ağustos tarihinde harekate geçen Yunanlılar 23 Ağustos'ta taarruza geçmiş ve 22 gün süren savaş Türk ordusunun zaferi ile sonuçlanmıştır (Görgülü, 1993: 276).

Sakarya Meydan Muharebesi sonucu Yunan ordusu Eskişehir- Afyon hattının doğusuna çekilmiş (Görgülü, 1993: 287), savaştan yorgun çıkan Türk ordusu ise bir yıl boyunca hazırlıklarını sürdürmüştür (Erdoğan, 2006: 156). Nihayet 26 Ağustos 1922 günü taarruza geçen Türk ordusu 30 Ağustos'ta Dumlupınar Meydan Muharebesi'ni kazanmış, geri çekilmeye başlayan Yunan Ordusu 1 Eylül günü Eskişehir'i boşaltmıştır. 2 Eylül 1922 'de Eskişehir'e giren Türk ordusuyla birlikte Eskişehir büyük işkence, baskı ve şiddet gördüğü Yunan işgalinden kurtulmuştur (Sarıkoyuncu, 2002: 151).

Cumhuriyet Dönemi

Kurtuluşu sonrası çekilen düşman birlikleri tarafından yakılıp yıkılan Eskişehir için Cumhuriyet Dönemi her açıdan yeniliklerin ve ilerlemenin yaşandığı bir dönemdir.

Bağımsız sancaklıktan vilayete dönüştürülen Eskişehir'de ekonomik faaliyetler hızlanmıştır. Bölgenin en önemli ekonomik kaynağı olan lületaşının imalat ve ihracatı için 1924 yılında "Eskişehir Lületaş Madeni Türk Anonim Şirketi" kurulmuş; ancak zamanla güç kaybeden şirketi canlandırma çabaları sonuçsuz kalmıştır (Yakut, 2010: 9).

1925 yılında "Zahire Borsası" ve "Eskişehir Ticaret Borsası" kurulmuş (Eskişehir, 1996: 15), askeri uçak ve diğer askeri nitelikli araçların onarımı için

“Eskişehir Tayyare Tamirhanesi” hizmete sunulmuştur. 1928’de “I. Tayyare Taburu Tamirhanesi” adını alan kurum 1930’dan itibaren “Eskişehir Tayyare Tamir Fabrikası” olarak adlandırılmıştır (Yakut, 2010: 9). 1894 yılında çalışmaya başlayan ve nitelikli işçi yetiştirmeyi sağlayan “Lokomotif ve Vagon Tamir Atölyesi” ve buna bağlı “Çırak Okulu” çalışmalarını devam ettirmiştir (Eskişehir, 1996:15).

“Milli İktisad” politikası çerçevesinde 1918 yılında kurulan ancak umulanın aksine verimli olamayan “Eskişehir Çiftçi Bankası Osmanlı Anonim Şirketi” zararlar kapatılmış, 1927 yılında ekonominin canlanması amacıyla bir grup milletvekili, tüccar ve sanayici tarafından “Eskişehir Bankası Türk Anonim Şirketi” adında bir banka kurulmuştur (Yakut, 2010: 9).

Cumhuriyetin ilk yıllarında endüstri, tarım ve doğal kaynak araştırmalarına verilen önemle tuğla, kiremit gibi endüstri ürünleriyle ilgili gelişmeler kendini gösterirken (Eskişehir, 1996: 15) potansiyel olarak Eskişehir’de bulunan pişmiş toprak sektöründe fabrikalar kurulmuştur. 1928 yılında “ Eskişehir Marsilya Kiremit Tuğla Fabrikası Türk Anonim Şirketi” ve “Kurt Kiremit” kurulmuş, 1933 yılında kurulan “Çift Kiremit” ve 1938 yılında kurulan “Aslan Kiremit” ile başlayan hızlı gelişme (Yakut, 2010: 9) 1953 yılında kurulan “Çimento Fabrikası”nın desteği ile sürmüştür. (Eskişehir, 1996: 15)

1933 yılında kurularak bölgenin ekonomik alanda gelişimine en çok katkı sağlayan “Eskişehir Şeker Fabrikası” (Yakut, 2010: 9-10) ile daha önceden yapılmayan şeker pancarı üretimi sulcu tarımda önemli bir yer tutmaya başlamıştır (Eskişehir, 1996: 16). Gıda Sanayisindeki bu girişimi 1961 yılında “Eti Bisküvi Fabrikası” takip etmiştir. (Albek, 1991: 211)

Ekonomik gelişimin yanında tarım alanında da başlayan gelişmeler sonucu Orta Asya'ya uygun tohumların bulunup yetiştirilmesi ve üretilmesi amacıyla 1925 yılında kurulan “Sazova Tohum Islah İstasyonu”nu 1931 yılında “Dry Farming Deneme İstasyonu” takip etmiştir (Yakut, 2010: 10). 1956 yılında kamu ortaklığı şeklinde kurulan “Eskişehir Basma Fabrikası” 1968 yılında “Sümerbank Basma Sanayi Müessesesi” olarak üretimini sürdürmüştür. Endüstriyel gelişmelerin yanında yaşanan teknolojik gelişmeler ile 1961 yılında ilk otomobil “Devrim” üretilmiştir (Eskişehir, 1996: 16).

1968 yılında kurulması için çalışmalara başlanan “Eskişehir Organize Sanayi Bölgesi (E.O.B.S.)”nin temelleri 1973 yılında atılmıştır. 1980’li yıllarda ise yörenin toprağından yapılan banyo ve fayans takımları Toprak Sanayi’nin kurduğu beş fabrika ile üretime geçmiştir. Eskişehir’de gelişmiş bir sanayi kolu olan mobilyacılık alanında ise 1982 yılında “Mistaş-Eskişehir Sanayi” kurulmuştur (Albek, 1991: 211).

Eskişehir gezisi sırasında hükümet konağı olarak planlanan bugün Atatürk Lisesi olan yapının inşaatını gezen ve yapının okul olmasını isteyen Atatürk’ün eğitime verdiği önem doğrultusunda Cumhuriyet’in kuruluşundan itibaren birçok kültür ve eğitim kurumu açılmıştır (Yalçın, 1962: 17-18-19). Bunlardan Anadolu Üniversitesi 1973 yılında, Osman Gazi Üniversitesi ise 1993 yılında kurulmuştur (Tuncel, 1995: 402).

Osmanlı döneminde olduğu gibi bu dönemde de Eskişehir’e farklı tarihler ve farklı bölgelerden göç devam etmiştir.

Seyitgazi Tarihi

Eskişehir-Afyon karayolu üzerinde (Gönülal, 1990: 37), Eskişehir'in 43 kilometre güneybatısında yer alan Seyitgazi'nin, doğusunda Mahmudiye ve Çifteler yer alırken, ilçe batısından Kütahya, güneyinden ise Afyon il sınırıyla çevrilidir (İncekara, 1971: 56).

Seyitgazi'nin 250 kilometre kuzeyindeki Kültepe Höyüğü'nde (Mutlu-İşcan, 1990: 5) 1975-1976 yıllarında, Seyitgazi Müzesi ile Eskişehir Müzesi'nin birlikte yaptıkları yüzey araştırmalarında bulunan seramik parçalarından, bölgede yerleşmenin MÖ 3500 yılında başladığı anlaşılmaktadır.

Frigya döneminde iyi havalı anlamına gelen *Sultane* ismiyle anılan ilçenin bulunduğu yerde *Prymnessia* adında bir yerleşme olduğu Frig kaynaklarında belirtilmiştir (Seyitgazi, 1992: 19). Yerleşme Roma döneminde Kültepe'den ayrılıp güneye kaymış, bugün Mesih Kalesi'nin bulunduğu mevkiî savunmaya elverişli olduğu için şehir buraya taşınmış ve surlarla çevrilmiştir (Mutlu-İşcan, 1990: 5). Bu dönemde Dorylaion'a bağlı Nacoleia isminde bir yerleşim merkezi olan (Bayar, 2004: 259) Seyitgazi'nin bu ismi, yönetici "Nymphe Nacole"den gelmektedir (Altınsapan, 1999: 14). Kentin kurucusu olarak ise mitolojik kahraman "Herakles" kabul edilmektedir (Sevin, 2001: 209).

Ramsay'ın eserinde Frigya'nın kuzeybatı kesimi olan *Phrygia Epiktetos* (ya da Küçük Phrygia) (Sevin, 2001: 198) bölümünün altı şehriden biri olarak verilen (Ramsay, 1960: 157) *Nacoleia*, 786 yılında metropollüğe yükselmiş (Albek, 1991: 115), 863 yılında ise başpiskoposluk merkezi olmuş ve XI. yüzyıla kadar bu özelliğini korumuştur (Altınsapan-Parla, 2004: 221).

Anadolu Selçuklu Devleti'nin 1079 yılında yerleştiği Seyitgazi, Haçlı-İslam savaşlarında çok zarar görmüştür (Mutlu-İşcan, 1990: 5). Bu mücadele döneminde

boşalan ilçeye Türkmen aşiretleri yerleştirilmiş, aşiretlerin iskânı ile tekrar kurulan ilçeye “Türkmen Köyü” adı verilmiştir. Rivayetlere göre Gıyaseddin Keyhüsrev’in eşi Ümmühan Hatun rüyasında Seyyid Battal Gazi’yi görmüş, rüyada Seyyid Battal Gazi’nin mezarının Üçler (Mesih) Tepesi’nde olduğunu keşfederek buraya türbe ve türbe müstemilatı yaptırmıştır (Bayar, 2004: 259). Bugün mescit kapısının üzerindeki kitabede bulunan “Bu mübarek mescid Kılıç Arslan oğlu Sultan Keyhüsrev zamanında 604 senesinde yapıldı.” ibaresinden anlaşıldığı üzere türbe H. 604 yılında yapılmıştır (Aslanbay, 1954: 9). Türbenin yapımından sonra Ümmühan Hatun’un köyün yakınındaki Karkın Köyü’nü ¹ buraya nakletmesi üzerine, civardaki aşiretlerin ve Karkın Köyü’nün nüfusuyla büyüyen Türkmen Köyü, bir nahiye merkezi olmuş ve Arap akınları sırasında, 740 yılında Afyonkarahisar yakınlarındaki Akroinon savaşında şehit düşen (Mutlu-İşcan, 1990: 5) Seyyid Battal Gazi’ye izafeten Seyitgazi ismini almıştır (Bayar, 2004: 259).

MS 1336 yılında Osmanlı Beyliği sınırları içerisine giren Seyitgazi, Selçuklular zamanında olduğu gibi bu dönemde de, İstanbul-Bağdat-Hicaz yolunun 9. konaklama yeri olması nedeniyle, stratejik önemini korumuştur. Seyyid Battal Gazi Türbesi’ne bu dönemde, 1511-1517 yılları arasında, medrese binaları eklenmiştir (Mutlu-İşcan, 1990: 5). Seyitgazi 1924 yılında Eskişehir’e bağlı bir kaza olarak kaydedilmiştir (Sezen, 2006: 457).

¹ Bugün böyle bir köy mevcut değildir. Ancak Muhiddin Aslanbay’ın “Seyitgazi’nin Tarihçesi ve Seyyid Battal Gazi’nin Hayatı ve Bazı Menkıbeleri” adlı eserinde 8.sayfa, 1. dipnotta verdiği bilgiye göre Eskişehir Vakıflar İdaresi’ndeki kayıtlarda 1332 yılına ait, Seyitgazi-Örencik Köyü arasındaki araziyle ilgili bir rapor bulunmuş ve raporda Seyyid Battal Gazi Türbesi ve Dergahı’na ait olduğu belirtilen arazi için “Kargın Köyü’nün bakiyye-i enkazı” kaydına rastlanmıştır. Aynı dairede bu alana ait askeri bir haritada, aşağı yukarı aynı mahal için “Kargın Köyü harabeleri” ifadesi kullanılmıştır.

Mahmudiye Tarihi

Eskişehir'in güneydoğusunda (Tüzün, 1971: 38), Eskişehir'e 53 kilometre uzaklıkta, İstanbul-Konya karayolu üzerinde bulunan Mahmudiye Seydi Suyu vadisine kurulmuştur. İlçenin doğusunda Sivrihisar, batısında Seyitgazi, güneyinde Çifteler ve kuzeyinde merkez ilçe bulunmaktadır (İncekara, 1971: 60).

İlçede bulunan höyük tümülüslerinden, ilçeye bağlı Hamidiye Köyü'nde yapılan kazı çalışmalarında bulunan kalıntılardan, yörenin yerleşme tarihi MÖ 2500'lere kadar götürülebilmektedir. İlçenin kuzeyinde, Seydisuyu'nun bugünkü yatağına yakın bir yerde meydana çıkan köprünün mimarisi, köprünün Antik "Kral Yolu"nun Seydisuyu üzerinden geçişini sağladığını ve Roma dönemine ait olduğunu gösterir (Tezcan, 1982: 11).

İlçe Mahmudiye ismini, Osmanlı İmparatorluğu'nun otuzuncu hükümdarı olan II. Mahmud'dan almıştır (Tezcan, 1982: 12). Halk tarafından Sultanönü Ayanı olarak seçilen Kumarcı Mustafa'nın yaptığı zorbalıklar ve verilen emirlere karşı saltanata isyan tutumu içerisinde olması üzerine II. Mahmut tarafından ele geçirilen araziler saltanata geçmiş (Tezcan, 1982: 14) ve bölge II. Mahmud'a izafeten Mahmudiye adını almıştır. II. Mahmud adını verdiği yöreye önem vermiş, XVI. yüzyılda konar-göçer aşiretlerin uğrak yeri olan yöreye iskânı özendirmek için aşiretlere toprak vermiş, 1815 yılında Çiftelerdeki "Çiftliği Hümayun"u buraya taşıyarak yörenin gelişmesini sağlamıştır (Bayar, 2004: 227).

1915 yılında Hüdavendigâr Livası'na bağlı bir nahiye olduğu bilinen Mahmudiye (Tezcan, 1982: 19), 1954 yılında ilçe merkezi olmuştur (Bayar, 2004: 227).

Günyüzü Tarihi

Günyüzü, Eskişehir'in 120 km güneydoğusunda Eskişehir-Ankara karayolu üzerinde yer almaktadır (Altınsapan-Parla, 2004: 26). Yerleşimin Tunç Çağı'na kadar gittiği belirtilen ilçede Tandır Köyü yakınlarında bulunan höyük üzerindeki çalışmalarda yörenin eski Tunç Çağı'nda ve Roma Dönemi'nde iskân edildiği görülmektedir (İşcan, 2003: 18). Türklerin bölgede görülmesi Kutalmışoğlu Süleyman Şah'ın Bizanslılar ile yaptığı antlaşma ile başlasa da yörede yerleşme 1162 yılında yapılan, Eskişehir-Seyitgazi hattının sınır kabul edildiği Selçuklu-Bizans antlaşmasıyla olmuş, 12. yüzyılda Sivrihisar'da başlayan yapılaşma 13. yüzyılda Seyitgazi ve Eskişehir'e yönelmiştir. Önceki dönemde *Kozağacı* adıyla geçen *Günyüzü* (Özalp, 1960: 26-27, Alptekin, 2007: 2), 1932 yılında bucak, 1972 yılında belediye, 1990 yılında ise ilçe olmuştur (Altınsapan-Parla, 2004: 27).

Beylikova Tarihi

Arkaik dönemde iskan edilen ilçe Roma ve Bizans Dönemlerinde küçük bir yerleşim merkezi iken Selçuklu ve Osmanlı döneminde değer kazanmış, arazisinin elverişli olması nedeniyle at besleme ve bakım yeri olarak orduya hayvan yetiştiren bir merkez haline gelmiş ve bu nedenle *Beylikahır* ismini almıştır (Bayar, 2004: 186). 1930 yılında bucak merkezi olan *Beylikahır*, "ahır" adının değiştirilmesi için yapılan müracaat sonucu, 1985 yılında *Beylikova* adını almış ve 1987 yılında ilçe olmuştur (İşcan, 2003: 15).

Han Tarihi

Eskişehir'in güneybatısında yer alan ilçede bulunan tarihi kalıntılar ilçede yerleşmenin arkaik dönemlere kadar uzandığını göstermektedir (Uğurlu-İznik, 2007: 8-9). Roma ve Bizans Dönemi'nde gelişme gösterdiği görülen ilçenin Roma Dönemi'nde bilinen ilk ismi *Kakkabocome*'dir (Ramsay, 1960: 257). Tarihin her

döneminde konaklama yeri olması nedeniyle önem gören ilçe bugün kalıntıları bulunan kervansaray dolayısıyla Osmanlı döneminde *Han Barçınlu* adıyla anılmıştır (Çifteler, 1990: 9). 1963 yılında Afyon İli Emirdağ İlçesi'nden Çifteler'e bağlanan *Han*, 1967 yılında belde, 1990 yılında ise ilçe olmuştur (Uğurlu-İznik, 2007: 12).

Çifteler Tarihi

Eskişehir'e 65 km uzaklıkta, Yukarı Sakarya Bölümü'nde yer alan (Tüzün, 1971: 36) *Çifteler*'in doğusunda Sivrihisar, batısında Han ve Seyitgazi, kuzeyinde Mahmudiye İlçeleri yer almaktadır. Güneyinden Afyon İli Emirdağ İlçesi sınırına dayanan (İncekara, 1971: 59) ilçenin tarihi, antik dönemde Friglerin merkezi olan Gordion ile Midas (Yazılıkaya) arasındaki yerleşimlerin çoğunun Çifteler civarında olması nedeniyle, antik devirlere dayanmaktadır (Bayar, 2004: 190). Kral Yolu'nun yanı sıra İstanbul'dan Konya ve Kayseri'ye oradan Irak ve Suriye'ye giden Kuzey-Güney ticaret ve sefer yolunun geçmesi ile ilçenin önemi Bizans Dönemi'nde artmıştır (Çifteler, 1990: 6). Adının nereden geldiği, ne zamandan beri bu adın kullanıldığı belli olmayan ilçenin, IV. Murat Dönemi'ne ait belgelerde (1622-1640) “Çifteli” ve “Çifterlû”, bazılarında “Çifterli” olarak geçtiği belirtilmektedir (Çifteler, 1990: 10). 1815 yılındaki bir fermanla Osmanlı ordusuna iyi cins at yetiştirmek amacıyla kurulan “Çiftlikat-ı Hümayun (Çifteler Harası) bölgede önemli bir gelişme olmakla birlikte 1877 yılında kurulan Römont Alayı ile kalkınma sağlanmıştır (Çifteler, 1990: 12). Sezen, 1924 yılında Eskişehir'e bağlı bir nahiye olan *Çifteler*'in 1954 yılında ilçe olduğunu söylerken (Sezen, 2006: 130), Eskişehir Valiliği'nin internet sitesinde değişim tarihi 1951 olarak verilmektedir (<http://www.eskisehir.gov.tr>). Sezen tarafından verilen tarihlerin yazılı kaynaklara dayandırılması nedeniyle tarihin 1954 olabileceği düşünülmektedir.

Alpu Tarihi

Eskişehir'in doğusunda yer alan ilçede bulunan höyük ve ören yeri gibi antik malzemeler ilçeye iskanın arkaik devirlerde olduğunu, 1972 yılında yapılan çalışmalarda ortaya çıkan buluntular ise ilçenin Roma Dönemi'nde önemli bir merkez olduğunu göstermektedir (Bayar, 2004: 181). İlçeye, 1071 Malazgirt Zaferi sonucu ilçeye gelerek bugünkü Bozan kasabasını kurduğu söylenen Selçuklu uç beylerinden Bozhan'ın, o devirde verimli otlaklarla kaplı olan Alpu'ya altı hane yerleştirmesi ile *Altı* adı verildiği, bu adın zamanla "*Altı>Altı>Alpu*" şekline dönüştüğü ileri sürülmektedir (İşcan, 2003: 13, Bayar, 2004: 181). Halk etimolojisi olduğu anlaşılan bu görüş yer adını açıklamaktan uzaktır. Bunun ötesinde adın etnonim kaynaklı olduğu düşünülmektedir. Bk. Leksik Semantik İnceleme Bölümü, Alpu İlçesi. Belediye teşkilatının 1955'de kurulduğu *Alpu*, 1987 yılında ilçe olmuştur (Bayar, 2004: 181-182, İşcan, 2003: 14).

İnönü Tarihi

Eskişehir'in batısında yer alan ilçenin merkezinde ve çevresinde bulunan höyükler ve inler ilçenin antik devirde iskan edildiğini göstermektedir (Bayar, 2004: 216). 1393-1841 yılları arasında Sultanönü'ne bağlı bir kaza, 1841-1883 yılları arasında Kütahya'ya bağlı bir kaza, 1883-1963 yılları arasında Söğüt'e bağlı bir nahiye olarak geçen *İnönü*, 1963 yılından itibaren Eskişehir'e bağlı bir nahiyedir (Sezen, 2006: 257). *İnönü*, 1987 yılında ilçe olmuştur (<http://www.eskisehir.gov.tr>). Tarihi açıdan kurtuluş savaşı sırasında önemli zaferlerle sonuçlanan, I. ve II. İnönü Savaşları'na sahne olması bakımından önemli olan *İnönü*, İsmet Paşa'ya da soyadı olmuştur (İşcan, 2000: 12). İlçenin *İnönü* adını ise, ilçede bulunan mağaralardan aldığı bilinmektedir (Birgül-Çanaklı, 2008: 176).

Sarıcakaya Tarihi

Eskişehir'in 51 km kuzeyinde, Orta Sakarya Vadisi'nde yer alan ilçenin doğusunda Alpu, batısında Mihalgazi, güneyinde Eskişehir merkez ilçeleri yer alırken (Altınsapan-Parla, 2004: 184) ilçe doğudan Ankara İli Nallıhan İlçesi'ne, batıdan Bilecik İli Söğüt İlçesi'ne ve kuzeyden Bolu İli Göynük İlçesi'ne dayanmaktadır (İncekara, 1971: 64). Antik devirde iskan edilen, Türk aşiretlerinin ilk geldikleri yerler arasında bulunan bölge, 983 (1575) tarihinde meydana gelen bir olay neticesinde Aydın, Manisa civarında yaşayan Bunaklı Yörükleri tarafından iskan edilmiştir (Bayar, 2004: 252-253). 1884 yılında İzmit Sancağı Göynük Kazası'ndan Söğüt'e bağlanan (İşcan, 2003: 26) *Sarıcakaya*, Söğüt İlçesi Akköy bucağına bağlı *Bunaklar* adında bir köy iken, 1994 yılında Gümele (bugünkü Mihalgazi İlçesi) ile birlikte Eskişehir'e bağlanmıştır (Bayar, 2004: 252-253). 1958 yılında ilçe olan (Tüzün, 1971: 44, Bayar, 2004: 253) *Sarıcakaya*'nın adını ilçenin kuzeyini kaplayan sarı kayalardan aldığı belirtilmektedir (Tüzün, 1971: 44, Albek, 1991: 25, Bayar, 2004: 253). Eski adı *Sarıkaya* olan ilçenin adı, 1958 yılında *Sarıcakaya* olarak değiştirilmiştir (Albek, 1991: 25, Bayar, 2004: 253).

Mihalgazi Tarihi

Eskişehir'in 36 km kuzeyinde, Orta Sakarya Vadisi'nde bulunan ilçenin doğusunda Sarıacakaya İlçesi, güneyinde Eskişehir ilçe merkezi yer alırken ilçe kuzeyinden Bolu İli, kuzeybatısından ise Bilecik İli sınırına dayanmaktadır (Altınsapan-Parla, 2004: 84). 1883 yılından itibaren Söğüt'e bağlı bir olan *Mihalgazi* (Sezen, 2006: 377), 1944 yılında Söğüt'ten Eskişehir'e bağlanmıştır. 1958 yılında Sarıacakaya'nın ilçe olmasıyla Sarıacakaya'ya bağlanan ilçede, 1967 yılında belediye teşkilatının kurulduğu belirtilmektedir (İşcan, 2003: 23). *Mihalgazi*'nin ilçe olduğu tarih, yöre halkı tarafından 1992, İşcan tarafından ise 1990 olarak verilirken (İşcan, 2003: 23) Eskişehir Valiliği'nin internet sitesinde tarih, 1991 olarak geçmektedir (<http://www.eskisehir.gov.tr>). Yöre halkı ilçenin

eski adının *Gümele* olduğunu, *Mihalgazi* adını 1988 yılında aldığını söylemektedir. Bayar ise *Gümele* adının 1990 yılında *Mihalgazi* olarak değiştirildiğini ifade etmektedir (Bayar, 2004: 232). Ancak ilçe, İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan kaynaklarda, 1970, 1977 ve 1985 durumunda, Sarıcakaya İlçesi'ne bağlı olarak *Mihalgazi Bucağı* şeklinde yer almakta, bucak merkezi *Gümele* adıyla geçmektedir (İçişleri Bakanlığı, 1971: 363, İçişleri Bakanlığı, 1978: 337, İçişleri Bakanlığı, 1986: 335). Bu durum, ilçenin *Mihalgazi* adının, Cumhuriyet dönemi sonrası olmakla birlikte, 1990 yılı öncesi var olduğunu göstermektedir.

Sivrihisar Tarihi

Eskişehir'in güneydoğusunda, Ankara-Eskişehir yolu üzerinde yer alan ilçenin kuzeyinde Mihalıççık İlçesi, güneydoğusunda Günyüzü İlçesi, güneybatısında Çiftele ile Mahmudiye İlçeleri, kuzeybatısında Beylikova İlçesi yer alırken ilçe doğusundan Ankara İli, güneyinden ise Konya ve Afyon İli sınırına dayanmaktadır (Parla, 2005: 5). Antik dönemde MÖ V. yüzyılda yapılan ünlü Kral Yolu'nun (İlter, 1980: 13) 4 km güneyinde yer alması nedeniyle *Sivrihisar* İlkçağ'dan beri önemini korumuştur (Şakar, 2007: 27, Özalp, 1960: 7). Önceki dönemlerde, bugün *Sivrihisar* sınırları içerisinde yer alan antik Pessinus (Ballıhisar) kenti merkez durumunda iken; MÖ 204 yılında Ana Tanrıça heykelinin Roma'ya taşınması ile parlak durumunu kaybetmeye başlamış, IV. yüzyılda yöreye Hristiyanlığın kesin olarak yerleşmesi ile üzerine Kybele kültünün yasaklanması ve Pessinus tapınaklarının yıkılması ile tamamen önemini yitirmiştir (Doğru, 1997: 7). MÖ 25'de Roma egemenliğine geçen ve Galatya eyaleti sınırları içine alınan kent (Akşit, 1976: 44) VII. yüzyıla kadar Abrustula adı ile anılmıştır (Doğru, 1997: 8). VI. yüzyılda Bizans İmparatoru Justinious (527-565) (Ostrogorsky, 1981: 535) kentin yeniden canlanmasını istemiş ancak kendi adını verdiği (Justinianopolis) kenti Pessinus'un bulunduğu yer yerine, Hititlerin *Palia* ya da *Spalia* adını verdikleri bölgeye (Keskin, 2001: 15), bugünkü *Sivrihisar*'ın bulunduğu yere kurmuştur. Justinious kenti kurarken Pessinus kentindeki yapıların mermerlerini taş

ocağı şeklinde kullanılmış, hatta bugün sadece su sarnıcı, tahıl depoları ve yer altı depolarının kalıntılarının görüldüğü Sivrihisar kalesinin yapımında dahi antik kentin taşları kullanılmıştır (Doğru, 1997: 8).

Kazvini tarihinde “Sibrihisar” şeklinde yer aldığı belirtilen (Özalp, 1960: 7) *Sivrihisar*, bir dönem *Seferihisar* adıyla da anılmıştır. İlçenin *Sivrihisar* adını alışı birçok kaynakta yörenin coğrafi yapısıyla ilişkilendirilmiş ve bu adın ilçeyi çevreleyen sivri kayaların üzerine inşa edilen kale nedeniyle verildiği belirtilmiştir (İncekara, 1971: 63, Şakar, 2007: 27, Sezgin, 2009: 289, Keskin, 2001: 11). Bu ismin ne zaman verildiği kesin olarak bilinmese de Osmanlının son döneminde Aydın vilayetine bağlı Sivrihisar (bugün İzmir’e bağlı olan Seferihisar) ile karıştırılmaması için yazışmalarda “Ankara Sivrihisar’ı” şeklinde kullanılmasına karar verildiği bilinmektedir (Sezgin, 2009: 289). Şehrin Selçuklu hâkimiyetine geçişi kesin olarak belli olamamakla birlikte Gecek Köyü camisinin minaresindeki kaideye yer alan 570 (1174) tarihi yerleşimin bu tarihten önce yapıldığını göstermektedir (Yınanç, 1944: 181). Yol kavşağında bulunan *Sivrihisar*’ın Sultanönü Sancağı’nın stratejik önemi açısından bakıldığında Selçuklular için önemli yerleşim yerlerinden biri olduğu görülmektedir. Özellikle II. Kılıç Arslan Dönemi’nde Bizans sınırında hızla gelişen Türkmen yerleşimi sırasında buradaki Türk nüfusunda artış görülmüştür (Doğru, 1997: 8-9). Selçukluların son döneminde meydana gelen karışıklıklar *Sivrihisar*’ı da etkilemiş, 1243 yılındaki Köseadağ Savaşı sonrasındaki İlhanlı hâkimiyeti sırasında (Albek, 1991: 97-99) Sivrihisar kalesi İlhanlılar tarafından yıkılmıştır (Özalp, 1960: 32). Bahadır Han’ın ölümünden sonra İlhanlıların fiilen parçalanması üzerine Karamanoğulları sınırlarına dahil edilen *Sivrihisar* bir sınır kenti olması sebebiyle sık sık el değiştirmiş, Orhan Bey’in oğlu Süleyman Paşa’nın 1354 yılında Ankara’yı alması üzerine Osmanlı sınırlarına dahil olmuştur (Doğru, 1997: 10). 1402 yılında meydana gelen Ankara Savaşı’nda alınan yenilgi sonucu Timur sayesinde tekrar Karamanoğulları’nın eline geçen *Sivrihisar* 1415 yılında Çelebi Mehmet tarafından

Osmanlı topraklarına dahil edilmiştir (Doğru, 2005: 74-75). 1915 yılında Eskişehir’e bağlı bir kaza olan (Sezen, 2006: 464) Sivrihisar Eskişehir’in vilayet merkezi olmasıyla Eskişehir’e bağlı bir ilçe olmuştur (Keskin, 2001: 11, Parla, 2005: 10).

Mihalıççık İlçesi

Eskişehir’in kuzeybatısında (Bayar, 2004: 233) Eskişehir’e 90 km uzaklıkta (İncekara, 1971: 61) yer alan ilçenin kuzeydoğusunda Ankara İli, batısında Beylikova ve Alpu İlçeleri, güneyinde Sivrihisar İlçesi bulunmaktadır (Taşlıca, 1994: 9). Anadolu’daki eski yerleşim merkezlerinden biri olan ilçe, Bizans devirlerinde merkez konumundadır. 1074 yılından itibaren Türk Boylarının gelmeye başladığı *Mihalıççık*, 1289 yılında Osmanlı topraklarına katılmıştır (Bayar, 2004: 233). İlçenin adını, Harmankaya tekfurı Köse Mihal ya da oğlu Aziz Bey (II. Mihal)’den (Adıgüzel, 2007: 7-13) almış olabileceği düşünülmekle birlikte konuyla ilgili kesin bir bilgiye ulaşılamaması nedeniyle kaynağın hangi şahıs olduğu konusunda yorum yapılamamaktadır. Ancak adın Mihaloğulları’na dayandığı düşünülmektedir. *Mihalılççık*, 1940 yılında ilçe olmuştur (Tüzün, 1971: 40).

Odunpazarı Tarihi

“Hatap Pazarı” adıyla 1889-1891 yıllarına ait 2 Numaralı Şer’iyye Sicili’nde geçen çarşının (Önder, 2001: 258) Odunpazarı olduğu düşünülmektedir. Önceki dönemde mahalle olan Odunpazarı, belediyeden edinilen bilgiye göre, 1994 yılında ilçe olmuştur. Eskişehir İl Merkezi’ni gösteren i24 ve i25 paftaları, 1997 tarihli olmasına karşın Odunpazarı İlçesi haritada yer almamaktadır. Bunun nedeni olarak, haritaların basıldıkları tarihte tekrar düzenlenmeyip, eski tarihli haritaların baz alınarak basılması olabileceği düşünülmektedir.

Tepebaşı Tarihi

Eski dönemde mahalle olan Tepebaşı, Eskişehir Belediyesi yetkililerinden edinilen bilgiye göre, 1993 yılında belediye, 06.03.2008 tarihinde ise ilçe olmuştur. İlçe oluş tarihi tezde kullandığımız haritanın basım tarihinden sonra olması nedeniyle, ilçe haritada görülmemektedir.

II. Eskişehir Coğrafyası

Eskişehir, İç Anadolu Bölgesi'nin Yukarı Sakarya Bölümü'nün kuzeybatısında yer almaktadır. İlçenin kuzeyinde Batı Karadeniz, kuzeybatısında Marmara, güneybatısında İç Batı Anadolu bölgeleri bulunmaktadır. Eskişehir, kuzeyde Bolu, kuzeybatıda Bilecik, güneyde Afyon, güneydoğuda Konya ve batıda Kütahya illerine komşudur (Albek, 1991: 3).

Yüz ölçümü 13.731 km² olan Eskişehir'in (Albek, 1991: 3, Yalçın, 1962: 21) topografik yapısını Sakarya Nehri ve Porsuk Çayı'nın havzalarındaki iki geniş ova ve bunları kuzeyden çevreleyen Bozdağ-Sündiken Dağları, batı ve güneyinden çevreleyen Türkmen Dağı, Yazılıkaya Yaylası ve Emirdağı oluşturur (Yalçın, 1962: 23).

Kütahya-Eskişehir arasındaki Türkmen Dağı, Mihalıççık İlçesi'ndeki Sündiken Dağları ve Seyitgazi-Mahmudiye arasındaki Kırkkız Dağı Eskişehir'in önemli dağlarından (Güngörür-Conker, 1952: 40).

Eskişehir'in belli başlı iki ovası bulunmaktadır. Bunlardan biri Porsuk Ovası, bir diğeri ise Yukarı Sakarya Ovası'dır (Yalçın, 1962: 25).

İlçenin başlıca akarsuları ise Sakarya Nehri ve bu nehre karışan Porsuk Çayı'dır (Güngörür-Conker, 1952: 41).

Eskişehir yer altı suları bakımından zengin bir bölgedir. İlçede birçok ılıca ve hamam bulunmaktadır. Atatürk'ün emri ile Yukarı Kalabak Köyü'nden getirilen *Kalabak Suyu* ise içme suyudur.

İç Anadolu, Batı Karadeniz ve Akdeniz ikliminin etkisinde olması nedeniyle kendine has bir iklime sahip olan Eskişehir'de (Albek, 1991: 13) kışlar soğuk ve yağışlı, yazlar ise sıcak ve kuraktır (Güngörür-Conker 1952: 39).

Maden yönünden de zengin bir bölge olan Eskişehir'de Amyant, Bor Tuzları, Demir, Krom, Maden Kömürü, Lületaş (Magnezit), Miken bölgede işlenen madenlerdendir. Bunlar arasında Eskişehir taşı olarak da adlandırılan lületaş büyük önem taşır.

Eskişehir Yer adları Üzerine Yapılan Çalışmalar

Eskişehir yer adlarıyla ilgili müstakil üç araştırma bulunmaktadır. Bunlardan ilki Nevhis Gülmeden'in 1966 yılında Yunus Emre Dergisi'nde yayımladığı "Eskişehir Diyalekçesi ve Yer Adları" adlı makalesidir (Gülmeden, 1966). Tek sayfalık bu makalede Gülmeden Eskişehir ağzı üzerine kendi görüşlerini belirtmiş, bunun yanında boy ve kişi adı kaynaklı bazı yer adlarına değinmiştir.

Bir diğer çalışma Yüksel Uğurluer tarafından 1967 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nde yapılan "Eskişehir İli Yer Adları" isimli lisans bitirme tezidir (Uğurluer, 1967). Uğurluer tarafından hazırlanan 16 sayfalık bu tezde bazı köy adlarıyla ilgili bilgiler verilmiş; ancak verilen bu bilgiler sadece köy adlarının anlamlarıyla sınırlı kalmıştır. Örneğin Ahiler Köyü'nden bahsedilirken "ahi" kelimesi açıklanmış ve "Ahilik teşkilatı" ile ilgili bilgi vermiştir.

Üçüncü çalışma Hülya Pilancı'nın 2005 yılında I. Uluslararası Dünden Bugüne Eskişehir Sempozyumu bildirilerinde yayımlanan "Eskişehir Çevresindeki Yer Adları Üzerine Bir İnceleme" adlı makalesidir (Pilancı, 2005). Pilancı tarafından yazılan 7 sayfalık makalede ise incelenen 389 yerleşim yeri adı anlamsal olarak değerlendirilmeye alınmıştır. Bunun yanında Eskişehir'de 1940-1978 tarihleri arasında değiştirilen 69 yer adı, değiştirilme nedenlerine göre sınıflandırılmıştır. Ayrıca Pilancı, bu adlar içerisinde bölgeye özgü olduğu düşünülen yer adlarına da değinmiştir.

Yapılan bu çalışmalar genel olarak değerlendirildiğinde söz konusu çalışmaların yeradibilimi esaslarına uygun olarak yapılmadığı görülmektedir. Çalışmalar daha ziyade yer adlarının anlamları konusunda meraklı insanların merakını gidermeye yönelik amatör nitelikteki çalışmalardır.

Tezde Kullanılan Yöntem ve Sınırlılık

I. Yöntem

Bu çalışma Genel Kurmay Başkanlığı Harita Genel Komutalığı'ndan alınan 1/100000 ölçekli Eskişehir haritasında geçen 2299 yer adının derlenmesi ile başlamıştır. Daha sonra başta Ankara Milli Kütüphane olmak üzere Eskişehir, İzmir ve İstanbul'da bulunan kütüphanelerden ve Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nden kaynak toplanarak çalışmaya devam edilmiştir.

Toponimi çalışmalarında yazılı kaynakların yanı sıra saha çalışmalarında yöre halkından edinilen bilgiler de önemli bir kaynaktır. Bu nedenle yazılı kaynakların değerlendirilmesi sonrasında bir kısım köyler (yaklaşık olarak köylerin beşte biri) gezilmiş, yöre halkıyla görüşülmüştür. Kalan köylerle ilgili ise muhtarlarla telefon görüşmeleri yapılmış, gerek muhtarlardan gerekse yöre halkından yer adları konusunda bilgi alınmıştır. Bunun yanında yapılan bu

araştırmada Nizamettin Arslan gibi yer adlarıyla ilgilenen ve çevreyi iyi tanıyan kişilerden de yararlanılmıştır.

Çalışmanın giriş kısmında Eskişehir'in tarihi ve coğrafyasıyla ilgili bilgi veren kaynaklardan yararlanılmıştır. Özellikle Doğru'nun XVI. Yüzyılda Eskişehir ve Sultanönü Sancağı ve XV. ve XVI. yüzyıllarda Sivrihisar Nahiyesi, Albek'in Dorylaion'dan Eskişehir'e adlı kitapları gibi Eskişehir tarihini elen alan kitaplar ve antik Anadolu coğrafyası ile ilgili kitaplardan yararlanılmıştır.

Tezin Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi bölümünde özellikle tapu tahrir defterleri, salnameler gibi tarihi kaynaklardan faydalanılmış, göç tarihini ele alan kitaplara da bu bölümde başvurulmuştur.

Tezin ikinci bölümü olan Tür İncelemesi bölümünde ise tür adlarıyla ilgili tanımlar Güney'in "Toponimik Terimlerin Sınıflandırılması" adlı makalesinden ve Şahin'in ders notlarından yararlanarak yapılmıştır. Sınıflandırma ise Şahin'in "Eski Türkçe Dönemi (VI-XI. yüzyıl) Temel Eserlerinde Geçen Yer Adları" adlı doktora tezinden genişletilerek düzenlenmiştir.

Leksik-Semantik İnceleme bölümünde ise Derleme Sözlüğü, Tarama Sözlüğü, Türkçe Sözlük, Bitki Adları Sözlüğü gibi sözlüklerden yararlanılmış, Eskişehir'i konu alan kitap ve tezler de bu bölümde kullanılmıştır. Yer adının anlamıyla ilgili sözlüklerden edinilen bilgiler, yöreden edinilen bilgilerle karşılaştırılarak bir sonuca varılmaya çalışılmıştır.

Yer Adlarının Gramer Yapısı bölümünde birleşik yapıdaki yer adlarında Karahan'ın Türkçede Söz Dizimi kitabından faydalanılarak bir tasnife gidilmiş, türemiş yer adlarının ayırımında ise Korkmaz'ın Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi kitabı esas alınmıştır.

Coğrafi Terimler Sözlüğü bölümünde ise İzbirak'ın Coğrafya Terimleri Sözlüğü esas alınmış, terimlerin Derleme Sözlüğü'nde geçen anlamları ve yöre halkı tarafından kullanılan anlamlar da gerekli yerlerde verilmiştir.

Bazı yer adlarının haritada geçen şekilleri ile yöre halkı tarafından kullanılan biçimleri birbirinden farklıdır. Örneğin haritada *Karınca Dere* şeklinde geçen yer adı, yöre halkı tarafından *Karıncağın Dere* şeklinde söylenmektedir. Böyle durumlarda yöre halkının kullandığı şekil esas alınmıştır. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi ve Leksik-Semantik İnceleme bölümlerinde bu yer adları, yanlarına “*” işareti konularak belirtilmiştir.

II. Sınırlılık

Bu çalışma Genel Kurmay Başkanlığı Harita Genel Komutanlığı'ndan alınan 1/100000 ölçekli Eskişehir haritasında geçen 2299 yer adı esas alınarak yapılmıştır. Ancak haritada bulunan ve bugün onomastiğin toponimi gibi bir alt dalı olarak kabul edilen urbonimi kapsamında ele alınabilecek ağıl, ahır, dam, değirmen, durak, ev, istasyon, kale, köprü, mahalle, mandıra, mezarlık, şehitlik, türbe ve ziyaret adları tezin kapsamı dışında bırakılmıştır.

Çalışmada yer alan adların her biri başlı başına bir araştırma konusudur. Hepsi ayrı bir makale konusu olabilecek zenginliğe sahip bu adların birçoğunun farklı bir yöntem ve derinlikte birer çalışma olabileceği de görülmektedir. Tezimiz 2299 yer adını içerdiğinden yer adları mümkün olduğunca özet biçimde değerlendirilmiştir.

I. BÖLÜM: ESKİŞEHİR'İN TOPONOMİK STRATİGRAFİSİ

Bu bölümde yer adlarının ait olduğu katmanlar verilmiştir. Bu katmanlar Hitit ve Frig Katmanı, Roma-Bizans Katmanı ve Türk Katmanı olarak ayrılmış; Türk Katmanı ise kendi içerisinde Selçuklu-Beylikler-Osmanlı Dönemi ve Cumhuriyet Dönemi olarak ikiye ayrılmıştır. Bu ayırım Eskişehir'de hüküm süren devletlerin hâkimiyet dönemlerine göre belirlenmiştir. Bölümde amaç, yer adlarının hangi döneme ait olduğunu belirlemektir. Bu nedenle tarihi kaynaklardan yararlanılarak yer adının geçtiği dönem belirlenmeye çalışılmıştır. Bölümde bazı köylerin kuruluş tarihleri verilirken bazılarının verilmediği görülebilir. Kuruluş tarihlerinden bahsedilen köylerin genellikle göçmen köyleri olduğu görülecektir. Bunun birinci nedeni köyün kuruluş tarihinin verilerek adının o döneme ait olduğunun gösterilmek istenmesidir. Bir diğer neden ise genellikle, göç ile ilgili bilgi verilen kaynaklarda belirli bir tarihte kurulduğu söylenen köylerin adlarına daha önceki dönem kaynaklarında rastlanılmasıdır. Bu durum köyün adının yeni verilmesine de bölgeye yapılan iskânı gösterir. Bu nedenle bu bilgilere tezde yer verilmiştir.

Bu bölümde amaç, yer adının geçtiği en eski kaynağı bulmak değildir. Sadece yer adının ortaya çıktığı dönemi belirlemektir. Bu nedenle yer adının, geçtiği söylenen kaynaktan daha eski döneme ait bir kaynakta bulunabilme ihtimali vardır. Örneğin 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde yer aldığı düşünülen bir adın daha önceki döneme ait bir kaynakta geçiyor olma ihtimali olsa dahi önemli olan bu adın Cumhuriyet dönemi öncesinde var olduğunun gösterilmesidir. Bu nedenle adın geçtiği kaynaklar verilirken en eski olan değil, doğruluğundan emin olunan kaynaklar vermeye çalışılmıştır. Adın elimizde var olan kaynaklar içerisinde daha önceki dönem kaynaklarında geçtiği düşünülüyor, ancak bu durum şüpheli ise durumun şüpheli olduğu söylenerek adın bu kaynaklarda geçişinden de bahsedilmiştir.

Bölümde kullanılan kaynaklarda, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterlerindeki dışı, köylerin bağılı bulunduğı idari yapıların sınırları verilmeye çalışılmıştır. Bu işlem, o dönemki sınırların bugün Eskişehir'in hangi bölgelerine denk geldiğı söylenerek yapılmaya çalışılmıştır. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde yer alanların verilmemesinin sebebi ise sınırların defterde yer alan haritalardan belirlenebilecek olmasıdır. Ayrıca kaynaklarda yer alan idari yapıların adları bulundukları kaynaklara göre farklılık göstermektedir. Örneğın “Sivrihisar” bir kaynakta nahiye, başka bir kaynakta kaza olarak görülebilmektedir. Bu nedenle bu farklılıklar ilçeler ya da bucaklar açıklanırken verilmiştir. Ayrıca idari yapıların kaynaklarda geçtiğı adlar da farklılık göstermektedir. Örneğın Seyitgazi İlçesi bir kaynakta “Seyyid-Gâzî” adıyla yer alırken bir diğeri kaynakta “Seydigazi” adıyla görülebilmektedir. Bu nedenle bu adlar, verilirken alındıkları kaynaklarda yer alışı biçimlerine sadık kalınarak tırnak içerisinde (‘’) verilmiştir.

Bölümde kullanılan kaynaklar parantez içerisinde verilmiştir. Örneğın “BOA. TD. nr: 438/238: 57” şeklinde verilen kaynakta “438” tahrir defterinin numarasını gösterirken, “238” köyün defterin orijinalinde bulunduğı sayfayı, “57” ise köyün defterde yer alan dizinde bulunduğı sayfayı göstermektedir. Bununla birlikte “Yakut-Halıcı, 2009: 110: 100” şeklinde verilen 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarına ait dipnotta ise “110” köyün belgenin orijinalinde bulunduğı sayfayı gösterirken, “100” belgede köyün adının aktarıldığı sayfayı göstermektedir.

Halime Doğru'nun XVI. Yüzyılda Eskişehir ve Sultanönü Sancağı adlı kitabının arka bölümünde, ek olarak 438 numaralı Başbakanlık Arşivi tapu tahrir defteri verilmiştir. Numarasına ve içinde yer alan bilgilere bakılarak bu defterin 937 (1530) tarihli 438 numaralı tapu tahrir defteri olduğı düşünülmektedir. Doğru bu bölümde köy adlarına yer verirken bugün aynı adla yer aldığı ya da eski adı olabileceğı düşünülen köylerin yanına “artı” işareti koymuş ya da bugün hangi adla var olduklarını yanında belirtmiştir (Doğru'nun bu bölümde yararlanılan diğeri

kaynaklarında da bu yapı mevcuttur). Bu durum 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki yer adları ile ilgili yorum yapılırken karşılaştırma yapılmasına olanak sağlamış bu nedenle bu defterde yer alan köyler ile ilgili yorum yapılırken Doğru tarafından işaretlenen köyler belirtilmiştir. Köyler ile ilgili açıklamalarda yer alan “köy Doğru tarafından da işaretlenmiştir” ibaresi bunu ifade etmektedir. Ayrıca 937 (1530) tarihli 438 ve 166 numaralı tapu tahrir defterlerinde, giriş kısmındaki açıklamadan hareketle sonradan hazırlandığı düşünülen haritalar bulunmaktadır. Bu haritalar dizin kısmındaki yer adlarının alımı sırasında karşılaştırma imkânı sağlamış ve yapılan yorumlar bu haritalar da göz önünde bulundurularak yapılmıştır. Ancak bu haritalarda bugünkü köylerin yerinde bazı farklı köy adları bulunmaktadır. Bu durum köylerin eski adları konusunda bir fikir oluşmasına sebep olmakla birlikte bu haritaların hazırlanışının bilinmemesi ve bu bilgileri destekler nitelikte bilgilere rastlanmaması nedeniyle kaynakta yer alan bilgiler verilmiş ancak bazılarında eski adı olup olmadığı konusunda yorum yapılmamıştır. Örneğin bugünkü Yusufkar Köyü’nün olduğu alanda 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Yusuf-şeyh” adıyla “Eski-şehir Kazası”na bağlı bir köy yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/143: 61). Bu ifade köyün eski adının “Yusuf-şeyh” olabileceğini düşündürmektedir. Ancak başka bir kaynakta bu bilgiyi destekler biçimde bir bilgiye rastlanmaması nedeniyle kaynakta görülen bu bilgi verilmiş ancak “Yusuf-şeyh”in köyün eski adı olup olmadığı konusunda yorum yapılmamıştır.

Kullanılan kaynaklarda köylerin bağlı bulunduğu idari yapılar şu şekildedir:

Akviran Nahiyesi: Akviran, 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/50), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/161b) tarihli maliyeden müdevver defterlerde, bugün Eskişehir İli Mihalgazi İlçesi Demirciler Köyü’nü içine alan, “Sultanönü Sancağı”na bağlı bir yaya nahiyesidir (Doğru, 1990: 93).

Aşağı Karkın Nahiyesi: Aşağı Karkın, 928 (1521) (BOA. TD. nr: 112/15), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/8) tarihli tapu tahrir defterlerinde, bugün Eskişehir İli Beylikova İlçesi Emircik ve Doğanoglu köylerini içine alan, “Sultanönü Sancağı”na bağlı bir müselleme nahiyesidir (Doğru, 1990: 131).

Barçınlu Nahiyesi/Kazası: Barçınlu, 937 (1530) ve 979 (1571-72) (TKA. TD. nr: 76) tarihli tapu tahrir defterinde “Kara-hisâr-ı Sâhib Sancağı”na bağlı bir kaza (BOA. TD. nr: 438/140, 197, 200, 201, 205, 207, 208: 50, Halaçoğlu, 2009: 245) ve bir nahiye (BOA. TD. nr: 438/204, 206: 50) olarak yer almaktadır.

Bayburd Kazası: Bayburd, 937 (1530) tarihli 387 numaralı tapu tahrir defterinde” Konya Livâsı”na bağlı bir kazadır (BOA. TD. nr: 387/249, 250, 252: 67).

Çal İli Nahiyesi: Çal İli, 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/184a), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/46b) tarihli maliyeden müdevver defterlerde, bugün Eskişehir İli Tepebaşı İlçesi Çalkara Köyü, İnönü İlçesi Dereyalak Köyü’nü içine alan, “Sultanönü Sancağı”na bağlı bir yaya nahiyesidir.

Çepişviranı Nahiyesi: Çepişviranı, 928 (1521) (BOA. TD. nr: 112/50), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/28) tarihli tapu tahrir defterlerinde, bugün Eskişehir İli Mihaliçcik İlçesi Diközü ve Sazak köylerini içine alan, “Sultanönü Sancağı”na bağlı bir müselleme nahiyesidir (Doğru, 1990: 133–134).

Ebe Kızı Nahiyesi: Ebe Kızı, 928 (1521) (BOA. TD. nr: 112/140), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/70) tarihli tapu tahrir defterlerinde, bugün Eskişehir İli Mihalgazi İlçesi Sakarı Ilıca ve Alpagut köylerini içine alan, “Sultanönü Sancağı”na bağlı bir taycı nahiyesidir (Doğru, 1990: 162).

Eyne Hoca Nahiyesi: Eyne Hoca, 928 (1521) (BOA. TD. nr: 112/8), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/4) tarihli tapu tahrir defterlerinde, bugün Eskişehir İli Mahmudiye İlçesi Balçıkhisar Köyü'nü içine alan, "Sultanönü Sancağı"na bağlı bir müselleme nahiyesidir (Doğru, 1990: 130).

Harmankaya (Tâbi-i Göl) Nahiyesi: 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/56b), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/95b) tarihli maliyeden müdevver defterlerde, bugün Eskişehir İli Sarıcakaya İlçesi İğdir Köyü'nü içine alan, Mihal Gazi ailesinin tasarrufundaki Hüdavendigar Sancağı Göl Kazası'na bağlı Harmankaya Nahiyesi yayalılık olarak "Sultanönü Sancağı"na bağlı yaya nahiyesidir (Doğru, 1990: 88-89-90).²

Karaca-şehir Nahiyesi: Karaca-şehir, 937 (1530) tarihli 438 numaralı tapu tahrir defterinde, "Sultân-önü Livâsı"na bağlı bir nahiyedir (BOA. TD. nr: 438/225, 226, 231, 232: 60).

Katmar Nahiyesi: Katmar, 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/-), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/15) tarihli maliyeden müdevver defterlerde, bugün Eskişehir İli Tepebaşı İlçesi Çukurhisar, Aşağı Söğütönü köyleri ve Odunpazarı İlçesi Kireçköy, Gülpınar (Mamuca), Sultandere köylerini içine alan, "Sultanönü Sancağı"na bağlı bir yaya nahiyesidir (Doğru, 1990: 76-77).

Kayağlı İli Nahiyesi: Kayağlı İli, 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/sayfa numarası yazmıyor), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/15) tarihli maliyeden müdevver defterlerde, bugün Eskişehir İli Tepebaşı İlçesi Gökdere, Gökçekısıık, Cumhuriyet (Sekiviran), Hasanbey köylerini; Odunpazarı İlçesi Çavlum, Kireç, Gülpınar (Mamuca), Sarıungur, Yürük Kırka (Kırka) köylerini ve Seyitgazi İlçesi

² Bayar, nahiyenin Tepebaşı İlçesi'ne bağlı Kavacık Köyü'nü de içine aldığını söylemektedir (Bayar, 2004: 157). Ancak burada yer alan Kavacık Köyü'nün bugün Bilecik İli Yenipazar İlçesi'ne bağlı Kavacık Köyü olabileceği düşünülmektedir.

Çukurağıl Köyü'nü³ içine alan, Sultanönü Sancağı'na bağlı bir yaya nahiyesidir (Doğru, 1990: 74). Ayrıca 928 (1521) (BOA. TD. nr: 112/91), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/50) tarihli tapu tahrir defterlerinde, bugün Eskişehir İli Tepebaşı İlçesi Gökçekısıık Köyü; Odunpazarı İlçesi Kargın, Aşağı ve Yukarı Ilıca (o dönemde Ilıca Köyü olarak yer almaktadır) köylerini içine alan, "Sultanönü Sancağı"na bağlı bir taycı nahiyesidir (Doğru, 1990: 161).

Koz İli Nahiyesi: Koz İli, 928 (1521) (BOA. TD. nr: 112/115), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/56) tarihli tapu tahrir defterlerinde, bugün Tepebaşı İlçesi Muttalip ve Uludere köylerini içine alan, "Sultanönü Sancağı"na bağlı bir taycı nahiyesidir (Doğru, 1990: 161).

Mihaliççık'a Tâbi Kayı Nahiyesi: Mihaliççık'a Tâbi Kayı, 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/15a), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/133a) tarihli maliyeden müdevver defterlerde, bugün Eskişehir İli Mihaliççık İlçesi Kayı Köyü'nü içine alan, "Sultanönü Sancağı"na bağlı bir yaya nahiyesidir (Doğru, 1990: 93).

Ok Nahiyesi: Ok 928 (1521) (BOA. TD. nr: 112/78), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/43) tarihli tapu tahrir defterlerinde, bugün Odunpazarı İlçesi Gülpınar (Mamuca), Sarı Sungur ve Kireç köyleri ile Tepebaşı İlçesi Yukarı Söğütönü Köyü'nü⁴ içine alan, "Sultanönü Sancağı"na bağlı bir taycı nahiyesidir (Doğru, 1990: 160).

³ Bu görüşe, köyün bugün Seyitgazi İlçesi'nde olması ve Kayağı İli Nahiye'sinde yer alan diğer köylere uzak olması nedeniyle şüpheli bakılabilir.

⁴ Doğru, "Söğüd Eyüğü" adıyla vermektedir. Katmar Nahiyesi'nde "Aşağı Söğüd Eyüğü" ve "Söğüd Eyüğü" şeklinde geçen köylerden "Söğüd Eyüğü Köyü'nün, bugünkü Yukarı Söğütönü Köyü olduğu düşünülmektedir

Oynaş Nahiyesi: Oynaş, 937 (1530) tarihli 438 numaralı tapu tahrir defterinde “Kara-hisâr-ı Sâhib Sancağı”na bağlı nahiyedir (BOA. TD. nr: 438/200, 205, 206, 207, 208: 55).

Turgud Kazası: Turgud, 937 (1530) tarihli 387 numaralı tapu tahrir defterinde “Konya Livâsı”na bağlı bir kazadır (BOA. TD. nr: 387/241, 243, 247, 248, 252: 75).

Tutaş Nahiyesi: Tutaş, 928 (1521) (BOA. TD. nr: 112/33), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/18) tarihli tapu tahrir defterlerinde, bugün Eskişehir İli Beylikova İlçesi Aşağı Dudaş ve Yukarı Dudaş köylerini içine alan, “Sultanönü Sancağı”na bağlı bir müselleme nahiyesidir (Doğru, 1990: 133).

Yahşi Karkın Nahiyesi: Yahşi Karkın, 928 (1521) (BOA. TD nr: 112/88), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/48) tarihli tapu tahrir defterlerinde, bugün Eskişehir İli Odunpazarı İlçesi Karacahüyük Köyü’nü içine alan, “Sultanönü Sancağı”na bağlı bir taycı nahiyesidir (Doğru, 1990: 160).

Bazı köylerin haritada yer alışı ile yöre halkı tarafından kullanılışı birbirinden farklıdır. Örneğin haritada *Başaran* şeklinde geçen köy adı yöre halkı tarafından *Başara* şeklinde söylenmektedir. Böyle durumlarda yöre halkının kullandığı şekil esas alınmış ve bu köyler yanına “*” işareti konularak belirtilmiştir.

I.1. HİTİT VE FRİG KATMANI

Arayit Dağı: Yöre halkı dağın üzerinde Frig döneminden kalma kalıntıların bulunduğunu belirtmektedir. Ayrıca dağın kutsal kabul edildiği, adının ise bir Frig Kralı’na ait olduğu rivayet edilmektedir.

Sakarya Nehri: Nehrin adı ile ilgili farklı görüşler bulunmaktadır. Bunlardan ilki nehrin Pessinunte şehri yakınındaki *Sangia* kasabası dolayısıyla *Sangarius* olduğudur (Strabon, 2000: 543). Bir diğer görüş ise tüm dünyadaki akarsuların babası Okeanos ile deniz kızı Thetis'in oğlu olan *Saggas'in* adından kaynaklanarak *Saggarios* adını aldığıdır (Demiralp, 2011: 16). Bununla birlikte Texier, coğrafyacı Plutarque tarafından nehrin adı ile ilgili başka bir açıklama yapıldığını söylemektedir. Buna nehir Myndon'un oğlu *Sagaris'in* adından kaynaklanarak *Sagaris* adını almıştır. Ancak Texsier, Plutarque tarafından kullanıldığını söylediği bu ifadeden ziyade nehrin adını, Strabon'un ifadesi doğrultusunda *Sangia Kasabası'ndan* aldığı düşünmektedir (Texier, 2002: 279-280). Bütün bu görüşler adın bu döneme ait olduğuna işaret etmektedir.

I.2. ROMA-BİZANS KATMANI

Ayazma Deresi / Pınarı / Tepesi: Ayazma Yunanca bir kelime olup “Rumlar için kutsal olan pınar veya kaynak” anlamındadır.

Burgaz Tepesi: Eren, *burgaz* kelimesinin Rumcadan alınma olup, “kale” anlamında kullanılan bir kelime olduğunu söylemektedir (Eren, 2010: 49).

Bunların dışında Aren Çeşmesi, Arenkırma Sırtı, Arenyayla Mevki(s)i toponimlerinde bulunan Aren kelimesinin de Türk katmanına ait olmadığı düşünülmekle birlikte kaynağı kesin olarak tespit edilememiştir.

I.3. TÜRK KATMANI

Yukarıda verilen yer adları dışında tezde geçen diğer yer adlarının Türk Katmanı'na ait olduğu düşünülmektedir.

I.3.1. Selçuklu-Beylikler-Osmanlı Dönemi

Yer adlarının oraya çıkış dönemlerinin takibi açısından bu üç dönemin birbirinden ayrılması güçtür. Bu nedenle bu dönemler tek bir başlık altında verilmiştir. Bu bölümde yer alan köylerin adları Cumhuriyet Döneminde değiştirilmiş dahi olsa, eski adını bugünkü adında yaşatan ya da bugünkü adı, eski adıyla ilişkili olup, yapılan yeni adlandırmada eski adı etkili olan, yani yeni adı ister fonetik olarak isterse semantik olarak önceki ismiyle ilişkili olan yer adları bu bölüme alınmıştır.

Abbas Halim Paşa Köyü: Çifteler İlçesi'ne bağlıdır. Köyün Tunçdilek tarafından 1912 Balkan Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde (Tunçdilek, 1954: 16/dn. 32), Çifteler Kaymakamlığı'na ait bir belgede ise 1914 yılında Bulgaristan'ın Kırcaali ve Tosca bölgelerinden gelen göçmenler tarafından (Çifteler, 1990: 52) kurulduğu belirtilmektedir. Yöre halkı ise köyün 1912 yılında *Mandır* adıyla kurulduğunu, 1914 yılında yapılan müracaatla köye, iskân ile ilgilenen, dönemin Bursa Valisi Abbas Halim Paşa'nın adının verildiğini söylemektedir.

Adahisar Köyü: Mihaliççık İlçesi'ne bağlıdır. Doğru 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/406), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/316), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/163, 187) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Edehisar” adıyla “Sivrihisar Nahiyesi”ne bağlı bir köyün geçtiğini ve bu köyün bugünkü Adahisar Köyü olduğunu söylemektedir (Doğru, 1997: 204). Aynı şekilde 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/1b), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/67) tarihli maliyeden müdevver defterlerde de “Sivrihisar Nahiyesi”ne bağlı “Ede Hisar” adıyla bir köy gösterilmiş ve bu köyün bugün var olduğu belirtilmek için köy işaretlenmiştir (Doğru, 1990: 181). Bu durum Doğru'nun maliyeden müdevver defterde “Ede Hisar” adıyla yer aldığını söylediği köyün bugünkü Adahisar Köyü olduğunu düşündüğünü göstermektedir. Bayar da, Doğru gibi köyün 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/406)

tarihli tapu tahrir defterinde “Edehisar” adıyla geçtiğini belirtmektedir (Bayar, 2004: 237). Köy 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki dizinde “Ada-hisârî” adıyla geçmektedir (BOA. TD. nr: 166: 89). Ancak köy “Ede-hisârî” şeklinde de okunabilir (BOA. TD. nr: 166/126, 128). Aynı şekilde 979 (1571–72) (TKA, TD, nr: 76/180b-181a) tarihli tapu tahrir defterinde de “Ada hisarı” adıyla “Sivrihisar Nahiyesi”ne bağlı bir köy görülmektedir (Halaçoğlu, 2009: 2102). 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta köy “Sivrihisar Kazası”na bağlı olarak “Atahisar” (خصار اطه) adıyla geçmektedir. Ancak Latin harflerine “Adahisar” şeklinde aktarılmıştır (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 290). Köyün “Atahisar” şeklinde geçmesi kaynaklarda “Edehisar” adıyla yer aldığını düşündürse de, Porsuk Çayının kenarında bulunması nedeniyle *Ada* şeklinde adlandırılmış olması da ihtimal dâhilindedir. Bu nedenle köyün tahrir defterlerinde geçtiği ad konusunda kesin olarak bir yorum yapılamamaktadır. Ancak her iki durumda da köyün Cumhuriyet dönemi öncesinde var olması sınıflandırma açısından yeterlidir.

Ağaçhisar Köyü: Alpu İlçesi’ne bağlıdır. Köy 937 (1530) (BOA. TD. nr: 438/230 : 57) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak geçmektedir. Köy Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 192).

Ağapınar Köyü: Bugün Odunpazarı İlçesi’ne bağlı mahalledir. 937 (1530) tarihli 438 numaralı tapu tahrir defterindeki haritada bugün Ağapınar Köyü’nün bulunduğu alanda “Ak-pınar” adıyla “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 438/230: 57). Ancak bu köyün haritaya yerleştirilirken nasıl bir yöntem izlendiği bilinemediği için bu durumdan emin olunamamaktadır ve bu nedenle köyün Ağapınar Köyü’nün eski adı mı yoksa bugün Odunpazarı İlçesi’ne bağlı bulunan Akpınar Köyü mü olduğu şüphelidir. Köy Doğru tarafından da işaretlemiştir (Doğru, 1992: 192). İşaretlemenin hangi köyün düşünülerek yapıldığı açık olmamakla birlikte Doğru’nun eski adı olduğunu düşündüğü köylerin yanına genellikle parantez içinde yeni adını yazması nedeniyle bunu bugünkü Akpınar Köyü’nü düşünerek yaptığı sanılmaktadır. 93 Harbi (1877–

1878 Osmanlı Rus Savaşı) ve sonrası meydana gelen göç neticesinde, Tunçdilek, köyün Kafkasya'dan gelen Çerkezler tarafından kurulduğunu belirtirken (Tunçdilek, 1954: 15/dn. 27) Yazıcı-Demirel, Eskişehir merkezde Rumeli göçmenleri tarafından iskân edilen “Ağaçpınarı” adlı köyün bugünkü Ağapınar Köyü olduğunu söylemektedir (Yazıcı-Demirel, 2006: 272). Yazıcı-Demirel’in ifadesi köyün eski adının “Ağaçpınarı” olabileceği doğrultusunda bir düşünce oluşturmaktadır. Ancak kaynaklarda bu bilgiyi destekler nitelikte bir ifadeye rastlanmamıştır. Eski adının “Akpınar” olup olmadığı konusunda yorum yapılamamakla birlikte köyün “Ağapınar” adıyla 1889–1891 yıllarına ait 2 Numaralı Şer’iyye Sicili’nde yer alması sınıflandırma için yeterlidir (Önder, 2001: 258).

Ağlarca Köyü: Han İlçesi’ne bağlıdır. Şen ve yöre halkı köyün 1886 yılında, 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde (Şen, 2004: 20–21) Kafkasya Ziro bölgesinden gelen Şapsığ⁵ Çerkezleri tarafından kurulduğunu kabul etmektedir (Çifteler, 1990: 53).

Ahırköy: Mihaliççık İlçesi’ne bağlıdır. Karakeçili Yörükleri tarafından erken dönemde iskân edildiği belirtilen (Bayar, 2004: 237) köy “Ahur” adıyla 1260–1261 (1844–1845) yıllarına ait temettu’at defterinde (BOA. ML. VRD. TMT. nr: 9039/2–19) Mihaliççık Kazası’na bağlı bir köy olarak geçmektedir (Adıgüzel, 2007: 47, 205). Doğru, ekte verilen defterde “Günyüzü Nahiyesi”ne bağlı bulunan “Ağar Köyü”nün⁶ bugünkü Ahırköy olabileceğini belirtmektedir (Doğru, 1992: 202). Köyün defterde bugünkü Mihaliççık İlçesi sınırlarının bir kısmını içine alan “Gün-yüzü Nahiyesi”ne bağlı bulunması ve *Ağar* kelimesinin Denizli ve Trabzon’da “ahır” anlamında olması nedeniyle (DS, 2009: 81–82) köyün

⁵ Çerkezlerin başlıca kabilelerinden biridir (Habiçoğlu, 1993: 29–30).

⁶ Doğru tarafından verilen köyün, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Gün-yüzü Nahiyesi”ne bağlı olarak yer alan Ağar Köyü olduğu tahmin edilmektedir (BOA. TD. nr: 438/238: 57).

kaynaklarda geçen “Ahur” adı ve bugünkü “Ahır” adıyla anlam açısından bir bağlantı kurmak mümkündür. Ancak başka bir kaynakta köyün *Ağar* adıyla geçtiğine dair bir bilgiye rastlanmaması nedeniyle yorum yapılamamaktadır. Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta köyün “Ahur” adıyla geçmesi (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 292) “*ahur>ahır*” değişiminin Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra olduğunu göstermektedir.

Ahırözü Köyü: Mihalıççık İlçesi’ne bağlıdır. Köy “Ahur Özü” adıyla 871 (1466) (BOA. MAD nr: 8/31a), 927 (1520) (BOA. MAD nr: 64/27a) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Mihalıççık’a tâbi Günyüzü Nahiyesi”ne (Doğru, 1990: 177) ve “Ahur Özü” adıyla 937 (1530) (BOA. TD. nr: 438/238: 57) tarihli tapu tahrir defterinde “Gün-yüzü Nahiyesi”ne⁷ bağlı bir köy olarak yer almaktadır. Köy Doğru tarafından ekte verilen defterde “Enver Özü” adıyla aktarılmakla birlikte (Doğru, 1992: 202) defterin orijinalinde “Ahur Özü” şeklinde geçmektedir (BOA. TD. nr: 438/238). Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Ahurözi” adıyla geçmesi (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 292) “*ahur>ahır*” değişiminin Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra olduğunu göstermektedir.

Ahiler Köyü: Sivrihisar İlçesi’ne bağlıdır. Özalp, köy camisinin 1011 tarihli olduğunu söylemektedir (Özalp, 1960: 23). Tunçdilek tarafından köyün 1912 Balkan Harbi ve sonrası oluşan göç neticesinde meydana getirildiği belirtilmekle birlikte (Tunçdilek, 1954: 16/dn. 32) köy 1311 (1893–94) tarihli Ankara Vilayeti Salnamesi’nde “Sivrihisar Kazası”na bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Yıldırım, 2006: 138). 979 (1571–72) (TKA. TD. nr: 76/167a) tarihli tapu tahrir defterinde “Ahiler” adıyla “Ankara Sancağı”na bağlı bir köy bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1033). Bu kaynakta yer alan köyün bugünkü Ahiler Köyü olabileceği düşünülmektedir. Yöre halkı köyün eski adının Sakarya Nehri kenarındaki konumu

⁷ Gün-yüzü 937 (1530) (BOA. TD. nr: 438) yılına ait tapu tahrir defterinde bugünkü sınırlarından farklı olarak o dönemde Mihalıççık İlçesi’nin batı kesimindeki köyleri içine alır.

dolayısıyla “Aşağı Ada” olduğunu ifade etmektedir. Ancak Keskin’in “Bütün Yönleriyle Sivrihisar” adlı kitabı dışında kaynaklarda böyle bir ifadeye rastlanmamıştır. Keskin, 1995 yılına ait nüfus sayımı sonuçlarını verirken köyün yanına parantez içinde eski adını gösterecek şekilde “Aşağı Ada” ifadesini kullanmıştır (Keskin, 2001: 65). Ancak Keskin kullanılan bu ifadeyle ilgili bir kaynak göstermemiştir. “Aşağı Ada” adına kaynaklarda rastlanmaması, köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 290), İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan, Türkiye’nin mülki idare bölümlerini gösteren kaynaklarda (İçişleri Bakanlığı, 1971: 364, İçişleri Bakanlığı, 1978: 338, İçişleri Bakanlığı, 1986: 336) “Ahiler” adıyla yer alması ve bu kaynaklarda eski adına dair hiçbir ibarenin kullanılmaması nedeniyle *Aşağı Ada* adının yöre halkı tarafından kullanılan bir ad olabileceği düşünülmektedir. Ancak kesin bir ifade kullanmak mümkün değildir. Bununla ötesinde yukarıda verilen bilgiler ışığında köyün *Ahiler* adıyla Cumhuriyet öncesi dönemde var olduğu görülmektedir.

Akçakaya Köyü: Odunpazarı İlçesi’ne bağlıdır. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı olarak geçen (BOA. TD. nr: 438/231: 57) köyün 19. yüzyılda Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edildiği belirtilmektedir (Bayar, 2004: 139). Köy Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 195).

Akçaören Köyü: Mihaliççık İlçesi’ne bağlıdır. Horasan ve çevresinden göç eden Türk boyları tarafından (Bayar, 2004: 238) yaklaşık 7-8 yüzyıl önce kurulduğu belirtilen (Taşlıca, 1994: 57) köyün 100 yıl kadar önce de Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edilmeye başlandığı söylenmektedir (Bayar, 2004: 238). Yöre halkı köyün eski adını “Akçaveren” olarak söylemektedir. Ancak 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Mihaliçlik Kazası”na bağlı “Akçaviran” adlı bir köyün varlığı (BOA. TD. nr: 166/143: 90) ve bugün içinde “ören” adının bulunduğu yer adlarının eski adlarının “viran” adıyla anılması nedeniyle köyün eski adının “Akçaviran” olduğu ve 166 numaralı defterde yer aldığı düşünülmektedir.

Akçaviran Köyü'nün defterde yer alan haritada da bugün Akçaören Köyü'nün bulunduğu alana yerleştirilmiş olması bu görüşü destekler niteliktedir. Doğru ise ekte verdiği defterde “Günyüzü Nahiyesi”ne bağlı bulunan “Akça Bey Köyü”nün⁸ bugünkü Akçaören Köyü olduğunu söylemektedir (Doğru, 1992: 202). Ancak köyün 166 numaralı defterde yer aldığı düşünülmesi nedeniyle bu durum mümkün görülmemektedir. Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Akçeviran” adıyla geçmesi, köy adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Akçaören* olarak değiştiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 292).

Akdere Köyü: Han İlçesi'ne bağlıdır. 1880-1890 yılları arasında kurulduğu (Çifteler, 1990: 53), 19. yüzyıl sonlarında Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edildiği belirtilen (Bayar, 2004: 214) köy 1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıddık Bey'in risalesinde⁹ “Hanbarçın Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Arslanbay, 1955: 133, Bayar, 2004: 73). 1966 yılında Afyon İli Emirdağ İlçesi'nden Çifteler'e bağlanan (Çifteler, 1990: 53) köy Han'ın 1990 yılında ilçe olması sonrasında Han'a bağlanmıştır.

Akhisar Köyü: Han İlçesi'ne bağlıdır. Kuruluş tarihi belli olmamakla birlikte 1887 yılında, 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Kafkaslardan gelen Çerkezler tarafından iskân edildiği belirtilen köy 1984 yılında Afyon İli Merkez İlçesi'nden Çifteler'e (Çifteler, 1990: 53-54), Han'ın 1990 yılında ilçe olması sonrasında Han'a bağlanmıştır.

⁸ Doğru tarafından verilen köyün, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Gün-yüzü Nahiyesi”ne bağlı bulunan “Ağca-Bey” olduğu düşünülmektedir (BOA. TD. nr: 438/238: 57).

⁹ 1321 (1905) tarihli “Karakeçili Aşireti” adlı risalede Karakeçili Yörük aşireti reislerinden Bekir Sıddık Bey, kendisine bağlı olan Karakeçili Yörük köylerinin listesini yapmıştır (Bayar, 2004: 70/dn. 89).

Akın Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. Köy 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak geçmektedir (BOA. TD. nr: 438/226: 57). Yörük aşiretleri tarafından Osmanlının kuruluşundan itibaren iskân edildiği belirtilen (Bayar 2004: 263) köy 1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıddık Bey'in risalesinde “Seyitgazi Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Arslanbay, 1955: 130, Bayar, 2004: 71). Köy Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 185).

Akkaya Köyü: Odunpazarı İlçesi'ne bağlıdır. Köy 1889-1891 yıllarına ait 2 Numaralı Şer'iyye Sicili'nde görülmektedir (Önder, 2001: 258).

Akköprü Köyü: Beylikova İlçesi'ne bağlıdır. 1849 yılında Ankara Sancağı'na bağlı bir kaza ve 1867 yılında Ankara Sancağı “Mihalıççık Kazası”na bağlı bir nahiye olarak görülen (Sezen, 2006: 16) köyün Tunçdilek tarafından 1912 Balkan Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde kurulduğu belirtilmektedir (Tunçdilek, 1954: 16/dn. 32).

Akpınar Köyü: Odunpazarı İlçesi'ne bağlıdır. Kırım Harbi (1853–1856) sonrasında başlayarak, 1859 yılında kırılan Çerkez direnişi sonucu yaşanan göç neticesinde Kafkaslardan gelen Çerkezler tarafından yerleşildiği belirtilen köy (Tunçdilek, 1954: 14/dn. 23) 1889-1891 yıllarına ait 2 numaralı Şer'iyye Sicilinde görülmektedir (Önder, 2001: 258). 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki haritada bugünkü Ağapınar Köyü'nün bulunduğu alanda “Ak-pınar” adıyla “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 438/230: 57). Ancak bu köyün haritaya yerleştirilirken nasıl bir yöntem izlendiği bilinemediği için bu durumdan emin olunamamaktadır ve bu nedenle köyün Ağapınar Köyü'nün eski adı mı yoksa bugün Odunpazarı İlçesi'ne bağlı bulunan Akpınar Köyü mü olduğu şüphelidir. Köyün bugün Odunpazarı İlçesi'ne bağlı Akpınar Köyü olabileceği de ihtimal dâhilindedir. Köy Doğru tarafından işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 192). İşaretlemenin hangi köyün düşünülerek yapıldığı

açık olmamakla birlikte Doğru'nun eski adı olduğunu düşündüğü köylerin yanına genellikle parantez içinde yeni adını yazması nedeniyle bunu bugünkü Akpınar Köyü'nü düşünerek yaptığı sanılmaktadır.

Aksaklı Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. Osmanlı dönemine ait bir belgede köyün “Eskişehir Kazası Seyitgazi Nahiyesi Aksaklı viran (Üçkuyular)” adlı mahalde “Aksaklı” adıyla kurulduğu ifade edilmektedir (Canarşanlar, 2011: 23). Tunçdilek ve Bayındır, köyün Kırım Harbi (1853-1856) ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Kırım'dan gelen Tatarlar tarafından kurulduğunu söylemektedir (Tunçdilek, 1954: 15/dn. 25, Bayındır, 2011: 17). Köy, 1889-1891 yıllarına ait 2 Numaralı Şer'iyye Sicili'nde görülmektedir (Önder, 2001: 258).

Aktaş Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Köy, 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/378), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/283), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/183) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar” adıyla nahiye olarak (Doğru, 1997: 170), 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde ise “Sifri-hisâr” adıyla kaza olarak (BOA. TD. nr: 166/124: 90) kaydedilen Sivrihisar'a bağlı bir köy olarak geçmektedir.

Alapınar Köyü: Alpu İlçesi'ne bağlıdır. Bayar, köyün Karakeçili Yörükleri tarafından 1864 yılı Ahmet Vefik Paşa iskânı sonrasında, konar-göçer şekilde 1949 yılına kadar yayla olarak kullanıldığını ifade etmektedir (Bayar, 2004: 183). Yöre halkı ise köyün, Sakarıkaracaören Köyü'nün Alapınar adlı yaylası iken 1950 yılında Karacaören ve Beyyayla köylerinden Yörüklerin gelmesiyle kalabalıklaşarak önce mahalle, 1960 yılında ise köy olduğunu söylemektedir.

Alınca Köyü: Bugün Tepebaşı İlçesi'ne bağlı bir mahalledir. Tunçdilek, köyün 1912 Balkan Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Yugoslavya'dan gelen göçmenler tarafından kurulduğunu belirtmektedir (Tunçdilek, 1954: 16/dn. 32). Yöre halkı ise köyün eski bir yerleşme yeri olduğunu, 93 Harbi ve sonrası Selanik göçmenleri tarafından iskân edildiğini söylemektedir.

Köy “Alınca” adıyla 1889–1891 yıllarına ait 2 Numaralı Şer’iyye Sicili’nde yer almaktadır (Önder, 2001: 258). Yöre halkı 80–90 yaşındaki kişilerin kimliklerinde yer alan ifadeden hareketle köyün eski adının *Kılıç Arslan* olabileceğini ve *Alınca* adını Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra almış olabileceğini belirtmektedir. 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Kılinc Arslan” adıyla Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köyün bulunması nedeniyle (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 286) köyün, *Alınca* adından sonra *Kılinc Arslan* adını aldığı, Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra tekrar *Alınca* adını aldığı görülmektedir. Doğru ise ekte verdiği defterde “Ala-alanı” adıyla “Günyüzü Nahiyesi”ne bağlı bir köy bulunduğunu ve bu köyün bugünkü Alınca Köyü olduğunu ifade etmektedir (Doğru, 1992: 191). Ancak Doğru tarafından “Ala-alanı” adıyla aktarılan köy defterde “At-alanı” adıyla bulunan Atalan Köyü’dür (BOA. TD nr: 438/229).

Alpagut Köyü: Bugün Mihalgaşı İlçesi’ne bağlı bir belediyedir. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde yer alan haritada bugünkü köyün yerinde “Alba-öyüğü” adıyla “Eski-şehir Kazası”na bağlı bir köy yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/144: 58). Doğru tarafından defterde yer alan köy “Alma-Öyüğü” şeklinde aktarılmış ve işaretlenmemiş olmakla birlikte (Doğru, 1992: 212) defterin orijinalinde “Alba-öyüğü” biçiminde geçmektedir. Doğru tarafından ekte verilen defterde “Alpagut” adıyla “Karaca Şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy verilmiş ve işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 191). Doğru tarafından “Alpagut” adıyla verilen köy defterde yer alan dizinde “Alp-Oğu[z]” şeklinde verilmiştir (BOA. TD. nr: 438: 58). Defterin orijinalinde köyün “Alpagu” adıyla yer aldığı düşünülmektedir (BOA. TD. nr: 438/229). Bunların ötesinde köy, 928 (1521) (BOA. TD. nr: 112/140), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/70) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Ebe Kızı Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak görülmektedir (Doğru, 1990: 191).

Alpu İlçesi: Cumhuriyet'in kuruluşundan önce Eskişehir merkeze bağlı bir köy olan Alpu, (Sezen, 2006: 23) 1307 (1891–1892) tarihli 18. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Öztürk, 2000: 192). Belediye teşkilatının 1955'de kurulduğu *Alpu*, 1987 yılında ilçe olmuştur (Bayar, 2004: 181-182, İşcan, 2003: 14).

Arıkaya Köyü: Alpu İlçesi'ne bağlıdır. Köy, 1316 (1900–1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde (Doğru, 1989: 217) ve 1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıddık Bey'in risalesinde (Arslanbay, 1955: 129, Bayar, 2004: 71) Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak yer almaktadır. Bayar, Arıkaya civarında Roma dönemine ait bir zafer kitabesinin çıkarılmasıyla arkaik dönemde iskân edildiği görülen köyün, 1522 tarihli tahrir kayıtlarında görüldüğünü ancak adının daha sonraki kayıtlarda geçmediğini söylemektedir (Bayar, köyün adının geçtiğini söylediği tahrir defteri ile ilgili bilgi vermemiştir). Ayrıca Bayar, köyün 19. yüzyıl başlarında Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edilmeye başladığını belirtmektedir (Bayar, 2004: 184).

Arslanlı Köyü: Çifteler İlçesi'ne bağlıdır. “Arslanlı” adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Barçınlu Kazası”na (BOA. TD. nr: 438/140: 50) ve “Sifri-hisâr Kazası”na (BOA. TD. nr: 166/124: 90) bağlı olarak iki köy bulunmaktadır. Bugünkü Çifteler İlçesi'nde yer alan Arslanlı Köyü'nün hem tahrir defterindeki “Barçınlu Kazası”na hem de “Sivrihisar Kazası”na yakın bir alanda yer alması sebebiyle kesin bir ifade kullanmak mümkün değildir. Ancak köyün 1979 yılında Afyon İli Emirdağ İlçesi'nden Çifteler'e bağlanmış olması (Çifteler, 1990: 54) ve köyün yakınında yer alan Sarıkavak Köyü'nün “Saru-kavak” adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Barçınlu Kazası”na bağlı olarak yer alan köy (BOA. TD. nr: 438/201, 202: 56) olduğunun düşünülmesi nedeniyle, köyün “Barçınlu Kazası”na bağlı olarak yer alan *Arslanlı Köyü* ile ilgili olabileceği tahmin edilmektedir. (937) 1530 tarihli defterde olduğu gibi 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/373), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/276), 946 (1539) (BOA. TD. nr:

198/166) tarihli tapu tahrir defterlerinde de “Arslanlı” adıyla “Sivrihisar Nahiyesi”ne bağılı olarak bir köy bulunmakla birlikte köy Doğru tarafından işaretlenmemiştir (Doğru, 1997: 162). Köyün işaretlenmemiş olması Doğru’nun Sivrihisar’a bağılı olarak yer alan köyün bugünkü Arslanlı Köyü ile ilgili olmadığını düşündüğünü göstermektedir.

Aşağı Çağlan Köyü: Bugün Odunpazarı İlçesi’ne bağılı mahalledir. Bugün *Aşağı Çağlan* ve *Yukarı Çağlan* olarak ikiye ayrıldığı düşünülen “Çağlan” 1889-1891 yıllarına ait 2 Numaralı Şer’iyye Sicili’nde görülmektedir (Önder, 2001: 258). Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Çağlan” adıyla Eskişehir merkez kazaya bağılı bir köy olarak geçmesi Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Aşağı Çağlan* ve *Yukarı Çağlan* olarak ayrıldığını göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 285).

Aşağı Dudaş Köyü: Beylikova İlçesi’ne bağılıdır. Bugün *Aşağı Dudaş* ve *Yukarı Dudaş* olarak ikiye ayrılmış olan *Dudaş Köyü*, “Tutaş” adıyla 928 (1521) (BOA. TD.nr: 112/15), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/8) tarihli tapu tahrir defterlerinde bir nahiye olarak geçmektedir (Doğru, 1990: 188). Yöre halkı Aşağı Dudaş Köyü’nün 1903 yılında Romanya’dan gelen göçmenler tarafından iskân edildiğini, eski adının “Çepel” olduğunu söylemektedir. Ancak kaynaklarda “Çepel” adına rastlanmaması nedeniyle yorum yapılamamaktadır. Köy “Aşağı Dudaş” adıyla 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında merkeze bağılı bir köy olarak yer almaktadır (Yakut-Halıcı, 2009: 110: 100). Tunçdilek’in 1912 Balkan Harbi ve sonrası ortaya çıkan göç neticesinde meydana geldiğini belirttiği köyler arasında *Yeni Dudaş* adında bir köy bulunmaktadır. Ancak bunun bugünkü Aşağı Dudaş ya da Yukarı Dudaş köylerinden hangisi olduğu tespit edilememiştir (Tunçdilek, 1954: 16/dn. 32).

Aşağı Ilıca Köyü: Odunpazarı İlçesi'ne bağlıdır. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki haritadan da hareketle bugün *Aşağı Ilıca* ve *Yukarı Ilıca* olmak üzere ikiye ayrıldığı düşünülen “Ilıca” defterde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak görülmektedir (BOA. TD. nr: 438/230: 59). Köy “Ilıca” adıyla 1301 (1885–1886) tarihli 12. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde ise “Seyidgazi Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak geçmektedir (Öztürk, 2000: 55) . “Aşağı Ilıca Köyü” ise 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Yakut-Halıcı, 2009: 109: 99).

Aşağı İğdeağacı Köyü: Beylikova İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkından edinilen bilgiye göre bugün *Aşağı İğdeağacı* ve *Yukarı İğdeağacı* olarak ikiye ayrılan *İğdeağacı* 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/21a), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/133a) yıllarına ait maliyeden müdevver defterlerde “Mihaliççık” adıyla nahiye (Doğru, 1990: 185), 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Mihaliçlik” adıyla kaza olarak (BOA. TD. nr: 166/142) kaydedilen Mihaliççık'a bağlı bir köy olarak görülmektedir. Yöre halkı tarafından Aşağı İğdeağacı Köyü'nün 1910'lu yıllarda Romanya ve Bulgaristan'dan gelen göçmenler tarafından kurulduğunu söylemekle birlikte köy 1260-1261 (1844-1845) yıllarına ait temettu'at defterinde (BOA. ML. VRD. TMT. nr: 9022/2-6) “Mihaliççık Kazası”na bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Adıgüzel, 2007: 47, 205).

Aşağı Kartal Köyü: Tepebaşı İlçesi'ne bağlıdır. Köy “Aşağı Kartal” adıyla 1307 (1891-1892) tarihli 18.¹⁰ Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak görülmektedir (Öztürk, 2000: 192). Yöre halkı ve Tunçdilek tarafından Kırım Harbi (1853-1856) sonrası başlayarak, 1859 yılında

¹⁰ Hüdavendigâr Vilayet Salnameleri'nde H. 1302 tarihli 13. Salnamenin numarası 12 olarak verilmiş bu durum sonraki salnamelerin de numaralandırılmasını etkilemiştir (Selamet, 2009: 105). Burada salnamenin numarası bilgi alınan kaynakta kullanılan biçimde verilmiştir.

kırılan Çerkez direnişi sonucu yaşanan göç neticesinde Kafkaslardan gelen Çerkezler tarafından kurulduğu belirtilen (Tunçdilek, 1954: 14/dn. 23) köyün eski adı yöre halkı tarafından “Çerkez Kartal” olarak söylenmektedir. Köy 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde “Çerkez Kartalı” adıyla (Doğru, 1989: 218), 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Aşağı Kartal” adıyla (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 286) ve 1930-1931 yılına ait bir kitapta ise “Çerkez Kartal” adıyla (Faruk Şükrü, 1930-1931: 87) Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak görülmektedir. Bugün yan yana bulunan Aşağı ve Yukarı Kartal Köyü’nün (Yukarı Kartal Köyü alfabetik sıra doğrultusunda ileri sayfalarda açıklanmıştır) Kartal adında tek bir köyden ayrıldığı düşünülmektedir. 1930-1931 yılında yer alan “Çerkez Kartal” adının kitabın yazarı Faruk Sümer tarafından yöre halkının kullanımı doğrultusunda yazılmış olabileceği düşünülmekle birlikte kesin bir ifade kullanılamamaktadır. Ancak köyün “Aşağı Kartal” adıyla Cumhuriyet dönemi öncesinde var olması sınıflandırma açısından yeterlidir.

Aşağı Kuzfindık Köyü: İnönü İlçesi’ne bağlıdır. Bugün *Aşağı Kuzfindık* ve *Yukarı Kuzfindık* olarak ikiye ayrılmış olan “Kuzfindık”, 1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıddık Bey’in risalesinde “Ertuğrul Sancağı Söğüt Kazası”na bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Arslanbay, 1955: 134, Bayar, 2004: 73) Bayar, 19. yüzyıl ortalarında bugün Yukarı Kuzfindık Köyü’nün olduğu alanda kurulan köyün bir kısmının aşağıya inerek Aşağı Kuzfindık Köyü’nü kurduklarını, bu köyün Balkan göçmenleri ve civarda iskân olan Yörükler ile büyüdüğünü ifade etmektedir (Bayar, 2004: 219). Yöre halkı, 65-70 yaşındaki kişilerin nüfus cüzdanlarında *Hocayadigar* ifadesinin yer alması nedeniyle köyün önceki dönemde *Hocayadigar* adıyla da bilindiğini söylemektedir. Ancak kaynaklarda bu ada rastlanmaması nedeniyle yorum yapılamamaktadır.

Aşağı Söğütönü Köyü: Bugün Tepebaşı İlçesi'ne bağlı bir mahalledir. Köy “Aşağı Söğüd Eyüğü” adıyla 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/-), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/15) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Katmar Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak geçmektedir (Doğru, 1990: 176).

Atalan Köyü: Tepebaşı İlçesi'ne bağlıdır. Köy “At Alanı” adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak geçmektedir (BOA. TD. nr: 438/229: 58). Doğru, ekte verilen defterde köyü “Ala-alanı” adıyla aktarmış ve bu köyün bugünkü Alınca Köyü olduğunu belirtmiştir (Doğru, 1992: 191). Ancak Doğru tarafından “Ala-alanı” adıyla aktarılan köy defterde “At-alanı” adıyla bulunan Atalan Köyü’dür (BOA. TD nr: 438/229).

Atalantekke Köyü: Tepebaşı İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı köyün, Atalan Köyü’nün yaylası iken yaklaşık 100 yıl önce bu köyden ayrılarak kurulduğunu söylemektedir.

Atlas Köyü: Günyüzü İlçesi'ne bağlıdır. 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında “Sivrihisar Kazası”na bağlı olarak yer alan (Yakut-Halıcı, 2009: 111: 101) köy 1990 yılında Günyüzü’nün 1990 yılında ilçe olması sonrasında Günyüzü’ne bağlanmıştır.

Avdan Köyü: Odunpazarı İlçesi'ne bağlıdır. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı olarak görülen (BOA. TD. nr: 438/229: 58) köyün Ahmet Vefik Paşa iskânında Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edildiği belirtilmektedir (Bayar, 2004: 140). Köy Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 190).

Avlamış Köyü: Tepebaşı İlçesi'ne bağlıdır. Karakeçili Yörükleri tarafından Ahmet Vefik Paşa iskânında kurulduğu belirtilen (Bayar, 2004: 141) köy 1321 (1905) yılında yayımlanan, Bekir Sıddık Bey'in risalesinde "Ertuğrul Sancağı Söğüt Kazası"na bağlı bir köy olarak geçmektedir (Arslanbay, 1955: 133, Bayar, 2004: 73).

Ayvacık Köyü: Odunpazarı İlçesi'ne bağlıdır. Bayar tarafından 1192 (1782) tarihli Karahisar-ı Sahib şer'iyye sicilinden edinilen bilgiye göre Emre Köyü'nden kaçan bir Yörük ailesi tarafından kurulduğu belirtilen (Bayar, 2004: 142) köy 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde (Doğru, 1989: 217) ve 1321 (1905) yılında yayımlanan, Bekir Sıddık Bey'in risalesinde (Arslanbay, 1955: 130, Bayar, 2004: 71) "Seyidgazi Nahiyesi"ne bağlı bir köy olarak yer almaktadır.

Ayvalı Köyü: Günyüzü İlçesi'ne bağlıdır. Köy "Ayvalu" adıyla 871 (1466) (BOA. MAD. nr:8/9b), 927 (1520) (BOA. MAD. nr:64/90A) yıllarına ait maliyeden müdevver defterlerde "Sivrihisar'a tâbi Günyüzü Nahiyesi"ne (Doğru, 1990: 181) ve 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/418), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/286), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/161) yıllarına ait tapu tahrir defterlerinde "Sivrihisar" adıyla nahiye (Doğru, 1997: 174) ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde "Sifri-hisâr" adıyla kaza (BOA. TD. nr: 166/130, 133: 91) olarak kaydedilen Sivrihisar'a bağlı bir köy olarak görülmektedir.

Ayvalı Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde "Ayvalu" adıyla "Eski-şehir Kazası"na bağlı bir mezra (BOA. TD. nr: 438/224: 58) ve "Barçınlu Kazası"na bağlı bir köy (BOA. TD. nr: 438/140: 50) yer almaktadır. Mezranın "Eski-şehir Kazası"nda yer alırken bugünkü köyün Seyitgazi İlçesi'nde yer alması ve Doğru tarafından da işaretlenmemiş olması nedeniyle köyün bu mezranın devamı olabileceği şüphelidir. Bugün Ayvalı Köyü yakınında bulunan Üçsaray Köyü'nün bu tapu tahrir defterinde "Oynaş Nahiyesi"ne bağlı bir

mezra (BOA. TD. nr: 438/205: 57) ve Yukarı Söğüt Köyü'nün de “Oynaş Nahiyesi”ne bağlı bir köy (BOA. TD. nr: 438/205: 57) olma ihtimalleri göz önünde bulundurulduğunda, defterde “Ayvalu” adıyla “Barçınlu Kazası”na bağlı olarak yer alan köyün bugünkü Ayvalı Köyü ile ilgili olabileceği düşünülebilir. Yöre halkı tarafından 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde 1893 yılında kurulduğu, daha sonra Afyon ve Seyitgazi'den göç aldığı söylenen köy Eskişehir'e bağlı olarak ise 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmektedir (Yakut-Halıcı, 2009: 109: 99).

Babadat Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Doğru, köyün 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/418), 928 (1539) (BOA. TD. nr: 198/174) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak “Babadat” adıyla geçtiğini ifade etmektedir (Doğru, 1997: 215). Hatta aynı kaynakta “Karye-i Karaviran” başlığı altında “Mezraa-i Kızıl Ali, nam-ı diğer Babatat” şeklinde bir ifade geçmekle birlikte (Doğru, 1997: 213) bu ifadenin köyle ilgili olup olmadığı bilinmemektedir. Doğru tarafından “Babadat” adıyla verilmesine karşın kaynağın görülmemesi nedeniyle köyün adının *dat* ile yazılıp yazılmadığı konusunda yorum yapılamamaktadır. Ancak köy 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Babazât” (باباضات) adıyla geçmektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 290). Ayrıca yöre halkı köyün “Baba Zât” adlı bir şahıs tarafından kurulduğunu adını bu şahıstan aldığını söylemektedir. Bu nedenle köyün tarihi kaynaklarda “Babazât” adıyla geçmiş olabileceği düşünülmektedir.

Bahçecik Köyü: Alpu İlçesi'ne bağlıdır. Tunçdilek, köyün 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Balkanlardan gelen göçmenler tarafından kurulduğunu söylerken (Tunçdilek, 1954: 15/dn. 28) yöre halkı köyün 1860'lı yıllarda Bulgaristan'ın Deliorman bölgesinden gelen göçmenler tarafından

kurulduğunu söylemektedir. Köy, 1302 (1886-1887) tarihli 13.¹¹ Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde Eskişehir merkez kazaya Rumeli göçmenleri tarafından iskân edilen köyler arasında geçmektedir (Doğru, 1989: 215).

Bahçecik Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı tarafından köyün 1893 yılında, 93 Harbi sonrası meydana gelen göç neticesinde Bulgaristan'ın Kütüklü bölgesinden gelen göçmenler tarafından kurulduğu söylenmekle birlikte köy 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr Kazası”na bağlı bir köy olarak görülmektedir (BOA. TD. nr: 166/127: 91).

Bahtiyar Köyü: Mihaliçcik İlçesi'ne bağlıdır. Köy 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Mihaliçcik Kazası”na¹² bağlı bir köy olarak geçmektedir (BOA. TD. nr: 166/121: 91).

Balçıkhisar Köyü: Mahmudiye İlçesi'ne bağlıdır. Bayar tarafından köyün Ahmet Vefik Paşa iskânında Karakeçili Yörükleri tarafından kurulduğu belirtilmekle birlikte (Bayar, 2004: 228) köy 928 (1521) (BOA. TD. nr: 112/8), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/4) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Eyne Hoca Nahiyesi”ne bağlı olarak geçmektedir (Doğru, 1990: 187).

Ballıhisar Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. 12. yüzyıldan itibaren Yörükler tarafından iskân edildiği belirtilen (Bayar, 2004: 290) köy 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/9b), 927 (1522) (BOA. MAD. nr: 64/90A) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Sivrihisar’a tâbi Günyüzü Nahiyesi”ne (Doğru, 1990: 181), 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/371, 413), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/271), 946

¹¹ Hüdavendigâr Vilayet Salnameleri'nde H. 1302 tarihli 13. Salnamenin numarası 12 olarak verilmiş bu durum sonraki salnamelerin de numaralandırılmasını etkilemiştir (Selamet, 2009: 105). Burada salnamenin numarası bilgi alınan kaynakta kullanılan biçimde verilmiştir.

¹² 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinin dizin bölümünde “Mihaliçlık” yazmakla birlikte defterin orijinalinde, 121. sayfada “Miahliçcik” olarak yer almaktadır.

(1539) (BOA. TD. nr: 198/164) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar” adıyla nahiye (Doğru, 1997: 159, 210) ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifrihisâr” adıyla kaza (BOA. TD. nr: 166/126: 91) olarak kaydedilen Sivrihisar’a bağlı bir köy olarak geçmektedir.

Bardakçı Köyü: Seyitgazi İlçesi’ne bağlıdır. Bayar tarafından 15. yüzyılda Seyitgazi civarındaki Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edildiği, daha sonra Afyon’dan göç aldığı söylenen köy (Bayar, 2004: 265) 1889-1891 yıllarına ait 2 Numaralı Şer’iyye Sicili’nde yer almaktadır (Önder, 2001: 258).

***Başara Köyü:** Han İlçesi’ne bağlıdır. Köyün adı yöre halkı tarafından *Başara* şeklinde geçmekle birlikte haritada *Başaran* adıyla yer almaktadır. Köy valilik kayıtlarında da Başara adıyla geçmektedir. 1892 yılında yöreye gelen Başören Yörükleri tarafından kurulduğu, daha sonra geçimsizlik nedeniyle köyü terk eden Yörüklerin yerine Çerkezlerin yerleştiği belirtilen köy (Çifteler, 1990: 54) yöreden edinilen bilgiye göre 1960 yılında Afyon’dan Çifteler’e, Han’ın 1990 yılında ilçe olması sonrasında Han’a bağlanmıştır.

Başkurt Köyü: Çifteler İlçesi’ne bağlıdır. Köyün kuruluşu ve adı konusunda farklı görüşler bulunmaktadır. Çifteler Kaymakamlığı tarafından hazırlanan bir kitapta ilk yerleşimin şimdiki yerin 3 km güneyinde Romanya’dan gelen Vidinliler tarafından olduğu, daha sonra bugünkü yerin 2,5 km güneyinde *Burhaniye* adıyla Romanya’dan gelen Tatarlar tarafından kurulduğu, Kurtuluş Savaşı sırasında hastalık vb. sebeplerle dağılan köyün 1928-1929 yılında Bulgaristan ve Romanya’dan gelen göçmenler tarafından bugünkü haline getirildiği belirtilmekte ancak adının *Burhaniye*’den *Başkurt* olarak değişmesi konusunda bir bilgi verilmemektedir (Çifteler, 1990: 54). Şahbaz, Çifteler İlçesi ile ilgili yapılan yüksek lisans tezinde ise kuruluş tarihi belli olmamakla birlikte köyün Rus baskı ve zulmü nedeniyle Başkurdistan’dan gelenler tarafından kurulduğunu, Kurtuluş Savaşı sırasında dağılmasıyla 1926 yılında, köyün 1,5 km yakına Bulgaristan’ın

Tutrakan ve Silistre şehirlerinden gelen göçmenler tarafından yerleşildiğini belirtmektedir (Şahbaz, 2007: 66, 68). Yöre halkı ise köye 1927 yılında Bulgaristan'ın Yeni Bosna ve Silistre şehirlerinden geldiklerini, geldikleri zaman burada *Başkurt* adında eski bir köy olduğunu ve bölgeye bu adın muhafaza edilerek yerleşildiğini söylemektedir. Önder-Kırlı tarafından ise H. 1319 tarihli bir belge ışığında¹³ “Çifteler Çiftliği arazisinde Rumeli göçmenleri tarafından kurulan köylerden biri de Çiftlik arazisi dâhilinde yer alan Başkurt isimli bölgede oluşturulan Burhaniye Köyü'dür.” şeklinde bir ifade kullanılmıştır (Önder-Kırlı, 2005: 408). 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde “Çifteler Harası”na bağlı olarak “Baskurt” adında bir köy bulunmaktadır (Doğru, 1989: 219). 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta ise “Burhaniye” adıyla “Çifteler Nahiyesi”ne bağlı bir görülmektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 287). Bütün bu bilgiler doğrultusunda *Başkurt* adıyla bulunan köyün dağılması sonucu Tatarlar tarafından *Burhaniye* adıyla tekrar kurulduğu, Kurtuluş Savaşı sırasında dağılması sonrasında Bulgaristan ve Romanya'dan gelen göçmenler tarafından yerleşilen köyün tekrar *Başkurt* adını Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra aldığı düşünülmektedir.

Başören Köyü: Alpu İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkından edinilen bilgiye göre eski adı *Başviran* olan köy 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karacaşehir Nahiyesi”ne bağlı bir mezra olarak geçmektedir (BOA. TD. nr: 480/230: 58). Doğru da “Baş Viran” adlı mezranın gelişerek Başören Köyü'nü oluşturduğunu belirtmektedir (Doğru, 1992: 192). Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Baş Viran” adıyla Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Başören* olarak değiştiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 285).

¹³ BOA. İrade Dâhiliye, 43/22 Ca 1319 (06.09.1901).

Bedil Köyü: Günyüzü İlçesi'ne bağlıdır. Doğru, 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/378), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/294) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar Nahiyesi”ne bağlı olarak “Bedel” adıyla bir köy bulunduğunu ve bu köyün bugünkü Bedil Köyü olduğunu belirtmiştir (Doğru, 1997: 180). Ancak köy 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Bedil” adıyla “Sifri-hisâr Kazası”na bağlı olarak yer almaktadır (BOA. TD. nr: 166/125, 131: 92). Köy Bayar tarafından Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edilen köyler arasında yer almaktadır (Bayar, 2004: 203).

Bektaşınarı Köyü: Tepebaşı İlçesi'ne bağlıdır. 1320 (1902) tarihli bir belgede köyün Bulgaristan ve Kırım göçmenleri tarafından Eskişehir Kazası “Bektaşınarı” adlı mahalde *Mesudiye* adıyla kurulduğu belirtilen (Önder-Kırlı, 2005: 408, Canarslanlar, 2011: 24) köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Mesudiye” adıyla Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Bektaşınarı* olarak değiştiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 287).

Belen Köyü: Mihalıççık İlçesi'ne bağlıdır. Köy 1260-1261 (1844-1845) yıllarına ait temettu’at defterinde (BOA. ML. VRD. TMT. nr: 9016/2-10) “Mihalıççık Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmektedir (Adıgüzel, 2007: 47, 205). *Belen* bugün valilik kayıtlarında köy olarak görülmemektedir. Yöre halkından edinilen bilgiye göre köy terk edilmiş bir halde bulunan sadece bir hanenin ikamet ettiği bir yerdir. Ayrıca köyün 1948 yılında Cilbirt Köyü ile birleştiği söylenmektedir (Bayar, 2004: 239). Ancak *Belen* tarafımızdan kullanılan haritada köy olarak geçmesi nedeniyle sınıflandırmaya alınmıştır.

Belencilbirt Köyü: Mihalıççık İlçesi'ne bağlıdır. Köy 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Celbert” adıyla “Gün-yüzü Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak geçmektedir (BOA. TD. nr: 438/239: 58). Bayar, 1948 yılında Mihalıççık’ın kuzeydoğusunda yer alan Belen Köyü’nün orman içinde kalması nedeniyle buraya

taşındığını ve köyün *Belen-Cilbirt* adını aldığını ifade etmektedir (Bayar, 2004: 239).

Belpınar Köyü: Çifteler İlçesi'ne bağlıdır. Köyün 1898-1905 yılları arasında, 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Kafkaslardan göçen Karaçaylar tarafından kurulduğu belirtilmektedir (Çifteler, 1990: 55).

Benlikuyu Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Önder-Kırlı tarafından 1901 tarihli bir belge¹⁴ ışığında kullanılan “Eskişehir’in Sivrihisar İlçesi’nin çevresi de Bulgaristanlı göçmenler tarafından yerleşmek üzere seçilen bölgeler arasındaydı. Sivrihisar’a ait Beylikuyu civarında bulunan Yaver Viran isimli bölgeye¹⁵ 34 haneden toplamda 140 nüfustan oluşan Bulgaristanlı göçmenler iskân edildi.” (Önder-Kırlı, 2005: 407) ifadesinden ve İpek tarafından 93 Harbi sonrası Sivrihisar’da kurulan köyler arasında *Beylikuyu* adında bir köyün varlığından bahsedilmesinden (İpek, 2006: 318) hareketle 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Barçınlu Kazası”na bağlı olarak yer alan “Beylü-kuyu Mezrası”nın (BOA. TD. nr: 438/204: 51) ya da “Beylü-kuyu Çiftliği”nin (BOA. TD. nr: 438/200: 51) bu köy ile ilgili olabileceği ve köyün eski adının *Beylikuyu* olabileceği düşünülmektedir. Yöre halkı da kuruluş tarihini bilinmemekle birlikte köyün Cumhuriyet dönemi öncesinde kurulduğunu söylemektedir. Eski adının *Beyliyaverviran* olduğu düşünülen Benliyaver Köyü’nün Cumhuriyet dönemi öncesi *Benliyaverviran* adıyla geçmesi (bk. Benliyaverviran Köyü) nedeniyle bu köyün de Cumhuriyet dönemi öncesinde *Benlikuyu* adıyla var olduğu düşünülmektedir. Köy 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta *Benlikuyu* adıyla geçmektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 290).

¹⁴ BOA. BEO., 123925, 29 Nisan 1317 (12.05.1901).

¹⁵ Benlikuyu Köyü bugün Afyon-Eskişehir sınırında, Benliyaver Köyü ile yan yana bulunmaktadır.

Benliyaver Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Önder-Kırlı tarafından 1901 tarihli bir belge¹⁶ ışığında kullanılan “Eskişehir’in Sivrihisar İlçesi’nin çevresi de Bulgaristanlı göçmenler tarafından yerleşmek üzere seçilen bölgeler arasındaydı. Sivrihisar’a ait Beylikuyu civarında bulunan Yaver Viran isimli bölgeye 34 haneden toplamda 140 nüfustan oluşan Bulgaristanlı göçmenler iskân edildi.” (Önder-Kırlı, 2005: 407) ifadesinde geçen *Yaver Viran* adlı bölgede kurulduğu düşünülen köyün, 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde ilk kuruluş adı yöre halkı tarafından *Gavurören* olarak söylenmekle birlikte kaynaklarda *Gavurören* adına rastlanmamıştır. Yöre halkı tarafından daha sonra *Benliyaverviran* adını aldığı söylenen, İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan kaynakta da eski adı *Benliyaverviran* olarak geçen (İçişleri Bakanlığı, 1986: 336) köy “Benliyaverviran” adıyla 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında “Sivrihisar Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmektedir (Yakut-Halıcı, 2009: 111). Bununla birlikte İpek tarafından 93 Harbi sonrası Sivrihisar’da kurulan köyler arasında *Beyliyaverviran* adında bir köyün varlığından bahsedilmesi (İpek, 2006: 318) ve köyün eski adının *Beylikuyu* olduğu düşünülen Benlikuyu Köyü’nün yanında yer alması nedeniyle eski adının *Beyliyaverviran* olduğu düşünülmektedir. Köyün *Beyli* adını ise Sivrihisar sınırları içerisinde bulunan Yaverviran Köyü’nden ayrılma amaçlı almış olabileceği düşünülmektedir. Köyün adı Cumhuriyetin kuruluşundan sonra *Benliyaver* olarak değiştirilmiştir (Pilancı, 2005: 252). Bugün yan yana bulunan *Benlikuyu* ve *Benliyaver* köylerinin her ikisinin de eski adlarının *Benli* yerine *Beyli* şeklinde olduğu ve *Beyli* adından *Benli* adına geçişte birbirlerini etkilemiş olabilecekleri düşünülmektedir.

¹⁶ BOA. BEO., 123925, 29 Nisan 1317 (12.05.1901).

Beşsaray Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. Zorunlu iskân sonucunda Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edildiği belirtilen (Bayar, 2004: 266) köy 1321 (1905) yılında yayımlanan, Bekir Sıddık Bey'in risalesinde (Arslanbay, 1955: 130, Bayar, 2004: 71) ve 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde "Seyidgazi Nahiyesi"ne bağlı bir köy olarak geçmektedir (Doğru, 1989: 219).

Beyköy: Mihaliççık İlçesi'ne bağlıdır. Köyün beylikler döneminde beylerin yerleşim yeri olduğu söylenmektedir (Taşlıca, 1994: 58). 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde "Mihaliçlik Kazası"na bağlı olarak "Bey" (BOA. TD. nr: 166/142: 92) ve "Bey-köyü" (BOA. TD. nr: 166/121: 92) adıyla iki köy geçmektedir. Köyün bugünkü isminden hareketle ve defterdeki haritada bugünkü köyün yerinde "Bey-köyü"nün bulunuyor olması sebebiyle köyün bu dönemde "Bey-köyü" adıyla yer aldığı düşünülmektedir. Yazıcı-Demirel, köyün 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Kafkaslardan gelen Tatarlar ve Nogaylar tarafından iskân edildiğini belirtmektedir (Yazıcı-Demirel, 2006: 274).

Beyköy: Sarıcakaya İlçesi'ne bağlıdır. 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/184a), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/46b) tarihli maliyeden müdevver defterlerde "Bey" adıyla "Çal İli Nahiyesi"ne bağlı bir köy olarak görülmektedir (Doğru, 1990: 180). Ancak bu köyün, içinde bulunduğu nahiye sınırları göz önünde tutulduğunda bugünkü Beyköy'e uzak bir mesafede olması nedeniyle bugünkü Beyköy ile ilgili olmadığı düşünülmektedir. Aynı zamanda 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki haritada bugünkü köyün yerinde "Bel [Bey-Güney]" adıyla bir köy yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/227: 58). Doğru tarafından köy "Bel" adıyla aktarılıp, işaretlenmiş olmakla birlikte (Doğru, 1992: 186) defterin orijinalinde köyün "Bel" adıyla bulunması daha yüksek bir ihtimal olduğu için bu köyle ilgili olup olmadığı konusunda yorum yapılamamaktadır. Bununla birlikte köy "Beğköy" adıyla 1307 (1891-1892) tarihli 18. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak görülmektedir (Öztürk, 2000: 192).

Beylikova İlçesi: Cumhuriyet Dönemi öncesi *Beylikahır* adıyla Mihalıççık'a bağlı bir köydür (Sezen, 2006: 81). "Beylikahuru" adıyla 1889-1891 yıllarına ait 2 Numaralı Şer'iyye Sicili'nde yer alan ilçe (Önder, 2001: 258), "Beğlikahur" adıyla 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında "Mihalıccık Kazası"na bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Yakut-Halıcı, 2009: 85). 1930 yılında bucak merkezi olan ilçenin adındaki *ahır* kelimesinin değiştirilmesi için müracaatta bulunulmuş ve 1985 yılında adı *Beylikova* olarak değiştirilmiştir. Beylikova, 1987 yılında ilçe olmuştur (İşcan, 2003: 15).

Beyyayla Köyü: Sarıcakaya İlçesi'ne bağlıdır. Köy "Beyyaylası" adıyla 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmektedir (Doğru, 1989: 218). Bayar tarafından 1918 yılı Ermeni tehciri sonrasında Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edildiği belirtilen (Bayar, 2004: 141) köy 1944 yılında Bilecik İli Söğüt İlçesi'nden Sarıcakaya İlçesi'ne bağlanmıştır (Bayar, 2004: 253-255).

Biçer Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Köy, 979 (1571-1572) (TKA. TD. nr: 76/6b, 7a) tarihli tapu tahrir defterinde "Sivrihisar Kazası"na bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Halaçoğlu, 2009: 353).

Boyacıoğlu Köyü: Bugün Tepebaşı İlçesi'ne bağlı bir mahalledir. Canarslanlar, köyün Kırım Harbi (1853-1856) ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Tatarlar tarafından kurulduğunu belirtmektedir (Canarslanlar, 2011: 25). Yöre halkı ise, Boyacı Tevfik adlı bir şahsın çiftliğinin satın alınarak bu çiftliğe yerleşildiğini, daha sonra Karagözler Köyüne bağlı bir mahalle olan Boyacıoğlu'nun, 1950 sonrası köy statüsü aldığını söylemektedir.

Bozan Köyü: Bugün Alpu İlçesi'ne bağlı belediyedir. 937 (1530) tarihli 438 numaralı tapu tahrir defterinde yer alan haritada köyün yerinde “Bozanlu” adıyla “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir mezra (BOA. TD. nr: 438/229: 58) ya da köy (BOA. TD. nr: 438/231: 58) bulunmaktadır (haritada hangisinin köy hangisinin mezra olduğu belirtilmediği için yorum yapılamamaktadır). Mezra ve köy Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 190, 194). Ancak aynı zamanda 937 (1530) tarihli 166 numaralı tapu tahrir defterinde yer alan haritada da köyün yerinde “Bozanlu” adıyla bir köy bulunmaktadır ve köy defterin dizin bölümünde “Sifri-hisar Kazası”na bağlı bir köy olarak görülmektedir (BOA. TD. nr: 166/127: 93). Her iki tahrir defterinde yer alan haritada da köyün işlenmiş olması nedeniyle durum karışık olmakla birlikte köyün Sivrihisar sınırına yakın olması nedeniyle 166 numaralı defterdeki “Bozanlu” olabileceği tahmin edilmektedir. Köy “Bozan” adıyla ise 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak görülmektedir (Doğru, 1989: 217). Yöre halkı tarafından köyün Osmanlı döneminde Bozhan adında bir beyliğin yerleşmesi ile Bozhan adıyla bulunduğu söylenmekle birlikte yararlanılan kaynaklarda böyle bir ada ve bilgiye rastlanmamıştır.

Bozaniç Köyü: Mihalgazi İlçesi'ne bağlıdır. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde yer alan haritada köyün yerinde “Bozanlu” adıyla “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir mezra (BOA. TD. nr: 438/229: 58) ya da köy (BOA. TD. nr: 438/231: 58) yer almaktadır. Mezra ve köy Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 190, 194). Haritada hangisinin köy hangisinin mezra olduğu belirtilmediği için kesin konuşulamamakla birlikte Alpu İlçesi'ne bağlı Bozan Köyü'nün 937 (1530) tarihli 166 numaralı tapu tahrir defterinde “Sifri-hisar Kazası”na bağlı bir köy olarak yer aldığının (BOA. TD. nr: 166/127: 93) düşünülmesi sebebiyle Mihalgazi İlçesi'ne bağlı Bozan Köyü'nün mezra ile değil defterde bulunan “Bozanlu Köyü” ile ilgili olabileceği düşünülmektedir. Ancak durum şüphelidir. Köy “Bozaniç” adıyla ise 1316 (1900-1901) tarihli 25.

Hüdavendigâr Vilâyet Salnamesi'nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmektedir (Doğru, 1989: 217).

Bozdağ Köyü: Tepebaşı İlçesi'ne bağlıdır. Bayar tarafından 1893 yılında Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edildiği belirtilen (Bayar, 2004: 145) köy 1321 (1905) yılında yayımlanan, Bekir Sıddık Bey'in risalesinde (Arslanbay, 1955: 129, Bayar, 2004: 71) ve 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilâyet Salnamesi'nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmektedir (Doğru, 1989: 217).

Böğürtlen Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Köy 1311 (1893-1894) tarihli Ankara Vilâyeti Salnamesi'nde "Sivrihisar Kazası"na bağlı bir köy olarak görülmektedir (Yıldırım, 2006: 138). Yöre halkı, köyün daha önceki dönemde "Çiftlik" adıyla Sivrihisar'a bağlı bir mahalle olduğunu, 1985 yılında köy statüsü kazandığını söylemektedir. Ancak köyün 1930-1931 yılına ait bir kaynakta (Faruk Şükrü, 1930-1931: 87) ve İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan kaynaklarda (İçişleri Bakanlığı, 1971: 364, İçişleri Bakanlığı, 1978: 338, İçişleri Bakanlığı, 1986: 336) Sivrihisar'a bağlı bir köy olarak yer alması bu durumu ihtimal dışı kılmaktadır.

Buldukpınar Köyü: Tepebaşı İlçesi'ne bağlıdır. Köyün Tunçdilek tarafından 1912 Balkan Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde meydana geldiği (Tunçdilek, 1954: 16/dn. 32), yöre halkı tarafından Romanya'dan gelen göçmenler tarafından kurulduğu belirtilmekle birlikte 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde yer alan haritada bugünkü köyün bulunduğu alanda "Bulduk" adıyla "Karaca-şehir Nahiyesi"ne bağlı bir köy görülmektedir (BOA. TD. nr: 438/227, 230: 58). Doğru, tahrir defterinde 227. sayfada geçen adı "Oyulduk" şeklinde aktarmıştır (Doğru, 1992: 188). Ancak defterin orijinalinde köy "Bulduk" şeklinde geçmektedir (BOA. TD. nr: 438/227). Defterde 230. sayfada geçen köy ise Doğru tarafından "Bulduk" biçiminde aktarılmış ancak işaretlenmemiştir (Doğru, 1992:

192). Yöre halkı 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Buldukpinar” adıyla geçen köyün, bu adla Cumhuriyet dönemi öncesinde yer aldığını söylemektedir.

Buzluca Köyü: Sivrihisar İlçesi’ne bağlıdır. “Buzluca” adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak görülmektedir (BOA. TD. nr: 438/232: 58). Köy Doğru tarafından işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 195). Ancak defterde yer alan köyün “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bulunması, bugünkü köyün ise Sivrihisar İlçesi’ne bağlı olması nedeniyle defterde yer alan köyle ilgisi şüphelidir. Bunun ötesinde köy 1311 (1893-1894) yılına ait Ankara Vilayeti Salnamesi’nde “Buzluca”¹⁷ adıyla “Sivrihisar Kazası”na bağlı olarak yer almaktadır (Yıldırım, 2006: 137).

Büğdüz Köyü: Alpu İlçesi’ne bağlıdır. Köy 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/231: 58). Doğru tarafından ekte verilen defterde “Alaz” adıyla aktarılmış ve işaretlenmemiş olmakla birlikte (Doğru, 1992: 194) köy defterin orijinalinde “Büğdüz” adıyla yer almaktadır. Doğru, 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/396), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/305), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/159) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar Nahiyesi”ne bağlı olarak yer alan “Büğdüz Köyü”nün bu köy olduğunu söylemektedir (Doğru, 1997: 191). Ancak köyün 937 (1530) tarihli defterde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak yer alması bu durumu ihtimal dışı kılmaktadır.

Büyükdere Köyü: Seyitgazi İlçesi’ne bağlıdır. Kökel, köyün 19. yüzyılda Türkmenler tarafından kurulduğunu belirtmekte ve kısmen bilinen diğer adının “Üçkuyu” olduğunu söylemektedir (Kökel, 2004: 26-27).

¹⁷ Kaynakta köy “Bozlıca” adıyla aktarılmış olmakla birlikte salnamenin orijinalinde köyün “Buzluca” adıyla yer aldığı düşünülmektedir.

Büyükyayla Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde (İpek, 2006: 321, Seyitgazi, 1992: 103) Bulgaristan'ın Karinabat Kasabası Sungur Köyü'nden (Kökel, 2004: 17) ve Silistre'den (Önder-Kırlı, 2005: 407) gelen göçmenler tarafından kurulduğu belirtilen köy 1301 (1885-1886) tarihli 12. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde "Seyidgazi Nahiyesi"ne bağlı bir köy olarak geçmektedir (Öztürk, 2000: 50).

Cevizli Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. Köy 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Yakut-Halıcı, 2009: 108: 98).

Çakmak Köyü: Günyüzü İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı köyün daha önce aynı adla bir mezra iken 1923 yılında köy statüsü kazandığını ifade etmektedir. 937 (1530) tarihli 387 numaralı tapu tahrir defterindeki haritada köyün bulunduğu alanda "Çakmak-virani" adıyla "Turgud Kazası"na bağlı bir mezra geçmektedir (BOA.TD. nr: 387/247: 67). Ancak 937 (1530) tarihli 166 numaralı tapu tahrir defterindeki haritada da köyün bulunduğu alanda "Çakmak" adıyla "Sifri-hisâr Kazası"na bağlı bir geçmektedir (BOA. TD. nr: 166/129: 93). Köyün "Çakmak" adıyla "Sifri-hisâr Kazası"na bağlı olarak yer alan köyle ilgili olduğu düşünülmektedir.

Çalcı Köyü: Mihaliççık İlçesi'ne bağlıdır. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde yer alan haritada bugünkü köyün bulunduğu alanda "Çalica" adıyla Mihaliçlik Kazası'na bağlı bir köy bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 166/120, 142, 143: 93). Defterde yer alan köy Adıgüzel tarafından "Çalcı" adıyla aktarılmakla birlikte (Adıgüzel, 2007: 27) defterin orijinalinde "Çalica" adıyla yer almaktadır. 1331 (1915)-1332 (1916) 1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında, "Çalcı" adıyla "Mihaliççık Kazası"nda yer alan köyün (Yakut-Halıcı, 2009:110: 100), bugünkü Çalcı Köyü olduğu düşünülmektedir.

Çalkara Köyü: Tepebaşı İlçesi'ne bağlıdır. Tunçdilek tarafından köyün 1912 Balkan Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde meydana getirildiği (Tunçdilek, 1954: 16/dn. 32), yöre halkı tarafından ise eski bir Ermeni yerleşim bölgesi olan köyün 1936 yılında Kosava'dan gelen göçmenler tarafından yeniden kurulduğu söylenmekle birlikte köy, 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/184a), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/46b) tarihli maliyeden müdevver defterlerde "Çal İli Nahiyesi"ne bağlı bir köy olarak görülmektedir (Doğru, 1990: 180).

Çanakkıran Köyü: Tepebaşı İlçesi'ne bağlıdır. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki haritada köyün bugün bulunduğu alanda "Eski-şehir Kazası"na bağlı olarak "Çanakçı" adıyla bir köy yer almaktadır (TD. nr: 438/144: 58). Tunçdilek ise köyün 93 Harbi sonrası meydana gelen göç neticesinde Balkanlardan gelen göçmenler tarafından kurulduğunu belirtmektedir. Köyün eski adını ise *Orhaniye* olarak vermiştir (Tunçdilek, 1954: 15/dn. 28). Köyün "Çanakkıran" adıyla 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde Eskişehir merkez kazaya bağlı olarak yer alması (Doğru, 1989: 218) adının Cumhuriyet Dönemi öncesinde değiştirildiğini göstermektedir.

Çandır Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı, köyün 1893 yılında, 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Bulgaristan'ın Şumnu Kasabası'ndan gelen göçmenler tarafından kurulduğunu, eski adının *Hamidiye* olduğunu söylemektedir. İçişleri tarafından hazırlanan kaynakta da eski adı *Hamidiye* olarak geçen (İçişleri Bakanlığı, 1986: 336) köy, "Hamidiye" adıyla 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında Sivrihisar Kazası'na bağlı bir köy olarak görülmektedir (Yakut-Halıcı, 2009: 112: 102). Ancak 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/361), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/260), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/159) tarihli tapu tahrir defterlerinde "Çandır" adıyla "Sivrihisar Nahiyesi"ne bağlı bir köy yer almaktadır (Doğru, 1997: 148). Ayrıca 937 (1530) tarihli 166 numaralı tapu tahrir defterindeki haritada bugünkü köyün yerinde "Çandır" adıyla "Sifri-hisâr Kazası"na bağlı bir köy

bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 166/123: 93). 937 (1530) tarihli 387 numaralı tapu tahrir defterindeki haritada da köyün bulunduğu alanda “Çandır” adıyla “Bayburd Kazası”na bağlı bir mezra bulunmakla birlikte (BOA. TD. nr: 250: 67) köyün 166 numaralı defterde yer alan köyle ilgili olduğu düşünülmektedir. Bugün kullanılan haritada Çandır Köyü’nün yakınında *Çandırçiftliği* adında bir mahallenin bulunması ve 1930-1931 yılına ait bir kitapta Sivrihisar’a bağlı olarak *Çandır çiftliği* adında bir köyün yer alması (Faruk Şükrü, 1930-1931: 88) köyün *Hamidiye* adını almadan önce *Çandır* adıyla var olduğunu düşündürmektedir. 1930-1931 yılına ait kitaptaki *Çandır çiftliği* adlı köyün Çandır Köyü olma ihtimali köyün aynı kaynakta Sivrihisar’a bağlı *Hamidiye Köyü* ile birlikte yer alması sebebiyle mümkün görülmemektedir. Bu kaynakta köyün *Hamidiye* adıyla geçiyor olması aynı zamanda tekrar *Çandır* adını Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra aldığını göstermektedir.

Çardak Köyü: Mihaliççık İlçesi’ne bağlıdır. Köy 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/21a), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/133a) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Mihaliççık” adıyla nahiye (Doğru, 1990: 185), 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Mihaliçlık” adıyla kaza (BOA. TD. nr: 166/143: 93) olarak kaydedilen Mihaliççık’a bağlı bir köy olarak yer almaktadır.

Çardakbaşı Köyü: Alpu İlçesi’ne bağlıdır. Canarslanlar tarafından tarih verilmemekle birlikte Kırım Tatarları tarafından kurulduğu belirtilen (Canarslanlar, 2011: 25) köyün Tunçdilek ve Bayındır tarafından Kırım Harbi (1853-1856) ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Tatarlar tarafından kurulduğu söylenmektedir (Tunçdilek, 1954: 15/dn. 25, Bayındır, 2011: 17). Yöre halkı ise köyün 1890 tarihinde Abdülhamit’in bu bölgede kurduğu son köy olduğunu söylemektedir.

Çardaközü Köyü: Günyüzü İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı tarafından kuruluşu Selçuklular Dönemi'ne dayandırılan köyün eski adının olmadığı söylenmekle birlikte 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/1b), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/67) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Çardak” adıyla “Sivrihisar Nahiyesi”ne bağlı olarak yer alan köyün bu köyle ilgili olduğu düşünülmektedir (Doğru, 1990: 181). 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki haritada bugünkü köyün yerinde “Çardak” adıyla “Sifri-hisar Kazası”na bağlı olarak bir köyün görülmesi (BOA. TD. nr: 166/127: 93) bu görüşü destekler niteliktedir. Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Çardaközi” adıyla geçmesi nedeniyle (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 290) adını Cumhuriyet dönemi öncesinde aldığı tahmin edilmektedir.

Çatmapınar Köyü: Çifteler İlçesi'ne bağlıdır. Çifteler Kaymakamlığı tarafından hazırlanan kitapta köyün yaklaşık 320 yıl önce Yozgat'tan gelen Türkmenler tarafından kurulduğu söylenmektedir (Çifteler, 1990: 55). Bayar ise yöre halkından edindiği bilgilerin ışığında köyün Yozgat civarından gelen Karakeçili Yörük aşireti tarafından kurulduğunu, ancak aşiretin etrafındaki Türkmen aşireti ile birlikte hareket etmesi nedeniyle Türkmen olarak anıldığını belirtmektedir (Bayar, 2004: 194). Eski adı *Büngeşik* olan (İçişleri Bakanlığı, 1986: 334) köy, “Büngeşik” adıyla 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde Çifteler Harası'na bağlı bir köy olarak görülmektedir (Doğru, 1989: 219). Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Büngeşek” adıyla geçmesi (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 287) adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Çatmapınar* olarak değiştirildiğini göstermektedir.

Çatören Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. 140-150 yıllık bir geçmişe sahip olduğu (Seyitgazi, 1992: 103), 19. yüzyıl sonlarında Karakeçili Yörükleri tarafından kurulduğu belirtilen (Bayar, 2004: 267) köyün eski adı *Çatviran*'dır. “Çat viran” adıyla 1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıddık Bey'in risalesinde “Seyitgazi Nahiyesi”ne bağlı olarak yer alan (Arslanbay, 1955: 130, Bayar, 2004:

72) köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Çat vıran” adıyla “Seydi Gazi Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Çatören* olarak değiştiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 288).

Çavlum Köyü: Bugün Odunpazarı İlçesi’ne bağlı mahalledir. Köy “Çavlum” adıyla 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/-), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/15) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Kayağlı İli Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak görülmekle birlikte (Doğru, 1990: 175) 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde yer alan haritada bugünkü köyün yerinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı “Çavluca” adıyla bir köy olarak yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/225: 58). “Çavluca” adıyla yer alan köy Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 183).

Çaykoz Köyü: Sivrihisar İlçesi’ne bağlıdır. 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/407), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/317), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/163) tarihli tapu tahrir defterlerinde nahiye (Doğru, 1997: 205) ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde kaza (BOA. TD. nr: 166/126: 94) olarak kaydedilen Sivrihisar’a bağlı olarak görülen köy Bayar’ın eserinde Karakeçili Yörükleri tarafından Eskişehir’e iskân edilen köyler arasında yer almaktadır (Bayar, 2004: 290-291).

Çifteler İlçesi: İlçenin IV. Murat Dönemi’ne ait belgelerde (1622-1640) “Çifteli” ve “Çifterlü”, bazılarında “Çifterli” olarak geçtiği belirtilmektedir (Çifteler, 1990: 10). 1815 yılındaki bir fermanla, bölgede Osmanlı ordusuna iyi cins at yetiştirmek amacıyla “Çiftlikat-ı Hümayun” (Çifteler Harası) kurulmuştur (Çifteler, 1990: 12). 1316 (1900–1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde “Çifteler Hara-i Hümayun” adıyla geçen ilçe (Doğru, 1989: 218), bu dönemde Kütahya Sancağı Eskişehir merkez kazaya bağlı bir çiftliktir (Sezen, 2006: 130). Çifteler, 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Yakut-Halıcı, 2009: 107: 97). Sezen, 1924 yılında Eskişehir’e bağlı bir

nahiye olan Çifteler'in 1954 yılında ilçe olduğunu söylerken (Sezen, 2006: 130), Eskişehir Valiliği'nin internet sitesinde tarihi 1951 olarak verilmektedir (<http://www.eskisehir.gov.tr>).

Çukurağıl Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. Bayar tarafından 16. yüzyılda Karakeçili Yörükleri tarafından kurulduğu kabul edilen (Bayar 2004: 268) köy 928 (1521) (BOA. TD.nr: 112/143) (Doğru, 1990: 191), 937 (1530) (BOA. TD. nr: 438/237: 58), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/80) (Doğru, 1990: 191) tarihli tapu tahrir defterlerinde de “Seyyid-Gâzî (Doğru tarafından “Seyidgazi” olarak yazılmıştır) Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak görülmektedir. Köy Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 201). “Çukur Ağıl” adıyla 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/-), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/15) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Kayağlı İli Nahiyesi”ne bağlı bir köy geçmektedir (Doğru, 1990: 175). Köy Doğru tarafından işaretlenmiştir ancak köyün bugün Seyitgazi İlçesi'nde olması ve Kayağlı İli Nahiyesi'nde yer alan diğer köylere uzak olması nedeniyle bu duruma şüpheli bakılabilir.

Çukurca Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. Köy 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Çukurca” adıyla yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/226: 58). Köy Doğru tarafından da ekte verilen 438 numaralı tapu tahrir defterinde bugün aynı adı taşıdığı düşünülerek işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 185). Yöre halkından edinilen bilgiye göre köy, 1883 yılında, 93 Harbi sonrasında Bulgaristan'dan gelen göçmenler tarafından iskân edildikten sonra *Burhaniye* adını almıştır. Canarslanlar'ın 1318 (1901) tarihli bir belgede Çukurca Köyü'nde Kırım muhacirlerinin iskân edilişinin ifade edildiğini söylemesi (Canarslanlar, 2011: 24) yöre halkının ifadesini destekler niteliktedir. Köyün *Çukurca* adıyla 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde Seyidgazi Nahiyesi'ne bağlı olarak yer alması (Doğru, 1989: 217) adının Cumhuriyet dönemi öncesinde değiştirildiğini göstermektedir. Ancak 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Burhaniye” adıyla “Seydigazi Kazası”na bağlı bir köyün varlığı (Dâhiliye

Vekâleti, 1928: 288) köyün *Burhaniye* adını aldığını ve daha sonra köye tekrar *Çukurca* adının verildiğini göstermektedir.

Çukurhisar Köyü: Alpu İlçesi'ne bağlıdır. Köy 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/228: 58). Köy Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 189).

Çukurhisar Köyü: Bugün Tepebaşı İlçesi'ne bağlı belediyedir. Köy 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/-), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/15) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Katmar Nahiyesi”ne (Doğru, 1990: 175), 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “İn-önü Nahiyesi”ne (BOA. TD. nr: 438/235: 58) bağlı bir köy olarak görülmektedir.¹⁸ Köy Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 199).

Çukurören Köyü: Mihalıççık İlçesi'ne bağlıdır. Mihalıççık Kaymakamlığı'na ait bir kitapta eski adının *Çuguren* olduğu söylenmekle birlikte (Taşlıca, 1994: 59) köy, “Çukurviran” adıyla, 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/21a), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/133a) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Mihalıççık” adıyla nahiye (Doğru, 1990: 185), 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Mihalıçlık” adıyla kaza (BOA. TD. nr: 116/143: 94) olarak kaydedilen Mihalıççık'a bağlı bir köy olarak görülmektedir. Bayar'ın eserinde Karakeçili Yörükleri tarafından Eskişehir'e iskân edilen köyler arasında yer alan (Bayar, 2004: 240) köyün, 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Çukur viran” adıyla “Mihalıccık Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Çukrören* olarak değiştiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 292).

¹⁸ Köy bugün de Tepebaşı-İnönü ilçe sınırındadır.

Çürüttüm Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. Önceleri Kuyucak Köyü'nün yaylası olan köyün 19. yüzyılda Karakeçili Yörüklerinden Kütahyalı bir ağa tarafından çiftlik olarak kurulduğu, civardaki konar-göçer cemaatler tarafından iskân edilmesiyle köy olduğu belirtilmektedir (Bayar, 2004: 268).

Dağcı Köyü: Mihalıççık İlçesi'ne bağlıdır. Osmanlı döneminde köy çevresinde barındırılan atların numaralandırılması amacıyla dağlama işleminin yapıldığı söylenen (Taşlıca, 1994: 60) köy 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında “Mihalıccık Kazası”na bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Yakut-Halıcı, 2009: 110: 100).

Dağküplü Köyü: Sarıcakaya İlçesi'ne bağlıdır. Karakeçili Yörükleri tarafından 1181 (1767) yılında iskân edildiği belirtilen (Bayar, 2004: 131) köy 1307 (1891-1892) tarihli 18. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Öztürk, 2000: 192). Bayar, köyün 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde (BOA. TD. nr: 438¹⁹/228) “Karacaşehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak görüldüğünü söylemektedir (Bayar, 2004: 256). Doğru tarafından da ekte verilen defterde 228. sayfada “Küplü” adıyla “Karaca Şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy yer almaktadır (Doğru, 1992: 188). 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde yer alan dizinde bulunmamakla birlikte defterde “Küplü” adıyla “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy bulunduğu düşünülmektedir (BOA. TD. nr: 438/228). Bu köyün bugünkü Dağküplü Köyü olabileceği düşünülmekle birlikte kesin bir ifade kullanılamamaktadır.

Danişment Köyü: Tepebaşı İlçesi'ne bağlıdır. Köy 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak geçmektedir (BOA. TD. nr: 438/231: 58). Köy Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 194).

¹⁹ Bayar defterin numarasını “439” olarak vermiştir. Ancak defter numarası “438” olmalıdır.

Değişören Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde yer alan haritada bugünkü köyün yerinde “Değiş” adıyla “Seyyid-Gâzî Nahiyesi”ne bağlı bir köy yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/237: 58). Köy Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 201). Seyitgazi Kaymakamlığı tarafından hazırlanan bir kitapta köyün Romanya’dan gelen göçmenler tarafından kurulduğu söylenirken (Seyitgazi, 1992: 104), Tunçdilek ve İpek, köyün 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Balkanlardan gelen göçmenler tarafından kurulduğunu ifade etmektedir (Tunçdilek, 1954: 15/dn.28 İpek, 1994: 196). Canarslanlar ise köyün Tatarlar tarafından kurulduğunu söylerken (Canarslanlar, 2011: 25) Bayar, köyün 16. yüzyılda Karakeçili Yörükleri tarafından kurulduğunun, 19. yüzyıl sonlarında Romanya’dan gelen göçmenler tarafından iskân edildiğini söylemektedir (Bayar, 2004: 269). Yazıcı-Demirel de köyün 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Rumeli’den gelen göçmenler tarafından iskân edildiğini belirtmektedir (Yazıcı-Demirel, 2006: 272)²⁰ Eski adı *Değişviran* olan köy “Değişviran” adıyla 1302 (1886-1887) tarihli 13. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde “Seyitgazi Nahiyesi”nde Rumeli’den gelen göçmenler tarafından iskân edilen köyler arasında yer almaktadır (Doğru, 1989: 216). Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Değişviran” adıyla “Seydi Gazi Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Değişören* olarak değiştiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 288).

Demirci Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Köy 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/377), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/281), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/160) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak geçmektedir (Doğru, 1997: 168). 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki haritada ise bugünkü köyün yerinde “Demürcü” adıyla “Sifri-hisâr Kazası”na bağlı bir mezra yer almaktadır (BOA. TD. nr: 166/127: 94). Ayrıca aynı defterde “Aşağı-

²⁰ Yazıcı-Demirel ve İpek tarafından eski adı “Dikişviran” biçiminde verilmekle birlikte köyün eski adı kaynaklarda *Değişviran* biçimindedir.

Demürcü” adıyla “Sifri-hisâr Kazası”na baēlı bir köy de bulunmaktadır. Ancak bugünkü Demirci Köyü ile ilgili olup olmadığı bilinmemektedir (BOA. TD. nr: 166/125: 90).

Demirciler Köyü: Mihalgazi İlçesi’ne baēlıdır. Köy “Temirciler” adıyla 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/50), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/161b) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Akviran Nahiyesi”ne (Doēru, 1990: 186), “Temürciler” adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne (BOA. TD. nr: 438/229-230: 61) baēlı bir köy olarak yer almaktadır. Doēru tarafından 229. sayfadaki köy işaretlenmemekle birlikte (Doēru, 1992: 191) 230. sayfada bulunan köy işaretlenmiştir (Doēru, 1992: 192).

Demirli Köyü: Odunpazarı İlçesi’ne baēlıdır. Köy 1307 (1891-1892) tarihli 18. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde Eskişehir merkez kazaya baēlı bir köy olarak geçmektedir (Öztürk, 2000: 192).

Dereköy: Alpu İlçesi’ne baēlıdır. 937 (1530) tarihli 438 numaralı tapu tahrir defterindeki haritada bugünkü köyün yerinde “Dere” adıyla “Sultân-önü Livâsı”na baēlı olarak görülen bir köy yer almaktadır (TD. nr: 438/222: 58). Ancak defterde köyün baēlı bulunduğu idari yapı belirtilmemiştir. Dizinde “Ermire(?)” şeklinde bulunmaktadır. Köy Doēru tarafından ise işaretlenerek “Karye-i Dere, tâbi-i Eymir” şeklinde aktarılmakla birlikte (Doēru, 1992: 180) defterin orijinalinde de “Ermire” şeklinde geçmektedir (BOA. TD. nr: 438/222). Bununla birlikte köy “Dere” adıyla 1307 (1891-1892) tarihli 18. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde Eskişehir merkez kazaya baēlı bir köy olarak geçmektedir (Öztürk, 2000: 192).

Dereyalak Köyü: İnönü İlçesi'ne bağlıdır. 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/184a), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/46b) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Çal İli Nahiyesi”ne bağlı olarak görülen (Doğru, 1990: 179) köyün erken dönemde Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edildiği belirtilmektedir (Bayar, 2004: 222).

Dikilikaya Köyü: Çifteler İlçesi'ne bağlıdır. 1848 yılında Orta Asya'dan gelen Türkmenler tarafından kurulduğu belirtilen köy 1972 yılında Afyon İli Emirdağ İlçesi'nden Çifteler'e bağlanmıştır (Çifteler, 1990: 55).

Diközü Köyü: Mihaliççık İlçesi'ne bağlıdır. Doğru tarafından köy “Dik Özi” adıyla 928 (1521) (BOA. TD. nr: 112/50), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/28) yıllarına ait tapu tahrir defterlerinde “Çepişviranı Nahiyesi”ne (Doğru, 1990: 188), Adıgüzel tarafından ise “Diközü” adıyla 1260-1261 (1844-1845) yıllarına ait temettu'at defterinde (BOA. ML. VRD. TMT. nr: 9033/2-9) “Mihaliççık Kazası”na (Adıgüzel, 2007: 47, 205) bağlı bir köy olarak verilmiştir. Yöre halkı, köyün eski adının “Dinözü” olduğu söylemekte ve 1930-1931 yılına ait bir kitapta “Din özü” adıyla Mihaliççık'a bağlı bir köy bulunmaktadır (Faruk şükrü, 1930-1931: 89). 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta da köy *kef* ile yazılmıştır (ديك اوزى). Adın *Diñözi* şeklinde de okunabilmesi nedeniyle, köy adının *Diñözü* olduğu düşünülmektedir.

Dinek Köyü: Bugün Mihaliççık İlçesi'ne bağlı belediyedir. Yöre halkı tarafından Ordu ve Giresun bölgesinden gelenler tarafından kurulduğu belirtilen köy 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/21a), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/133a) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Mihaliççık Nahiyesi”ne bağlı olarak yer almaktadır (Doğru, 1990: 185). Adıgüzel tarafından köyün 937 (1530) (BOA. TD. nr: 166/142-143) tarihli tapu tahrir defterinde “Mihaliççık Kazası”na bağlı bir köy olarak görüldüğü söylenmekle birlikte (Adıgüzel, 2007: 27) köy defterde yer alan dizinde “Dikek” adıyla “Mihaliççık Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmektedir

(BOA. TD. nr: 166/142, 143: 95). Ancak defterin orijinalinde 142. sayfada “Dünek”, 143. sayfada ise “Dişek” yazdığı düşünülmektedir. Bu nedenle köyün, bu defterde “Dişek” adıyla yer alan köy olduğu tahmin edilmektedir (BOA. TD. nr: 166/143).

Dinek Köyü: Sivrihisar İlçesi’ne bağlıdır. Köy 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/399), 928 (1521) (BOA. TD. nr:111/308), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/164) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar” adıyla nahiye (Doğru, 1997: 194), 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr” adıyla kaza (BOA. TD. nr: 166/125: 95) olarak kaydedilen Sivrihisar’a bağlı bir köy olarak yer almaktadır.

Doğanoğlu Köyü: Beylikova İlçesi’ne bağlıdır. Köy “Togan Oğlu” adıyla 928 (1521) (BOA. TD. nr: 112/15), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/8) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Aşağı Karkın Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak görülmektedir (Doğru, 1990: 188). 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki haritada bugünkü köyün yerinde “Doğan” adıyla “Gün-yüzü Nahiyesi”ne bağlı bir köy yer almaktadır (TD. nr: 438/239: 58). Köy Doğru tarafından “Togan” şeklinde aktarılmış ancak işaretlenmemiştir (Doğru, 1992: 204). Ayrıca 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde “Doğan” adıyla Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy bulunmaktadır (Doğru, 1989: 217). Ancak köyün yukarıda verildiği üzere “Togan Oğlu” adıyla kaynaklarda görülmesi sebebiyle “Doğan” adıyla yer alan köylerin Doğanoğlu Köyü ile ilgili olmadığı düşünülmektedir.

Doğray Köyü: Beylikova İlçesi’ne bağlıdır. Doğru, 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/401), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/309), 946 (1539) (BOA. TD. nr:198/164) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Döğerek” adıyla “Sivrihisar Nahiyesi”ne bağlı olarak yer alan köyün bugünkü Beylikova İlçesi Doğray Köyü olduğunu belirtmektedir (Doğru, 1997: 196). Bayar da köyün eski adının *Döğerek* olduğunu ve 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/401) tarihli tapu tahrir defterinde yer aldığını söylemektedir (Bayar, 2004: 187). Ancak yöre halkı, köyün eski adının

Döğerek olmadığını söylemektedir. Bununla birlikte 937 (1530) tarihli 418 numaralı tapu tahrir defterindeki haritada bugün köyün bulunduğu alanda “Toğray/Tuğray” adıyla bir köy yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/233: 61). Köyün bağlı bulunduğu nahiye dizinde belirtilmemekle birlikte köy defterin orijinalinde “İn-önü Kazası”na bağlı bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 438/233). Bu nedenle bugünkü Doğray Köyü ilgili olamayacağı düşünülmektedir. Doğru tarafından ise defterin orijinalinde “Tuğray” adıyla yer alan köy, “Takır Ay” adıyla aktarılmıştır (Doğru, 1992: 196). Bunların ötesinde köy “Doğray” adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmektedir (BOA. TD. nr: 166/122: 95).

Doğray Köyü: Günyüzü İlçesi’ne bağlıdır. Göçeri, köyün Gecek Köyü’nün yaylası iken 1980 yılında köy olduğu söylemektedir (Göçeri, 2010: 33-34). Ancak İçişleri Bakanlığı tarafından yayınlanan kaynaklarda, 1985 durumunda dahi köyün adı görülmemektedir. Bu nedenle köyün Cumhuriyet dönemi sonrasında köy olduğu açık olmakla birlikte ilçeden ve yöreden de bilgi alınamaması nedeniyle köy olduğu tarih kesin olarak tespit edilememiştir. Ancak köyün yaylayken de Doğray adıyla bulunduğu bilinmektedir.

Dumluca Köyü: Sivrihisar İlçesi’ne bağlıdır. Köy, 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/370), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/271) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar” adıyla nahiye (Doğru, 1997: 158), 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr” adıyla kaza (BOA. TD. nr: 166/133: 95) olarak kaydedilen Sivrihisar’a bağlı bir köy olarak görülmektedir. Bayar, köye ilk yerleşimin 1174 yılından önce, Selçuklular Dönemi’nde olduğunu ifade etmektedir. Ayrıca köyün 1486 tarihli tapu tahrir defterinde (BOA. TD. nr: 23/407) bir köy olduğunu, 1530 tarihli kaynaklarda (BOA. TD. nr: 438/239) köyün küçülerek “Dumlu Ali” adında bir çiftlik olarak geçtiğini ve daha sonraki kayıtlarda görülmediğini söylemektedir (Bayar, 2004: 291-292). Ancak Bayar tarafından çiftlik olarak verilen “Dumlu Ali”, 937(1530) tarihli, 438 numaralı defterde “Dumlu-‘Alî” adıyla “Gün-yüzü

Nahiyesi”ne bağılı bir köy olarak görölmektedir (BOA. TD. nr: 438/239: 58). Ayrıca Dumluca Köyü yukarıda verildiğı üzere 937 (1530) tarihli, 166 numaralı tapu tahrir defterinde köy olarak görölmektedir. Yöre halkı tarafından da zorunlu iskân sırasında Aydın Nazilli’den gelen Karamusaoğulları ve Uzun Yörükleri tarafından *Dumlu Ali* adlı bir şahsın arazisini satın alarak kurulduğı belirtilmekle birlikte *Dumluca* adına yukarıda belirtilen tarihi kaynaklarda rastlanması nedeniyle bu durumun köyün kuruluşunu değıl, iskânını ifade ettiğı düşünölmektedir.

Dutlu Köyü: Günyüzü İlçesi’ne bağılıdır. Köy “Tutlu” adıyla 871 (1466) (MAD. nr: 8/28), H. 927/M. 1520 (MAD. nr: 64/39b) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Sivrihisar’a tâbi Günyüzü Nahiyesi”ne bağılı bir köy olarak yer almaktadır (Doğru, 1990: 178). 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki haritada bugünkü köyün bulunduğı alanda “Tutlu-viran” adıyla “Sifri-hisâr Kazası”na bağılı bir mezra yer almaktadır (BOA. TD. nr: 166/132: 110). Ancak köyün, Doğru tarafından yukarıda verilen defterlerde “Tutlu” adıyla köy olarak yer alması nedeniyle durum şüphelidir.

Dutluca Köyü: İnönü İlçesi’ne bağılıdır. Köy “Dutluca” adıyla 937 (1530) tarihli tahrir defterinde “İn-önü Nahiyesi”ne bağılı bir köy olarak yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/234). Köy defterde yer alan dizinde “Dutluka” şeklinde geçmekle birlikte orijinalinde “Dutluca” adıyla yer almaktadır. 19. yüzyılda Ahmet Vefik Paşa iskânında Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edildiğı belirtilen (Bayar, 2004: 223) köy 1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıddık Bey’in risalesinde “Ertuğrul Sancağı Söğüt Kazası”na bağılı bir köy olarak yer almaktadır (Arslanbay, 1955: 133, Bayar, 2004: 73). Köy Doğru tarafından “Dutluca” adıyla aktarılmış ve işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 197). Ancak Doğru ekte verdiğı 438 numaralı tapu tahrir defterinde “Dutçuk” adıyla “İnönü Nefsi”ne bağılı bulunduğunu belirttiğı köyün, bugünkü Dutluca Köyü olduğunu söylemektedir. Bu köy 937 (1530) tarihli 438 numaralı defterde yer alan dizinde “Konurcuk

[Karkıncık]” adıyla aktarılmıştır (BOA. TD. nr: 438: 60). Defterin orijinalinde de “Koncuk” adıyla bulunması ihtimali kuvvetlidir (BOA. TD. nr: 438/235).

Dümrek Köyü: Mihaliçcik İlçesi’ne bağlıdır. Yöre halkı tarafından eski adının *Dükrek* olduğu söylenen köy “Dükrek”²¹ adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Mihaliçcik Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmektedir (BOA. TD. nr: 166/121). Köy “Dümrek” adıyla ise 1260-1261 (1844-1845) yıllarına ait temettu’at defterinde (BOA. ML. VRD. TMT. nr: 9035/2-9) “Mihaliçcik Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmektedir (Adıgüzel, 2007: 47, 206).

Dümrek Köyü: Bugün Sivrihisar’a bağlı belediyedir. Yöre halkı, eski bir Rum yerleşmesi olan köyün 1905 yılında Bulgaristan’dan gelen göçmenler tarafından iskân edildiğini ve eski adının *Dükrek* olduğunu söylemektedir. Özalp tarafından çeşmesinin kitabesinde adının *Dükrek* olarak geçtiği belirtilen (Özalp, 1960: 19) köy “Dükrek”²² adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifrihisâr Kazası”na bağlı bir köy olarak yer almaktadır (BOA. TD. nr: 166/126, 132: 95). Köy “Dümrek” adıyla ise 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında “Sivrihisar Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmektedir (Yakut-Halıcı, 2009: 112: 102).

Düzköy: Sarıcakaya İlçesi’ne bağlıdır. Yöre halkı tarafından köy statüsü kazanmadan önce bir çiftlik olduğu belirtilen köy “Düz” adıyla 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak görülmektedir (Doğru, 1989: 217).

²¹ Defterde yer alan dizinde “Düğrek” adıyla aktarılmış olmakla birlikte (BOA. TD. nr: 166: 95) orijinalinde “Dükrek” şeklinde geçtiği düşünülmektedir.

²² Defterde yer alan dizinde “Düğrek” adıyla aktarılmış olmakla birlikte (BOA. TD. nr: 166: 95) orijinalinde “Dükrek” şeklinde geçtiği düşünülmektedir.

Eğriöz Köyü: Bugün Tepebaşı İlçesi'ne bağlı mahalledir. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Eğrice-öz” adıyla “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir mezra (BOA. TD. nr: 438/229: 58) ve “Eski-şehir Kazası”na bağlı bir köy bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 438/143, 224: 58). Defterdeki haritada “Eğrice-öz” adıyla bulunan köy bugün Ankara İli Beydili Bucağı Eğriköy’ün olduğu alanda gösterilmektedir. Bu nedenle bugünkü Eğriöz Köyü’nün “Eğrice-öz” mezrası ile ilgili olabileceği düşünülmekle birlikte köy ile ilgili olabilmesi de ihtimal dâhilindedir. Defterde 143. sayfada yer alan köy Doğru tarafından işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 211). Ancak 224. sayfada yer alan köy orijinalinde “Eğrice-öz” adıyla yer almasına karşın Doğru tarafından “İkrimöz” adıyla aktarılmış ve işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 182). Mezra ise defterin orijinalinde “Eğrice-öz” adıyla bulunmakla birlikte Doğru tarafından İkrimöz şeklinde aktarılmış ve bugünkü “İkrimöz Köyü” olduğuna dair bir ibare konulmuştur (Doğru, 1992: 190). Bununla birlikte 979 (1571-72) tarihli tapu tahrir defterinde (TKA. TD. nr: 76/179b) ise “Eğrigöz” adıyla “Eskişehir Kazası”na bağlı bir köy görülmektedir (Halaçoğlu, 2009: 1872). Bu köyün 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “İn-önü Nahiyesi”ne bağlı olarak yer alan “Eğri-göz Köyü” (BOA. TD. nr: 438/234: 58) ile ilgili olabileceği düşünülmekle birlikte bugünkü Eğriöz Köyü ile ilgili olamayacağını kesin bir biçimde söylemek mümkün değildir. Köyün “Eğriöz” adıyla 1307 (1891-1892) tarihli 18. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmesi (Öztürk, 2000: 192) sınıflandırma için yeterlidir.

Elcik Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Köy, 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/349, 412, 420), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/302), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/163, 168) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar Nahiyesi”ne (Doğru, 1997: 189, 209, 216), 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr Kazası”na (BOA. TD. nr: 166/125, 126, 127: 95) bağlı bir köy olarak yer almaktadır.

Eminekin Köyü: Çifteler İlçesi'ne bağlıdır. “Eminekini” adıyla 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/405), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/315), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/182) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar Nahiyesi”ne (Doğru, 1997: 202), 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr Kazası”na (BOA. TD. nr: 166/126: 96) bağlı olarak geçen köyün 1630 yılına ait Hüsrevpaşa Vakfı belgesinde vakıf köyleri arasında yer aldığı belirtilmektedir (Çifteler, 1990: 56, Hazır, 2007: 43). Şahbaz tarafından köyün 1920 yılında Yunan baskısı sonucu meydana gelen göç ile Yunanistan Selanik’ten gelen göçmenler tarafından kurulduğu söylenmekle birlikte (Şahbaz, 2007: 67, 68) Çifteler Kaymakamlığı ve Hazar tarafından ise 1920 yılında Yunanistan Selanik’ten gelen göçmenlerin köye iskân edildiği belirtilmektedir (Hazır, 2007: 43-44, Çifteler, 1990: 57). “Emîn-ekini” şeklinde 937 (1530) (BOA. TD. nr: 438/202: 52) ve “Emin Ekini” şeklinde 979 (1571-72) (TKA. TD. nr: 76/270b) (Halaçoğlu, 2009: 1870) yıllarına ait tapu tahrir defterlerinde “Barçınlu Kazası”na bağlı bir köy görülmektedir. Bu durum bugünkü Eminekin Köyü’nün bu köyler ile ilgili olabileceğini de düşündürmektedir. Ancak 166. numaralı defterde yer alan köyün, haritada bugünkü Eminekin Köyü’nün olduğu yerde verilmesi nedeniyle, bugünkü Eminekin Köyü’nün 166 numaralı defterde yer alan köy olduğu düşünülmektedir.

Emirceoğlu Köyü: Bugün Tepebaşı İlçesi'ne bağlı mahalledir. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki haritada bugünkü köyün yerinde “Emîr-şehri” adıyla “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 438/229: 58). Ancak köy Doğru tarafından işaretlenmemiştir (Doğru, 1992: 1989). 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta köyün “Selimiye” adıyla geçmesi ve eski adını gösterir biçimde “Emir ‘Ali” adının verilmesi nedeniyle köyün eski adının “Selimiye” olduğu düşünülmektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 286). Yazıcı-Demirel, köyün 93 Harbi sonrası meydana gelen göç neticesinde Rumeli göçmenleri tarafından iskân edildiğini (Yazıcı-Demirel, 2006: 272), İpek ise aynı dönemde kurulduğunu söylemektedir (İpek, 1994: 196). Ancak köyün 1928 tarihli

kaynaktan hareketle *Selimiye* adını almadan önce *Emir 'Ali* adıyla bulunduğu görülmektedir. Köy “Selimiye” adıyla 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak görülmektedir (Doğru, 1989: 218).²³ Köyün yukarıda belirtildiği üzere 1928 tarihli kaynakta “Selimiye” adıyla yer alması nedeniyle *Emirceoğlu* adını Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra aldığı görülmektedir.

Emircik Köyü: Beylikova İlçesi’ne bağlıdır. Tunçdilek tarafından köyün 1912 Balkan Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde meydana geldiği belirtilmekle birlikte (Tunçdilek, 1954: 16/dn. 32) köy “Emürcük” adıyla 928 (1521) (BOA. TD. nr: 112/15), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/8) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Aşağı Karkın Nahiyesi”ne bağlı olarak geçmektedir (Doğru, 1990: 187).

Eren Köyü: İnönü İlçesi’ne bağlıdır. 19. yüzyıl başlarında Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edildiği, eski adının *Viranköy* olduğu belirtilen (Bayar, 2004: 223) köy, “Viran” adıyla 928 (1521) (BOA. TD. nr: 112/158), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/84) tarihli tapu tahrir defterlerinde “İnönü Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Doğru, 1990: 192). Yöre halkından edinilen bilgiye göre köyün adı 1920 yılında *Erenköy* olarak değiştirilmiştir.

Ertuğrulköy: Sivrihisar İlçesi’ne bağlıdır. Yöre halkı tarafından köyün 1903 yılında kurulduğu, eski adının *Yakapınar* olduğu ve *Ertuğrul* adını Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra aldığı söylenmesine karşın köyün *Ertuğrul* adıyla 93 Harbi sonrası meydana gelen göç neticesinde Sivrihisar’da kurulan köyler arasında yer alması nedeniyle (İpek, 2006: 318) kuruluş adının *Ertuğrul* olduğu düşünülmektedir. Köy 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında (Yakut-Halıcı, 2009: 111: 101) ve 1928 tarihli

²³ Aynı kaynakta iki “Selimiye” geçmekle birlikte köyün Muhacir olması nedeniyle “Selimiye, Muhacir” adıyla verilen köy olduğu düşünülmektedir.

Köylerimiz adlı kaynakta (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 290) “Ertuğrul” adıyla “Sivrihisar Kazası”na bağlı bir köy olarak yer almaktadır. 1930-1931 yılına ait bir kitapta ise “Yakapınar” adıyla “Sivrihisar Kazası”na bağlı olarak yer alan (Faruk Şükrü, 1930-1931: 88) köyün bugünkü adı *Ertuğrulköy*’dür. Bu bilgiler köyün birkaç kez adının değiştiğini göstermekle birlikte *Ertuğrul* adının Cumhuriyet Dönemi öncesinde bulunduğu açıktır. Bununla birlikte Doğru tarafından ekte verilen 438 numaralı defterde “Karaca Şehir Nahiyesi”ne bağlı olarak “İki Yaka” adıyla bir köy bulunduğu ve bugünkü Ertuğrulköy olduğu söylenmekle birlikte (Doğru, 1992: 187) Doğru tarafından “İki Yaka” şeklinde aktarılan köy 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinin orijinalinde, defterde yer alan dizinde de olduğu gibi “İki-yağma” adıyla yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/227: 59).

Esence Köyü: Alpu İlçesi’ne bağlıdır. Canarslanlar ve Tunçdilek, köyün 93 Harbi sonrası meydana gelen göç neticesinde Kırım göçmenleri tarafından kurulduğunu ifade ederken (Tunçdilek, 1954: 15/dn. 29, Canarslanlar, 2011: 24) yöre halkı, köye 1860 yılında Samsun üzerinden Eskişehir’e gelinerek yerleşildiğini söylemektedir. Köyün eski adı İçişleri Bakanlığı’na ait bir kaynakta *Şefkatiye* olarak yer almaktadır (İçişleri Bakanlığı, 1986: 333). Köy “Şefkatiye” adıyla 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında merkeze bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Yakut-Halıcı, 2009: 108: 98). Yöre halkı tarafından köyün *Şefkatiye* adından önce *Yellice* adıyla var olduğunun söylenmesi üzerine köyün 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Yellice” adıyla “Karaca-şehir Nahiyesi” ne bağlı olarak bulunduğu düşünülmektedir (BOA. TD. nr: 438/225). Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Şefkatiye” adıyla geçmesi (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 286), adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Esence* olarak değiştirildiğini göstermektedir .

Eskişehir İli: 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde ise “Eski-şehir” adıyla “Sultân-önü Livâsı”na bağlı bir kaza (BOA. TD. nr: 438/143, 144, 223, 224, 225, 226, 241: 59), bir nahiye (BOA. TD. nr: 438/144: 59) olarak geçmektedir. 979 (1571–1572) tarihli tapu tahrir defterinde ise (TKA. TD. nr: 76) “Sultanönü Sancağı”na bağlı bir kazadır (Halaçoğlu, 2009: 1872). 1302 (1886-1887) tarihli 13. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi, 1307 (1891-1892) tarihli 18. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi ve 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde “Kütahya Sancağı”na bağlı bir kazadır. Eskişehir Bekir Sıddık Bey’in risalesinde de “Kütahya Sancağı”na bağlı bir kazadır (Arslanbay, 1955: 129, Bayar, 2004: 71). 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait genel meclis kararlarında Eskişehir’in bir sancak olduğu görülmektedir (Yakut-Halıcı, 2009) Eskişehir’in il oluş tarihi kaynaklarda farklılık göstermektedir. Tarih Eskişehir Valiliği’nin internet sitesinde 1923 olarak geçerken (<http://www.eskisehir.gov.tr>), Sezen tarafından 1924 (Sezen, 2006: 179), Yakut, Keskin ve Parla tarafından ise 1925 olarak vermektedir (Yakut, 2010: 9, Keskin, 2001: 11, Parla, 2005: 10). Sezen tarafından verilen tarihlerin yazılı kaynaklara dayandırılması nedeniyle 1924 tarihinin doğru olabileceği düşünülmektedir.

Esnemez Köyü: İnönü İlçesi’ne bağlıdır. Doğru tarafından ekte verilen defterde “Esmez” şeklinde aktarılmış olmakla birlikte (Doğru, 1992: 198) köy 937 (1530) yılına ait tapu tahrir defterinde “Eslemez” adıyla “İn-önü Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/234: 59) Bayar, köyün 19. yüzyılda Yörükler tarafından iskân edildiği belirtmektedir (Bayar, 2004: 224).

Eşenkara Köyü: Odunpazarı İlçesi’ne bağlıdır. Bayar ve yöre halkı, köyün bir çiftlik iken 1864 yılı Ahmet Vefik Paşa iskânında satın alınarak Aydın’dan gelen Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edildiğini ifade etmektedir (Bayar, 2004: 145-146). Köy “Eşen Kara” adıyla 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde (Doğru, 1989: 218), “Eşen Karaca” adıyla

1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıddık Bey'in risalesinde (Arslanbay, 1955: 129, Bayar, 2004: 71) Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak görülmektedir.

Fahriye Köyü: Mahmudiye İlçesi'ne bağlıdır. 1321 (1903) tarihli bir belgede köyün 93 Harbi sonrası meydana gelen göç neticesinde "Fahriye" adıyla, Tatarlar tarafından kurulduğu belirtilmektedir (Canarslanlar, 2011: 24).

Fethiye Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. Bulgaristan'dan gelen göçmenler tarafından kurulduğu belirtilen (Seyitgazi, 1992: 104) köy 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Yakut-Halıcı, 2009: 109: 99).

Fevziye Köyü: Alpu İlçesi'ne bağlıdır. 1317 (1901) tarihli bir belgede Kırım Gözleve'den gelen göçmenler tarafından "Fevziye" adıyla kurulduğu belirtilen (Canarslanlar, 2011: 24) köy 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigar Vilayet Salnamesi'nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmektedir (Doğru, 1989: 218).

Gecek Köyü: Günyüzü İlçesi'ne bağlıdır. Köyün II. Kılıçarslan döneminde Türkmenler tarafından kurulduğu, cami kitabesinde H. 570 tarihinin okunduğu belirtilmektedir (Doğru, 1990: 72). Doğru, 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/28), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/39b) yıllarına ait maliyeden müdevver defterlerde "Göcek" adıyla "Sivrihisar'a tâbi Günyüzü Nahiyesi"ne bağlı olarak bulunan köyün bugünkü "Gecek Köyü" olduğu düşünülmektedir (Doğru, 1990: 178). Bunun ötesinde köy, "Geçek"²⁴ adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde "Sifri-hisâr Kazası"na bağlı bir köy olarak geçmektedir (BOA. TD. nr: 166/127, 132, 136).

²⁴ 937 (1530) tarihli defterdeki dizinde köy "Gecek" şeklinde aktarılan (BOA. TD. nr: 166: 96) köyün "Geçek" adıyla yer aldığı düşünülmektedir.

Gemiç Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Gömüç” adıyla “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/143: 59). Bu köyün bugünkü Gemiç Köyü ile ilgili olabileceği düşünülmektedir. Ancak kesin bir ifade kullanmak mümkün değildir. Köy Doğru tarafından “Gömüce” adıyla verilmekle birlikte (Doğru, 1992: 211) defterin orijinalinde “Gömüç” adıyla yer aldığı düşünülmektedir. Bayar tarafından 19. yüzyıl başlarında Karakeçili Yörükleri tarafından kurulduğu belirtilen (Bayar, 2004: 270) köyün 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde (Doğru, 1989: 219) ve 1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıdık Bey'in risalesinde (Arslanbay, 1955: 130, Bayar, 2004: 71) “Gemiş” adıyla Seyitgazi Nahiyesi'ne bağlı olarak yer aldığı düşünülmektedir. Bayar, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde 237. sayfada “Çiftlik-i Gemiç” adıyla bir çiftlik bulunduğunu söylemektedir (Bayar, 2004: 270). Defterde 237. sayfada yer alan çiftlik Doğru tarafından ekte verilen defterde de “Çiftlik-i Gemiş” adıyla yer almaktadır (Doğru, 1992: 201). Ancak çiftliğin defterin orijinalinde, dizinde de yer aldığı gibi “Gelesin” adıyla bulunduğu düşünülmektedir (BOA. TD. nr: 438/237: 59). Bunların ötesinde köyün tarihi kaynaklarda hangi adla bulunduğu, bugünkü “Gemiç” adını ne zaman aldığı konusunda kesin bir görüş belirtilememektedir.

Gerenli Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde (İpek, 2006: 318), yöre halkı tarafından Bulgaristan'ın Şumnu Kasabası Geren Köyü'nden gelenler tarafından kurulduğu belirtilen köy 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında “Sivrihisar Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmektedir (Yakut-Halıcı, 2009: 111: 101).

Göcenoluk Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı, köyün zorunlu iskân döneminde Aydın'dan gelen Yörükler tarafından kurulduğunu söylerken Bayar, köyün 19. yüzyıl başlarında Teke yöresinden çıkıp uzun süre Aydın'da kalan Karakeçili Yörükleri tarafından kurulduğunu, eski adının *Yerköy* olduğu söylemektedir (Bayar, 2004: 271). Köy 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Göcenoluk” adıyla görülmektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 285). İçişleri Bakanlığı'na ait kaynaklarda da köyün eski adı *Göcenoluk* olarak geçmektedir (İçişleri Bakanlığı, 1971: 363, İçişleri Bakanlığı 1978: 337, İçişleri Bakanlığı, 1986: 335). Köy 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde (Doğru, 1989: 219) ve 1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıddık Bey'in risalesinde (Arslanbay, 1955: 130, Bayar, 2004: 71) “Göcenoluk” adıyla “Seyidgazi Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak görülmektedir.

Gökçeayva Köyü: Beylikova İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı tarafından köyün Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra Sorkun Köyü'nden ayrılarak kurulduğu söylenmekle birlikte köy, 937 (1530) yılına ait tapu tahrir defterinde “Mihaliçlik Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmektedir (BOA. TD. nr: 166/143: 97).

Gökçekısıık Köyü: Tepebaşı İlçesi'ne bağlıdır. İpek tarafından 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Kafkaslardan gelen Çerkezler tarafından kurulduğu söylenmekle birlikte (İpek, 1994: 196) köy, 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/-), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/15) yıllarına ait maliyeden müdevver defterlerde “Kayağlı İli Nahiyesi”ne (Doğru, 1990: 175), 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne (BOA. TD. nr: 438/226: 59) bağlı bir köy olarak yer almaktadır. Köy Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 185). Tunçdilek tarafından Kırım Harbi (1853-1856) sonrasında başlayarak, 1859 yılında kırılan Çerkez direnişi sonucu yaşanan göç neticesinde (Tunçdilek, 1954: 14/dn. 23), Yazıcı-Demirel tarafından ise 93 Harbi sonrası meydana gelen göç neticesinde (Yazıcı-Demirel, 2006: 272) Kafkaslardan gelen Çerkezler tarafından iskân edildiği belirtilen köy, 1302 (1886-1887) tarihli 13. Hüdavendigâr Vilayet

Salnamesi'nde Eskişehir merkez kazaya Çerkezler tarafından iskân edilen köyler arasında yer almaktadır (Doğru, 1989: 216).

Gökçekuyu Köyü: Han İlçesi'ne bağlıdır. Köyün eski adının *Kulapa* olduğu (Çifteler, 1990: 57) ve adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Gökçekuyu* olarak değiştirildiği belirtilmektedir (Pilancı, 2005: 253). Çifteler Kaymakamlığı'na ait bir kitapta köyün yaklaşık 120 yıl önce Han Kasabası'ndan gelip yerleşenler tarafından kurulduğu söylenirken (Çifteler, 1990: 57) yöre halkı, köyün 1892 yılında, 93 Harbi sonrasında kurulduğunu, 1960 yılından sonra *Gökçekuyu* adını aldığını söylemektedir. Bunun ötesinde 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Kolapa” adıyla “Barçınlu Kazası”na bağlı olarak bir mezra yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/201: 54). 979 (1571-1572) yılına ait tapu tahrir defterinde ise (TKA. TD nr: 76/211a) “Gökçe Kuyu” adıyla “Barçınlu Kazası”na bağlı bir köy bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 245). Köyün bu mezra ve köy ile ilişkili olup, “Kolapa” mezasına *Gökçekuyu* adıyla kurulduğu, daha sonra ise tekrar *Kulapa* ve tekrar *Gökçekuyu* adlarını aldığı düşünülmektedir.

Gökçeoğlu Köyü: Alpu İlçesi'ne bağlıdır. Tunçdilek ve Bayındır tarafından Kırım Harbi (1853-1856) sonrası meydana gelen göç neticesinde Kırım'dan gelen Tatarlar tarafından kurulduğu belirtilmekle birlikte (Tunçdilek, 1954: 15/dn. 25, Bayındır, 2011: 17) 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki haritada bugünkü köyün yerinde “Gökçe-öz” adıyla “Karaca-şehir Nahiyesi”e bağlı bir köy yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/229: 59). Köy Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 190). Köy “Gökçeoğlu” adıyla 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak görülmektedir (Doğru, 1989: 218). Yöre halkı, köyün önceki dönemde özellikle Rumların yerleşim yeri iken, köyü boşaltmaları sonucu köydeki lüle taşı madenlerinde çalışan Tuncelili göçmenler tarafından yerleşilerek bir çiftlik halini aldığını, daha sonra Doğu Anadolu'dan gelenler tarafından devam eden iskân ile büyüüp köy olduğunu ifade etmektedir. Canarslanlar, 1320 (1903) tarihli bir

belgede²⁵ Gökçeoğlu Köyü'ne Kırım muhacirlerinin yerleştirilmesi ve onlara tohumluk yardımında bulunulmasına dair yer alan ifadeden hareketle, köyün 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Tatarlar tarafından iskân edildiğini belirtmektedir (Canarslanlar, 2011; 24). Yöre halkı ise kesin olmamakla birlikte iskânın 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde olabileceğini söylemektedir.

Gökdere Köyü: Bugün Tepebaşı İlçesi'ne bağlı mahalledir. Canarslanlar tarafından köyün 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Kırım göçmenleri tarafından kurulduğu belirtilmekle birlikte (Canarslanlar, 2011: 25) köy, 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/-), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/ 15) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Kayağı İli Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak görülmektedir (Doğru, 1990: 175). 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki haritada bugünkü köyün yerinde “Göl-deresi” adıyla “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/231:59). Doğru tarafından da köy “Göl-deresi” adıyla aktarılmış ancak işaretlenmemiştir (Doğru, 1992: 194). Bununla birlikte defterin orijinalinde köyün “Gök-deresi” adıyla geçiyor olma ihtimali daha yüksektir.

Göknebi Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. Bayar, 19. yüzyıla kadar çiftlik olan köyün Karakeçili Yörükleri tarafından kurulduğunu söylemektedir (Bayar, 2004: 274). Köy, 1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıddık Bey'in risalesinde (Arslanbay, 1955: 130, Bayar, 2004: 71) ve 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde (Doğru, 1989: 219) “Seyidgazi Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak görülmektedir.

²⁵ A.MKT.MHM.521-31; 30 Zilhicce 1320-19 Mart 1903.

Göktepe Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı tarafından köyün Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra Tunceli (Dersim)'den bölgeye göç edenler tarafından kurulduğu belirtilmekle birlikte köy, "Gök-depe" adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde "Turgud Kazası"na bağlı bir köy olarak geçmektedir (BOA. TD. nr: 387/245: 69).

Güce Köyü: Mihalıççık İlçesi'ne bağlıdır. Köy 1260-1261 (1844-1845) yıllarına ait temettu'at defterinde (BOA. ML. VRD. TMT. nr: 9038/2-23) "Mihalıççık Kazası"na bağlı bir köy olarak geçmektedir (Adıgüzel, 2007: 47, 206).

Güllüce Köyü: Mahmudiye İlçesi'ne bağlıdır. Osmanlı Dönemine ait bir belgede *Hayriye* adıyla Rumeli'den (Dobruca) gelen Tatarlar tarafından (Canarlanlar, 2011: 23), 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde (İpek, 1994: 195, Tezcan, 1982: 81) kurulduğu belirtilen köyün eski adı *Hayriye*'dir. "Hayriye" adıyla 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde Eskişehir merkez kazaya bağlı olarak geçen (Doğru, 1989: 218) köyün adı 1961 yılında *Güllüce* olarak değiştirilmiştir (Tezcan, 1982: 81). Doğru, ekte verilen defterde "Güllü" adıyla "Karaca Şehir Nahiyesi"ne bağlı olarak yer alan köyün bugünkü Güllüce Köyü olduğunu belirtmektedir (Doğru, 1992: 185). Defterin orijinalinde de, dizinde yer almamakla birlikte, 226. sayfada Doğru'nun belirttiği gibi "Güllü" adıyla bir köy bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 438/236). Köyde adı yöre halkı tarafından *Güllüce* olarak söylenen, Türkiye Coğrafya Atlası'nda (Türkiye Coğrafyası Atlası [Türkiye paftaları 1/250.000], tarihsiz: 43) ise *Güllü* olarak görülen bir höyük bulunmaktadır. Yöre halkı bu höyüğün, köyün *Hayriye* adıyla bulunduğu dönemde de *Güllüce* adıyla anıldığını söylemektedir. Bu durum köyün *Hayriye* adını almadan önce *Güllü* ya da *Güllüce* adıyla var olabileceğini göstermektedir. Bu nedenle Doğru'nun ifadesinin doğru olabileceği düşünülmektedir.

Gümele Köyü: Odunpazarı İlçesine bağlıdır. Tunçdilek tarafından 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Balkanlardan gelen göçmenler tarafından meydana getirildiği belirtilmekle birlikte (Tunçdilek, 1954: 15/dn. 28) köy, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/226, 228: 59).

Gündüzler Köyü: Bugün Tepebaşı İlçesi’ne bağlı belediyedir. Köy, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Eski-şehir Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmektedir (BOA. TD. nr: 438/144: 58).

Günyüzü İlçesi: “Günyüzü” adıyla önceki dönemde farklı sınırları içerisine alan birçok nahiye bulunmaktadır. “Sivrihisar’a tâbi Günyüzü”, 871 (1466) (BOA. MAD. nr:8), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64) tarihli maliyeden müdevver defterlerde, bugünkü Eskişehir İli Sivrihisar İlçesi Kaymaz Belediye’si ve Ballıhisar, Kepen, Tekören köyleri; Günyüzü İlçesi Gümüşkonak (Yörme), Kayakent (Holanta) belediyeleri ve Ayvalı, Mercan köylerini içine alan, Sultanönü Sancağı serpiyadeye bağlı (Doğru, 1990: 81) ve bugün Eskişehir İli Günyüzü İlçesi Gecek ve Yazır Köyleri’ni içine alan, Sultanönü Sancağı sancakbeyine bağlı (Doğru, 1990: 81) bir yaya nahiyesidir. “Mihalıççık’a tâbi Günyüzü” ise, 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64) tarihli maliyeden müdevver defterlerde, bugünkü Eskişehir İli Mihalıççık İlçesi Ahurözü, Üçbaşı Köyleri ve Sivrihisar İlçesi Karacaören Köyü’nü içine alan, Sultanönü Sancağı’na bağlı bir yaya nahiyesidir (Doğru, 1990: 79-80-81). 937 (1530) (BOA. TD. nr: 438) tarihli tapu tahrir defterinde ise “Gün-yüzü”, “Sultân-önü Livâsı”na bağlı bir nahiye (BOA. TD. nr: 438/238, 242: 59). Nahiye defterde bugünkü ilçe sınırlarından farklı olarak bugün Mihalıççık İlçesi’nin batı kesimindeki köyleri içine almaktadır. Bugünkü Günyüzü İlçesi ise, önceki dönemde “Kozağacı” adıyla yer almaktadır (Özalp, 1960: 26–27, Alptekin 2007: 2). “Kozağacı”, 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/28), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/39b) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Sivrihisar’a tâbi Günyüzü Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Doğru,

1990: 178). “Kozağacı”, 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/386), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/292) tarihli tapu tahrir defterlerinde ise “Sivrihisar Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak yer alırken (Doğru, 1997: 179), 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmektedir (BOA. TD. nr: 166/130, 132: 103). 1311 (1893-1894) tarihli Ankara Vilayeti Salnamesi’nde “Sivrihisar Kazası”na bağlı bir köy olarak yer alan *Kozağacı* (Yıldırım, 2006: 139), 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında “Sivrihisar Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmektedir (Yakut-Halıcı, 2009: 111: 101). 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta bir nahiye olan *Kozağacı* (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 291), 1970 ve 1977 durumunda “Günyüzü Bucağı”nın merkezi konumundadır (İçişleri Bakanlığı, 1971: 365, İçişleri Bakanlığı, 1978: 338). 1985 durumunda ise bucak merkezi “Kozağacı” adı yerine “Günyüzü” adıyla geçmektedir (İçişleri Bakanlığı, 1986: 336). Günyüzü, 1932 yılında bucak, 1972 yılında belediye, 1990 yılında ise ilçe olmuştur (Altınsapan-Parla, 2004: 27).

Güreş Köyü: Mihaliççık İlçesi’ne bağlıdır. Camisinin 1175 yılına ait olduğu belirtilen (Taşlıca, 1994: 61) köy 937 (1530) yılına ait tapu tahrir defterinde “Mihaliçlik Kazası”na bağlı bir köy olarak yer almaktadır (BOA. TD. nr: 166/142: 97).

Gürleyik Köyü: Mihaliççık İlçesi’ne bağlıdır. Köy, 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/21a), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/133a) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Mihaliççık” adıyla nahiye (Doğru, 1990: 185) ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Mihaliçlik” adıyla kaza (BOA. TD. nr: 166/143: 97) olarak kaydedilen Mihaliççık’a bağlı bir köy olarak geçmektedir.

Halilbağı Köyü: Beylikova İlçesi'ne bağlıdır. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki haritada bugünkü köyün yerinde “Halılce” adıyla “Gün-yüzü Nahiyesi”ne bağlı bir köy bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 438/239: 59). Ancak defterin orijinalinde köy, bugünkü Süleler Köyü’nün eski adı olan *Süle Köyü* ile birlikte geçmekte ve bu köyü ifade etmektedir. Köy, 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/1b), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/67) tarihli maliyeden müdevver defterlerde (Doğru, 1990: 181) ve 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/408), 928 (1539) (BOA. TD. nr: 111/173) tarihli tapu tahrir defterlerinde (Doğru, 1997: 206) nahiye ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde kaza (BOA. TD. nr: 166/126: 98) olarak kaydedilen Sivrihisar’a bağlı bir köy olarak görülmektedir.

Haliloğlan Köyü: Köy, bugün sakinlerinin Üçbaşı Köyü’ne yerleşmiş olması nedeniyle boştur. Köy, “Halil Oğlanı” adıyla 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/21a), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/133a) tarihli maliyeden müdevver defterlerde nahiye (Doğru, 1990: 185) ve “Haliloğlan” adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde kaza (BOA. TD. nr: 166/142: 98) olarak kaydedilen Mihaliççık’a bağlı bir köy olarak geçmektedir.

Hamam Karahisar Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı tarafından kuruluşunun Selçuklular Dönemine kadar dayandırılan köyün Emir Seyfettin Kızılbaş tarafından yaptırılan camisinin M. 1231 tarihli olduğu söylenmektedir. Yöre halkı tarafından eski adının *Karahisar* olduğu belirtilen köy, “Kara Hisar” adıyla 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/1b), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/67) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Sivrihisar Nahiyesi”ne (Doğru, 1990: 180), 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr Kazası”na (BOA. TD. nr: 166/127, 132: 101) bağlı bir köy olarak görülmektedir. Köyün “Hamamkarahisar” adıyla 1311 (1893-1894) tarihli Ankara Vilayeti Salnamesi’nde “Sivrihisar Kazası”na bağlı olarak geçmesi (Yıldırım, 2006: 139), adının Cumhuriyet’in kuruluşundan önce *Hamam Karahisar* olarak değiştirildiğini göstermektedir.

Hamidiye Köyü: Mahmudiye İlçesi'ne bağlıdır. 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde (Yazıcı-Demirel, 2006: 273), 1890 yılında Kırım'dan gelen göçmenler tarafından kurulduğu, daha sonra Romanya ve Kırım'dan gelen göçmenlerin yerleşmesiyle büyüdüğü belirtilen (Tezcan, 1982: 83) köy, 1307 (1891-1892) tarihli 18. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Öztürk, 2000: 192).

Hamidiye Köyü: Mihaliççık İlçesi'ne bağlıdır. 93 Harbi sonrası meydana gelen göç neticesinde (İpek, 2006: 317), 1893 yılında Bulgaristan'dan gelen göçmenler tarafından kurulduğu belirtilen köyün eski adının *Yağaslan* olduğu söylenmekle birlikte (Taşlıca, 1994: 62) 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde yer alan dizinde “Bağ-Arslan” adıyla “Mihaliççık Kazası”na bağlı bir köy bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 166: 91). Ayrıca Önder-Kırlı, 1321 (1903) yılına ait belgelerden hareketle, Mihaliççık İlçesi'nde *Bağarslan* adlı bölgede Bulgaristan göçmenleri tarafından kurulan köye dönemin padişahı Sultan II. Abdülhamit'in (1876-1909) adına izafeten *Hamidiye* adının verildiğini belirtmektedir (Önder-Kırlı, 2005: 408). Ancak 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinin orijinalinde köyün adının “Bağ-Arslan” ya da “Yağ-Arslan” adıyla yer almasının belli olmaması ve Önder-Kırlı tarafından verilen kaynağın görülmemesi nedeniyle köyün eski adının “Bağ-Arslan” ya da “Yağ-Arslan” olması ile ilgili yorum yapılamamaktadır. Ancak köyün “Hamidiye” adıyla 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında Mihaliççık Kazası'na bağlı olarak yer alması (Yakut-Halıcı, 2009: 110: 100), adının Cumhuriyet'in kuruluşundan önce *Hamidiye* olarak değiştirildiğini göstermektedir.

Han İlçesi: İlçenin Osmanlı döneminde “Han Barçınlu” adıyla anıldığı söylenmektedir. (Çifteler, 1990: 9). “Hanbarçın”, 1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıddık Bey'in risalesinde “Karahisar-ı Sahib Sancağı Aziziye Kazası”na bağlı bir nahiyedir (Arslanbay, 1955: 133, Bayar, 2004: 73). 1963 yılında Afyon İli

Emirdağ İlçesi'nden Çifteler'e bağlanan Han, 1967 yılında belde, 1990 yılında ise ilçe olmuştur (Uğurlu-İznik, 2007: 12).

Hankaraağaç Köyü: Han İlçesi'ne bağlıdır. Köy 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Hân-kara” adıyla “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak geçmektedir (BOA. TD. nr: 438/227: 59). Doğru tarafından da ekte verilen defterde “Han Kara” adıyla “Karaca Şehir Nahiyesi”ne bağlı olarak yer alan köyün bugünkü Hankaraağaç Köyü olduğu belirtilmiştir (Doğru, 1992: 187). Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edildiği belirtilen (Bayar, 2004: 215) köy “Karaağaç” adıyla 1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıddık Bey'in risalesinde “Hanbarçın Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Arslanbay, 1955: 133, Bayar, 2004: 73). 1955 yılında Emirdağ İlçesi'nden Çiftelere bağlanan (Çifteler, 1990: 58) köy Han'ın 1990 yılında ilçe olması sonrasında Han'a bağlanmıştır.

Harmandalı Köyü: Odunpazarı İlçesi'ne bağlıdır. Köy, 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak görülmektedir (Doğru, 1989: 217).

Hasanbey Köyü: Bugün Tepebaşı İlçesi'ne bağlı mahalledir. Tunçdilek tarafından köyün 1912 Balkan Harbi sonrası ve meydana gelen göç neticesinde meydana geldiği belirtilmekle birlikte (Tunçdilek, 1954: 16/dn. 32) köy, 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/-), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/15) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Kayağlı İli Nahiyesi”ne (Doğru, 1990: 175), 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne (BOA. TD. nr: 438/227, 231: 59) bağlı bir köy olarak geçmektedir. Köy Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 186, 193).

Hüdavendigâr Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Yazıcı-Demirel, köyün 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Rumeli'den gelen göçmenler tarafından iskân edildiğini (Yazıcı-Demirel, 2006: 273), İpek ise aynı dönemde kurulduğunu (İpek, 2006: 318, İpek, 1994: 191) söylemektedir. Tunçdilek ise köyün 1912 Balkan Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde meydana geldiğini ifade etmektedir (Tunçdilek, 1954: 16/dn. 32). Bunların ötesinde yöre halkı tarafından köyün eski adının *Koçcaz* olduğunun söylenmesi üzerine köyün, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Kozcuğaz” adıyla “Sifri-hisâr Kazası”na bağlı bir köy olarak yer aldığı düşünülmektedir (BOA. TD. nr: 166: 125/103). Yöre halkı, köyün *Hüdavendigâr* adını Cumhuriyet dönemi öncesi aldığını söylemektedir. Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Hüdavendigâr” adıyla geçmesi de adını Cumhuriyet dönemi öncesinde aldığını düşündürmektedir.

İbikseydi Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Eski adı *İbikler* olan köyün, köyde kabri bulunan Seydi İbrahim Mahmud'un ölümüyle *İbikseydi* adını aldığı belirtilmektedir (Atmaca, Sivrihisar'da Yetişen Ünlüler, tarihsiz: 33). Köy “İbikler” adıyla 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/382), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/287) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak geçmektedir (Doğru, 1997: 175). Köy “İbikseydi” adıyla ise 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr Kazası”na bağlı bir köy olarak görülmektedir (BOA. TD. nr: 166/132: 99).

İdrisyayala Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı tarafından köyün 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde, Seyitgazi Kaymakamlığına ait bir kitapta 1916 yılında (Seyitgazi, 1992: 106) Bulgaristan'dan gelen göçmenler tarafından kurulduğu belirtilmektedir.

İğdecik Köyü: Mihalıççık İlçesi'ne bağlıdır. Köy, 1260-1261 (1844-1845) yıllarına ait temettu'at defterinde (BOA. ML. VRD. TMT. nr: 9040/2-7) “Mihalıççık Kazası”na bağlı bir köy olarak görülmektedir (Adıgüzel, 2007: 47, 205).

İğdecik Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Köy, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr Kazası”na bağlı bir köy olarak görülmektedir (BOA. TD. nr: 166/132: 99).

İğdir Köyü: Sarıcakaya İlçesi'ne bağlıdır. 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/56b), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/ 95b) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Göl’e tâbi Harmankaya Nahiyesi”ne bağlı olarak geçen (Doğru, 1990: 182) köy, Bayar tarafından Karakeçili Yörükleri tarafından Eskişehir’e iskân edilen köyler arasında gösterilmektedir (Bayar, 2004: 257).

İkipınar Köyü: Beylikova İlçesi'ne bağlıdır. Tunçdilek ve Bayındır, köyün 1860’da göçen Tatarlar tarafından kurulduğunu ifade ederken (Tunçdilek, 1954: 15/dn.25, Bayındır, 2011: 17), İpek köyün 93 Harbi sonrasında kurulduğunu söylemektedir (İpek, 2006: 317). Yöre halkı ise köyün bu tarihlerden daha önce kurulmuş olduğunu ancak bu dönemlerde göç aldığını söylemektedir. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde (BOA. TD. nr: 438/221: 58) “İkipınar” adıyla “Bilecik Kazası”na bağlı bir köy yer almakla birlikte defterdeki köyün Bilecik’e bağlı olması, bugünkü köyün ise Beylikova’da bulunması nedeniyle defterde yer alan köyün bugünkü İkipınar Köyü olmadığı düşünülmektedir.

İkizoluk Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. Bayar, köyün Karakeçili Yörükleri tarafından 19. yüzyıldaki Ahmet Vefik Paşa iskânında *Altunoluk* adıyla kurulduğu belirtmektedir (Bayar, 2004: 275). Seyitgazi Kaymakamlığı tarafından hazırlanan bir kaynakta da köyün eski adının *Altunoluk* olduğu söylenmektedir (Seyitgazi, 1992: 106). Köy “Ekizoluk” adıyla 1316 (1900-1901) tarihli 25.

Hüdavendigâr Vilâyet Salnamesi'nde (Doğru, 1989: 219) ve 1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıddık Bey'in risalesinde (Arslanbay, 1955: 130, Bayar, 2004: 72) "Seyidgazi Nahiyesi"ne bağlı bir köy olarak yer almaktadır.

İlören Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Eski adı *İlikviran* olan köy, "İlikviran" adıyla, 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/1b), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/67) tarihli maliyeden müdevver defterlerde (Doğru, 1990: 181) ve 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/357), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/257), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/159) tarihli tapu tahrir defterlerinde (Doğru, 1997: 144) "Sivrihisar" adıyla nahiye, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde "Sifri-hisâr" kaza (BOA. Nr: 166/123: 99) olarak kaydedilen Sivrihisar'a bağlı bir köy olarak geçmektedir. Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta "İlik viran" adıyla "Sivrihisar Kazası"na bağlı bir köy olarak yer alması, adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *İlören* olarak değiştiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 290).

İlyaspaşa Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Köy, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde "Sifri-hisâr Kazası"na bağlı bir mezra olarak (BOA. TD. nr: 166/128: 99), 1311 (1893-1894) tarihli Ankara Vilayeti Salnamesi'nde "Sivrihisar Kazası"na bağlı bir köy olarak (Yıldırım, 2006: 137) görülmektedir.

İmikler Köyü: Beylikova İlçesi'ne bağlıdır. Doğru, köyün "İmük" adıyla 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/409) tarihli tapu tahrir defterinde "Sivrihisar Nahiyesi"ne bağlı olarak yer aldığını belirtmektedir (Doğru, 1997: 207). Bayar da köyün aynı tapu tahrir defterinde, Doğru'dan farklı olarak 401 numaralı sayfada geçtiğini söylemiş ancak hangi adla görüldüğünü belirtmemiştir (Bayar, 2004: 187-188). Köy "İmikler" adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde "Sifri-hisâr Kazası"na bağlı bir köy olarak yer almaktadır (BOA. TD. nr: 166/130: 99).

İmişehir Köyü: Odunpazarı İlçesi'ne bağlıdır. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki haritada bugünkü köyün yerinde “İmşir [‘Ömer]” adıyla “Gün-yüzü Nahiyesi”ne bağlı bir köy yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/238: 59). Doğru ise ekte verdiği defterde köyü “Ömer” adıyla aktarmış ancak işaretlememiştir (Doğru, 1992: 203). Ancak defterin orijinalinde köyün “İmşir” adıyla yer alma ihtimali yüksek görülmektedir. Ayrıca Doğru, ekte verilen defterde “Kayır İmiş” adıyla “Karaca Şehir Nahiyesi”ne bağlı olarak yer alan köyün bugünkü İmişehir Köyü olduğunu belirtmektedir (Doğru, 1992: 194). Ancak Doğru tarafından “Kayır İmiş” adıyla aktarılan köy, defterdeki dizinde “Kandamış” adıyla verilmiştir (BOA. TD. nr: 438: 59). Defterin orijinalinde de bu adın “Kandamış” ya da “Kaydamış” olabileceği düşünülmektedir (BOA. TD. nr: 438/231). Tunçdilek tarafından Kırım Harbi (1853-1856) sonrasında başlayarak, 1859 yılında kırılan Çerkez direnişi sonucu yaşanan göç neticesinde Kafkaslardan gelen Çerkezler tarafından iskân edildiği belirtilen (Tunçdilek, 1954: 14/dn. 23) köy “İmişehir” adıyla 1889-1891 yıllarına ait 2 Numaralı Şer’iyye Sicili’nde geçmektedir (Önder, 2001: 258). Bunun yanında 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta köy “İm Şehir” adıyla görülmektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 285).

İnönü İlçesi: 1393-1841 yılları arasında Sultanönü’ne bağlı bir kaza olduğu belirtilen (Sezen, 2006: 257) ilçe, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “İn-önü” adıyla “Sultân-önü Livâsı”na bağlı bir nahiye (BOA. TD. nr: 438/234: 59) ve bir kaza (BOA. TD. nr: 438/145, 233, 235, 240, 242: 59) olarak yer alırken, 928 (1521) (BOA. TD. nr: 112/158), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/84) tarihli tapu tahrir defterlerinde “İnönü” adıyla bir nahiye olarak geçmektedir (Doğru, 1990: 192). 1841-1883 yılları arasında Kütahya’ya bağlı bir kaza, 1883-1963 yılları arasında Söğüt’e bağlı bir nahiye olarak geçen (Sezen, 2006: 257) ilçe, 1302 (1886-1887) tarihli 13. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde bir nahiye olarak yer almaktadır (Doğru, 1989: 216). 1963 yılından itibaren Eskişehir’e bağlı bir nahiye olan İnönü (Sezen, 2006: 257) 1987 yılında ilçe olmuştur (<http://www.eskisehir.gov.tr>).

İskankuyu Köyü: Han İlçesi'ne bağlıdır. 1892 yılında, 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Bulgaristan'ın Şumlu ve Tırnova bölgelerinden gelen göçmenler tarafından kurulduğu belirtilen köyünün eski adları *Dirilti*, *Kızılkuyu*, *Kırmızılkuyu*'dur (Çifteler, 1990: 59). Köyün adı Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *İskankuyu* olarak değiştirilmiştir (Pilancı, 2005: 253). Ancak köyün adını, köyde bulunan İskan Kuyusu'ndan almış olması adın Cumhuriyet Dönemi öncesinde var olduğunu göstermektedir.

İstiklalbağı Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Yöreden edinilen bilgiye göre köyün eski adı *İsrailbağı*'dır. Köy, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde "İsrâ'il-bağı" adıyla "Sifri-hisâr Kazası"na bağlı bir köy olarak görülmektedir (BOA. TD. nr: 166/132: 100). Doğru, 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/404), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/313), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/169) tarihli tapu tahrir defterlerinde "İsrafilbağı" adıyla bir köy yer aldığını ve bu köyün bugünkü İstiklalbağı Köyü olabileceğini söylemektedir (Doğru, 1997: 201). Ancak köyün 937 (1530) tarihli defterinin yanında, 1311 (1893-1894) tarihli Ankara Vilayeti Salnamesi'nde de "İsrailbağı" adıyla görülmesi (Yıldırım, 2006: 138), ayrıca Özalp tarafından da eski adının *İsrâilbağı* olduğunun söylenmesi (Özalp, 1960: 17) nedeniyle Doğru tarafından "İsrafilbağı" adıyla yer aldığı söylenen köyün İstiklalbağı Köyü ile ilgili olmadığı ya da "İsrâ'ilbağı" adıyla geçen köyün Doğru tarafından "İsrafilbağı" adıyla aktarıldığı düşünülmektedir. Ancak kaynağına aslının görülmemesi nedeniyle kesin konuşmak mümkün değildir. Yöre halkı, köyün daha sonra *Silibağ* adını aldığı söylemektedir. *Silibağ* adı bugün köyün yakınında bulunan *Silbağ Kuyusu* toponiminde görülmektedir. Köy 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta "İstiklalbağı" adıyla "Sivrihisar Kazası"na bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 290). *İstiklal* adı nedeniyle köyün adının Kurtuluş Savaşı'nın son dönemi ya da Cumhuriyet'in kuruluşundan hemen sonra değişmiş olabileceği düşünülse de kesin bir tarih tespit edilememiştir.

Kadıkuyusu Köyü: Çifteler İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı, köyün 1750'li yıllarda Yozgat Yerköy ve Erzurum İspir'den gelerek Emirdağ Gedikevi Köyü'ne yerleşen, yaklaşık 100 yıl sonra Eskişehir'e gelenler tarafından kurulduğunu belirtmektedir. Bayar da yöre halkı ile aynı ifadeleri kullanmıştır (Bayar, 2004: 194). Köy, 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde Çifteler Harası'na bağlı bir köy olarak görülmektedir (Doğru, 1989: 218).

Kadıncık Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Yöreden edinilen bilgilere göre eski adı *Hatuncuk* olan köy, "Hatuncuk" adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde "Sifri-hisâr Kazası"na bağlı bir köy olarak görülmektedir (BOA. TD. nr: 166/133: 98). Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta "Hatuncuk" adıyla "Sivrihisar Kazası"na bağlı bir köy olarak yer alması, adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Kadıncık* olarak değiştirildiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 290).

Kaldırım Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki haritada bugünkü köyün bulunduğu alanda "Kaldırım" adıyla "Turgud Kazası"na bağlı olarak bir yer görülmekle birlikte (BOA. TD. nr: 387/247: 71) defterde yer alan dizinde köy ya da mezra olduğu belirtilmemiştir. Yöre halkı köyün Cumhuriyet dönemi öncesinde Erzurum, Elazığ ve Malatya'dan göç aldığını ve 1967 yılında Emirdağ İlçesi'nden Sivrihisar'a bağlandığını söylemektedir.

Kalkanlı Köyü: Bugün Odunpazarı İlçesi'ne bağlı bir mahalledir. Osmanlı Dönemine ait bir belgede Eskişehir Kazası *Kalkanlar* adlı mahalde (Canarslanlar, 2011: 23) Kırım Harbi (1853-1856) sonrası meydana gelen göç neticesinde, Tatarlar tarafından (Tunçdilek, 1954: 15/dn. 25, Bayındır, 2011: 17) kurulduğu belirtilen köy 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Doğru, 1989: 217).

Kanlıpınar Köyü: Odunpazarı İlçesi'ne bağlıdır. Önder-Kırlı, 1307 (1892) tarihli bir belge ışığında köyün, *Sultaniye* adıyla, Ruscuk Muhacirleri tarafından, *Kanlıpınar* adlı mahalde kurulduğunu belirtirken (Önder-Kırlı, 2005: 407), Tunçdileki 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde kurulduğunu ifade etmektedir (Tunçdilek, 1954: 15/dn. 28). Köy, “Sultaniye” adıyla 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmektedir (Doğru, 1989: 218). Köy, “Kanlıpınar” adıyla 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında merkeze bağlı olarak yer almaktadır (Yakut-Halıcı, 2009: 108: 98). 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta ise köy “Sultaniye” adıyla yer alırken, eski adı “Kanlıbunar” şeklinde verilmektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 286). Bu durum, *Sultaniye* adıyla kurulan köyün, Cumhuriyet dönemi öncesi *Kanlıpınar* adını tekrar aldığı, daha sonra tekrar *Sultaniye* ve son olarak Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra tekrar *Kanlıpınar* adını aldığını düşündürmektedir.

Kapıkaya Köyü: Sarıcakaya İlçesi'ne bağlıdır. Köy “Kapu Kaya” adıyla 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmektedir (Doğru, 1989: 217).

Karaalan Köyü: Odunpazarı İlçesi'ne bağlıdır. Kırım Harbi (1853-1856) ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Kırım'dan gelen göçmenler tarafından kurulduğu belirtilen (Tunçdilek, 1954: 15/dn. 25, Bayındır, 2011: 17) köy “Çerkes Karaalan” adıyla 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak görülmektedir (Doğru, 1989: 218).

Karaburhan Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı, köyün eski adının *Aslandoğmuş* olduğunu, Karaburhan aşiretinin köye gelip yerleşmesiyle *Karaburhan* adını aldığını belirtmektedir. Köy, “Arslandoğmuş” adıyla 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/417), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/166) tarihli tapu tahrir

defterlerinde (Doğru, 1997: 214) ve 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/1b), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/67) tarihli maliyeden müdevver defterlerde (Doğru, 1990: 181) “Sivrihisar Nahiyesi”ne ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr Kazası”na (BOA. TD. nr: 166/127, 133: 90) bağlı bir köy olarak geçmektedir. Köyün “Karaburhan” adıyla 1311 (1893-1894) tarihli Ankara Vilayeti Salnamesi’nde “Sivrihisar Kazası”na bağlı bir köy olarak görülmesi (Yıldırım, 2006: 138) adının Cumhuriyet öncesi dönemde *Karaburhan* olarak değiştirildiğini göstermektedir.

Karacahüyük Köyü: Odunpazarı İlçesi’ne bağlı mahalledir. Köy, “Karaca Eyük” adıyla 928 (1521) (BOA. TD nr: 112/88), 953 (1546) (BOA. TD. nr:247/48) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Yahşi Karkın Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak geçmektedir (Doğru, 1990: 189).

Karacakaya Köyü: Sivrihisar İlçesi’ne bağlıdır. Köy, 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/1b), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/67) tarihli maliyeden müdevver defterlerde (Doğru, 1990: 181); 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/385, 403), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/291, 312), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/181, 182) tarihli tapu tahrir defterlerinde (Doğru, 1997: 178, 200) “Sivrihisar” adıyla nahiye ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr” adıyla kaza (BOA. TD. nr: 166/125, 126: 101) olarak kaydedilen Sivrihisar’a bağlı bir köy olarak geçmektedir.

Karacalık Köyü: Seyitgazi İlçesi’ne bağlıdır. Köy, valilik kayıtlarında *Karaçalık* adıyla yer alırken haritada *Karacalık* adıyla bulunmakta ve yöre halkı tarafından da bu ad kullanılmaktadır. Bayar, köyün 19. yüzyılda Karakeçili Yörükleri tarafından kurulduğunu söylemektedir (Bayar, 2004: 275). Yazıcı-Demirel ise, 93 Harbi sonrası meydana gelen göç neticesinde Çerkezler tarafından iskân edildiğini söylerken (Yazıcı-Demirel, 2006: 274), İpek, aynı dönemde kurulduğunu ifade etmektedir (İpek, 1994: 192). Köy, 1889-1891 yıllarına ait 2 Numaralı Şer’iyye Sicili’nde yer almaktadır (Önder, 2001: 258).

Karacaören Köyü: Alpu İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı, köyün Sakarı Karacaören Köyü ile tek bir Karacaören Köyü'nden ayrıldığını söylemektedir. Ancak yararlanılan kaynaklarda Sakarı Karacaören'in adına rastlanırken, Karacaören Köyü'nün adına rastlanmamaktadır. Bununla birlikte Sakarı Karacaören Köyü'nün tarihi kaynaklarda yer alması nedeniyle, Karacaören Köyü'nün de Cumhuriyet dönemi öncesinde, *Karacaviran* adıyla var olması gerektiği düşünülmektedir. Bunun ötesinde bugün adında *ören* kelimesi bulunan köylerde görülen “*viran>ören*” değişimi göz önünde tutulduğunda, köyün adının Cumhuriyet dönemi sonrasında *Karacaören* olarak değiştiği tahmin edilmektedir.

Karacaören Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Eski adı *Karacaviran* olan köy “Karaca Viran” adıyla 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/31a), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/27a) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Mihaliççık’a tâbi Günyüzü Nahiyesi”ne bağlı köy olarak geçmektedir (Doğru, 1990: 177). Köyün 19. yüzyıl başlarında Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edildiği belirtilmektedir (Bayar 2004: 294). Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Karaca viran” adıyla “Kozağacı Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak yer alması, adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Karacaören* olarak değiştiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 21).

Karacaörenyaylası Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı, köyün Cumhuriyet dönemi öncesinde kurulduğunu, diğer Karacaören köylerinden ayrılabilmesi için; yüksekçe bir yer olması nedeniyle sonuna eklenen *yayla* kelimesiyle *Karacaörenyaylası* adını aldığını belirtmektedir. Köyün eski adının, içinde *ören* kelimesinin bulunduğu yer adlarındaki “*viran<ören*” değişiminden hareketle, *Karacaviran* olabileceği düşünülmekle birlikte bu görüşü destekler nitelikte bir bilgiye ulaşılamamıştır. Köyün bugün Sivrihisar'a bağlı Karacaören Köyü ile ilgili olup olmadığı tespit edilememiştir.

Karacaşehir Köyü: Odunpazarı İlçesi'ne bağlıdır. Tunçdilek, köyün 1912 Balkan Harbi ve sonrası ortaya çıkan göç neticesinde meydana getirildiğini söylerken (Tunçdilek, 1954: 16/dn. 32) Bayar, Roma ve Bizans Döneminde *Melancea* adıyla anıldığını belirttiği köyün, 629 (1231) yılında Ertuğrul Gazi tarafından fethedilmesine rağmen Bizanslılar tarafından geri alındığını, 691 (1291) yılında Osman bey tarafından tekrar fethedildiğini söylemektedir (Bayar, 2004: 149). Köy, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde nahiye olarak geçmektedir (BOA. TD. nr: 438/225, 226, 231, 232: 60).

Karaçam Köyü: Mihaliççık İlçesi'ne bağlıdır. 1895 yılında Karakeçili Yörükleri tarafından kurulduğu belirtilen (Taşlıca, 1994: 63, Bayar, 2004: 240) köy, 1967 yılında Sivrihisar İlçesi'nden Mihaliççık'a bağlanmıştır (Bayar, 2004: 241).

Karaçay Köyü: Odunpazarı İlçesi'ne bağlıdır. Tunçdilek, köyün 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Kafkaslardan gelen Çerkezler tarafından kurulduğunu söylerken (Tunçdilek, 1954: 15/dn. 27) yöre halkı, 1860 yılında Kırım'dan Romanya'ya, Romanya'dan ikinci bir göç ile (göç tarihine bakıldığında bu ikinci göçün 93 Harbi sonrası olduğu düşünülmektedir) Eskişehir'e gelen Tatarlar tarafından kurulduğunu söylemektedir. Canarslanlar da, tarih belirtmemekle birlikte, köyün Tatarlar tarafından kurulduğunu ifade etmektedir (Canarslanlar, 2011: 25). Köy, 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigar Vilayet Salnamesi'nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Doğru, 1989: 218).

Karaçobanpınarı Köyü: Odunpazarı İlçesi'ne bağlıdır. Köyün Kırım Harbi (1853-1856) sonrası meydana gelen göç neticesinde Kırım'dan gelen Tatarlar tarafından kurulduğu belirtilmektedir (Tunçdilek, 1954: 15/dn. 25, Canarslanlar, 2011: 25, Bayındır, 2011: 17). Yöre halkı ise, köyün 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde kurulduğunu söylemektedir. Doğru, ekte verdiği defterde “Karaca Şehir Nahiyesi”ne bağlı bulunan “Kara Pınar

Çiftliği”nin²⁶ bugünkü Karaçobanpınarı Köyü olduğunu söylemektedir (Doğru, 1992: 187). Ancak bu ifadeyi doğrulayacak bir bilgiye rastlanmamıştır.

Karadat Köyü: Sivrihisar İlçesi’ne bağlıdır. Yöre halkı, köyün kuruluşunun Selçukulular Dönemi’ne kadar uzandığını ifade etmektedir. Doğru, köyün 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/1b), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/67) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Sivrihisar Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak “Kara Tad” adıyla geçtiğini söylemektedir (Doğru, 1990: 180). Ancak köy, 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta *dat* ile yazılmıştır (قره ضات) (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 291). Ayrıca yöre halkı, köyün *Kara Zât* adlı bir şahıs tarafından kurulduğunu, adını bu şahıstan aldığını söylemektedir. Bu nedenle köyün tarihi kaynaklarda *Karazât* adıyla geçmiş olabileceği düşünülmektedir.

Karadere Köyü: Tepebaşı İlçesi’ne bağlıdır. Yöre halkı, köyün eski adının *Hilmiye* olduğunu söylemektedir. Önder-Kırlı tarafından H. 1312 tarihli bir belge²⁷ ışığında “Sekiviran, Muttalıp ve Bozdağ köyleri civarında Karadere Pınarı’nın etrafı, ziraata elverişli boş arazilere sahip olduğundan, 15 haneyi geçmemek şartıyla Silistre muhacirlerinin bir kısmı bu bölgeye yerleştirilmişti. Silistre muhacirlerince teşkil edilen bu yeni köye Hilmiye Köyü adı verilmişti.” (Önder-Kırlı, 2005: 407) şeklinde kullanılan ifadeden hareketle, köyün *Karadere Pınarı*’nın olduğu bölgeye *Hilmiye* adıyla kurulduğu görülmektedir. Köy, “Hilmiye” adıyla 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde (Doğru, 1989: 218) ve 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında (Yakut-Halıcı, 2009: 108: 98) Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak görülmektedir. 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta köyün “Hilmiye” adıyla yer alırken, eski adını gösterir nitelikte “Karadere” adının verilmesi (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 286), köyün *Hilmiye* adından sonra *Karadere*

²⁶ 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bulunan “Kara-pınar Çiftliği” olduğu düşünülmektedir (BOA. TD. nr: 438/227: 59).

²⁷ BOA. İrade Dâhiliye, 7/14 Za 1312 (09. 05. 1895).

adını aldığını, daha sonra tekrar *Hilmiye* adıyla anılan köyün Cumhuriyet döneminde tekrar *Karadere* adını aldığını düşündürmektedir. Ayrıca 937 (1530) yılına ait tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı olarak yer alan “Karadere Mezrası”nın (BOA. TD. nr: 438/225: 59) köyle ilişkili olabileceği düşünülmekle birlikte kesin bir ifade kullanmak mümkün değildir.

Karageyikli Köyü: Mihaliççık İlçesi’ne bağlıdır. 1200 yıllarında (Taşlıca, 1994: 64), kendine bağlı Yörük aşiretleriyle birlikte (Bayar, 2004: 241) bölgeyi fetheden Şeyh Musa tarafından kurulduğu belirtilen (Bayar, 2004: 241, Taşlıca, 1994: 64) köy, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Gün-yüzü Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak görülmektedir (BOA. TD. nr: 438/142: 59).

Karagözler Köyü: Tepebaşı İlçesi’ne bağlıdır. Köyün 93 Harbi sonrası meydana gelen göç neticesinde Balkanlardan gelen (Tunçdilek, 1954: 15/dn. 28) Tatarlar tarafından (Canarslanlar, 2011, 25) kurulduğu belirtilmektedir. Yöre halkı da köyün Cumhuriyet dönemi öncesinde kurulduğunu söylemektedir.

Karahüyük Köyü: Tepebaşı İlçesi’ne bağlıdır. Köy, “Karaöyük” adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak geçmektedir (BOA. TD. nr: 438/225: 59). Köy Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 184)

Karakamış Köyü: Alpu İlçesi’ne bağlıdır. Yöre halkı, köyün 1860’lı yıllarda Bulgaristan’dan gelen göçmenler tarafından kurulduğunu, 1952 yılında tekrar göç aldığını söylerken Tunçdilek, 93 Harbi ve sonrası ortaya çıkan göç neticesinde Balkandan gelen göçmenler tarafından meydana getirildiğini belirtmektedir (Tunçdilek, 1954: 15/dn. 28). Bununla birlikte köy, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak görülmektedir (BOA. TD. nr: 438/230: 59).

Karakaya Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Köy, 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/403), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/312), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/181) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak görülmektedir (Doğru, 1997: 200). 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Kara-kaya” adıyla “Sifri-hisâr Kazası”na bağlı bir mezra yer almaktadır (BOA. TD. nr: 166/128: 101). Ancak köyün, 1486, 1521 ve 1539 tarihli defterlerde köy olarak yer alması sebebiyle bu duruma şüpheli bakılmaktadır. Köyün 93 Harbi sonrası meydana gelen göç neticesinde Kırım göçmenleri tarafından iskân edildiği (Tunçdilek, 1954: 15/dn. 29), iskânın H. 1309 tarihli bir arşiv belgesinde yer aldığı (Canarlanlar, 2011: 23) belirtilmektedir. Yöre halkı, köyün Kırım Harbi sonrası, 1860 yılında kurulduğunu söylemektedir. Ancak köy, yukarıda verildiği üzere, önceki döneme ait kaynaklarda görülmektedir. Bu durum köyün bu dönemde kurulmasa da iskân edildiğini göstermektedir.

Karamustafa Köyü: Odunpazarı İlçesi'ne bağlıdır. Bayar, köyün 1895 yılında II. Abdülhamid'in (1876-1909) emri ile konar-göçerlerin iskânı için görevlendirilen Yörük beyi Hacı Bekir Sıddık Bey'in yardımcılarında Kara Mustafa tarafından kurulduğu belirtmektedir (Bayar, 2004: 156). Ancak ifade şüphelidir. Yöre halkı ise, köye zorunlu iskân döneminde Eskişehir'e gelen Aydın Yörükleri tarafından yerleşildiğini, 1950 yılına kadar Kuyucak Köyü ile tek bir köy olduğunu, bu tarihten sonra ayrıldığını söylemektedir. Ancak 1930-1931 yılına ait bir kitapta *Kara Mustafa Oğlu* ve *Kuyucak* adıyla Eskişehir merkez kazaya ait iki ayrı köyün varlığı, bu ifadeyi şüpheye düşürmektedir (Faruk Şükrü, 1930-1931: 86).

Karaoğlan Köyü: Mihalgazi İlçesi'ne bağlıdır. Köyün kuruluş tarihi bilinmemekle birlikte yöre halkı, köyün Cumhuriyet dönemi öncesinde kurulduğunu söylemektedir. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde Söğüt Kazası'nda *Karaoğlan* adında bir cemaatin bulunması (Türkay, 1979: 484), etnonimle ilgili olduğu düşünülen köyün Cumhuriyet dönemi öncesinde var olabileceğini düşündürmektedir. Doğru ise, 928 (1521) (BOA. TD.nr: 112/15), 953 (1546) (BOA.

TD. nr: 247/8) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Ebe Kızı Nahiyesi”ne baēlı olarak bulunan “Karacakaya Köyü”nün (Doēru, 1990: 191) bugünkü Karaoēlan Köyü olabileceēini belirtmektedir (Doēru, 1990: 162). Ancak bu ifadeyi destekleyecek bir bilgiye rastlanmaması nedeniyle yorum yapılamamaktadır.

Karaören Köyü: Seyitgazi İlçesi’ne baēlıdır. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki haritada bugünkü köyün yerinde “Karaca-viran” adıyla “Barçınlı Kazası”na baēlı bir köyü bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 438/200, 201: 54). Köyü, “Karaviran” adıyla 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancaēı genel meclis kararlarında Eskişehir merkez kazaya baēlı bir köyü olarak görülmektedir (Yakut-Halıcı, 2009: 109: 99). Köyün, 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Kara viran” adıyla “Seydi Gazi Kazası”na baēlı bir köyü olarak yer alması, adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Karaören* olarak deēi tiēini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 288).

Karapazar Köyü: Odunpazarı İlçesi’ne baēlıdır. Eski adı *K ribazarı*²⁸ olan köyü “Kar -b z rı” adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca- ehir Nahiyesi”ne baēlı bir köyü olarak geçmektedir (BOA. TD. nr: 438/230: 60). Köyün “Karapazar” adıyla 1889-1891 yıllarına ait 2 Numaralı  er’iyye Sicili’nde yer alması ( nder, 2001: 258), adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Karapazar* olarak deēi tirildiēini göstermektedir.

Karatepe Köyü: Odunpazarı İlçesi’ne baēlıdır. Köyü, 1889-1891 yıllarına ait 2 Numaralı  er’iyye Sicili’nde geçmektedir ( nder, 2001: 258).

Kargın Köyü: Odunpazarı İlçesi’ne baēlıdır. Köyü “Karkın” adıyla 928 (1521) (BOA. TD.nr: 112/91), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/50) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Kayaēlı İli Nahiyesi”ne baēlı bir köyü olarak görülmektedir (Doēru, 1990: 189).

²⁸ K ri’ 1. kiraat eden, okuyan, okuyucu. 2. Kur’ n’ı usûlünce okuyan (Devellioēlu, 1970: 589).

Karkın Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Köy, 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/363, 410), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/265), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/165, 182) tarihli tapu tahrir defterlerinde nahiye (Doğru, 1997: 151, 207) ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde kaza (BOA. TD. nr: 166/17, 123, 126: 101) olarak kaydedilen Sivrihisar'a bağlı bir köy olarak görülmektedir.

Kavacık Köyü: Bugün Tepebaşı İlçesi'ne bağlı mahalledir. Bayar, köyün 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/56b), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/ 95b) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Harmankaya Nahiyesi”ne²⁹bağlı bir köy olarak yer aldığını belirtmektedir (Bayar, 2004: 157). Ancak görüş şüphelidir. Ayrıca Bayar'ın aynı kaynakta köyün Karakeçili Yörükleri tarafından 1864 yılında kurulduğunu söylemesi, çelişkiye neden olmuştur (Bayar, 2004: 157). Bunların ötesinde köy, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı olarak geçmektedir (BOA. TD. nr: 438/229, 230: 60). Köy, Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 191, 192). Bununla birlikte Doğru tarafından defterde 229. ve 230. sayfalardaki Kavacık Köyleri'nin yanında 225. sayfada yer alan Kara-öyük Köyü (BOA. TD. nr: 438/225) “Kavacık” şeklinde aktarılmış ve işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 183). Kavacık Köyü, 1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıddık Bey'in risalesinde (Arslanbay, 1955: 129, Bayar, 2004: 71) ve 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında (Yakut-Halıcı, 2009: 109) Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak görülmektedir.³⁰

Kavacık Köyü: Günyüzü İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı tarafından Sivrihisar'a bağlıyken, 1990 yılında Günyüzü'nün İlçe olması sonrasında Günyüzü'ne bağlandığı belirtilen köy, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde

²⁹ Köy Doğru tarafından “Göl'e tâbi Harmankaya Nahiyesi”ne bağlı olarak verilmiştir (Doğru, 1990: 182).

³⁰ Köy “Kocacık” adıyla aktarılmıştır. Ancak orijinalinde “Kavacık” adıyla yer almaktadır.

“Sifri-hisâr Kazası”na bağlı bir köy olarak görülmektedir (BOA. TD. nr: 166/133: 101).

Kavakköy: Mihaliçcik İlçesi’ne bağlıdır. Köyün Osmanlının kuruluşuyla birlikte kurulduğu (Taşlıca, 1994: 64), Karakeçili Yörükleri tarafından yayla ve kışla olarak kullanılırken, sonraki dönemde iskân edildiği belirtilmektedir (Bayar 2004: 242). “Kavak” adıyla 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/378), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/282), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/178) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar Nahiyesi”ne (Doğru, 1997: 169), 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne (BOA. TD. nr: 438/228 : 60) bağlı bir köy yer almaktadır. Doğru tarafından Sivrihisar Nahiyesi’ne bağlı olarak yer alan köy işaretlenmişken, Karacaşehir Nahiyesi’ne bağlı olarak yer alan köy işaretlenmemiştir. Bayar ise, her iki kaynaktaki köyün de bugünkü Kavakköy ile ilgili olacağını düşünerek köyün bu tarihi kaynaklarda yer aldığını belirtmiştir (Bayar, 2004: 242). Ancak köy, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Mihaliçcik Kazası”na bağlı bir köy olarak görülmektedir (BOA. TD. nr: 166/121: 101).

Kavuncu Yaylası Köyü: Günyüzü İlçesi’ne bağlıdır. Yöre halkı, köyün Atlas Köyü’nün yaylası iken 1980 yılında muhtarlık olduğunu belirtmektedir. “Kavuncu” adıyla, 871 (1466) (BOA. MAD. nr:8/1b), 927 (1522) (BOA. MAD. nr: 64/67) tarihli maliyeden müdevver defterlerde (Doğru, 1990: 180) ve 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/384, 393), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/290, 301), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/159) tarihli tapu tahrir defterlerinde (Doğru, 1997: 177, 188) nahiye ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde kaza (BOA. TD. nr: 166/129, 130: 102) olarak kaydedilen Sivrihisar’a bağlı bir köyün varlığı, köyün daha önceki dönemde var olabileceğini düşündürse de, diğer kaynaklarda köyün takip edilememesi nedeniyle bu görüş şüphelidir. İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan kaynaklarda, 1970 ve 1977 durumunu gösteren kaynaklarda köyün adına rastlanmazken, 1985 durumunu gösteren kaynakta köyün, “Kavuncu Yaylası”

adıyla Sivrihisar'a bağlı olarak yer alması (İçişleri Bakanlığı, 1986: 336), yöre halkının ifadesini doğrular niteliktedir. Köy Sivrihisar'a bağlıyken, 1990 yılında Günyüzü'nün 1990 yılında ilçe olması sonrasında Günyüzü'ne bağlanmıştır.

Kayacık Köyü: Odunpazarı İlçesi'ne bağlıdır. 937 (1530) tarihli 438 numaralı tapu tahrir defterindeki haritada bugün köyün bulunduğu alanda “Kayacık-ağlı” adıyla “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 438/227: 60). Defterde “Kayacık-ağlı” biçiminde geçen köy, Doğru tarafından sadece “Kayacık” biçiminde aktarılmış ve işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 187). Bununla birlikte Doğru, ekte verdiği defterde 229. sayfada “Kayaglu” adıyla “Karaca Şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy bulunduğunu, bu köyün bugünkü Kayacık Köyü olduğunu belirtmiştir (Doğru, 1992: 190). Ancak dizinde defterde yer alan dizinde 229. sayfada böyle bir köy görülmemektedir.

Kayapınar Köyü: Bugün Odunpazarı İlçesi'ne bağlı mahalledir. Yöre halkı, Cumhuriyet dönemi öncesi kurulan köyün kuruluş adının *Kumkuyucu* olduğunu, *Kayapınar* adını yine Cumhuriyet dönemi öncesinde aldığını söylemektedir. Doğru, ekte verilen defterde “Kaya Bal” adıyla bulunduğunu söylediği mezranın bugünkü Kayapınar Köyü olduğunu söylemektedir (Doğru, 1992: 187). Ancak 937 (1530) tarihli 438 numaralı defterde bulunan dizinde bu adla bir mezra geçmemektedir. Bununla birlikte bu bilgiyi destekler bir ifadeye rastlanmaması nedeniyle yorum yapılamamaktadır.

Kayı Köyü: Han İlçesi'ne bağlıdır. 1896 yılında Oğuzların Kayı boyundan gelenlerin yerleştiği belirtilen (Çifteler, 1990: 60) köy, 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak görülmektedir (Doğru, 1989: 217).

Kayı Köyü: Mihaliççık İlçesi'ne bağlıdır. 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/15a), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/133a) tarihli maliyeden müdevver defterlerde Mihaliççık'a tâbi bir nahiye olarak geçen (Doğru, 1990: 185) köyün yerinde 937 (1530) tarihli 438 numaralı tapu tahrir defterindeki haritada "Kayı" adıyla bir köy görülmektedir. Aynı şekilde haritada bugünkü Yakakayı Köyü'nün bulunduğu alanda da bir "Kayı Köyü" geçmektedir. Ancak defterdeki dizinde "Karaca-şehir Nahiyesi"ne bağlı olarak sadece bir "Kayı Köyü" bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 438/225, 228: 60). Defterdeki idari yapıya göre Mihaliççık İlçesi'ne bağlı Kayı Köyü, defterde "Gün-yüzü Nahiyesi"ne bağlı olarak 238, 239, 240 numaralı sayfaların altında geçmelidir. Ancak defterde "Gün-yüzü Nahiyesi"ne bağlı bir Kayı Köyü bulunmamaktadır. 937 (1530) tarihli 166 numaralı tapu tahrir defterine bakıldığında, köyün bu defterde "Mihaliççık Kazası"na bağlı olarak yer aldığı görülmektedir (BOA. TD. nr: 166/120, 121: 102). Aynı zamanda köy bu defterde yer alan haritaya da işlenmiştir. Bayar, köyün 20. yüzyılda Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edildiğini belirtmektedir (Bayar 2004: 243).

Kaymaz Bucağı: Bugün Sivrihisar İlçesi'ne bağlı belediyedir. Cumhuriyet dönemi öncesinde Sivrihisar'a bağlı bir köy olduğu belirtilen (Sezen, 2006: 301) Kaymaz, 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/9b), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/90A) tarihli maliyeden müdevver defterlerde "Sivrihisar'a tâbi Günyüzü Nahiyesi"ne (Doğru, 1990: 181); 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/375), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/257), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/159) tarihli tapu tahrir defterlerinde "Sivrihisar" adıyla nahiye (Doğru, 1997: 143) ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde "Sifri-hisâr" adıyla kaza (BOA. TD. nr: 166/123, 132: 102) olarak kaydedilen Sivrihisar'a bağlı bir köy olarak yer almaktadır.

Kaymazıyla Köyü: Mahmudiye İlçesi'ne bağlıdır. Köyün kuruluş tarihi ile ilgili farklı görüşler bulunmaktadır. Yöre halkı, köyün 1836 yıllarında Bulgaristan'ın Varna Kenti Pazarcık Bölgesi'nden gelen göçmenler tarafından kurulduğunu söylerken Tezcan, 93 Harbi sonrası meydana gelen göç neticesinde

Romanya Musabey ve Keçidere'den Anadolu'ya gelen aileler tarafından kurulduğunu ifade etmektedir (Tezcan, 1982: 87). İpek de, köyün 93 Harbi sonrası meydana gelen göç neticesinde kurulduğunu belirtmektedir. Tunçdilek ise, köyün 1912 Balkan Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde kurulduğunu söylemektedir (Tunçdilek, 1954: 16/dn. 32).

Kepen Köyü: Bugün Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Köy, 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/9b), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/50A) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Sivrihisar’a tâbi Günyüzü Nahiyesi”ne (Doğru, 1990: 181); 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/383), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/289), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/185) tarihli tapu tahrir defterlerinde nahiye (Doğru, 1997: 176) ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde kaza (BOA. TD. nr: 166/129, 130: 102) olarak kaydedilen Sivrihisar’a bağlı bir köy olarak görülmektedir.

Kertek Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Köy, 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/402), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/310), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/161) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak geçmektedir (Doğru, 1997: 197).

Kesenler Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. Köy, 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde “Seyidgazi Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak görülmektedir (Doğru, 1989: 219).

Keskin Köyü: Bugün Tepebaşı İlçesi'ne bağlı mahalledir. Köy, “Keskün” adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/144: 60).

Kınık Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Köy, 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/375, 408), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/278), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/170, 180) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar” adıyla nahiye (Doğru,

1997: 164, 206) ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr” adıyla kaza (BOA. TD. nr: 166/126: 102) olarak kaydedilen Sivrihisar’a bağı bir köy olarak görölmektedir.

Kıravdan Köyü: Odunpazarı İlçesi’ne bağıdır. Köyün yöre halkı tarafından zorunlu iskân döneminde Urfa Siverek’ten gelen göçmenler tarafından kurulduğı söylenirken, Bayar Karakeçili Yörükleri tarafından 19. yüzyıl başlarında kurulduğunu belirtmektedir (Bayar, 2004: 158). Köy 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde (Doğru, 1989: 217) ve 1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıddık Bey’in risalesinde (Arslanbay, 1955: 129, Bayar, 2004: 71) Eskişehir merkez kazaya bağı bir köy olarak yer almaktadır.

Kırka Bucağı: Cumhuriyet dönemi öncesi Sultanönü’ne bağı bir köy olduğı belirtilen (Sezen, 2006: 314) bucağın, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Oynaş Nahiyesi”ne bağı olarak geçen köy olabileceğı düşünölmektedir (BOA. TD. nr: 438/205: 54). Bununla birlikte bucak, 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında Eskişehir merkez kazaya bağı bir köy olarak yer almaktadır. Aynı kaynakta Yörük Kırka Köyü’nün de yer alması nedeniyle (Yakut-Halıcı, 2009: 109: 99) söz konusu köyün, bugünkü Kırka Bucağı olduğı görölmektedir. Sezen, Kırka’nın Cumhuriyet dönemi sonrası Seyitgazi’ye bağı bir nahiye olduğunu belirtmektedir (Sezen, 2006: 314).

Kızılöröklü Köyü: Mihaliççık İlçesi’ne bağıdır. “Kızılöröklü” adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Mihaliççık/Mihaliçlık Kazası”na³¹ bağı olarak yer alan (BOA. TD. nr: 166/121, 142: 102) köyün 20. yüzyılda Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edildiğı belirtilmektedir (Bayar, 2004: 245). Doğru, 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/411), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/163-187) tarihli

³¹ Kaza defterde 121. sayfada “Mihaliççık”, 142. sayfada “Mihaliçlık” biçiminde yer aldığı için bu şekilde yazılmıştır.

tapu tahrir defterlerinde “Kızılyer” adıyla “Sivrihisar Nahiyesi”ne bağlı olarak geçen köyün, bugünkü Kızılbörüklü Köyü olabileceği söylenmektedir (Doğru, 1997: 208). Ancak yukarıdaki bilgiler ışığında bu durumun mümkün olamayacağı görülmektedir.

Kızılcaören Köyü: Beylikova İlçesi’ne bağlıdır. Köy, “Kızılcaviran” adıyla, 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/363), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/364) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar” adıyla nahiye (Doğru, 1997: 204); 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr” adıyla kaza (BOA. TD. nr: 166/123: 103) olarak kaydedilen Sivrihisar’a bağlı bir köy olarak görülmektedir. Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edildiği belirtilen (Bayar, 2004: 188) köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Kızılcaviran” adıyla “Kozağacı Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak yer alması, adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Kızılcaören* olarak değiştirildiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 291).

Kızılcaören Köyü: Tepebaşı İlçesi’ne bağlıdır. Köy, “Kızılcaviran” adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak görülmektedir (BOA. TD. nr:438/222: 60). Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Kızılcaviran” adıyla Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak yer alması, adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Kızılcaören* olarak değiştirildiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 286).

Kızılınler Köyü: Tepebaşı İlçesi’ne bağlıdır. Yazıcı-Demirel, köyün 93 Harbi sonrasında meydana gelen göç neticesinde Rumeli’den gelen göçmenler tarafından iskân edildiğini belirtirken (Yazıcı-Demirel, 2006: 271) İpek ve Tunçdilek köyün sözü geçen tarihte kurulduğunu ifade etmektedir (İpek, 1994: 195, Tunçdilek, 1954: 15/dn. 28). Köy, 1302 (1886-1887) tarihli 13. Hüdavendigar Vilayet Salnamesi’nde, Eskişehir merkez kazaya Rumeli’den gelen göçmenler tarafından iskân edilen köyler arasında yer almaktadır (Doğru, 1989: 215).

Kireçköyü: Odunpazarı İlçesi'ne bağlıdır. Tunçdilek ve Canarslanlar, köyün 93 Harbi sonrası meydana gelen göç neticesinde, Kırım'dan gelen Tatarlar tarafından kurulduğunu belirtirken (Tunçdilek, 1954: 15/dn. 29, Canarslanlar, 2011: 25) köy, "Kirec" adıyla 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/-), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/15) tarihli maliyeden müdevver defterlerde "Kayağlı İli ve Katmar Nahiyesi"ne (Doğru, 1990: 175), "Kireççik" adıyla 928 (1521) (BOA. TD. nr: 112/78), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/43) tapu tahrir defterlerinde "Ok Nahiyesi"ne (Doğru, 1990: 189) ve "Kireç" adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde "Karaca-şehir Nahiyesi"ne (BOA. TD. nr: 438/232: 60) bağlı bir köy olarak yer almaktadır. Yöre halkı, köyün önce Çerkez iskânına, daha sonra Tatar iskânına, 1978-1989 yılları arasında ise Ağrı'dan gelenlerin iskânına maruz kaldığını ifade etmektedir. Yöre halkı köyün eski adının *Merkez Çerkezköy* olduğunu söylemektedir. Köy, 1307 (1891-1892) tarihli 18. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde "Çerkez Kireç" adıyla (Öztürk, 2000: 192), 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde "Çerkez Kireçhisar" adıyla (Doğru, 1989: 217), 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında "Çerkes Kireç" adıyla (Yakut-Halıcı: 2009: 108: 98)³² Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmektedir. 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta "Kireçlik" adıyla Eskişehir merkez kazaya bağlı olarak geçen (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 286) köy, 1930-1931 yılına ait bir kitapta "Kireç" adıyla³³ Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak görülmektedir (Faruk Şükrü, 1930-1931: 87).

³² Köy kaynakta "Çerkeskireç" şeklinde aktarılmakla birlikte, orijinalinde "Çerkes Kireç" şeklinde geçmektedir.

³³ Kaynakta "Kıraç" şeklinde yazılmakla birlikte o dönemde Eskişehir'e bağlı bu adla bir köyün bulunmaması nedeniyle bu köyün Kireç Köyü olduğu düşünülmektedir.

Koçaş Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Köy, 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/1b), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/67) tarihli maliyeden müdevver defterlerde (Doğru, 1990: 180) ve 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/415), 928 (1539) (BOA. TD. nr: 111/182) tarihli tapu tahrir defterlerinde (Doğru, 1997: 213) “Sivrihisar Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak geçmektedir. Ayrıca 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Koçaş”³⁴ adıyla Sifri-hisâr Kazası’na bağlı olarak yer alan köyün (BOA. TD. nr: 166/131) bugünkü “Koçaş” köyü olduğu düşünülmektedir.

Koltan Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Doğru, köyün 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/1b), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/67) tarihli maliyeden müdevver defterlerde (Doğru, 1990: 180) ve 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/400), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/308), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/164) tarihli tapu tahrir defterlerinde (Doğru, 1997: 195) “Sivrihisar Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak “Kuldutan” adıyla geçtiğini söylemektedir. Köy 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde ise “Kol dutan” adıyla “Sifri-hisâr Kazası”na bağlı bir köy olarak görülmektedir (BOA. TD. nr: 166/126: 103). Köy “Koltan” adıyla ise, 1311 (1893-1894) tarihli Ankara Vilayeti Salnamesi’nde “Sivrihisar Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmektedir (Yıldırım, 2006: 138).

Korucu Köyü: Mihaliççık İlçesi'ne bağlıdır. Tarihi 250-300 yıl öncesine dayandırılan (Taşlıca, 1994: 65) köy, 1260-1261 (1844-1845) yıllarına ait temettu’at defterinde (BOA. ML. VRD. TMT. nr: 9038/2-23) “Mihaliççık Kazası”na bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Adıgüzel, 2007: 47, 206). Doğru, ekte verilen 438 numaralı tapu tahrir defterinde “Kuruca” adıyla “Karaca Şehir Nahiyesi”ne bağlı olarak yer alan köyün³⁵ bugünkü Korucu Köyü olduğunu

³⁴ Defterde yer alan dizinde köy “Koçak” adıyla aktarılırken (BOA. TD. nr: 166: 103) defterin orijinalinde “Koçaş” adıyla yer aldığı düşünülmektedir.

³⁵ 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Kuruca” adıyla “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı olarak yer alan köy olduğu düşünülmektedir (TD. nr: 438/227, 228: 60).

belirtmektedir (Doğru, 1992: 188). Ancak bu ifadeyi destekler nitelikte bir bilgiye rastlanmaması nedeniyle bu konuda yorum yapılamamaktadır.

Koyunağılı Köyü: Mihalıççık İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı tarafından camisinin 1174 tarihli olduğu, Bayar tarafından Karakeçili Yörükler tarafından iskân edildiği (Bayar 2004: 245) belirtilen köy, Adıgüzel tarafından 937 (1530) (BOA. TD. nr: 166/142-143) tarihli tapu tahrir defterinde “Mihalıççık Kazası”na bağlı bir köy olarak verilmiştir (Adıgüzel, 2007: 27). Ancak bu defterde köyün “Koyun-oğlu” adıyla yer aldığı düşünülmektedir (BOA. TD. nr: 166/142). Doğru, ekte verilen 438 numaralı tapu tahrir defterinde “Koyun Viran” adıyla “Karaca Şehir Nahiyesi”ne bağlı olarak geçen mezranın³⁶ bugünkü Koyunağılı Köyü olduğunu belirtmektedir (Doğru, 1992: 186). Ancak Doğru tarafından verilen mezranın, bu köyle ilgili olabilmesi için bu tahrir defterinde Gün-yüzü Nahiyesi'ne bağlı olarak geçmesi gerektiği düşünülmektedir. Ancak Doğru'nun bahsettiği mezra defterde “Karaca Şehir Nahiyesi”ne bağlıdır. Bu nedenle mezranın köyle ilişkili olamayacağı düşünülmektedir. Köy, “Koyunağıl” adıyla 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında “Mihalıccık Kazası”na bağlı olarak görülmektedir (Yakut-Halıcı, 2009: 110: 100).

Kozkaya Köyü: Bugün Tepebaşı İlçesi'ne bağlı mahalledir. Köyün eski adı *Kozkayı*'dır. Köy “Kozkayı” adıyla 1889-1891 yıllarına ait 2 Numaralı Şer'iyye Sicili'nde geçmektedir (Önder, 2001: 259). Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta, “Kozkayı” adıyla Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak yer alması, adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Kozkaya* olarak değiştirildiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 286).

³⁶ Doğru tarafından verilen mezranın 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Koruk-viran” adıyla “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı olarak yer alan mezra olduğu düşünülmektedir (BOA. TD. nr: 438/227: 60).

Kozlu Köyü: Mihaliçcik İlçesi'ne bağlıdır. 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/31a), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/27a) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Mihaliçcik’a tâbi Günyüzü Nahiyesi”ne (Doğru, 1990: 177); 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Mihaliçcik/Mihaliçlik Kazası”na (BOA. TD. nr: 166/121, 143: 103) bağlı olarak yer alan köyün, 20. yüzyıl başlarında Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edildiği belirtilmektedir (Bayar 2004: 246).

Körhasan Köyü: Çifteler İlçesi'ne bağlıdır. Kuruluşunun 1200 yılına kadar dayandığı, önceleri çiftlik olduğu belirtilen köy, (Çifteler, 1990: 60), 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/374), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/276), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/164) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar” adıyla nahiye (Doğru, 1997: 163) ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr” adıyla kaza (BOA. TD. nr: 166/124: 103) olarak kaydedilen Sivrihisar’a bağlı bir köy olarak yer almaktadır. Köyün 19. yüzyıl Ahmet Vefik Paşa iskânında Karakeçili Yörükleri tarafından (Bayar, 2004: 196), 1939 ve 1950 yıllarında Bulgaristan’dan gelen göçmenler tarafından (Çifteler, 1990: 60) iskân edildiği belirtilmektedir. Doğru, ekte verilen defterde 227. sayfada “Tatar Hasan” adıyla bir köyün bulunduğunu ve bu köyün bugünkü Kör Hasan Köyü olduğunu ifade etmektedir (Doğru, 1992: 187). Ancak defterin orijinalinde, dizin kısmında da verildiği üzere, köyün “Tâtârcık” adıyla bulunduğu düşünülmektedir (BOA. TD. nr: 438/227: 61).

Kurtşeyh Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Karakeçili Yörükleri tarafından erken dönemde iskân olunduğu belirtilen köy (Bayar, 2004: 295), “Kurtşeyhi” adıyla 1311 (1893-1894) tarihli Ankara Vilayeti Salmemesi’nde, Sivrihisar Kazası’na bağlı bir köy olarak geçmektedir (Yıldırım, 2006: 137). Yöre halkı, köyün eski adının Sakarya Nehri kenarındaki konumu dolayısıyla *Yukarı Ada* olduğunu söylemektedir. Ancak Keskin’in “Bütün Yönleriyle Sivrihisar” adlı kitabı dışında böyle bir ifadeye rastlanmamıştır. Keskin, 1995 yılına ait nüfus sayımı sonuçlarını verirken köyün yanına parantez içinde eski adını ifade edecek şekilde *Yukarı Ada* adını kullanmıştır (Keskin, 2001: 66). Ancak Keskin, kullanılan bu

ifadeyle ilgili bir kaynak göstermemiştir. *Yukarı ada* adına kaynaklarda rastlanmamıştır. Ayrıca köy, 1311 (1893-1894) tarihli Ankara Vilayeti Salnamesi’nde, 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 291) ve İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan kaynaklarda (İçişleri Bakanlığı, 1971: 364, İçişleri Bakanlığı, 1978: 338, İçişleri Bakanlığı, 1986: 336) “Kurtşeyh” adıyla geçmektedir. Bu kaynaklarda eski adına dair hiçbir ibare bulunmamaktadır. Bu nedenle *Yukarı Ada* adının, yöre halkı tarafından kullanılan bir ad olabileceği düşünülmektedir. Ancak kesin bir ifade kullanmak mümkün değildir.

Kuyucak Köyü: Odunpazarı İlçesi’ne bağlıdır. Karakeçili Yörükleri tarafından 19. yüzyıl başlarında iskân edildiği belirtilen (Bayar, 2004: 161) köy, 1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıddık risalesinde “Seyitgazi Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak geçmektedir (Arslanbay, 1955: 130, Bayar, 2004: 71). 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki haritada bugünkü köyün yerinde “Kuyucak” adıyla “Gün-yüzü Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/239: 60). Köy doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 203). Ancak bugün Odunpazarı İlçesi sınırları içerisinde yer alan Kuyucak Köyü’nün o dönemde Mihaliççık İlçesi’nin bir kısmını içinde bulunduran “Gün-yüzü Nahiyesi”ne bağlı olması mümkün görülmemektedir. Bu nedenle defterdeki haritada işaretlenen bu köyün, Osmanlı dönemi arşiv belgesinde (BOA. İ.DH. No: 807/65281) Mihaliççık’ın merkezi olarak görülen (Adıgüzel, 2007: 52) ve 1260-1261 (1844-1845) yılına ait temettu’at defterinde (BOA. ML. VRD. TMT. nr: 9015/2-10) “Mihaliççık Kazası”na bağlı bir köy olarak görülen (Adıgüzel, 2007: 47, 206) “Kuyucak Köyü” olduğu düşünülmektedir.

Kuzören Köyü: Günyüzü İlçesi’ne bağlıdır. Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edildiği belirtilen (Bayar, 2004: 204) köyün eski adı, yöre halkı tarafından *Kuzuören* olarak söylenmektedir. Ancak köy, “Kozviran” adıyla 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/9b), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/90A) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Sivrihisar’a tâbi Günyüzü Nahiyesi”ne (Doğru,

1990: 181); 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/409), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/182) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar” adıyla nahiye (Doğru, 1997: 206) ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr” adıyla kaza olarak kaydedilen Sivrihisar’a (BOA. TD. nr: 166/126: 103) bağlı bir köy olarak görülmektedir. Doğru, 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/391), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/298), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/162) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Kuzboğazı” adıyla “Sivrihisar Nahiyesi”ne bağlı olarak yer alan köyün bugünkü Kuzören Köyü olabileceğini belirtmiştir (Doğru, 1997: 185). Ancak Doğru tarafından, yukarıda gösterilen maliyeden müdevver defterlerde “Sivrihisar’a tâbi Günyüzü Nahiyesi”ne bağlı olarak yer alan “Kozviran Köyü”nün işaretlenmiş olması, 166 numaralı tapu tahrir defterindeki haritada “Koz-viran Köyü”nün bugünkü Kuzören Köyü’nün bulunduğu alanda yer alması ve adında *ören* bulunan köylerdeki “*viran<ören*” değişimi nedeniyle, Kuzören Köyü’nün eski adının *Kozviran* olduğu düşünülmektedir. Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Koz viran” adıyla “Kozacı Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak yer alması, adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Kuzören* olarak değiştirildiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 291).

Kümbet Akpınar Köyü: İnönü İlçesi’ne bağlıdır. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Ak-pınar” adıyla “İn-önü Nahiyesi”ne bağlı olarak bir köy ve bir mezra bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 438/235: 57). Doğru, “Ak-pınar” adıyla yer alan köyün, bugünkü Kümbet Akpınar Köyü olduğunu söylemektedir (Doğru, 1992: 198). Ancak defterdeki haritada mezra ve köy bugünkü Bozüyük sınırları dâhilindeki Akpınar ve Akçapınar köylerinin bulunduğu alanda verilmiştir. Bu nedenle bu mezra ve köyün bugünkü Kümbet Akpınar Köyü ile ilgili olmadıkları düşünülmektedir. Bunun ötesinde köy, “Akpınar” adıyla 1302 (1886-1887) tarihli 13. Hüdavendigar Vilayet Salnamesi’nde İnönü Nahiyesi’nde Çerkez göçmenler tarafından iskân edilen köyler arasında yer almaktadır (Doğru, 1989: 216).

Kümbet Köyü: İnönü İlçesi'ne bağlıdır. 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Balkanlardan gelen göçmenler tarafından kurulduğu belirtilen (Tunçdilek, 1954: 15/dn.28) köy, “Künbed” adıyla 1302 (1886-1887) tarihli 13. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde “İnönü Nahiyesi”nde Çerkez göçmenler tarafından iskân edilen köyler arasında yer almaktadır (Doğru, 1989: 216).

Kümbet Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. Selçuklular Dönemi'nde Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edildiği belirtilen (Bayar, 2004: 278) köy 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Künbed” adıyla “Barçınlu Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmektedir (BOA. TD. nr:438/202: 55).

Kümbet Yeniköy: İnönü İlçesi'ne bağlıdır. 93 Harbi ve sonrasında Rumeli'den gelen göçmenler tarafından iskân edildiği belirtilen (Yazıcı-Demirel, 2006: 272) köy, “Yeniköy” adıyla 1302 (1886-1887) tarihli 13. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde İnönü Nahiyesi'nde Rumeli göçmenleri tarafından iskân edilen köyler arasında geçmektedir (Doğru, 1989: 216).

Lâçin Köyü: Bugün Sarıcakaya İlçesi'ne bağlı belediyedir. Köy, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/228: 60). Köy Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 188). Yöre halkından edinilen bilgilere göre Lâçin önceki dönemde, bir köy olarak bağlı olduğu Mihalgazi'nin Söğüd'e bağlı olması nedeniyle, Söğüd'e bağlıyken, Eskişehir'in il olmasıyla Mihalgazi'nin Sarıcakaya'ya bağlanması sonucu Eskişehir'e bağlanmıştır.

Lütfiye Köyü: Mihaliççık İlçesi'ne bağlıdır. İpek tarafından 93 Harbi sonrası meydana gelen göç neticesinde Mihaliççık'ta kurulan köyler arasında yer alan (İpek, 2006: 317) köyün 1900 yılında Yugoslavya'nın Bosna-Hersek bölgesinden gelen Boşnaklar tarafından kurulduğu belirtilmektedir (Taşlıca, 1994: 66).

Lütfiye Köyü: Odunpazarı İlçesi'ne bağlıdır. 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Balkanlar'dan gelen göçmenler tarafından kurulduğu belirtilen (Tunçdilek, 1954: 15 dn. 28) köyün eski adı yöre halkı tarafından *Aşağı Kalabak* olarak söylenmektedir. Bu nedenle köyün Yukarı Kalabak Köyü ile birlikte Kalabak Köyü'nden ayrıldığı düşünülmektedir. Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta "Lütfiye" adıyla (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 287), 1930-1931 yılına ait bir kitapta "Aşağı Kalabak" adıyla (Faruk Şükrü, 1930-1931: 87) Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak yer alması, *Aşağı Kalabak* adını Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra aldığını ve daha sonra adının tekrar *Lütfiye* olarak değiştirildiğini göstermektedir.

Mahmudiye İlçesi: İlçeye adını da veren II. Mahmut'un hükümdarlığı sırasında, Sultanönü Ayanı olan Kumarcı Mustafa'nın yaptığı zorbalıklar ve verilen emirlere karşı saltanata isyan tutumu içerisinde olması üzerine arazileri saltanata geçirilen ilçe (Tezcan, 1982: 14), Sezen tarafından 1954 tarihine kadar Çifteler'e bağlı bir köy olarak gösterilirken Tezcan, ilçenin 1915 yılında Hüdavendigâr Livası'na bağlı bir nahiye olduğunu söylemektedir (Tezcan, 1982: 19). Mahmudiye 1954 yılında ilçe olmuştur (Sezen, 2006: 354, Bayar, 2004: 227).

Mahmuthisar Köyü: Mihaliççık İlçesi'ne bağlıdır. Köy "Mahmud Hisarı" adıyla 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/21a), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/133a) tarihli maliyeden müdevver defterlerde "Mihaliççık" adıyla nahiye (Doğru, 1990: 185); 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde "Mihaliçlik" adıyla kaza (BOA. TD.

nr: 166/143: 104) olarak kaydedilen Mihalıççık'a bağlı bir köy olarak görülmektedir.

Mayıslar Köyü: Sarıcakaya İlçesi'ne bağlıdır. Bayar, erken dönemde Türkmenler tarafından iskân edilen köyün, 1949 yılında ise, 19. yüzyıldaki zorunlu iskân sonrasında köye gelen konar-göçer Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edildiğini söylemektedir (Bayar, 2004: 257, 258). Köy, 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Doğru, 1989: 217).

Memik Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkından edinilen bilgilere göre eski adı *Memlûk* olan köy, “Memlûk” adıyla 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/1b), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/67) tarihli maliyeden müdevver defterlerde (Doğru, 1990: 180); 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/389), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/296) tarihli tapu tahrir defterlerinde (Doğru, 1997: 183) “Sivrihisar Nahiyesi”ne ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr Kazası”na (BOA. TD. nr: 166/125: 105) bağlı bir köy olarak geçmektedir. Köyün “Memik” adıyla 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında “Sivrihisar Kazası”na bağlı olarak yer alması (Yakut-Halıcı, 2009: 111: 101), adının Cumhuriyet Dönemi öncesinde *Memik* olarak değiştirildiğini göstermektedir.

Mercan Köyü: Bugün Günyüzü İlçesi'ne bağlı mahalledir. Köy, 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/9b), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/90A) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Sivrihisar’a tâbi Günyüzü Nahiyesi”ne (Doğru, 1990: 181); 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/374), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/278), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/171) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar” adıyla nahiye (Doğru, 1997: 164) ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr” adıyla kaza olarak kaydedilen Sivrihisar’a (BOA. TD. nr: 166/124: 105) bağlı bir köy olarak geçmektedir.

Mesudiye Köyü: Mahmudiye İlçesi'ne bağlıdır. 1321 (1903) tarihli bir belgede *Mesudiye* adıyla, Tatarlar tarafından (Canarslanlar, 2011: 24), 93 Harbi sonrası meydana gelen göç neticesinde (İpek, 2006: 321, Tezcan, 1982: 79) kurulduğu belirtilen köyün adı Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra önce *Taşlıhüyük* olarak değiştirilmiş (Pilancı, 2005: 253), sonraki dönemde köy tekrar *Mesudiye* adını almıştır.

Mihaliçcik İlçesi: 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64) tarihli maliyeden müdevver defterlerde, bugün Eskişehir İli Mihaliçcik İlçesi'nin kuzey kesiminde, Sakarya Nehri'ne yakın uzanan alan içinde yer alan, "Sultanönü Sancağı"na bağlı bir yaya nahiyesidir (Doğru, 1990: 92). 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde "Hudâvendigâr Livâsı"na bağlı olarak "Mihaliçcik" (BOA. TD. nr: 166/121, 206) ve "Mihaliçlık" (BOA. TD. nr: 166/142) adıyla bir kazadır. 1260-1261 (1844-1845) yıllarına ait temettu'at defterinde, Hüdavendigâr Eyaleti içinde bir sancak olarak örgütlenen Bilecik Kaymakamlığı'na bağlı bir kazadır (Efe, 2005: 66). 1311 (1893-1894) tarihli Ankara Vilayet Salnamesi'nde "Ankara Vilayeti"ne (Yıldırım, 2006: 168-169), 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında Eskişehir'e (Yakut-Halıcı, 2009: 110: 100) bağlı bir kazadır.

Mollaoğlu Köyü: Tepebaşı İlçesi'ne bağlıdır. Bayar, önceki dönemde çiftlik olarak kullanılan köyün 19. yüzyıldaki Ahmet Vefik Paşa iskânında Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edildiği ifade etmektedir (Bayar, 2004: 170). Yöre halkı da Bayar ile aynı ifadeleri kullanmıştır. Köy, 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde (Doğru, 1989: 218) ve 1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıddık Bey'in risalesinde (Arslanbay, 1955: 129, Bayar, 2004: 71) Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak görülmektedir.

Musalar Köyü: Odunpazarı İlçesi'ne bağlıdır. Karakeçili Yörükleri tarafından 19. yüzyıldaki Ahmet Vefik Paşa iskânında kurulduğu belirtilen (Bayar, 2004: 171) köy, 1321 (1905) yılında Bekir Sıddık Bey'in risalesinde "Seyitgazi Nahiyesi"ne bağlı bir köy olarak geçmektedir (Arslanbay, 1955: 130, Bayar, 2004: 71).

Musaözü Köyü: Tepebaşı İlçesi'ne bağlıdır. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde "Karaca-şehir Nahiyesi"ne bağlı olarak yer alan (BOA. TD. nr: 438/229: 60) köyün Kırım Harbi (1853-1856) sonrasında başlayarak, 1859 yılında kırılan Çerkez direnişi sonucu yaşanan göç neticesinde Kafkaslardan gelen Çerkezler tarafından belirtilmektedir (Tunçdilek, 1954: 14/dn. 23). Köy Doğru tarafından işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 190).

Muttalip Köyü: Bugün Tepebaşı İlçesi'ne bağlı mahalledir. Köy, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde "Karaca-şehir Nahiyesi"ne bağlı bir köy olarak görülmektedir (BOA. TD. nr: 438/225, 228: 60). Doğru tarafından defterde 228. sayfada yer alan köy işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 189). Ancak Doğru, 225. sayfada "Muttalib" adıyla yer alan köyü "Mestan" şeklinde aktarmış ve işaretlemiştir (Doğru, 1992: 183).

Mülkköy: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı, köyün eski adının *Melik Şehri* olduğunu söylemektedir. Ancak kaynaklarda bu ada rastlanamamıştır. Köy, "Mülk" adıyla, 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/379), 928 (1521) (BOA. TD. nr:111/284), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/171) tarihli tapu tahrir defterlerinde "Sivrihisar" adıyla nahiye (Doğru, 1997: 171) ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde "Sifri-hisâr" adıyla kaza (BOA. TD. nr: 166/125: 106) olarak kaydedilen Sivrihisar'a bağlı bir köy olarak yer almaktadır.

Narlı Köyü: Mihaliççık İlçesi'ne bağlıdır. Osmanlı döneminde kurulduğu tahmin edilen (Taşlıca, 1994: 67) köy, 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/21a), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/133a) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Mihaliççık” adıyla nahiye (Doğru, 1990: 185); 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Mihaliçlık” adıyla kaza (BOA. TD. nr: 166/143: 106) olarak kaydedilen Mihaliççık’a bağlı bir köy olarak geçmektedir.

Nemli Köyü: Tepebaşı İlçesi'ne bağlıdır. Doğru, “Memlü” adıyla 928 (1521) (BOA. TD. nr: 112/105), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/61) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Katmar Nahiyesi”ne bağlı olarak yer alan köyün (Doğru, 1990: 190) bugünkü Nemli Köyü olduğunu söylemektedir (Doğru, 1990: 161). Ayrıca Doğru, ekte verdiği defterde, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki dizinde “Memelü” adıyla “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı olarak bulunan köyü (BOA. TD. nr: 438/230: 60) “Memlü” adıyla aktarmış ve köyün bugünkü Nemli Köyü olduğunu belirtmiştir (Doğru, 1992: 193). Köyün defterde her iki şekilde de bulunabilme ihtimali nedeniyle, hangi adla bulunduğu konusunda; ayrıca bu köyün bugünkü Nemli Köyü olup olmadığı konusunda yorum yapılamamaktadır. Tunçdilek, köyün Kırım Harbi (1853-1856) sonrasında başlayarak, 1859 yılında kırılan Çerkez direnişi sonucu yaşanan göç neticesinde Kafkaslardan gelen Çerkezler tarafından iskân edildiğini söylemektedir (Tunçdilek, 1954: 14/dn. 23). Yazıcı, köyün 93 Harbi sonrası meydana gelen göç neticesinde Kafkaslardan gelen Çerkezler tarafından iskân edildiğini söylerken (Yazıcı-Demirel, 2006: 272) İpek, aynı dönemde kurulduğunu söylemektedir (İpek, 1994: 196). Bunların ötesinde köy “Nemli” adıyla 1302 (1886-1887) tarihli 13. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde Eskişehir merkez kazaya Çerkezler tarafından iskân edilen köyler arasında yer almaktadır (Doğru, 1989: 216).

Numanoluk Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. Karakeçili Yörükleri tarafından 19. yüzyıl başlarında kurulduğu belirtilen (Bayar, 2004: 280, Seyitgazi, 1992: 107) köy, 1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıddık Bey'in risalesinde "Seyitgazi Nahiyesi"ne bağlı bir köy olarak geçmektedir (Arslanbay, 1955: 130 , Bayar, 2004: 71).

Obruk Köyü: Mihaliçcik İlçesi'ne bağlıdır. Eski adı *Obrukminnetler*'dir. Köy, bugün yakınında bulunan Gözeler Köyü ile birlikte, Obruk Şemsiler (ya da Obruk Şemsiye-bugünkü adı Gözeler) ve Obruk Minnetler (bugünkü adı Obruk) olarak, Obruk adında tek bir köyden ayrılmıştır. Bu iki köyün ayrıldıkları "Obruk Köyü", 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde "Mihaliçcik/Mihaliçlık Kazası"na bağlı bir köy olarak yer almaktadır (BOA. TD. nr: 166/120, 142: 106). Köy, "Obruk Minnetler" adıyla 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında "Mihaliçcik Kazası"na bağlı bir köy olarak görülmektedir (Yakut-Halıcı, 2009: 110). Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta "Obruk Minnetler" adıyla "Mihaliçcik Kazası"na bağlı bir köy olarak yer alması, adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Obruk* olarak değiştirildiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 292).

Odunpazarı İlçesi: 1889-1891 yıllarına ait 2 Numaralı Şer'iyye Sicili'nde çarşılar verilirken, "Hatap Pazarı" adıyla bir yer görülmektedir (Önder, 2001: 258). *Hatap*, Arapça "odun" anlamına gelmektedir (Devellioğlu, 1970: 403). Bu durum, yer adının bu tarihlerde var olduğunu göstermektedir. Önceki dönemde mahalle olan Odunpazarı, belediyeden edinilen bilgiye göre, 1994 yılında ilçe olmuştur. Eskişehir İl Merkezi'ni gösteren i24 ve i25 paftaları, 1997 tarihli olmasına karşın Odunpazarı İlçesi haritada yer almamaktadır. Bunun nedeni olarak, haritaların basıldıkları tarihte tekrar düzenlenmeyip, eski tarihli haritaların baz alınarak basılması olabileceği düşünülmektedir.

Oğlakçı Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Köy, 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/380), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/285), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/159) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar” adıyla nahiye (Doğru, 1997: 172) ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr” adıyla kaza (BOA. TD. nr: 166/125: 106) olarak kaydedilen Sivrihisar’a bağlı bir köy olarak yer almaktadır.

Okçu Köyü: Beylikova İlçesi'ne bağlıdır. Yazıcı-Demirel, köyün 93 Harbi sonrası meydana gelen göç neticesinde Rumeli'den gelen göçmenler tarafından iskân edildiğini belirtilirken (Yazıcı-Demirel, 2006: 273) İpek, bu dönemde kurulduğunu söylemektedir (İpek, 1994: 191). Ancak köy, 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/1b), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/67) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Sivrihisar” adıyla nahiye (Doğru, 1990: 180) ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr” adıyla kaza (BOA. TD. nr: 166/125, 130: 106) olarak kaydedilen Sivrihisar’a bağlı bir köy olarak yer almaktadır.

Oklubalı Köyü: İnönü İlçesi'ne bağlıdır. Tunçdilek, Kırım Harbi (1853-1856) sonrasında başlayarak, 1859 yılında kırılan Çerkez direnişi sonucu yaşanan göç neticesinde (Tunçdilek, 1954: 14/dn. 23), İpek ve yöre halkı ise, 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde (İpek, 1994: 196) Çerkezler tarafından kurulduğu belirtmektedir. Ancak köy, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “İn-önü Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak görülmektedir (BOA. TD. nr: 438/235: 60). Köy Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992:198). Yazıcı-Demirel tarafından 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Çerkezler tarafından iskân edildiği söylenen (Yazıcı-Demirel, 2006: 272) köy 1302 (1886-1887) tarihli 13. Hüdavendigar Vilayet Salnamesi'nde “İnönü Nahiyesi”nde Çerkezler tarafından iskân edilen köyler arasında yer almaktadır (Doğru, 1989: 216). Yöre halkı, köyün yaklaşık kırk yıl önce Bayburt ve Erzurum'dan göç aldığını söylemektedir.

Orhaniye Köyü: Çifteler İlçesi'ne bağlıdır. 1892 yılında, 93 Harbi sonrası meydana gelen göç neticesinde Romanya'dan gelen göçmenler tarafından kurulduğu belirtilen köyün eski adları, *Hamitli* (Çifteler, 1990: 61) ve *Hamidiye*'dir (Pilancı, 2005: 253, İçişleri Bakanlığı, 1986: 334). Köy, "Orhaniye" adıyla 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında yer almaktadır (Yakut-Halıcı, 2009: 109: 99). Bu durum, köyün adının Cumhuriyet döneminden önce *Orhaniye* olarak değiştirildiğini göstermektedir. Ancak Pilancı, köyün adının Cumhuriyet dönemi sonrası *Orhaniye* olduğunu belirtmektedir (Pilancı, 2005: 253). Yöre halkı da köyün adının 1980 yılında *Orhaniye* olarak değiştirildiğini söylemektedir. Bununla birlikte köy 1928, 1971, 1978 yıllarına ait kaynaklarda *Orhaniye* adıyla geçmektedir ve yanına köyün eski adı olduğuna dair hiçbir ibare konulmamıştır (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 287, İçişleri Bakanlığı, 1971: 361, İçişleri Bakanlığı, 1978: 33). Ancak 1986 tarihli kaynakta "Orhaniye" adıyla geçen köyün yanında, eski adını gösterir biçimde "Hamidiye" yazmaktadır (İçişleri Bakanlığı, 1986: 334). Bu durum, karışıklığa neden olmaktadır. Bu nedenle köyün 1977-1985 yılları arasında *Orhaniye* adından tekrar *Hamidiye* adına ve daha sonra tekrar *Orhaniye* adına dönüp dönmediği konusu muallâktır. Bununla birlikte köyün Cumhuriyet dönemi öncesinde *Orhaniye* adıyla geçmesi sınıflandırma için yeterlidir.

Ortaklar Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Kaynaklarda köyün eski adının *Aziziye* olduğu (İçişleri Bakanlığı, 1986: 336), *Ortaklar* adını Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra aldığı (Pilancı, 2005: 254) belirtilmektedir. Canarslanlar, Kırım Tatarları tarafından kurulduğunu ifade ettiği köyle ilgili olarak, 1907 yılında Dâhiliye nezaretine gönderilen bir belge³⁷ ışığında "Sivrihisar civarında evlerin inşası suretiyle meydana getirilen Ortaklar mevkisindeki kurulmuş bulunan köyün Aziziye (Ortaklar) namıyla isimlendirilmiş olduğunu tespit etmek mümkündür" biçiminde bir ifade kullanmaktadır (Canarslanlar, 2011:

³⁷ DH.MKT. 1201-4 11 Şaban 1325-19 Eylül 1907.

24). Bu ifadelerle bakılarak köyün eski adının *Aziziye* olduğu düşünülmektedir. Ancak birçok tarihi belgede Sivrihisar'a bağlı bir köy olarak *Ortaklar* adına rastlanmaktadır. “Ortaklar”, 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/390), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/297), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/176) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar Nahiyesi”ne (Doğru, 1997: 185), 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr Kazası”na (BOA. TD. nr: 166/129, 130: 106), 979 (1571-72) tarihli tapu tahrir defterinde (TKA. TD. nr: 76/186b) (Halaçoğlu, 2009: 1865) ve 1311 (1893-1894) yılına ait Ankara Vilayeti Salnamesi’nde (Yıldırım, 2006: 137) “Sivrihisar Kazası”na bağlı bir köy olarak görülmektedir. Yöre halkı ise, *Aziziye Köyü*’nün, *Ortaklar Köyü*’nün yakınında yer alan, bugün harap halde bulunan bir köy olduğunu, *Ortaklar Köyü*’nün çoğu zaman *Ortaklar-Aziziye* şeklinde anıldığını belirtmektedir. Ayrıca yöre halkı, köyün Kırım Harbi (1853-1856) sonrasında meydana gelen göç neticesinde, 1860 yılında kurulduğunu söylemektedir. Ancak köyün söz konusu tarihten önceki döneme ait belgelerde görülmesi nedeniyle, bu tarihte kurulmadığını ancak iskân edilmiş olabileceği düşünülmektedir. 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “*Aziziye*” adıyla “*Kozağacı Nahiyesi*”ne bağlı bir köy bulunmaktadır (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 291). Bu durumun, yöre halkının söylediği üzere, köyün her iki isimle de kullanılması sonucu ortaya çıkan bir durum olabileceği düşünülmektedir. Ancak yine de köyün eski adının *Aziziye* olup olmadığı konusunda kesin konuşmak mümkün değildir. Bununla birlikte *Ortaklar* adına Cumhuriyet dönemi öncesi kaynaklarda rastlanması, sınıflandırma için yeterlidir.

Osmaniye Köyü: Çifteler İlçesi’ne bağlıdır. 93 Harbi sonrası meydana gelen göç neticesinde Kırım’dan gelen Tatarlar tarafından kurulduğu belirtilen (Çifteler, 1990: 62 Şahbaz, 2007: 67, 68, Canarslanlar, 2011: 25, Küçük-Oğuz, 2012: 21-23, İpek, 2006: 321) köyün eski adı, İçişleri Bakanlığı’na ait kaynaklarda *Karahüyük* şeklinde geçmektedir (İçişleri Bakanlığı, 1986: 334). Ancak köyün eski adı, yöre halkının da belirttiği üzere, *Kuruhöyük*’tür (Çifteler, 1990: 62). “Kuru

Höyük” adıyla 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilâyet Salnamesi’nde “Çifteler Harası”na bağlı olarak yer alan (Doğru, 1989: 219) köy, “Çifteler Osmaniye” adıyla 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında merkeze bağlı bir köy olarak geçmektedir (Yakut-Halıcı, 2009: 108: 98). Bu durum, köyün adının Cumhuriyet’in kuruluşundan önce *Osmaniye* olarak değiştirildiğini göstermektedir. Yöre halkı, köyün adının II. Abdülhamid Dönemi’nde (1876-1909) değiştirildiğini belirtmektedir.

Oynaş Köyü: Seyitgazi İlçesi’ne bağlıdır. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde nahiye olarak yer alan (TD. nr: 438/200, 205, 206, 207, 208: 55) köy, 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilâyet Salnamesi’nde “Seyidgazi Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak geçmektedir (Doğru, 1989: 219).

Ömerköy: Mihalıççık İlçesi’ne bağlıdır. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki haritada, bugün köyün bulunduğu yerde “Ömer” adıyla bir köy yer almaktadır. Ancak defterin dizin kısmında sadece “Gün-yüzü Nahiyesi”ne bağlı olarak “İmşir [‘Ömer] Köyü” görülmektedir (BOA. TD. nr: 438/238: 60). Ancak bu köy defterde yer alan haritada bugün Odunpazarı İlçesi İmişehir Köyü’nün bulunduğu alanda da yer almaktadır. İmişehir Köyü’nün Odunpazarı İlçesi’ne, Ömerköy’ün Mihalıççık İlçesi’ne, defterde yer alan köyün ise “Gün-yüzü Nahiyesi”ne bağlı olduğu göz önünde bulundurulduğunda, defterdeki köyün bugünkü Ömer Köy ile ilgili olma ihtimali daha yüksektir. Ancak köyün defterin orijinalinde “İmşir” adıyla yer alma ihtimalinin yüksek olması nedeniyle, durum şüphelidir. Köy Doğru tarafından “Ömer” biçiminde aktarılmış, ancak işaretlenmemiştir (Doğru, 1992: 203). Bayar, kitabında Karakeçili Yörükleri tarafından Eskişehir’e iskân edilen köyler arasında yer alan köyün, 937 (1530) (BOA. TD. nr: 438/238) tarihli tapu tahrir defterinde “Ömer” biçiminde görüldüğünü belirtmektedir (Bayar, 2004: 246). Bununla birlikte köy “Ömer” adıyla 1260-1261 (1844-1845) yılına ait temettu’at defterinde (BOA. ML. VRD.

TMT. nr: 9011/2-11) “Mihalıççık Kazası”na bağlı bir köy olarak görülmektedir (Adıgüzel, 2007: 47, 206). Bu durum yapılan tasnif için yeterlidir.

Örencik Köyü: Seyitgazi İlçesi’ne bağlıdır. Yöre halkından edinilen bilgilere göre eski adı *Virancık* olan köy, “Virancık” adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Seyyid-Gâzî Kazası”na bağlı bir köy olarak görülmektedir (BOA. TD. nr:438/142: 61). 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Rumeli’den gelen göçmenler tarafından iskân edildiği belirtilen (Yazıcı-Demirel, 2006: 274) köyün, 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Virancık” adıyla “Seydi Gazi Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Örencik* olarak değiştirildiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 289).

Özdenk Köyü: Alpu İlçesi’ne bağlıdır. Köy “Özdengi” adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak geçmektedir (BOA. TD. nr: 438/228: 60). Köy Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 189).

Parsibey Köyü: Beylikova İlçesi’ne bağlıdır. Tunçdilek, köyün 1912 Balkan Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde kurulduğu söylerken (Tunçdilek, 1954: 16/dn. 32) yöre halkı, köyün 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Romanya’dan gelen göçmenler tarafından kurulduğunu söylemektedir.

Paşakadın Köyü: Sivrihisar İlçesi’ne bağlıdır. İpek, köyün 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde kurulduğunu belirtirken (İpek, 2006: 318) yöre halkı, köyün 1890’lı yıllarda Kafkas göçmenleri tarafından kurulduğunu, 1949 yılında Balkan göçmenleri tarafından da iskân edildiğini söylemektedir. Eski adı *Burhanettin* olan (İçişleri Bakanlığı, 1986: 336, Canasrlanlar, 2011: 25) köy, “Burhan-el din” adıyla 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında “Sivrihisar Kazası”na bağlı bir köy

olarak görülmektedir (Yakut-Halıcı, 2009: 111: 101). Canarslanlar, Osmanlı dönemine ait bir belge³⁸ ışığında “Tatar muhacirlerin Paşakadın Çeşmesi ve Karakaya ve başka yerlerde iskân edildiği ifade edilmektedir.” şeklinde bir ifade kullanmaktadır (Canarslanlar, 2011: 23). Açık olmamakla birlikte bu ifadeden hareketle köyün *Paşakadın Çeşmesi* adlı bölgeye, aynı kaynakta köyün eski adının *Burhanettin* olarak geçmesi sebebiyle (Canarslanlar, 2011: 25), *Burhanettin* adıyla kurulduğu düşünülmektedir. Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Burhan-el din” adıyla “Sivrihisar Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Paşakadın* olarak değiştiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 290).

Peçene Köyü: Han İlçesi’ne bağlıdır. Köyün 19. yüzyıl sonlarında Karakeçili Yörükleri tarafından kurulduğu belirtilmektedir (Bayar, 2004: 216, Çifteler, 1990: 62).

Sadıkbağı Köyü: Sivrihisar İlçesi’ne bağlıdır. Köy, 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/419), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/170) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Doğru, 1997: 215).

Sakarı Karacaören Köyü: Alpu İlçesi’ne bağlıdır. Yöre halkı, köyün Karacaören Köyü (Ap.) ile tek bir köyden ayrıldığını söylemektedir. Köy, “Sakarya karaca viran” adıyla 1307 (1891-1892) tarihli 18. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak görülmektedir (Öztürk, 2000: 192). Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Karacaviran Sakarı” adıyla Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Sakarı Karacaören* olarak değiştiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 286).

³⁸ DH.MKT.1950-105; 20 Şevval 1309-18 Mayıs 1892.

Sakarılıca Köyü: Mihalgazi İlçesi'ne bağlıdır. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki haritada bugünkü köyün yerinde “Ilıca” adıyla “Eski-şehir Kazası”na bağlı bir köyün yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/224: 59). Köy, “Sakarı Ilıca” adıyla ise 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak görülmektedir (Doğru, 1989: 217). Yöre halkı, 1999 yılında belde olan Sakarılıca'nın, daha sonra tekrar köy statüsü aldığını söylemektedir.

Salihler Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. Gerek Kökel tarafından gerekse Seyitgazi Kaymakamlığı'na ait bir kitapta, köyün 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde kurulduğu ifade edilmektedir (Kökel, 2004: 18, Seyitgazi, 1992: 107). Önder-Kırlı, 1310 (1893) tarihli bir belge³⁹ ışığında, köyün *Salihye* adıyla Bulgaristan Karınabad ve Silistre'den gelen göçmenler tarafından kurulduğunu belirtmektedir (Önder-Kırlı, 2005: 407). Yöre halkı ise, köyün 1892 yılında Bulgaristan Deliorman bölgesinden gelen göçmenler tarafından kurulduğunu söylemektedir. Eski adı *Salihye* olan (İçişleri Bakanlığı, 1986: 336) köy, “Salihye” adıyla 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde “Seyidgazi Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Doğru, 1989: 219). Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Salihye” adıyla “Seydi Gazi Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Salihler* olarak değiştiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 288). 979 (1571-1572) tarihli tapu tahrir defterinde (TKA. TD. nr: 76/211a) “Salihler” adıyla “Barçınlu Kazası”na bağlı bir köy yer almaktadır (Halaçoğlu, 2009: 245). Ancak söz konusu köyün bu köyle ilgili olmadığı, bugün Afyon (Emirdağ)-Eskişehir (Sivrihisar) sınırında yer alan Emirdağ İlçesi'ne bağlı bulunan Salihler Köyü olduğu düşünülmektedir.

³⁹ BOA. Ş.D., Hüdavendigâr, 1556/15. 3 Z. 1310 (17. 06. 1893).

Sancar Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. Köy “Sancar” adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Seyyid-Gâzî Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak görülmektedir (BOA. TD. nr: 438/237: 60). Köy Doğru tarafından işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 201). Doğru, köyün 928 (1521) (BOA. TD. nr: 112/143), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/80) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sencer” adıyla “Seyidgazi Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak yer aldığını belirtmektedir (Doğru, 1990: 191). Yöre halkı tarafından köyün eski adının *Sancak* olduğu söylene de yararlanılan kaynaklarda böyle bir ada rastlanmamıştır.

Sandıközü Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı tarafından köyün eski adının *Sandalözü* olduğu belirtilmekle birlikte yararlanılan kaynaklarda bu ada rastlanmamıştır. Köy “Sandıközü” adıyla 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde “Seyidgazi Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak geçmektedir (Doğru, 1989: 219).

Sarayköy: Mihalıççık İlçesi'ne bağlıdır. 937 (1530) tarihli 166 numaralı tapu tahrir defterindeki haritada bugünkü köyün yerinde “Saray” adıyla “Sifri-hisâr Kazası”na bağlı bir köy görülmektedir (BOA. TD. nr: 438/127: 107). Aynı zamanda 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Saray” adıyla “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 438/230: 60). 438 numaralı defterde yer alan köy Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 191). 166 numaralı defterdeki haritada, defterde geçen “Saray Köy”ün bugünkü Sarayköy’ün yerinde bulunması ve 438 numaralı defterde bulunan köyün, bugünkü Sarayköy olması için “Gün-yüzü” Nahiyesi’ne bağlı olması gerekirken, “Karaca-şehir Nahiyesi”nde bulunması nedeniyle, bugünkü Sarayköy’ün 166 numaralı defterdeki köy olduğu düşünülmektedir. Bayar, eserinde Karakeçili Yörükleri tarafından Eskişehir’e iskân edilen köyler arasında geçen köyün, “Saraylu” adıyla 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/388) tarihli tapu tahrir defterinde geçtiğini ifade etmektedir (Bayar, 2004: 247). Doğru da, köyün 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/388), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/295), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/165) tarihli

tapu tahrir defterlerinde “Saraylı” adıyla geçtiğini söylemektedir (Doğru, 1997: 182). Bununla birlikte köy, “Saray” adıyla 1260-1261 (1844-1845) yılına ait temettu’at defterinde (BOA. ML. VRD. TMT. nr: 9006/2-19) “Mihaliççık Kazası”na bağlı bir köy olarak görülmektedir (Adıgüzel, 2007: 47, 206).

Sarıcailyas Köyü: Seyitgazi İlçesi’ne bağlıdır. Seyitgazi Kaymakamlığı tarafından hazırlanan bir kitapta, köyün 1837 yılında Bulgaristan’dan gelen göçmenler tarafından kurulduğu belirtilmektedir (Seyitgazi, 1992: 108). Yöre halkı ise, köyün 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde, 1892 yılında kurulduğunu söylemektedir. Önder ve Kırılı tarafından Osmanlı Dönemine ait 1310 (1893) tarihli bir belge⁴⁰ ışığında, Seyitgazi İlçesi’ne yerleştirilen Bulgaristan Karınabad ve Silistre göçmenleri tarafından kurulduğunun belirtildiği köyler arasında (Önder-Kırılı, 2005: 407) ve İpek tarafından 93 Harbi sonrası meydana gelen göç neticesinde kurulan köyler arasında (İpek, 2006: 321) yer alan “İlyas Köyü”nün Sarıcailyas Köyü olabileceği düşünülmektedir. Bununla birlikte köy, 979 (1571-1572) tarihli tapu tahrir defterinde (TKA. TD. nr: 76/211b) “Sarica İlyaslu” adıyla “Seydigazi Kazası”na bağlı bir köy olarak görülmektedir (Halaçoğlu, 2009: 1872).

Sarıkavak Köyü: Alpu İlçesi’ne bağlıdır. Köy, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Eski-şehir Kazası”na bağlı bir köy olarak yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/143: 60). Köy Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 211).

Sarıkavak Köyü: Çifteler İlçesi’ne bağlıdır. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Saru-kavak” adıyla “Barçınlu Kazası”na bağlı bir köy bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 438/201, 202: 56). Kesin olmamakla birlikte köyün yanında bulunan Arslanlı Köyü’nün 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Barçınlu Kazası”na bağlı olarak yer aldığının düşünülmesi (BOA. TD. nr: 438/201, 202: 56) ve köyün 1967 yılında Afyon İli Emirdağ İlçesi’nden Çifteler’e bağlanmış olması

⁴⁰ BOA. Ş.D. Hüdevendigar, 1556/15, 3 Z. 1310 (17.06.1893).

(Çifteler, 1990: 63-64) sebebiyle köyün 438 numaralı tapu tahrir defterinde “Barçınlu Kazası”na bağlı olarak görüldüğü düşünülmektedir.

Sarıkavak Köyü: Sivrihisar İlçesi’ne bağlıdır. Köy “Saru Kavak” adıyla, 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/1b), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/67) tarihli maliyeden müdevver defterlerde (Doğru, 1990: 181), 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/382); 928 (1521) (BOA. TD. nr:111/287), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/179) tarihli tapu tahrir defterlerinde (Doğru, 1997: 175) “Sivrihisar” adıyla nahiye ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr” adıyla kaza (BOA. TD. nr: 166/125: 107) olarak kaydedilen Sivrihisar’a bağlı bir köy olarak görülmektedir.

Sarisungur Köyü: Odunpazarı İlçesi’ne bağlıdır. Köy, “Saru Sungur” adıyla 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/-), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/15) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Kayağlı İli Nahiyesi”ne (Doğru, 1990, 175); 928 (1521) (BOA. TD. nr: 112/78), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/43) tapu tahrir defterlerinde “Ok Nahiyesi”ne (Doğru, 1990: 189) bağlı bir köy olarak yer alırken; 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi Mamuca (Gülpınar) Köyü”ne bağlı bir mezra (mezra defterdeki haritada da bugün köyün olduğu alanda bulunmaktadır) olarak görülmektedir (BOA. TD. nr: 438/229: 60). Mezra Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 191). Köy, 1930-1931 yılına ait bir kitapta “Sarı Sungur” adıyla Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak görülmektedir (Faruk Şükrü, 1930-1931: 87).

Satılmışoğlu Köyü: Bugün Tepebaşı İlçesi’ne bağlı mahalledir. Yazıcı-Demirel, köyün 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Rumeli’den gelen göçmenler tarafından iskân edildiğini ifade ederken (Yazıcı-Demirel, 2006: 272) İpek, köyün bu dönemde kurulduğunu belirtmektedir (İpek, 1994: 196). Köy, 1302 (1886-1887) tarihli 13. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde Eskişehir kaza merkezinde Rumeli’den gelen göçmenler tarafından iskân edilen köyler arasında yer almaktadır (Doğru, 1989: 216).

Sazak Köyü: Mihalıççık İlçesi'ne bağlıdır. Erken dönemde Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edildiği belirtilen (Bayar, 2004: 248) köy, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Gün-yüzü Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak görülmektedir (BOA. TD. nr: 438/142, 239: 61). Doğru tarafından 239. sayfada yer alan Sazak Köyü işaretlenirken (Doğru, 1992: 204) 142. sayfada yer aldığı söylenen köy bulunmamaktadır.

Seki Köyü: Mihalıççık İlçesi'ne bağlıdır. Kuruluşu Selçuklu Dönemine kadar dayandırılan (Taşlıca, 1994: 69) köy, 1311 (1893-1894) tarihli Ankara Vilayeti Salnamesi'nde Mihalıççık Kazası'na bağlı bir köy olarak geçmektedir (Yıldırım, 2006: 169). Doğru, 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/405), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/315), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/185) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sekir” adıyla bir köyün bulunduğunu ve bu köyün bugünkü “Seki Köyü” olduğunu söylemektedir (Doğru, 1997: 203). Ancak bu ifadeyi destekler nitelikte bir bilgiye rastlanmaması nedeniyle, görüşle ilgili yorum yapılamamaktadır.

Sekiören Köyü: Mihalıççık İlçesi'ne bağlıdır. Köy, “Sekiviran” adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Mihalıççık Kazası”na bağlı bir köy olarak görülmektedir (BOA. TD. nr: 166/121: 108). Bayar tarafından Yörük aşiretleri tarafından ilk iskân edilen köylerden biri olduğu belirtilen (Bayar, 2004: 249) köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Sekiviran” adıyla “Mihalıccık Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Sekiören* olarak değiştiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 292).

Seklice Köyü: Odunpazarı İlçesi'ne bağlıdır. Tunçdilek, köyün 93 Harbi sonrası meydana gelen göç neticesinde Balkanlardan gelen göçmenler tarafından kurulduğunu ifade etmektedir (Tunçdilek, 1954: 15/dn. 28). Bununla birlikte 937 (1530) tarihli 438 numaralı tapu tahrir defterindeki haritada, bugünkü köyün bulunduğu alanda “Señirce” adıyla “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy yer

almaktadır (BOA. TD. nr: 438/229: 61). Köy, Doğru tarafından “Sekirce” şeklinde aktarılmış ve işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 191). Köyün defterde *kef* harfiyle yazılması dolayısıyla her iki biçimde de aktarılabilme ihtimali bulunmaktadır. Ancak köy adının “senir/senğir”⁴¹ kelimesi ile ilgili olduğunun düşünülmesi nedeniyle, köyün defterde “Senirce” adıyla yer aldığı düşünülmektedir. Köy “Seklice” adıyla ise, 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Doğru, 1989: 218).

Selimiye Köyü: Sivrihisar İlçesi’ne bağlıdır. Yöre halkı, eski adı “Azmak” olan köyün, 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Şumnu ve Deliorman bölgesinden gelen göçmenler tarafından kurulduğunu söylemektedir. İpek ise, köyün 93 Harbi sonrasında Rumeli’den gelen göçmenler tarafından kurulduğunu ifade etmektedir (İpek, 1994: 196, İpek, 2006: 318). Bununla birlikte köy, “Azmak” adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr Kazası”na bağlı bir köy olarak görülmektedir (BOA. TD. nr: 166/124: 91). Yazıcı-Demirel tarafından ise, 93 Harbi sonrası meydana gelen göç neticesinde iskân edildiği söylenen (Yazıcı-Demirel, 2006: 273) köy, “Selimiye” adıyla 1302 (1886-1887) tarihli 13. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde Eskişehir merkez kazaya Rumeli’den gelen göçmenler tarafından iskân edilen köyler arasında yer almaktadır (Doğru, 1989: 216). Bu durum, köyün adının Cumhuriyet’in kuruluşundan önce *Selimiye* adını aldığını göstermektedir. Köyün eski adı olduğu belirtilen *Azmak* adı, tezde kullanılan haritada Gerenli ile Selimiye köyü arasında yer alan “Azmaşınırı Mevki(s)i” toponiminde yaşamaktadır.

⁴¹ Bk. Leksik-Semantik İnceleme, Seklice Köyü (Odp.).

Sevinç Köyü: Bugün Odunpazarı İlçesi'ne bağlı mahalledir. Köy, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/225: 61). Köy Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 183).

Seyitaliköyü: İnönü İlçesi'ne bağlıdır. Yöreden edinilen bilgiye göre köye 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde, 1883 yılında Bulgaristan'dan göçmenler gelmiş ancak kuraklık sebebiyle geri dönmüşlerdir. 1893 yılında ise, Bulgaristan'daki baskılar sonucu göçmenler bölgeye tekrar gelmiş ve köyü kurmuşlardır.

Seyitgazi İlçesi: 1400'lü yıllardan 1842 yılına kadar Sultanönü'ne bağlı bir nahiye olduğu belirtilen (Sezen, 2006: 457) ilçe, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Seyyid-Gâzi” adıyla “Sultân-önü Livâsı”na bağlı bir nahiye (BOA. TD. nr: 438/237: 61) ve bir kaza (BOA. TD. nr: 438/237, 242: 61) olarak yer almaktadır. 928 (1521) (BOA. TD. nr: 112/143), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/80) tarihli tahrir defterlerinde “Seyitgazi” adıyla bugün Seyitgazi İlçesi Çukur Ağıl, Sarayören⁴² ve Sancar köylerini içine alan “Sultanönü Sancağı”na ait bir taycı nahiyesi iken (Doğru, 1990: 163) 979 (1571–1572) tarihli tapu tahrir defterinde (BOA. TD. nr: 76/211b) “Sultanönü Sancağı”na bağlı bir kazadır. 1301 (1885–1886) tarihli 12. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde (Öztürk, 2000: 55), 1302 (1886–1887) tarihli 13. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde (Doğru, 1989: 216), 1316 (1900–1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde (Doğru, 1989: 219) ve 1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıddık Bey'in risalesinde (Arslanbay, 1955: 130, Bayar, 2004: 72) “Seyitgazi” adıyla “Kütahya Sancağı Eskişehir Kazası”na bağlı bir nahiyedir. 1915 yılında Eskişehir'e bağlı bir kaza olan Seyitgazi, 1924 ilçe olmuştur (Sezen, 2006: 457).

⁴² Doğru, bu nahiyeye bağlı olarak yer alan Güllü Saray adlı köyün, bugünkü Sarayören Köyü olduğunu belirtse de durum şüphelidir.

Sığırcık Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Doğru, 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/379), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/284), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/179) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sekirce” adıyla Sivrihisar Nahiyesi”ne bağlı bulunan köyün, bugünkü Sığırcık Köyü olduğunu söylemektedir (Doğru, 1997: 170). Doğrunun bahsettiği köyün, 937 (1530) tarihli 166 numaralı tapu tahrir defterinde “Señirce” adıyla “Sifri-hisâr Kazası”na bağlı olarak yer alan köy olduğu düşünülmektedir (BOA. TD. nr: 166/125, 126: 108). 937 (1530) tarihli 387 numaralı tapu tahrir defterindeki haritada köyün bulunduğu alanda “Sığırcı” adıyla bir mezra görülmektedir (BOA. TD. nr: 387/244: 74). 937 (1530) tarihli 166 numaralı tapu tahrir defterinde ise “Sığırcık-suyu” adıyla “Sifri-hisâr Kazası”na bağlı bir mezra bulunmaktadır. Ancak köyün bu yer adları ile ilgisi konusunda yorum yapılamamaktadır. Bunun ötesinde köy, “Sığırcık” adıyla 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında “Sivrihisar Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmektedir (Yakut-Halıcı, 2009: 111: 101). Bu durum sınıflandırma açısından yeterlidir.

Sivrihisar İlçesi: Sivrihisar, 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64) tarihlimaliyeden müdevver defterlerde, bugün Eskişehir İli Sivrihisar İlçesi Koltan, Yunusemre (Sarıköy), Karadat, Nasrettinhoca (Hortu), Koçaş, Hamam Karahisar (Karahisar), Memik (Memlük), Sarıkavak, Karacakaya, İlören (İlikviran) köylerini; Beylikova İlçesi Okçu, Halilbağı köylerini; Günyüzü İlçesi Kavuncu, Yazır, Karaburhan (Arslandoğmuş), Çardaközü (Çardak) köylerini ve Mihaliçcik İlçesi Adahisar Köyü’nü içine alan,” Sultanönü Sancağı”na bağlı bir yaya nahiyesi iken; 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Hüdavendigâr Sancağı”na bağlı bir nahiyedir (Doğru, 1997). 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Hudâvendigâr Livâsı”na bağlı bir kaza (BOA. TD. nr: 166/122, 129, 132, 133, 206: 108) olarak yer almaktadır. 979 (1571–72) (TKA, TD. nr: 76) tarihli tapu tahrir defterinde “Beğ Sancağı”na bağlı bir nahiyedir (Halaçoğlu, 2009: 353,

1865). 1313 (1893-1894) tarihli Ankara Vilayet Salnamesi'nde "Ankara Vilayeti"ne bağı bir kazadır (Yıldırım, 2006: 137-140). 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında bir kaza olarak geçen (Yakut-Halıcı, 2009: 111: 101) Sivrihisar, Eskişehir'in vilayet merkezi olmasıyla Eskişehir'e bağı bir ilçe olmuştur (Keskin, 2001: 11, Parla, 2005: 10).

Sorkun Köyü: Mihaliççık İlçesi'ne bağıdır. Horasan'dan gelen Türkmenler tarafından kurulduğı belirtilen (Taşlıca, 1994: 70) köy, 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/21a), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/133a) tarihli maliyeden müdevver defterlerde "Mihaliççık" adıyla nahiye (Doğru, 1990: 185) ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde "Mihaliçlık" adıyla kaza (BOA. TD. nr: 166/143: 108) olarak kaydedilen Mihaliççık'a bağı bir köy olarak görölmektedir.

Söğütçük Köyü: Alpu İlçesi'ne bağıdır. Tunçdilek, köyün 93 Harbi ve sonrası ortaya çıkan göç neticesinde Balkanlar'dan gelen göçmenler tarafından meydana getirildiğini ifade etmektedir (Tunçdilek, 1954: 15/dn. 28). Bununla birlikte köy, "Söğüdcük" adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde "Karacaşehir Nahiyesi"ne bağı bir köy olarak görölmektedir (BOA. TD. nr:438/225: 61). Köy Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 183).

Sultandere Köyü: Odunpazarı İlçesi'ne bağıdır. Köy, "Sultanderesi" adıyla 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/-), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/15) tarihli maliyeden müdevver defterlerde "Katmar Nahiyesi"ne (Doğru, 1990: 176) ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde "Karacaşehir Nahiyesi"ne (BOA. TD. nr: 438/231: 61) bağı bir köy olarak yer almaktadır. Köy Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 193). Yöre halkı, köyün eski adının *Sultanönü* olduğunu ve köye 93 Harbi sonrası meydana gelen göç neticesinde Bulgaristan Filibe'den geldiklerini söylemektedir. Bununla birlikte Önder-Kırlı, Osmanlı

Dönemine ait bir belge⁴³ışığında, köylerini terk ederek şehir merkezine yerleşen Sultanönü Köyü'nün sahipleri tarafından Filibe muhacirlerine satıldığını ve muhacirler tarafından köye, köyün eski adına sadık kalınarak *Sultanönü* adı verildiğini belirtmektedir (Önder-Kırlı, 2005: 407). Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Sultan öni” adıyla, eski adının “Sultan dere” olduğunu belirtir biçimde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmesi, tekrar *Sultandere* adını Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra aldığını göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 286).

Sultaniye Köyü: Beylikova İlçesi'ne bağlıdır. Yazıcı-Demirel, köyün 93 Harbi ve sonrasında meydana gelen göç neticesinde Kırım'dan gelen göçmenler tarafından iskân edildiğini belirtirken (Yazıcı-Demirel, 2006: 277), İpek, köyün bu dönemde kurulduğunu söylemektedir (İpek, 2006: 321). Bayar ise, köyün 928 (1486) tarihli tapu tahrir defterinde (BOA. TD. nr: 23/A/144) “Sultanşah” adıyla geçtiğini ifade etmektedir (Bayar, 2004: 189). “Sultanşah” adıyla, 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/414), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/184) tarihli tapu tahrir defterlerinde (Doğru, 1997: 212) “Sivrihisar” adıyla nahiye ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr” adıyla kaza (BOA. TD. nr: 166/129, 130: 102) olarak kaydedilen Sivrihisar'a bağlı bir köy geçmektedir. Köyün Kırım Tatarları tarafından iskân edildiğinin/kurulduğunun söylenmesi nedeniyle, eski adının *Sultanşah* olma ihtimali düşük görülmektedir. Ancak kesin bir ifade kullanmak mümkün değildir. Bunun ötesinde köyün “Sultaniye” adıyla 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmesi (Doğru, 1989: 218), yapılan tasnif için yeterlidir.

⁴³ BOA. Ş.D., Hüdavendigâr, 1568/48 15 S. 1315 (15.07.1897).

Sulukaraağaç Köyü: Tepebaşı İlçesi'ne bağlıdır. Köyün 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Balkanlardan gelen göçmenler tarafından kurulduğu belirtilmektedir (Tunçdilek, 1954: 15/dn. 28). Yöre halkı tarafından eski adının *Ümraniye* olduğu söylenen köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Ümraniye” adıyla, eski adının “Sulukaraağaç” olduğunu belirtir biçimde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmesi (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 286), köyün *Ümraniye* adından önce *Sulukaraağaç* adıyla var olduğunu, *Ümraniye* adını aldıktan sonra Cumhuriyet dönemi sonrasında tekrar *Sulukaraağaç* adını aldığını göstermektedir.

Süleler Köyü: Mihalıççık İlçesi'ne bağlıdır. Bayar, köyün 20. yüzyıl başlarında Karaçam Köyü Yörükleri tarafından kurulduğunu belirtmektedir (Bayar, 2004: 249-250). Bununla birlikte 937 (1530) tarihli 438 numaralı tapu tahrir defterindeki haritada bugünkü köyün bulunduğu alanda “Süle” adıyla “Gün-yüzü Nahiyesi”ne bağlı bir köy bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 438/239: 61). Köy, “Süleler” adıyla ise 1260-1261 (1844-1845) yıllarına ait temettu’at defterinde (TMT. nr: 9019/2-15) “Mihalıççık Kazası”na bağlı bir köy olarak görülmektedir (Adıgüzel, 2007: 47, 206).

***Süpren Köyü:** Odunpazarı İlçesi'ne bağlıdır. Köyün adı, yöre halkı tarafından *Süpren* olarak söylenirken, haritada *Süprüren* olarak geçmektedir. Köy valilik kayıtlarında da *Süpren* adıyla geçmektedir. 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/28), 927 (1522) BOA. MAD. nr:64/39b) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Süprün” adıyla “Sivrihisar’a tâbi Günyüzü Nahiyesi”ne bağlı bir köy bulunmaktadır (Doğru, 1990: 178). Ancak bu köyün bulunduğu nahiye bakımından bugün Odunpazarı’na bağlı Süpren Köyü ile ilgili olmadığı görülmektedir. 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta Eskişehir merkez kazaya bağlı olarak “Süpren” adıyla bir köy görülmektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 286). 1928 öncesi kaynaklarda köyün adına rastlanmamıştır. Yöre halkı ise, köyün Cumhuriyet dönemi öncesinde var olduğunu söylemektedir. Umar, köy adının *Sobran* kelimesi

ile ilgili olması gerektiğini söylemektedir (Umar, 1993: 751). Bugünkü Kütahya Sobran Köyü, “Sobran” adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Bilecik Kazası”na bağlı bir köy olarak görülmektedir (BOA. TD. nr: 438/220, 222: 61). Bu nedenle Umarın ifadesi, köyün Cumhuriyet dönemi öncesinde var olması gerektiğini düşündürmektedir.

Şerefiye Köyü: Mahmudiye İlçesi’ne bağlıdır. 1321 (1903) tarihli bir belgede köyün “Şerefiye” adıyla (Canarslanlar, 2011: 24), 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Kırım göçmenleri tarafından kurulduğu belirtilmektedir (Canarslanlar, 2011: 24, Tezcan, 1982: 89).

Şükranlı Köyü: Seyitgazi İlçesi’ne bağlıdır. İpek, köyün 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde (İpek, 2006: 321), Bulgaristan’dan gelen göçmenler tarafından kurulduğunu belirtirken (Seyitgazi, 1992: 108) yöre halkı, köyün Balkan Savaşı sonrasında kurulduğunu söylemektedir. Eski adı *Şükraniye* olan (İçişleri Bakanlığı, 1986: 335) köy, “Şükraniye” adıyla 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında “Seyidgâzi Nahiyesi”ne bağlı olarak bir köy olarak yer almaktadır (Yakut-Halıcı, 2009: 109: 99). Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Şükraniye” adıyla “Seydi Gazi Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra Şükranlı olarak değiştiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 288).

Takmak Köyü: Tepebaşı İlçesi’ne bağlıdır. Köy, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak geçmektedir (BOA. TD. nr: 438/229: 61). Köy, Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 190).

Tandır Köyü: Tepebaşı İlçesi'ne bağlıdır. İpek ve Tunçdilek tarafında 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Kafkaslardan gelen göçmenler tarafından kurulduğu (İpek, 1994: 196, Tunçdilek, 1954: 14/dn. 22), Yazıcı-Demirel tarafından ise bu dönemde iskân edildiği belirtilen (Yazıcı-Demirel, 2006: 272) köy, 1302 (1886-1887) tarihli 13. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde Eskişehir merkez kazaya Çerkezler tarafından iskân edilen köyler arasında yer almaktadır (Doğru, 1989: 216).

Taşlıkköy: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. Yazıcı-Demirel tarafından 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Rumeli'den gelen göçmenler tarafından iskân edildiği (Yazıcı-Demirel, 2006: 273), İpek tarafından ise bu dönemde kurulduğu (İpek, 1994: 191) belirtilen köy, 1889-1891 yıllarına ait 2 Numaralı Şer'iyye Sicili'nde yer almaktadır (Önder, 2001: 258).

Tatarcık Köyü: Mihaliççik İlçesi'ne bağlıdır. Köy, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak geçmektedir (BOA. TD. nr: 438/227: 61).

Taycılar Köyü: Tepebaşı İlçesi'ne bağlıdır. Karakeçili Yörükleri tarafından kurulduğu, Osmanlıya tay besleyip vergiden muaf oldukları belirtilen (Bayar, 2004: 172) köy, 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Doğru, 1989: 217).

Tekeçiler Köyü: Tepebaşı İlçesi'ne bağlıdır. Kuruluş tarihi bilinmemekle birlikte yöre halkı, köyün Cumhuriyet dönemi öncesinde bir kısmı Kütahya, bir kısmı Bilecik İli Yenipazar İlçesi Tekeçiler Köyü'nden gelenler tarafından kurulduğunu söylemektedir.

Tekören Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı, köyün eski adının *Tekkeviranı* olduğunu söylemektedir. Bununla birlikte Doğru, köyün “Tekeviranı” adıyla 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/9b), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/90A) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Sivrihisar’a tâbi Günyüzü Nahiyesi”ne (Doğru, 1990: 181), 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/378), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/283), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/180) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar Nahiyesi”ne (Doğru, 1997: 169) bağlı bir köy olarak geçtiğini söylemektedir. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki dizinde “Teke-viranı” adıyla “Sifri-hisâr Kazası”na (BOA. TD. nr: 166/130, 132: 109) bağlı bir köy geçmektedir. Ancak defterin orijinalinde, kelimedde “şedde” bulunmaması nedeniyle, köyün “Tekkeviran” adıyla geçmesi de muhtemeldir. Köy, 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Teke viran” adıyla “Sivrihisar Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 290). Tahrir defterindeki gibi, bu kaynakta da köyün “Tekkeviran” şeklinde okunabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle köyün eski adının *Tekkeviran* olduğu düşünülmektedir. Ancak kesin bir ifade kullanmak mümkün değildir. Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Tekkeviran” adıyla geçmesi, adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Tekören* olarak değiştiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 290).

Tokathan Köyü: Mahmudiye İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı ve Tezcan tarafından 1884 yılında Romanya üzerinden gelen Kırım göçmenleri tarafından kurulduğu belirtilen (Tezcan, 1982: 94) köyün Kırım Tatarları tarafından kurulduğu, Canarslanlar tarafından da ifade edilmektedir (Canarslanlar, 2011, 25). Yöre halkından edinilen bilgiye göre köyün kuruluş adı *Buzağı Tokat*’tır ve köy “Buzağı Tokadı” adıyla 1889-1891 yıllarına ait 2 Numaralı Şer’iyye Sicilinde görülmektedir (Önder, 2001: 258). Yöre halkı, köyün 1960 yılında *Tokat Mecidiye* adını aldığını söylerken Tezcan, köyün *Mecidiye* adıyla kurulduğunu ifade etmektedir (Tezcan, 1982: 94-95). Canarslanlar ise köyün eski adını *Mecidiye* olarak vermektedir (Canarslanlar, 2011: 25). Yöre halkı tarafından *Tokatmecidiye* adının 1960 yılında

verildiğinin söylenmesine, 1982 tarihli bir kitapta köyün *Tokatmecidiye* adıyla yer almasına (Tezcan, 1982: 94-95) karşın, İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan kaynaklarda köyün adının *Mecidiye* olarak yer alması ve eski adının olduğuna dair bir ifadenin de geçmemesi, karışıklığa neden olmaktadır (İçişleri Bakanlığı, 1971: 361, İçişleri Bakanlığı, 1978: 336, İçişleri Bakanlığı, 1986: 334). Bu bilgiler doğrultusunda eski adlarının Buzağı *Tokat*, *Mecidiye* ve *Tokatmecidiye* olduğu düşünülen köyün adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Tokathan* olarak değiştirildiği bilinmektedir.

Turgutlar Köyü: Tepebaşı İlçesi'ne bağlıdır. Bayar, *Turgutlar* ve *Yusuflar* köylerinin, 1840 yılında Karakeçili Yörük Beyi olan Turgut ve Yusuf adlı iki kardeşin kurduğu çiftliğe, maiyetlerinin gelip yerleşmesiyle kurulduğunu belirtmektedir (Bayar, 2004: 173, 180). Yöre halkı da, Bayar'ın ifadesi doğrultusunda bir açıklama yapmıştır. Ancak ifade şüphelidir. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde, “Turgud” adıyla “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir çiftlik bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 438/231: 61). Ancak çiftliğin köyle ilişkili olup olmadığı bilinmemektedir. Yöre halkı, 90 yaşındaki kişilerin kimliklerinde *Turgutoğlu* adına rastlandığını söylemektedir. 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde “Durgutoğlu” adıyla Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köyün yer alması nedeniyle (Doğru, 1989: 218), Turgutlar Köyü'nün eski adının *Turgutoğlu* olduğu düşünülmektedir. Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Durgud oğlu” adıyla Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Turgutlar* olarak değiştiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 286).

Türkmenmecidiye Köyü: Mahmudiye İlçesi'ne bağlıdır. Kuruluşu yaklaşık 280 yıl öncesine dayandırılan köyün, yöre halkı tarafından da, Kırşehir Çiçekdağı *Mecidiye Köyü*'nden gelenlerin yerleşmesiyle kurulduğu belirtilmektedir (Tezcan, 1982: 98).

Türkmentokat Köyü: Odunpazarı İlçesi'ne bağlıdır. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki haritada bugünkü köyün yerinde “Türkmen-budak” adıyla “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 438/229: 61). 1889-1891 yıllarına ait 2 Numaralı Şer’iyye Sicili’nde (Önder, 2001: 258), 1307 (1891-1892) tarihli 18. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde (Öztürk, 2000: 192), 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında (Yakut-Halıcı, 2009: 108: 98), 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 285) ve 1930-1931 yılına ait bir kitapta (Faruk Şükrü, 1930-1931: 86) Eskişehir merkez kazaya bağlı olarak “Tokat” adında bir köyün varlığı nedeniyle, köyün eski adının *Tokat* olabileceği, *Türkmentokat* adını Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra almış olabileceği düşünülmektedir. Kaynaklarda “Tokat” adında yer alan köyün, 1889-1891 yıllarına ait 2 Numaralı Şer’iyye Sicili’nde “Buzağı Tokadı” Köyü (Tokathan Köyü’nün eski adlarından biridir) ile bir arada bulunması sebebiyle (Önder, 2001: 258), Tokathan Köyü ile ilgili olamayacağı düşünülmektedir.

Uluçayır Köyü: Odunpazarı İlçesi'ne bağlıdır. Köy, 1307 (1891-1892) tarihli 18. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmektedir (Öztürk, 2000: 192).

Uşakbükü Köyü: Mihaliççık İlçesi'ne bağlıdır. İlk yerleşimin Horasan’dan gelenler tarafından yapıldığı belirtilen (Taşlıca, 1990: 71) köy, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Mihaliççık/Mihaliçlik Kazası”na bağlı bir köy olarak görülmektedir (BOA. TD. nr: 166/121, 142: 110).

Uyuzhamam Köyü: Alpu İlçesi'ne bağlıdır. Canarslanlar, köyün Kırım Tatarları tarafından (Canarslanlar, 2011: 25), yöre halkı ise, 1880 yılında önce Bursa Mustafa Kemal Paşa’ya daha sonra Eskişehir’e gelen Kafkas göçmenleri tarafından kurulduğunu belirtmektedir. Köy, “Uyuzhamam” adıyla 1889-1891 yıllarına ait 2 Numaralı Şer’iyye Sicili’nde görülmektedir (Önder, 2001: 258). Yöre

halkı, köyün kuruluş adının *Uyuzhamam* olduğunu söylerken Canarslanlar, köyün eski adının *Hamam* olduğunu ifade etmektedir (Canarslanlar, 2011: 25). 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Hamam” adıyla “Çifteler Nahiyesi”ne bağlı bir köy geçmektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 287). Köyün eski adının *Hamam* olma ihtimali bulunmakla birlikte, söz konusu şer’iyye sicilinde “Uyuzhamam” adıyla geçiyor olması nedeniyle yorum yapılamamaktadır. Bunun ötesinde köyün “Uyuzhamam” adıyla söz konusu şer’iyye sicilinde geçmesi sınıflandırma açısından yeterlidir.

Uzunburun Köyü: Beylikova İlçesi’ne bağlıdır. Yöre halkı tarafından 93 Harbi sonrası, Tunçdilek tarafından ise 1912 Balkan Harbi ve sonrası (Tunçdilek, 1954: 16/dn. 32) meydana gelen göç neticesinde kurulduğu belirtilen köy, 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında merkeze bağlı bir köy olarak geçmektedir (Yakut-Halıcı, 2009: 110: 100).

Üçbaşlı Köyü: Mihalıççık İlçesi’ne bağlıdır. Köy, “Üçbaşlı” adıyla 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/31a), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/27a) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Mihalıççık’a tâbi Günyüzü Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak geçmektedir (Doğru, 1990: 177). Ayrıca 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Üç-başlı” adıyla “Gün-yüzü Nahiyesi”ne bağlı bir köy yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/238: 61). Sözü geçen köy, defterde yer alan haritada, bugün Seyitgazi İlçesi’ne bağlı Üçbaş Mahallesi’nin olduğu alanda, “Seyyid-Gâzi Nahiyesi”nin sınırları içinde gösterilmektedir. Ancak köy defterde, bugün Mihalıççık İlçesi’nin bir kısım köylerini içine alan “Gün-yüzü Nahiyesi”ne bağlıdır. Bu nedenle defterde görülen köyün bugünkü Seyitgazi İlçesi Üçbaş Mahallesi olmayıp, Mihalıççık İlçesi Üçbaşlı Köyü olduğu düşünülmektedir.

Üçsaray Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. Köyün 19. yüzyıl başlarına kadar Karakeçili Yörükleri tarafından yayla olarak kullanılan küçük bir çiftlik iken, Afyon İli'nden gelenler tarafından köy olarak kurulduğu belirtilmektedir (Bayar, 2004: 283, Seyitgazi, 1992: 108). 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Oynaş Nahiyesi”ne bağlı olarak “Üç-saray” adıyla bir mezra yer almakta ve bu mezranın köyle ilgili olduğu düşünülmektedir (BOA. TD. nr: 438/205: 57) Üçsaray, köy olarak ise 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında Eskişehir merkez kazaya bağlı olarak görülmektedir (Yakut-Halıcı, 2009: 99: 109).

Yahnikapın Köyü: Odunpazarı İlçesi'ne bağlıdır. Köy, 1889-1891 yıllarına ait 2 Numaralı Şer'iyye Sicilinde yer almaktadır (Önder, 2001: 258).

Yakakayı Köyü: Tepebaşı İlçesi'ne bağlıdır. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki haritada bugün köyün bulunduğu alanda “Kayı” adıyla “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 438/225, 228: 60). Doğru tarafından 225. sayfadaki köy işaretlenirken (Doğru, 1992: 184) 228. sayfadaki köy yer almamaktadır. Köy, “Yakakayı” adıyla ise 1889-1891 yıllarına ait 2 Numaralı Şer'iyye Sicili'nde yer almaktadır (Önder, 2001: 258).

Yalınlı Köyü: Beylikova İlçesi'ne bağlıdır. Köy, “Yalınlu” adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Gün-yüzü Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak görülmektedir (BOA. TD. nr: 438/238: 61). 438 numaralı bu tahrir defterindeki haritada “Yalınlu Köyü”, bugünkü Yalınkaya Köyü'nün olduğu alanda gösterilmektedir. Ancak eski adı “Domya” olan Yalınkaya Köyü'nün, “Domya” adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Mihaliçlik Kazası”na bağlı bir köy olarak yer alması (BOA. TD. nr: 166/143: 95), böyle bir durumu ihtimal dışı kılmaktadır.

Yapıldak Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı, köyün 1400'lü yıllarda Sivas'tan gelenler tarafından kurulduğunu, kurulmadan önce Kümbet Köyü ile bir arada olduklarını söylemektedir. Bayar da, tarih dışında, yöre halkı ile aynı bilgileri vermektedir. Ancak aynı kaynakta Bayar, köyün 19. yüzyıl başlarında kurulduğunu söylemektedir (Bayar, 2004: 284). Bununla birlikte köy, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde "Oynaş Nahiyesi"ne bağlı bir köy olarak görülmektedir (BOA. TD. nr: 438/205, 206: 57).

Yarbasan Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı, köyün zorunlu iskân döneminde Aydın'dan gelen Yörükler tarafından kurulduğunu söylerken Bayar ise, köyün 19. yüzyılda civardaki konar-göçer Yörükler tarafından iskân edildiğini ifade etmektedir (Bayar 2004: 285). Köyün, 1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıddık Bey'in risalesinde Seyitgazi Nahiyesi'ne bağlı bir köy olarak, Arslanbay tarafından "Yarbasan" adıyla, Bayar tarafından "Yağbasan" adıyla geçtiği belirtilmektedir (Arslanbay, 1955: 130, Bayar, 2004: 72). Bu farklılığın, Bayar'ın Yarbasan Köyü'nün isminin "Yağbasan" olması gerektiği düşüncesinden (Bayar, 2004: 285) kaynaklandığı tahmin edilmektedir.

Yarıkcı Köyü: Mihaliçcik İlçesi'ne bağlıdır. Yakın dönemde adı *Ilıca* olarak değiştirilen köyün adı, bugün "Yarıkcı Ilıcası" toponiminde yaşamaktadır. Köy, "Yarıkcı" adıyla 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/31a), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/27a) tarihli maliyeden müdevver defterlerde "Mihaliçcik'a tâbi Günyüzü Nahiyesi"ne (Doğru, 1990: 177) ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde "Gün-yüzü Nahiyesi"ne (BOA. TD. nr:438/238: 61) bağlı bir köy olarak görülmektedir. Köy, Doğru tarafından "Yarımca" biçiminde aktarılmış ve işaretlenmemiş olmakla birlikte (Doğru, 1992: 203) defterin orijinalinde "Yarıkcı" adıyla yer almaktadır.

Yarımca Köyü: Tepebaşı İlçesi'ne bağlıdır. 19. yüzyıl ortalarında Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edildiği belirtilen (Bayar, 2004: 175) köy 1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıddık Bey'in risalesinde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Arslanbay, 1955: 129, Bayar, 2004: 71). Bayar köyün 937 (1530) (BOA. TD. nr: 438/238) tarihli 438 numaralı tapu tahrir defterinde yer aldığını söylemektedir (Bayar, 2004: 174-175). Ancak defterin orijinalinde Bayar tarafından 238. sayfada yer aldığını belirttiği köy “Yarıkcı” adıyla yer almaktadır.

Yassihüyük Köyü: Bugün Odunpazarı İlçesi'ne bağlı mahalledir. Tunçdilek, köyün 93 Harbi ve sonrası ortaya çıkan göç neticesinde Kırım'dan gelen göçmenler tarafından meydana geldiğini belirtmektedir (Tunçdilek, 1954: 15/dn. 29). Bununla birlikte köy, “Yassı Eyük” adıyla 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/-), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/15) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Kayağlı İli Nahiyesi”ne (Doğru, 1990: 175); “Yassıöyük” adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Eski-şehir Kazası”na (BOA. TD. nr: 438/143: 61) bağlı bir köy olarak görülmektedir. Köy, Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 210).

Yaverören Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. H. 1311 tarihli arşiv belgesinde Kırım ve Gözleve göçmenleri tarafından, “Yaverviran” adlı mahalde (Canarlanlar, 2011: 23), 93 Harbi sonrası meydana gelen göç neticesinde kurulduğu belirtilen (İpek, 2006: 318) köyün eski adı *Yaverviran*'dır (İçişleri Bakanlığı, 1986: 336). “Yaverviran” adıyla 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında “Sivrihisar Kazası”na bağlı olarak yer alan (Yakut-Halıcı, 2009: 112: 102) köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Yaver viran” adıyla “Kozagaçı Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Yaverören* olarak değiştiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 291). Önder-Kırlı tarafından, H. 1317

yılına ait bir belgede⁴⁴ (Önder-Kırlı, 2005: 407) “Eskişehir’in Sivrihisar İlçesi’nin çevresi de Bulgaristanlı göçmenler tarafından yerleşmek üzere seçilen bölgeler arasındaydı. Sivrihisar’a ait Beylikuyu civarında bulunan Yaver Viran isimli bölgeye 34 haneden toplamda 140 nüfustan oluşan Bulgaristanlı göçmenler iskân edildi.” (Önder-Kırlı, 2005: 407) ifadesinin geçtiği belirtilen *Yaver Viran* adlı bölgenin, *Beylikuyu* civarında olduğunun belirtilmesi, sözü geçen bölgenin, Yaverören Köyü ile ilgili olmayıp, Benlikuyu Köyü’nün yanında bulunan Benliyaver Köyü ile ilgili olduğunu düşündürmektedir.

Yazılıkaya Köyü: Han İlçesi’ne bağlıdır. Çifteler Kaymakamlığı tarafından köyün 1886 yılında, 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Kafkaslardan gelen Çerkezler tarafından kurulduğu belirtilmekle birlikte (Çifteler, 1990: 64) köy, 979 (1571-1572) tarihli tapu tahrir defterinde (TKA. TD. nr: 76/209a) “Yazılı Kaya” adıyla “Barçınlu Kazası”na bağlı bir köy olarak görülmektedir (Halaçoğlu, 2009: 2334).

Yazır Köyü: Günyüzü İlçesi’ne bağlıdır. Köy, 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/28), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/39b) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Sivrihisar’a tâbi Günyüzü Nahiyesi”ne (Doğru, 1990: 178), 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/366), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/268), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/165) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar” adıyla nahiye (Doğru, 1997: 154) ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr” adıyla kaza (BOA. TD. nr: 166/124: 111) olarak kaydedilen Sivrihisar’a bağlı bir köy olarak geçmektedir.

Yeni Akçayır Köyü: Tepebaşı İlçesi’ne bağlıdır. Bugün *Yeni Akçayır* ve *Yörük Akçayır* adlarıyla iki ayrı köy halinde bulunan köyün, önceki dönemde *Akçayır* adıyla tek bir köy olduğu düşünülmektedir. 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde (Doğru, 1989: 218) ve 1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıddık Bey’in risalesinde (Arslanbay, 1955: 129, Bayar, 2004:

⁴⁴ BOA. BEO. , 123925, 29 Nisan 1317 (12. 05. 1901).

71) “Akçayır” adıyla Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy yer almaktadır. 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Akçayır” adıyla Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köyün yer alması (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 285), bu ayrımın Cumhuriyet dönemi sonrası yaşandığını düşündürmektedir. Yöre halkı, Yeni Akçayır Köyü’nün ise yöre H. 1390 yılında Bulgaristan’ın Şumnu Kasabası’ndan gelen göçmenler tarafından kurulduğunu söylerken Tunçdilek, köyün 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde, Balkanlardan gelen göçmenler tarafından kurulduğunu belirtmektedir (Tunçdilek, 1954: 15/dn. 28). Eski adı *Muhacir Akçayır* olan (İçişleri Bakanlığı, 1986: 333) köyün 1930-1931 yılına ait bir kitapta “Muhacir Akçayır” adıyla Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmesi (Faruk Şükrü, 1930-1931: 87), adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Yeni Akçayır* olarak değiştirildiğini göstermektedir.

Yeni İncesu Köyü: Tepebaşı İlçesi’ne bağlıdır. 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Balkanlardan gelen göçmenler tarafından kurulduğu belirtilen (Tunçdilek, 1954: 15/dn. 28) köy, “İncesu” adıyla 1307 (1891-1892) tarihli 18. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmektedir (Öztürk, 2000: 192). Yöre halkı, 1949 yılında Porsuk Barajı’nın yapımı sırasında istimlak edilen köyün 14 km öteye taşındığını ve adının da “Yeni İncesu” olarak değiştirildiğini söylemektedir. Bununla birlikte köy, İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan 1977 durumunu gösteren kaynakta “İncesu” adıyla geçerken (İçişleri Bakanlığı, 1978: 335), 1985 durumunu gösteren kaynakta “Yeni İncesu” adıyla yer almaktadır (İçişleri Bakanlığı, 1986: 333). Bu bilgiler doğrultusunda köyün adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Yeni İncesu* olarak değiştirildiği kesin olmakla birlikte değişim tarihi konusunda yorum yapılamamaktadır.

Yeniköy: Mahmudiye İlçesi'ne bağlıdır. Köyün, 1919 yılında Romanya'dan gelen (Tezcan, 1982: 101) Tatarlar tarafından (Canarslanlar, 2011: 25) kurulduğu, sonraki dönemde Bulgaristan ve Romanya'dan gelen göçmenlerle büyüdüğü belirtilmektedir (Tezcan, 1982: 101).

Yeniköy: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı, 1917 yılında kurulan köyün Kırım ve Bulgaristan göçmeni olduğunu söylemektedir.

Yenisofça Köyü: Odunpazarı İlçesi'ne bağlıdır. Köyün, 1946 yılında Porsuk Barajı'nın hizmete girmesi sonucu, Kütahya Sofça Köyü'nün ikiye ayrılmasıyla kurulduğu belirtilmektedir (Kökel, 2004: 23).

Yeşildon Köyü: Alpu İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkının da ifade ettiği üzere, 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Kırım'dan gelen Tatarlar tarafından kurulduğu belirtilen (Tunçdilek, 1954: 15/dn. 29) köy, "Yeşilton" adıyla 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında merkeze bağlı bir köy olarak görülmektedir (Yakut-Halıcı, 2009: 108: 98).

Yeşilyurt Köyü: Mahmudiye İlçesi'ne bağlıdır. Köy Kurtuluş Savaşı öncesinde çayırılık bir arazi iken, Sarıkavak Köyü'nden gelenler tarafından köye yerleşilme girişiminde bulunulmuş, ancak köyün Yunan işgaline maruz kalınması sonucu Haymana tarafına geçilmiştir. Kurtuluş Savaşı'nın bitimiyle köye geri dönüş olmuş, ancak Doğançayır Köyü tarafından köyün kendi arazileri olduğunun söylenmesi sonucu çıkan sorunlar, kuruluş çalışmalarında aksamaya neden olmuştur. Adli yollardan yerleşimine karar verilmesi ve göç alması sonucu köy, Sarıkavak ve Haymana'dan gelenler ile kalabalıklaşmıştır (Tezcan, 1982: 103-104). Yöre halkı, köyün 1920 yılında kurulduğunu söylemektedir.

Yukarı Çağlan Köyü: Odunpazarı İlçesi'ne bağlıdır. Bugün *Aşağı Çağlan*, *Yukarı Çağlan* olarak ikiye ayrılmış olduğu düşünülen “Çağlan Köyü”, 1889-1891 yıllarına ait 2 Numaralı Şer'iyye Sicili'nde görülmektedir (Önder, 2001: 258). Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Çağlan” adıyla, Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmesi, Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Aşağı Çağlan* ve *Yukarı Çağlan* olarak ayrıldığını göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 285).

Yukarı Dudaş Köyü: Beylikova İlçesi'ne bağlıdır. Bugün *Aşağı Dudaş*, *Yukarı Dudaş* olarak ikiye ayrılmış olan *Dudaş Köyü*, “Tutaş” adıyla 928 (1521) (BOA. TD.nr: 112/15), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/8) tarihli tapu tahrir defterlerinde bir nahiye olarak geçmektedir (Doğru, 1990: 188). Tunçdilek tarafından 1912 Balkan Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde meydana gelen köyler arasında *Yeni Dudaş* adında bir köy bulunmakla birlikte bunun *Aşağı Dudaş Köyü* mü yoksa *Yukarı Dudaş Köyü* mü olduğu bilinmemektedir (Tunçdilek, 1954: 16/dn. 32).

Yukarı Ilıca Köyü: Odunpazarı İlçesi'ne bağlıdır. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki haritadan hareketle, bugün *Aşağı Ilıca* ve *Yukarı Ilıca* olmak üzere ikiye ayrıldığı düşünülen “Ilıca Köyü”, defterde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/230: 59).

Yukarı İğdebağacı Köyü: Beylikova İlçesi'ne bağlıdır. Bugün *Aşağı İğdebağacı*, *Yukarı İğdebağacı* olarak ikiye ayrılmış olan “İğdebağacı Köyü”, 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/21a), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/133a) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Mihaliççık” adıyla nahiye (Doğru, 1990: 185) ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Mihaliçlik” adıyla kaza (BOA. TD. nr: 166/142: 99) olarak kaydedilen Mihaliççık'a bağlı bir köy olarak geçmektedir. Yukarı İğdebağacı Köyü ise, 1260-1261 (1844-1845) yıllarına ait temettu'at

defterinde (BOA. ML. VRD. TMT. nr: 9052/4-31) “Mihalıççık Kazası”na bağlı bir köy olarak görülmektedir (Adıgüzel, 2007: 47, 206).

Yukarı Kalabak Köyü: Odunpazarı İlçesi’ne bağlıdır. Köyün Aşağı Kalabak (bugünkü Lütfiye Köyü) ile birlikte tek bir Kalabak Köyü’nden ayrıldığı düşünülmektedir. Bugün kullanılan Kalabak Suyu’nun Atatürk’ün emri ile Eskişehir’e getirildiği köy olan Yukarı Kalabak Köyü’nün 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Balkanlardan gelen göçmenler tarafından kurulduğu belirtilmektedir (Tunçdilek, 1954: 15/dn.28) Köyün eski adı yöre halkından edinilen bilgiye göre *Işık Elek*’tir. “Işık Elek” adıyla 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmektedir (Yakut-Halıcı, 2009: 109). Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Işıkelek” adıyla (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 285), 1930-1931 yılına ait bir kitapta “Yukarı Kalabak” adıyla (Faruk Şükrü, 1930-1931: 87) Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak yer alması, *Yukarı Kalabak* adını Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra aldığını göstermektedir. Ancak köyün *Işıkelek* adıyla Cumhuriyet dönemi öncesinde var olması nedeniyle, köyün ayrıldığı düşünülen Kalabak Köyü’nün de Cumhuriyet dönemi öncesinde var olduğu, bu nedenle *Kalabak* adının Cumhuriyet dönemi öncesine ait bir isim olduğu düşünülmektedir.

Yukarı Kartal Köyü: Tepebaşı İlçesi’ne bağlıdır. Köy “Yukarı Kartal” adıyla 1307 (1891-1892) tarihli 18. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmektedir (Öztürk, 2000: 192). Yöre halkı, zorunlu iskân sırasında Aydın’dan gelen Yörükler tarafından kurulan köyün eski adının *Yörük Kartal* olduğunu söylemektedir. 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde (Doğru, 1989: 218) ve 1930-1931 yılına ait bir kitapta (Faruk Şükrü, 1930-1931: 86), Eskişehir merkez kazaya bağlı olarak, Aşağı Kartal Köyü’nün eski adı olduğu belirtilen “Çerkez Kartal” adının yanında, “Kartal” adında bir köyün varlığı, Yukarı Kartal Köyü’nün bu dönemde *Kartal*

adıyla yer aldığını düşündürmektedir. Ancak 1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıddık Bey'in risalesinde “Yörük Kartal” adıyla (Arslanbay, 1955: 129, Bayar, 2004: 71), 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Yukarı Kartal” adıyla (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 286) Eskişehir merkez kazaya bağlı köylerin yer alması, karışıklığa neden olmaktadır. Bu bilgiler doğrultusunda bugün yan yana bulunan *Aşağı Kartal* ve *Yukarı Kartal* köylerinin, *Kartal* adında tek bir köyden ayrıldığı düşünülmele birlikte Yukarı Kartal Köyü'nün adının gösterdiği değişimler konusunda yorum yapılamamaktadır. Ancak köyün *Yukarı Kartal* adıyla Cumhuriyet dönemi öncesinde var olması, sınıflandırma açısından yeterlidir.

Yukarı Kepen Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Bugün *Aşağı Kepen*, *Yukarı Kepen* olarak ikiye ayrıldığı düşünülen “Kepen Köyü”, 871 (1466) (BOA. MAD. nr:8/9b), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/50A) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Sivrihisar’a tâbi Günyüzü Nahiyesi”ne (Doğru, 1990: 181); 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/383), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/289), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/185) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar” adıyla nahiye (Doğru, 1997: 176) ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr” adıyla kaza (BOA. TD. nr: 166/129, 130: 102) olarak kaydedilen Sivrihisar’a bağlı bir köy olarak yer almaktadır.

Yukarı Kuzfindık Köyü: İnönü İlçesi'ne bağlıdır. Bugün *Aşağı Kuzfindık*, *Yukarı Kuzfindık* olarak ikiye ayrılmış olan “Kuzfindık Köyü”, 1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıddık Bey'in risalesinde “Ertuğrul Sancağı Söğüt Kazası”na bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Arslanbay, 1955: 134, Bayar, 2004: 73) Bayar, 19. yüzyıl ortalarında bugünkü köyün bulunduğu alanda kurulan Kuzfindık Köyü'nün bir kısmının aşağıya inerek Aşağı Kuzfindık Köyü'nü kurduklarını söylemektedir (Bayar, 2004: 219).

Yukarı Söğüt Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. Köyün bugün mahalle olan *Aşağı Söğüt Köyü* ile tek bir *Söğüt Köyü*'nden ayrıldığı düşünülmektedir. Köy, “Yukarı Söğüd” adıyla 928 (1521) (BOA. TD. nr: 112/156) (Doğru, 1990: 192), 937 (1530) (BOA. TD. nr: 438/205: 57), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/83) (Doğru, 1990: 192) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Oynaş Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak görülmektedir.

Yukarı Söğütönü Köyü: Bugün Tepebaşı İlçesi'ne bağlı mahalledir. Köy, “Söğüd Eyüğü” adıyla 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/-), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/15) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Katmar Nahiyesi”ne (Doğru, 1990: 176)⁴⁵; 928 (1521) (BOA. TD. nr: 112/78), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/43) tapu tahrir defterlerinde “Ok Nahiyesi”ne (Doğru, 1990: 189) bağlı bir köy olarak geçmektedir. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki haritada, bu defterde “Yukarı Söğüd-öyüğü” adıyla “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı olarak yer alan köy (BOA. TD. nr: 438/226: 61), bugün Seyitgazi İlçesi'ne bağlı Yukarı Söğüt Köyü'nün bulunduğu alanda yer almaktadır. Ancak Yukarı Söğüt Köyü'nün, “Yukarı Söğüd” adıyla 928 (1521) (BOA. TD. nr: 112/156), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/83) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Oynaş Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak yer alması (Doğru, 1990: 192) ve Aşağı Söğütönü Köyü'nün, “Aşağı Söğüd Eyüğü” adıyla 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/-), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/15) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Katmar Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak geçmesi (Doğru, 1990: 176) nedeniyle, Yukarı Söğüt Köyü'nün 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Oynaş Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak yer aldığı (BOA. TD. nr: 438/205: 57), Yukarı Söğüd-öyüğü” adıyla “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı olarak geçen köyün (BOA. TD. nr: 438/226: 61) ise, bugünkü Yukarı Söğütönü Köyü

⁴⁵ Belgede “Söğüd Eyüğü” adıyla yer alan köyün yanında “Aşağı Söğüd Eyüğü” adıyla bugünkü Aşağı Söğütönü Köyü'nün geçmesi nedeniyle, söz konusu köyün Yukarı Söğütönü Köyü olduğu düşünülmektedir.

olduğu düşünülmektedir. Köy Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 185).

Yunusemre Köyü: Bugün Mihalıççık İlçesi'ne bağlı belediyedir. Kuruluşu yaklaşık 1000 yıl öncesine dayandırılan köyün eski adının *Sarıköy* olduğu, 1953 yılında *Yunus Emre* olarak değiştirildiği belirtilmektedir (Taşlıca, 1994: 73). Köy, “Saru” adıyla 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/1b), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/67) tarihli maliyeden müdevver defterlerde (Doğru, 1990: 180), “Sarıköy” adıyla 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/418) tarihli tapu tahrir defterinde (Doğru, 1997: 215) Sivrihisar Nahiyesi'ne bağlı bir köy olarak görülmektedir. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde Sifri-hisâr Kazası'na bağlı olarak “Saru” adıyla BOA. TD. nr: 166/132: 107) ve “Saru-köy” BOA. TD. nr: 166/127: 107) adıyla iki köy bulunmakta, defterdeki haritada bugünkü köyün yerinde “Saru-köy” yer almaktadır. Ancak Doğru tarafından, Kanuni Devrine ait olduğu söylenen (Doğru, 1994: 6) 435 numaralı tapu tahrir defterinde (BOA. TD. nr: 435/154A) Gecek Pınarı adıyla Sivrihisar Nahiyesi'ne bağlı bir zaviyenin olduğu, bu zaviyenin defterde Yunus Emre Köyü'nde bulunduğu söylenmektedir (Doğru, 1997: 109). Doğru bu konuya şüpheyile yaklaşmış ancak köyün bugünkü Yunus Emre Köyü ile ilişkisi konusunda yorum yapmamıştır. Bununla birlikte 979 (1571-72) (TKA. TD. nr: 76/181a) tarihli tapu tahrir defterinde “Yunus Emre” adıyla Beğ Sancağı Sivrihisar Kazası'na bağlı bir köy görülmektedir (Halaçoğlu, 2009: 1863). Ancak 1311 (1893-1894) tarihli Ankara Vilayeti Salnamesi'nde “Sarıköy” adıyla “Sivrihisar Kazası”na bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Yıldırım, 2006: 137). Ayrıca 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Sarıköy” adıyla “Kozağacı Nahiyesi”ne bağlı bir köy bulunmaktadır (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 291). Bütün bu bilgiler ışığında köyün, *Sarı/Sarıköy* adlarından sonra bir dönem *Yunus Emre* adını almış olabileceği, daha sonra tekrar *Sarıköy* adıyla yer alan köyün, *Yunus Emre* adını Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra almış olabileceği düşünülebilir. Ancak kesin bir ifade kullanmak mümkün değildir.

Yürük Akçayır Köyü: Tepebaşı İlçesi'ne bağlıdır. Bugün *Yeni Akçayır* ve *Yörük Akçayır* adlarıyla iki ayrı köy halinde bulunan köyün, önceki dönemde *Akçayır* adıyla tek bir köy olduğu düşünülmektedir. Köy, 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde (Doğru, 1989: 218) ve 1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıddık Bey'in risalesinde (Arslanbay, 1955: 129, Bayar, 2004: 71) "Akçayır" adıyla Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmektedir. 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta "Akçayır" adıyla Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köyün yer alması (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 285), söz konusu ayrımın Cumhuriyet dönemi sonrası yaşandığını düşündürmektedir. Yöre halkı, köyün zorunlu iskân döneminde Aydın'dan gelen Yörükler tarafından kurulduğunu söylemektedir. Bayar tarafından da yöre ile aynı ifadeler kullanılmıştır (Bayar, 2004: 176). Yürük Akçayır Köyü, 1930-1931 yılına ait bir kitapta "Yörük ve Akçayır" adıyla görülmektedir (Faruk Şükrü, 1930-1931: 87).

Yürük Karacaören Köyü: Odunpazarı İlçesi'ne bağlıdır. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki haritada bugünkü köyün yerinde "Karaca-vıran" adıyla "Karaca-şehir Nahiyesi"ne bağlı bir köy yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/228, 229, 230: 60). Köy, Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 189, 191). Bayar, köye cemaatlerin iskânının 18. yüzyıl sonlarında başladığını ifade ederken (Bayar, 2004: 176-177) yöre halkı, köyün 1865 yılında zorunlu iskân sırasında Aydın bölgesinden gelen Yörükler tarafından iskân edildiğini söylemektedir. "Yörük Karacavıran" adıyla 1307 (1891-1892) tarihli 18. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde Eskişehir merkez kazaya bir köy olarak geçen (Öztürk, 2000: 192) köyün "Yörükkaracaören" adıyla 1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıddık Bey'in risalesinde Eskişehir merkez kazaya bağlı olarak görülmesi (Arslanbay, 1955: 129, Bayar, 2004: 71), adının Cumhuriyet'in kuruluşundan önce *Yürük Karacaören* olarak değiştiğini göstermektedir.

Yürük Kırka Köyü: Odunpazarı İlçesi'ne bağlıdır. Bayar, köyün Karakeçili Yörükleri tarafından kurulduğunu belirtirken (Bayar, 2004: 177) yöre halkı, köyün zorunlu iskân döneminde kurulduğunu söylemektedir. Bununla birlikte 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki haritada, bugünkü köyün yerinde “Kırka” adıyla “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı bir köy yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/226: 60). Köy, Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 185). Bu köyün bugün Seyitgazi İlçesi'ne bağlı olan Kırka Bucağı olduğu düşünülebileceği gibi, bugünkü Kırka Bucağı'nın 438 numaralı defterde “Kırka” adıyla “Oynaş Nahiyesi”ne bağlı olarak geçen köy olduğu düşünülmektedir (BOA. TD. nr: 438/205: 54). Ayrıca 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/-), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/15) yıllarına ait maliyeden müdevver defterlerde “Kırka” adıyla “Kayağı İli Nahiyesi”ne bağlı bir köyün varlığı, bu görüşü destekler niteliktedir (Doğru, 1990: 175). Köy, “Yörük Kırka” adıyla 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında merkeze bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Yakut-Halıcı, 2009: 109: 99).

Yürükyayla Köyü: İnönü İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı, köyün zorunlu iskân döneminde Yörükler tarafından kurulduğunu, daha sonra Erzurum Hınıs'tan göç aldığını, bugün ise köyde sadece bir Yörük hanesinin kaldığını söylemektedir. Bayar da, yöre halkı ile aynı ifadeler kullanmıştır (Bayar, 2004: 224-225). Köy, 1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıddık Bey'in risalesinde “Ertuğrul Sancağı Söğüt Kazası”na bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Arslanbay, 1955: 133, Bayar, 2004: 73).

Zaferhamit Köyü: Çifteler İlçesi'ne bağlıdır. Köyün, Osmanlı dönemine ait bir belgede, *Zaferhamid* adıyla Köstence'den (Dobruca) gelen Tatarlar tarafından (Canarslanlar, 2011: 23), 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde (Çifteler, 1990: 65, İpek, 2006: 318, Tunçdilek, 1954: 15/dn. 29, Şahbaz, 2007: 66, 68) kurulduğu, Cumhuriyet'in ilk yıllarında Romanya ve Kırım'dan gelen göçmenlerle nüfusunun arttığı belirtilmektedir. Yöre halkı

tarafından da Abdülhamit döneminde Kırım göçmenleri tarafından kurulduğu belirtilen köy, 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında “Sivrihisar Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmektedir (Yakut-Halıcı, 2009: 111: 101). Doğru tarafından ekte verilen 438 numaralı tapu tahrir defterinde “Kara Hamid” adıyla “Karaca Şehir Nahiyesi”ne bağlı olarak bulunduğu söylenen köyün bugünkü Zaferhamit Köyü olduğu belirtilmekle birlikte (Doğru, 1992: 187) Doğru tarafından “Kara Hamid” adıyla verilen köyün defterde dizinde de verildiği üzere “Kara Cemşîd” adıyla yer aldığı düşünülmektedir (BOA. TD. nr: 438/227: 59).

Zeyköy: Sivrihisar İlçesi’ne bağlıdır. Köy, 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında “Sivrihisar Kazası”na bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Yakut-Halıcı, 2009: 111: 101).

I.3.2. Cumhuriyet Dönemi

***Ahılar Köyü:** Tepebaşı İlçesi’ne bağlıdır. Köy valilik kayıtlarında *Ahiler* adıyla geçerken, haritada *Ahılar* adıyla yer almaktadır. Yöre halkı tarafından *Ahılar* olarak adlandırılan köyün 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Çerkezler tarafından *Ağalar* adıyla kurulduğu, Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Ahılar* adını aldığı belirtilmektedir. Ancak değişimin herhangi bir kaynaktan takip edilememesi ve 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynaktan köyün “Ahılar” adıyla geçmesi (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 258) nedeniyle bu değişim şüphelidir.

Akgüney Köyü: Beylikova İlçesi’ne bağlıdır. 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Kafkaslardan gelen Çerkezler tarafından kurulduğu belirtilen (İpek, 2006: 318, Tunçdilek, 1954: 15/dn. 27) köyün kuruluş adı *Rahmiye*’dir (İçişleri Bakanlığı, 1986: 335). “Rahmiye” adıyla 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında “Mihalıccık Kazası”na bağlı olarak yer alan (Yakut-Halıcı, 2009: 108: 98) köyün 1928 tarihli

Köylerimiz adlı kaynakta “Rahmiye” adıyla “Mihalıccık Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmesi adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Akgüney* olarak değiştiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 292). Yöre halkından edinilen bilgiye göre köyün adı mahkemeye yapılan talep üzerine 2011 yılında tekrar *Rahmiye* olarak değiştirilmiştir. Ancak köyün kullandığımız haritada *Akgüney* adıyla yer alması sebebiyle köy bu adla sınıflandırılmaya tâbi tutulmuştur.

Aktepe Köyü: Alpu İlçesi’ne bağlıdır. 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Kırım’dan gelen Tatarlar tarafından kurulduğu belirtilen (Canarslanlar, 2011: 23, İpek, 2006: 321, Yazıcı-Demirel, 2006: 276, Tunçdilek, 1954: 15/dn. 29) köyün eski adı *Rıfkiye*’dir (İçişleri Bakanlığı, 1986: 333). “Rıfkiye” adıyla 1316 (1900–1901) tarihli 25.⁴⁶ Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde Eskişehir merkez kazaya bağlı olarak görülen (Doğru, 1989: 218) köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Rıfkiye” adıyla Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak yer alması adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Aktepe* olarak değiştiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 286).

Akyurt Köyü: Mahmudiye İlçesi’ne bağlıdır. 1307 (1890) tarihli bir belgede “Lütfiye” adıyla (Canarslanlar, 2011: 23), 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde (İpek, 2006: 317), Kırım ve Romanya’dan gelen göçmenler tarafından kurulduğu belirtilen köy 1950 yılında Bulgaristan’dan gelen göçmenlerle büyümüştür. Eski adı *Lütfiye* olan köy (Tezcan, 1982: 73) “Lütfiye” adıyla 1889–1891 yıllarına ait 2 Numaralı Şer’iyye Sicili’nde geçmektedir (Önder, 2001: 259). Köyün adı 1960 yılında *Akyurt* olarak değiştirilmiştir (Tezcan, 1982: 73).

⁴⁶ Hüdavendigâr Vilayet Salnameleri’nde H. 1302 tarihli 13. Salnamenin numarası 12 olarak verilmiş bu durum sonraki salnamelerin de numaralandırılmasını etkilemiştir (Selamet, 2009: 105). Burada salnamenin numarası bilgi alınan kaynakta belirtilmediği için aslına bağlı kalarak verilmiştir.

Arslanbeyli Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. Kuruluşu Seyitgazi Kaymakamlığı tarafından hazırlanan kitapta 1300 yılına kadar dayandırılmaktadır. Köye ilk yerleşimin Horasan'dan gelenler tarafından yapıldığı, bunların arasında köye ismini veren İlyas Horasanî yani Seyyid Sultan Şüceaddin Veli'nin⁴⁷ de yer aldığı belirtilmektedir (Seyitgazi, 1992: 102). Bayar ise köyün 15. yüzyılda kurulduğunu, daha sonra Bursa ve Kütahya'dan gelen Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edildiğini söylenmektedir (Bayar, 2004: 264–265). Eski adı *Şüca'el-din* olan köy bu adla 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmektedir (Yakut-Halıcı, 2009: 108: 98). Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Şüca'el-din” adıyla “Seydigazi Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmesi adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Arslanbeyli* olarak değiştiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 288).

Aydınlık Köyü: Mihalicçık İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkından edinilen bilgiye göre eski adı *Ahişeyh* olan köy “Ahişeyh” adıyla 1260-1261 (1844-1845) yıllarına ait temettu'at defterinde (BOA. ML. VRD. TMT. nr: 9028/2-6) “Mihalicçık Kazası”na bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Adıgüzel, 2007: 47, 205). Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Ahi Şeyh” adıyla yer alması (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 292) adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Aydınlık* olarak değiştirildiğini göstermektedir.

Aydınlık Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkından edinilen bilgilere göre eski adı *Kanlıca* olan köy 1948 yılında Konya'nın Yunak İlçesi'nden Sivrihisar'a bağlanmıştır. 1936 ve 1952 yıllarında Bulgaristan ve Romanya'dan göç aldığı söylenen köyün Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Aydınlık* adını aldığı belirtilmektedir.

⁴⁷ Tam adı Ebu'l Beka Baba İlyas Sücaeddin Veli olan Babai Tarikatı'nın şeyhi ve kurucusu Şeyh Sücaeddin Veli, 12. yüzyıl sonları 13. yüzyıl başlarında yaşamış Horasan erenlerindendir.

Behçetiye Köyü: Tepebaşı İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı, köyün 1930'lu yıllarda Yunanistan'dan gelen göçmenler tarafından kurulmuş olabileceğini söylemektedir. Tunçdilek ise köyün 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Balkanlardan gelen göçmenler tarafından kurulduğunu belirtmektedir (Tunçdilek, 1954: 15/dn. 28). Yöre halkından edinilen bilgiye göre Romanya ve Kırım'dan göç alan köy, 1960 yılına kadar Söğüt'e bağlı kalmıştır. Yöre halkı eski adının *Gümbürdek* olduğunu söylediği köyün adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Behçetiye* olarak değiştirildiğini tahmin etmektedir.

Belkese Köyü: Alpu İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkından edinilen bilgilere göre önceleri Gökçekaya Köyü'nün yaylası olan köye, yaylacılık amacıyla gelen bir ailenin oturmasıyla ilk yerleşme gerçekleşmiş, köy zaman içinde kalabalıklaşarak 1968 yılında muhtarlık olmuştur. Yayla olduğu dönemde adı Gökçekaya Yaylası iken köy kurulduğu zaman Belkese adını almıştır. İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan kaynaklarda 1971 durumda yer almayan köyün 1977 durumunu gösteren kaynaktaki yer alması (İçişleri Bakanlığı, 1978: 335) yöre halkının ifadesini, muhtarlık oluş tarihi dışında, doğrular niteliktedir.

Beyazaltın Köyü: Tepebaşı İlçesi'ne bağlıdır. Eski adı *Sepetçi* olan (İçişleri Bakanlığı, 1986: 333) köy, "Sepetçi" adıyla 979 (1571-1572) tarihli tapu tahrir defterinde (TKA. TD. nr: 76/ -) "Eskişehir Kazası"na bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Halaçoğlu, 2009: 2018). Karakeçili Yörükleri tarafından 18. yüzyılda iskân edildiği belirtilen (Bayar, 2004: 131) köyün İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan kaynaktaki *Sepetçi* adıyla yer alması (İçişleri Bakanlığı, 1986: 333) köy adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Beyazaltın* olarak değiştirildiğini göstermektedir.

Beykışla Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. Seyitgazi Kaymakamlığı tarafından hazırlanan bir kitapta yaklaşık 130 yıl önce (Seyitgazi, 1992: 103), yöre halkı ve Tunçdilek tarafından ise Kırım Harbi (1853-1856) sonrasında başlayarak, 1859 yılında kırılan Çerkez direnişi sonucu yaşanan göç neticesinde Kafkaslardan gelen Çerkezler tarafından kurulduğu belirtilen (Tunçdilek, 1954: 14/dn. 23) köyün eski adı *Feyziabat*'tır (İçişleri Bakanlığı, 1986: 335). “Feyz Âbâd” adıyla 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında Eskişehir merkez kazaya bağlı olarak geçen (Yakut-Halıcı, 2009: 109: 99) köy, yöre halkının belirttiğine göre *Feyz Âbâd* adından sonra *Çengiş* ve *Çeçenîş* adlarını almıştır. Bayar, Seyitgazi Çatören Köyü'nün kuruluşu ile ilgili bilgi verilirken “zorunlu iskânın başlamasıyla köy halkına önce Çengiş Köyü'nün olduğu yer verilmiş ancak burayı uygun bulmadıkları için Çatören mevkiine gelip yerleşmişlerdir” (Bayar, 2004: 267) şeklinde bir ifade kullanmıştır. Bayar tarafından *Çengiş Köyü* ifadesi ile ilgili açıklama yapılmamakla birlikte bugünkü Beykışla Köyü'nün kastedildiği düşünülmektedir. Ancak *Çengiş* ve *Çeçenîş* adlarının başka bir kaynakta Beykışla Köyü'nün eski adları olarak verilmemesi nedeniyle kesin bir ifade kullanmak mümkün değildir. Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Feyz Âbâd” adıyla “Seydi Gazi Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Beykışla* olarak değiştiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 288).

Beyyayla Köyü: Günyüzü İlçesi'ne bağlıdır. Eski adı *Sürez* olan (İçişleri Bakanlığı, 1986: 336) köy “Süres” adıyla 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/366), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/268), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/184) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak görülmektedir (Doğru, 1997: 155). Köyün adı Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Beyyayla* olarak değiştirilmiştir (Pilancı, 2005: 253).

Beyyayla Köyü: Günyüzü İlçesi'ne bağlıdır. Bugün *Kürtler Yaylası* adı ile Günyüzü'ne bağlı *Beyyayla Köyü*'nün yaylasıdır. Özalp, yaylanın, önceki dönemde *Kürtler* adıyla bir köy olduğunu söylemektedir (Özalp, 1960: 30). Bu nedenle 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Kürtler” adıyla “Sifri-hisâr Kazası”na bağlı olarak yer alan köyün bugünkü *Kürtler Yaylası* olduğu düşünülmektedir (BOA. TD. nr: 166/124: 104). 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Kürtler” adıyla “Kozağacı Nahiyesi”ne bağlı bir köyün yer alması (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 291) köy adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Beyyayla* olarak değiştiğini göstermektedir.

Beyyazı Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Yöreden edinilen bilgiye göre eski adları *Devletşah* ve *Dolaşa* olan köy, “Devletşah” adıyla 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/359), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/259), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/159) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar” adıyla nahiye (Doğru, 1997: 146), 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr” adıyla kaza (BOA. TD. nr: 166/123: 95) olarak kaydedilen Sivrihisar'a bağlı bir köy olarak yer almaktadır. Köyün adı Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Beyyazı* olarak değiştirilmiştir (Pilancı, 2005: 253).

Buhara Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Yeni bir köy olması nedeniyle adı, tezde kullanılan haritada geçmemektedir. Köyün, satın alınan *Potoğlu Çiftliği*'nde bir yerleşme iken, 2008 yılında *Ağabeydin Mahallesi* olduğu, 2009 yılında ise köy statüsüne alındığı ve halk oylamasıyla *Buhara* adını aldığı ifade edilmektedir (<http://www.haberinyeri.net>).

Cumhuriyet Köyü: Tepebaşı İlçesi'ne bağlıdır. Yöreden edinilen bilgiye göre eski adları *Sekiviran* ve *Sekiören* olan köy “Seki Viran” adıyla 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/-), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/15) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Kayağlı İli Nahiyesi”ne (Doğru, 1990: 175), 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne (BOA. TD. nr: 438/227,

228: 61) bağı bir köy olarak görölmektedir. Köy Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 186, 189). Daha sonra *Sekiören* adını alan köy, yöre halkından edinilen bilgiye göre yerleşim yerinin kötü olması nedeniyle valilik tarafından 1973 yılında düz bir alana taşınmış ve adı *Cumhuriyet* olarak değiştirilmiştir.

Çalkaya Köyü: Mihalıççık İlçesi'ne bağlıdır. Kaynaklarda *Ermelek* (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 292, Yakut-Halıcı, 2009: 110: 100, İçişleri Bakanlığı, 1986: 334, Yıldırım, 2006: 169) ve *Ermenek* (BOA. TD. nr: 438/220: 58, Taşlıca, 1994: 59) adıyla geçen köyün eski adı yöre halkı tarafından *Ermenek* olarak bilinmektedir. Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Ermelek” adıyla “Mihalıccık Kazası”na bağı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Çalkaya* olarak değiştiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 292). *Ermenek* adıyla 16. Yüzyıl tapu tahrir defterleri ve 18. yüzyıl vakf-ı cedit defterinde Varsak ve Döğeri boylarına mensup olarak İçel Sancağı’nda bir cemaatin bulunması nedeniyle (Halaçoğlu, 2009: 385, 386, 796, 1452, 2038) köyün eski adının *Ermenek* olabileceği düşünülmektedir. Adıgüzel tarafından 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Ermenek” adıyla yer aldığı belirtilen köy (Adıgüzel, 2007: 27) defterin orijinalinde, dizinde de verildiği gibi “Ermeni” adıyla yer almaktadır (BOA. TD. nr: 166/ 143: 96).

Çamlıca Köyü: Odunpazarı İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkından edinilen bilgiye göre 93 Harbi öncesinde Bulgaristan Filibe’den önce Kütahya’nın Belice Köyü’ne daha sonra ise Eskişehir’e gelen göçmenler tarafından kurulduğu söylenen köyün eski adı *Sarıöküz*’dür (İçişleri Bakanlığı, 1978: 335). Köy “Sarıöküz” adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağı bir mezra olarak görölürken (BOA. TD. nr: 438/231: 60) 1307 (1891-1892) tarihli 18. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde Eskişehir merkez kazaya bağı bir köy olarak görölmektedir (Öztürk, 2000: 192). Doğru, ekte verilen defterde “Sarı Öküz” adıyla “Karaca Şehir Nahiyesi”ne bağı olarak yer alan meranın bugünkü Çamlıca

Köyü olduğunu belirtmektedir (Doğru, 1992: 194). Köyün İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan kaynaklardan 1970 durumunu gösteren kaynakta *Sarıöküz* adıyla (İçişleri Bakanlığı, 1971: 359), 1977 durumunu gösteren kaynakta *Çamlıca* adıyla yer alması (İçişleri Bakanlığı, 1978: 335) adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Çamlıca* olarak değiştirildiğini göstermektedir.

Dikmen Köyü: Çifteler İlçesi'ne bağlıdır. Çifteler Kaymakamlığı'na ait bir kitapta köyün, 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Bulgaristan'dan gelen göçmenler tarafından kurulduğu, ilk adının *Nasriye* olduğu, Kurtuluş Savaşı döneminde *Yaralı* adını aldığı söylenmektedir (Çifteler, 1990: 56). Bununla birlikte köy 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Yaralu” adıyla “Sifri-hisâr Kazası”na bağlı bir köy olarak görülmektedir (BOA. TD. nr: 166/127: 111). Köy “Nasriye” adıyla ise 1316 (1900-1901) yılına ait 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde Çifteler Harası'na bağlı olarak yer almaktadır (Doğru, 1989: 219). Bu nedenle *Yaralu* adıyla bulunan köyün, göç sırasında iskân edilerek *Nasriye* adını aldığı daha sonra tekrar *Yaralı* adını aldığı düşünülmektedir. Köyün adı 1961 yılında *Dikmen* olarak değiştirilmiştir (Çifteler, 1990: 56).

Doğanay Köyü: Çifteler İlçesi'ne bağlıdır. Eski adı *Köprübaşı* olan köy, *Doğanay* adını Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra almıştır (Çifteler, 1990: 56). Yöre halkı, bugünkü *Doğanay*, *Ortaköy* ve *Yenidoğan* köylerinin *Alikel* adıyla tek bir köy olduğunu, Cumhuriyet dönemi sonrasında *Alikel* Köyü'nün *Köprübaşı* (bugünkü *Doğanay* Köyü), *Ortaköy* ve *Doma* (bugünkü *Yenidoğan* Köyü) adıyla mahallelere ayrıldığını ve zamanla büyüyen bu mahallelerin muhtarlık halini aldığını söylemektedir. *Doğanay* ve *Yenidoğan* köylerinin 1971 (Çifteler, 1990: 56, 65), *Ortaköy*'ün ise 1974 yılında (Çifteler, 1990: 61) Emirdağ İlçesi'nden Çifteler'e bağlandığı söylenmektedir. Köyün adı Bayar (Bayar, 2004: 195) ve yöre halkı tarafından *Alikel* olarak söylenirken, İçişleri Bakanlığı ve Çifteler Kaymakamlığı tarafından hazırlanan kaynaklarda *Alikân* olarak verilmektedir (İçişleri Bakanlığı, 1986: 334, Çifteler, 1990: 56, 61, 65). “Alikel” adıyla 892 (1486) (BOA. TD. nr:

23/359), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/263) yıllarına ait tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar Nahiyesi”ne (Doğru, 1997: 147), ““Alî-gel” adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr Kazası”na (BOA. TD. nr: 166/123, 124, 133/90) ve “Ali Gel” adıyla 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/9b), 927 (1522) (BOA. MAD. nr: 64/90A) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Sivrihisar’a tâbi Günyüzü Nahiyesi”ne (Doğru, 1990: 181) bağlı olarak yer alan köylerin bu üç köyün ayrıldığı *Alikel* köyü olduğu düşünülmektedir. Bayar, Alikel Köyü’nün 19. yüzyıl sonlarında Yörük aşiretleri tarafından iskân edildiğini söylemektedir (Bayar 2004: 195).

Doğanca Köyü: Mahmudiye İlçesi’ne bağlıdır. İlk adının *Kayacık* olduğu belirtilen köyün tarihi 330 yıl öncesine dayandırılmaktadır (Tezcan, 1982: 77). 19. yüzyıl başlarında *Ankara Keskin Kazası Cönger Köyü*’nden gelen Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edilerek *Cönger* adını aldığı belirtilen (Bayar, 2004: 231) köy “Çönger” adıyla 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında merkeze bağlı bir köy olarak görülmektedir (Yakut-Halıcı, 2009: 109). Köyün adı 1963 yılında Doğanca olarak değiştirilmiştir (Tezcan, 1982: 77).

Doğançayır Köyü: Bugün Seyitgazi İlçesine bağlı belediyedir. Eski adları *Arabviran* (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 288) ve *Arapören* olan (İçişleri Bakanlığı, 1986: 335) köy, “Arab-virani” adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Seyyid-Gâzî Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmektedir (BOA. TD. nr: 438/142: 58). Doğru tarafından köy “Aşağı Virani” adıyla aktarılmış ve işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 209). Ancak köy defterin orijinalinde “Arab-virani” adıyla bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 438/142). Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Arabviran” adıyla “Seydi Gazi Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Arapören* ve *Doğançayır* olarak değiştiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 288).

Doğankaya Köyü: Odunpazarı İlçesi'ne bağlıdır. Köy, Tunçdilek tarafından 1912 Balkan Harbi ve sonrası ortaya çıkan göç neticesinde meydana geldiği belirtilen köyler arasında *Melemen Kuyusu* adıyla geçerken (Tunçdilek, 1954: 16/dn. 32) aynı kaynakta Tunçdilek tarafından hazırlanan haritada *Melemen* adıyla da yer almaktadır. Köyün eski adı İçişleri Bakanlığı'na ait, 1985 durumunu gösteren kaynakta *Melemen* olarak geçmektedir (İçişleri Bakanlığı, 1986: 333). Yöre halkı da köyün eski adının *Melemen* olduğunu söylemektedir. Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Melemen” adıyla Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Doğankaya* olarak değiştiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 287).

Gökbahçe Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. 16. yüzyılda Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edildiği belirtilen (Bayar, 2004: 272) köyün eski adı *Bahşâyîş*'dir (İçişleri Bakanlığı, 1986: 335). “Bahşâyîş” adıyla 1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıddık Bey'in risalesinde “Seyitgazi Nahiyesi”ne bağlı olarak yer alan (Arslanbay, 1955: 130, Bayar, 2004: 71) köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Bahşâyîş” adıyla “Seydi Gazi Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Gökbahçe* olarak değiştirildiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 288). Doğru tarafından ekte verilen 438 numaralı tapu tahrir defterinde “Canbaz Bahşayış” adıyla “Günyüzü Nahiyesi”ne bağlı olarak yer aldığı söylenen mezranın bugünkü Bahşayış Köyü olduğu belirtilmektedir (Doğru, 1992: 204). Defterde yer alan dizinde bu ada rastlanmaması ve Doğru tarafından mezranın “Günyüzü Nahiyesi”ne bağlı verilirken, Gökbahçe Köyü'nün Seyitgazi İlçe'sine bağlı olması nedeniyle, köyün bu mezra ile ilgili olması ihtimal dışında tutulmaktadır.

Gökçeğüney Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. Bayar, köyün 19. yüzyıldaki zorunlu iskânda Karakeçili Yörükleri tarafından *Karaağıl Yaylası*'na kurulması nedeniyle ilk adının *Karaağıl* olduğunu, daha sonra *Tonra* adını aldığını ifade etmektedir (Bayar, 2004: 273). Köy, “Tonra” adıyla 1321 (1905) yılında

yayımlanan Bekir Sıddık Bey'in risalesinde "Seyitgazi Nahiyesi"ne bağlı bir köy olarak görülmektedir (Arslanbay, 1955: 130, Bayar, 2004: 71). Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta "Tonra" adıyla "Seydi Gazi Kazası"na bağlı bir köy olarak yer alması, adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Gökçeğüney* olarak değiştirildiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 288).

Gökçekaya Köyü: Alpu İlçesi'ne bağlıdır. Eski adı *Ciceros* olan (İçişleri Bakanlığı, 1986: 333) köy, "Ciceroz" adıyla 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında merkeze bağlı bir köy olarak geçmektedir (Yakut-Halıcı, 2009: 108). Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta "Cicoro" adıyla Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Gökçekaya* olarak değiştirildiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 285).

Gökçeyayla Köyü: Han İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı, köyün 1905 yılında Karaçay göçmenleri tarafından *Kilise Yaylası* adıyla kurulduğunu belirtmektedir. Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra sırasıyla *Orhaniye*, *Kestanelik* ve *Gökçeyayla* adlarını aldığı söylenen köyün 1993 yılında Afyon'dan Eskişehir'e bağlandığı ifade edilmektedir.

Gözeler Köyü: Mihaliçcik İlçesi'ne bağlıdır. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde "Mihaliçlik Kazası"na bağlı bir köy olarak yer alan (BOA. TD. nr: 166/142: 106) *Obruk Köyü*'nün *Obruk Şemsiler* (ya da *Obruk Şemsiye*-bugünkü adı *Gözeler*) ve *Obruk Minnetler* (bugünkü adı *Obruk*) olarak ikiye ayrılması sonucu kurulmuş olan Gözeler Köyü'nün eski adı *Obruk Şemsiler* (Taşlıca, 1994: 62, İçişleri Bakanlığı, 1986: 334, Dâhiliye Vekâleti, 1928: 292) ya da *Obruk Şemsiye*'dir (Yakut-Halıcı, 2009: 110: 100). "Obruk Şemsiye" adıyla 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında "Mihaliçcik Kazası"na bağlı olarak geçen (Yakut-Halıcı, 2009: 110: 100) köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta "Obruk Şemsiler" adıyla "Mihaliçcik

Kazası”na bağı bir köy olarak yer alması, adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Gözeler* olarak değiştirildiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 292). Yöre halkı, değişim tarihini 1960 olarak söylemektedir.

Gülçayır Köyü: Sivrihisar İlçesi’ne bağlıdır. 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde kurulduğu belirtilen (İpek, 2006: 318) köyün eski adı *Ümraniye*’dir (İçişleri Bakanlığı, 1986: 336). “Ümraniye” adıyla 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde Eskişehir merkez kazaya bağı olarak görülen (Doğru, 1989: 218) köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Umraniye” adıyla “Kozagaçı Nahiyesi” ne bağı bir köy olarak yer alması, adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Gülçayır* olarak değiştirildiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 291).

Gülpınar Köyü: Odunpazarı İlçesi’ne bağlıdır. Eski adı *Mamuca* olan (İçişleri Bakanlığı, 1986: 333) köy “Mamıca” adıyla 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/-), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/15) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Katmar Nahiyesi”ne (Doğru, 1990: 176), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 112/78), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/43) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Ok Nahiyesi”ne (Doğru, 1990: 189), 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne (BOA. TD. nr: 438/227, 229: 60) bağı bir köy olarak geçmektedir. Köy Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 187, 191). Köyün adı Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Gülpınar* olarak değiştirilmiştir (Pilancı, 2005: 253).

Gümüşbel Köyü: Seyitgazi İlçesi’ne bağlıdır. Seyitgazi Kaymakamlığı tarafından hazırlanan bir kitapta köyün Bulgaristan’dan gelen göçmenler tarafından kurulduğu belirtilirken (Seyitgazi, 1992: 106) Tunçdilek köyün Kırım Harbi (1853-1856) sonrasında başlayarak, 1859 yılında kırılan Çerkez direnişi sonucu yaşanan göç neticesinde Kafkaslardan gelen Çerkezler tarafından kurulduğunu söylemektedir (Tunçdilek, 1954: 14/dn. 23). Yöre halkı ise köyün 93 Harbi ve

sonrası meydana gelen göç neticesinde Balkanlardan (Romanya, Bulgaristan) ve Kafkaslardan gelen göçmenler tarafından kurulduğunu söylemektedir. Köyün eski adı kaynaklarda *Hüsniabat* olarak geçmektedir (İçişleri Bakanlığı, 1986: 335). Yöre halkı tarafından köyün *Hüsniabad* adından sonra *Mabaşı (Subaşı)* adını aldığı belirtilmekle birlikte Seyitgazi Kaymakamlığı tarafından hazırlanan kitap dışında (Seyitgazi, 1992: 106) kaynaklarda *Mabaşı* adına rastlanmamıştır. Seyitgazi Kaymakamlığı tarafından hazırlanan kitapta, yöre halkından edinilen bilgilerin kullanıldığına düşünülmesi nedeniyle bu ifade ile ilgili yorum yapılamamaktadır. “Hüsniâbâd” adıyla 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında Eskişehir merkez kazaya bağlı olarak yer alan (Yakut-Halıcı, 2009: 109: 99) köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Hüsni Âbad”⁴⁸ adıyla “Seydigazi Kazası”na bağlı bir köy olarak yer alması, adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Gümüşbel* olarak değiştirildiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 288).

Gümüşkonak Köyü: Bugün Günyüzü İlçesi’ne bağlı belediyedir. Eski adı *Yörme* olan (İçişleri Bakanlığı, 1986: 336) köy, “Yörme” adıyla 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/9b), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/90A) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Sivrihisar’a tâbi Günyüzü Nahiyesi”ne (Doğru, 1990: 181); 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/404, 412, 422), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/163, 313), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/163) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar” adıyla nahiye (Doğru, 1997: 201, 209, 218) ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr” adıyla kaza (BOA. TD. nr: 166/126, 127, 132: 111) olarak kaydedilen Sivrihisar’a bağlı bir köy olarak geçmektedir.⁴⁹ Bayar’ın eserinde Karakeçili

⁴⁸ Belgede köy “Hassan abad” şeklinde çevrilmiş olmakla birlikte *Hasan* adının *sat* ile yazılırken, *Hüsni* kelimesinin *sin* ile yazılması nedeniyle (حسن آباد) adın, “Hüsni Âbad” olduğu düşünülmektedir.

⁴⁹ Defterde yer alan dizinde “Yorma” adıyla geçmekle birlikte adı “Yörme” biçiminde okumak mümkündür.

Yörükleri tarafından Eskişehir’e iskân edilen köyler arasında yer alan (Bayar, 2004: 206) köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Yörme” adıyla “Kozagaçı Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak yer alması, adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Gümüskonak* olarak değiştirildiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 291).

Güneli Köyü: Alpu İlçesi’ne bağlıdır. 1321 (1903) tarihli bir belgede “Mamure” adıyla Tatarlar tarafından kurulduğu belirtilen (Canarslanlar, 2011: 24) köyün eski adı *Mamure*’dir (İçişleri Bakanlığı, 1986: 333). Tezcan, Tunçdilek ve yöre halkı tarafından da 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Kırım’dan gelen Tatarlar tarafından kurulduğu belirtilen (Tezcan, 1982: 79, Tunçdilek, 1954: 15/dn. 29) köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Mamure” adıyla Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Güneli* olarak değiştirildiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 292).

Güneyköy: Sarıcakaya İlçesi’ne bağlıdır. Yöre halkından edinilen bilgiye göre 1989 yılında köy statüsü kazanması nedeniyle köy, tezde kullanılan haritanın 1983 tarihli paftasında yer almamaktadır. Bayar tarafından Karakeçili Yörükleri tarafından 1922 yılında Ermenilerin köyü boşaltması sonucu iskân edildiği belirtilen (Bayar, 2004: 256) köyün bu dönemdeki adı yöre halkından edinilen bilgilere göre *Erikli Yaylası*’dır. Bayar tarafından daha sonraki dönemde *Örencik* adını alarak Beyyayla Köyü’nün bir mahallesi olduğu söylenen (Bayar, 2004: 256) köyün bulunduğu alanda tezde kullanılan haritada *Örencikyayla* adıyla bir mahalle bulunmaktadır. Bu nedenle köyün *Güney* adında bir köy olmadan önce *Örencikyayla* adıyla Beyyayla Köyü’nün bir mahallesi olduğu görülmektedir.

Güroluk Köyü: Alpu İlçesi’ne bağlıdır. Canarslanlar, 1321 (1903) yılına ait bir arşiv belgesinden hareketle köyün, *Refahiye* adıyla Kırım göçmenleri tarafından kurulduğunu söylerken (Canarslanlar, 2011: 24), Tunçdilek, 93 Harbi

sonrası meydana gelen göç neticesinde kurulduğunu ifade etmektedir (Tunçdilek, 1954: 15/dn. 29). Köyün eski adı İçişleri Bakanlığı'na ait kaynakta *Refahiye* olarak geçmektedir (İçişleri Bakanlığı, 1986: 333). Ancak yöre halkı, 1860 yılında Kırım'dan gelen Tatarlar tarafından kurulan köyün ilk adının *Kızılsuvat* olduğunu, Cumhuriyet dönemi öncesinde *Refahiye* adını alan köyün, Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Güroluk* adını aldığını söylemektedir. Tunçdilek tarafından köyün *Kızılsavat* adıyla verilmesi (Tunçdilek, 1954: 15/dn. 29), Pilancı tarafından ise köyün *Refahiye* ve *Güroluk* adlarını almadan önce *Kızılsivat* adıyla var olduğunu söylemesi (Pilancı, 2005: 254) yöre halkının ifadesini destekler niteliktedir. Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta "Refahiye" adıyla geçmesi, adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Güroluk* olarak değiştirildiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 287).

Güvemli Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. İpek, köyün 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde kurulduğunu söylerken (İpek, 2006: 318) yöre halkı, 1900'lü yılların başında kurulduğunu ifade etmektedir. Köyün eski adı İçişleri Bakanlığı'na ait 1985 durumunu gösteren kaynakta *Mahmudiye* olarak geçmekle birlikte (İçişleri Bakanlığı, 1986: 336) 1311 (1893-1894) tarihli Ankara Vilayeti Salmnamesi'nde "Mahmudlar" adıyla "Sivrihisar Kazası"na bağlı olarak yer alan köyün (Yıldırım, 2006: 139) Güvemli Köyü ile ilgili olduğu düşünülmektedir. Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta "Mahmudiye" adıyla "Kozağacı Nahiyesi"ne bağlı bir köy olarak yer alması, adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Güvemli* olarak değiştirildiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 291).

Hayriye Köyü: Çifteler İlçesi'ne bağlıdır. Tezde kullanılan haritada bugünkü köyün yerinde *Güllüce* adıyla bir köy bulunmaktadır. Ancak yöre halkı, köyün eski adının *Güllüce* olmadığını söylemektedir. Yer adının haritaya kaydı sırasında, köyün yakınında bulunan Mahmudiye İlçesi Güllüce Köyü ile karışıklık yaşandığı düşünülmektedir. Çünkü bugün Mahmudiye İlçesi'nde yer alan Güllüce Köyü'nün eski adı Hayriye'dir. Bk. Güllüce Köyü (Mhmd.). 93 Harbi ve sonrası

meydana gelen göç neticesinde Kırım göçmenleri tarafından kurulduğu belirtilen (Şahbaz, 2007: 66, 68, Canarslanlar, 2011: 24, Çifteler, 1990: 58) köyün eski adı *Çingilli*'dir (Şahbaz, 2007: 105, Çifteler, 1990: 58). Canarslanlar tarafından köyün eski adı "Hayriye", yeni adı "Çingilyük" şeklinde belirtilmekle birlikte burada bir karışıklığın olduğu düşünülmektedir. Yöre halkı tarafından eski adı *Çingilli* ve *Şüngülük* (<*Çingillihüyük*) biçiminde söylenen köyün adı Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Hayriye* olarak değiştirilmiştir (Çifteler, 1990: 58). Yöre halkı, değişim tarihini 1960 olarak ifade etmektedir.

Hekimdağ Bucağı: Bugün Tepebaşı İlçesi'ne bağlı köydür. Yazıcı-Demirel, bucağın 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Rumeli'den gelen göçmenler tarafından iskân edildiğini belirtirken (Yazıcı-Demirel, 2006: 272) İpek, bu dönemde kurulduğunu söylemektedir (İpek, 1994: 196). Bucağın eski adı, gerek Sezen tarafından gerekse İçişleri Bakanlığı'na ait kaynaklarda *Yarımca* olarak geçmektedir (Sezen, 2006: 236, İçişleri Bakanlığı, 1978: 335, İçişleri Bakanlığı, 1986: 333). 1930-1931 yılına ait bir kitapta da "Yarımca" adıyla merkeze bağlı bir nahiye görülmektedir (Faruk Şükrü, 1930-1931: 86). Nahiye merkezinin eski adı ise *Taşköprü* olarak verilmektedir (İçişleri Bakanlığı, 1971: 360, İçişleri Bakanlığı, 1978: 335, İçişleri Bakanlığı, 1986: 333). "Taşköprü", 1889-1891 yıllarına ait 2 Numaralı Şer'iyye Sicili'nde yer almaktadır (Önder, 2001: 258). 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta "Taş Köprü" adıyla Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olması (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 286), 1930-1931 yılına ait bir kaynakta da "Yarımca" adıyla merkeze bağlı bir nahiye'nin görülmesi (Faruk Şükrü, 1930-1931: 86), *Hekimdağ* adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra kullanılan bir ad olduğunu göstermektedir.

Ilıcabaşı Köyü: Çifteler İlçesi'ne bağlıdır. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde bulunan haritada köyün yerinde "Karaca-şehir Nahiyesi"ne bağlı "Ilıca-ıviran" adıyla bir köy bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 438/227: 59). Köy Doğru tarafından da işaretlenmiştir (Doğru, 1992: 186). Kırım Tatarları tarafından,

Canarslanlar'a ve Şahbaz'a göre Kırım Harbi (1853-1856) sonrası meydana gelen göç neticesinde kurulduğu söylenirken (Canarslanlar, 2011: 25, Şahbaz, 2007: 66, 68) Yazıcı-Demirel 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde iskân edildiğini ifade etmektedir (Yazıcı-Demirel, 2006: 271). İpek, Çifteler Kaymakamlığı'na ait bir kitap ve yöre halkı tarafından ise köyün 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde kurulduğu söylenmektedir (İpek, 2006: 318, İpek, 1994: 195, Çifteler, 1990: 59). Köyün eski adı *İhsaniye*'dir (İçişleri Bakanlığı, 1986: 334). Köy "Tatar İhsaniye" adıyla 1316 (1900-1901) yılına ait 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde "Çifteler Harası"na bağlı bir köy olarak geçmektedir (Doğru, 1989: 219). Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta "İhsaniye" adıyla "Çifteler Nahiyesi"ne bağlı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *İlcabaşı* olarak değiştirildiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 287). Yöre halkı değişim tarihini 1972 olarak söylemektedir. *İhsaniye* adı bugün köyün yakınında yer alan *İhsaniye Çayırılığı Sulama Kanalı* toponiminde yaşamaktadır.

Işıkören Köyü: Alpu İlçesi'ne bağlıdır. Tunçdilek ve Bayındır tarafından Kırım Harbi (1853-1856) ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Kırım'dan gelen Tatarlar tarafından kurulduğu belirtilen (Tunçdilek, 1954: 15/dn. 25, Bayındır, 2011: 17) köyün eski adı kaynaklarda *Arapkuyusu* olarak geçmektedir (İçişleri Bakanlığı, 1986: 333). Köy "Arapkuyusu" adıyla 1889-1891 yıllarına ait 2 Numaralı Şer'iyye Sicili'nde yer almaktadır (Önder, 2001: 258). Ancak Canarslanlar, 1307 (1890) tarihli 'Dâhiliye Mektubi' kaleminden çıkan ve Sadarete gönderilen yazılı belge⁵⁰ ışığında "Lütfiye (Akyurt), Aziziye (Işıkören) Köyü'nün 11 Teşrinievvel 1307-23 Ekim 1889 tarihinde Çifteler Çiftliği Hümayunu arazileri üzerinde kurulmasına onay verilmektedir." (Canarslanlar, 2011: 23) şeklinde bir ifade kullanarak köyün 1889 yılında kurulduğunu ve eski adının *Aziziye* olduğunu belirtmektedir (Canarslanlar, 2011: 25). Yöre halkı ise köyün eski adının *Aziziye*

⁵⁰ DH.MKT.1704-25; 09 Receb1307-01.03.1890)(DH.MKT.1682-118).

olduğunu, *Arapkuyusu* adının köyün lakabı olduğunu söylemektedir. Ayrıca 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde “Aziziye” adıyla “Çifteler Harası”na bağlı (Doğru, 1989: 219), 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Aziziye” adıyla Eskişehir merkez kazaya bağlı (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 287) bir köy bulunmaktadır. Köyün eski adı konusunda yorum yapılamamakla birlikte adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Işıkören* olarak değiştirildiği belirtilmektedir (Pilancı, 2005: 252).

İsmetpaşa Köyü: Mahmudiye İlçesi’ne bağlıdır. 1926 yılında Bulgaristan Razgrat’tan gelen göçmenler tarafından kurulduğu, 1933 yılında Romanya’dan gelen göçmenlerle büyüdüğü belirtilen köye 1939 yılında nahiye verilmış, daha sonra köy tekrar Mahmudiye’ye bağlanmıştır. (Tezcan, 1982: 85).

Kayakent Köyü: Bugün Günyüzü İlçesi’ne bağlı belediyedir. Eski adı *Holanta* olan (İçişleri Bakanlığı, 1986: 336) köy, “Holanda” adıyla 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/9b), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/90A) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Sivrihisar’a tâbi Günyüzü Nahiyesi”ne (Doğru, 1990: 181); 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/365), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/267) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar” adıyla nahiye (Doğru, 1997: 154) ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr” adıyla kaza (BOA. TD. nr: 166/124, 127: 99) olarak kaydedilen Sivrihisar’a bağlı bir köy olarak geçmektedir. Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edildiği belirtilen (Bayar 2004: 205) köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Holanta” adıyla “Kozacı Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak yer alması, adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Kayakent* olarak değiştirildiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 291).

Kozlube Köyü: Tepebaşı İlçesi’ne bağlıdır. Bayar tarafından 18. yüzyılda Karakeçili Yörükleri tarafından iskân edildiği belirtilirken (Bayar, 2004: 131) yöre halkı tarafından zorunlu iskân döneminde Aydın’dan gelen Yörükler tarafından kurulduğu söylenen köyün eski adı *Margi*’dir (İçişleri Bakanlığı, 1986: 333).

“Margı” adıyla 1889-1891 yıllarına ait 2 Numaralı Şer’iyye Sicili’nde (Önder, 2001: 259) ve 1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıddık Bey’in risalesinde Eskişehir merkez kazaya bağlı olarak yer alan (Arslanbay, 1955: 129, Bayar, 2004: 71) köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Margı” adıyla Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak yer alması, adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Kozlubel* olarak değiştirildiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 287). Yöre halkı, değişim tarihini 1960 olarak söylemektedir. Doğru, ekte verilen defterde “Marlu” adıyla “Karaca Şehir Nahiyesi”ne bağlı olarak yer alan çiftliğin bugünkü Kozlubel Köyü olduğunu belirtmektedir (Doğru, 1992: 189). Ancak defterde yer alan dizinde “Barlu [Bâzârlu]” olarak yer alan çiftliğin (BOA. TD. nr: 438/229: 58), defterin orijinalinde “Marlu” adından ziyade “Barlu/Yarlu/Tarlu” adlarıyla yer alma ihtimali yüksektir.

Mihalgazi Nahiyesi: Bugün ilçedir. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Gümele” adıyla “Eski-şehir Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmektedir (BOA. TD. nr: 438/224: 59). 1883 yılından itibaren Söğüt’e bağlı bir nahiye iken (Sezen, 2006: 377), 1944 yılında Söğüt’ten Eskişehir’e bağlanan Mihalgazi, 1958 yılında Sarıcakaya’nın ilçe olmasıyla Sarıcakaya’ya bağlanmıştır. 1967 yılında belediye teşkilatının kurulduğu belirtilen (İşcan, 2003: 23) Mihalgazi’nin ilçe olduğu tarih, yöre halkı tarafından 1992, İşcan tarafından ise 1990 olarak verilirken (İşcan, 2003: 23) Eskişehir Valiliği’nin internet sitesinde tarih, 1991 olarak geçmektedir (<http://www.eskisehir.gov.tr>). İlçe’nin eski adının *Gümele* olduğu, adının yöre halkı tarafından 1988 yılında, Bayar tarafından 1990 yılında *Mihalgazi* olarak değiştirildiği belirtilmekle birlikte (Bayar, 2004: 232) ilçe, İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan kaynaklarda, 1970, 1977 ve 1985 durumunda, Sarıcakaya İlçesi’ne bağlı olarak *Mihalgazi Bucağı* şeklinde yer almakta, bucak merkezi *Gümele* adıyla geçmektedir (İçişleri Bakanlığı, 1971: 363, İçişleri Bakanlığı, 1978: 337, İçişleri Bakanlığı, 1986: 335). Bu durum, ilçenin *Mihalgazi* adının,

Cumhuriyet dönemi sonrası olmakla birlikte, 1990 yılı öncesi var olduğunu göstermektedir.

Nasrettinhoca Köyü: Bugün Sivrihisar İlçesi'ne bağlı belediyedir. Eski adlarının *Bağbaşı* ve *Hortu* olduğu belirtilen (İçişleri Bakanlığı, 1986: 336) köy, “Hortu” adıyla 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/9b), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/67) tarihli maliyeden müdevver defterlerde (Doğru, 1990: 180); 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/418), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/174, 181) tarihli tapu tahrir defterlerinde (Doğru, 1997: 214) “Sivrihisar” adıyla nahiye ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr” adıyla kaza (BOA. TD. nr: 166/125, 131: 99) olarak kaydedilen Sivrihisar’a bağlı bir köy olarak görülmektedir. Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Hortu” adıyla “Sivrihisar Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Nasrettinhoca* olarak değiştirildiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 290).

Ortaköy: Çifteler İlçesi'ne bağlıdır. Bk. “Doğanay Köyü”.

Otluk Köyü: Mihalıççık İlçesi'ne bağlıdır. Köyün 1890 yılında Çalkaya Köyü’nden ayrılanlar tarafından kurulduğu belirtilmektedir (Taşlıca, 1994: 68).

Sadıroğlu Köyü: Çifteler İlçesi'ne bağlıdır. Köyün, 1946 yılında Doğanay Köyü’ndeki Karabağ aşiretine mensup Sadıroğlu sülalesinin, Belpınar Köyüne gelmesiyle bu köyün mahallesi olarak kurulduğu, 1950-1955 yıllarında Belpınar Köyü’nden ayrılarak muhtarlık olduğu belirtilmektedir (Çifteler, 1990: 62).

Sait Halim Paşa Köyü: Çifteler İlçesi'ne bağlıdır. Şahbaz, köyün Selanik’ten gelen göçmenler tarafından (Şahbaz, 2007: 65, 68), Tunçdilek ise, 1912 Balkan Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde (Tunçdilek, 1954: 16/dn. 32) kurulduğunu söylerken, Çifteler Kaymakamlığı tarafından hazırlanan kitapta köyün 1913 yılında kurulduğu belirtilmektedir (Çifteler, 1990: 63). Yöre halkı ise,

köyün 1910 yılında Selanik ve Bulgaristan göçmenleri tarafından kurulduğunu söylemektedir. Eski adları *Mecidiye Köprüsü* ve *Muhacir Mecidiye* olan köye, Osmanlı sadrazamlarından Mısır Prensi Halim Paşa'nın oğlu ve Bursa Valisi Abbas Halim Paşa'nın kardeşi, Sait Halim Paşa'nın adı verilmiştir (Çifteler, 1990: 63). Yöre halkı tarafından adının Cumhuriyet dönemi sonrası değiştiği söylenmekle birlikte köyün, 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Said Halim Paşa” adıyla geçmesi (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 287) nedeniyle görüş şüphelidir.

Sarayören Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. Kaynaklarda eski adı *Alpanos* olarak geçen (İçişleri Bakanlığı, 1986: 335, Pilancı, 2005: 253) köy, “Alpanos” adıyla 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde “Seyidgazi Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Doğru, 1989: 219). Doğru, 928 (1521) (BOA. TD. nr: 112/143), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/80) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Güllü Saray” adıyla “Seyidgazi Nahiyesi”ne bağlı olarak geçen (Doğru, 1990: 191) köyün Sarayören Köyü olduğunu ifade etmektedir (Doğru, 1990: 163). Bayar ise, defterlerde hangi adla görüldüğünü belirtmemekle birlikte köyün, 937 (1530) tarihli 438 numaralı tapu tahrir defterinde (BOA. TD. nr: 438/230) ve 928 (1521) (BOA. TD. nr: 112/143), 953 (1546) (BOA. TD. nr: 247/80) tarihli tapu tahrir defterlerinde görüldüğü söylenmektedir (Bayar, 2004: 282-283). 438 numaralı defterde, 230 numaralı sayfada “Saray” ve “Saraycık” Köyleri yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/230). Ancak Bayar'ın hangi köyü kastettiği belirsizdir. Yukarıda belirtildiği üzere 112 ve 247 numaralı tapu tahrir defterlerinde ise Güllü Saray Köyü yer almaktadır. Bayar'ın ifadeleri kapalı olup, “bilinen ilk adı Alpanoz'dur” şeklinde bir ifade de kullanması karışıklığa neden olmaktadır. Bunlarla birlikte eski adının *Alpanos* olduğu düşünülen köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Alpanos” adıyla “Seydi Gazi Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Sarayören* olarak değiştiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 288).

Sarıcakaya Kazası: Haritada kaza adıyla yer almaktadır. Bayar tarafından 983 (1575) tarihinde meydana gelen bir olay neticesinde Aydın, Manisa civarında yaşayan Bunaklı Yörükleri tarafından iskân edildiği belirtilen (Bayar, 2004: 252–253) Sarıacakaya'nın 1884 yılında İzmit Sancağı Göynük Kazası'ndan Söğüt'e (İşcan, 2003: 26), Söğüt İlçesi Akköy bucağına bağlı Bunaklar adında bir köy iken 1994 yılında Gümele (bugünkü Mihalgazi İlçesi) ile birlikte Eskişehir'e bağlandığı söylenmektedir (Bayar, 2004: 253). 1958 yılında ilçe olan (Tüzün, 1971: 44, Bayar, 2004: 253) Sarıacakaya'nın adını, kuzeyini kaplayan sarı kayalardan aldığı belirtilmektedir (Tüzün, 1971: 44, Albek, 1991: 25, Bayar, 2004: 253). Eski adı *Sarıkaya* olan kazanın adı, 1958 yılında *Sarıacakaya* olarak değiştirilmiştir (Albek, 1991: 25, Bayar, 2004: 253).

Süleymaniye Köyü: Beylikova İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı, eski adı *Erten* olan köyün, 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde Kafkaslardan gelen Çerkezler tarafından kurulduğunu söylemektedir. Bununla birlikte köy “Erten”⁵¹ adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmektedir (BOA. TD. nr: 166/124). 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917) yıllarına ait Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarında *Süleymaniye* adıyla “Sivrihisar Kazası”na bağlı bir köy bulunması (Yakut-Halıcı, 2009: 111: 101), köyün adının Cumhuriyet'in kuruluşundan önce *Süleymaniye* olarak değiştirildiğini düşündürse de, 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Sivrihisar Kazası”na bağlı olarak hem “Süleymaniye” hem de “Erten” adıyla iki köyün bulunması nedeniyle (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 290), Eskişehir Sancağı genel meclis kararlarındaki *Süleymaniye Köyü*'nün bu köy ile ilgili olmadığı ve köyün *Süleymaniye* adını Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra aldığı düşünülmektedir.

⁵¹ Köy defterde yer alan dizinde “Ertan” adıyla verilirken (BOA. TD. nr: 438: 96), defterin orijinalinde “Erten” adıyla yer aldığı düşünülmektedir.

Topkaya Köyü: Mahmudiye İlçesi'ne bağlıdır. 1908 yılında Eskişehir merkez Yahnikapan ve Sarıkavak Köyü'nden gelenler tarafından kurulduğu belirtilen köyün eski adı *Şevkiye*'dir (Tezcan, 1982: 96). Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Şevkiye” adıyla Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Topkaya* olarak değiştirildiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 287).

Uludere Köyü: Tepebaşı İlçesi'ne bağlıdır. Köy, “Kelb-burnu” adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Karaca-şehir Nahiyesi”ne bağlı olarak yer almaktadır (BOA. TD. nr:438/225: 60) Köy, “İt Burun” adıyla ise 928 (1521) (BOA. TD.nr: 112/115), 953 (15469 (BOA. TD. nr: 247/56) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Koz İli Nahiyesi”ne bağlı bir köy olarak geçmektedir (Doğru, 1990: 190). Köyün 1930-1931 yılına ait bir kitapta “İt burunu” adıyla merkez kazaya bağlı bir köy olarak yer alması (Faruk Şükrü, 1930-1931: 86), adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Uludere* olarak değiştirildiğini göstermektedir.

Yalımkaya Köyü: Mihaliççık İlçesi'ne bağlıdır. Eski adı *Domya* olan (Taşlıca, 1994: 72) köy, “Domya” adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Mihaliçlik Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmektedir (BOA. TD. nr: 166/143: 95). Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Domya” adıyla “Mihaliççık Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Yalımkaya* olarak değiştirildiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 292).

Yayıklı Köyü: Alpu İlçesi'ne bağlıdır. Eski adı *Koşmat* olan (İçişleri Bakanlığı, 1986: 333) köy, “Koşmat” adıyla 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde “Çifteler Harası”na bağlı bir köy olarak geçmektedir (Doğru, 1989: 218). Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Koşmat” adıyla Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Yayıklı* olarak değiştirildiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 287).

Yaylaköy: Mihaliççık İlçesi'ne bağlıdır. 1890 yılında, 93 Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde kurulduğu belirtilen köyün eski adı *Mecidiye*'dir (Taşlıca, 1994: 72). Köyün adı, Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Yaylaköy* olarak değiştirilmiştir (Pilancı, 2005: 253).

Yazıdere Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı tarafından 1500'lü yıllarda var olduğu düşünülen köyün, 1891 yılında Bulgaristan'dan gelen göçmenler tarafından iskân edildiği belirtilmektedir. Seyitgazi Kaymakamlığı'na ait bir kitapta, köyün eski adı şu anda köyde bulunan Ahmed-i Üryan türbesi namına "Üryan" olduğu belirtilirken, köyün Romanya'dan gelen göçmenler tarafından kurulduğu söylenmektedir (Seyitgazi, 1992: 109). Köy, "Üryan Baba" adıyla 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde Seyidgazi Nahiyesi'ne bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Doğru, 1989: 219). Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta "Üryan" adıyla "Seydi Gazi Kazası"na bağlı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Yazıdere* olarak değiştirildiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 288). Ayrıca 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde "Üryan Baba" adıyla "Barçınlu Kazası"na bağlı bir köy yer almaktadır (BOA. TD. nr: 23/104: 57). Köyün, tahrir defterindeki köyle ilgili olabileceği düşünülmektedir.

Yenidoğan Köyü: Çifteler İlçesi'ne bağlıdır. Eski adı *Domaköy* olan köyün adı, Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Yenidoğan* olarak değiştirilmiştir (Çifteler, 1990: 64). Köyün kuruluşu için bk. "Doğanay Köyü".

Yenidoğan Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı köyün, Sivrihisar İlçesi'ne bağlı Kuzören Köyü sakinlerinin devlet tarafından sahibinin kendine olan borcunu ödeyememesi sonucu el konulan Tatar Çiftliği'nin bulunduğu araziye, 1950'li yıllarda başlayan göç neticesinde, 1962 yılında kurulduğunu söylemektedir. 1311 (1893-1894) tarihli Ankara Vilayeti Salnamesi'nde "Tatar" adıyla "Sivrihisar Kazası"na bağlı bir köy yer almaktadır

(Yıldırım, 2006: 137). Aynı şekilde 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta da “Tatar” adıyla “Sivrihisar Kazası”na bağlı bir köy yer almaktadır (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 290). Söz konusu köyün, bugünkü Yenidoğan Köyü ile ilgisi olabileceği düşünülmekle birlikte kesin bir ifade kullanmak mümkün değildir.

Yenikent Köyü: Seyitgazi İlçesi’ne bağlıdır. Osmanlı Dönemi’ne ait bir belgede köyün *Hamidiye* adıyla Rumeli’den (Dobruca) gelen Tatarlar tarafından kurulduğu belirtilirken (Canarlanlar, 2011: 23), gerek Seyitgazi Kaymakamlığı tarafından hazırlanan kitapta gerekse İpek tarafından, köyün 93 Harbi sonrası meydana gelen göç neticesinde kurulduğu ifade edilmektedir (İpek, 1994: 195, Seyitgazi, 1992: 109). Yazıcı-Demirel ise, köyün bu dönemde iskân edildiğini belirtmektedir (Yazıcı-Demirel, 2006: 272). Eski adı *Hamidiye* olan köy, “Hamidiye” adıyla 1302 (1886-1887) tarihli 13. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde Seyitgazi Nahiyesi’nde Tatar göçmenleri tarafından iskân edilen köyler arasında görülmektedir (Doğru, 1989: 216). Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Hamidiye” adıyla “Seydi Gazi Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Yenikent* olarak değiştirildiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 288).

Yeniyurt Köyü: Beylikova İlçesi’ne bağlıdır. 1912 Balkan Harbi ve sonrası meydana gelen göç neticesinde kurulduğu belirtilen (Tunçdilek, 1954: 16/dn. 32) köyün eski adı *Mamure* olarak geçmekle birlikte (İçişleri Bakanlığı, 1986: 335) yöre halkı, köyün eski adını *Mahmuriye* olarak söylemektedir. Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Mamure” adıyla Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Yeniyurt* olarak değiştirildiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 287).

Yeşilköy Köyü: Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı, köyün *Acıbaşı Yaylası* adıyla Aşağı Kepen Köyü'ne bağlı bir yayla iken, 1980'li yıllarda müstakil bir köy olduğunu ifade etmektedir. Bununla birlikte köy “Acıbaşı Yaylası” adıyla 1930-1931 yılına ait bir kitapta Sivrihisar'a bağlı bir köy olarak görülmektedir (Faruk Şükrü, 1930-1931: 88). Ancak daha sonraki dönemde İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan 1972, 1978, 1986 tarihli kaynaklarda *Acıbaşı Yaylası* ya da *Yeşilköy* adına rastlanmamıştır. Bu nedenle Acıbaşı Yaylası'nın belirli bir dönem köy olduğu, daha sonra tekrar yayla olarak kullanıldığı, 1985 sonrası tekrar köy statüsü kazandığı düşünülmektedir. Ancak Faruk Şükrü tarafından hazırlanan kitapta köy olarak geçen yerlerin nasıl belirlendiği bilinmediği için kesin bir ifade kullanılamamaktadır.

Yeşiltepe Köyü: Seyitgazi İlçesi'ne bağlıdır. Kuruluşunun Selçuklu Dönemine kadar dayandığı belirtilen (Seyitgazi, 1992: 109) köyün eski adları, *İspas* ve *Kozkaya*'dır. Köyün 1928 tarihli Köylerimiz adlı kaynakta “İspas” adıyla “Seydi Gazi Kazası”na bağlı bir köy olarak geçmesi (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 288) *Kozkaya* adını Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra aldığını göstermektedir. Köy İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan, Türkiye'nin mülki idare bölümlerini gösteren kaynaklarda, 1970 durumunda “Kozkaya” adıyla (İçişleri Bakanlığı, 1971: 363), 1977 durumunda “Yeşiltepe” adıyla (İçişleri Bakanlığı, 1978: 337) geçmektedir.

Yeşilyaka Köyü: Günyüzü İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı, köyün *Kaya Yaylası* adıyla Ayvalı Köyü'nün yaylası iken, 1940 yılında Ayvalı Köyü'nden ayrılarak müstakil köy olduğunu söylemektedir. Ancak köy İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan kaynaklarda, 1985 durumunda dahi görülmemektedir (İçişleri Bakanlığı, 1986: 338). Ayrıca köy, tezde kullanılan haritanın 1997 tarihli paftasında da, yer almamaktadır. Bu nedenle köyün Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra köy olduğu açık ise de, köy oluş tarihi konusunda yorum yapılamamaktadır.

Yeşilyurt Köyü: Mihaliççık İlçesi'ne bağlıdır. Köyün 1990 yılında Çalkaya Köyü'nden ayrılarak müstakil bir köy olduğu belirtilmektedir (Taşlıca, 1994: 72).

Yıldızören Köyü: Çifteler İlçesi'ne bağlıdır. Yöre halkı, köyün 1860 yılında Kırım Harbi sonrası meydana gelen göç neticesinde kurulduğunu söylerken, gerek Çifteler Kaymakamlığı tarafından hazırlanan bir kitapta gerek Şahbaz tarafından köyün 1902 yılında Kırım'dan gelen Tatarlar tarafından kurulduğu belirtilmektedir (Çifteler, 1990: 64, Şahbaz, 2007: 66, 68). Canarslanlar ise, Osmanlı Dönemine ait bir belgede, köyün Kırım muhacirleri tarafından H. 1314 yılında “Çifteler Çiftliği” üzerinde kurdurulmuş bir köy olduğu bilgisine ulaşılabildiğini belirtmektedir (Canarslanlar, 2011: 24). Eski adları kaynaklarda *Tatar Mecidiye*, *Mecidiye Köprüsü*, *Mamure* (Çifteler, 1990: 64); *Mecidiyeköprü*, *Mahmuriye* (Canarslanlar, 2011: 24); *Mamure* (İçişleri Bakanlığı, 1986: 334) şeklinde geçen köyün adı, 1962 yılında *Yıldızören* olarak değiştirilmiştir (Çifteler, 1990: 64).

Sınıflandırmaya Alınmayan Yer Adları

Bu bölümdeki yer adlarının ortaya çıkış tarihi tespit edilememiştir.

İkizafer Köyü: Mihaliççık İlçesi'ne bağlıdır. Eski adı *İkikilise* olan (Taşlıca, 1994: 63) köy, “İki Kilise” adıyla 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/21a), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/133a) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Mihaliççık Nahiyesi”ne (Doğru, 1990: 185) ve 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Mihaliççık Kazası”na (BOA. TD. nr: 166/142: 99) bağlı bir köy olarak geçmektedir. 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “İki Zafer” adıyla “Mihaliççık Kazası”na bağlı olarak yer alan köyün, *İkizafer* adını alış tarihi tespit edilememiştir.

Tepebaşı İlçesi: Eski dönemde mahalle olan Tepebaşı, Eskişehir Belediyesi yetkililerinden edinilen bilgiye göre, 1993 yılında belediye, 06.03.2008 tarihinde ise ilçe olmuştur. İlçenin Tepebaşı adını hangi dönemde aldığı bilinmemektedir.

Yusuflar Köyü: Tepebaşı İlçesi'ne bağlıdır. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterindeki haritada bugünkü köyün yerinde “Yusuf-şeyh” adıyla “Eski-şehir Kazası”na bağlı bir köy yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/143: 61). Bayar, *Turgutlar ve Yusuflar* köylerinin, 1840 yılında Karakeçili Yörük Beyi olan Turgut ve Yusuf adlı iki kardeşin kurduğu çiftliğe, maiyetlerinin gelip yerleşmesiyle kurulduğunu belirtmektedir (Bayar, 2004: 173, 180). Yöre halkı da, Bayar'ın ifadesi doğrultusunda bir açıklama yapmaktadır. Ancak ifade şüphelidir. Ayrıca yörede, köyün eski adının *Akçin* olduğu da söylenmektedir. Köy “Akçin” adıyla 1316 (1900-1901) tarihli 25. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak görülmektedir (Doğru, 1989: 218). 1307 (1891-1892) tarihli 18. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde “Yusufoğlu” adıyla Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy geçmektedir (Öztürk, 2000: 192). Ayrıca bugün Tepebaşı İlçesi'nde bulunan Turgutlar Köyü'nün eski adının *Turgutoğlu* olduğu düşünülmektedir. Bk. Turgutlar Köyü (Tpb.). Bu, köyün eski adının *Yusufoğlu* olabileceğini düşündürmektedir. Ancak *Yusufoğlu* adının geçtiği salnamede, “Akçan” adıyla Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy bulunmaktadır (Öztürk, 2000: 192). Bu köyün geçtiği belgenin görülmemesi nedeniyle, belgede “Akçin” ya da “Akçan” adıyla geçtiği bilinmemektedir. Bu nedenle köyün “Akçin” adıyla geçme ihtimali de bulunmaktadır. Aynı kaynakta hem *Yusufoğlu* hem *Akçin* adının geçiyor olma ihtimalinin bulunması nedeniyle, köyün eski adının *Yusufoğlu* olup olmadığı bilinmemektedir. Köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı Kaynakta “Akçin” adıyla Eskişehir merkez kazaya bağlı bir köy olarak geçmesi, adının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Yusuflar* olarak değiştirildiğini göstermektedir (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 285). Ancak köyün Cumhuriyet dönemi öncesi *Yusuf-*

şeyh ya da *Yusufoğlu* adıyla geçtiği kesin olarak bilinemediğinden köy sınıflandırmaya alınmamıştır.

Bunların yanında haritada Günyüzü İlçesi'ne bağlı olarak Ayvalı adıyla bir köy daha geçmektedir. Ancak yöre halkı burada hiçbir dönemde bir köy kurulmadığını, her zaman yayla olarak kullanılan bir alan olduğunu söylemektedir. Bu nedenle haritada köy olarak bulunan bu yayla sınıflandırmaya alınmamış, yayla olarak değerlendirilmiştir.

Bölüm Sonucu

Sınıflandırılmayan 3 yer adı dışında kalan 422 adın 356'sı Selçuklar-Beylikler-Osmanlı Dönemi'ne, 66'sı ise Cumhuriyet Dönemine aittir. Bu durum adlandırmaların büyük oranda Cumhuriyet Dönemi öncesinde yapıldığını göstermektedir. Yer adlarında meydana gelen değişimlerin özellikle göçmen köylerinde ve Cumhuriyet döneminde yoğunlaştığı görülmektedir. Adları değiştirilen köyler farklı usûllerle adlandırılmıştır. Bunların arasında “Yenidoğan”, “Doğanay” gibi geleneksel yer adı verme geleneğine aykırı olduğu düşünülen adlandırmalar da bulunur. Bu adlandırmalarda genellikle “doğan” kelimesinin (Doğanca, Doğançayır vb.), “yeni oluşturulan” anlamında kullanıldığı görülmektedir. Bunun dışında Akgüney Köyü'nde olduğu gibi köyün coğrafi yapısına ve konumuna göre adlandırmaların yapıldığı da görülür. Bektaşınarı Köyü örneğindeki gibi bazı yer adlarında adın, yerleşim biriminin kurulduğu mevkinin adına göre verildiği görülmektedir. Diğer yandan Sultandere Köyü örneğinde olduğu gibi köylere eski adlarının tekrar verildiği de gözlenmektedir. Ayrıca sayısı çok olmamakla birlikte Arslanbeyli Köyü toponiminde olduğu gibi etnonim kaynaklı adlandırmaların yapıldığı da görülür. Yıldızören Köyü (Tatar Mecidiye/Mecidiye Köprüsü) ve Tokathan Köyü (Mecidiye/Tokat Mecidiye) örneklerinde olduğu gibi, aynı adla var olan köylerin karıştırılmaması amacıyla yeni adlandırmaların yapıldığı da görülmektedir.

II. BÖLÜM: YER ADLARININ TÜRLERİ

Bu bölümde yer adları türlerine göre incelenmiştir. Yer adlarının sıralanmasında, belli olmaları nedeniyle tür adları tekrar yazılmamıştır. Örneğin “Çiftlik Adları” başlığı altındaki adlar “Aktarmaç Çiftliği, Alibey Çiftliği” şeklinde verilmek yerine “Aktarmaç, Alibey” şeklinde verilmiştir. Tür adları ile ilgili tanımlar Dr. Emrah Güney’in “Toponimik Terimlerin Sınıflandırılması” adlı makalesinden ve Yrd. Doç. Dr. İbrahim Şahin’in ders notlarından yararlanarak yapılmıştır. Sınıflandırma ise Yrd. Doç. Dr. İbrahim Şahin’in “Eski Türkçe Dönemi (VI-XI. yüzyıl) Temel Eserlerinde Geçen Yer Adları” adlı doktora tezinde kullanılan sınıflandırmanın genişletilmesiyle elde edilmiştir.

II.1. Oykonimler

Bütün yerleşim birimlerinin özel adı olan oykonimler kendi içinde komonim, astionim ve orpedyonim olarak üçe ayrılır. Toplamda 579 adet oykonim bulunmaktadır.

II.1.1. Komonimler

Köy, yerleşim yeri halindeki çiftlik, mezra gibi kırsal yerleşim birimlerinin özel adıdır. Tezde geçen komonimleri kendi içerisinde çiftlik adları, köy adları ve ören adları olmak üzere üç grupta değerlendirmek mümkündür. Toplamda 458 adet komonim bulunmaktadır.

II.1.1.1. Çiftlik Adları

Toplamda 41 adet çiftlik bulunmaktadır:

Aktarmaç, Alibey, Alibey, Asidere, Asiltepe, Avdan, Bostanlar, Boyalı, Bozan, Çatma, Çorapsız, Derbent, Dere, Doğanlar, Durmuşbey, Esafın, Eskibostanlar, Gambutbey, Hacıhasan, Hafızın, İbrahim, İlören, Kadribey, Karahasan, Karaisa, Karakaya, Kışlakların, Koltukçumustafa, Konyalıoğlu, Köçet,

Küllüsaray, Ömerin, Reşadiye, Seyitağa, Soğulcak, Şükrü, Veletler, Yağcıni, Yayalar, Yazır, Yozsak.

II.1.1.2. Köy Adları

Toplamda 407 adet köy bulunmaktadır:

Abbas Halim Paşa, Adahisar, Ağaçhisar, Ağapınar, Ağlarca, Ahılar, Ahırköy, Ahırözü, Ahiler, Akçakaya, Akçaören, Akdere, Akgüney, Akhisar, Akin, Akkaya, Akköprü, Akpınar, Aksaklı, Aktaş, Aktepe, Akyurt, Alapınar, Alınca, Alpagut, Arıkaya, Arslanbeyli, Arslanlı, Aşağı Çağlan, Aşağı Dudaş, Aşağı Ilıca, Aşağı İğdebağacı, Aşağı Kartal, Aşağı Kuzfındık, Aşağı Söğütünü, Atalan, Atalantekke, Atlas, Avdan, Avlamış, Aydınlar, Aydınli, Ayvacık, Ayvalı (Gn.), Ayvalı (Sv.), Babadat, Bahçecik (Ap.), Bahçecik (Sv.), Bahtiyar, Balçıkhisar, Ballıhisar, Bardakçı, Başara, Başkurt, Başören, Bedil, Behçetiye, Bektaşınarı, Belen, Belen-Cilbirt, Belkese, Belpınar, Benlikuyu, Benliyaver, Beşsaray, Beyazaltın, Beykışla, Beyköy (Mç.), Beyköy (Src.), Beyyayla (Gn.), Beyyayla (Gn.), Beyyayla (Src.), Beyyazı, Biçer, Boyacıoğlu, Bozan, Bozaniç, Bozdağ, Böğürtlen, Buhara, Buldukpınar, Buzluca, Büğdüz, Büyükdere, Büyükyayla, Cevizli, Cumhuriyet, Çakmak, Çalcı, Çalkara, Çalkaya, Çamlıca, Çanakkıran, Çandır, Çardak, Çardakbaşı, Çardaközü, Çatmapınar, Çatören, Çavlum, Çaykoz, Çukurağıl, Çukurca, Çukurhisar (Ap.), Çukurhisar (Tpb.), Çukurören, Çürüttüm, Dağcı, Dağküplü, Danişment, Değişören, Demirci, Demirciler, Demirli, Dereköy, Dereyalak, Dikilikaya, Dikmen, Diközü, Dinek (Mç.), Dinek (Sv.), Doğanay, Doğanca, Doğançayır, Doğanlı, Doğanoglu, Doğray (Bo.), Doğray (Gn.), Dumluca, Dutlu, Dutluca, Dümrek (Mç.), Dümrek (Sv.), Düzköy, Eğriöz, Elcik, Eminekin, Emirceoğlu, Emircik, Eren, Ertuğrulköy, Esence, Esnemez, Eşenkara, Fahriye, Fethiye, Fevziye, Gecek, Gemiç, Gerenli, Göcenoluk, Gökbahçe, Gökçeayva, Gökçegüney, Gökçekaya, Gökçekısı, Gökçekuyu, Gökçeoğlu, Gökçeyayla, Gökdere, Göknebi, Göktepe, Gözeler, Güce, Gülçayır, Güllüce,

Gülpınar, Gümele, Gümüşbel, Gümüşkonak, Gündüzler, Güneli, Güneyköy, Güreş, Gürleyik, Güroluk, Güvemli, Halilbağı, Haliloğlu, Hamam Karahisar, Hamidiye (Mç.), Hamidiye (Mhmd.), Hankaraağaç, Harmandalı, Hasanbey, Hayriye, Hüdavendigar, Ilıcabaşı, Işıkören, İbikseydi, İdrisyayla, İğdecik (Mç.), İğdecik (Sv.), İğdir, İkipınar, İkizafer, İkizoluk, İlören, İlyaspaşa, İmikler, İmişehir, İskankuyu, İsmetpaşa, İstiklalbağı, Kadıkuyusu, Kadıncık, Kaldırım, Kalkanlı, Kanlıpınar, Kapıkaya, Karaalan, Karaburhan, Karacahüyük, Karacakaya, Karacalık, Karacaören (Ap.), Karacaören (Sv.), Karacaörenyaylası, Karacaşehir, Karaçam, Karaçay, Karaçobanpınarı, Karadat, Karadere, Karageyikli, Karagözler, Karahüyük, Karakamış, Karakaya, Karamustafa, Karaoğlu, Karaören, Karapazar, Karatepe, Kargın, Karkın, Kavacık (Gn.), Kavacık (Tpb.), Kavakköy, Kavuncu Yaylası, Kayacık, Kayakent, Kayapınar, Kayı (Hn.), Kayı (Mç.), Kaymazyayla, Kepen, Kertek, Kesenler, Keskin, Kınık, Kıravdan, Kızılöröklü, Kızılcaören (Bo.), Kızılcaören (Tpb.), Kızılınler, Kireçköyü, Koçaş, Koltan, Korucu, Koyunağılı, Kozkaya, Kozlu, Kozlubel, Körhasan, Kurtseyh, Kuyucak, Kuzören, Kümbet Akpınar, Kümbet (İn.), Kümbet (Syg.), Kümbet Yeniköy, Laçın, Lütfiye (Mç.), Lütfiye (Odp.), Mahmuthisar, Mayıslar, Memik, Mercan, Mesudiye, Mollaoğlu, Musalar, Musaözü, Muttalip, Mülkköy, Narlı, Nasrettinhoca, Nemli, Numanoluk, Obruk, Oğlakçı, Okçu, Oklubalı, Orhaniye, Ortaklar, Ortaköy, Osmaniye, Otluk, Oynaş, Ömerköy, Örencik, Özdenk, Parsibey, Paşakadın, Peçene, Sadıkbağı, Sadıroğlu, Sait Halim Paşa, Sakarı Karacaören, Sakarılıca, Salihler, Sancar, Sandıközü, Sarayköy, Sarayören, Sarıcaılyas, Sarıkavak (Ap.), Sarıkavak (Çft.), Sarıkavak (Sv.), Sarıungur, Satılmışoğlu, Sazak, Seki, Sekiören, Seklice, Selimiye, Sevinç, Seyitalıköyü, Sığircık, Sorkun, Söğütçük, Sultandere, Sultaniye, Sulukaraağaç, Süleler, Süleymaniye, Süpren, Şerefiye, Şükranlı, Takmak, Tandır, Taşlıkköy, Tatarcık, Taycılar, Tekeçiler, Tekören, Tokathan, Topkaya, Turgutlar, Türkmenmecidiye, Türkmentokat, Uluçayır, Uludere, Uşakbükü, Uyuzhamam, Uzunburun, Üçbaşı, Üçsaray, Yahnıkapan, Yakakayı, Yalınkaya, Yalınlı, Yapıldak, Yarbasan, Yarıkcı, Yarımcı, Yassihüyük, Yaverören, Yayıklı, Yaylaköy,

Yazidere, Yazılıkaya, Yazır, Yeni Akçayır, Yeni İncesu, Yenidoğan (Çft.), Yenidoğan (Sv.), Yenikent, Yeniköy (Mhmd.), Yeniköy (Sv.), Yenisoğça, Yeniyurt, Yeşildon, Yeşilköy, Yeşiltepe, Yeşilyaka, Yeşilyurt (Mç.), Yeşilyurt (Mhmd.), Yıldızören, Yukarı Çağlan, Yukarı Dudaş, Yukarı Ilıca, Yukarı İğdebağacı, Yukarı Kalabak, Yukarı Kartal, Yukarı Kepen, Yukarı Kuzfındık, Yukarı Söğüt, Yukarı Söğütönü, Yunusemre, Yusufklar, Yürük Akçayır, Yürük Karacaören, Yürük Kırka, Yürükyayla, Zaferhamit, Zeyköy.

Haritada Günyüzü İlçesi'ne bağı bir Ayvalı Köyü daha olmasına karşın yöre halkı, yayla olan bu yerin hiçbir dönem köy olmadığını söylemektedir. Bu nedenle bu ad bu bölüme alınmamış, yayla olarak değerlendirilmiştir.

II.1.1.3. Ören Adları

Eskiden yerleşim birimi olduğu halde artık kullanılmayan yerlerdir. Toplamda 10 adet ören bulunmaktadır:

Akgüven, Alakilise, Biçer, Buzluca, Cılbirt, Cumhuriyet, Eski Muttalıp Harabeleri, Eskiçaykoz, Eski yazır, Kertek.

II.1.2. Astionimler

18 adet astionim bulunmaktadır. Şehirlerin özel adlarıdır. Tezde yer alan astionimler kendi içerisinde il adları, ilçe (kaza) adları, bucak (nahiye) adları olmak üzere üç gruba ayrılabilir.

II.1.2.1. İl Adları

1 adet il adı bulunmaktadır:

Eskişehir.

II.1.2.2. İlçe (Kaza) Adları

Haritada kimi yer adları ilçe, kimi yer adları kaza olarak gösterilmiştir. Ancak bunların günümüzde aynı idari özelliğe sahip olduğu düşüncesiyle tek başlık altında toplanması uygun bulunmuştur. Toplamda 13 adet ilçe (kaza) adı bulunmaktadır:

Alpu, Beylikova, Çifteler, Günyüzü, Han, İnönü, Mahmudiye, Mihalıççık, Odunpazarı, Sarıcakaya, Seyitgazi, Sivrihisar, Tepebaşı.

II.1.2.3. Bucak (Nahiye) Adları

Haritada kimi yer adları bucak, bir yer adı nahiye olarak gösterilmiştir. Ancak bunların günümüzde aynı idari özelliğe sahip olduğu düşüncesiyle tek başlık altında toplanması uygun bulunmuştur. Toplamda 4 adet bucak (nahiye) adı bulunmaktadır:

Hekimdağ, Kaymaz, Kırka, Mihalgazi.

II.1.3. Orpedyonimler

Yaylak, kışlak ve arkaç adlarının özel adıdır. Tezde bulunan orpedyonimleri kendi içerisinde kışlak adları, yaylak adları ve arkaç adları olmak üzere üç grupta değerlendirmek mümkündür. Toplamda 103 adet orpedyonim bulunmaktadır.

II.1.3.1. Kışlak Adları

Toplamda 13 adet kışlak adı bulunmaktadır:

Arapdere, Eminpınar, Eyübün, Hacımeğenağa, Hacıveli, Halılağa, Hasanbalcı, Hurşıtağa, Karakaya, Kayrak, Kocagöbeğin, Yaşarın, Yuvarlı.

II.1.3.2. Yaylak Adları

Toplamda 89 adet yaylak adı bulunmaktadır:

Ahırözü, Ahırözü, Alagöz, Alan, Alan, Alpakuz, Asafağanın, Avdan, Avşar, Ayvalı,⁵² Bahçecik, Balıkdanı, Başkırık, Bileğilik, Boztepe, Böklü, Cele, Çakmak, Çalta, Çanacık, Çatalan, Çatalkaya, Çötaya, Çukurca, Çullu, Dümrek, Elekli, Elmapınar, Eskice, Eskiayla, Fettahoğlu, Geren, Gorlam, Gölalan, Gölbaşı, Göncağıl, Gümele, Gündüzler, Haydarkavağı, İbrahimişik, İbrim, İkipınar, İma, İmralı, Kağnıcıkonağı, Kapıkaya, Kapılıbük, Karacaören, Karacaören, Karaören, Kayapınar, Kayadibi, Kayı, Kırtıllı, Kıyak, Kıyır, Kızılmeşe, Kozlu, Kumarlar, Küçükcalıç, Mehmetalinin, Mercan, Muslukboğazı, Nodalı, Ocakbaşı, Okçu, Oluklu, Oynaş, Öküzini, Salaroğlan, Saray, Saray, Satrangız, Sekiören, Sorkun, Söğütlü, Söğütözü, Söğütözü, Şeyhler, Taşlı, Taşyatak, Tilkicek, Topal, Topalalının, Yarımalar, Yılandı, Zelik, Zelvelik, Zeyfi.

II.1.3.3. Arkaç Adları

1 adet arkaç bulunmaktadır:

Meşeli.

II.2. Oronimler

Oronim yeryüzündeki her türlü orografik yapının özel adıdır. Bunlar sadece dağ ve tepe adları ile sınırlı olmayıp her türlü yükselti, engebe, düzlük, boğaz gibi coğrafi şekillerin de adıdır. Tezde bulunan oronimler kendi içerisinde arkaç adları, bayır adları, bel adları, boğaz adları, burun adları, dağ adları, doruk adları, düz (ova) adları, kaş adları, kaya adları, kır adları, koyak adları, mağara adları, sırt adları,

⁵² Haritada Günyüzü İlçesi'ne bağlı bir Ayvalı Köyü daha olmasına karşın yöre halkı, yayla olan bu yerin hiçbir dönem köy olmadığını söylemektedir. Bugün de köyün bulunduğu alanda aynı adla bir yaylanın bulunması nedeniyle yer adı yayla olarak alınmıştır.

tepe adları, yazı adları ve yüz adları olmak üzere on altı alt başlığa ayrılabilir. Toplamda 822 adet oronim bulunmaktadır.

II.2.1. Bayır Adları

Toplamda 7 adet bayır adı bulunmaktadır:

Akbayır, Alishahan, Gozalık, Hekim, Karaalanbayırı, Karabayır, Tezekli.

II.2.2. Bel Adları

Toplamda 6 adet bel bulunmaktadır:

Arapbeli, İkizce, İncebel, Kocabel, Ortabel, Poruklu.

II.2.3. Boğaz Adları

Toplamda 3 adet boğaz bulunmaktadır:

Ballık, Dere, Ingıllar.

II.2.4. Burun Adları

Toplamda 9 adet burun bulunmaktadır:

Çatal, Gözbaşı, Güdük, Kaklı, Kekikli, Kılıçkaya, Kızıl, Orta, Taşlı.

II.2.5. Dağ Adları

Toplamda 6 adet dağ bulunmaktadır:

Arayit, Bozdağ, Karadağ, Kırkkız, Kocagüney, Türkmen.

II.2.6. Doruk Adları

Toplamda 3 adet doruk bulunmaktadır:

Çalın, Dedenin, Kayanın.

II.2.7. Düz (Ova) Adları

Toplamda 24 adet düz, 1 adet ova bulunmaktadır:

Aktaş, Akyazı, Arslankırı, Aydoğdu, Beşdam, Bucak, Çakıl, Çandır, Çorak, Çoraklık, Eğrice (Ova), Etdemir, Gerenli, Gulucuk, Huluz, İlörenbent, Karaçoban, Kurudere, Sarıköyarlaları, Seki, Süngülü, Tombul, Ulukır, Umurbey, Yağcıözü.

II.2.8. Kaş Adları

1 adet kaş bulunmaktadır:

Ovaz.

II.2.9. Kaya Adları

Toplamda 10 adet kaya bulunmaktadır:

Akkaya, Asmakaya, Dikkeş, Kapıkaya, Kara Kayalık, Kuzgunkaya, Küçükyazılıkaya, Leylek, Sarıkaya, Sarıkaya.

II.2.10. Kır Adları

Toplamda 6 adet kır bulunmaktadır:

Bostan, Doksan, Ilıca, Kocakır, Şabanca, Yandım.

II.2.11. Koyak Adları

Toplamda 1 adet koyak bulunmaktadır:

Akıbatoğlu.

II.2.12. Mağara Adları

Toplamda 3 adet mağara bulunmaktadır:

Akça, Başini, Boğazcın.

II.2.13. Sırt Adları

Toplamda 257 adet sırt bulunmaktadır:

Acıpayam, Adatepe, Ağameydanı, Ağasöğüdü, Ağıl, Ağıl, Ağıl, Ağılönü, Ağilyolu, Ahlatlının, Akçaağıl, Akçaalan, Akçakmak, Akkaklık, Akören, Akpara, Akpınar, Akseki, Aktarla, Aktepe, Akyazı, Akyazı, Akyokuş, Akyokuş, Alardıç, Alaca, Aletrekbaşı, Ardıçlı, Arenkırma, Arılık, Atahasankoy, Atakbaşı, Athöyüğü, Ayidere, Bağırtlaklıbel, Bağlar, Bağlar, Bağlar, Bağlarüzeri, Bağlıkarkası, Bedinin, Belediye, Beyaztepe, Beygiryatağı, Bodurhaşhaş, Bozyer, Bozyer, Bövelek, Buzağılık, Buzağıyumağı, Büyük, Büyüktuzlak, Cambazınyatak, Cezayir, Cıbrıyeri, Cin, Çakçakahmet, Çakılağıl, Çal, Çalıyolu, Çardakyeri, Çartığınağıl, Çatma, Çaylakkayası, Çerçiöldü, Çerkezağılı, Çifteleryolu, Çilömerindamyeri, Çocuklu, Dedeler, Dedeli, Deveci, Deveyolu, Deveyolu, Dikilitaş, Dikilitaş, Dişlikaya, Doksankırı, Doruğukesik, Doruk, Döllük, Düzenyalak, Enliset, Erikler, Eskiavdan, Eskiören, Evcikdüz, Fındıklı, Garip, Gediktarla, Geyikkonağı, Göçük, Gökpınar, Gökyol, Gölcükyolu, Gübrelik, Gücükburun, Gümüşini, Gümüştepe, Güney, Gürseki, Hacııbrahim, Hanımınburun, Hanyeri, Harmankaya, Hatıpağılsivrisi, Havuzveli, Hisar, Hocatarla, Hoyuklu, Hüseyindede, Hüseyineyreği, İğdeli, İğnecikbaşı, İnağzı, İncirli, Kacarağıl, Kadıkıran, Kağnıoturağı, Kaklık, Kalfalar, Kamalıkoru, Kamışlı, Kanarya, Kanlısuat, Karaağaç, Karaçalı, Karagüney, Karagüney, Karaharman, Karakaya, Karakaya, Karakoç, Karaören, Karapınar, Karaseki, Karataşar, Karatepe, Kaşlı, Kaşyatak, Kayalıarkaç, Kayalidere, Keltaslık, Kemikli, Kemikli, Kır, Kırağıl, Kıran, Kırkmeşe, Kırılburun, Kırmızıbayır, Kırmızıtepe, Kırtıllı, Kısıkkayayolu, Kızılbel, Kızıldağ, Kızıltarlalar, Kızıлтаş, Killik, Kocadere, Kocadere, Kocadiş, Kocadoruk, Kocayatak, Kocayazı, Koşmahududu, Körkuyu, Köseköyü, Köserelik, Köykıran, Köylüağılı, Köyönü, Kuruarkaç, Kurubağ, Kuruçayır, Kuşoturağı, Kuşyuvası, Kutçatepe, Kuzukırkma, Küplü, Kürcükayası, Malaklık, Maltepe, Mavra, Meşelibel, Meşeliçukur, Mezarlıyatak, Nebilpınarı, Oluklukırgıl, Ondönümler, Orta, Ortabel, Ortabel,

Ortaburun, Ortaçal, Ortaeğrek, Ortaklarağıl, Ortalıkburun, Ortaseki, Ören, Pamuklar, Poyrazalanı, Samansınırı, Sarıalan, Sarıcayatağı, Sarıkaya, Sarıkaya, Sıçanlık, Sığıreğlenti, Sığıreyrek, Soğucak, Sorkun, Söğütlü, Suçıktı, Sülüklüz, Sürgüyolu, Şehiryolu, Şirin, Taşağılı, Taycı, Tekmezar, Teknecik, Tepesidelik, Tilkinin, Topraklık, Toraman, Tuzla, Tuzlagelişi, Türbe, Uluyol, Urunyatak, Uzun, Uzunburun, Uzunkırma, Uzunmezar, Üçkepez, Üčkuzu, Üçpınar, Üçşehitler, Yananağıl, Yanıkarkaç, Yanıkbaşı, Yanıklık, Yaprak, Yarımlar, Yatağan, Yayladere, Yazlık, Yeldeğirmeni, Yellibel, Yenidamar, Yensiz, Yerlikırma, Yıkık, Yörük yolu, Zeybeğingöğsü, Zeytarla.

II.2.14. Tepe Adları

Toplamda 481 adet tepe bulunmaktadır:

Acemkezi, Ada, Ada, Ada, Ada, Ada, Ada, Ağaççayı, Ağaçlıkale, Ağıl, Ağılıçal, Ahmetüryan, Akbayır, Akbayır, Akbayır, Akça, Akçal, Akçal, Akdağ, Akkaya, Akkaya, Akkayabaşı, Akpınarkafası, Aksakkaya, Akseki, Aktepe, Aktepe, Aktepe, Aktepe, Akyayla, Akyazı, Alaca, Alacabaşı, Alaçam, Alan, Alıçlı, Alıçlıburun, Altıpatlar, Andikini, Arapçal, Ardiç, Ardiçli, Ardiçlıburun, Ardiçlitekke, Ardiçliyatak, Ardiçöbek, Arkaçyeri, Arkaya, Asarbaşı, Aşağıkepez, Avlukaya, Avuzsuyu, Ayazçalı, Ayazma, Aydoğdu, Ayı, Ayıkayası, Azatlar, Azık, Babadağı, Babadatçalı, Babaevcikleri, Badem, Bağ, Bağlar, Bağmaklıbayırı, Bakacak, Bakırlıbaşı, Balıkkaya, Ballıkaya, Balpınar, Balpınarı, Başkışla, Batılğan, Bayamağacı, Beşikbeliarkaç, Beşpınar, Bostanlık, Boyalı, Boz, Bozaniç, Bozark, Bozçalca, Bozkaya, Bölükçamın, Burgaz, Buruçdümen, Burunsuz, Buzluburun, Büvelek, Büyük, Büyükbel, Büyükdede, Büyükeşekini, Büyükhöyük, Büyükkayık, Büyüksarp, Büyükyatır, Canbazarpalgi, Cankurtaran, Cıbrı, Cinana, Çakal, Çakıllı, Çal, Çal, Çal, Çal, Çalca, Çalgediği, Çalı, Çalıbayırı, Çalıcabaşı, Çalınındoruk, Çalpınarı, Çardak, Çardak, Çarmık, Çatal, Çatalındoruk, Çatalkaya, Çeş, Çıplakkaya, Çırpılı, Çift, Çiftçilerinkışla, Çiftearkaç, Çilehanı, Çilekli,

Çirtecik, Çoban, Çoban, Çürükçal, Dallıyayla, Dedeçal, Dedeli, Dedeliçalı, Delikkaya, Delikliçam, Demircigöbeti, Deveeriği, Devilinindoruk, Dikilitaş, Dikilitaş, Dikmebayır, Dikmen, Dikmen, Dinnencenindoruk, Doğanburnu, Doğanpınar, Doğu, Domalı, Dombayöldü, Domuzgölü, Domuzkaya, Döllük, Dömen, Durmuşağılı, Düzçalı, Efsunbaba, Ekinlerin, Ellez, Elmadağ, Eminarı, Emirinkuzu, Erkeçağıl, Erkeçyatağı, Eskiavdan, Eşekçekmez, Eşeklitürkmen, Eşkiyayatağı, Fincan, Gavuroğluçukuru, Gavurpınar, Gedik, Gedikyayla, Gelibolu, Gembükü, Germekaya, Geyikler, Göbet, Gök, Gök, Gökçe, Göktaş, Gökyatak, Göllüce, Göyük, Göz, Gözet, Gücükbel, Gücükburun, Gürkaynak, Hacıçalı, Hacıçalı, Hamamdere, Hanife Konağı, Harman, Harmanbeleni, Harmandar, Hatap, Haydarbaba, Haydardoruğu, Herek, Hotcuğunarkaç, Höbek, Höllük, Höyük, Höyük, Höyük, Höyük, Hüsün, İbrık, İğdeliasar, İkitarlakulağı, İnarkaç, İnceöz, İnceyatak, İncir, İnüstü, İnüstü, Kadıotluğu, Kadir, Kahraman, Kale, Kale, Kamışca, Kamışlı, Kanlı, Kapaklıca, Kara, Kara, Kara, Kara, Kara, Kara, Kara, Kara, Kara, Kara, Kara, Karaağaçlı, Karaali, Karabayır, Karabayır, Karabayır, Karabayır, Karabayır, Karabayır, Karabayırlar, Karaburun, Karaburun, Karadağ, Karadede, Karağız, Karakale, Karakavaklık, Karakaya, Karakaz, Karakuz, Karaseki, Karasivri, Karasivri, Karateke, Karatümen, Karayatak, Karayokuş, Karayüksek, Karayüksek, Kardeşyeleği, Karlıkbaşı, Karsallık, Kartal, Kartal, Kartal, Karyatağı, Kavaklı, Kavşak, Kayabaşı, Kayalarönü, Kayalık, Keçikalesi, Keçikayası, Kedilik, Kefelik, Kel, Kelebekli, Kelkaya, Kepez, Kepez, Kıraç, Kırmızı, Kızıl, Kızıl, Kızıl, Kızıl, Kızıl, Kızıl, Kızıl, Kızılardıç, Kızılıcık, Kızıldikmen, Kızıldoruk, Kızılğüney, Kızılpınar, Kızlarkayası, Kilimlik, Koca, Koca, Koca, Kocaağıl, Kocabelen, Kocaçal, Kocadoruk, Kocagüney, Kocahöyük, Kocakarabayır, Kocakır, Kocakızıl, Kocakum, Kocaorman, Kocaoturak, Kocatürkmen, Kocayatak, Kolanlıbel, Koru, Korudüzü, Koruseki, Kömürocağı, Kömüşöldüren, Köpekbeli, Körhasanhisseleri, Kuç, Kum, Kumaşkaya, Kumlu, Kurşun, Kuşhöyüğü, Kuşkonağı, Kuşlu, Kuzguntaş, Kuzudoruğu, Küçük, Küçükalice, Küçükçakırca, Küçükçalı, Küçükçerkezçalı, Küçük kara, Küçük kocabayır, Küçükyensiz, Külleme, Küplüce, Kürtkale, Lökül,

Mağara, Mal, Malboğaz, Manastır, Martlar, Mazoğlu, Meşeli, Mezgit, Musluğun, Orman, Orta, Orta, Orta, Orta, Ortaağıl, Ortaburun, Ortadümen, Ortaseki, Ortayürek, Osmanbey, Osmançal, Osmandayı, Otlı, Oyuğundoruk, Örumce, Patlak, Pınar, Sakar, Sakaralanı, Samanharmanı, Samanini, Sarıbaba, Sarıkaya, Sarıkaya, Sarıkaya, Sarıkaya, Say, Sazakcevizlibel, Selimyatak, Semerkaya, Serçe, Seremet, Seyitali, Sığıryatağı, Sırakayalar, Sinanoğlu, Sivri, Sivri, Sivri, Sivri, Sivri, Sivri, Sivrice, Solumkıranı, Somadın, Somdöken, Suatbaşı, Sulucakol, Suluhöyük, Sulukaya, Süğlünçal, Süngülü, Şapkalı, Şeytancık, Tahtalıbaba, Taş, Taş, Taşlı, Taşyatağı, Tavşanlı, Tavşanlıdoruk, Tekke, Tekke, Tekkekıran, Tekmezar, Tekne, Tepebaşı, Tepelce, Tepelce, Tınaz, Tilkilik, Tokmaktaş, Tombanınağıl, Topaklık, Topardıç, Topçu, Topçu, Topkaya, Tümbek, Türbe, Türbe, Türkmen, Türkmen, Türkmençal, Türküce, Uyuzpınarı, Üçbaşı, Üçtepe, Üçtepe, Ünver, Yağdonduran, Yağmurbaba, Yağmurçal, Yanıkarkaç, Yanıklık, Yapraklı, Yardoruğu, Yarıkkaya, Yarılkan, Yayla, Yayla, Yaylakaşı, Yazıcıoğlu, Yeldedesi, Yeldeğirmeni, Yeldeğirmeni, Yelek, Yelkenindoruk, Yellikonak, Yemişenlieyrek, Yığılıçakıl, Yıldız, Yiğitleryatağı, Yolak, Yoncalı Yörükçal Yukarıkışla, Yumrucak, Yuva, Yüksekıran, Zeynal.

Tezde Meşe Gediği ve Yoncalıgedik bulunmaktadır. Gedik yörede “tepe” anlamındadır. Bu nedenle gedikler tepe adlarının altında verilmiştir.

II.2.15. Yazı Adları

Toplamda 3 adet yazı bulunmaktadır:

Eskili, Karayatak, Killik.

II.2.16. Yüz Adları

1 adet yüz bulunmaktadır:

Çomak.

II.3. Horonimler

Horonim, ülke, bölge, şehir, ilçe gibi idari veya doğal sınırları olan coğrafya ve toprak adıdır. İdari ve doğal horonimler olmak üzere ikiye ayrılır. Tezde geçen horonimlerin tamamı doğal horonimlerdir. Toplamda 230 adet horonim bulunmaktadır.

İdari horonimleri oykonimlerden ayıran özellik, horonimlerde idari yapının gösterilmesidir. Örneğin yer adlarını derlediğimiz haritada köy isimleri Ilıcabaşı, Zaferhamit şeklinde değil de Ilıcabaşı Köyü, Zaferhamit Köyü biçimlerinde geçmiş olsalardı bu durumda bu yer adlarını idari horonim olarak değerlendirmek durumunda kalacaktık.

II.3.1. Doğal Horonimler

Resmi sınırları olmasa da doğal sınırları olan yerlerin adlarıdır. Tezde geçen doğal horonimler kendi içerisinde mevki adları ve yatak adları olarak alt başlıklara ayrılabilir. Toplamda 230 adet doğal horonim bulunmaktadır.

II.3.1.1. Mevki Adları

Toplamda 227 adet mevki bulunmaktadır:

Ada, Ada, Ada, Ağçalı, Ağılmerası, Ahlatlıdere, Ahlatlıkırmaözü, Ahmetkuyusu, Akçebe, Alaca, Alpiçayırı, Arenyayla, Arpalık, Atkulak, Avcıören, Avdanönü, Avulcuk, Ayırma, Azmaksınırı, Bakacakaltı, Bakırlık, Başgölüstü, Bayamazat, Bayramaliarkacı, Beyealanı, Beylikçayırıları, Bostanözü, Boyalıazmak, Buzalık, Bükler, Bülbülözü, Büyüktuzlalık, Cümleagılı, Çakal, Çakırağıl, Çal, Çal, Çalaltı, Çalaltı, Çalcıyaylası, Çallık, Çamurlu, Çapıtlı, Çatalardıç, Çatalçam, Çatalmezar, Çayırbaşı, Çiftearkaç, Çomaklar, Çoraklık, Çoraklık, Çörüş, Çukurarkaç, Dağılgan, Dananinkuyu, Dazlakkıran, Dede, Dedemkavağı, Delikli, Dereköy, Döllük, Dumanöz, Düzbalkan, Eğriyol, Ellilik, Elmalı, Eskiibrimyayla,

Eskikınık, Eskiören, Evcehöyük, Filikçi, Genkuyu, Gıdışındamı, Gökarkaç, Göl, Gölalanı, Hacıhasanhöyüğü, Hacıkaralar, Halimler, Hatip, Hatipalçağı, Havuzlupınar, Helvaçayırı, Höyükler, Ilıkkuyu, İğdelikuyu, İkizkuyu, İsmullahkonağı, Kabara, Kaklık, Kamışağılı, Kangalcı, Kanlıçayır, Karaağaçdereleri, Karaağaçyayla, Karaçayırlar, Karahasankuyusu, Karakafalar, Karakaya, Karakovaözü, Karatepe, Kasapağılı, Kavacık, Kavaklı, Kayalıboğaz, Kepir, Kesentaş, Kesikardıç, Kesteldere, Kırbızıyatağı, Kırkızıaltı, Kırmalık, Kırtaşlar, Kızılcaören, Kızılçayır, Kızılçayırı, Kızılyazıkuyusu, Kireçli, Kireçönü, Kocainkaya, Konurkaya, Kovalık, Koyunmerası, Köklüklerboyu, Körkuyu, Köşger, Köyaltı, Köyaltı, Kumluçay, Kumluçay, Kutlubey, Kuyuyoluözü, Küçükdere, Küçüktokat, Külcü, Küllük, Küllüyurt, Maksutkuyu, Malmerası, Maltepe, Mandıra, Mantarlık, Meşelikol, Oğuz, Ortaören, Ortaöz, Ortaöz, Ömerağaağılı, Örmekale, Parladinkuyu, Pekmezçukuru, Pınarözü, Poruklar, Potolöz, Purtullukuyu, Rahatlı, Sapıkırık, Saracık, Saracık, Sarıkaya, Sarıkaya, Sarıkayalar, Sarısuadası, Sarıtaş, Seksenliler, Seyrekmeşelik, Sırmaları, Sivataş, Songuleşler, Süpürgelik, Şehitler, Tavşancıl, Tayyaremeydanı, Tecavüz, Tekmezar, Tokat, Topistikamları, Topkamaşörenliği, Tospağalık, Tuzla, Tuzlak, Tuztaşları, Uluyol, Uzunağaç, Uzunboylar, Yanıkagıl, Yanıkagıl, Yanıklık, Yanıklık, Yatak, Yavşanağıl, Yayılğanlık, Yayla, Yelköprü, Yığılıcakıl, Yörükleraylası, Yukarıdağ.

Bu türdeki yer adlarının arasında “mevki” sözcüğü ile adlandırılmayan doğal horonimler de görülmektedir.

Ağıl Yeri, Akbayıraltı, Aktopraklar, Bekaroğlan, Bey Yeri, Bostan Yeri, Bozlar, Bozlar Çorağı, Bozyer, Bozyer, Çamoğlununağıl Yeri, Çifteleryoluüstü, Çorak, Çoraklık, Ekinlik, Eskiköy Yeri, Hacımehmet, Hoca Yeri, Kadınınağıl Yeri, Karayerler, Kıрма Dibi, Kışla Harmanı, Kızılyer, Koruluk, Köyaltı, Meydan Başı, Örenyer, Şaktan, Yananyer, Yeşilhan.

II.3.1.2. Yatak Adları

Yatak adları kendi içinde “hayvanların yattıkları yer” anlamında hayvanlarla ilgili yataklar ve “insanların konakladığı yer” anlamında insanlarla ilgili yataklar olarak ikiye ayrılabilir. Toplamda 3 adet yatak bulunmaktadır.

II.3.1.2.1. Hayvanlarla İlgili Yataklar

Toplamda 2 adet hayvanlarla ilgili yatak bulunmaktadır:

Akyatak, Öküzcü.

II.3.1.2.2. İnsanlarla İlgili Yataklar

1 adet insanlarla ilgili yatak bulunmaktadır:

Arnavut.

II.4. Dromonimler

Yer altı yolu, yer üstü yolu, su yolu, hava yolu gibi her türlü yol ve hat adlarının özel adıdır. Tezde geçen dromonimler kara yoludur. Toplamda 11 adet dromonim bulunmaktadır:

Aziziye, Beleçikan, Eski ağaçköy, Holanta, Kıravdan, Küplü, Paşakadın, Sığır, Sivrihisar, Şerefiye, Tantan.

II.5. Agroonimler

İşletilen toprak alanların, tarlaların, arsaların, kırların, bayırların özel adıdır. Tezde yer alan agroonimleri kendi içerisinde alan adları, bağ adları, çayır adları ve tarla adları olmak üzere dört grupta ele almak mümkündür. Toplamda 37 adet agroonim bulunmaktadır.

II.5.1. Alan Adları

Toplamda 10 adet alan bulunmaktadır:

Abaz, Çiğdemalan, Kezban, Kocaalan, Kuyuca, Meşelikalan, Omar, Sarımsaklı, Tavşan, Topuk.

II.5.2. Bağ Adları

Toplamda 2 adet bağ bulunmaktadır:

Eski, Kanlı kavak.

II.5.3. Çayır Adları

Toplamda 9 adet çayır bulunmaktadır:

Çamrak, Çukurçayır, Dördüncübölge, Ertuğrul, Karaçayır, Kavşıt, Köylü, Seydisu, Yılanlık.

II.5.4. Tarla Adları

Toplamda 16 adet tarla bulunmaktadır:

Aliağa, Alinintarla, Aşağı, Bebeahmet, Cafer, Çal, Çukurtarla, Diptarla, Ebetarla, Kangaltarla, Kavgalı, Kırtarla, Ömerağa, Ömerağa, Taşlıtarla, Yunusuntarla.

II.6. Hidronimler

Doğal ya da yapay yolla meydana gelen, suyla ilgili her türlü unsurun özel adı olan hidronimleri kendi içerisinde potamonimler, limnonimler ve helonimler olarak üç grupta değerlendirmek mümkündür. Toplamda 617 adet hidronim bulunmaktadır.

II.6.1. Potamonimler

Bütün akarsuların adıdır. Tezde bulunan potamonimler kendi içerisinde çay adları, çeşme adları, dere adları, ılıca adları, nehir adları ve pınar adları olmak üzere altı grupta ele alınabilir. Toplamda 545 adet potamonim bulunmaktadır.

II.6.1.1. Çay Adları

Toplamda 7 adet çay bulunmaktadır:

Çatak, Porsuk, Saray, Sarısu, Seydi.

Ayrıca “çay” anlamındaki *su* kelimesiyle (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) oluşturulan Seydi Suyu ve Sıtma Suyu toponimleri de bu başlık altında değerlendirilmiştir.

II.6.1.2. Çeşme Adları

Toplamda 108 adet çeşme bulunmaktadır:

Abdullah, Acıoluk, Ağapınar, Akpınar, Akpınar, Akpınar, Aliğa, Alipaşa, Ardiç, Aren, Asiye, Aşağı, Ayşekadın, Bacakuyusu, Bağ, Bağlık, Bal, Bel, Beylik, Boğaz, Bozacı, Bülbül, Büyükçepel, Çabucak, Çakmak, Çalısuyu, Çevrimgölü, Çırçır, Çırçır, Çırçır, Davulcu, Deveci, Ebe, Ebekadın, Ekmekçipınar, Erçek, Eynez, Gavur, Göem, Gögemeç, Gölük, Göyemalan, Gürüz, Güvemce, Hacıahmet, Hacıali, Hacıhasan, Hacıisa, Hacımehmet, Hacımehmet, Hacımirzalı, Hacıoğlu, Halkalı, Islakbağ, İğdeli, İğdeli, İmam, İsmailağa, Kaldırım, Karaağıl, Karaçayır, Karapınar, Karaserli, Karayatak, Karının, Kartal, Kasım, Katmerli, Kavak, Kayacık, Kaynakçı, Kaynarca, Killik, Koca, Kocakulak, Kocapınar, Koçpınar, Kokar, Koyunpınar, Kozaklık, Kör, Kulahmetli, Kuru, Külâhlı, Laleli, Mahmut, Makas, Marulkavağı, Memişpınarı, Musluk, Nal, Oruçpınarı, Osmancık, Ören, Ören, Sarıkaya, Sarıkaya, Sarıpınar, Selcik, Selecik, Şabanpınarı, Tavşan, Tellikaya, Tosbağapınarı, Yayla, Yayla, Yeniyayla, Yukarıpınar.

II.6.1.3. Dere Adları

Toplamda 363 adet dere bulunmaktadır:

Abız, Abihal, Acı, Acılar, Adayüzü, Ağıl, Ağıllarözü, Ağılöz, Ağılöz, Ağzıkara, Ahır, Akcaharman, Akçayır, Akçekirse, Akpınar, Akpınarözü, Aksu, Aksu, Alakis, Alayar, Alıçlı, Alpakuz, Andık, Arabakonağı, Arık, Arslankırboğazı, Asmaca, Aşağı, Aşağıak, Avlağıkaya, Avlanagzı, Avşarca, Ayazma, Ayıp, Ayrıklı, Ayvacıkbükü, Ayvalı, Babat, Bağ, Bağırsak, Bağırsak, Bağlıcaözü, Bakacak, Bakırcının, Balcıkışla, Ballı, Ballı, Bardakçı, Başpınar, Bayramçay, Beşdam, Beylik, Bıdıköldü, Boğaziçi, Boyalı, Bozacıözü, Bozaniç, Bük, Büyüköz, Büyüköz, Büyüköz, Cevizli, Cevizliöz, Cezayir, Cin, Cin, Çakıltaş, Çalca, Çalgı, Çamlığın, Çangal, Çat, Çatacık, Çatakköy, Çatalözü, Çay, Çay, Çayır, Çayır, Çaylaközü, Çıplaközü, Çıtağanaranın, Çirkin, Çorağın, Çökekiçi, Çörlen, Çukurca, Çukurören, Çulfa, Dağ, Dalaklıoğlu, Dam, Damla, Dar, Darıbükü, Darıpınarı, Dedemözü, Değirmen, Değirmen, Değirmen, Deliklikaya, Demirli, Demirli, Derin, Derince, Derinöz, Deveuçlu, Dincek, Dokuzağıl, Dolar, Dombay, Domuztarla, Domya, Duruca, Dutluözü, Düden, Eğrikuyu, Eğrioiva, Elçikderin, Elmalı, Elmalı, Enez, Erten, Eskikışla, Eskiören, Fındık, Fındıklarözü, Garipçi, Gavurunağıl, Gecekpınarı, Gerizler, Gevilli, Girdap, Göcükler, Göç, Göçebe, Gök, Gök, Gökçe, Gökçukur, Gökölboğazı, Gökölet, Gökpınar, Göktaş, Göl, Gölalan, Gölcük, Gönağıl, Gövce, Gücükbel, Gülpınar, Gürlük, Gürüz, Güvemez, Hacıyahyanınağılı, Hacıyusuf, Halıköy, Hamam, Hamamözü, Haremi, Harput, Hızar, Hızar, Hisarönü, Hüseyinler, Ilgaz, Ilıca, İğdedibi, İğdeli, İğdeli, İkikuyu, İkipınar, İncebel, İncik, İncik, İndere, İnönü, Kadıncıkçayı, Kağnıcıkonağı, Kakmak, Kamışlı, Kamışözü, Kanlı, Kanlıgöl, Kapaklı, Kapılık, Kapız, Kara, Kara, Karaağaç, Karacakor, Karagöz, Karagözağıl, Karakız, Karakuz, Karanlık, Karanlık, Karapınar, Karasakal, Karaşarın, Karayusufağılı, Karcı, Kargın, Karıncağın, Karun, Katmerli, Kauçuk, Kavaklı, Kavaklı, Kaya, Kaya, Kayakıran, Kayalı, Kayalı, Kayalıboğazözü, Kayapınar, Kayapınar, Kayıpyatağı, Kaynaklar, Kaynargölet, Keçeliözü, Keçiağılı, Keskin,

Ketlez, Keyken, Kırgıl, Kışla, Kıtık, Kıyırçayı, Kızıl, Kızıl, Kızılçıklı, Kızılçukur, Kızılkuş, Kızılöz, Kızılyar, Kilocağı, Kirazlı, Kireçkuyusu, Koca, Koca, Koca, Koca, Koca, Kocabal, Kocaçeşme, Korkuluk, Koşmat, Kozlu, Köpek, Körçeşme, Köyardı, Kulaklı, Kulaksız, Kumlu, Kumlu, Kumtarla, Kurt, Kurtlar, Kurtluca, Kuru, Kurupınar, Kuyucak, Kümeağıl, Küplü, Maden, Maslak, Mekkeboğazı, Meliözü, Menekşe, Mihaliççık, Muharremönü, Musaözü, Nalbantören, Nazbekirkaya, Okçu, Oluk, Ortaburun, Ortagöl, Ortayol, Ortayürekler, Otlutepe, Öküzini, Ören, Özdenk, Özdenk, Özdere, Özdere, Pamuk, Pamukluova, Pazar, Peynirli, Pıtraklı, Pirenli, Pürtek, Sabuncupınar, Sağıroğlu, Sancı, Sansarlık, Sapaca, Saraycık, Sarıçay, Sarıkaya, Sarıkaya, Sarıkaya, Sarıkayalar, Sarısongur, Sarıyar, Sazak, Seğitağılı, Sergenkaya, Sergizçayırı, Setreliyusufun, Seydisuyu, Sinekli, Soğucak, Soğukpınar, Sorguncuk, Söbüalan, Söğütözü, Suçikan, Sultan, Sultaniye, Sulu, Sulu, Sulu, Suvat, Sülüklüz, Sülüklüpınar, Sümbüllü, Sünnüağıl, Şekerlice, Şeyhpınar, Tahtalı, Tahtalı, Taşlıkyolu, Taşocak, Taşyatak, Taşyolu, Tekkeyer, Tınaz, Tırpancı, Tosbağalı, Tosbapınarı, Tozlununense, Turpluk, Tuzlarözü, Uluçukur, Uzunöz, Uzunözü, Üççam, Veli, Yağırcak, Yalancık, Yanağıl, Yarılğan, Yavşanlı, Yayla, Yelkin, Yılgin, Yukarıhızar, Zahran, Zembillik.

II.6.1.4. Ilıca Adları

Toplamda 4 adet ılıca bulunmaktadır:

Acısu, Hasırcıhamam, Ilıcabaşı, Yarıkcı.

II.6.1.5. Nehir Adları

1 adet nehir bulunmaktadır:

Sakarya.

II.6.1.6. Pınar Adları

Toplamda 62 adet pınar bulunmaktadır:

Acıbaşı, Acıbaşı, Ahlatın, Ahmetdede, Akkaya, Akpınar, Aliosman, Ayazma, Ayıpçıgın, Bağ, Bataklı, Baykuş, Bol, Büvet, Cinli, Coşçeşme, Çam, Çayır, Çifte, Devrent, Düden, Eğrek, Fındıklı, Gâvur, Gökçukur, Gözbaşı, Halı, Harlayık, Hasan, Hateminkuyu, Ilıksular, İğdeli, Kara, Karaağaç, Karakız, Kazıklı, Keklik, Kepirli, Kirazlı, Kocaveli, Kolağın, Kör, Kör, Körkuyu, Körpe, Körsu, Kötü, Kükürtlü, Mehmet, Oluklu, Ortagöl, Osman, Ovacık, Pınarınbaşı, Sakaryabaşı, Sarı, Sazak, Sincan, Soğucak, Soğuk, Subaşı, Suludere.

II.6.2. Limnomonimler

Göllerin, göletlerin, gölcüklerin, suların belirli bir yerde toplanması oluşan yapılan özel adıdır. Limnonimler kendi içerisinde baraj adları, baraj gölü adları, göl adları, gölet adları, kaptaj adları, kuyu adları ve kanal adları yedi gruba ayrılabilir. Toplamda 70 adet limnonim bulunmaktadır.

II.6.2.1. Baraj Adları

Toplamda 3 adet baraj bulunmaktadır:

Gökçekaya, Musaözü, Sarıyar.

II.6.2.2. Baraj Gölü Adları

Toplamda 4 adet baraj gölü bulunmaktadır:

Çatören, Kunduzlar, Porsuk, Sarıyar.

II.6.2.3. Göl Adları

Toplamda 2 adet göl bulunmaktadır:

Dipsiz, Sırma.

II.6.2.4. Gölet Adları

Toplamda 15 adet gölet bulunmaktadır:

Alpu Beylik, Alpu Kelkaya, Asar Sulama, Ayvalı, Bahçecik, Borabey, Çifteler-Çatmalar, Çukurhisar, Dereyalak, Dutluca 1, Dutluca 2, Kanlıpınar, Karaören, Kaymaz, Ömerköy.

II.6.2.5. Kaptaj Adları

Toplamda 2 adet kaptaj bulunmaktadır:

Kırkgöz, Türbe.

II.6.2.6. Kuyu Adları

Toplamda 41 adet kuyu bulunmaktadır:

Acı, Ayşekadın, Bekirin, Çavuş, Dadak, Dayıoğlu, Dede, Delihasan, Eminefendi, Fettah, Gırgıl, Hacıismail, Hacının, İdristokaç, İmam, İmmiler, İskan, İzzetağa, Kamil, Kırtışın, Kısanın, Kışla, Kız, Killik, Kocabel, Kör, Kuyucak, Küçükiskender, Manas, Mesnevi, Mustafanın, Nogay, Pamuksuz, Pamuktarlası, Purtul, Rıza, Selim, Selimçavuş, Silbağ, Süleymanın, Yeni.

II.6.2.7. Kanal Adları

Toplamda 3 adet kanal bulunmaktadır. Bunların tamamı sulama kanalıdır.

Kanlıçayır, Bardakçısuyu, İhsaniye Çayırılığı.

II.6.3. Helonimler

Bataklıkların ve bataklaşmış alanların adıdır. Tezde yer alan helonimler kendi içerisinde bataklık adları ve sazlık adları olarak iki grupta ele alınabilir. Toplamda 2 adet helonim bulunmaktadır.

II.6.3.1. Bataklık Adları

1 adet bataklık bulunmaktadır:

Sarısu Çayırılı.

II.6.3.2. Sazlık Adları

1 adet sazlık bulunmaktadır:

Yayla.

II.7. Drimonimler

Her türlü orman ve ormanlık alanın özel adıdır. Çamlık adları da bu bölümde ele alınmıştır. 3 adet drimonim bulunmaktadır:

Aflasın (Çamlık), Efsunbaba Kuzey (Ormanlığı), Köse (Çamlığı).

Bölüm Sonucu:

Tezde kullanılan haritada geçen 2299 yer adından 822'si oronim, 617'si hidronim, 579'u oykonim, 230'u horonim, 37'si agroonim, 11'i dromomin ve 3'ü de drimonimdir. Bu durum özellikle oronim ve hidronimlerin yer adları içerisinde önemli yer tuttuğunu göstermektedir.

Tek tek ele aldığımızda ise 822 oronimin 481'i tepe, 257'si ise sırttır. Tepeler ve sırtlar oronimler içerisinde rakamsal olarak büyük farklılık gösterir.

Toplam 579 oykonimin ise 458'i komonim, 103'ü orpedyonim ve 18'i de astionimdir. 458 komonimin ise 407'i köy, 41'i çiftlik ve 10'u örendir. Köy adlarının komonimler içinde büyük yer tuttuğu açıktır. 103 orpedyonimin 89'u yaylak, 13'ü kışlak, biri ise arkaçtır.

617 hidronimin 545'i potamonim, 70'i limnonim ve 2'si de helonimdir. 545 potamonimin 363'ü dere, 108'i çeşme, 62'si pınardır. 70 limnonimin ise 41'i

kuyudur. Bu bölümde kuyular diğer türlere göre sayısal olarak büyük farklılık gösterir.

230 horonimin 227'si mevki, 3'ü ise yataktır. 37 agroonimin ise 16'sı tarla, 10'u alan, 9'u çayır, 2 tanesi ise bağdır.

III. BÖLÜM: LEKSİK SEMANTİK İNCELEME

Bu bölümde yer adlarının anlam açıklaması yapılmıştır. Tezde geçen yer adları Antropotoponimler, Etnotoponimler, Fitotoponimler, Zootoponimler, Topotoponimler, Hayvancılıkla İlgili Yer Adları, Göçebelikle İlgili Yer Adları, Ziraatla İlgili Yer Adları, Zanaatla İlgili Yer Adları, Madencilikle İlgili Yer Adları, Kurum-Kuruluş ve Yapı-Yapıt Adlarına Dayalı Yer Adları, Alet-Edevat İle İlgili Yer Adları, Bir Olaya Bağlı Olarak Ortaya Çıkan Yer Adları, Din ve Dinî Hayatla İlgili Yer Adları, Yiyecek-İçecek Adlarına Dayalı Yer Adları, Unvan Adlarına Dayalı Yer Adları, Aile ya da Akrabalık Adlarına Dayalı Yer Adları, Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Sözcüklerle Kurulu Yer Adları, Yerin Konumuna Bağlı Olarak İsim Alan Yer Adları, Renk Adlarıyla Kurulan Yer Adları, Sayı Adlarıyla Kurulan Yer Adları, Yansıma Adlarla Kurulan Yer Adları, Coğrafi Nesnelerin Görünümüne ve Yapısına Göre İsim Alan Adlar, Benzetmeye Dayalı İsim Alan Yer Adları, Diğerleri olmak üzere 25 başlık altında sınıflandırılmıştır. Ayrıca anlamı veya kaynağı tespit edilemeyen adlar, Anlamı veya Kaynağı Tespit Edilemeyen Yer Adları başlığı altında gösterilmiştir.

Bölümde Derleme Sözlüğü, Tarama Sözlüğü, Bitki Adları Sözlüğü, Türkçe Sözlük gibi sözlükler kullanılmış; yer adının anlamıyla ilgili sözlüklerden edinilen bilgiler, yöreden edinilen bilgilerle karşılaştırılarak bir sonuca varılmaya çalışılmıştır. Genellikle yer adlarıyla ilgili açıklamalar yöreden edinilen bilgiler doğrultusunda yapılmıştır.

Bazı yer adlarının haritada yer alışı ile yöre halkı tarafından kullanılışı birbirinden farklıdır. Örneğin haritada *Alişaham Bayırı* şeklinde geçen yer adı yöre halkı tarafından *Alişahan Bayırı* şeklinde söylenmektedir. Böyle durumlarda yöre halkının kullandığı şekil esas alınmış ve bu yer adları yanına “*” işareti konularak belirtilmiştir. Ayrıca adların dilbilgisel olarak ayrımı yapılırken yapılan ayırmadan emin olunamamış ya da kelime ayırlanamamışsa başına (?) işareti konulmuştur.

III.1. İnsan ve İnsan Faaliyetleriyle Coğrafi Objeler Arasındaki Bağlı Doğrudan Yansıtan Yer Adları

III.1.1. Antropotoponimler

Bu bölümde ön adı, soyadı ve lakaplardan kaynaklanan yer adları bulunmaktadır.

Abbas Halimpaşa Köyü (Çft.) < *Abbas Halim Paşa köy+ü*. Mısır Prensi Halim Paşa'nın oğlu (Çifteler, 1990: 63) dönemin Bursa Valisi *Abbas Halim Paşa*'nın, köyün göçmenler tarafından kuruluşu sırasında iskan işleri ile ilgilendiği, köyün yerleşim planını çizdiği, buna bağlı olarak adının köye verildiği söylenmektedir (Çifteler, 1990: 52).

Abdullah Çeşmesi < *Abdullah çeşme+si*.

Abız Deresi < *abız dere+si*. Derenin, halkı Tatar olan Ilıcabaşı Köyü'ne yakın olması nedeniyle bu kelimenin *hâfız* kelimesinden gelişmiş olduğu (Ar. *hâfız* < *hapız* < *abız*) tahmin edilebilir. Tatarcada kelime “bilim adamı, eğitilmiş insan” anlamında dinî bir terim olarak da kullanılmaktadır (Budagov, 1869: 4).

Aflasın Çamlık < *Aflas+ın çamlık*. Yöre halkı, yer adının bir Selçuklu sultanının *Aflas* adlı kızının adından geldiğine inanmaktadır.

Akçebe Mevki(s)i < *akç(a)+ebe mevki+(s)i*. *Ebe* yörede “nineye, büyükanneye” verilen addır (DS, 2009: 1649-1650).

Akıbatoğlu Koyağı < *Akıbat+oğ(u)l+u koyak+ı*. *Koyak* yörede “bir ucu dağda son bulan kapalı boğaz, iki dağ, tepe arasındaki boşluk, vadi” anlamındadır (DS, 2009: 2942). *Koyak*, üzerinde tarlası bulunan şahsın adını almıştır.

Aliağa Çeşmesi < *Ali Ağa çeşme+si*.

Aliağa Tarlası < *Ali Ağa tarla+sı*.

Alibey Çiftliği (i25) < *Ali Bey çiftlik+i*.

Alibey Çiftliği (j26) < *Ali Bey çiftlik+i*.

Alinintarla < *Ali+nin tarla*.

Aliosman Pınarı < *Ali Osman pınar+ı*.

Alipaşa Çeşmesi < *Ali Paşa çeşme+si*.

*Alişahan Bayırı < *Ali Şahan bayır+ı*. Yörede *Alişahan Bayırı* denilmekle birlikte haritada *Alişaham Bayırı* şeklinde kaydedilmiştir.

Arayit Dağı < *Arayit dağ+ı*. Yöre halkı tarafından *Eryiğit* olarak da adlandırılan dağın üzerinde Frig döneminden kalma kalıntıların bulunduğu belirtilmektedir. Arayit Dağı’nın kutsal kabul edildiği, adının ise bir Frig Kralı’na ait olduğu rivayet edilmektedir.

Asafağanın Yaylası < *Asaf Ağa+nın yayla+sı*.

Asiye Çeşmesi < *Asiye çeşme+si*.

Atlas Köyü (Gn.) < *Atlas köy+ü*. Özalp, Yunan mitolojisinde gökleri tutan Atlas'ın kızları olduğu söylenen güzel peri kızlarına *Atlas kızları* denildiğini, buna ithafen köye *Atlas* adının köyün güzelliği nedeniyle verildiğini söylemektedir (Özalp, 1960: 25-26). Ancak köyün eski kaynaklarda geçmemesi nedeniyle bu görüş şüphelidir. Yöre halkı ise *Atlas* adının padişah kızlarından birinin adı olduğunu söylemektedir. *Atlas* kelimesinin Türkçe Sözlük'te bulunan “yüzü parlak, sık dokunmuş bir tür ipekli kumaş, saten” anlamı (TS, 2005: 145) da ilginç olmakla birlikte köy yöre halkının ifadesi doğrultusunda bu bölüme alınmıştır.

Ayşekadın Çeşmesi < *Ayşe Kadın çeşme+si*.

Ayşekadın Kuyusu < *Ayşe Kadın kuyu+su*.

Babadat Köyü (Sv.) < *Baba+zât köy+ü*. Yöre halkı, köyün *Baba Zât* adlı bir şahıs tarafından kurulduğunu, adını bu şahıstan aldığını söylemektedir. Ancak Doğru, köyün tarihi kaynaklarda *Babadat* adıyla geçtiğini ifade etmektedir (Doğru, 1997: 215). Hatta aynı kaynakta “Karye-i Karaviran” başlığı altında “Mezraa-i Kızıl Ali, nam-ı diğer Babatat” şeklinde bir ifade geçmekle birlikte (Doğru, 1997: 213) bu ifadenin köyle ilgili olup olmadığı tespit edilememiştir. Doğru tarafından *Babadat* adıyla verilmesine karşın köyün 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta *dat* ile yazılması (Dahiliye Vekâleti, 1928: 290), köyün adının *Baba Zât* tan gelme ihtimalini kuvvetlendirmektedir.

Bebeahmet Tarlası < *Bebe Ahmet tarla+sı*.

Bedinin Sırtı < *Bedi+nin sırt+ı*.

Behçetiye Köyü (Tpb.) < *Behçetiye köy+ü*. Yöre halkı, köyün adını bir vergi memurunun adından aldığını söylemektedir.

Bekaroğlan < *bekar+oğlan*. Haritada türü verilmemekle birlikte yöre halkından edinilen bilgiye göre *Bekeroğlan* bir mevki adıdır. Yöre halkının ifadesine göre *bekar* “mevsimlik olarak ya da geçici bir süre birinin yanında çalışan, çalıştığı dönem boyunca ailesinden ayrı yaşayan kişi”ye verilen addır. Mevki, üzerinde bulunan tarlaların bekarlık yapmış birine ait olması nedeniyle bu adı almıştır.

Bekirin Kuyusu < *Bekir+in kuyu+su*.

Borabey Göleti < *Bora Bey gölet+i*.

Boyacıoğlu Köyü (Tpb.) < *Boyacı+oğ(u)l+u köy+ü*. 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde *Boyacı* adıyla Avşar Boyu’na mensup olarak Sis Sancağı’nda bir cemaat görülmektedir (Halaçoğlu, 2009: 368). Yine Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Boyacı* adıyla Karahisâr-ı Şarkî, Adana, Sis, Tarsus, Niğde, Meraş ve Kayseriye sancaklarında Yörükân tâifesinden bir cemaat geçmektedir (Türkay, 1979: 250). Ancak *Boyacıoğlu* adıyla bir etnonim bulunmaması nedeniyle köyün kişi adından gelmiş olması daha muhtemel görülmektedir.

Cafer Tarlası < *Cafet tarlası*.

Çakçakahmet Sırtı < *Çakçak Ahmet sırt+ı*.

Çavuş Kuyusu < *Çavuş kuyu+su*.

Çörüş Mevki(s)i < *Çörüş mevki+(s)i*. Yöreden edinilen bilgilere göre *Çörüş*, mevkide arazisi bulunan şahsın lakabıdır.

Dalaklıoğlu Deresi < *Dalaklı+oğ(u)l+u dere+si*.

Delihasan Kuyusu < *Deli Hasan kuyu+su*.

Doğanoğlu Köyü (Bo.) < *Doğan+oğ(u)l+u köy+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Toğanoğlu (Doğanoğlu)* adıyla Yörükân tâifesinden Hudâvendigâr Sancağı Mihaliç Kazası'nda bir cemaat bulunmakla birlikte (Türkay, 1979: 726) yöre halkı, köyün adını köyde yatırı bulunan *Doğandede*'den aldığını söylemektedir. Böyle bir şahsın varlığının yöre halkı tarafından belirtilmesi nedeniyle köy adının antroponim kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Durmuşbey Çiftliği < *Durmuş Bey çiftlik+i*

Ebekadın Çeşmesi < *Ebe Kadın çeşme+si*.

Ellez Tepeleri < *İlyas tepe+ler+i*. Ellez yani “İlyas”, tepede tarlaları olan şahsın adıdır.

Eminarı Tepesi < *Emin Arı tepe+si*. Kaynağı bilinmemekle birlikte yöre halkı, yer adının antroponim kaynaklı olduğunu tahmin etmektedir.

Eminefendi Kuyusu < *Emin Efendi kuyu+su*.

Emirceoğlu Köyü (Tpb.) < *Emirce+oğ(u)l+u köy+ü*. Emirce adının kaynağı tespit edilememekle birlikte köyün adı antroponim kaynaklıdır.

Enez Deresi < *Enes dere+si*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre, dereye suya düşen Enez yani “Enes” adlı şahsın adı verilmiştir.

Ertuğrul Çayırı < *Ertuğrul çayır+ı*.

Ertuğrulköy (Sv.) < *Ertuğrul köy*.

Esafın Çiftliği < *Esaf+ın çiftlik+i*.

Eyübün Kışlası < *Eyüp+ün kışla+sı*.

Fahriye Köyü (Mhmd.) < *Fahriye köy+ü*.

Fethiye Köyü (Syg.) < *Fethiye köy+ü*.

Fettah Kuyusu < *Fettah kuyu+su*.

Fettahoğlu Yaylası < *Fettah+oğ(u)l+u yayla+sı*.

Fevziye Köyü (Ap.) < *Fevziye köy+ü*. Yöre halkı, köyün adını kurulmasına yardımcı olan *Fevzi* adlı bir paşadan aldığını söylemektedir.

*Gambutbey Çiftliği < *Gambut Bey çiftlik+i*. Çiftlik, yöre halkı tarafından *Gambutbey Çiftliği* olarak adlandırılmakla birlikte haritada *Kamutbey Çiftliği* adıyla yer almaktadır. Yöre halkının anlamını bilmemesi sebebiyle *Gambut* adının kaynağı tespit edilememiştir.

Geren Yaylası < *Geren yayla+sı*. *Geren* Derleme Sözlüğü'nde yörede “verimsiz, tuzlu, çorak toprak” (DS,2009:1998) anlamında olmakla birlikte yöreden edinilen bilgiye göre *Geren* yaylanın üzerinde tarlası bulunan şahsın soyadıdır.

Gökçeoğlu Köyü (Ap.) < *gökçe+oğ(u)l+u köy+ü*. Tarihi kaynakta köyün eski adının *Gökçe-öz* olma ihtimali bulunmaktadır. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Gökçeoğlu Köyü (Ap.). 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde *Gökçe* adıyla Varsak Boyu'na mensup olarak İçel Sancağı'nda; Avşar Boyu'na mensup olarak ise Adana Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 902-903). Bununla birlikte *Gökçe* adının bir etnonim olmayıp “öz”ün rengini belirtmek üzere kullanılan bir kelime olabileceği düşünülmektedir. Ancak kesin bir ifade kullanmak zordur. Yine 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde “Gökçe oğlanları” adıyla Bayındır Boyu'na mensup olarak Tarsus Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır

(Halaçoğlu, 2009: 904). Ancak köyün bu cemaat ile ilgili olmadığı düşünülmektedir.⁵³

Göknebi Köyü (Syg.) < *Gök Nebi köy+ü*. Yöre halkı, köyün adını bugün köyde türbeleri bulunan *Nebi* ve eşi olduğu düşünülen *Gökçe Sultan*'dan aldığını söylemektedir. Bununla birlikte yer adlarında sıkça görülmesi nedeniyle *gök* sözcüğünün *Nebi*'nin lakabı olabileceği düşünülmektedir. Bayar ise *Nebi*'nin köye yerleşen aşiretin beyi olduğunu düşünmektedir (Bayar, 2004: 274).

Gündüzler Köyü (Tpb.) < *Gündüzler köy+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Gündüzler* adıyla Yörükân tâifesinden Adana, Meraş, Tarsus, Kars-ı Meraş, Karahisâr-i Şarki, Aydın, Kütahya, Haleb, Alâiye, İçel, Saruhan, Vize, Paşa, Gelibolu, Kastamônî, Sivas, Aksaray, Kocaeli, Hudâvendigâr sancakları ve Meraş Eyâleti'nde bir cemaat yer almaktadır (Türkay, 1979: 386). Bunun ötesinde Kökel, köyün adını köyde ziyareti bulunan, köyün kurucusu olduğu söylenen, Osman Gazi'nin kardeşi *Gündüz Alp*'ten aldığını ifade etmektedir (Kökel, 2004: 28). Bu nedenle köy adının antroponim kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Güneyköy (Src.) < *Güney köy*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre 1989 yılında dönemin Eskişehir Valisi *Bahaeddin GÜNEY*'in katkılarıyla kurulan köye, katkıları dolayısıyla valinin soyadı verilmiştir.

Hacıahmet Çeşmesi < *Hacı Ahmet çeşme+si*.

Hacıali Çeşmesi < *Hacı Ali çeşme+si*.

Hacıhasan Çeşmesi < *Hacı Hasan çeşme+si*.

⁵³ Bugün ailesi köyün kurucularından olan köy muhtarının soyadının *Gökçeoğlu* olmasına karşın bu adın sonradan alındığı kendileri tarafından söylenmektedir. Soyadlarını köye vermedikleri tam tersine soyadlarını köyden aldıkları açıktır.

Hacıhasan Çiftliği < *Hacı Hasan çiftlik+i*.

Hacıbrahim Sırtı < *Hacı İbrahim sırt+ı*.

Hacıisa Çeşmesi < *Hacı İsa çeşme+si*.

Hacıismail Kuyusu < *Hacı İsmail kuyu+su*.

Hacıkaralar Mevki(s)i < *Hacı Karalar Mevki+(s)i*.

Hacımeğenağa Kışlası < *Hacı Meğen Ağa kışla+sı*. Yöre halkı tarafından kişi adı olduğu söylenmekle birlikte *Meğen* adının anlamı tespit edilememiştir.

Hacımehmet < *Hacı Mehmet*. Haritada türü belirtilmemekle birlikte yöreden edinilen bilgiye göre bir mevki olan bu yer, adını mevkide tarlası ve ağılı olan *Hacı Mehmet*'ten almıştır.

Hacımehmet Çeşmesi (i26) < *Hacı Mehmet çeşme+si*.

Hacımehmet Çeşmesi (i26) < *Hacı Mehmet çeşme+si*.

Hacımirzalı Çeşmesi < *Hacı Mirzalı çeşme+si*.

Hacının Kuyusu < *Hacı+nın kuyu+su*.

Hacıoğlu Çeşmesi < *Hacı+oğ(u)l+u çeşme+si*.

Hacıveli Kışlağı < *Hacı Veli kışlak+ı*

Hacıyusuf Deresi < *Hacı Yusuf dere+si*.

Hafızın Çiftliği < *Hafız+ın çiftlik+i*.

Halılağa Kışlası < *Halil Ağa kışla+sı*.

Halimler Mevki(s)i < *Halimler mevki+(s)i*.

Haliloğlan Köyü (Mç.) < *Halil+oğlan köy+ü*. BTH'de⁵⁴ yöresi belli olmamakla birlikte *Halil* adıyla Türkmenlere (Lezina-Superanskaya, 2009: 267) ve *Halil-oğlu* adıyla Avşar Boyu'na mensup olarak (Lezina-Superanskaya, 2009: 268) bir etnonim görülmektedir. BTH'de bulunan etnonimin *Haliloğlan* adı yerine *Haliloğlu* adıyla geçmesi ve başka bir kaynakta *Haliloğlan* adıyla bir etnonime rastlanmaması nedeniyle, köyün antroponim kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Hamidiye Köyü (Mç.) < *Hamidiye köy+ü*. Köyün *Hamidiye* adını *Sultan II. Abdülhamid*'den aldığı belirtilmektedir (Önder-Kırlı, 2005: 408).

Hamidiye Köyü (Mhmd.) < *Hamidiye köy+ü*. Köyün adı Osmanlı padişahlarından *II. Abdülhamid*'in adından gelmektedir (Tezcan, 1982: 83).

Hasan Pınarı < *Hasan pınar+ı*.

Hasanbalcı Kışlası < *Hasan Balcı kışla+sı*.

Havuzveli Sırtı < *Hâfız Veli sırt+ı*. *Havuz* yörede “hâfız” anlamındadır. *Havuzveli Sırtı*, “Hâfız Veli adlı şahsın tarlalarının bulunduğu sırt” anlamındadır.

Hayriye Köyü (Çft.) < *Hayriye köy+ü*.⁵⁵

Hurşıtağa Kışlası < *Hurşit Ağa kışla+sı*.

⁵⁴ Türk Onomastikası Çin Seddin'den Viyana Kapılarına Kadar Bütün Türk Halkları (23 Bin Boy, Oymak ve Oba)

⁵⁵ Tezde kullanılan haritada bugünkü köyün yerinde *Güllüce* adıyla bir köy bulunmaktadır. Ancak köyün eski adının *Güllüce* olmadığı söylenmektedir. Yer adının haritaya kaydı sırasında, köyün yakınında bulunan Mahmudiye İlçesi Güllüce Köyü ile karışıklık yaşandığı düşünülmektedir. Çünkü bugün Mahmudiye İlçesi'nde yer alan Güllüce Köyü'nün eski adı Hayriye'dir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Güllüce Köyü (Mhmd.), Hayriye Köyü (Çft.).

Hüdavendigâr Köyü (Sv.) < *Hüdavendigâr köy+ü*. Yöre halkı, köyün adını *Murad-ı Hüdavendigâr*’dan aldığını söylemektedir.

Hüseyinler Deresi < *Hüseyinler dere+si*.

Hüsün Tepesi < *Hüsün tepe+si*. Yöre halkı tarafından yer adıyla ilgili iki farklı açıklama yapılmaktadır. Bunlardan ilki *Hüsün* kelimesinin “Hüseyin” anlamında olduğudur. Bir diğeri ise yabancı kaynaklı bir kişi adı olabileceğidir. Görüşler şüpheli olmakla birlikte her iki durumda da antroponim kaynaklı olması nedeniyle yer adı, bu bölümde değerlendirilmiştir.

İbikseydi Köyü (Sv.) < *İbik Seydi köy+ü*. Köyün eski adı *İbikler*’dir. Bk. Eskişehir’in Toponimik Stratigrafisi, İbikseydi Köyü (Sv.). Köyün *İbikseydi* adını köyde mezarı bulunan, köyde yaşadığı söylenen Seydi İbrahim Mahmud’tan aldığı kabul edilmektedir (Atmaca, tarihsiz: 33).

İbrahim Çiftliği < *İbrahim çiftlik+i*.

İbrahimışık Yaylası < *İbrahim Işık yayla+sı*.

İbrim Yaylası < *İbrim Yaylası*. Yöre halkı, “İbrahim’in Yaylası” anlamında olduğunu söylemektedir. Ancak görüş şüphelidir.

İdristokaç Kuyusu < *İdris Tokaç kuyu+su*

İlyaspaşa Köyü (Sv.) < *İlyas Paşa köy+ü*. Yöre halkı, köyün adını köyde kabri bulunan *İlyas Paşa*’dan aldığını söylemektedir.

İsmailağa Çeşmesi < *İsmail Ağa çeşme+si*.

İsmetpaşa Köyü (Mhmd.) < *İsmet Paşa köy+ü*. Tezcan, köyün 1926 yılında Bulgaristan Razgrat'tan gelen göçmenler tarafından kurulduğunu, köyü kuran kişiler arasında İsmet İnönü'nün dayısının bulunması sebebiyle köye, *İsmet İnönü*'nün adının verildiğini söylemektedir (Tezcan, 1982: 85). Yöre halkı da Tezcan ile aynı bilgileri vermektedir.

İzzetağa Kuyusu < *İzzet Ağa kuyu+su*.

Kadir Tepesi < *Kadir tepe+si*.

Kadribey Çiftliği < *Kadri Bey çiftlik+i*.

Kamil Kuyusu < *Kamil kuyu+su*.

Karaali Tepesi < *Kara Ali tepe+si*.

Karağız Tepesi < *kar+ağız tepe+si*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre tepe, bölgede karın ilk düştüğü tepe olması nedeniyle bu adı almıştır. Fakat bu açıklama bizce kabul edilemez görülmektedir. Yer adı birçok başka yer adında görüldüğü gibi, “*kara+kız*” sözcüklerinin birleşip kaynaşmasıyla da gelişmiş olabilir.

Karakız Pınarı < *kara+kız pınar+ı*.

Karadat Köyü (Sv.) < *Kara+zât köy+ü*. Yöre halkı, köyün *Kara Zât* adlı bir şahıs tarafından kurulduğunu, adını bu şahıstan aldığını söylemektedir. Ayrıca köyde bu şahsın türbesinin bulunduğu da belirtilmektedir. Doğru, köyün tarihi kaynaklarda *Karadat* adıyla geçtiğini söylemektedir (Doğru, 1997: 180). Ancak köy 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta *dat* ile yazılmıştır (Dahiliye Vekâleti, 1928: 291). Bu durumun köyün adının *Kara Zât*'tan gelme ihtimalini kuvvetlendirmektedir.

Karahasan Çiftliği < *Kara Hasan çiftlik+i*.

Karaisa Çiftliği < *Kara İsa çiftlik+i*.

Karakafalar Mevki(s)i < *Kara+kafalar mevki+(s)i*.

*Karaşarın Dere < *Karaşar+ın dere*. Yörede *Karaşarın Dere* şeklinde geçerken haritada *Karasarın Dere* biçiminde yer almaktadır. Yöre halkı *Karaşar* adının derenin geçtiği alanda arazisi bulunan şahsın lakabı olduğunu söylemektedir.

*Karıncağın Dere < *karınca+lı dere*. Yöre halkı tarafından *Karıncağın Dere* denilmekle birlikte haritada *Karıncalı Dere* olarak geçmektedir. Yöre halkı, *Karıncak* sözcüğünün derede arazisi bulunan şahsın lakabı olduğunu söylemektedir.

Karun Deresi < *Karun dere+si*.

Kasım Çeşmesi < *Kasım çeşme+si*.

Kezban Alanı < *Kezban alan+ı*.

Kırtışın Kuyusu < *Kırtış+ın kuyu+su*. Yörede *kırtış* ve *kırtışın* kelimeleri ile ilgili farklı açıklamalar yapılmaktadır. Yöreden edinilen bilgiye göre *Kırtışın* Kabartay Çerkezlerinde “çayırılık, çimenlik (alan)” anlamındadır. Yöre halkı, Kabartay Çerkezlerinin Tatarca kelimeleri yoğun olarak kullandıklarını ve kelimenin Tatarca olduğunu söylemektedir. Çayırılık yerlerin zaten sulak olduğu, yer adının belirtili isim tamlaması biçiminde kullanıldığı ve kuyuların genellikle antroponim kaynaklı olduğu düşünüldüğünde, yöre halkının bu açıklamasının sorunlu olduğu anlaşılmaktadır. Aynı zamanda *kırtış* kelimesinin Tatarca “işe yaramaz adam” anlamına geldiği de söylenmektedir. Kırgızca’da *kırtış* kelimesinin “toprağın üst tabakası, verimsiz toprak”; “(insan için) zavallı” anlamları bulunmaktadır (Yudahin, 1965: 497). Kelimenin Kırgızcadaki bu anlamı da dikkate

alınarak bir yorum yapıldığında *kırtış*, bir kişinin lakabı olup, “fakir, güçsüz” ya da “işe yaramaz” anlamına geliyor olabilir.

Kısanın Kuyusu < *Kısa+nın kuyu+su*.

Kışlakların Çiftliği < *Kışlak+lar+ın çiftlik+i*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre çiftlik adını lakaptan almıştır. Çiftlik sahipleri, Bolu’dan hayvanlarını otlatmak için bölgeye gelmeleri nedeniyle *Kışlak* lakabını almıştır. Yerleşmek amacıyla kurdukları çiftliğe ad olarak da lakapları verilmiştir.

Kız Kuyusu < *kız kuyu+su*.

Kocagöbeğin Kışlası < *Koca+göbek+in kışla+sı*.

Kocakulak Çeşmesi < *Kocakulak çeşme+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Kocakulak*, çeşmeyi yaptıran şahsın lakabıdır.

Kocaveli Pınarı < *Koca Veli pınar+ı*.

Koltukçumustafa Çiftliği < *Koltukçu Mustafa çiftlik+i*.

*Kolağın Pınarı < *Kolak+ın pınar+ı*. Yöre halkı tarafından *Kolağın Pınarı* denilmekle birlikte haritada *Kolağan Pınarı* şeklinde yer almaktadır. Yöreden edinilen bilgiye göre *Kolak*, “çolak” anlamındadır. *Kolak*, derede arazisi bulunan şahsın lakabıdır.

Konyalıoğlu Çiftliği < *Konyalı+oğ(u)l+u çiftlik+i*.

Körhasan Köyü (Çft.) < *kör Hasan köy+ü*. Önceki dönemde çiftlik olduğu söylenen köyün adını, çiftlik sahibi *kör Hasan Bey*'den aldığı kabul edilmektedir (Çifteler, 1990: 60).

Kulahmetli Çeşmesi < *Kul Ahmetli çeşme+si*.

Kurtşeyh Köyü (Sv.) < *Kurt Şeyh köy+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Kurtşeyh* adıyla Hudâvendigâr Sancağı Seferihisar Günyüzü Kazası'nda bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 553). Ancak yöre halkı ve Özalp tarafından (Özalp, 1960: 21) köyde *Kurt Şeyh*'in mezarının bulunduğu söylenmesi nedeniyle köyün adının antroponim kaynaklı olduğu anlaşılmaktadır.⁵⁶

Küçükalice Tepesi < *küçük Alice tepe+si*.

Küçükiskender Kuyusu < *Küçük İskender kuyu+su*.

Lütfiye Köyü (Mç.) < *Lütfiye köy+ü*. Köyün kurulduğu alanın Sultan Hamit'e ait olması nedeniyle, köye kızının adının verildiği kabul edilmektedir (Taşlıca, 1994: 66).

Lütfiye Köyü (Odp.) < *Lütfiye köy+ü*.

Mahmudiye İlçesi < *Mahmudiye ilçe+si*. İlçenin adını, Osmanlı İmparatorluğu'nun otuzuncu hükümdarı olan *II. Mahmud*'dan aldığı bilinmektedir (Bayar, 2004: 227, Tezcan, 1982: 12).

Mahmut Çeşmesi < *Mahmut çeşme+si*.

Mehmet Pınarı < *Mehmet pınar+ı*.

⁵⁶ Cemaatin sadece Seferihisar Günyüzü Kazası'nda geçiyor olması nedeniyle, adını *Kurt Şeyh*'den almış olabileceği düşünülmektedir.

Mehmetalinin Yaylası < *Mehmet Ali+nin yayla+sı*.

Mesudiye Köyü (Mhmd.) < *Mesudiye köy+ü*.

Mihalgazi Nahiyesi < *Mihal Gazi nahiye+si*. Nahiye'nin adını, Harmankaya tekfurı Köse Mihal'den aldığı belirtilmektedir (Bayar, 2004: 232).

Mollaoğlu Köyü (Tpb.) < *molla+oğ(u)l+u köy+ü*.

Musalar Köyü (Odp.) < *Musa+lar köy+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Mûsâlar* adıyla Karahisâr-ı Şarkî, Saruhan, Rakka, Şam, Hama, Hums sancaklarında bir cemaat (Türkay, 1979: 596); Tırhala Sancağı ve Tire Kazâsı'nda bir aşiret (Türkay, 1979: 125) bulunmaktadır. Yine 16. yüzyıl tahrir defterlerinde *Musalar* adıyla Salur Boyu'na mensup olarak Konya, Tarsus sancakları ve Karaman Vilayeti'nde bir cemaat, tarihsiz tapu tahrir defteri ve 18. yüzyıl vakf-ı cedid defterinde ise *Musalar Yörükleri* adıyla Yıva Sancağı'na mensup olarak Saruhan Sancağı'nda, Eymür Boyu'na mensup olarak İçel Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1743-1744). Ancak köyde, yöre halkı tarafından köye adını verdiği kabul edilen, Musadede yatırının bulunması nedeniyle köyün adının antroponim kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Mustafanın Kuyusu < *Mustafa+nın kuyu+su*.

Muttalip Köyü (Tpb.) < *Muttalib köy+ü*. 16. yüzyıl vakf-ı cedid defterinde *Muttalib* adıyla Niğde Sancağı'nda bir cemaat bulunmakla birlikte (Halaçoğlu, 2009: 1752) köyün adının, bugün köyde türbesi bulunan *Abdülmuttalib Efendi* adında bir Horasan ereninden geldiği belirtilmektedir. Abdülmuttalib Efendi'nin 15. yüzyılda Horasandan müritleriyle birlikte Eskişehir'e geldiği, bu bölgede bir medrese açıp öğretim yaptığı, yöre halkı tarafından hürmetle karşılanan bir şahıs olduğu söylenmektedir (Örencik, 2012: 92).

Nasrettinhoca Köyü (Sv.) < *Nasrettin Hoca köy+ü*. Köyün eski adı *Hortu*'dur. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Nasrettin Hoca köyü (Sv.). Yöreden edinilen bilgiye göre köye, bu köyde doğduğuna inanılan “Nasrettin Hoca”nın adı verilmiştir.

Omar Alanı < *Omar alan+ı*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre mevki adını, üzerinde tarlaları bulunan *Ömer* adlı şahsın adından almıştır.

Orhaniye Köyü (Çft.) < *Orhaniye köy+ü*.

Osman Pınarı *Osman pınar+ı*.

Osmanbey Tepesi < *Osman Bey tepe+si*.

Osmancık Çeşmesi < *Osmancık çeşme+si*.

Osmandayı Tepesi < *Osman Dayı tepe+si*.

Osmaniye Köyü (Çft.) < *Osmaniye köy+ü*.

Ömerağa Tarlası (j25) < *Ömer Ağa tarla+sı*.

Ömerağa Tarlası (j26) < *Ömer Ağa tarla+sı*.

Ömerin Çiftliği < *Ömer+in çiftlik+i*.

Pamuksuz Kuyusu < *Pamuksuz kuyu+su*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Pamuksuz*, kuyuyu kazan şahsın lakabıdır.

Parsibey Köyü < *Parsi Bey köy+ü*. Yöre halkı, köy adının Farsi Bey adında bir ağanın adından kaynaklandığını söylemektedir. Doğru ise, Sivrihisar Nahiyesi kitabında “Anadolu’ya gelen Türkmen boyları kondukları topraklarla bütünleşebilmek için oraya geldikleri yerin veya boyların isimlerini vermişlerdir.

Kurdukları köylere Kayı, Bayındır, Danişment, Cumaklu, Parsi Bey gibi isimler vermişlerdir.” şeklinde bir ifade kullanmıştır (Doğru, 1997: 56). Bu, köyün adının etnonim kaynaklı olabileceğini ya da köye yerleşenlerin geldikleri yerin adı olabileceğini düşündürmektedir. Ancak Parsibey adıyla bir etnonime rastlanmamış ve yöre halkından göç edilen yerin adı olduğuna dair de bir bilgi elde edilememiştir. Bu nedenle köy antroponim kaynaklı olarak değerlendirilmiştir.

Porsuk Çayı < *Porsuk çay+ı*. *Porsuk*, Nisan ve Mayıs ayları arasında çiçek açan, 5-20 m. boyunda, kışın yapraklarını dökmeyen (Baytop, 1963: 76), kırmızı ve etli kozalaklı, zehirli bir ağaçtır (Baytop, 2007: 228). Ancak çayın adını, Selçuklu Sultanı Sultan Melikşah’ın, Kutalmışoğullarını denetimi altına almak amacıyla Anadolu’ya gönderdiği *Emir Bursuk*’dan (Cahen, 1979: 89) aldığı düşünülmektedir (Doğru, 2005: 29).

Reşadiye Çiftliği < *Reşadiye çiftlik+i*.

Rıza Kuyusu < *Rıza kuyu+su*.

Sağiroğlu Deresi < *Sağır+oğ(u)l+u dere+si*.

Sakarya Nehri < *Sangarius*. Sakarya Nehri’nin adıyla ilgili farklı açıklamalar yapılmaktadır. Bunlardan ilki nehrin Pessinunte şehri yakınındaki *Sangia* kasabası dolayısıyla *Sangarius* adını aldığıdır (Strabon, 2000: 543). Bir diğer görüş ise mitoloji kaynaklıdır. Efsaneye göre tüm dünyadaki akarsuların babası Okeanos ile deniz kızı Thetis’in oğlu *Saggas*, ana tanrıça Rhea’yı öfkeliendirmiş; tanrıça *Saggas*’ı cezalandırmak için suya çevirmiştir. Bu nedenle Sakarya Nehri *Saggas* adından kaynaklanarak *Saggarios* adını almıştır (Demiralp, 2011: 16). Bununla birlikte Texier, coğrafyacı Plutarque tarafından nehrin adı ile ilgili başka bir açıklama yapıldığını söylemektedir. Buna göre nehre önceleri *Xerabate* adı verilirken Myndon’un oğlu *Sagaris*, Kibele’nin sırlarını alaya

alması ve papazlarına aşağılayıcı gözle bakması nedeniyle, Kibele'nin gazabından etkilenererek kendini Xerabate Nehri'ne atmış ve nehir bu olay sonrasında *Sagaris* adını almıştır. Ancak Texsier, Plutarque tarafından kullanıldığını söylediği bu ifadeden ziyade nehrin adını, Strabon'un ifadesi doğrultusunda *Sangia Kasabası*'ndan aldığını düşünmektedir (Texsier, 2002: 279-280).

Saithalimpaşa Köyü (Çft.) < *Sait Halim Paşa köy+ü*. Köye adını veren *Sait Halim Paşa*'nın, Osmanlı sadrazamlarından Mısır Prensi Halim Paşa'nın oğlu ve Bursa Valisi Abbas Halim Paşa'nın kardeşi olduğu bilinmektedir (Çifteler, 1990: 63).

Salaroğlan Yaylası < *Salar+oğlan yayla+sı*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde Sultanönü ve Karahisâr'ı Sahib sancaklarında *Salarlı* adıyla bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 643). Bu nedenle *Salar* adının etnonim kaynaklı olabileceği düşünülmektedir.

Salihler Köyü (Syg.) < *Salih+ler köy+ü*. Köyün eski adı *Salihye*'dir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Salihler Köyü (Syg.). *Salihler* adıyla 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde Barak (Halaçoğlu, 2009: 1935) ve Bayındır Boyu'na (Halaçoğlu, 2009: 2080) mensup olarak Ankara Sancağı'nda; Salur Boyu'na mensup olarak Karaman Vilayeti'nde (Halaçoğlu, 2009: 1935) bir cemaat bulunmaktadır. Yine Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde aynı adla Aydın, Tarsus, Paşa, Kütahya, Niğbolu, Arabgir, Niğde ve Çirmen sancaklarında Yörükân tâifesinden cemaat yer almaktadır (Türkay, 1979: 643-44). Ancak eski adının *Salihye* olması nedeniyle köyün adının etnonim olmadığı, köye *Salihler* adının Arapça ekle kurulan *Salihye* adının Türkçeleştirilmesi amacıyla verildiği ve bu nedenle adın antroponim kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Sarıcailyas Köyü (Syg.) < *Sarıca İlyas köy+ü*. Köy, tarihi kaynakta *Sarıca İlyaslu* adıyla görülmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Sarıcailyas Köyü (Syg.). Yöre halkı köy adının, köyü kuran bir göçmen dededen ya da *İlyas* adlı bir çobandan geldiğini söylenmektedir. *İlyaslu* adıyla 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde Avşar Boyu'na mensup olarak Maraş, Sis, Adana, Kars-ı Maraş sancaklarında; Kınık Boyu'na mensup olarak Karaman Vilayeti'nde; Bayındır Boyu'na mensup olarak Kütahya, Kırşehir, Niğde sancaklarında bir cemaat bulunurken, 16. yüzyıl vakf-ı cedid defterinde Niğde Sancağı'nda bir cemaat görülmektedir. *İlyaslu Yörükleri* adıyla ise, 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde Bayındır Boyu'na mensup olarak Kütahya Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1115-1116-1117). Aynı zamanda BTH'de *Karaca İlyas* adıyla Türkmenlerin "Bozca Todurga" Boyu'na mensup olarak görülen bir etnonim bulunmaktadır (Lezina-Superanskaya, 2009: 485). Bu nedenle köyün adının etnonim olabileceği tahmin edilmektedir. Ancak *Sarıca İlyas* adıyla bir etnonimin bulunmaması nedeniyle köy adı antropotonim kaynaklı olarak değerlendirilmiştir.

Satılmışoğlu Köyü (Tpb.) < *Satılmış+oğ(u)l+u köy+ü*. Yöre halkı, köyün daha önceki dönemde *Satılmış Ağa* adlı bir şahsın çiftliği olması sebebiyle bu adı aldığını belirtmektedir. Bununla birlikte *Satılmış* adıyla 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde Salur Boyu'na mensup olarak Kütahya Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1988). Yine Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde Bozok, Meraş, Karahisâr-ı Şarkî ve Cânîk sancaklarında Yörükân tâifesinden *Satılmış Cemaati* yer almaktadır (Türkay, 1979: 663). *Satılmış* adının kaynağıyla ilgili bir yorum yapılamamakla birlikte köy adı antroponim kaynaklıdır.

Selim Kuyusu < *Selim kuyu+su*.

Selimçavuş Kuyusu < *Selim Çavuş kuyu+su*.

Selimiye Köyü (Sv.) < *Selimiye köy+ü*.

Setreliyusufun Deresi < *Setreli Yusuf+un dere+si*.

Sevinç Köyü (Odp.) < *Sevinç köy+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Sevinc* adıyla Meraş, Karahisâr-ı Şarkî, Alâiye, Kengiri sancakları ve Meraş Eyaleti'nde Yörükân tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 672). Ancak köyün adını, 15. yüzyılda Horasan'dan müritleriyle bölgeye geldiği, bölgede İslamî bilgi vererek yöre halkı tarafından saygı gördüğü söylenen *Sevinç Efendi* adlı bir Horasan ereninden aldığı kabul edilmektedir (Örencik, 2012: 70). Ayrıca yöre halkı, köyde bu şahsın mezarının bulunduğunu söylemektedir. Bu nedenle emin olmamakla birlikte köy, yöre halkının ifadesi doğrultusunda sınıflandırılmıştır.

Seydi Çayı < *Seydi çay+ı*.

Seydi Suyu < *Seydi su+yu*.

Seyitağa Çiftliği < *Seyit Ağa çiftlik+i*.

Seyitali Köyü (İn.) < *Seyit Ali köy+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Seydiali* adıyla Adana, Çirmen, Vize, Paşa, Alâiye, Karâhisâr-ı Sâhib, Hamîd, Hüdâvendigar sancaklarında ve Meraş Eyâleti'nde Yörükân tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 673). Yine 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde de *Seyyid Ali* adıyla Dodurga Boyu'na mensup olarak Erzurum Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1173). Ancak yöre halkı tarafından, köyün kurucusu olduğu söylenen *Seyitali* adlı şahsın köyde mezarının bulunduğu söylemesi nedeniyle köyün adı antroponim kaynaklı olarak değerlendirilmiştir.

Seyitali Tepesi < *Seyit Ali tepe+si*.

Seyitgazi İlçesi < *Seyit Gazi ilçe+si*. İlçenin adını, bugün ilçede türbesi bulunan Seyyid Battal Gazi'den aldığı bilinmektedir (Bayar, 2004: 259).

Sinanoğlu Tepesi < *Sinan+oğul+u tepe+si*.

Sultaniye Köyü (Bo.) < *Sultaniye köy+ü*. Yöre halkı, köyün adını kuruluşu sırasında köyün en yaşlı kişisi olan *Sultan Nine*'den aldığını söylemektedir.

Süleymanın Kuyusu < *Süleyman+ın kuyu+su*.

Süleymaniye Köyü (Bo.) < *Süleymaniye köy+ü*.

Şabanca Kırır < *Şaban+ca kır+ı*.

Şerefiye Köyü (Mhmd.) < *Şerefiye köy+ü*.

Şükranlı Köyü (Syg.) < *Şükran+lı köy+ü*. Köyün eski adı *Şükraniye*'dir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Şükranlı köyü (Syg.). Bu nedenle köye *Şükranlı* adının, Arapça ekle kurulan *Şükraniye* adının Türkçeleştirilmesi amacıyla verildiği düşünülmektedir.

Şükrü Çiftliği < *Şükrü çiftlik+i*.

Tombul Düzü < *Tombul düz+ü*.

Topal Yaylası < *Topal yayla+sı*.

Topalalının Yaylası < *Topal Ali+nin yayla+sı*.

Ünver Tepesi < *Ünver tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Ünver*, tepenin üzerinde ağılı bulunan şahsın adıdır.

Veletler Çiftliği < *Veletler çiftlik+i*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre *Veletler*, çiftlik sahibi olan kardeşlere babalarının belli olmaması nedeniyle verilen lakaptır.

Veli Deresi < *Veli dere+si*.

Yaşarın Kışlağı < *Yaşar+ın kışlak+ı*.

Yazıcıoğlu Tepesi < *Yazıcı+oğ(u)l+u tepe+si*.

Yunusemre Köyü (Mç.) < *Yunus Emre köy+ü*. Adını *Yunus Emre*'den alan köyde Yunus Emre'nin mezarı ve Yunus Emre Müzesi bulunmaktadır.

Yunusun Tarla < *Yunus+un tarla*.

*Zelik Yaylası < *Zelik yayla+sı*. Yörede *Zelik Yaylası* denilmekle birlikte haritada *Zalik Yaylası* şeklinde geçmektedir. Yöre halkından edinilen bilgiye göre *Zelik* yayla sahibinin lakabıdır.

III.1.2. Etnotoponimler

Bu bölümde boy, aşiret, cemaat, oymak ve sülale adlarından kaynaklanan yer adları bulunmaktadır.

Ağlarca Köyü (Hn.) < *Ağlarca köy+ü*. Derleme Sözlüğü'nde *ağlarca* kelimesinin Adana'da "olduğundan az gösterip, acındıran kimse", Amasya, Bursa, Çorum, Kocaeli ve Maraş'ta "vara yoğa ağlayan, sulu gözlü" ve Muğla'da "tenha yerlerde yaşadığına ve ağladığına inanılan görüntü, şeytan" anlamları bulunmaktadır (DS, 2009: 101). Yöre halkı ise, köyün adının anlamı ile ilgili iki farklı bilgi verilmiştir. Bunlardan ilki yörenin çok yağış alması sebebiyle bu ismi aldığıdır. Diğer bir açıklama ise Çerkezler tarafından iskan edilen köye devletin yedi yıl yardım ettiği, yedi yılın sonunda köye gelen memurun "Artık devlet size

bakmayacak, başınızın çaresine bakın.” demesi üzerine buna karşı çıkan köylülerin “Hayır biz çalışmayacağız ağalar gibi yaşayacağız.” dediği ve bu sözün memurun hoşuna gitmesi üzerine köye *Ağalarca* adı verildiğidir. Bu adın zamanla “*Ağalarca*<*Ağlarca*” şeklinde değiştiği rivayet edilmektedir. Bunun ötesinde 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde Bayad Boyu’na mensup olarak Karaman Vilayeti’nde *Evlâd-ı Ağlarca* adıyla bir cemaat yer almaktadır (Halaçoğlu, 2009: 827). Köyün 93 Harbi sonrası kurulduğu belirtilen bir Çerkez köyü olması, kurulduğu söylenen tarih öncesinde adına rastlanmamış olması ve başka bir bölgede yerleşim birimi olarak yer almaması nedeniyle etnonim olması şüphelidir. Köy muhtarı tarafından yörenin yağışlı olması sebebiyle bu adın verildiği bilgisi, Derleme Sözlüğü’nde yer alan anlamları çağrıştırmakla birlikte yöre halkı tarafından yapılan açıklamalar da yeterli görülmemektedir. Bu nedenle köy adının etnonim kaynaklı olma ihtimali bulunmaktadır.

Ahılar Köyü (Tpb.) < *Ahılar köy+ü*. Köy valilik kayıtlarında Ahiler adıyla geçerken, haritada Ahılar adıyla yer almaktadır. Köy, yöre halkı tarafından da Ahılar adıyla söylenmektedir. Yöre halkı, köyün üç kardeş tarafından kurulması sebebiyle *Ağalar* adıyla kurulduğunu, Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra *Ahılar* adını aldığını söylemektedir. Ancak herhangi bir kaynakta *Ağalar* adına rastlanmaması ve 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta köyün “Ahılar” adıyla görülmesi (Dâhiliye Vekâleti, 1928: 285) sebebiyle bu değişim şüphelidir. *Ahılar* adının ise “Ahiler” anlamında olup, Ahilik ile ilgili olduğu söylenmektedir. Bununla birlikte köy adının etnonim kaynaklı olabileceği düşünülmektedir. Bk. Ahiler Köyü (Sv.).

Ahiler Köyü (Sv.) < *Ahiler köy+ü*. Özalp, köyün “Ahi Fettah” tarafından kurulduğunu söylemektedir (Özalp, 1960: 23). Bu ifade köyün adını kurucusundan aldığını düşündürmektedir. Doğru ise köy adının Ahilik ile ilgili olduğunu söylemektedir (Doğru, 1997: 57). Bununla birlikte 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde *Ahiler* adıyla Yıva Boyu’na mensup olarak Kastamonu ve Aydın sancaklarında bir

cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 37-39, 2030).⁵⁷ Yine aynı adla Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde konar-göçer Yörük tâifesinden Canik ve Kocaeli sancaklarında bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 184). Aynı adla Eskişehir dışında Çanakkale, Kütahya, Sakarya ve Zonguldak illerinde de yerleşim birimi bulunmaktadır (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>). Bu nedenle köyün adının Ahilikle ilgili olabileceği de düşünülmeyle birlikte etnonim olma ihtimali göz önünde tutularak köy bu bölüme alınmıştır.

Alagöz Yaylası < *Alagöz yayla+sı*. 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde *Alagöz* adıyla, Dodurga Boyu'na mensup olarak Ankara, Aydın ve Maraş sancaklarında bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 87). Günyüzü İlçesi'nde bulunan yaylanın Ankara'ya yakın olması ve yayla adlarında etnonim kaynaklı adlara sıkça rastlanması nedeniyle yer adının etnonim kaynaklı olabileceği düşünülmektedir.

Alan Yaylası (i26) < *Alan yayla+sı*. Bk. Alan Yaylası (j26).

Alan Yaylası (j26) < *Alan yayla+sı*. “Alan” adıyla 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/420), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/161) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar Nahiyesi”ne (Doğru, 1997: 216), “Alan” adıyla ise 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr Kazası”na (BOA. TD. nr: 166/126: 90) bağlı bir köy yer almaktadır. Yaylanın Sivrihisar İlçesi'ne bağlı olması nedeniyle yaylanın köyle ilgili olduğu düşünülmektedir. Ancak yerleşim önce köye mi yoksa yaylaya

⁵⁷ 979 (1571-72) (TKA. TD. nr: 76/167a) tarihli tapu tahrir defterinde “Ahiler” adıyla “Ankara Sancağı”na bağlı bulunan köyün bugünkü Ahiler Köyü olabileceği düşünülmektedir (Halaçoğlu, 2009: 1033). Ahiler Köyü'nün aynı kaynakta hem etnonim hem köy olarak yer alması, köy olarak yer alan kısımda Ahiler Cemaati dışındaki cemaatlerin yurdu olarak görülmesi bu adın bir etnonim olmayacağı gibi bir şüphe yaratsa da 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde istisnai olarak Saruhan Sancağı'nda Kızık Boyu'na mensup olmak üzere Mukataahâne Yörükleri Cemaati'nin yurdu olarak Kayı Köyü'nün yer alması ve bu köyün Kayı Cemaati'nin yurdu olarak görülmemesi (Halaçoğlu, 2009: 1720) bu duruma karşı bir örnektir.

mı yapıldığı bilinmemektedir. Yayla adını köyden almış olabileceği gibi, köy adını yayladan almış da olabilir. *Alan* adıyla BTH’de Türkmenlerin Salır Boyu’na mensup olarak (Lezina-Superanskaya, 2009: 100), 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde Yıva Boyu’na mensup olarak *Alan* adıyla Menteşe Sancağı’nda, Avşar Boyu’na mensup olarak *Alan Avşarı* adıyla Konya ve Kütahya sancaklarında bir cemaat bulunması nedeniyle (Halaçoğlu, 2009: 90) yayla adının etnonim kaynaklı olabileceği düşünülmektedir.

Alapınar Köyü (Ap.) < *Alapınar köy+ü*. 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde *Alapınarı* adıyla Karaman Vilayeti’nde bir cemaat görülmektedir (Halaçoğlu, 2009: 90). Yine *Alapınar* adıyla Eskişehir dışında Adana, Bartın, Erzincan ve Erzurum illerinde de yerleşim biriminin bulunması (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) nedeniyle köyün adının etnonim olma ihtimali bulunmaktadır. Ancak köy adın coğrafi terimden kaynaklanması da muhtemeldir. Bu nedenle kesin bir ifade kullanılamamaktadır.

Alınca Köyü (Tpb.) < *Alınca köy+ü*. Yöre halkı, “Bozdağ”ın alnında kurulduğu için bu adın verildiğini söylenmekle birlikte BTH’de *Alınca* adıyla bir etnonim bulunmaktadır (Lezina-Superanskaya, 2009: 103). “Alınca” adıyla Eskişehir dışında Bilecik, Giresun, Karabük ve Ordu illerinde de yerleşim birimi bulunması (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>), köy adının etnonim kaynaklı olabileceğini düşündürmektedir.

Alpagut Köyü (Mhg.) < *Alpagud köy+ü*. “Alpagud” kelimesinin “tek başına düşmana saldıran, hiçbir yandan yakalanmayan yiğit” (DLT I, 2006: 144) anlamı olmakla birlikte Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde “Sultanönü Kazası Karacaşehir Nahiyesi”nde *Alpagud Cemaati*’nin bulunması (Türkay, 1979: 201) köyün adının etnonim olduğunu göstermektedir. *Alpagut* adıyla Eskişehir dışında Ankara, Bolu, Çanakkale, Çankırı ve Karabük illerinde de yerleşim biriminin bulunması (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) bu düşüncüyü destekler niteliktedir.

Alpu İlçesi < *Alpı ilçe+si*. *Alpu*, yöre halkı tarafından *Alpı* şeklinde söylenmektedir (İleri, 2009: 468, İleri, 2008: 474). Bu ifade, ilçe yakınındaki *Alpıçayırı Mevk(s)i* toponiminde görülmektedir. 1071 Malazgirt Zaferi sonucu, Selçuklu uç beylerinden Bozhan'ın, o devirde verimli otlaklarla kaplı olan Alpu'ya altı hane yerleştirmesiyle ilçeye *Altı* adı verildiği, bu adın zamanla “*Altı>Altı>Alpu*” şekline dönüştüğü ileri sürülmektedir (İşcan, 2003: sayfa numarası yazmıyor, Bayar, 2004: 181). Halk etimolojisi olduğu anlaşılan bu görüş yer adını açıklamaktan uzaktır. Eren, *Alpu (Alpı)* adının kişi adı kaynaklı olduğunu söylemektedir (Eren, 2010: 23-26). 15 ve 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde *Alpı* adıyla Kızık Boyu'na mensup olarak Kırşehir Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 130). Yine *Alpu* adıyla Eskişehir dışında Adana ve Diyarbakır illerinde (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>), *Alpı* adıyla Bartın, Kastamonu, Şanlıurfa illerinde (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) yerleşim biriminin bulunması, adın etnonim olduğunu düşündürmektedir.

Arapbeli < *Arap+bel+i*. Yöre halkı, belden kervan yolunun geçtiğini, belin kervancılara ithafen *Arap* adını aldığını söylemektedir. Bununla birlikte adın “Arabistan'a yani Araplara giden yolun geçtiği bel” anlamında olabileceği de düşünülmektedir.

Arnavut Yatağı < *Arnavut yatak+ı*. *Yatak*, yöreden edinilen bilgiye göre, yörede “yaz mevsiminde davar sürüsünün gecelediği alan”a verilen addır. Ancak yöre halkı bu yer adında *yatak* kelimesinin “konaklanan yer” anlamında olup, yer adının “Arnavutların kaldığı alan” anlamında kullanıldığını belirtmektedir.

Arslanbeyli Köyü (Syg.) < *Arslan Beyli köy+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Arslanbeğli (Arslanbeğlü)* adıyla Yörükân Tâifesinden Bozok, Meraş, Kocaeli sancaklarında (Türkay, 1979: 207), yine 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde *Arslan Beğlü* adıyla İğdir Boyu'na mensup olarak Adana ve Bozok sancaklarında (Halaçoğlu, 2009: 151) bir cemaat bulunmaktadır. Kelimenin üzerinde bulunan ek

olarak etnonimlerde sıkça rastlanan “+II” ekinin bulunması ve aynı adla Eskişehir dışında Bingöl ve Kayseri illerinde de yerleşim birimi bulunması nedeniyle (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) köy adının etnonim kaynaklı olabileceği düşünülmektedir.

Aşağı Dudaş Köyü (Bo.) < *aşağı Dudaş köy+ü*. Köy tarihi kaynaklarda *Tutaş* adıyla yer almaktadır. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Aşağı Dudaş Köyü (Bo.). *Dudaş* adıyla Eskişehir dışında Ankara, Bilecik, Karabük, Kütahya ve Sinop illerinde *Tutaş* adıyla Çorum İli'nde yerleşim birimi bulunmaktadır (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>). Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde Hudâvendigâr Sancağı Söğüd Kazası'nda Yörükân tâifesinden *Dudaş* (Türkay, 1979: 337) ve *Tutaş* adıyla (Türkay, 1979: 741) bir cemaatin bulunması köyün adının etnonim olduğunu göstermektedir.

Aşağı Kartal Köyü (Tpb.) < *aşağı Kartal köy+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Kartal* adıyla konar-göçer Türkmân Ekrâdı tâifesinden Kayseriye, Rakka, Sis, Meraş, Bozok, Haleb, Adana sancaklarında bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 493). Yine aynı adla Bingöl, Kahramanmaraş, Van ve Yozgat illerinde yerleşim birimi bulunması nedeniyle (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) köy adının etnonim kaynaklı olabileceği düşünülmektedir.

Avdan Çiftliği < *Avdan çiftlik+i*. *Avdan* için bk. Avdan Köyü (Odp.).

Avdan Köyü (Odp.) < *Avdan köy+ü*. *Avdan* kelimesi Derleme Sözlüğü'nde Kütahya'da “Pazar günü” anlamındadır (DS, 2009: 3791). Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Avdanlı* (*Avdanlu*) adıyla Kocaeli Sancağı'nda bir cemaat geçmektedir (Türkay, 1979: 212). Yine aynı adla Eskişehir dışında Afyon, Ankara, Antalya, Bilecik, Bolu, Bursa, Denizli, Kocaeli, Konya, Manisa, Sakarya, Samsun ve Sinop illerinde de yerleşim birimi bulunması (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>), köy adının etnonim olma ihtimalini güçlendirmektedir.

Avdan Yaylası < *Avdan yayla+ısı*. *Avdan* için bk. Avdan Köyü (Odp.).

Avlamış Köyü (Tpb.) < *Avlamış köy+ü*. BTH’de *Avlamış* adıyla Türkmenlerin Ata Boyu’na mensup olarak görülen bir etnonim bulunması nedeniyle (Lezina-Superanskaya, 2009: 119) köyün adının etnonim olduğu düşünülmektedir.

Avşar Yaylası < *Avşar yayla+ısı*. *Avşar* adıyla 892 (1486) (BOA. TD. nr: 23/381), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/286) tarihli tapu tahrir defterlerinde “Sivrihisar Nahiyesi”ne (Doğru, 1997: 174), 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr Kazası”na bağlı bir köy yer almaktadır (BOA. TD. nr: 166/130, 132: 91). Yaylanın köyle ilişkili olabileceği düşünülmektedir. *Avşar*, 24 Oğuz boyundan birinin adıdır (Halaçoğlu, 2009: XXXVI).

Avşarca Deresi < *Avşarca dere+ısı*. Dere Gecek Köyü sınırları içerisinde bulunmaktadır. Avşarlar tarafından kurulmuş bir köydür. Yöre halkı, derenin köyün ilk kurulduğu alanda akması sebebiyle böyle adlandırıldığını ifade etmektedir. *Avşar* için bk. Avşar Yaylası.

Aydınlar Köyü (Mç.) < *Aydınlar köy+ü*. *Aydınlar* adıyla Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde Ankara Sancağı Sivrihisar Kazası’nda bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 213-214). Köyün adında etnonimlerde sıkça görülen “+lAr” ekinin olması ve “aynı adla Eskişehir dışında Adıyaman, Bartın, Bingöl, Bitlis, Bolu, Bursa, Çankırı, Elâzığ, Giresun, İçel, İstanbul, Kırşehir, Kütahya, Malatya, Manisa, Mardin, Ordu, Osmaniye, Siirt, Sinop, Sivas, Şanlıurfa, Tekirdağ ve Zonguldak illerinde yerleşim birimi bulunması nedeniyle (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) köy adının etnonim kaynaklı olabileceği düşünülmektedir.

Aydınlı Köyü (Sv.) < *Aydınlı köy+ü*. 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde *Aydınlı* adıyla Avşar Boyu'na mensup olarak Maraş ve Kars-ı Maraş sancaklarında (Halaçoğlu, 2009: 199, 427), yine aynı adla Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde Ankara Sancağı Sivrihisar Kazası'nda (Türkay, 1979: 123-124) bir etnonim bulunmaktadır. Köyün adında etnonimlerde sıkça görülen “+II” ekinin olması ve aynı adla Eskişehir dışında Batman, Diyarbakır, Erzurum, Samsun, Şanlıurfa ve Uşak illerinde yerleşim birimi bulunması nedeniyle (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) köy adının etnonim kaynaklı olabileceği düşünülmektedir.

Ayvacık Köyü (Odp.) < *Ayvacık köy+ü*. *Ayvacık* adıyla Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde Kars-ı Meraş ve Edirne sancaklarında bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 215). Köyün adında etnonimlerde görülen “+Cık” ekinin olması ve aynı adla Eskişehir dışında Çanakkale, Samsun, Adana, Ankara, Balıkesir, Bilecik, Denizli, İzmir, Kayseri, Kütahya, Manisa, Sinop, Tekirdağ ve Uşak illerinde de yerleşim birimi bulunması (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) nedeniyle köy adının etnonim kaynaklı olması muhtemeldir.

Ayvalı Köyü (Gn.) < *Ayvalı köy+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Ayvalı* (*Ayvalu*) adıyla Bozok, Çirmen, Niğde ve Sivas sancaklarında bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 215). Köyün adında etnonimlerde sıkça kullanılan “+II” ekinin bulunması ve aynı adla Eskişehir Seyitgazi İlçesi'nde ve Adana, Afyon, Çorum, Erzurum, Isparta, Kastamonu, Kırklareli, Kırşehir, Kütahya, Malatya, Nevşehir, Samsun, Sivas, Tokat ve Trabzon illerinde de yerleşim biriminin bulunması nedeniyle (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) köy adının etnonim kaynaklı olabileceği düşünülmektedir.

Ayvalı Köyü (Syg.) < *Ayvalı köy+ü*. Bk. Ayvalı Köyü (Gn).

Ayvalı Yaylası < *Ayvalı yayla+sı*. Haritada Günyüzü İlçesi'ne bağlı bir Ayvalı Köyü daha olmasına karşın yöre halkı, yayla olan bu yerin hiçbir dönem köy olmadığını söylemektedir. Bugün de köyün bulunduğu alanda aynı adla bir yaylanın bulunması nedeniyle yer adı yayla olarak alınmıştır.

(Ören) Biçer < *Biçer*. *Biçer* için bk. Biçer Köyü.

Bahçecik Köyü (Ap.) < *Bahçecik köy+ü*. 18. yüzyıl vakf-ı cedid defterinde *Bahçecik* adıyla İçel Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 214). Aynı adla Alpu İlçesi'nin yanında Sivrihisar İlçesi'nde de bir köyün bulunması ve Eskişehir dışında Adana, Afyon, Amasya, Ankara, Bilecik, Diyarbakır, Elâzığ, Erzurum, Giresun, Gümüşhane, Iğdır, Kastamonu, Kocaeli, Manisa, Mardin, Sivas, Şanlıurfa, Trabzon ve Yozgat illerinde de yerleşim birimi olması (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) nedeniyle köy adının etnonim kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Bahçecik Köyü (Sv.) < *Bahçecik köy+ü*. Bk. “Bahçecik Köyü (Ap)”⁵⁸

Bahçecik Yaylası < *Bahçecik yayla+sı*. Yayla, Bahçecik Köyü'nün (Sv.) yakınında yer almaktadır. Ancak bölgeye yerleşimin önce köye mi yoksa yaylaya mı yapıldığı bilinmemektedir. Yayla adını köyden almış olabileceği gibi, köy adını yayladan almış da olabilir. Bu nedenle “Bahçecik” adının etnonim olma

⁵⁸ *Bahçecik* 16. yüzyıl tahrir defterinde “Perakende Cemaat”ın yurdu olarak “Beğ Sancağı Sivrihisar Kazası”na bağlı bir köy olarak yer almaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1863). Bahçecik Köyü'nün aynı kaynakta hem etnonim hem köy olarak yer alması, köy olarak yer alan kısımda Bahçecik Cemaati dışında bir cemaatin yurdu olarak yer alması bu adın bir etnonim olmayacağı gibi bir şüphe yaratsa da 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde istisnai olarak Saruhan Sancağı'nda Kızık Boyu'na mensup olmak üzere Mukataahâne Yörükleri Cemaati'nin yurdu olarak Kayı Köyü'nün yer alması ve bu köyün Kayı Cemaati'nin yurdu olarak görülmemesi (Halaçoğlu, 2009: 1720) bu duruma karşı bir örnektir.

ihtimali göz önünde bulundurularak yayla bu bölüme alınmıştır. Bk. Bahçecik Köyü (Ap.).

Bahtiyar Köyü (Mç.) < *Bahtiyar köy+ü*. Yöre halkı, köye Mihalıççık Beyköy'den baytarların geldiğini, *Baytar* adıyla anılmaya başlanan köyün zamanla *Bahtiyar* adını aldığını söylemektedir. Mihalıççık Kaymakamlığı tarafından hazırlanan bir kitapta ise köyün madenler ve doğal güzellikler yönünden zengin olması nedeniyle köy halkının ileride mutlu olacağı düşüncesinden hareketle *Bahtiyar* adını aldığı ifade edilmektedir (Taşlıca, 1994: 57). Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde Dersim ve Konya sancaklarında Ekrâd tâifesinden *Bahtiyarlı* (*Bahtiyarlu*) adıyla bir aşiret (Türkay, 1979: 53) yine aynı adla 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde Varsak Boyu'na mensup olarak Konya ve Aksaray sancaklarında Bahtiyarlı adıyla bir cemaat (Halaçoğlu, 2009: 222) bulunmaktadır. Yine aynı adla Eskişehir dışında Isparta ve Sivas illerinde de yerleşim birimi bulunması nedeniyle (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>), köy adının etnonim olabileceği düşünülmektedir.

Bardakçı Köyü (Syg.) < *Bardakçı köy+ü*. Gerek yöre halkı tarafından gerek Seyitgazi Kaymakamlığı'na ait bir kitapta (Seyitgazi, 1992: 102) bu bölgede “ağaçtan yapılan su kabı” anlamına gelen *bardak* yapımı olması nedeniyle köyün bu şekilde adlandırıldığı söylenmektedir. Bununla birlikte Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Bardakçı* adıyla Biga, Bozok, Meraş, Kastamonu ve Karahisâr-ı Sâhib sancaklarında Yörükân Tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 226). Yine aynı adla Eskişehir dışında Erzurum, Manisa, Mardin, Tunceli ve Van illerinde de yerleşim biriminin bulunması (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>), köy adının etnonim kaynaklı olabileceğini düşündürmektedir.

*Başara Köyü (Hn.) < *Başara köy+ü*. Köyün adı yöre halkı tarafından *Başara* olarak söylenmekle birlikte haritada *Başaran* biçiminde yer almaktadır. Köy valilik kayıtlarında da *Başara* adıyla geçmektedir. 16. yüzyıl tahrir

defterlerinde *Başara* adıyla Yıva Boyu'na mensup olarak İçel Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 248). Bu nedenle köyün adının etnonim olduğu düşünülmektedir.

Başkurt Köyü (Çft.) < *Başkurt köy+ü*. Şahbaz, kuruluş tarihini belirtmemekle birlikte köyün Rus baskı ve zulmü nedeniyle Başkurdistan'dan gelenler tarafından kurulduğu söylenmektedir (Şahbaz, 2007: 66, 68).

Bedil Köyü (Gn.) < *Bedil köy+ü*. 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde *Bedil Afşarı* adıyla Avşar Boyu'na mensup olarak Maraş Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 298). Bununla birlikte *Bedil* adıyla Bartın, Çankırı ve Karabük illerinde de yerleşim biriminin bulunması (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>), köy adının etnonim olduğunu düşündürmektedir.

Beyköy (Mç.) < *Bey+köy*. Mihaliçcik Kaymakamlığı tarafından hazırlanan bir kitapta beylikler döneminde beylerin yerleşim yeri olması nedeniyle bu adı aldığı söylenmekle birlikte (Taşlıca, 1994: 58) 16. yüzyıl tapu tahrir defterleri ve 18. yüzyıl vakf-ı cedid defterinde *Beğ* adıyla Beğdili Boyu'na mensup olarak Diyarbakır, Yıva Boyu'na mensup olmak üzere ise İçel Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 300). Bununla birlikte aynı adla Sarıcakaya İlçesi'nde ve Afyon, Aydın, Balıkesir, Burdur, Çankırı, Denizli, Düzce, Edirne, Erzurum, Isparta, Kars, Kastamonu, Konya, Kütahya, Sakarya, Samsun, Sivas illerinde de yerleşim birimi bulunması nedeniyle (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) köy adının etnonim kaynaklı olabileceği düşünülmektedir.

Beyköy (Src.) < *Bey+köy*. Bk. Beyköy (Mç).

Biçer Köyü (Sv.) < *Biçer köy+ü*. 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde *Biçer* adıyla İğdir Boyu'na mensup olarak “Beğ Sancağı Sivrihisar Kazası”nda bir cemaat bulunmaktadır. Bununla birlikte cemaatin yurdunun *Biçer Köyü* olması (Halaçoğlu, 2009: 353) köyün adının etnonim olduğunu göstermektedir.

Boyalı Çiftliği < *Boyalı çiftlik+i*. 1301 (1885-86) tarihli 12. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi'nde “Seyidgazi Nahiyesi”ne bağlı olarak “Boyalı” adında bir köyün görülmesi (Öztürk, 2000: 50) nedeniyle bugün Seyitgazi İlçesi Yarbaskan Köyü'nde bulunan bu çiftliğin daha önceki dönemde köy olabileceği düşünülmektedir. *Boyalı* adıyla 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde Avşar Boyu'na mensup olarak Adana, Ankara ve Kayseri sancaklarında; 16. yüzyıl vakf-ı cedid defterinde Avşar Boyu'na mensup olarak Niğde Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 369-370). Yine Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde aynı adla Ankara, Beğşehir, Karahisâr-ı Sâhib, Kastamonu, Kengiri, Malatya ve Hamîd sancaklarında Yörükân tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 250). Aynı adla Afyon, Aksaray, Amasya, Ankara, Artvin, Bingöl, Kahramanmaraş, Karabük, Karaman, Kars, Konya, Manisa, Muş, Nevşehir, Samsun, Sinop, Sivas, Tokat ve Uşak illerinde yerleşim biriminin bulunması (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) ve çiftliğin önceki dönemde köy olma ihtimalinin olması nedeniyle adın etnonim kaynaklı olabileceği düşünülmektedir.

Bozan Köyü (Ap.) < *Bozan köy+ü*. Köy tarihi kaynaklarda Bozanlı ve Bozan adlarıyla geçmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Bozan Köyü (Ap.). Köyün adını 1071 Malazgirt Zaferi sonucu Alpu'ya gelen Selçuklu uç beylerinden *Bozhan*'dan aldığı bu adın zamanla *Bozan* şekline dönüştüğü söylenmekle birlikte (İşcan, 2003: 13, Bayar, 2004: 181) yararlanılan kaynaklarda *Bozhan* adına rastlanmamıştır. Bunun ötesinde Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Bozan*, *Bozanlı* (*Bozanlı*) adıyla “Sultanönü Sancağı Karacaşehir Kazası”nda bir cemaatin bulunması (Türkay, 1979: 252), köyün adının etnonim olduğunu göstermektedir.

Büğdüz Köyü (Ap.) < *Büğdüz köy+ü*. *Büğdüz*, 24 Oğuz boyundan birinin adıdır (Halaçoğlu, 2009: XXXIX).

Çandır Köyü (Sv.) < *Çandır köy+ü*. Derleme Sözlüğü'nde yörede bulunmamakla birlikte “karışık, melez; dikbaşı, kavgacı; ürkek hayvan; keçe; mısır ekmegi; yarım, bitmemiş; gök gözlü; boz renkli bir cins kuş; ince uzun bacaklı insan; cılız, aşılammamış; edebsiz, yabanî” anlamları bulunmaktadır (DS, 2009: 1068-1069). Bunun ötesinde Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Çandır* adıyla İçel, Teke, Beğşehir ve Hamîd sancaklarında Yörükân tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 290). Yine aynı adla 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde Çavundur Boyu'na mensup olarak Menteşe Sancağı'nda, tarihsiz bir maliyeden müdevver defterde ise Kınık Boyu'na mensup olarak Sivas Sancağı'nda bir cemaat görülmektedir (Halaçoğlu, 2009: 507). Aynı adla Eskişehir dışında Ankara, Antalya, Balıkesir, Denizli, Edirne, Giresun, Hatay, Isparta, İçel, Konya, Manisa, Muğla, Samsun, Sivas ve Yozgat illerinde yerleşim birimi bulunması (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>), köy adının etnonim kaynaklı olabileceğini düşündürmektedir. Özalp'in köyle ilgili bilgi verilirken Çandır'ın Türk aşiretlerinde olduğunu belirtmesi (Özalp, 1960: 19) bu görüşü destekler niteliktedir.

Çardak Köyü (Mç.) < *Çardak köy+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde Kütahya, Paşa, Niğde sancaklarında ve Şehr-i Zôr Eyâleti'nde Çardak adıyla Türkmân tâifesinden bir cemaat (Türkay, 1979: 292) ve 15. yüzyıl maliyeden müdevver defterde Hamid Sancağı'nda *Çardak Yörükleri* adıyla cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 511). Yöre halkı, köyün eski dönemde bağcılık yapılan bir alan olduğu, bugün olmasa da önceki dönemde bir çardağın olabileceğini söylemektedir. Bununla birlikte Çardakbaşı Köyü'nde bir çardak olduğu söylenmekte, Çardaközü Köyü'nde de eski dönemde bir çardak olduğu tahmin edilmektedir. Bu nedenle köyün adını eski dönemde köyde bulunan bir çardaktan almış olma ihtimali bulunmaktadır. Ancak yöre halkı tarafından kesin bir

ifade kullanılamaması nedeniyle köyün etnonim olma ihtimali göz önünde bulundurulmuş ve köy bu bölüme alınmıştır.

Çatalan Yaylası < *çat+Alan yayla+sı*. Alan Yaylası'nın (i26) yakınında bulunan yayla, yöreden edinilen bilgiye göre yayla tepelerin çatıldığı, birleştiği bir alanda olması nedeniyle *Çat* adını almıştır. *Alan* için bk. Alan Yaylası (j26).

Çocuklu Sırtı < *Çocuklu sırt+ı*. 17. yüzyıl arşiv belgesinde *Çocuklu* adıyla Bayad Boyu'na mensup olarak Ankara Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 558). Bu nedenle emin olmamakla birlikte sırt adının etnonim kaynaklı olduğu düşünülebilir.

Çorapsız Çiftliği < *Çorapsız çiftlik+i*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Çorapsız*, çiftliğin sahibi olan sülalenin adıdır.

Çullu Yaylası < *Çullu yayla+sı*. *Çullu* adıyla 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde Salur Boyu'na mensup olarak Bozok, Diyarbekir, Ankara, Kütahya sancaklarında, Kayı Boyu'na mensup olarak Birecik Sancağı'nda (Halaçoğlu, 2009: 571-572), yine aynı adla Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde Bozok, Meraş, Aydın, Erzurum, Saruhan sancaklarında Yörükân tâifesinden (Türkay, 1979: 306) bir cemaat bulunmaktadır. Bu nedenle adın etnonim kaynaklı olma ihtimali göz önünde tutularak yayla bu bölümde değerlendirilmiştir.

Dağküplü Köyü (Src.) < *dağ+Küplü köy+ü*. *Küplü* adıyla Bilecik, Edirne ve Erzincan illerinde yerleşim birimi yer almaktadır (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>). Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Küplü* adıyla “Sultanönü Sancağı Bilecik Kazası”nda Yörükân tâifesinden bir cemaatin bulunması (Türkay, 1979: 564), köyün adının etnonim olduğunu göstermektedir.

Danişment Köyü (Tpb.) < *Danişment köy+ü*. Yöre halkı, köyün *Danişmendoğulları* tarafından kurulması sebebiyle bu adı aldığını söylemektedir. 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde, *Danişmend oğlanları* adıyla Yazır Boyu'na mensup olarak bir cemaat (Halaçoğlu, 2009: 583) ve 16-17. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde, mensup olduğu boy belli olmamakla birlikte *Danişmend* adıyla Çankırı, Aydın, Bolu, Kocaeli, Menteşe sancakları ve Arim Gereclü Kazası'nda; Eymür Boyuna mensup olarak Saruhan Sancağı'nda; Yıva Boyu'na mensup olarak Maraş Sancağı'nda ve Kızık Boyu'na mensup olarak Saruhan Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 582-583). Yine *Danişment* adıyla Ankara, Aydın, Balıkesir, Bartın, Bayburt, Bilecik, Bursa, Çanakkale, Çankırı, Edirne, Erzurum, Muğla, Sivas, Tekirdağ, Tokat illerinde de yerleşim biriminin bulunması (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) köy adının etnonim olduğunu düşündürmektedir.

Demirci Köyü (Sv.) < *Demirci köy+ü*. Yöre halkı, köy ahalinsin demircilikle uğraşması sebebiyle köyün *Demirci* adını aldığını söylemektedir. Bununla birlikte Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Demirci* adıyla Adana, Aksaray, Aydın, Gelibolu, Haleb, Hüdâvendigar, Kayseriyye, Kengiri, Meraş, Niğde, Paşa ve Sivas sancakları ve Diyarbekir Eyâleti'nde Türkmân Yörükânı tâifesinden cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 318-319). Yine aynı adla Eskişehir dışında Aksaray, Ankara, Artvin, Bartın, Bursa, Çanakkale, Elâzığ, Erzurum, Giresun, İstanbul, İzmir, Kastamonu, Kırşehir, Konya, Kütahya, Manisa, Mardin, Muş, Ordu, Samsun, Şanlıurfa, Trabzon, Tunceli illerinde de yerleşim biriminin bulunması (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>), köy adının etnonim kaynaklı olduğunu düşündürmektedir.

Demirciler Köyü (Mgz.) < *Demirciler köy+ü*. 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde *Demirciler* adıyla Hüdâvendigâr, Dodurga Boyu'na mensup olarak Adana ve Tarsus, Avşar Boyu'na mensup olarak Kayseri ve Hamid sancaklarında ve Karkın Boyu'na mensup olarak Karaman Vilayeti'nde (Halaçoğlu, 2009: 617); *Temürciler* adıyla Yıva Boyu'na mensup olarak Saruhan ve Kayseri sancaklarında

(Halaçoğlu, 2009: 2195) bir cemaat bulunmaktadır. Yine Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Demirciler* adıyla Türkmân Yörükânı tâifesinden Adana, Aksaray, Aydın, Gelibolu, Haleb, Hüdâvendigar, Kayseriyye, Kengiri, Meraş, Niğde, Paşa ve Sivas sancakları ve Diyarbakir Eyâleti'nde (Türkay, 1979: 318-319) bir cemaat görülmektedir. Aynı adla Eskişehir dışında Antalya, Artvin, Aydın, Balıkesir, Bolu, Çorum, Denizli, Erzurum, Gümüşhane, Karabük, Kilis, Kocaeli, Malatya, Muğla, Trabzon, Zonguldak illerinde de yerleşim biriminin bulunması nedeniyle (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>), köy adının etnonim kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Demirli Köyü (Odp.) < *Demirli köy+ü*. BTH'de *Temirlü* adıyla Karakeçili Aşireti'ne bağlı olarak, *Temürlü* adıyla Bayad Boyu'na mensup olarak görülen bir cemaat bulunmaktadır (Lezina-Superanskaya, 2009: 515). Yine aynı adla Eskişehir dışında Afyon, Burdur, Çankırı, Denizli, Diyarbakır, Karabük, Kırşehir, Mardin, Muğla, Samsun, Şanlıurfa, Tekirdağ, Trabzon illerinde de yerleşim birimi bulunmaktadır (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>). Ayrıca köyün adında etnonimlerde sıkça görülen “+II” ekinin bulunması nedeniyle köyün adının etnonim kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Derbent Çiftliği < *derbent çiftlik+i*. Doğru tarafından 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Seyid Gazi Kazası”na bağlı bulunduğu söylenen “Derbent Köyü”nün bugünkü *Derbent Çiftliği* olduğu söylenmekle birlikte (Doğru, 1992: 209) dizinde de verildiği üzere köy defterin orijinalinde “Mümin” adıyla yer almaktadır (BOA. TD. nr: 438/142: 60). Bu ad bugün Seyitgazi İlçesi *Mümin Mahallesi*'nde saklanmıştır. *Derbent*, “iki dağ arasındaki geçit yeri, boğaz” anlamında olmakla birlikte (TS, 2005: 503) Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Derbent* adıyla Karahisâr-ı Sâhib Sancağı'nda Türkmân tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 320). Bu nedenle çiftliğin adının etnonim kaynaklı olma ihtimali göz önünde bulundurularak çiftlik bu bölüme alınmıştır.

Dinek Köyü (Mç.) < *Dinek köy+ü*. Mihaliççık Kaymakamlığı tarafından hazırlanan bir kaynakta, köyün 600 yıl kadar önce Karadeniz'den gelerek Dinar Reis'in başkanlığında kurulması nedeniyle *Dinar* adını aldığı, bu adın zamanla "*Dinar > Dinak > Dinek*" şeklinde değiştiği söylenmektedir (Taşlıca, 1994: 60). Yöre halkı ise, köyün Ordu ve Giresun'dan yapılan göç sırasında dinlenme yeri olarak kullanıldığını, yerleşme kararı verildikten sonra köye *Dinek* adı verildiğini söylemektedir. Derleme Sözlüğü'nde kelime, İzmir ve Samsun'da "itaatsiz, inatçı, dik kafalı"; Samsun'da "boynuzları dik ve sivri olan hayvan"; Tokat ve Sivas'ta "dalları kurumuş ağaç gövdesi" (DS, 2009: 1501), Kırşehir ve çevresinde "değnek, sopa" anlamındadır (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>). Ordu, Niğde ve Konya'da ise "konak, mola verilecek yer" anlamındadır (DS, 2009: 1501). Ancak Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Dinek* adıyla Niğde, Erzurum ve Karahisâr-ı Şarkî sancaklarında cemaat yer almaktadır (Türkay, 1979: 329). Yöre halkı tarafından verilen bilginin, kelimenin Derleme Sözlüğü'ndeki anlamıyla uyuşmasına karşın Ordu'nun, adın cemaat olarak yer aldığı Karahisâr-ı Şarkî Sancağı'na bağlı bir kaza olması (Sezen, 2006: 399), aynı adla Sivrihisar İlçesi ve Karaman ve Konya illerinde yerleşim yeri bulunması (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) nedeniyle köy adının etnonim kaynaklı olabileceği düşünülmektedir.

Dinek Köyü (Sv.) < *Dinek köy+ü*. Bk. Dinek Köyü (Mç).

Doğanlar Çiftliği < *Doğanlar çiftlik+i*. 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde *Doğanlar* adıyla Karkın Boyu'na mensup olarak Hüdâvendigâr Sancağı'nda ve tarihsiz bir tapu tahrir defterinde Karkın Boyu'na mensup olarak Karesi sancağında bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 667). Yine Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde aynı adla Kütahya, Karahisâr-ı Sâhib, Rakka, Erzurum, Kars, Ahıska, Siverek, Niğde, Aydın, Kastamônî, Meraş ve Karahisâr-ı Şarkî sancaklarında Türkmân Ekrâdî tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 726). Aynı adla Afyon, Ankara, Balıkesir, Çankırı, Çorum, Düzce, Karabük, Kütahya, Malatya,

Muğla ve Van illerinde yerleşim biriminin bulunması (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) adın etnonim kaynaklı olabileceğini düşündürmektedir.

Dolar Deresi < *Dolar dere*+*si*. 979 (1571-72) (TKA. TD. nr: 76/179b) tarihli tapu tahrir defterinde “Tolar” adıyla “Sultanönü Sancağı Eskişehir Kazası”na bağlı bir köy görülmektedir (Halaçoğlu, 2009: 1871). Ancak derenin bugün Sivrihisar İlçesi’nde bulunması, köyün ise “Eskişehir Kazası”nda yer alması nedeniyle ilişkili olup olmadığı konusunda yorum yapılamamaktadır. Yöre halkı, yağmur yağdığı zaman sel suları ile dolması nedeniyle dereye bu adın verildiğini söylemektedir. Ancak BTH’de *Dolar* adıyla bir etnonim bulunmaktadır (Lezina-Superanskaya, 2009: 228). Dere adının etnonim kaynaklı olamayacağına dair bir bilgiye rastlanmaması nedeniyle emin olmamakla birlikte ad bu bölümde değerlendirilmiştir.

Elcik Köyü (Sv.) < *Elcik köy*+*ü*. Yöre halkı, köyün adı ile ilgili farklı iki açıklama yapmaktadır. Bunlardan ilki köyde yabancı elçilerin konaklaması nedeniyle köyün *Elci* adını aldığı, zamanla bu adın *Elcik* şekline dönüştüğüdür. Bir diğeri ise köyün adının “*el+cik*” şeklinde “küçük il” anlamında olduğudur. Bununla birlikte *Elci* adıyla Bayındır Boyu’na mensup olarak 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde Kilis, Maraş sancaklarında, 17. yüzyıl maliyeden müdevver defterlerde Sivas Kazası’nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 749). Yine aynı adla Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde göçebe Türkmân tâifesinden Aydın, Kütahya, Bozok, Kırşehir sancaklarında bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 78). Bununla birlikte 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde *Elciler* adıyla Bayındır Boyu’na mensup olarak Beğ Sancağı Sivrihisar Kazası’nda bir cemaatin bulunması (Halaçoğlu, 2009: 749) nedeniyle köy adının etnonim kaynaklı olabileceği düşünülmektedir.

Emircik Köyü (Bo.) < *Emircik köy+ü*. Köy tarihi kaynaklarda Emürcük adıyla yer almaktadır. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Emircik Köyü (Bo.). Yöre halkından bilgi alınamamakla birlikte 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde *Emirciklü* adıyla Yıva Boyu'na mensup olarak Adana Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 782-783). Ayrıca “+CİK” ekinin etnonimlerde kullanılması nedeniyle köy adının etnonim kaynaklı olabileceği düşünülmektedir.

Eskiyazır < *eski+Yazır*. Haritada *Yazır Köyü* yakınındaki bu mevkinin Yazır Köyü'ne ait ören yeri olduğu anlaşılmaktadır.

Esnemez Köyü (İn.) < *Eslemez köy+ü*. Köy tarihi kaynakta *Eslemez*⁵⁹ adıyla geçmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Eslemez köyü (İn.). *Eslemez* adıyla 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde Yazır Boyu'na mensup olmak üzere Kütahya Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 816). Bu nedenle köyün adının etnonim olduğu düşünülmektedir.

Eşeklitürkmen Tepesi < *eşekli+Türkmen tepe+si*.

Eşenkara Köyü (Odp.) < *Eşen+kara köy+ü*. Köy tarihi kaynaklarda *Eşen Kara* ve *Eşen Karaca* adıyla geçmektedir. 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde *Eşen* adıyla Varsak Boyu'na mensup olarak Teke ve İçel sancaklarında bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 350, 820, 821). Bu nedenle *Eşen* adının etnonim olmakla birlikte *Kara/Karaca* sözcüğünün bu etnonimi tanımlayıcı, ayırıcı bir

⁵⁹ “Esle-” lehçelerde hatırlamak anlamında kullanılan bir eylemdir.

unsur olabileceği düşünülebilir. Ancak kesin bir ifade kullanmak mümkün değildir.⁶⁰

Güllüce Köyü (Mhmd.) < *Güllüce köy+ü*. Köyün tarihi kaynaklarda *Güllü* ya da *Güllüce* adıyla yer aldığı düşünülmektedir. Bk. Eskişehir'in toponimik Stratigrafisi, Güllüce Köyü (Mhmd.). Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Güllü*, *Güllüce* adıyla Yalova, Kocaeli, Paşa, Çirmen ve Aydın Sancaklarında Yörükân tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 384). Bu nedenle köy adının etnonim kaynaklı olabileceği düşünülmektedir.

Hankaraağaç Köyü (Hn.) < *Han+Karaağaç köy+ü*. Bu yer adının başındaki *Han* Tepebaşı İlçesine bağlı *Sulukaraağaç Köyü*'nden bu yerleşim birimini ayırmak için kullanılan bir unsur olmalıdır. *Karaağaç* için bk. Sulukaraağaç Köyü (Tpb.).

Harmandalı Köyü (Odp.) < *Harmandalı köy+ü*. 17. yüzyıl arşiv belgesinde *Harmandalı* adıyla Dulkadır Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır. BTH'de de bulunduğu yöre verilmemekle birlikte *Harmandalı* adıyla Türkmenlerin Harbendeli Boyu'na mensup olarak görülen bir etnonim bulunmaktadır (Lezina-Superanskaya, 2009: 270). Yine *Harmandalı* adıyla Eskişehir dışında Aksaray, Giresun, İzmir, Manisa ve Sivas illerinde de yerleşim birimi bulunması nedeniyle (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) köyün adının etnonim olduğu düşünülmektedir.

Hasanbey Köyü (Tpb.) < *Hasanbey köy+ü*. 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde *Hasan Bey* adıyla Yıva Boyu'na mensup olarak Aksaray Sancağı'nda ve Bayındır Boyu'na mensup olarak Tarsus Sancağında ve *Hasan Beğlü* adıyla 17. yüzyıl maliyeden müdevver defterde Kayı Boyu'na mensup olarak Akşehir

⁶⁰ Ayrıca 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde “Karaca Yörükleri” adıyla Kızık Boyu'na mensup olarak Saruhan Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1265-1274). Ancak köyün bu cemaatle ilişkisi olup olmadığı konusunda yorum yapılamamaktadır.

Sancağı'na ve 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde Karahisâr-ı Sahib Sancağı ve Karaman Vilayeti'nde bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1005). Yine aynı adla Eskişehir dışında Amasya, Balıkesir, Erzurum, Sakarya ve Van illerinde de yerleşim yerinin bulunması (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>), köy adının etnonim kaynaklı olabileceğini düşündürmektedir.

İğdecik Köyü (Mç.) < *İğdecik köy+ü*. Yöre halkı, köyün adının İğdeli Boyu'ndan geldiğini söylemektedir. *İğdeli* adıyla bir boy bulunmamakla birlikte bu adla cemaat bulunmaktadır. 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde *İğdeli* adıyla Döğer Boyu'na mensup olarak İçel Sancağı'nda, 18. yüzyıl vakf-ı cedid defterinde Kınık Boyu'na mensup olarak Maraş Sancağı'nda bir etnonim bulunmaktadır. Bununla birlikte *İğdecik* adıyla da Varsak Boyu'na mensup olarak 15. yüzyıl maliyeden müdevver defterde Hamid ve 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde Kırşehir sancaklarında bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1093).

İğdecik Köyü (Sv.) < *İğdecik köy+ü*. *İğdecik* için bk. İğdecik Köyü (Mç.).

İğdir Köyü (Src.) < *İğdir köy+ü*. *İğdir*, 24 Oğuz boyundan birinin adıdır (Halaçoğlu, 2009: XXXIX).

İmikler Köyü (Bo.) < *İmikler köy+ü*. Doğru, köyün tarihi kaynaklarda *İmük* adıyla geçtiğini söylemektedir. Bununla birlikte köy tarihi kaynaklarda *İmikler* adıyla da görülmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, İmikler Köyü (Bo.). *İmik* Derleme Sözlüğü'nde yörede "gırtlak" anlamında olmakla birlikte kelimenin "beyin; kafanın üst kısmı, tepe; kıkırdak; ılık su" anlamları da bulunmaktadır (DS, 2009: 2537). *İmük* kelimesi ise Balıkesir, Bolu, Kastamonu, Çorum, Adana'da "kafanın üst kısmı, tepe" (DS, 2009: 2538) ve "gırtlak" (<http://tdkterim.gov.tr/>) anlamındadır. Ancak köy adının bu anlamlarla ilişkisi zayıf görülmektedir. Bununla birlikte Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *İmikli* (*İmiklü*) adıyla İçel ve Alâiye sancaklarında Yörükân tâifesinden bir cemaatin bulunması

(Türkay, 1979: 431) nedeniyle köy adının etnonim kaynaklı olabileceği düşünülmektedir.

İmmiler Kuyusu < *Emmi+ler kuyu+su*. Yöre halkı tarafından verilen bilgiye göre *İmmi*, yörede “Emmi” anlamında olup, kuyunun arazilerinde bulunduğu sülalenin lakabıdır.

İncik Deresi (i26) < *İncik dere+si*. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “İncik” adıyla “Karaca-şehir Nahiyesi”ne (BOA. TD. nr: 438/231: 59) ve “Barçınlı Kazası”na (BOA. TD. nr: 438/201: 53) bağlı bir köy bulunmaktadır. Derenin bu köylerden biri ile ilgili olabileceği düşünülmekle birlikte Sivrihisar İlçesi’nde bulunması nedeniyle kesin bir ilgi kurmak zordur. Bununla birlikte Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *İncik* adıyla Meraş, Adana eyâletleri ve Biga, Hüdâvendigâr Adana, Paşa, İçel sancaklarında konar-göçer Yörükân tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 435). Yine aynı adla Karkın Boyu’na mensup olarak 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde Adana, 17. yüzyıl maliyeden müdevver defterde ise Konya Sancağı’nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1126). Aynı adla Afyon, Çankırı ve Kütahya illerinde bir yerleşim birimi bulunması nedeniyle (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) dere adının etnonim kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

İncik Deresi (j27) < *İncik dere+si*. Bk. İncik Deresi (i26).

Kadıncık Köyü (Sv.) < *Kadıncık köy+ü*. Köyün eski adı *Hatuncuk*’tur. Bk. Eskişehir’in Toponimik Stratigrafisi, Kadıncık Köyü (Sv.). 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde *Hatuncuk* adıyla Salur Boyu’na mensup olarak Tarsus Sancağı’nda (Halaçoğlu, 2009: 1019-1020), Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Hâtûncuk* adıyla Yörükân tâifesinden Karahisâr-ı Şarkî Sancağı’nda (Türkay, 1979: 412) bir cemaat bulunmaktadır. *Hatun* adının bir etnonim olduğu, *hatun* kelimesinden *kadın*

kelimesine bir geçiş olması nedeniyle köyün *Kadıncık* adını aldığı düşünöldüğünden köy bu bölümde değeriendirilmiştir.

Karaburhan Köyü (Sv.) < *Kara+Burhan köy+ü*. Özalp, köye Karaburhan Aşireti'nin yerleştiğini belirtmektedir (Özalp, 1960: 21). Yöre halkı da, köyün adını Karaburhan Aşireti'nin yerleşmesi sonucu aldığı söylemektedir. 18. yüzyıl vakf-ı cedid defterinde *Burhan* adıyla Varsak Boyu'na mensup olarak Adana, Maraş, İçel sancakları ve Karaman Vilayeti'nde bir cemaat bulunmakla birlikte (Halaçoğlu, 2009: 418) Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Burhan* adıyla “Hudâvendigr Sancağı Seferihisar Günyüzü Kazası”nda konar-göçer Türkmân Yörükânı tâifesinden bir cemaatin bulunması (Türkay, 1979: 262), bu cemaatin bölgeye yerleştiğini göstermektedir. *Karaburhan* adıyla bir etnonime rastlamamakla birlikte köye adını veren aşiret olduğu söylenen *Karaburhan* adının *Burhan Cemaati* ile ilgili olduğu *kara* kelimesinin bu cemaati tanımlayıcı, ayırıcı bir unsur olabileceği tahmin edilebilir.

Karageyikli Köyü (Mç.) < *Karageyikli köy+ü*. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Kara-geyiklü” adıyla “Gün-yüzü Nahiyesi”ne bağı bir köy ve zaviye bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 438/142: 59). Doğru tarafından defterde yer alan köyün bugün bulunmadığı söylenmekle birlikte (Doğru, 2005: 178) bugün Mihaliççık İlçesi'nde Karageyikli Köyü yer almaktadır. Doğru, defterde yer alan köy ve zaviyenin “Gün-yüzü Nahiyesi”nde bulunması nedeniyle, bugün Günyüzü İlçesi'nde böyle bir köyün olmamasından olabilir. Ancak defterdeki “Gün-yüzü Nahiyesi” bugün Mihaliççık İlçesi sınırında yer alan bir kısım köyleri içine almaktadır. Bu köylerin arasında Karageyikli Köyü de bulunmaktadır. Doğru tarafından Kara Geyikli'nin Bursa'da bulunan Geyikli Baba ile aynı kişi olmasa dahi onun da Baba İlyas müridi olduğu söylenmektedir (Doğru, 2005: 178). Aynı adla köyün yanında bir zaviye olması köyün adını zaviyeden aldığı dair bir fikir oluştursa da köyün Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Karageyikli* adıyla Yörükân tâifesinden Çirmen Sancağı'nda bulunan cemaat ile (Türkay, 1979: 470) ya da

Geyikli, Geyikler (Geyiklü), Geyiklü Baba Sultan adlarıyla konar-göçer Ekrâd tâifesinden Malatya, Adana, Ankara, Erzurum, Rakka, Ayıntab, Karahisâr-ı Sâhib, Sivas, Kütahya, Biga ve Hudâvendigâr sancaklarında bulunan cemaat ile (Türkay, 1979: 373-374) ilişkili olup olmayacağı konusunda bir yorum yapılamamaktadır. Bu nedenle köy adının etnonim olma ihtimali göz önünde bulundurularak köy bu bölüme alınmıştır.

Karagözler Köyü (Tpb.) < *Karagözler köy+ü*. *Karagözler* adıyla 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde Eymür Boyu'na mensup olarak Kırşehir Sancağı'nda (Halaçoğlu, 2009: 1302); Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde Yörükân tâifesinden Hudâvendigâr Sancağı Mihaliç Kazası'nda (Türkay, 1979: 470) bir cemaat yer almaktadır. Yine *Karagözler* adıyla Eskişehir dışında Aydın ve Denizli illerinde de yerleşim biriminin bulunması nedeniyle (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) köyün adının etnonim olduğu düşünülmektedir.

Karamustafa Köyü (Odp.) < *Kara Mustafa köy+ü*. Bayar, köyün adını kurucusu olduğu söylenen Yörük beyi Hacı Bekir Sıddık Bey'in yardımcılarında *Kara Mustafa*'dan aldığını belirtmektedir (Bayar, 2004: 156). Yöre halkı da köyün kurucusunun adını aldığını söylemektedir. Bununla birlikte Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Karamustafa* adıyla Adana ve Bolu sancaklarında Yörükân tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 483). Yine aynı adla Eskişehir dışında Çankırı ve Gümüşhane illerinde de yerleşim birimi bulunmaktadır (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>). Bu nedenle köy adının etnonim kaynaklı olma ihtimali bulunmaktadır.

Karaoğlan Köyü (Mhg.) < *Karaoğlan köy+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Karaoğlan* adıyla Hudâvendigâr Sancağı Söğüt ve Mihaliç kazalarında Yörükân tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 484). Bununla birlikte *Karaoğlan* adıyla Eskişehir dışında Ankara, Bursa, Samsun ve Tunceli

illerinde de yerleşim birimi bulunması nedeniyle (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) köyün adının etnonim olduğu düşünülmektedir.

Kargın Deresi < *Kargın dere+si*. *Kargın* için bk. Kargın Köyü (Odp.).

Kargın Köyü (Odp.) < *Karkın köy+ü*. Köy tarihi kaynaklarda *Karkın* olarak geçmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Kargın Köyü (Odp.). *Karkın* 24 Oğuz boyundan birinin adıdır (Halaçoğlu, 2009: XXXVII).

Karkın Köyü (Sv.) < *Karkın köy+ü*. *Karkın* için bk. "Kargın Köyü (Odp.).

Kavacık Köyü (Gn.) < *Kavacık köy+ü*. Yöre halkı, köyün 7 ulema kardeşin başlarına giydikleri kavuk dolayısıyla *Kavukcuk* adını aldığını, bu adın zamanla *Kavacık* şekline dönüştüğünü ve Tepebaşı İlçesi ile Bolu ve İstanbul illerindeki Kavacık adıyla bulunan yerlerin de birbiriyle ilişkili olduğunu söylemektedir. Özalp ise köyün adının Hacı Bektaşî Veli'nin arkadaşı *Kavacık Sultan*'dan geldiğini söylemektedir (Özalp, 1960: 24). Bunun ötesinde 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde *Kavacık* adıyla İğdir Boyu'na mensup olarak Menteşe Sancağı'nda, *Kavacık Yörükleri* adıyla Teke Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1349-135). Yine aynı adla Tepebaşı İlçesi ve Ağrı, Aydın, Balıkesir, Bayburt, Bilecik, Bolu, Burdur, Çorum, Edirne, Erzincan, İzmir, Kastamonu, Malatya, Manisa, Muğla, Samsun, Sinop, Sivas, Tekirdağ ve Uşak illerinde de yerleşim birimi bulunması nedeniyle (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) köyün adının etnonim olabileceği düşünülmektedir.

Kavacık Köyü (Tpb.) < *Kavacık köy+ü*. Bk. Kavacık Köyü (Gn.).

Kayacık Köyü (Odp.) < *Kayacık köy+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Kayacık* adıyla konar-göçer Türkmân Yörükânı tâifesinden Sivas, Haleb, Hama, Trablus-u Şam, Kayseriyye, Bozok, Meraş, Adana ve Tarsus sancaklarında bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 498). Yine aynı adla 15. ve 16. yüzyıl tapu

tahrir defterlerinde Dodurga Boyu'na mensup olarak Sivas Sancağı'nda bir cemaat yer almaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1356). Bununla birlikte aynı adla Eskişehir dışında Adıyaman, Balıkesir, Burdur, Bursa, Çanakkale, Çankırı, Diyarbakır, Erzurum, Gaziantep, Giresun, Karabük, Konya, Kütahya, Manisa, Mardin, Muğla, Sakarya, Samsun, Sivas, Trabzon illerinde yerleşim biriminin bulunması nedeniyle (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) köy adının etnonim kaynaklı olabileceği düşünülmektedir.

Kayı Köyü (Hn.) < *Kayı köy+ü*. *Kayı* 24 Oğuz boyundan birinin adıdır (Halaçoğlu, 2009: XXXV).

Kayı Köyü (Mç.) < *Kayı köy+ü*. *Kayı* için bk. Kayı Köyü (Hn.).

Kayı Yaylası < *Kayı yayla+sı*. *Kayı* için bk. Kayı Köyü (Hn.).

Kaymaz Bucağı < *Kaymaz bucak+ı*. Doğru, Kaymaz'ın Selçuklu döneminde yaşayan *Sinanüddin Kaymaz* veya *Samsamüddin Kaymaz* adına kurulduğunu söylemektedir (Doğru, 1997: 57). Ancak Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Kaymas* (*Kaymaz*) adıyla Adana, Tarsus, Siverek, Halep, Rakka, Kocaeli, Sivas sancaklarında Türkmân Yörükânı tâifesinden bir cemaat görülmektedir (Türkay, 1979: 501). Yine 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde Bayındır Boyu'na mensup olarak Tarsus Sancağı'nda, Kayı Boyu'na mensup olarak Bolu Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1381-1382). *Kaymaz* adıyla Eskişehir dışında Çankırı, Çorum ve Kocaeli illerinde de yerleşim biriminin bulunması (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>), adının etnonim olduğunu düşündürmektedir.

Kepen Köyü (Sv.) < *Kepen köy+ü*. Köy valilik kayıtlarında *Aşağı Kepen* adıyla yer alırken kullanılan haritada *Kepen* adıyla geçmektedir. Özalp, köyde *Kepenekli Baba* kabrinin bulunduğunu, köyün onun namına kurulmuş olabileceğini

ifade etmektedir (Özalp, 1960: 20). Yöre halkı da, köyün adını köyde yatır bulunan *Kepenekli Baba*'dan aldığını söylemektedir. Derleme Sözlüğü'nde *Kepen* kelimesinin Kerkük'te "ense" anlamının olması dışında bir anlamı bulunmamaktadır (DS, 2009: 4547). Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde Türkmân tâifesinden *Kepenek*, *Kepenekli* (*Kepenekli*), (*Kepenekoğulları*) adıyla Karaman Eyâleti'nde bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 507). 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde ise Varsak Boyu'na mensup olmak üzere Tarsus Sancağı'nda "Kapu Kepen Cemaati" adıyla (Halaçoğlu, 2009: 1183-1184) ve Ekrad Boyu'na mensup olmak üzere Birecik Sancağı'nda "Kepengânlu" adıyla (Halaçoğlu, 2009: 1402) cemaat bulunmaktadır. Yine *Kepen* adıyla Bilecik İli'nde bir yerleşim yerinin bulunması sebebiyle (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) emin olmamakla birlikte köyün adının etnonim olabileceği düşünülmektedir.

Kesenler Köyü (Syg.) < *Kesenler köy+ü*. Yöre halkı, Kurtuluş Savaşı döneminde atlı birliklerin atlarının sancılandığını, atların köyden geçerken sancılarının kesildiğini köyün bu nedenle *Kesenler* adını aldığını söylemektedir. Ancak köyün Kurtuluş Savaşı öncesinde *Kesenler* adıyla var olması nedeniyle bu durum mümkün görülmemektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Kesenler Köyü (Syg.). Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Kesen Yörüğü* adıyla Meraş Eyâleti'nde Yörükân tâifesinden bir cemaat (Türkay, 1979: 508) ve *Kesenli* adıyla Kütahya Sancağı'nda Ekrâd Tâifesinden bir aşiret (Türkay, 1979: 104) bulunmaktadır. Bu nedenle köyün adının etnonim olduğu düşünülmektedir.

Keskin Köyü (Tpb.) < *Keskin köy+ü*. Köy tarihi kaynakta *Keskün* adıyla görülmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Keskin Köyü (Tpb.). *Keskün* sözcüğü Tarama Sözlüğü'nde "keskin" anlamındadır (Tar. S., 2009: 2449). Bunun ötesinde 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde Aksaray Sancağı'nda *Keskinci* adıyla bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1404). Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde de *Keskinli* (*Keskinli*) adıyla Bolu, Aydın ve Çorum sancaklarında Yörükân tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 509). Yine *Keskin*

adıyla Eskişehir'in yanı sıra Bilecik ve Kırıkkale illerinde de bir yerleşim birimi bulunması nedeniyle (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) köyün adının etnonim olduğu düşünülmektedir.

Kınık Köyü (Sv.) < *Kınık köy+ü*. *Kınık*, 24 Oğuz boyundan birinin adıdır (Halaçoğlu, 2009: XXXIX).

Kıravdan Köyü (Odp.) < *kır+Avdan köy+ü*. *Avdan* için bk. *Avdan Köyü* (Odp.).

Kırka Bucağı < *Kırka bucak+ı*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Kırka* adıyla Bozok Eyâleti'nde Türkmân tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 520). Yine 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde Kayı Boyu'na mensup olarak Konya Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1437). *Kırka* adıyla Eskişehir'in yanında Afyon ve Uşak illerinde de yerleşim biriminin bulunması (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>), ilçenin adının etnonim olduğunu düşündürmektedir.

Kızılbörüklü Köyü (Mç.) < *Kızılbörklü köy+ü*. Köy tarihi kaynahta *Kızılbörklü* adıyla yer almaktadır. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Kızılbörüklü Köyü (Mç.). Bayar, Aleaddin Paşa döneminde askeri sınıfa mensup olanlar ile vezirlerin halktan ayrılmaları için özel kıyafetlerin tespit edildiğini, bunların ak börk giyerken fetihten sonra tımar alan aşiret kuvvetlerinin kızıl börk giydiklerini, köyün fetihten dönen Karakeçili Yörük Aşiretine verilmesi nedeniyle bu adı aldığını söylemektedir (Bayar, 2004: 244) Ancak 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde *Kızılbörklü* adıyla Yıva Boyu'na mensup olarak "Hüdâvendigâr Sancağı Mihalıççık Nahiyesi"nde bir cemaatin bulunması (Halaçoğlu, 2009: 1452), köyün adının etnonim olduğunu göstermektedir.

Kocatürkmen Tepesi < *koca Türkmen+tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre İncesu Köyü'nde bulunan tepe *Türkmen* adını, *Türkmen Dağı*'ndan almıştır. Haritada bulunmamakla birlikte yöre halkı Yukarı Kartal Köyü'nde *Küçük Türkmen Tepesi* olduğunu söylemektedir. Bu durum yer adının binarlı yapı⁶¹ ile oluştuğunu göstermektedir.

Koçaş Köyü (Sv.) < *Koçaş köy+ü*. Köy tarihi kaynaklarda *Koçaş* ve *Koçaç* adlarıyla geçmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Koçaş Köyü (Sv.). Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Koçaş* adıyla Paşa ve Çirmen sancaklarında bir cemaat (Türkay, 1979: 532), *Koçaşlı* adıyla Niğbolu Sancağı'nda bir aşiret (Türkay, 1979: 108) bulunmaktadır. Ayrıca BTH'de *Koçaç* adıyla bir etnonim, 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde *Koçaşlar* adıyla Çunkar Boyu'na mensup olarak Saruhan Sancağı'nda bir cemaat (Halaçoğlu, 2009: 1482) bulunmaktadır. Yine *Koçaş* adıyla Eskişehir dışında Konya ve Tokat illerinde de yerleşim biriminin bulunması (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>), köyün adının etnonim olduğunu düşündürmektedir.

Korucu Köyü (Mç.) < *Korucu köy+ü*. Mihalıççık Kaymakamlığı'na ait bir kitapta beyliklerin yönetiminde bulunan bir alan olduğu, beyliğe ait arazinin ve otların bakımını üstlenmeleri nedeniyle *Korucu* adını aldığı söylenmekle birlikte aynı kaynaktan köyün 250-300 yıllık bir geçmişi olduğunun söylenmesi (Taşlıca, 1994: 65) nedeniyle bu durum şüphelidir. Yöre halkı ise, Cumhuriyet dönemi öncesinde Beylikova İlçesi'nde koruculuk yapan kişiler tarafından kurulması nedeniyle bu adı aldığını söylemektedir. Bununla birlikte Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Korucu* adıyla Türkmân Yörükânı tâifesinden Tarsus Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 535). Yine 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde *Korucular* adıyla Kütahya ve Hüdâvendigâr sancaklarında cemaat

⁶¹ Binarlı yapı, aşağı-yukarı, kuzey-güney, doğu-batı gibi zıtlıklar esasında ortaya çıkan bir adlandırmadır.

geçmektedir (Halaçoğlu, 2009: 1493). Eskişehir dışında aynı adla Balıkesir, Edirne, Elazığ, İstanbul, Mardin ve Şırnak illerinde yerleşim birimi olması nedeniyle (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) köy adının etnonim kaynaklı olma ihtimali bulunmaktadır.

Kozkaya Köyü (Tpb.) < *koş*+*Kayı köy*+*ü*. Köy, tarihi kaynaklarda *Kozkayı* adıyla geçmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Kozkayı Köyü (Tpb.). Buradaki *koz* unsurunun *koş* sözcüğünden (bu sözcüğün unutulmasına bağlı olarak) geliştiğini düşünüyoruz. *Koş*, “çift” anlamına gelen bir sözcüktür ve Türk Dünyası'nda kullanımı yaygındır. Örneğin Kırgızca'da *koş* ile kurulmuş birçok yer adına rastlanır (Umurzakov 1988: 120-121). Bu sözcük Tepebaşı İlçesi Yakakayı Köyü ile Kozkayı Köyü'nün ayrımının sağlanması için kullanılmış olmalıdır. Yakakayı Köyü tarihi kaynakta *Kayı* adıyla yer almaktadır. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Yakakayı Köyü (Tpb.). *Kaya* adının ise *Kayı* adından dönüştüğü açıktır.

Köpek Deresi < *köpek dere*+*si*. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde *Köpek* adıyla “Eski-şehir Kazası”na bağlı bir köy bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 438/143: 60). Ancak derenin bugün Sivrihisar İlçesi sınırları içerisinde yer alması nedeniyle köyle ilgisi konusunda yorum yapılamamaktadır. 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde Avşar Boyu'na mensup olarak Ankara ve Kırşehirli sancaklarında *Köpek* adıyla bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1506). *Köpek*, BTH'de de Türkmen Boyu'na mensup bir cemaat olarak gösterilmektedir (Lezina-Superanskaya, 2009: 376). Derenin Ankara'ya yakın olması nedeniyle emin olunmamakla birlikte adın etnonim kaynaklı olabileceği düşünülmektedir.

Köse Çamlığı < *köse çamlık*+*ı*. Yöre halkı, çamlığın *Köseler* lakaplı bir sülaleye ait olduğunu, adını sülaleden aldığını belirtmektedir. 16. yüzyıl tapu tahrir defteri ve 17. yüzyıl maliyeden müdevver defterde *Köse* adıyla Avşar Boyu'na mensup olarak Kayseri Sancağı'nda (Halaçoğlu, 2009: 1514) ve *Köseler* adıyla 16.

yüzyıl tapu tahrir defterlerinde Yıva Boyu'na mensup olarak Sultanönü Sancağı Seyidgazi Kazası, Aydın Sancağı ve Karaman Vilâyeti'nde; Varsak Boyu'na mensup olarak İçel, Alaiye, Adana, Tarsus sancaklarında, Avşar Boyu'na mensup olarak Ankara Sancağı'nda; Büğdüz Boyu'na mensup olarak Konya, Aksaray sancakları ve Karaman Vilâyeti'nde; Alayundlu Boyu'na mensup olarak Karaman Vilâyeti'nde; Bayad Boyu'na mensup olarak Saruhan Sancağı'nda; Kayı Boyu'na mensup olarak Kütahya ve Hamit sancaklarında; Yazır Boyu'na mensup olarak Kütahya Sancağı'nda ve 17. yüzyıl maliyeden müdevver defterde Büğdüz Boyu'na mensup olarak Konya, Aksaray sancaklarında bir cemaat; 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde *Köseler Yörükleri* adıyla Bayad Boyu'na mensup olarak Saruhan Sancağı'nda; Kayı Boyu'na mensup olarak Kütahya Sancağı'nda bir cemaat ve *Köseler Köyü Cemaati* adıyla Büğdüz Boyu'na mensup olarak Konya Sancağı'nda bir cemaat yer almaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1517-1520). İster sülale adı ister cemaat adı olsun, çamlık etnotoponim başlığı altında yer almaktadır.

Kutlubey Mevki(s)i < *Kutlu Bey mevki+(s)i*. İnönü İlçesi sınırlarında bulunan mevkinin 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Bilecik Kazası”na bağlı bir köy olarak görülen “Kutlu-Bey” (BOA. TD. nr: 438/222:60) ile ilgili olabileceği düşünülmektedir. 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde *Kutlu Beğlü* adıyla Kayı Boyu'na mensup olarak Kütahya, Birecik, Kars-ı Maraş ve Maraş sancaklarında bir cemaat geçmektedir (Halaçoğlu, 2009: 1560). Bu nedenle yer adının etnonim kaynaklı olabileceği düşünülmektedir.

Kuyucak Köyü (Odp.) < *Kuyucak köy+ü*. Yöre halkı, köyün adıyla ilgili iki açıklama yapmaktadır. Bunlardan ilki eski dönemde köyün etrafında çok fazla kuyu olması sebebiyle, ikincisi ise köyün serin ve kuytu bir alanda kalması nedeniyle bu adı almış olabileceğidir. Bununla birlikte *Kuyucak* adıyla 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde Yıva Boyu'na mensup olarak Çorum Sancağı'nda (Halaçoğlu, 2009: 1561), yine aynı adla Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde Hüdâvendigâr Sancağı Sivrihisar Kazası'nda Yörükân tâifesinden (Türkay, 1979: 558) bir cemaat

bulunmaktadır. Aynı adla Eskişehir dışında Adıyaman, Afyon, Ankara, Antalya, Aydın, Balıkesir, Çorum, Denizli, Isparta, İzmir, Kütahya, Manisa, Muğla, Samsun, Şanlıurfa, Tokat ve Uşak illerinde de yerleşim birimi olarak bulunması nedeniyle (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) köy adının etnonim kaynaklı olabileceği düşünülmektedir.

Manas Kuyusu < *Manas kuyu+su*. *Manas*, BTH’de Kazak ve Kırgızlara ait bir etnonim olarak görülmektedir (Lezina-Superanskaya, 2009: 406).

Mazoğlu Tepesi < *Maz+oğ(u)l+u tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Mazoğlu*, tepe üzerinde tarlası ve ağılı olan şahsın soyadıdır.

Memik Köyü (Sv.) < *Memlük köy+ü*. Özalp tarafından köyün *Şeyhülislam Memik Zade Mustafa Efendi* adına kurulmuş olabileceği söylenmekle birlikte (Özalp, 1960: 23) köy tarihi kaynaklarda *Memlük* adıyla geçmektedir. Bk. Eskişehir’in Toponimik Stratigrafisi, Memik Köyü (Sv.). Yöre halkı, köyün adının Memlüklüler döneminden kalma bir ad olabileceğini söylemektedir. Köyün adı hakkında başka bir bilgiye sahip olunmaması nedeniyle köy bu bölüme alınmıştır.

Mercan Köyü (Gn.) < *Mercan köy+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde “Hudâvendigâr Sancağı Günyüzü Kazası”nda Dânişmenlü Aşîreti’ne mensup olarak konar-göçer Yörükân tâifesinden *Mercan* adıyla bir cemaatin bulunması (Türkay, 1979: 583), köy adının etnonim kaynaklı olduğunu göstermektedir.

Mercan Yaylası < *Mercan yayla+si*. Yayla Mercan Köyü’nün yakınında yer almaktadır. Ancak yerleşim önce köye mi yoksa yaylaya mı yapıldığı bilinmemektedir. Yayla adını köyden almış olabileceği gibi, köy adını yayladan almış da olabilir. Bu nedenle *Mercan* adının etnonim olma ihtimali göz önünde bulundurularak yayla bu bölüme alınmıştır. *Mercan* için bk. Mercan Köyü (Gn.)

Mihaliççık İlçesi < (?) *Mihaliççık ilçe+si*. Adın kaynağının *Mihaloğulları* soyundan geldiği kabul edilmekle birlikte Harmankaya tekfurı Köse Mihal'den mi yoksa Aziz Bey (II. Mihal)'den mi geldiği konusu tartışmalıdır (Adıgüzel, 2007: 7-13).

Narlı Köyü (Mç.) < *Narlı köy+ü*. Köy tarihi kaynaklarda Narlu adıyla yer almaktadır. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Narlı Köyü (Mç.). Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Narlı (Narlu)* adıyla “Hudâvendigâr Sancağı Mihaliççık Kazası”nda Yörükân tâifesinden bir cemaatin bulunması (Türkay, 1979: 602), köy adının etnonim kaynaklı olduğunu göstermektedir.

Nogay Kuyusu < *Nogay kuyu+su*. BTH'de *Nogay Tatarı* adıyla Tatarlara mensup bir etnonim görülmektedir (Lezina-Superanskaya, 2009: 430). Kuyu'nun Aksaklı Köyü yakınında olması ve Aksaklı Köyü halkının Tatar olması nedeniyle kuyu adının etnonim kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Oğlakçı Köyü (Sv.) < *Oğlakçı köy+ü*. Yöre halkı, köyde küçükbaş hayvancılığın fazla olması sebebiyle köye bu adın verildiği söylemektedir. Bununla birlikte *Oğlakçı* adıyla 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde Salur Boyu'na mensup olarak Kütahya Sancağı'nda (Halaçoğlu, 2009: 1773), yine Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde Yörükân tâifesinden Karahisâr-ı Şarkî ve Beğşehir sancaklarında (Türkay, 1979: 609) bir cemaat bulunmaktadır. Eskişehir dışında aynı adla Ankara, Konya, Muş, Şanlıurfa ve Tokat illerinde de yerleşim bulunması nedeniyle (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) köy adının etnonim kaynaklı olabileceği düşünülmektedir.

Oğuz Mevki(s)i < *Oğuz mevki+(s)i*.

Okçu Köyü (Bo.) < *Okçu köy+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Okcu* adıyla Haleb, Sivas, Rakka, Kars-ı Meraş, Niğbolu, Paşa, Kilis, Meraş, Tırhala sancaklarında, Rakka, Karaman eyâletlerinde ve Söğüd Kazası'nda Türkmân Ekrâdı tâifesinden bir aşiret (Türkay, 1979: 130); Çirmen, Tarsus, Sis, Adana, Aydın, Haleb, Ayıntab, Meraş, Karahisâr-ı Sâhib, Biga, Kiğı, Paşa, İçel, Kilis, Karahisâr-ı Şarkî, Karasi, Paşa, Saruhan, Niğde, Niğbolu, Rakka ve Birecik sancaklarında ve Haleb Eyaleti'nde Ekrâd Yörükânı tâifesinden bir cemaat (Türkay, 1979: 610) bulunmaktadır. Yine 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde Hüdâvendigâr Sancağı'nda ve Avşar Boyu'na mensup olarak Adana, Kayseri sancaklarında bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1792). *Okçu* adıyla Eskişehir dışında Ardahan, Giresun, Konya, Kütahya, Niğde illerinde de yerleşim birimi bulunması (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>), köy adının etnonim kaynaklı olduğunu düşündürmektedir.

Okçu Yaylası < *Okçu yayla+sı*. Yayla Okçu Köyü'nün yakınında yer almaktadır. Ancak yerleşim önce köye mi yoksa yaylaya mı yapıldığı bilinmemektedir. Yayla adını köyden almış olabileceği gibi, köy adını yayladan almış da olabilir. Bu nedenle *Okçu* adının etnonim olma ihtimali göz önünde bulundurularak yayla bu bölüme alınmıştır. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Okçu Köyü (Mç.).

Oynaş Köyü (Syg.) < *Oynaş köy+ü*. Seyitgazi Kaymakamlığı'na ait bir kitapta köyün adını yöreye hakim olan *Oynaş Ağa*'dan aldığı ifade edilmekle birlikte (Seyitgazi, 1992: 107) Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Oynaşlı* adıyla Kütahya Sancağı'nda bir oymak (Türkay, 1979: 36) ve bir aşiret (Türkay, 1979: 132) bulunmaktadır. Bu nedenle köyün adının etnonim kaynaklı olduğu tahmin edilmektedir.

Oynaş Yaylası < *Oynaş yayla+sı*. Yayla Oynaş Köyü'nün yakınında yer almaktadır. Ancak yerleşim önce köye mi yoksa yaylaya mı yapıldığı bilinmemektedir. Yayla adını köyden almış olabileceği gibi, köy adını yayladan almış da olabilir. Bu nedenle Oynaş adının etnonim olma ihtimali göz önünde bulundurularak yayla bu bölüme alınmıştır. *Oynaş* için bk. Oynaş Köyü.

Ömerköy (Mç.) < *Ömer+köy*. Mihaliççık Kaymakamlığı'na ait bir kaynaktan köylü arasından saygın olan Ömer adlı bir şahsın adının verildiği söylenmekle birlikte (Taşlıca, 1994: 68) *Ömer* adıyla 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde Yıva Boyu'na mensup olarak Sultanönü Sancağı Seyitgazi Nahiyesi'nde (Halaçoğlu, 2009: 1831), yine Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde Ankara Sancağı Sivrihisar ve Yörükân-ı Ankara kazalarında Yörükân tâifesinden (Türkay, 1979: 620) bir cemaat bulunmaktadır. Bu nedenle köyün adının etnonim olabileceği düşünülmektedir.

Örencik Köyü < *Örencik köy+ü*. Köyün eski adı *Virancık*'tır. *Virancık* adıyla 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde Avşar Boyu'na mensup olarak Ankara ve Kayseri sancaklarında bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 2285). Yöre halkı tarafından köyde ören yeri bulunmadığı söylenmektedir. Bu nedenle köy adının etnonim kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Peçene Köyü (Hn.) < *Peçene köy+ü*. Bayar *Peçene* adının *becene* kelimesinden geldiğini, bu kelimenin de Türk takviminde bir ay ismi olan “Beçen: Maymun” ile ilgili olduğunu söylemektedir. Aynı zamanda *becene* kelimesinin “hayvanlar için kurulan tuzak, güme” anlamının bulunduğunu belirtmiştir (Bayar, 2004: 216). *Becene*, Derleme Sözlüğü'nde yöre dışında “ıssız, تنها, korkunç (yer) (Eskişehir'de bu kelime *becena* şeklinde geçmektedir); sarp, taşlık, kayalık (yer); ördek avı için göl kenarında dal ve sazdan yapılmış klübe” anlamlarındadır (DS, 2009: 592). Kelime Tarama Sözlüğü'nde de “kulübe, avcı kulübesi” anlamındadır (Tar. S., 2009: 472). Bununla birlikte *Becene* (*Lezina-Superanskaya*, 2009:142) ve *Beçene* (Halaçoğlu, 2009: XXXVII) bir Oğuz Boyu olarak yer almaktadır. Yöre

halkı ise köyün adını *Peçenek Yörükleri*'nden aldığını söylemektedir. Bu nedenle köy adının etnonim kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Sadıroğlu Köyü (Çft.) < *Sadır+oğ(u)l+u köy+ü*. Köyün *Sadıroğlu Sülalesi* tarafından kurulması sebebiyle bu adı aldığı söylenmektedir (Çifteler, 1990: 62). Yöre halkı da bu yönde beyanda bulunmuştur.

Sancar Köyü (Syg.) < *Sancar köy+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Sancar* (*Sencer*) adıyla Musul, Meraş ve Trablus-u Şam eyâletlerinde, Adana ve Kütahya sancaklarında Türkmân Yörükânı tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 646). Yine 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde *Sancarlu* adıyla Bayındır Boyu'na mensup olarak (Halaçoğlu, 2009: 1946) ve *Sencerlü* adıyla Yüreğir Boyu'na mensup olarak Adana Sancağı'nda bir cemaat yer almaktadır (Halaçoğlu, 2009: 2016-2017). *Sancar* adıyla Eskişehir dışında Ankara, Çankırı, Diyarbakır, Mardin ve Samsun illerinde de yerleşim birimi bulunması nedeniyle (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) köyün adının etnonim kaynaklı olabileceği düşünülmektedir.

Sarıkavak Köyü (Ap.) < *Sarıkavak köy+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Sarukavak* (*Sarıkavak*) adıyla Tarsus Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 656). Köyün adını kavaktan almış olma ihtimali de bulunmakla birlikte aynı adla Çifteler ve Sivrihisar ilçelerinde, Afyon, Ankara, Çorum, Denizli, İçel, Kastamonu ve Sivas illerinde yerleşim biriminin bulunması nedeniyle (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) köy adının etnonim kaynaklı olabileceği düşünülmektedir.

Sarıkavak Köyü (Çft.) < *Sarıkavak köy+ü*. Bk. Sarıkavak köyü (Ap.)

Sarıkavak Köyü (Sv.) < *Sarıkavak köy+ü*. Bk. Sarıkavak Köyü (Ap.).⁶²

Sarısungur Köyü (Odp.) < *sarı+Sungur köy+ü*. Tarama Sözlüğü'nde "Akdoğan" anlamında geçen sungur (Tar. S., 2009: 3577), Türkçe Sözlük'te "doğan benzer, yırtıcı bir av kuşu" anlamındadır (TS, 2005: 1819). Derleme Sözlüğü'nde Hatay'da "soğukkanlı ve somurtkan kimse"; Ankara'da "ak, iri taneli, tatlı ve sulu bir çeşit üzüm"; Çanakkale'de "kurbağa yumurtası"; Niğde'de "doğan benzer bir çeşit avcı kuşu" (DS, 2009: 3698) anlamları bulunmaktadır. Bununla birlikte Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Sungur* adıyla Bozok, Ankara, Çorum, Konya, Amasya, Menteşe, Köstendil, Silistre, Aydın, Sivas, Kütahya sancaklarında Yörükân tâifesinden cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 684). Yine aynı adla Hatay, Muğla, Van ve Yozgat illerinde yerleşim biriminin bulunması nedeniyle (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) *Sungur* adının etnonim kaynaklı olabileceği, *Sarı* adının ise bunun bir özelliğini belirtmek kullanılan bir kelime olabileceği düşünülebilir. Ancak kesin bir ifade kullanmak mümkün değildir.

Sazak Köyü (Mç) < *Sazak köy+ü*. *Sazak* sözcüğünün Derleme Sözlüğü'nde yörede olmamakla birlikte "kuvvetli, soğuk esen yel, poyraz; hafif ve serin esen yel, lodos; soğuk yelle birlikte yağan hafif kar; bataklık, sazlık; pınarların, derelerin ayağındaki otluk yerler; küçük pınar, kaynak; sivilce, çıban, ergencelik; çok konuşan, geveze; Mersin ağacı" anlamları bulunmaktadır (DS, 2009: 3564). Sözcük

⁶² Sarıkavak Köyü M. 1591 (BOA. TD. nr: 636/56a) tarihli bir tapu tahrir defterinde "Beğ Sancağı Sivrihisar Kazası"nda Esbkeşân Cemaati'nin yurdu olarak görülmektedir (Halaçoğlu, 2009: 805). Köyün aynı kaynakta hem etnonim hem köy olarak yer alması, köy olarak yer alan kısımda Sarıkavak Cemaati dışındaki bir cemaatin yurdu olarak görülmesi bu adın bir etnonim olmayacağı gibi bir şüphe yaratsa da 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde istisnai olarak Saruhan Sancağı'nda Kızık Boyu'na mensup olmak üzere Mukataahâne Yörükleri Cemaati'nin yurdu olarak Kayı Köyü'nün yer alması ve bu köyün Kayı Cemaati'nin yurdu olarak görülmemesi (Halaçoğlu, 2009: 1720) bu duruma karşı bir örnektir.

Tarama Sözlüğü'nde ise “sazlık, bataklık” anlamındadır (Tar. S., 2009: 3360). Bunların ötesinde *Sazak* adıyla Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde Türkmân Yörükânı tâifesinden Adana, Tarsus, Meraş ve Bozok, Kütahya sancaklarında (Türkay, 1979: 664) yine 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde Yıva Boyu'na mensup olarak Menteşe Sancağı'nda, Avşar Boyu'na mensup olarak Adana Sancağı'nda (Halaçoğlu, 2009: 2003) bir cemaat bulunmaktadır. *Sazak* adıyla Eskişehir dışında Ankara, Burdur, Çanakkale, Çankırı, Çorum, Denizli, Kayseri, Konya, Kütahya, Muğla, Sinop, Tokat, Uşak illerinde de yerleşim biriminin bulunması (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>), köy adının etnonim kaynaklı olduğunu düşündürmektedir.

Soğulcak Çiftliği < *Soğulcak çiftlik+i*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre *Soğulcak*, çiftliğin sahibi olan sülalenin adıdır.

Sorkun Köyü (Mç.) < *Sorkun köy+ü*. *Sorkun*, “sepetçi söğüdü”ne verilen ad olmakla birlikte (Bayar, 2004: 247) Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Sorkun* adıyla Bozok, Kastamônî ve Hudâvendigâr sancaklarında Yörükân tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 681). Yine *Sorkun* adıyla Eskişehir dışında Afyon, Bolu, Burdur, Çorum, Kastamonu, Konya, Sinop, Sivas, Tokat ve Uşak illerinde yerleşim birimi bulunması nedeniyle (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) köyün adının etnonim kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Sorkun Yaylası < *Sorkun yayla+sı*. *Sorkun* için bk. Sorkun Köyü (Mç.).

Söğütçük Köyü (Ap.) < *Söğütçük köy+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Söğütçük* adıyla Paşa ve Vize sancaklarında konar-göçer Yörükân tâifesinde bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 682). *Söğütçük* adıyla Eskişehir'in yanında Manisa, Muğla Sivas ve *Söğütçük* adıyla Antalya, Aydın, Balıkesir, Bilecik ve Çankırı illerinde yerleşim biriminin bulunması

(<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) ve “+CIk” ekinin etnonimlerde kullanılması nedeniyle köy adının etnonim kaynaklı olabileceği düşünülmektedir.

Sulukaraağaç Köyü (Tpb.) < *su+lu+Karaağaç köy+ü*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre köy dere sırtına kurulmuştur. Köyün *Sulu* adını bu nedenle aldığı düşünülmektedir. Bu yer adının başındaki *Sulu* adı Han İlçesine bağlı *Karaağaç Köyü*’nden bu yerleşim birimini ayırmak için kullanılan bir unsur olmalıdır. Binarlı yapıyla ortaya çıktığı düşünülmektedir. Yöre halkı tarafından köy adının *Karaağaç* adlı ağaçtan gelmiş olabileceği düşünülmekle birlikte 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde *Kara Ağaç Cemaati* adıyla Beğ Sancağı Sivrihisar Kazası’nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1185). Bu nedenle köy adının etnonim olma ihtimali göz önünde bulundurularak köy bu bölüme alınmıştır.

Süleler Köyü (Mç.) < *Süle+ler köy+ü*. Köyün tarihi kaynakta *Süle* adıyla geçtiği düşünülmektedir. Bk. Eskişehir’in Toponimik Stratigrafisi, Süleler Köyü (Mç.). *Süle* Muğla’da “ahmak” anlamındadır (DS, 2009: 3709). Bunun ötesinde Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Süle* adıyla Hudâvendigâr Sancağı Mihaliç ve Bursa kazalarında bir aşiret (Türkay, 1979: 149), Hudâvendigâr Sancağı Kete Kazası’nda bir cemaat (Türkay, 1979: 685) bulunmaktadır. Ayrıca *Süleli* adıyla 16. yüzyıl tahrir defterinde Kayı Boyu’na mensup olarak Karahisâr-ı Sâhib Sancağı Barçınlu Kazası’nda (Halaçoğlu, 2009: 2060), yine Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde Haleb ve Ayıntab sancaklarında (Türkay, 1979: 685) bir cemaat bulunmaktadır. *Süleler* adıyla Ankara, Balıkesir, Bolu, illerinde, *Süle* adıyla ise Bursa’da ve Gümüşhane illerinde yerleşim birimi bulunması (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>), köy adının etnonim kaynaklı olduğunu düşündürmektedir.

Takmak Köyü < *Takmak köy+ü*. *Takmak* adıyla Eskişehir dışında Uşak İli Eşme İlçesi’nde bir yerleşim birimi bulunmaktadır (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>). Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Takmak* adıyla Kütahya Sancağı Eşme

Kazası'nda bir cemaatin bulunması (Türkay, 1979: 709), Eskişehir'e bağlı Takmak Köyü'nün adının da etnonim kaynaklı olduğunu düşündürmektedir.

Turgutlar Köyü (Tpb.) < *Turgutlar köy+ü*. Yöre halkı, köyün Yusufiler Köyü ile birlikte "Turgut" ve "Yusuf" adlı iki kardeş tarafından kurulduğunu söylemektedir. Ancak görüş şüphelidir. İleri ise, Gülensoy'un Turgutlar köyünün Moğollardan kaldığını düşündüğünü belirtir. Aynı zamanda Togan'ın Moğolların Turgutlar Boyu'nun Eskişehir'e yerleştiği ifadesinden hareketle (Togan, 1946: 309) İleri, *Turgutlar* adının etnonim kaynaklı olduğunu düşünmektedir (İleri, 2008: XLI). Bu görüşler doğrultusunda adın etnonim kaynaklı olabileceği düşünülerek köy bu bölümde değerlendirilmiştir.

Türkmen Dağı < *Türkmen dağ+ı*.

Türkmen Tepesi (i25) < *Türkmen tepe+si*.

Türkmen Tepesi (i25) < *Türkmen tepe+si*.

Umurbey Düzlüğü < *Umur Bey düzlük+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Umurbeğ* adıyla Hudâvendigâr, Kocaeli, Niğbolu, Vize ve Çirmen sancaklarında Yörükân tâifesinden bir cemaat görülmektedir (Türkay, 1979: 748). Bu nedenle yer adının etnonim kaynaklı olma ihtimali bulunmaktadır.

Üçbaşı Köyü (Mç.) < *Üçbaşı köy+ü*. Köy tarihi kaynaklarda *Üçbaşılu* adıyla görülmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Üçbaşı Köyü (Mç.). Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde "Sultanönü Sancağı Günyüzü Kazası"nda *Üçbaşı* (*Üçbaşılu*) adıyla bir cemaatin bulunması (Türkay, 1979: 753), köy adının etnonim kaynaklı olduğunu göstermektedir.

Yakakayı Köyü (Tpb.) < *yaka+Kayı köy+ü*. Köy tarihi kaynakta *Kayı* adıyla görülmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi Yakakayı Köyü (Tpb.). 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde *Yaka Kayı Kabilesi* adıyla Kayı Boyu'na mensup olarak Çankırı Sancağı'nda bir cemaat bulunmakla birlikte (Halaçoğlu, 2009: 2305) köyün dağ yamacında yer alması nedeniyle *Yaka* adını coğrafi konumu nedeniyle aldığı düşünülmektedir. *Yaka*, Derleme Sözlüğü'nde yöre dışında olmakla birlikte "sırt, bayır" anlamındadır (DS, 2009: 4129).

Yalınlı Köyü (Mç.) < *Yalınlı köy+ü*. Köy tarihi kaynakta *Yalınlu* adıyla geçmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Yalınlı Köyü (Mç.). Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Yalınlı (Yalınlu)* adıyla "Hudâvendigâr Sancağı Mihalıccık Kazası"nda bir cemaatin bulunması (Türkay, 1979: 763) köyün adının etnonim kaynaklı olduğunu göstermektedir.

Yapıldak Köyü (Syg.) < *Yapıldak köy+ü*. Yöre halkı tarafından köyün adı ile ilgili iki açıklama yapılmaktadır. Bunlardan ilki Kümbet Köyü'nden gönderilenler tarafından büyük bir kuyu bulunan bölgeye yerleşilerek köye *Kocakuyu* adı verildiği, Kümbet Köyü'nde bulunan bey tarafından geri çağırıldıklarında ise "Biz buraya yapıldık." demeleri üzerine köye *Yapıldık* adının verildiğidir. Bu adın zamanla *Yapıldak* şekline dönüştüğü söylenmektedir. Bir diğer görüş ise Yunan işgali sırasında tamamen yakılan köyün Yunanlıların gitmesi sonucu yeniden kurularak *Yapıldık* adını aldığı, bu adın zamanla *Yapıldak* şekline dönüştüğüdür. Bayar ise köyün Sivricik-Uzunburun-Bozçal Tepeleri'nin arasındaki *Yapıldak Mevkisi*'ne kurulduğunu ve adını kurulduğu mevkiden aldığını söylemektedir (Bayar, 2004: 284). Ancak Bayar tarafından kuruluş tarihi 19. yüzyıl olarak verilen köy 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde yer almaktadır. Bk. Eskişehir'in Stratigrafik yapısı, Yapıldak Köyü (Syg.). Bu nedenle Bayar tarafından verilen bilgi şüphelidir. Bununla birlikte Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Yapıldak* adıyla Paşa Sancağı'nda Yörükân tâifesinden bir cemaat

bulunmaktadır (Türkay, 1979: 764). Bu nedenle köy adının etnonim kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Yarımca Köyü (Tpb.) < *Yarımca köy+ü*. Yöre halkı, bugün Sarıcakaya İlçesi sınırına yakın olan köyün Sarıcakaya'nın tam yarısında olması sebebiyle *Yarıca* adını aldığını, bu adın zamanla *Yarımca* şekline dönüştüğünü söylemektedir. Bunun ötesinde Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Yarımcı* adıyla Tarsus Sancağı'nda Türkmân tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 765). 15. yüzyıl tapu tahrir defterinde *Yarımca Avşarı Kabilesi* adıyla Avşar Boyu'na mensup olarak bir cemaat yer almaktadır (Halaçoğlu, 2009: 2320). *Yarımca* adıyla Eskişehir dışında Adana, Afyon, Çorum, Diyarbakır, Elâzığ, Erzurum, Gaziantep, Giresun, Kastamonu, Malatya, Samsun, Siirt illerinde de yerleşim birimi olarak bulunması nedeniyle (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) köyün adının etnonim kaynaklı olduğu tahmin edilmektedir.

Yayıklı Köyü (Ap.) < *Yayıklı köy+ü*. *Yayık* kelimesi Türkçe Sözlük'te "tereyağı çıkarmak için sütün, yoğurdun içinde çalkalandığı kap veya makine"; "yayılmış hayvan" anlamlarındadır (TS, 2005: 2150). Bunun ötesinde 16. yüzyıl tahrir defterlerinde *Yayıklı* adıyla Kayı Boyu'na mensup olarak Tarsus ve Hamid sancaklarında bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1314, 2331). Köyün *Yayıklı* adını Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra almasına karşın, aynı adla Eskişehir dışında Ağrı, Diyarbakır, Kars, Konya, Malatya, Mardin, Muş ve Siirt illerinde de yerleşim birimi bulunması nedeniyle (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) köy adının etnonim kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Yazır Çiftliği < *Yazır çiftlik+i*. *Yazır* için bk., Yazır Köyü (Gn.).

Yazır Köyü (Gn.) < *Yazır köy+ü*. *Yazır*, 24 Oğuz boyundan birinin adıdır (Halaçoğlu, 2009: XXXVI).

Yukarı Dudaş Köyü (Bo.) < *yukarı Dudaş köy+ü*. *Dudaş* için bk. Aşağı Dudaş Köyü (Bo.).

Yukarı Kartal Köyü (Tpb.) < *yukarı Kartal köy+ü*. Bk. Aşağı Kartal Köyü.

Yukarı Kepen Köyü (Sv.) < *yukarı Kepen köy+ü*. Bk. Aşağı Kepen Köyü.

Yukarı Söğüt Köyü (Syg.) < *yukarı Söğüt köy+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Söğüd* adıyla Kütahya, Meraş, Hamîdeli, Karahisâr-ı Şarki ve Biga, Canik, Hudâvendigâr, Karasi, Ankara sancakları ve Diyarbekir Eyâleti'nde konargöçer Yörükân tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 682). 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde Beğdili Boyu'na mensup olarak *Söğüd* adıyla Hudâvendigâr Sancağın'da, *Söğüd Yörükleri* adıyla Biga Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 2047). Yine *Söğüt* adıyla Bursa, Denizli, Hatay, Konya, Kütahya ve Malatya illerinde yerleşim birimi bulunması (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>), köy adının etnonim kaynaklı olduğunu düşündürmektedir.

Yusuflar köyü (Tpb.) < *Yusuflar köy+ü*. Yöre halkı, köyün Turgutlar Köyü ile birlikte “Turgut” ve “Yusuf” adlı iki kardeş tarafından kurulduğunu söylemektedir. Ancak görüş şüphelidir. Bununla birlikte Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Yusuflar* adıyla Teke, Paşa, İçel, Karaman Konya, Tırhala, İzmir, Silistre ve Karahisâr-ı Şarkî sancaklarında Türkmân Yörükânı tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 783). Bu nedenle köyün etnonim kaynaklı olması muhtemeldir.

Yürük Kırka Köyü (Odp.) < *Yürük Kırka köy+ü*. Köyün tarihi kaynakta *Kırka* adıyla geçtiği düşünülmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Yürük Kırka Köyü (Odp.). Köyün *Yürük* adını, Yörük iskânına maruz kalması

sonrası, iki Kırka Köyü'nü ayırma amacıyla aldığı düşünülebilir. *Kırka* için bk. Kırka Bucağı.

Zahran Deresi < *Zahran dere+si*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Zahranlı* adıyla Sivas Sancağı'nda konar-göçer Türkmân Ekrâdı tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 785). Ayrıca 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde *Zahuranlı Ekradı* adıyla Ekrad Boyu'na mensup olarak Çemişkezek Sancağı'nda (Halaçoğlu, 2009: 1573, 2471), yine Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Zahûrân*, *Zahôranlı* adıyla Çıldır, Batum ve Rakka eyâletlerinde Türkmân Ekrâdı tâifesinden (Türkay, 1979: 785) bir cemaat bulunmaktadır. Bu nedenle emin olmamakla birlikte derenin adının etnonim kaynaklı olabileceği düşünülebilir.

III.1.3. Fitotoponimler

Bu bölümde yabani bitki adlarından kaynaklanan yer adları bulunmaktadır. Zirai bitkiler ise “Ziraatla İlgili Yer Adları” bölümünde verilmiştir.

Acıpayam Sırtı < *acı+payam sırt+ı*.

*Ahlatın Pınarı < *ahlat+ın pınar+ı*. Yörede *Ahlatın Pınarı* denilmekle birlikte haritada *İhlatın Pınarı* biçiminde geçmektedir. *Ahlatın Pınarı*, “ahlat ağaçlarının olduğu alandan akan pınar” anlamındadır.

Ahlatlının Sırtı < *ahlat+lı+nın sırt+ı*. *Ahlatlının Sırtı*, “üzerinde ahlat ağaçlarının bulunduğu sırt” anlamındadır.

Akgüven < *ak+güvem*. Yöre halkı, yayla tarzında, dere içinde kalan çorak olmasından dolayı beyaz renkli bir alan olduğunu söylemektedir. Ancak *güven* kelimesinin coğrafi terim anlamı bulunamamıştır. Bunun ötesinde yöre halkı, Güvemli Köyü'ne ilk yerleşilen alanın *Akgüvem* adlı bir alan olduğunu, buranın

Yunan harbi sırasında yanması üzerinde köyün şimdiki yerine taşındığını söylemektedir. Bu nedenle köyün yakınında bulunan bu alanın adının *Akgüvem* olduğu ve adın Güvemli Köyü'ne de adını veren *güvem çalısı* ile ilgili olduğu tahmin edilmektedir.

Alaardıç Sırtı < *ala+ardıç sırt+ı*.

Alaçam Tepesi < *ala+çam tepe+si*.

Alıçlı Dere < *alıç+lı dere*.

Alıçlı Tepe < *alıç+lı tepe*.

Ardıç Çeşmesi < *ardıç çeşme+si*.

Ardıç Tepesi < *ardıç tepe+si*.

Ardıçlı Sırt < *ardıç+lı sırt*

Ardıçlı Tepe < *ardıç+lı tepe*.

Ardıçöbek Tepesi < *ardıç+öbek tepe+si*.

Aşağı İğdeağacı Köyü (Bo.) < *aşağı iğde+ağaç+ı köy+ü*. *Aşağı* unsuru iki tane olan *İğdeağacı* köylerini birbirinden ayırmak için kullanılmıştır.

Atkulak Mevki(s)i < *atkulak mevki+(s)i*. Yöreden edinilen bilgiye göre *atkulak*, “dağılgan” ve “labada” adlarıyla da anılan geniş yapraklı, yabani bir ot çeşididir.

Ayazçalı Tepesi < *ayaz çalı+tepe+si*. *Ayazçalı Tepesi*, “çok rüzgar alan, yüksek, çalılık tepe” anlamındadır.

Ayrıklı Dere < *ayrık+lı dere*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Ayrıklı Dere*, “ayrık otunun çok bulunduğu alanda akan dere” anlamındadır. *Ayrık otu*, çok yıllık, otsu bir bitkidir (Baytop, 2007: 39).

Azatlar Tepesi < *azat+lar tepe+si*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre *azat*, “kesilmeyen, büyümeye bırakılmış, azad edilmiş ağaçlara (özellikle meşe ağacı)” verilen addır.⁶³

Badem Tepesi < *badem tepe+si*.

Ballık Boğazı < *ballık boğaz+ı*. *Ballık*, yörede “Ballıbaba bitkisine” verilen addır (DS, 2009: 510). *Ballıbaba*, “Keçiboynuzu” adı da verilen, 3-10 m. yükseklikte, küçük yeşil çiçekli, birleşik yapraklı bir tür ağaççıktır (Baytop, 2007: 166). *Boğaz* için bk. Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Sözcüklerle Kurulu Yer Adları, Boğaz Çeşmesi.

Bayamağacı Tepesi < *bayam+ağaç+ı tepe+si*.

Bayamazat Mevki(s)i < *bayam+azat mevki+(s)i*.

Böğürtlen Köyü (Sv.) < *böğürtlen köy+ü*. *Böğürtlen*, pembe veya beyaz çiçek açan, 1-2 m. yükseklikte, kuvvetli dikenli olan bir bitkidir (Baytop, 2007: 53).

Buzağılık Sırt < *buzagılık sırt*. Yöreden edinilen bilgiye göre *buzagılık*, “kedilik” adıyla da bilinen bir metre boyunda ucu püsküllü bir tür ottur. *Buzağı otu* (Baytop, 2007: 55) ve *kedi otu* (Akalin, 1953: 391) adları ile otların bulunması nedeniyle otun adının *buzagı* ve *kedi* olabileceği ve “+lık” ekinin “buzagı otunun çokça bulunduğu yer” anlamında verilen bir ek olabileceği düşünülmektedir. Ancak

⁶³Yöre halkı, bu ağaçların kesilmeme sebebi olarak tepede kutsal sayılan bir mekanın varlığını gösterilmektedir. Böyle tepelerde keramet sahibi olduğu düşünülen kişilerin mezarlarının olduğu söylenmektedir.

yörede *buzağılık* şeklinde söylenmesi nedeniyle yer adı yöre halkının ifadesi doğrultusunda alınmıştır.

Buzalık Mevki < *buza(ğı)lık mevki*. *Buzağılık* için bk. Buzağılık Sirt.

Buzağıyumağı Sirtı < *buzağı+yumak+ı sır+ı*. Yer adının, “buzağı otunun çok olduğu sırt” anlamında olduğu düşünülmektedir.

Cevizli Dere < *ceviz+li dere*

Cevizli Köyü (Syg.) < *ceviz+li köy+ü*. Seyitgazi Kaymakamlığı tarafından hazırlanan kitapta köyün adını bulunduğu alandaki ceviz büyüklüğündeki taşlardan aldığı söylenmekle birlikte (Seyitgazi, 1992: 103) köyün adının fitonim kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Çalgı Deresi < *çalğı dere+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *çalğı*, “çırpı”ya verilen addır. *Çalgı Deresi*, “yakmak için kullanılan çırpıların çokça bulunduğu dere” anlamındadır.

Çalı Tepe < *çalı tepe*.

Çam Pınarı < *çam pınar+ı*.

Çamlıca Köyü (Odp.) < *çam+lı+ca köy+ü*. Köyün eski adı *Sarıöküz*’dür. Bk. Eskişehir’in Toponimik Stratigrafisi, Çamlıca Köyü (Odp.). *Sarıöküz* adının, yöre halkını rahatsız eden bir ad olması nedeniyle değiştirildiği düşünülmektedir.

Çamlığın Deresi < *çam+lık+ın dere+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre yer adı, “çamlık bir alandan akan dere” anlamındadır.

Çamrak Çayırı < *çamrak çayır+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre *çamrak*, hayvanların yediği ardıç ağacının küçük bir türüdür.

Çanakkıran Köyü (Tpb.) < *çanakkıran köy+ü*. Köyün eski adının *Çanakçı* olma ihtimali bulunmaktadır. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Çanakkıran Köyü (Tpb.). 16. yüzyıl tahrir defterinde *Çanakçılar* adıyla Barak Boyu'na mensup olarak “Sultanönü Sancağı”nda bir cemaat bulunması nedeniyle bu adın bir etnonim olabileceği akla gelse de köyün eski adının *Çanakçı* olduğunun kesin olmaması ve arada bir bağlantının bulunup bulunmadığının tespit edilememesi nedeniyle köy bugünkü adı olan *Çanakkıran* adı ile değerlendirilmiştir. *Çanakkıran* yörede gelincik türünde bir çiçektir.⁶⁴ Bu nedenle köy fitonim kaynaklı olarak değerlendirilmiştir.

Çangal Deresi < *çangal dere+si*. *Çangal*, yörede “dallı, budaklı, eğri ağaç” anlamındadır (DS, 2009; 1069).

Çarmık Tepesi < *çarmık tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *çarmık*, zambağa benzer, zehirli öz suyuna sahip bir ottur.

Çatalardıç Mevki(s)i < *çatal+ardıç mevki+(s)i*.

Çatalçam Mevki(s)i < *çatal+çam mevki+(s)i*.

Çırpılı Tepe < *çırpı+lı tepe*. Yöre halkı, tepenin adını “ağaçların kuruyup kırılan dalları” anlamındaki *çırpı* kelimesinden aldığını, “çırpının çok olduğu tepe” anlamında olabileceğini tahmin etmektedir.

Çiğdemalan < *çiğdem+alan*. *Çiğdem*, türlerine göre ilkbahar veya sonbaharda farklı renklerde çiçek açan, çok yıllık, yumrulu bir bitkidir (Baytop, 2007: 72).

⁶⁴ “Çanakkıran”, turuncu, kırmızı veya mor çiçekli, bir veya çok yıllık, meyvesi boynuz biçiminde otsu bir bitki, Boynuzlu Gelincik (Baytop, 2007: 66).

Çötaya Yaylası < *çöt+aya yayla+si*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre *çöt* yörede çalılık türünde bir bitkidir. Başka bitki adlarında da görülen *aya* sözcüğü ise bitkinin dallandığı kısma verilen addır ve metafor ile organ adından gelişmiştir.

Dağılgan Mevki(s)i < *dağılgan mevki+(s)i*. Yöreden edinilen bilgiye göre *dağılgan*, yörede “atkulak”, “labada” da denilen, geniş yapraklı yabani bir ottur.

Delikliçam Tepesi < *delik+li+çam tepe+si*. Yöre halkı, tepedeki çamların çok yaşlı olması nedeniyle gövdelerinin içlerinin boşaldığını ve bu nedenle *delikli* adını aldıklarını söylemektedir.

Demirli Dere < *demir+li dere*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Demirli Dere*, “demir dikeninin çok bulunduğu alanda akan dere” anlamındadır. *Demir diken*, sarı çiçek açan, çok yıllık, otsu ve 15-80 cm. boyunda bir bitkidir (Baytop, 2007: 88).

Dutlu Köyü (Gn.) < *dut+lu köy+ü*. *Dut ağacı*, kışın yapraklarını döken, meyveleri beyaz, kırmızı-mor arası ve mor-siyah arası renklerde olan büyük bir ağaçtır (Baytop, 2007: 95).

Dutluca Köyü (İn.) < *dut+lu+ca köy+ü*. *Dut* için bk. Dutlu Köyü (Gn.).

Düzçalı Tepesi < *düz çalı+tepe+si*.

Fındık Deresi < *fındık dere+si*.

Fındıklı Pınar < *fındık+lı pınar*.

Fındıklı Sırt < *fındık+lı sırt*.

Gevilli Dere < *gevil+li dere*. Yöreden edinilen bilgiye göre *gevil*, dikenli, yabani bir çeşit bitki adıdır.

Gökçeayva Köyü (Bo.) < *gökçe+ayva köy+ü*.

Güvemce Çeşmesi < *güvemce çeşme+si*. Derleme Sözlüğü'nde *güvem*, Sivrihisar'da “bir çeşit yabancı erik”e verilen addır (DS, 2009: 2240). Baytop ise, *güvem* için “eriğin bir diğer adı” açıklamasını yapmıştır (Baytop, 2007: 126). *Güvemce* kelimesi sözlükte bulunmamakla birlikte yörede “yabancı eriğe benzeyen, ancak ondan daha küçük bir meyve” olduğu söylenmektedir.

Güvemli Köyü (Sv.) < *güvem+li köy+ü*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre köy adını bölgede çokça bulunan *güvem çalısından* almıştır.

Hatap Tepesi < *hatab tepe+si*. *Hatab*, Arapça “odun” anlamındadır (Devellioğlu, 1970: 403). Yöre halkı, bu tepedeki ağaçların odun olarak kullanılması nedeniyle tepenin bu şekilde adlandırıldığını söylemektedir.

İğdeli Çeşme (i26) < *iğde+li çeşme*.

İğdeli Çeşme (j27) < *iğde+li çeşme*.

İğdeli Dere (i26) < *iğde+li dere*.

İğdeli Dere (j27) < *iğde+li dere*.

İğdeli Pınar < *iğde+li pınar*.

İğdeli Sırt < *iğde+li sırt*.

Kamışlı Dere < *kamış+lı dere*.

Kamışlı Sırt < *kamış+lı sırt*. Yöre halkı, Sakarya Nehri yakınındaki sırtın sulak bir alanda olması nedeniyle, adını *kamış bitkisinden* almış olabileceğini

söylemektedir. Görüş şüpheli olmakla birlikte sırt fitonim kaynaklı olarak değerlendirilmiştir.

Kangalcı Mevki < *kangal+cı mevki*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Kangal*, yörede “devedikeni”ne verilen addır. Bu adlandırma, mevkinin üzerinde kangal dikeninin çok bulunması nedeniyle yapılmıştır.

*Kangaltarla < *kangal+tarla*. Yörede *Kangaltarla* denilmekle birlikte haritada *Kangıtarla* şeklinde geçmektedir. *Kangal* için bk. Kangalcı Mevki.

Kanlı Kavak Bağları < *kan+lı+kavak bağlar+ı*.

Kapılık Dere < *kapı+lık dere*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Kapılık Dere*, “kapı yapmak için uygun ağaçların bulunduğu yerden akan dere” anlamındadır.

Karaağaç Deresi < *kara+ağaç dere+si*.

Karaağaç Pınarı < *kara+ağaç pınar+ı*.

Karaağaç Sırtı < *kara+ağaç sırt+ı*.

Karaağaçlı Tepe < *kara+ağaç+lı tepe*.

Karacalık Köyü (Syg.) < *kara+çalık köy+ü*. Köy valilik kayıtlarında *Karaçalık* adıyla yer alırken haritada *Karacalık* adıyla bulunmakta ve yöre halkı tarafından da bu ad kullanılmaktadır. Yöre halkı, köyün kurulduğu bölgenin kara çalılıklarla kaplı olması nedeniyle *Karaçalılık* adını aldığını, bu adın zamanla “*Karaçalılık* < *Karaçalık* < *Karacalık*” olarak değiştiğini söylemektedir. Bununla birlikte Derleme Sözlüğü’nde yörede *çalık* adıyla, kırlarda biten, yumru kökü yenilen, kırmızı çiçek açan bir bitki bulunmaktadır. Bu nedenle yer adı fitonim kaynaklı olarak değerlendirilmiştir.

Karaçalı Sırtı < *kara+çalı sırt+ı*.

Karaçam Köyü (Mç.) < *kara+çam köy+ü*. Köy adını, bölgede bulunan çam ormanından almaktadır.

Karakamış Köyü (Ap.) < *kara+kamış köy+ü*. Yöre halkı, daha önce yayla olan köyün kamışlık bir alan olması sebebiyle bu adı aldığını söylemektedir.

Karakavaklık Tepe < *kara+kavak+lık tepe*.

Kauçuk Deresi < *kauçuk dere+si*. *Kauçuk*, odunsu gövdeli, yapışkan özsuya sahip, parlak, kalın, oval yapraklı bir ağaç türüdür (TS, 2005: 1108).

Kavacık Mevki(s)i < *kava(k)+cık mevki+(s)i*. Yöre halkı, mevkinin adını üzerindeki kavak ağaçlarından aldığını söylemektedir.

Kavak Çeşmesi < *kavak çeşme+si*.

Kavakköy (Mç.) < *kavak köy*. Yöre halkı, köyün adını dağdaki yabani kavak ağaçlarından aldığını söylemektedir. 16. yüzyıl tahrir defterinde *Kavaklu* adıyla Kastamonu Sancağı'nda bir cemaat bulunmakla birlikte (Halaçoğlu, 2009: 1350) köyün adının fitonim olduğu düşünülmektedir.

Kavaklı Dere (i24) < *kavak+lı dere*.

Kavaklı Dere (j25) < *kavak+lı dere*.

Kavaklı Mevki < *kavak+lı mevki*.

Kavaklı Tepe < *kavak+lı tepe*.

Kedilik Tepe < *kedi+lik tepe*. *Kedilik* için bk. Buzağılık Sırt.

Kefelik Tepe < *kefe+lik tepe*. Yöreden edinilen bilgiye göre *kefe*, kekiğin daha bodur türüdür.

Kekikli Burun < *kekik+li burun*.

Kesikardıç Mevki(s)i < *kesik+ardıç mevki+(s)i*.

Kırkmeşe Sırtı < *kırk+meşe sırt+ı*.

Kırtıllı Sırt < *kırtıl+lı sırt*. Yöreden edinilen bilgiye göre *kırtıl*, sert, tandırları süpürmek için kullanılan, yabani bir çeşit ottur.

Kırtıllı Yayla < *kırtıl+lı yayla*. *Kırtıl* için bk. Kırtıllı Sırt.

Kızılardıç Tepesi < *kızıl+ardıç tepe+si*.

Kızılcık Tepesi < *kızılcık tepe+si*.

Kızılcıklı Dere < *kızılcık+lı dere*.

Kızılmeşe Yaylası < *kızıl+meşe yayla+sı*.

Koru Tepe < *koru tepe*.

Koruluk < *koru+luk*.

Kovalık Mevki < *kova+lık mevki*. Yöreden edinilen bilgiye göre *kova*, özelliğini yitirmiş çayırılık alanlarda ortaya çıkan, 80-100 cm. yükseklikte, çok senelik, otsu bir bitkidir. Baytop, bir diğer adının *hasır otu* olduğunu belirtmektedir (Baytop, 2007: 183).

Kozaklık Çeşme < *kozak+lık çeşme*. Yöreden edinilen bilgiye göre *kozak*, yörede çam kozalağına verilen addır. Bazı köylerde *mozak* adıyla da bilinmektedir.

Kozlu Dere < *koz+lu dere*. *Koz*, yörede “ceviz” anlamındadır.

Kozlu Köyü (Mç.) < *koz+lu köy+ü*. Doğru, 946 (1539) tarihli tapu tahrir defterinde “Sivrihisar Nahiyesi”nde görülen “Kozanlı Cemaati”nin (BOA. TD. nr: 198/159) bugünkü Kozlu Köyü’ne yerleştiğini söylemektedir (Doğru, 1997: 148). Doğru’nun bahsettiği cemaat, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde de “Sifrihisâr Kazası”na bağlı olarak görülmektedir (BOA. TD. nr: 166/123: 68). Doğru’nun bu ifadesi köyün adını cemaatten almış olabileceğini düşündürse de köyün “Kozlu” adıyla 871 (1466) (BOA. MAD. nr: 8/31a), 927 (1520) (BOA. MAD. nr: 64/27a) tarihli maliyeden müdevver defterlerde “Mihaliççık’a tâbi Günyüzü Nahiyesi”ne (Doğru, 1990: 177), 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Mihaliççık/Mihaliçlik Kazası”na (BOA. TD. nr: 166/121, 143: 103) bağlı bir köy olarak görülmesi nedeniyle, adının cemaat ile ilgisi şüphelidir. Bu nedenle emin olunmamakla birlikte köyün adı, yörede “ceviz” anlamındaki *koz* sözcüğünden hareketle fitonim kaynaklı olarak değerlendirilmiştir.

Kozlu Yayla < *koz+lu yayla*.

Küçükaliç Yaylası < *küçük+alıç yayla+sı*.

Küçükçakırca Tepesi < *küçük+çakırca tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *çakırca*, yörede “çakırğa” adıyla da bilinen, ardıç ağacına benzeyen, dikenli, bodur bir tür ağaçtır.

Küçükçalı Tepesi < *küçük+çalı tepe+si*.

Küçükçerkezçalı Tepesi < *küçük Çerkez+çalı tepe+si*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre *tepe Çerkez* adını Kurtuluş Savaşı sırasında burada tütün getirip sattığı rivayet edilen *Çerkez Ethem*’den almıştır.

Laleli Çeşme < *lale+li çeşme*.

Lökül Tepesi < *lökül tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *lökül*, yün, kireç, yumurta akı ve süttten yapılan, su küplerinde ve çeşmelerde kullanılan su tutucu bir macundur. *Löküllemek (löklemek)* Derleme Sözlüğü'nde yörede “çatlak, kırık çanak, çömlek gibi kapları yumurta akı, sabun, kireçten yapılan özel bir macunla yapıştırmak” anlamındadır (DS, 2009; 3091.). DLT'te ise *surkaç* adıyla kılıç, hançer, keski gibi şeylerin saplarının berkitildiği bir zamk geçmekte ve bu zamkın *lök ağacından* elde edildiği söylenmektedir (DLT I, 2006: 454). Bugün yöre halkı tarafından bilinmese de bu macunun lök ağacıyla ilgili olabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle yer adı bu bölümde sınıflandırılmıştır.

Mantarlık Mevki < *mantar+luk mevki*.

Marulkavağı Çeşmesi < *marul+kavak+ı çeşme+si*.

Menekşe Deresi < *menekşe dere+si*.

Meşe Gediği < *meşe gedik+i*. Yöreden edinilen bilgiye göre *gedik* yörede “yüksek tepe” anlamındadır.

Meşeli Arkaç < *meşe+li arkaç*. *Arkaç*, yörede “davarların açıkta toplu olarak otlatılıp, yattıkları düz dağ sırtları”na verilen addır (DS, 2009; 325).

Meşeli Tepe < *meşe+li tepe*.

Meşelikalan < *meşe+lik alan*.

Orman Tepe < *orman tepe*.

Otlu Tepe < *ot+lu tepe*.

Otluk Köyü (Mç) < *ot+luk köy+ü*. 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde *Otluklu* adıyla Beğdili Boyu'na mensup olarak Karaman Vilayeti'nde bir cemaat

bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1815). Ancak yöre halkı, köyün ayrıldığı *Çalkaya Köyü*'nün hayvan otlaklarının bulunduğu alana kurulması nedeniyle bu adı aldığını söylemektedir. Bu nedenle köyün etnonim olmayıp, fitonim kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Ovaz Kaşı < *ovaz kaş+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre *ovaz*, yörede “üvez ağacı”na verilen addır. *Üvez*, dikensiz, beyaz çiçekli, kışın yapraklarını döken bir ağaç türüdür (Baytop, 2007: 273). *Kaş*, “yatay duruşlu tabakaların sıralandığı alanlarda, sert bir tabakanın yamaçta ileri doğru çıkıntı yaptığı yer” şeklinde tanımlanan (İzбірak, 1992: 194) bir coğrafi terimdir.

Patlak Tepesi < *patlak tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre yer adı, “üzerinde patlak ağacının bulunduğu tepe” anlamındadır. *Patlak*, beyaz renkli çiçekleri, şişkin ve balon biçiminde meyveleri olan 6 m. kadar yükselebilen ağaç ya da çalı türüdür (Baytop, 2007: 223)

Pıtraklı Dere < *pıtrak+lı dere*. Yöreden edinilen bilgiye göre “Pıtrak” yörede yetişen bir çeşit dikendir.

Pıynar Tepesi < *pıynar tepe+si*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre *pıynar*, yörede çam aralarında yetişen, sert, küçük boylu, badem ağacı yaprağına benzer yaprakları olan bir tür ağaççıktır.

Pirenli Dere < *piren+li dere*. Yöreden edinilen bilgiye göre *piren*, sert, süpürge yapılan bir tür ottur.

Poruklar Mevki(s)i < *poruk+lar mevki+(s)i*. Yöreden edinilen bilgiye göre *poruk*, 40-50 cm. yükseklikte, kalın köklü, yazın sararan ancak ölmeyen, yakacak olarak da kullanılabilen bir tür bitkidir.

Poruklu Bel < *poruk+lu bel*. *Poruk* için bk. Poruklar Mevki(s)i.

Sancı Deresi < *sancı dere+si*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre *sancı*, yörede hayvanların yediği zaman sancılandığı bir tür ottur. Yer adı ise “sancı otunun çok bulunduğu alandan akan dere” anlamındadır.

Sansarlık Dere < *sansar+lık dere*. Yöreden edinilen bilgiye göre *sansar*, yörede genelde dere kenarlarındaki ağaçlık alanlarda bulunan, ağaç gövdesinin alt kısımlarını ve iki ağacın arasını saran sarmaşık türünde bir bitkidir.

Seyrekmeşelik Mevki < *seyrek+meşe+lik mevki*.

Sincan Pınarı < *sincan pınar+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Sincan Pınarı*, “sincan dikeninin çok olduğu pınar” anlamındadır. *Sincan diken*i, “kara çalı” da denilen 2-4 m. yükseklikte, kuvvetli dikenli ve sarı çiçekli, kışın yaprağını döken bir tür çalıdır (Baytop, 2007: 244).

Sorkun Sırtı < *sorkun sırt+ı*. Yöre halkı, sırtın adını üzerinde bulunan, söğüt ağacının bir türü olan, *sorkun ağacından* aldığını söylemektedir.

Sorguncuk Deresi < *sorgun+cuk dere+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre dere adını geçtiği alanda bulunan, söğüdün bir çeşidi olan *sorkun ağacından* almıştır.

Söğütlü Sırt < *söğüt+lü sırt*.

Söğütlü Yayla < *söğüt+lü yayla*. *Söğüdlü* adıyla Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde konar-göçer Yörükân tâifesinden Kütahya, Meraş, Hamîdeli, Karahisâr-ı Şarkî, Biga, Hudâvendigâr, Karesi, Ankara sancakları ve Diyarbekir Eyâleti’nde (Türkay, 1979: 682), yine 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde Beğdili Boyu’na mensup olarak Biga Sancağı’nda (Halaçoğlu, 2009: 2048) bir cemaat bulunmaktadır. Bu nedenle yayla adının etnonim olduğu düşünülmüşse de, yöre halkının yaylada söğüt ağaçlarının bulunduğunu, adın bu ağaçlardan

kaynaklandığını söylemesi nedeniyle yayla, yöre halkının ifadesi doğrultusunda fitonim kaynaklı olarak değerlendirilmiştir.

Sümbüllü Dere < *sümbül+lü dere*.

Süpürgelik Mevki < *süpürge+lik mevki*. Yöreden edinilen bilgiye göre *süpürge*, 50-75 cm. yüksekliğinde, topraktan çıkan kısmının hemen üzerinde 3-5 dala ayrılan, koparılan bu dallar ile süpürge yapılan, çalı türünde bir bitkidir.

Tospağalık Mevki < *tosbağa+lık mevki*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre yer adı, “tospağa otunun çok bulunduğu mevki” anlamındadır. Yöre halkı, ince yapraklı bu otun kaplumbağalar tarafından yenildiğini söylemektedir.

Turpluk Dere < *turp+luk dere*.

Uzunağaç Mevki(s)i < *uzun+ağaç mevki+(s)i*.

Üççam Deresi < *üç+çam dere+si*.

Yaprak Sırtı < *yaprak sırt+ı*.

Yapraklı Tepe < *yaprak+lı tepe*.

Yavşanlı Dere < *yavşan+lı dere*. *Yavşan otu*, bir-iki veya çok yıllık, esmer kırmızımtırak veya sarımtırak renkli çiçekleri olan, otsu ve çalımsı bir tür bitkidir (Baytop, 2007: 282).

Yayılganlık Mevki < *yayılgan+lık mevki*. Yöreden edinilen bilgiye göre *yayılgan*, yörede yetişen geniş yapraklı bir çeşit ottur.

Yılanıcı Yaylası < *yılanıcı yayla*+sı. Yöreden edinilen bilgiye göre yayla üzerinde *yılanıcı asması* adı verilen, asma tarzında bir çeşit bitki bulunmaktadır ve yayla adını, üzerinde çokça bulunan bu bitkinin adından almıştır.

Yılgın Deresi < *yılgın dere*+si. Yöreden edinilen bilgiye göre *yılgın*, yörede “ılgın ağacı”na verilen addır. *Ilgın*, sulak yerlerde yetişen, beyaz veya pembe çiçekli, çalı görünüşünde küçük bir ağaçtır (Baytop, 2007: 138).

Yoncalı Tepe 455 < *yonca*+lı *tepe*.

Yoncalıgedik < *yonca*+lı+*gedik*. *Gedik* için bk. “Meşe Gediği”.

Yukarı İğde ağacı Köyü (Bo.) < *yukarı iğde*+*ağaç*+ı *köy*+ü. *Yukarı* unsuru iki tane olan *İğde ağacı* köyünü birbirinden ayırmak için kullanılmıştır.

Yukarı Kalabak Köyü (Odp.) < *yukarı kalabak köy*+ü. *Kalabak* kelimesi Derleme Sözlüğü’nde Bursa ve İçel’de “tepe ya da dağ sırtlarında kaleye benzeyen toplu kayalar”; Denizli’de “hasır otundan örülen şapka”, Denizli ve Kocaeli’nde “huni”; Zonguldak’ta “çınar ağacı”; Bolu ve Kırklareli’nde “nilüfer çiçeği” anlamındadır (DS, 2009: 2607-2608). *Kalabak* bitki adları sözlüğünde de “nilüfer” olarak yer almaktadır (Baytop, 2007: 149). Yöre halkı da, kalabağın dere kenarlarında yetişen geniş yapraklı bir bitki olabileceğini söylemektedir. Bu nedenle *kalabak* kelimesinin “nilüfer çiçeği” anlamında olabileceği, bu anlamda olmasa dahi fitonim kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

*Zelvelik Yayla < *zelve*+*lik* *yayla*. Yörede *Zelvelik Yayla* denilmekle birlikte haritada *Zelvelek Yayla* şeklinde geçmektedir. *Zelve*, yörede “öküzün boyunduruktan çıkmaması için, boyunduruğa geçirilmiş eğri değnek” anlamındadır

(DS, 2009: 4834). Yöreden edinilen bilgiye göre *Zelvelik Yayla*, “zelve yapımına uygun ağaçların çokça bulunduğu alan” anlamındadır.⁶⁵

Zembillik Dere < *zembil+lik dere*. *Zembil*, “hasır otu” adıyla da bilinen, durgun su ve bataklıklarda yetişen çok yıllık otsu bir bitkidir (Baytop, 2007: 291). Ayrıca *zembil* yörede “hasır otlarından örülmüş torba, salıncak” anlamında da kullanılmaktadır.

III.1.4. Zootoponimler

Bu bölümde hayvan adlarından kaynaklanan yer adları bulunmaktadır.

Andık Deresi < *andık dere+si*. *Andık*, yörede “sırtlan hayvanı”na verilen addır (DS, 2009: 259).

Arılık Sirt < *arı+lık sirt*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Arılık Sirt*, “üzerinde yer alan çeşitli çiçekler nedeniyle arıların fazla olduğu sirt” anlamındadır.

Ayı Tepesi < *ayı tepe+si*.

Baykuş Pınarı < *baykuş pınar+ı*.

Bövelek Sırtı < *bövelek sirt+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre *bövelek*, yörede at, eşek, sığır vb. hayvanları ısırarak bir tür sinektir.

Bülbül Çeşmesi < *bülbül çeşme+si*.

Büvelek Tepesi < *büvelek tepe+si*. *Büvelek* için bk. Bövelek Sırtı.

⁶⁵ Zelve, Tunceli’de “sığırkuyruğu”na verilen ad olmakla birlikte (Baytop, 2007: 291) yöre halkının verdiği bilgi dikkate alındığında yaylanın bitki ile ilişkili olmadığı görülmektedir.

Çakal Tepesi < *çakal tepe*+si.

Dombay Deresi < *dombay dere*+si. *Dombay* yörede “manda”ya verilen addır (DS, 2009: 1551, İleri, 2008: 573).

Emirinkuzu Tepesi < *Emir+in kuzu tepe*+si.

Geyikler Tepesi < *geyik+ler tepe*+si.

Gölük Çeşmesi < *gölük çeşme*+si. *Gölük* Derleme Sözlüğü’nde, Eskişehir’in Sarıkavak ve Koşmat köylerinde “at, eşek, beygir, katır vb yük taşıyan ve binilen hayvan”, Seyitgazi Numanoluk Köyü’nde “at, eşek, beygir, kısarak vb. hayvanların sürüsü” (DS, 2009: 2145-2146), Sivrihisar’da “onura dokunma (hakaret anlamında kullanılan bir kelime)” ve Sivrihisar Atlas Köyü’nde “tembel (insan)” (DS, 2009: 2146) anlamındadır. *Gölük* Tarama Sözlüğü’nde de “eşek, beygir gibi yük hayvanı”na verilen addır (Tar. S., 2009; 1740). Yörede de, kesin olmamakla birlikte *gölük* kelimesinin “manda vb. büyükbaş hayvana verilen ad” olabileceği söylenmektedir. Çeşmenin Seyitgazi İdrisyayla Köyü’nde bulunması nedeniyle kelimenin Derleme Sözlüğü’nde Seyitgazi bölgesinde bulunan “at, eşek, beygir, kısarak vb. hayvanların sürüsü” anlamında olduğu anlaşılmaktadır.

Herek Tepesi < *herek tepe*+si. *Herek* yörede “kıvırcık koyun”a verilen addır (DS, 2009; 2343). Yöreden edinilen bilgiye göre tepede koyun ağılları bulunmaktadır.

Kanarya Sırtı < *kanarya sırt*+ı.

Karakaz Tepesi < *kara+kaz tepe*+si.

Karakoç Sırtı < *kara+koç sırt*+ı.

Karateke Tepesi < *kara+teke tepe*+si.

Kartal Çeşmesi < *kartal çeşme+si*.

Kartal Tepesi (h25) < *kartal tepe+si*.

Kartal Tepesi (i26) < *kartal tepe+si*.

Kartal Tepesi (j25) < *kartal tepe+si*.

Keklik Pınarı < *keklik pınar+ı*.

Kelebekli Tepe < *kelebek+li tepe*.

Keyken Deresi < *keyken dere+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *keyken* bir tür geyiktir. Bugün sayıları azalmakla birlikte önceki dönemde derenin olduğu bölgede kara geyiklerin çok görüldüğü söylenmektedir.

Kurt Deresi < *kurt dere+si*.

Kurtlar Deresi < *kurt+lar dere+si*.

Kurtluca Dere < *kurt+lu+ca dere*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre dere adını, geçtiği yerde bulunan suyu kurtlu kuyudan almıştır.

Kuşlu Tepe < *kuş+lu tepe*.

Kuzgunkaya < *kuzgun kaya*. Yöreden edinilen bilgiye göre *kuzgun*, leş yiyici küçük kuzu ve oğlakları kapan, kartalın biraz daha iri ve kara olan bir türüdür. *Kuzgunkaya* ise “üzerinde kuzgun yuvalarının bulunduğu kaya” anlamındadır.

Leylek Kayası < *leylek kaya+sı*.

*Mal Tepesi < *mal tepe+si*. Yöre halkı tarafından *Mal Tepesi* denilmekle birlikte haritada *Van Tepesi* şeklinde geçmektedir. Yöre halkı, tepenin olduğu yerde eski bir yerleşim yerinin bulunduğunu ve buranın hayvan pazarı olduğunu söylemektedir. *Mal* yörede genelde büyükbaş hayvana verilen genel addır.

Malaklık Sırt < *malak+lık sırt*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Malaklık Sırt*, “malakların köye yakın bir alanda mandalarla otlamaya gidebilecekleri zamana kadar otlatıldığı sırt” anlamındadır.

Öküzcü Yatağı < *öküz+cü yatak+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre *yatak*, yörede “yaz mevsiminde davar sürüsünün gecelediği alan” anlamındadır.

Serçe Tepesi < *serçe tepe+si*.

Sığır Yolu < *sığır yol+u*.

Sığırcık Köyü (Sv.) < *sığırcık köy+ü*. Köyün tarihi kaynaklarda *Sekirce/Señirce*, *Sığırcı* adlarıyla geçme ihtimali bulunmaktadır. Bk. Eskişehir’in Toponimik Stratigrafisi, Sığırcık Köyü (Sv.). Ancak durumun kesin olmaması nedeniyle köy *Sığırcık* adıyla sınıflandırmaya alınmıştır. Yöre halkı, köyün adını bölgede çok bulunan *Sığırcık*⁶⁶ sürülerinden aldığını söylemektedir.

Sinekli Dere < *sinek+li dere*.

Tataarcık Köyü (Mç.) < *tataarcık köy+ü*. *Tataarcık* Türkçe Sözlük’te “sıcak ülkelerde, özellikle Akdeniz çevresinde yaşayan, türlü hastalıklara yol açan küçük bir sinek, yakarca; şiddetli karın ağrısı” (TS, 2005: 1918), Derleme Sözlüğü’nde ise

⁶⁶ “Sığırcık” serçegillerden, siyah renkli, uzun gagalı, serçeden iri, ötücü bir kuş, çoğurcuk, çekirge kuşudur (Tar. S., 2005: 1749).

Samsun ve Artvin’de “şiddetli karın ağrısı” (DS, 2009: 3844-3845) anlamındadır. Yöre halkı, köyün adını önceki dönemde köyde yaşayan Tatarlardan aldığını söylemektedir. Ancak bölgeye Tatarların yerleştiğiyle ilgili bir bilgi bulunmaması nedeniyle köyün adının tatarcık sineğinden gelmiş olabileceği düşünülmektedir.

Tavşan Alanı < *tavşan alan+ı*.

Tavşan Çeşmesi < *tavşan çeşme+si*.

Tavşanlı Tepe < *tavşan+lı tepe*.

Taycı Sirt < *tay+cı sirt*. Yöreden edinilen bilgiye göre eski dönemlerde sırt, tayların yatırıldığı, otlatıldığı bir alandır.

Tilkicek Yaylası < *tilki+cek yayla+sı*. Yöreden edinilen bilgiye göre yer adı, “çok fazla tilki bulunan yayla” anlamındadır.

Tilkilik Tepe < *tilki+lik tepe*. Yöreden edinilen bilgiye göre yer adı, “üzerinde tilki inlerinin çok olduğu tepe” anlamındadır.

Tilkinin Sırtı < *tilki+nin sırt+ı*.

Tosbağalı Dere < *tosbağa+lı dere*.

Üçkuzu Sırtı < *üç+kuzu sırt+ı*.

*Zeyfi Yaylası < *zeyfi yayla+sı*. Yöre halkı tarafından *Zeyfi Yaylası* denilmekle birlikte haritada *Zeyfe Yaylası* adıyla geçmektedir. Yöreden edinilen bilgiye göre *zeyfi* doğandan küçük, kartala benzeyen bir tür kuştur. Yaylanın adı bugün *Kartal Yaylası*’dır.

III.1.5. Topotoponimler

Acemkezi Tepesi < *Acem+kez+i tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre tepede, eski dönemde içinden kervan yolunun geçtiği söylenen bir geçit bulunmaktadır. Tepenin *Acem* adını bu kervan yolundan aldığı kabul edilmektedir. *Kez* Derleme Sözlüğü'nde Bolu ve Ankara'da "iki tepe arasındaki alçak geçit" (DS, 2009: 2780), Kayseri ve Adana'da *gez* biçimiyle "bel, geçit" (DS, 2009: 2018) anlamında geçmektedir.

Acıbaşı Pınarı < *acı+baş+ı pınar+ı*.

Acıbaşı Pınarları < *acı+baş+ı pınar+lar+ı*.

Acıoluk Çeşmesi < *acı+oluk çeşme+si*.

Adahisar Köyü (Mç.) < *ada+hisar köy+ü*. Köy tarihi kaynaklarda *Edehisâr* ya da *Adahisâr* adıyla geçmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Adahisar Köyü (Mç.). *Ede* kelimesi Derleme Sözlüğü'nde yörede bulunmasa da "büyük kardeş, ağabey"; "baba"; abla, büyük kız kardeş"; "dede"; "elinden iş gelir büyük adam"; "anne"; "amca" anlamındadır (DS, 2009: 1663-1664). Bu anlamların hepsinin ortak yönü "büyük, büyük olan (kişi)"dir. Köyün eski adının *Edehisâr* olması durumunda buradaki *ada* sözcüğü "büyük" anlamına geliyor olabilir. Ancak köyün bugün Porsuk Çayı kıyısında bulunması nedeniyle *Adahiâr* şeklinde adlandırılmış olması da ihtimal dâhilindedir.

Adatepe Sırtı < *ada+tepe sırt+ı*.

Ağaççayı Tepesi < *ağaç+çay+ı tepe+si*.

Ağaçhisar Köyü (Ap.) < *ağaç+hisar köy+ü*. Yöre halkı, köyün adını yüksek ağaçlık bir alanda bulunan, hisar olduğu düşünülen bir viraneden aldığını söylemektedir.

Ağaçlıkale Tepesi < *ağaç+lı+kale tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre tepenin bulunduğu Yazılıkaya Köyü'nde Midas'ın mezarını koruduğuna inanılan dört kale mevcuttur. Bunlar *Ağaçlıkale* (eski adı Kocabaşkale), *Pişmişkale* (eski adı Taşlıkale), *Gökgözkale*, *Akparekale*'dir. Tepe adını üzerindeki Ağaçlıkale'den almıştır.

Ağameydanı Sırtı < *ağa+meydan+ı sırt+ı*.

Ağapınar Çeşmesi < *ağa+pınar çeşme+si*.

Ağapınar Köyü (Odp.) < *ağa+pınar köy+ü*.

Ağasöğüdü Sırtı < *ağa+söğüt+ü sırt+ı*.

Ağıllarözü Deresi < *ağıl+lar+öz+ü dere+si*.

Ağılmerası Mevki(s)i < *ağıl+mera+sı mevki+(s)i*.

Ağılönü Sırtı < *ağıl+ön+ü sırt+ı*.

Ağılözü Deresi (j27) < *ağıl+öz+ü dere+si*.

Ağılözü Deresi (j27) < *ağıl+öz+ü dere+si*.

Ağılyolu Sırtı < *ağıl+yol+u sırt+ı*.

Ağzıkara Dere < *ağ(i)z+ı+kara dere*. 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde *Ağzı Kara* adıyla Beğdili Boyu'na mensup olarak Karahisâr-ı Sâhib (Halaçoğlu, 2009: 35) ve Ankara sancaklarında (Halaçoğlu, 2009: 1515) bir cemaat bulunmakla

birlikte yöreden edinilen bilgiye göre dere adını *Ağzıkara* adlı bir mağaradan almıştır. Giriş kısmının kara olması sebebiyle mağara bu şekilde adlandırılmıştır.

Ahırözü Köyü (Mç.) < *ahır+öz+ü köy+ü*. Köy, tarihi kaynaklarda *Ahurözü* adıyla geçmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi Ahırözü Köyü (Mç.). *Ahur* için bk. Hayvancılıkla İlgili Yer Adları, Ahırköy (Mç.).

Ahırözü Yaylası (i27) < *ahır+öz+ü yayla+sı*. Yaylanın adını *Ahurözü Köyü*'nden aldığı düşünülmektedir.

Ahırözü Yaylası (i27) < *ahır+öz+ü yayla+sı*. Bk. Ahırözü Yaylası (i27).

Ahlatlıdere Mevki(s)i < *ahlat+lı+dere mevki+(s)i*.

Ahlatlıkırmaözü Mevki(s)i < *ahlat+lı+kırma+öz+ü mevki+(s)i*. *Kırma*, Derleme Sözlüğü'nde Malatya'da "küçük dere" anlamındadır (DS, 2009: 2833). Buradaki *öz* kelimesinden hareketle *kırma* kelimesinin "küçük dere" anlamında kullanıldığı, ancak zamanla bu anlamın unutulması üzerine bir de *öz* kelimesini aldığı tahmin edilmektedir. Ancak *kırma* kelimesinin "küçük dere" anlamının yörede bulunmaması nedeniyle kesin bir ifade kullanmak mümkün değildir.

Ahmetkuyusu Mevki(s)i < *Ahmet kuyu+su mevki+(s)i*.

Akbayır Tepesi (i25) < *ak+bayır tepe+si*.

Akbayır Tepesi (i25) < *ak+bayır tepe+si*.

Akbayır Tepesi (i26) < *ak+bayır tepe+si*.

Akbayıraltı < *ak+bayır+alt+l*.

Akçaağıl Sırtı < *ak+ça ağıl sırt+l*.

Akçaalan Sırtı < *ak+ça alan sırt+ı*.

Akçakaya Köyü (Odp.) < *ak+ça+kaya köy+ü*. Yöre halkı, köyün beyaz topraklı, kepir bir bölge alması nedeniyle bu adı aldığını söylemektedir. Köyün yakınında *Akkaya Köyü*'nün yer alması bu görüşü destekler niteliktedir.

Akçal Tepesi (i26) < *ak+çal tepe+si*. Tepe, *Türkmençal Tepesi*'nin yakınında bulunmaktadır. Yöre halkından edinilen bilgiye göre *çal* kelimesi “taşlık, çıplak tepe” anlamında kullanılırken; *ak*, mermer ocaklarının bulunduğu tepeye beyaz rengi dolayısıyla verilmiştir.

Akçal Tepesi (i26) < *ak+çal tepe+si*. Yöre halkı, tepenin beyaz, kayalık (mermer) bir tepe olduğunu, *çal* kelimesinin ise “taşlık, çıplak tepe” anlamında kullanıldığını söylemektedir.

Akçaören Köyü (Mç.) < *ak+ça+ören köy+ü*. Köyün eski adının *Akçaviran* olduğu düşünülmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Akçaören Köyü (Mç.). Köy toprak yapısının beyaz olması nedeniyle bu adı almıştır.

Akçayır Deresi < *Akçayır dere+si*. Dere *Yürük Akçayır Köyü* ve *Yeni Akçayır Köyü*'nün olduğu alanda akmaktadır. Bu nedenle derenin adını, *Yürük Akçayır* ve *Yeni Akçayır* adıyla iki köy olmadan önce tek bir köy olduğu düşünülen *Akçayır Köyü*'nden aldığı tahmin edilmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Yeni/Yürük Akçayır Köyü (Tpb.).

Akçekirse Deresi < *akça+kirse dere+si*. Adın anlamı derenin geçtiği Güneyköy sakinleri tarafından bilinmemektedir. Ancak eski adı *İkikilise* olup, bu adı köyde bulunan iki kaya kilisesinden alan *İkizafer* köyünün adının, yöre halkı tarafından *kilise* kelimesinin kullanılmak istenmemesi üzerine *İkikirse* şeklinde söylendiği, köydeki yaşlı kişilerin hala bu adı kullandıkları bilinmektedir. Bu nedenle aktığı alanda kilise bulunan derenin adının “Akça kilise” anlamında

Akçakirse olup, bu adın zamanla *Akçekirse* şeklini almış olduğu düşünülmektedir.⁶⁷ *Kirse* kelimesinin Denizli İli'nde "kilise" anlamında olması bu düşüncüyü desteklemektedir (DS, 2009: 2882). Bu nedenle derenin adı *Akçakirse* olup "*Akçakirse* < *Akçekirse*" şeklinde değişim göstermiş olmalıdır.

Akdağ Tepesi < *ak+dağ tepe+si*.

Akdere Köyü (Hn.) < *ak+dere köy+ü*. Çifteler Kaymakamlığı'na ait bir kaynakta köyün adını köyde çokça bulunan ve beyaz topraklı alandan akan derelerden almış olabileceği söylenmektedir (Çifteler, 1990: 53).

Akhisar Köyü (Hn.) < *ak+hisar köy+ü*. Salur Boyu'na tâbi olmak üzere *Akhisar Yörükleri* adıyla Saruhan ve Karesi sancaklarında bir cemaat bulunmakla birlikte (Halaçoğlu, 2009: 78-79) yöre halkı, köyün adını sivri, hisar gibi duran ak kayalıklardan aldığını söylemektedir. Bu nedenle köy bu bölümde değerlendirilmiştir.

Akin Köyü (Syg.) < *ak+in köy+ü*. Köy adını yöre halkının da belirttiği üzere arka kısmında bulunan ak topraklı mağaralardan almıştır. Aynı ifade Kökel tarafından da kullanılmakla birlikte Seyitgazi Kaymakamlığı tarafından hazırlanan bir kaynakta da yer almaktadır (Kökel, 2004: 23, Seyitgazi, 1992: 102)

Akkaya Köyü (Odp.) < *ak+kaya köy+ü*. *Ak* adının, köyün toprak rengiyle ilgili bir adlandırma olduğu düşünülmektedir. Köyün yakınında *Akçakaya Köyü*'nün yer alması bu görüşü destekler niteliktedir.

Akkaya Pınarı < *ak+kaya pınar+ı*.

Akkaya Tepesi (h26) < *ak+kaya tepe+si*.

⁶⁷ Bu yorumu Nizamettin Arslan'a borçluyuz.

Akkaya Tepesi (i27) < *ak+kaya tepe+si*.

Akkayabaşı Tepesi < *ak+kaya+baş+ı tepe+si*.

Akköprü Köyü (Bo.) < *ak+köprü köy+ü*.

Akören Sırtı < *ak+ören sırt+ı*

Akpara Sırtı < *ak+para sırt+ı*. Yöre halkı, sırtın üzerinde *Akpara Kalesi* adıyla bir kale olduğunu söylemektedir. Sırtın adını kaleden aldığı düşünülmektedir.

Akpınar Çeşmesi (i24) < *ak+pınar çeşme+si*.

Akpınar Çeşmesi (i27) < *ak+pınar çeşme+si*.

Akpınar Çeşmesi (j25) < *ak+pınar çeşme+si*.

Akpınar Deresi < *ak+pınar+ dere+si*.

Akpınar Köyü (Odp.) < *ak+pınar köy+ü*.

Akpınar Sırtı < *ak+pınar sırt+ı*.

Akpınarkafası Tepesi < *ak+pınar+kafa+sı tepe+si*. Tepe *Akpınarözü Deresi*'nin aktığı alanda bulunmaktadır. Bu nedenle yer adının, “Akpınar adlı suyun başında bulunan tepe” anlamında olduğu düşünülmektedir.

Akpınarözü Deresi < *ak+pınar+öz+ü dere+si*.

Aksakkaya Tepesi < *aksak+kaya tepe+si*. *Aksak* kelimesinin *Derleme Sözlüğü*'nde Ağrı'da “koyunun tırnağı arasında meydana gelen ve çakı ile kesilerek yerine tuz basılan şişkinlik, çıban”; Malatya'da “mercimek ufağı” anlamları

olmakla birlikte (DS, 2009: 161) yöre halkının bilgi sahibi olmaması nedeniyle *Aksak* adının kaynağı tespit edilememiştir.

Aksaklı Köyü (Syg.) < *Aksaklı köy+ü*. 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerine Kayı Boyu'na mensup olarak Konya Sancağı ve Karaman Vilayeti'nde *Aksaklu Cemaati* bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 81-82). Bununla birlikte yöre halkı, Kırım göçmeni olan köyün Kırım'dan geldikleri *Saklı Köyü'nün* adını verdiklerini söylemektedir. Ancak Canarslanlar'ın Osmanlı dönemine ait bir belgede Eskişehir Kazası Seyitgazi Nahiyesi *Aksaklı viran (Üçkuyular)* adlı mahalde, *Aksaklı* adıyla kuruluşunun görüldüğünü söylemesi (Canarslanlar, 2011: 23) nedeniyle köyün adının etnonim kaynaklı olmadığı, kurulduğu bölgenin adını aldığı düşünülmektedir.

Aksu Deresi (h26) < *ak+su dere+si*.

Aksu Deresi (i26) < *ak+su dere+si*.

Aktarla Sırtı < *ak+tarla sırt+ı*.

Aktaş Düzü < *ak+taş düz+ü*.

Aktaş Köyü (Sv.) < *ak+taş köy+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Aktaş* adıyla Konya Sancağı'nda bir cemaat bulunmakla birlikte köyün adının coğrafi özelliği nedeniyle aldığı düşünülmektedir.

Aktepe Köyü (Ap.) < *ak+tepe köy+ü*.

Aktepe Sırtı < *ak+tepe sırt+ı*.

Akyayla Tepesi < *ak+yayla tepe+si*.

Akyazı Düzü < *ak+yazı düz+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde Silistre, Kocaeli ve Karahisâr-ı Şarkî sancaklarında *Akyazı* adıyla bir cemaat (Türkay, 1979: 192), yine 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde Avşar Boyu'na mensup olmak üzere Bolu Sancağı'nda *Akyazı Yörükleri* adıyla bir cemaat geçmektedir (Halaçoğlu, 2009: 82). Ancak *yazı* kelimesiyle aynı anlamda olan *düz* kelimesinin kullanılması, bölgenin düzlük bir alan olduğunu, adının etnonim ile ilgili olmayıp coğrafi yapı ile ilgili olduğunu düşündürmektedir.

Akyazı Sırtı (i27) < *ak+yaz-ı sırt+ı*.

Akyazı Sırtı (i27) < *ak+yaz-ı sırt+ı*.

Akyazı Tepesi < *ak+yaz-ı tepe+si*.

Akyurt Köyü (Mhmd.) < *ak+yurt köy+ü*.

Alacabaşı Tepesi < *ala+ca+baş+ı tepe+si*.

Alakis Deresi < *ala+kis dere+si*. Kis yörede “taş, kum, kille karışık kaynaşmış, sert toprak tabakası” anlamındadır (DS, 2009: 2885). Derenin adını, geçtiği bu topraktan aldığı düşünülmektedir.

Alayar Deresi < *ala+yar dere+si*. Derenin adını yanından aktığı *Alayar Ağılı*'ndan aldığı düşünülmektedir.

*Aletrekbaşı Sırtı < *al+etrek+baş+ı*. Yörede *Aletrekbaşı Sırtı* denilmekle birlikte haritada *Alerekbaşı Sırtı* şeklinde yer almaktadır. Yöreden edinilen bilgiye göre *Etrek*, sırt üzerinde yer alan mağaraların adıdır. Ancak yöre halkı, kelimenin anlamı konusunda bilgi sahibi değildir. Bununla birlikte 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde *Etrek* adıyla “Sifri-hisâr Kazası”na bağlı bir köy yer almaktadır. Aynı şekilde “Sivrihisar Nahiyesi”ne bağlı olarak *Etrak* adıyla 892 (1486) (BOA.

TD. nr: 23/364,410), 928 (1521) (BOA. TD. nr: 111/265), 946 (1539) (BOA. TD. nr: 198/160) tarihli tapu tahrir defterlerinde bir köy bulunmaktadır (Doğru, 1997: 152, 207).⁶⁸ Sırtın Seyitgazi İlçesi Yapıldak Köyü'ne bağlı bulunması sebebiyle bu köylerle ilgili olduğu düşünülmemekle birlikte *Etrek* adının *Türk* adının çokluk hali olan *Etrak* ile ilgili olması da ihtimal dâhilindedir.

Alıçlıburun Tepesi < *alıç+lı+burun tepe+si*.

Alpakuz Deresi < *Alpakuz dere+si*. Derenin adını yakınından aktığı *Alpakuz Yaylası*'ndan aldığı düşünülmektedir.

Alpıçayırı Mevk(s)i < *Alpı+çayır+ı mevki+(s)i*.

Alpu Beylik Göleti < *Alpu bey+lik göl+et+i*. Yöre halkı, sonradan yapılan göletin adını *Beylik Deresi*'nden aldığını söylemektedir.

Alpu Kelkaya Göleti < *Alpu kel+kaya göl+et+i*. Göletin *Kelkaya* adını yakınında bulunduğu *Kelkaya Tepesi*'nden aldığı düşünülmektedir.

*Andikini Tepesi < *andık+in+i tepe+si*. Yörede *Andikini Tepesi* denilmekle birlikte haritada *Andikini Tepesi* biçiminde geçmektedir. *Andık* için bk. Zootoponimler, Andık Deresi.

Arabakonağı Deresi < *araba+konak+ı dere+si*. “Ormankonağı Deresi” adıyla da bilinen dere, “odun kesmeye gelen arabaların konakladığı alandan akan dere” anlamındadır.

Arapdere Kışlası < *arap+dere kış+la+sı*.

⁶⁸ Doğru tarafından aynı kaynakta 79. sayfada nahiyede bulunan sipahi ve kale tımarlarının genel durumunun verildiği listede 1486-1521 yılları için *Etrek* adıyla bir köy verilmeyle birlikte aynı köyden bahsedilip edilmediği bilinmemektedir.

Ardıçlıburun Tepesi < *ardıç+lı+burun tepe+si*.

Ardıçlitekke Tepesi < *ardıç+lı+tekke tepe+si*.

Ardıçlıyatak Tepesi < *ardıç+lı+yatak tepe+si*. *Yatak* için bk. Zootoponimler, Öküzcü Yatağı.

Arenyayla Mevki(s)i < *aren+yayla mevki+(s)i*. *Aren* kelimesinin Türk Katmanı'na ait olmayan bir ad olduğu düşünülmeyle birlikte anlamı tespit edilememiştir.

Arıkaya Köyü (Ap.) < *arı+kaya köy+ü*. Yöre halkından bilgi edinilememekle birlikte köyün adını, üzerindeki çiçekler nedeniyle arıların yoğun olarak bulunduğu bir kayadan almış olabileceği tahmin edilmektedir.

Arkaçyeri Tepesi < *arkaç+yer+i tepe+si*. *Arkaç* için bk. Fitotoponimler, Meşeli Arkaç.

Arkaya Tepesi < *ar+kaya tepe+si*.

Arslankırboğazı Deresi < *arslan+kır+boğaz+ı*. *Boğaz* için bk. Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Sözcüklerle Kurulu Yer Adları, Boğaz Çeşmesi.

Arslankırı Düzü < *aslan+kır+ı düz+ü*.

Asarbaşı Tepesi < *asar+baş+ı tepe+si*. *Asar*, yörede etrafı uçurum gibi yüksek, kayalık alana verilen addır. Eren, *asar* kelimesinin *hisar* kelimesinin ağızlarda aldığı şekil olduğunu söylemektedir (Eren, 2010: 48).

Asidere Çiftliği < *asi+dere çiftlik+i*.

Asiltepe Çiftliği < *asil+tepe çiftlik+i*.

Aşağı Kuzfındık Köyü (İn.) < *aşağı kuz+fındık köy+ü*. Bugün Aşağı Kuzfındık ve Yukarı Kuzfındık olarak ikiye ayrılan *Kuzfındık Köyü*'nün Fındıklı Tepe ile Bostanlı Tepe arasındaki vadiye kurulduğu, adını bu tepeden aldığı söylenmektedir (Bayar, 2004: 219). Köye *kuz* adının ise köyün Fındıklı Tepe'nin kuzey yamacına kurulması ve bu nedenle *kuz* olması dolayısıyla verildiği anlaşılmaktadır.

Aşağı Söğütözü Köyü (Tpb.) < *aşağı söğüt+ön+ü köy+ü*.

Atahasankoy Sırtı < *ata Hasan+koy(ak+ı) sırt+ı*. Atahasankoy, “üzerinde Ata Hasan adlı şahsın ağılının bulunduğu koyak” anlamındadır. “Koyak” için bk. Antroponimler, Akıbatözü Koyağı.

Atakbaşı Sırtı < *atak+baş+ı sırt+ı*. Yöre halkı tarafından *Atak* adının sırtın üzerinde bulunan tarihi kayalar ile ilgili olduğu düşünülse de anlamı bilinmemektedir.

Atalan Köyü (Tpb.) < *at+alan+(ı) köy+ü*. Köyün adı tarihi kaynaklarda *At Alanı* şeklinde geçmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Atalan Köyü (Tpb.). Köye önceki dönemde atların konulduğu bir alan olması sebebiyle bu adın verildiği tahmin edilmektedir.

Atalantekke Köyü (Tpb.) < *at+alan+(ı)+tekke köy+ü*. Yöre halkı, yaylası olduğu Atalan Köyü'nden ayrılarak kurulan köyün, Mehmet Efendi Türbesi namına *Atalantekke* adını aldığını söylemektedir.

Athöyüğü Sırtı < *at+höyük+ü sırt+ı*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre atlar, höyüğün yanından geçerken huysuzlanmaktadır. Halk inancına göre atların

huysuzlanması höyükte bulunan perilerin atların sırtına binmeleri nedeniyledir. Yöre halkı sırtın bu inanç doğrultusunda adlandırıldığını dile getirmektedir.

Avcıören Mevki(s)i < *av+cı+ören mevki+(s)i*.

Avdanönü Mevki(s)i < *avdan+ön+ü mevki+(s)i*. *Avdan* için bk. Etnotoponimler, Avdan Köyü (Mo.).

Avlağıkaya Dere < *avlak+ı+kaya dere*. Yöreden edinilen bilgiye göre *avlak*, yörede “av yeri, av yapılan arazi” anlamındadır.

Avlanağzı Deresi < *avlan+ağ(ı)z+ı dere+si*. *Avlan*, yörede “avlak” anlamındadır. *Avlak* için bk. Avlağıkaya Dere. *Avlanağzı Deresi*, “av yapılan arazinin başlangıç yerinden akan dere” anlamındadır.

Avlukaya Tepesi < *avlu+kaya tepe+si*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre yörede eski dönemlerde davarların yatırılabilceği kadar büyüklükte olan çukur kayalara *avlukaya* denilmektedir. *Avlu*, yörede “hayvanların yatırıldığı açık alan” anlamında kullanılmaktadır.

Avuzsuyu Tepesi < *(h)avuz+su+yu tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre tepe adını, aşağı kısmında bulunan havuzlu dereden almıştır. Derenin suyu bu tepeden gelmektedir.

Aydere Sırtı < *ayı+dere sırt+ı*.

Aykayası Tepesi < *ayı+kaya+sı tepe+si*.

Ayvacıbükü Deresi < *ayva+cık+bük+ü dere+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *bük*, “bahçe” anlamındadır. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde Yörükân tâifesinden olmak üzere *Ayvacık* adıyla Edirne ve Kars-ı Meraş Sancakları’nda bir

cemaat yer almakla birlikte (Türkay, 1979: 215) bük kelimesinin bahçe anlamını taşıması sebebiyle *Ayvacık* adının ayva ağacıyla ilgili olabileceği düşünülmektedir.

Ayvalı Deresi < *Ayvalı dere+si*. Derenin adını yakınından aktığı *Ayvalı Mahallesi*'nden aldığı düşünülmektedir.

Ayvalı Göleti < *Ayvalı göl+et+i*. Göletin adını yakınında bulunduğu *Ayvalı Köyü*'nden aldığı düşünülmektedir.

Aziziye Yolu < *Aziziye yol+u*. Yol adını eskiden Sivrihisar'da bulunan, bugün ise harabe olan *Aziziye Köyü*'nden almıştır.

Azmaksınırı Mevki(s)i < *azmak+sınır+ı mevki+(s)i*. *Azmak*, bugünkü Selimiye Köyü'nün eski adıdır. Köy Selimiye ile Gerenli Köyü sınırında yer almaktadır.

Babadağı Tepesi < *baba+dağ+ı tepe+si*.

Babadatçalı Tepesi < *babadat+çal+ı tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre tepe *Babadat* adını yakınında bulunduğu *Babadat Köyü*'nden almaktadır. Bölgenin, mermer yatakları bulunması nedeniyle beyaz renkli olduğu söylenmektedir. Bu nedenle tepeye *Çal* adının beyaz renge bağlı olarak verildiği, yer adının, “Babadat Köyü’ne ait beyaz renkli, kayalık yer” anlamında kullanıldığı düşünülmektedir.

Babaevcikleri Tepesi < *baba+ev+cik+ler+i tepe+si*.

Bacakuyusu Çeşmesi < *baca+kuyu+su çeşme+si*. Kaynağı bilinmemekle birlikte çeşmenin adı *baca* ve *kuyu* kelimelerinden oluşan bir toponimdir.

Bağırtlaklıbel Sırtı < *bağırtlak+l+bel sırt+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Bağırtlaklıbel*, “bağırtlak kuşunun çok bulunduğu bel” anlamındadır. *Bağırtlak* yörede yabani ördeğe benzeyen, gece çok öten, koyu kurşunî renkli bir tür av

kuşudur (DS, 2009; 479-480). *Bağırtlak* kelimesinin Derleme Sözlüğü’nde Malatya bölgesinde “taşlık arazi” anlamı da bulunmaktadır (DS, 2009: 480). Ancak buradaki *bağırtlak* kelimesinin “+II” sıfat yapım eki alması, bir ad olduğunu göstermektedir. “Taşlık arazi” anlamında sıfat olarak kullanılan *bağırtlak* kelimesinin kullanımı *Bağırtlakbel* şeklinde olmalıdır. Ayrıca kelimenin “taşlık arazi” anlamı hem sözlükte Eskişehir bölgesinde geçmemekte hem de yöre halkı tarafından kelimenin “kuş” anlamıyla kullanıldığı söylenmektedir.

Bağlarüzeri Sırtı < *bağ+lar+üzeri sırt+ı*.

Bağlıcaözü Deresi < *bağlıca+öz+ü dere+si*. “Bağluca” adıyla 937 (1530) tarihli 438 numaralı tapu tahrir defterinde “Eski-şehir Kazası”nda (BOA. TD. nr: 438/143: 58) ve “Barçınlu Kazası”nda (BOA. TD. nr: 438/201, 203: 50) bir köy bulunmaktadır. 937 (1530) tarihli 387 numaralı tapu tahrir defterinde “Bayburd Kazası”nda bir mezra bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 387/250:67). Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Bağlıca* adıyla Paşa Sancağı’nda Yörükân tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 219). Ancak *Bağlıca* adının köylerle ya da etnonimle ilgisi konusunda yorum yapılamamaktadır. Derenin adının bağlık bir alanda akması nedeniyle de bu adı almış olma ihtimali bulunmaktadır. Yöre halkından bilgi edinilememesi nedeniyle *Bağlıca* adının kaynağı tespit edilememiştir.

Bağlıkarkası Sırtı < *bağ+lık+arka+sı sırt+ı*.

*Bağmaklıbayırı Tepesi < *bağmaklı+bayır+ı tepe+si*. Yöre halkı tarafından *Bağmaklıbayırı Tepesi* denilmekle birlikte haritada *Batmatlıbayırı Tepesi* olarak yer almaktadır. *Bağmak* kelimesinin Derleme Sözlüğü’nde yörede bulunmamakla birlikte “büyülemek, aldatmak” anlamı bulunmaktadır (DS, 2009: 484). Ancak yöre halkı tarafından bilinmemesi nedeniyle *Bağmak* adının kaynağı tespit edilememiştir.

Bahçecik Göleti < *bahçe+cik göl+et+i*. Göletin adını yakınında bulunduğu *Bahçecik Köyü*'nden aldığı düşünülmektedir.

Bakacakaltı Mevki(s)i < *bakacak+alt+ı mevki+(s)i*. *Bakacak* için bk. Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Sözcüklerle Kurulu Yer Adları, Bakacak Tepesi.

Bakırlıbaşı Tepesi < *bakır+lı+başı tepe+si*. Yöre halkından bilgi edinilememekle birlikte *Bakır* adının bakır madeni ile ilgili olabileceği düşünülmektedir.

Balcıkışla Deresi < *balcı+kışla dere+si*.

Balçıkhisar Köyü (Mhmd.) < *balçık+hisar köy+ü*. Bayar, önceki dönemde köyün olduğu bölgenin bataklık olduğunu söylemektedir (Bayar, 2004: 228).

Balıkdamı Yaylası < *balık+dam+ı yayla+sı*. Yayla, Sakarya Nehri'nin yayıldığı, sulak, yeşillik, balıklarının bolluğu nedeniyle bu adı alan, çeşitli kuş türlerine ev sahipliği yapması nedeniyle kuş cennetini andıran bir alandır (Yamaç, 2010: 94-97) .

Balıkkaya Tepesi < *balık+kaya tepe+si*. Yöre halkı, kayanın balığa benzetilmesi sonucu bu adı aldığını düşünmektedir.

*Ballı Dere (h26) < *Ballı dere*. Yöre halkı tarafından *Ballı Dere* denilmekle birlikte haritada *Ballığın Dere* şeklinde geçmektedir. Dere, yabancı arıların çok olduğu *Ballı Kaya*'nın bulunduğu yerden akması nedeniyle bu adı almıştır.

Ballıhisar Köyü (Sv.) < *Ballı+hisar köy+ü*. Köy tarihi kaynaklarda *Balluhisar* adıyla yer almaktadır. 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde Kıpçak, Eymür ve özellikle Avşar Boyu'na mensup olmak üzere Çorum ve Aksaray

sancakları ile Karaman Vilayeti'nde *Ballu* adıyla bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 231-232-233). Yine Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Ballı* (*Ballu*) adıyla Kengiri, Tokad, Sivas, Çorum, Amasya, Arabgir ve Malatya sancaklarında konar-göçer Ekrâd tâifesinden bir aşiret bulunmaktadır (Türkay, 1979: 54). Bu bilgiler doğrultusunda *Ballı* adının bir etnonim olabilme ihtimali bulunmakla birlikte kaynağı kesin olarak tespit edilememiştir.

Ballıkaya Tepesi < *bal+lı+kaya tepe+si*.

Balpınar Tepesi < *bal+pınar tepe+si*.

Balpınarı Tepesi < *bal+pınar+ı tepe+si*.

Bardakçı Deresi < *Bardakçı dere+si*. Derenin adını yakınında bulunan *Bardakçı Köyü*'nden aldığı düşünülmektedir.

Bardakçısıyu Sulama Kanalı < *Bardakçı+su+yu sulama kanal+ı*. Sulama kanalının *Bardakçı* adını yakınında bulunan *Bardakçı Köyü*'nden aldığı düşünülmektedir.

Başgölüstü Mevki(s)i < *baş+göl+üst+ü mevki+(s)i*. Yöre halkı tarafından *Başgöl* adının “en yukarıda bulunan göl” anlamında olabileceği söylenmektedir. Mevkinin bulunduğu alanda sırasıyla Başgölüstü Mevkisi, Ortagöl Pınarı ve Çevrimgölü Çeşmesi yer almaktadır. Başgölüstü Mevkisi ise bu sıralı yapının en yukarısında bulunmaktadır. Ayrıca Ortagöl adını taşıyan pınarın üzerinde küçük bir göletin varlığından bahsedilmektedir. Bu nedenle yöre halkı tarafından getirilen açıklama mantıklı bulunmakta ve mevkinin “en yukarıda bulunan gölün üzerinde yer alan mevki” anlamını taşıdığı düşünülmektedir.

Başini Mağarası < *baş+in+i mağara+ı*.

Başkışla Tepesi < *baş+kış+la tepe+si*.

Başören Köyü (Ap.) < *baş+ören köy+ü*. Köy tarihi kaynaklarda *Başviran* adıyla görülmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Başören Köyü (Ap.). Köyde ören yeri bulunmaktadır.

Başpınar Deresi < *baş+pınar dere+si*.

Bayramaliarkacı Mevki(s)i < *Bayram Ali arkaç+ı mevki+(s)i*. *Arkaç* için bk. “Meşeli arkaç”.

Bayramçay Deresi < *Bayram+çay dere+si*.

Bektaşpınarı Köyü (Tpb.) < *Bektaş+pınar+ı köy+ü*. 1320 (1902) tarihli bir belgede köyün Bulgaristan ve Kırım göçmenleri tarafından Eskişehir Kazası *Bektaşpınarı* adlı mahalde *Mesudiye* adıyla kurulduğu belirtilmektedir (Önder-Kırlı, 2005: 408, Canarslanlar, 2011: 24). Bu durum köye ilk kurulduğu mevkinin adının verildiğini göstermektedir.

Belkese Köyü (Ap.) < *bel+kese köy+ü*. Yöre halkı köyün adı ile ilgili iki açıklama yapmaktadır. Bunlardan ilkinde göre iki yamacın birbirine bakan iki yakası ve ortadaki dere yatağı üzerine kurulan köy “kısılmış bel (yamaç)” anlamına gelen *Belkısığı* adını almış, ad zamanla *Belkese* şekline dönüşmüştür. Bir diğer ifadeye göre, eski bir Ermeni yerleşimi olan köy bel üzerinde yer alan kilise nedeniyle *Belkilise* adını almış, bu ad zamanla *Belkese* haline gelmiştir. Bunların ötesinde *Kese* Derleme Sözlüğü’nde yörede “kestirme, kısa (yol vb.)” (DS, 2009: 2761) anlamındadır. Eskişehir dışında *Belkese* adıyla Bilecik İli’nde de bir yerleşim biriminin bulunması sebebiyle (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) köyün *Belkilise* ya da *Belkısığı* adlarından *Belkese* adına dönüşmüş olmayıp, *bel* ve *kese* coğrafi terimlerinden oluşmuş bir adlandırma olduğu düşünülmektedir. Ancak kesin bir ifade kullanmak mümkün değildir.

Belpınar Köyü (Çft.) < *bel+pınar köy+ü*.

Benlikuyu Köyü (Sv.) < *benli+kuyu köy+ü*. Köyün eski adının *Beylikuyu* olduğu düşünülmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Benlikuyu Köyü (Sv.). Önder-Kırlı tarafından 1901 tarihli bir belge⁶⁹ ışığında kullanılan “Eskişehir’in Sivrihisar İlçesi’nin çevresi de Bulgaristanlı göçmenler tarafından yerleşmek üzere seçilen bölgeler arasındaydı. Sivrihisar’a ait Beylikuyu civarında bulunan Yaver Viran isimli bölgeye 34 haneden toplamda 140 nüfustan oluşan Bulgaristanlı göçmenler iskan edildi.” (Önder-Kırlı, 2005: 407) ifadesinden ve tarihi kaynakta bulunan *Beyli-kuyu Mezrası*’nın (BOA. TD. nr: 438/204: 51) köyle ilgili olabileceği düşüncesinden hareketle köyün adını kurulduğu bölgeden almış olabileceği tahmin edilmektedir.

Benliyaver Köyü (Sv.) < *benli+yaver köy+ü*. Köyün eski adının *Beyliyaverviran* olduğu düşünülmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Benliyaver Köyü (Sv.). Yöre halkı, köyün eski adının *Benliyaverviran* olduğunu ve köy adının, Kurtuluş Savaşı sırasında bu bölgede komutan olan şahsın yanında görev yapan *Benli Yaver* lakaplı askerden kaynaklandığını söylemektedir. Ancak Önder-Kırlı tarafından 1901 tarihli bir belge⁷⁰ ışığında kullanılan “Eskişehir’in Sivrihisar İlçesi’nin çevresi de Bulgaristanlı göçmenler tarafından yerleşmek üzere seçilen bölgeler arasındaydı. Sivrihisar’a ait Beylikuyu civarında bulunan Yaver Viran isimli bölgeye 34 haneden toplamda 140 nüfustan oluşan Bulgaristanlı göçmenler iskan edildi.” (Önder-Kırlı, 2005: 407) ifadesinden hareketle köyün *Yaver Viran* adlı bölgede kurulduğu düşünülmektedir. Köyün *Beyli* adını kurulduğu bölgede bulunan *Beylikuyu*’dan aldığı bu adın ise Sivrihisar’a bağlı bulunan bir diğer *Yaverviran*’dan (bugün adı Yaverören’dir) ayrılması amacıyla verildiği tahmin edilmektedir.

⁶⁹ BOA. BEO., 123925, 29 Nisan 1317 (12.05.1901).

⁷⁰ BOA. BEO., 123925, 29 Nisan 1317 (12.05.1901).

Beşdam Deresi < *beş+dam dere+si*.

Beşdam Düzü < *beş+dam düz+ü*.

*Beşikbeliarkaç Tepesi < *beşik+bel+i+arkaç tepe+si*. Yöre halkı tarafından *Beşikbeliarkaç Tepesi* denilmekle birlikte haritada *Beşikbelaarkaç Tepesi* biçiminde geçmektedir. Yöre halkından edinilen bilgiye göre *Beşikbeliarkaç*, “beşiğe benzeyen bel üzerinde bulunan arkaç” anlamındadır. *Arkaç* için bk. Fitotoponimler, Meşeli Arkaç.

Beşpınar Tepesi < *beş+pınar tepe+si*.

*Beyalanı Mevki(s)i < *bey+alan+ı mevki+(s)i*. Yöre halkı tarafından *Beyalanı Mevki(s)i* denilmekle birlikte haritada *Belalanı Mevki(s)i* şeklinde geçmektedir. Yöre halkı mevkiye bu adın eski dönemde beylerin konakladığı bir alan olması sebebiyle verildiğini söylemektedir.

Beyaztepe Sırtı < *beyaz+tepe sırt+ı*.

Beygiryatağı Sırtı < *beygir+yatak+ı sırt+ı*. *Yatak* için bk. Zootoponimler, Öküzcü Yatağı.

Beykışla Köyü (Syg.) < *bey+kışla köy+ü*. *Beğ* adıyla 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde Beğdili Boyu’na mensup olmak üzere Diyarbakır, Yıva Boyu’na mensup olmak üzere ise İçel ve Konya sancaklarında, 18. yüzyıl vakf-ı cedit defterinde ise Yıva Boyu’na mensup olarak İçel Sancağı’nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 300). Ancak eski adı *Feyziabat* olan köy *Beykışla* adını Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra almıştır. Bk. Eskişehir’in Toponimik Stratigrafisi, Beykışla Köyü (Syg.). Bu nedenle köy adının etnonimle ilişkisi zayıf görülmektedir. Ancak kesin bir yargıda bulunmak mümkün değildir.

Beylikçayırıları Mevki(s)i < *bey+lik+çayır+lar+ı mevki+(s)i*.

Beylikova İlçesi < *bey+lik+ova ilçe+si*. Eski adı *Beylikahır* olan ilçenin bu adı, Selçuklu ve Osmanlı döneminde at besleme ve bakım yeri olarak orduya hayvan yetiştiren bir merkez olması nedeniyle aldığı söylenmektedir (Bayar, 2004: 186). 1985 yılında ilçe adının Beylikahır'dan Beylikova'ya değiştirilmesinde (İşcan, 2003: 15) *ahır* sözcüğünün yöre halkını rahatsız etmesinin etkili olduğu anlaşılmaktadır.

Beyyayla Köyü (Gn.) < *bey+yayla köy+ü*. *Beğ* adıyla bir etnonim bulunmaktadır. Bk. Topotoponimler, Beykışla Köyü (Syg.). Ancak eski adı *Sürez* olan köy Beyyayla adını Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra almıştır. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Beyyayla Köyü (Gn.). Bu nedenle köy adının etnonimle ilişkisi zayıf görülmektedir. Ancak kesin bir ifade kullanmak mümkün değildir. Köye yüksek bir yer olması nedeniyle bu adın verildiği düşünülmektedir.

Beyyayla Köyü (Gn.) < *bey+yayla köy+ü*. *Beyyayla* için bk. Beyyayla Köyü (Gn.).

Beyyayla Köyü (Src.) < *bey+yayla köy+ü*. *Beyyayla* için bk. Beyyayla Köyü (Gn.).

Beyyazı Köyü (Sv.) < *bey+yazı köy+ü*. *Beğ* adıyla bir etnonim bulunmaktadır. Bk. Topotoponimler, Beykışla Köyü (Syg.). Ancak eski adları *Devletşah* ve *Dolaşa* olan köy *Beyyazı* adını Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra almıştır. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Beyyazı Köyü (Sv.). Bu nedenle köy adının etnonimle ilişkisi zayıf görülmektedir. Ancak kesin bir ifade kullanmak mümkün görülmemektedir.

Boğazcın Mağarası < *boğaz+cı+in+i mağara+si*. Boğaz için bk. Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Terimlerle Kurulu Yer Adları, Boğaz Çeşmesi.

Boğaziçi Deresi < *boğaz+iç+i dere+si*. Boğaz için bk. Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Sözcüklerle Kurulu Yer Adları, Boğaz Çeşmesi.

Bostanözü Mevki(s)i < *bostan+öz+ü mevki+(s)i*.

Boyalı Deresi < *Boyalı dere+si*. Derenin adını yakınından aktığı, daha önceki dönemde köy olabileceği tahmin edilen *Boyalı Çiftliği*'nden aldığı düşünülmektedir.

Boyalı Tepesi < *Boyalı tepe+si*. Tepenin adını yakınında bulunduğu, daha önceki dönemde köy olabileceği tahmin edilen “*Boyalı Çiftliği*”nden aldığı düşünülmektedir.

Boyalıazmak Mevki(s)i < *boya+lı+azmak mevki+(s)i*. *Azmak*, yörede “su birikintisi” anlamında olup bu mevkide Porsuk Çayı’nın 1970 yılında ıslah edilmesi ile yönünün değişmesi sonucu eski yatakta oluşan su birikintilerine verilen addır. Yöre halkı tarafından *Boyalı* adının kaynağı bilinmemekle birlikte azmakların, oluştuğu yatağın rengi ya da yapısı nedeniyle bu adı almış olabileceği tahmin edilmektedir.

Bozacıözü Deresi < *bozacı+öz+ü dere+si*.

Bozan Çiftliği < *Bozan çiftlik+i*. Yöreden edinilen bilgiye göre çiftlik adını *Bozan Köyü*’nden almıştır. Çiftliğin sahiplerinin bugün Bozan’da oturduğu ancak ekip biçme zamanı çiftliğe geldikleri söylenmektedir.

Bozaniç Deresi < *Bozaniç dere+si*. Derenin adını yakınından aktığı *Bozaniç Köyü*'nden aldığı düşünülmektedir.

Bozaniç Tepesi < *Bozaniç tepe+si*. Tepenin adını yakınında yer aldığı *Bozaniç Köyü*'nden aldığı düşünülmektedir.

Bozark Tepesi < *boz ark+tepe+si*. Ark, "içinden su akıtmak için toprağı kazarak yapılan açık oluk, suyolu" anlamındadır (TS, 2005: 119).

Bozdağ Köyü (Tpb.) < *Boz+dağ köy+ü*. 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde *Bozdağ* adıyla Yıva Boyu'na mensup olarak Menteşe Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 380-381). Ancak yöre halkı, boz renkli olması dolayısıyla Sündiken Dağları'na yörede *Bozdağ* adı verildiğini, köyün ise Sündiken Dağları'nın eteğinde kurulması sebebiyle bu adı aldığını söylemektedir. Bu nedenle köy adının etnonim kaynaklı olmayıp, adını dağdan aldığı düşünülmektedir.

Bozkaya Tepesi < *boz+kaya tepe+si*.

Bozlar Çorağı < *Boz+lar çorak+ı*. Bu bölgenin yakınında bir çorak daha olması ve *Bozlar Çorağı*'nın da *Bozlar* adıyla geçen mevkiye yakın olması nedeniyle *Bozlar* adının, "Bozlar Mevkisi'nde bulunan çorak" anlamında, ayırma amaçlı kullanıldığı düşünülmektedir.

Boztepe Yaylası < *boz+tepe yayla+ı*.

Bozyer Sırtı (i27) < *boz+yer sırt+ı*.

Bozyer Sırtı (i27) < *boz+yer sırt+ı*.

Buhara Köyü (Sv.) < *Buhara köy+ü*. Köyün adını *Özbekistan'ın Buhara Kenti*'nden aldığı tahmin edilmektedir.

Buldukpınar Köyü (Tpb.) < *Bulduk+pınar köy+ü*. Köyün tarihi kaynaklarda *Bulduk* adıyla geçtiği tahmin edilmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Buldukpınar Köyü (Tpb.). *Bulduk*, Derleme Sözlüğü'nde İstanbul ve Edirne'de "çömlek" anlamındadır (DS, 2009: 787). Bunun ötesinde Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Bulduklar*, *Bulduklu* adıyla Kırşehir, Bozok, Adana, Karahisâr-ı Şarkî, Tarsus, Sivas, Konya sancaklarında Yörükân tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 260). Yine 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde Karkın Boyu'na mensup olmak üzere Aydın, Konya, Saruhan sancakları ve Karaman Vilayeti'de *Bulduklar* adıyla bir cemaat geçmektedir (Halaçoğlu, 2009: 412). Aynı zamanda *Bulduklu* adıyla Karkın Boyu'na mensup olmak üzere Aydın Sancağı'nda, Çunkar Boyu'na mensup olmak üzere Kırşehir Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 413). Ayrıca *Dede Sülü namı diğer Bulduklu* adıyla Eymür Boyu'na tâbi olmak üzere Maraş Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 603). *Bulduk* adıyla Bilecik, Çankırı, Karabük, Kocaeli, Konya ve Şanlıurfa illerinde de yerleşim birimi bulunmaktadır (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>). Bu nedenle Bulduk adı etnonim kaynaklı olabilir.

Buruçdümen Tepesi < *buruç+dümen tepe+si*. *Buruç*, yörede yetişen, 1 cm. çapında beyaz veya sarı renkli, iç kısmı yapışkan bir meyveye sahip olan, kışın yapraklarını dökmeyen, yarı asalak bir bitkidir (Baytop, 2007: 54). *Dümen* için bk. Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Sözcüklerle Kurulu Yer Adları, Dömen Tepe.

Buzluburun Tepesi < *buz+lu+burun tepe+si*. Yöre halkı, yer adının, "buz kütlesine benzeyen tepe" anlamında olduğunu söylemektedir.

Bülbülözü Mevki(s)i < *bülbül+öz+ü mevki+(s)i*. *Bülbül* adının, mevkinin yakınındaki *Bülbül Çeşmesi* ile ilgili olabileceği düşünülmektedir.

Büyükbel Tepesi < *büyük+bel tepe+si*.

Büyükdere Köyü (Syg.) < *büyük+dere köy+ü*. Yöre halkı, köyün geniş bir dere yatağında kurulduğu için bu adı aldığını ifade etmektedir.

Büyükeşekini Tepesi < *büyük+eşek+in+i tepe+si*.

Büyüköz Deresi (i26) < *büyük+öz dere+si*.

Büyüköz Deresi (j27) < *büyük+öz dere+si*.

Büyüköz Deresi (j27) < *büyük+öz dere+si*.

Büyüktuzlak Sırtı < *büyük+tuzlak+sırt+ı*. Tuzlak için bk. Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Sözcüklerle Kurulu Yer Adları, Tuzla Mevki(s)i.

Büyüktuzlalık Mevki(s)i < *büyük+tuzla(k)+lık mevki+(s)i*. Bk. Büyüktuzlak Sırtı.

Büyükyatır Tepesi < *büyük+yatır tepe+si*.

Büyükyayla Köyü (Syg.) < *büyük+yayla köy+ü*.

Cambazınyatak Sırtı < *cambaz+ın+yat-ak sırt+ı*. Cambaz, yörede “hayvan tüccarı”na verilen addır. Yatak için bk. Zootoponimler, Öküzücü Yatağı.

Cevizliöz Deresi < *ceviz+li+öz dere+si*.

Cezayir Deresi < *Cezayir dere+si*. Derenin adını yakınından aktığı *Cezayir Sırtı*’ndan aldığı düşünülmekle birlikte *Cezayir* adının ne münasebetle verildiği tesbit edilememiştir.

Cıbrıyeri Sırtı < *cıbrı+yer+i sırt+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre *cıbrı*, “taşlık, kiraç (alan)” anlamındadır.

Cin Deresi (i26) < *cin dere+si*. Derenin adını, yakınından aktığı *Cin Sirtı*'ndan aldığı düşünülmektedir.

Coşçeşme Pınarı < *coş+çeşme pınar+ı*. *Coş*, kelimesinin suyun çokluğunu ifade eder bir anlamda kullanıldığı düşünülmektedir.

Cümleagli Mevki(s)i < *cümle+ağıl+ı mevki+(s)i*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Cümleagli*, “hayvancılığın yaygın olduğu dönemde toplu halde bulunan ağıllar” anlamındadır. Mevkide bugün sadece üç ağıl bulunmaktadır.

Çakal Mevki(s)i < *çakal mevki+(s)i*. Mevkinin adını yakınında bulunduğu *Çakal Tepesi*'nden aldığı düşünülmektedir.

Çakılağıl Sirtı < *çakıl+ağıl sirt+ı*. *Çakıl*, yörede “çamursuz ve harçsız örülmüş taş duvar” anlamındadır (DS, 2009: 1043). Ancak ağıla verilen *Çakıl* adının bu anlama gelip gelmediği belli değildir.

Çakıлтаş Deresi < *çakıl+taş dere+si*.

Çakırağıl Mevki(s)i < *çakır+ağıl mevki+(s)i*.

Çakmak Yaylası < *Çakmak yayla+sı*. Yöre halkı tarafından Çakmak Köyü'nün adını köyde bulunan çakmak taşlarından aldığı belirtilmesi nedeniyle yaylanın adını *Çakmak Köyü*'nden aldığı düşünülmektedir.

Çalaltı Mevki(s)i (j26) < *çal+alt+ı mevki+(s)i*. Yöreden edinilen bilgiye göre mevki beyaz renklidir. Bu nedenle *çal* kelimesinin lehçelerde bulunan “boz” (KTLS I, 1991: 79), “kır” (KTLS I, 1991: 476-477) anlamında kullanıldığı düşünülmektedir.

Çalaltı Mevki(s)i (j26) < *çal+alt+ı mevki+(s)i*. Bk. Çalaltı Mevki(s)i.

Çalcıyaylası Mevki(s)i < *Çalcı+yayla+sı mevki+(s)i*. Mevkinin *Çalcı* adını yakınında bulunduğu *Çalcı Köyü*’nden aldığı düşünülmektedir.

Çalgediği Tepesi < *çal+gedik+i tepe+si*. *Gedik* için bk. Fitotoponimler, Meşe Gedigi. Yöre halkı tepenin boz renkli olmadığını; ancak üzerindeki bitki örtüsünün zayıf olması nedeniyle *çal* kelimesinin “taşlık, kayalık yer” anlamında kullanılmış olabileceğini söylemektedir.

Çalıbayırı Tepesi < *çalı+bayır+ı tepe+si*.

Çalıcabası Tepesi < *çalı+ca+baş+ı tepe+si*.

Çalınındoruk Tepesi < *çalı+nın+doruk tepe+si*. Yöre halkı yer adının, “üzerinde sık çalılıkların bulunduğu doruk” anlamında olduğunu söylemektedir. Adın, “dede” anlamına geldiğini düşündüğümüz *çal* kelimesiyle ilgili olabileceği düşünülse de, bu görüşü destekler bir bilgi bulunmaması nedeniyle yer adı yöre halkının ifadesine göre sınıflandırılmıştır.

*Çalışuyu Çeşmesi < *çalı+su+yu çeşme+si*. Yöre halkı tarafından *Çalışuyu Çeşmesi* denilmekle birlikte haritada *Çelsuyu Çeşmesi* şeklinde geçmektedir. Yöre halkından edinilen bilgiye göre *Çalışuyu Çeşmesi*, “üzerinde bulunduğu Çalıbayırı’ndan gelen suyun aktığı çeşme” anlamındadır.

Çalıyolu Sırtı < *çalı+yol+u sırt+ı*.

Çalkaya Köyü < *çal+kaya köy+ü*. *Çalkaya*, Derleme Sözlüğü’nde Ankara’da “çalılık va kayalı yer” anlamındadır (DS, 2009: 1058). Yöre halkı da adın *çalı* ve *kaya* kelimelerinden oluştuğunu, köyün bu adı karşısında bulunan kayadan aldığını söylemektedir. Ancak *çal* kelimesinin lehçelerdeki “beyaz” anlamından hareketle kayanın rengini ifade etmek amacıyla kullanılan bir kelime olduğu düşünülmektedir. *Çal* için bk. Çalaltı Mevki(s)i.

Çalpınarı Tepesi < *çal+pınar+ı tepe+si*.

Çamoğlununağıl Yeri < *çam+oğ(u)l+u+nun+ağıl yer+i*.

Çandır Düzlüğü < *Çandır düzlük+ü*. Düzlüğün adını yakınında bulunduğu *Çandır Köyü*'nden aldığı düşünülmektedir.

Çardakbaşı Köyü (Ap.) < *çardak+baş+ı köy+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde Kütahya, Paşa, Niğde sancakları ve Şehr-i Zôr Eyâleti'nde *Çardak* adıyla Türkmân tâifesinden bir cemaat (Türkay, 1979: 292) ve yine 15. yüzyıl maliyeden müdevver defterde Hamid Sancağı'nda *Çardak Yörükleri* adıyla cemaat bulunmakla birlikte (Halaçoğlu, 2009: 511) yöre halkı, köyün giriş kısmında bugün var olmayan bir çardak olduğunu ve köyün adını bu çardaktan aldığını söylemektedir.

Çardaközü Köyü (Gn.) < *çardak+öz+ü köy+ü*. *Çardak* adıyla bir etnonim bulunmaktadır. Bk. Topotoponimler, Çardakbaşı Köyü (Ap.) Ancak yöre halkı, köyün sulak ve bağlık bir alanda bulunması sebebiyle, adını bir çardaktan almış olabileceğini söylemektedir.

Çardakyeri Sırtı < *çardak+yer+i sırt+ı*.

Çartığınağıl Sırtı < *çartık+ın+ağıl sırt+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Çartık*, sırt üzerinde ağılı bulunan şahsın lakabıdır.

Çatacık Deresi < *Çatacık dere+si*. Dere adını *Çatacık Ormanları*'ndan almıştır.

Çatakköy Deresi < *çatak+köy dere+si*. *Çatak* için bk. Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Sözcüklerle Kurulu Yer Adları, Çatak Çayı.

Çatalındoruk Tepesi < *çatal+ın+doruk tepe+si*. Tepenin adını yakınında bulunduğu *Çatal Tepesi*'nden aldığı düşünülmektedir.

Çatalkaya Tepesi < *çatal+kaya tepe+si*.

Çatalkaya Yaylası < *çatal+kaya yayla+sı*.

Çatalmezar Mevki(s)i < *çatal+mezar mevki+(s)i*.

Çatalözü Deresi < *çatal+öz+ü dere+si*.

Çatmapınar Köyü (Çft.) < *çatma+pınar köy+ü*. Köyün eski adı *Büngeşik*'dir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi Çatmapınar Köyü (Çft.). Gerek Çifteler Kaymakamlığınca hazırlanan kaynakta, gerek Bayar ve gerekse yöre halkı, yörede yerleşilecek alanı bulmak için dolaşılırken geçilen bölgeye geri dönülerek “Buradan dün geçtik, buraya yerleşelim.” denilmesi üzerine köyün *Düngeçtik* adını aldığını ve zamanla *Büngeşik*'e dönüştüğünü rivayet etmektedir (Çifteler, 1990: 55, Bayar, 2004: 194). Fakat bu açıklama kanaatimizce halk etimolojisi. Pilancı ise *büngeşik* kelimesinin Derleme Sözlüğü'nde (DS, 1965-1982, 822) “topraktan kaynayan su” anlamında olduğunu söylemektedir (Pilancı, 2005: 254). Ancak Derleme Sözlüğü'nün 2009 basımında *büngeşik* kelimesine rastlanmamıştır. Kaynakta “suyun topraktan kaynayan su” anlamında *büngülde-* kelimesi geçmektedir (DS, 2009: 822-823). Sözlükte Eskişehir'e yakın olarak Bilecik'te *büngeşmek* kelimesinin “birbirine dolaşmak” anlamı bulunmaktadır (DS, 2009: 822). Bu nedenle Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra verilen *Çatmapınar* adının “çatılmış su, pınar” anlamında olup *büngeşik* kelimesinin de “iç içe girmiş” anlamında bir su kaynağı için kullanılan bir kelime olabileceği ve bu iki adın birbiri ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir.

Çatören Baraj Gölü < *çat+ören baraj göl+ü*. Baraj Gölü'nün adını yakınında bulunduğu *Çatören Köyü*'nden aldığı düşünülmektedir.

Çatören Köyü (Syg.) < *çat+ören köy+ü*. Köyün eski adı *Çatviran*'dır. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Çatören Köyü (Syg.). Bayar tarafından ve Seyitgazi Kaymakamlığı tarafından hazırlanan bir kaynakta köyün, üzerine kurulduğu mevkinin adını aldığı söylenmektedir (Bayar, 2004: 267, Seyitgazi, 1992: 103).

Çayırbaşı Mevki(s)i < *çayır+baş+ı mevki+(s)i*.

Çaylakkayası Sırtı < *çaylak+kaya+sı sırt+ı*. *Çaylak*, yırtıcılardan, çengel gagalı, uzun kanatlı, küçük kuşları ve fare gibi zararlı hayvanları avlayan, tavuk büyüklüğünde bir kuştur (TS, 2005: 405). Yöreden edinilen bilgiye göre *Çaylakkayası*, “çaylakların yuva yaptığı kaya” anlamındadır.

Çaylaközü Deresi < *çaylak+öz+ü dere+si*. Yöre halkı tarafından *Çaylak* adının çaylak kuşu ile ilgili olmadığı düşünülmektedir. *Çaylak* kelimesinin Burdur ve İçel'de “çağlayan” anlamı bulunmaktadır (DS, 2009: 1097). Yörenin kurak bir alan olması nedeniyle çağlayan kadar bir su olması mümkün görülmesi de yöre halkının dere suyunun ilkbaharda kabardığını, su yoğunluğuna bağlı olarak derenin debisinin yükseldiğini söylemesi, yer adının söz konusu kelimeyle ilişkili olabileceğini düşündürmektedir.

Çerkezağılı Sırtı < *Çerkez+ağıl+ı sırt+ı*.

Çevrimgölü Çeşmesi < *çevrim+göl+ü çeşme+si*. Çeşmenin bulunduğu alanda sırasıyla Başgölüstü Mevkisi, Ortagöl Pınarı ve Çevrimgölü Çeşmesi yer almaktadır. Yöre halkı, Çevrimgölü Çeşmesi'nde şimdi bulunmasa da önceki dönemde su havzasının bulunduğunu, bugün ise bölgenin kışın bataklık haline geldiğini söylemektedir. Bu durum çeşmenin bulunduğu alanda bugün var olmasa da önceki dönemde bir gölün, en azından bir su birikintisinin varlığını göstermektedir.

Çıplakkaya Tepesi < *çıplak+kaya tepe+si*.

Çıplaközü Deresi < *çıplak+öz+ü dere+si*.

Çiftçilerinkışla Tepesi < *çiftçi+ler+in+kış+la tepe+si*.

Çiftearkaç Mevki(s)i < *çifte+arkaç mevki+(s)i*. Arkaç için bk. Fitotoponimler, Meşeli Arkaç.

Çiftearkaç Tepesi < *çifte+arkaç tepe+si*. Arkaç için bk. Fitotoponimler, Meşeli Arkaç.

Çifteler-Çatmalar Göleti < *Çifteler Çatmalar göl+et+i*. Göletin adını, sınırları içinde bulunduğu *Çifteler İlçesi* ve ilçeye bağlı *Çatmapınar Köyü*'nden aldığı düşünülmektedir.

Çifteleryolu Sırtı < *Çifteler+yol+u sırt+ı*.

Çifteleryoluüstü < *Çifteler+yol+u+üst+ü*.

Çilehanı Tepesi < *çile+han+ı tepe+si*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre tepe, üzerinde ulu kişiler olduğuna inanılan üç yatacın bulunduğu, yağmur duasına çıkılan bir alandır. Tepede bir han olmadığı söylenmektedir. Bölgenin yatacın bulunan şahısların çile çekmek amacıyla kullandıkları bir yer olduğu, adın “<çile+hane” kelimesinden gelmiş olabileceği düşünülmektedir. Kökel de *Çilhane* (*Çilehane*)’nin bir ziyaret yeri olduğunu kaydetmektedir (Kökel, 2004: 22).

*Çilömerindamyeri Sırtı < *çil+Ömer+in+dam+yer+i sırt+ı*. Yörede *Çilömerindamyeri Sırtı* şeklinde söylenmekle birlikte haritada *Cinömerindamyeri Sırtı* şeklinde geçmektedir.

Çökekiçi Deresi < *çökek+iç+i dere+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Çökekiçi Deresi*, “göçüklerin bulunduğu çökek alanın içinden akan dere” anlamındadır.

Çukurağıl Köyü (Syg.) < *çukur+ağıl köy+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Çukur* adıyla Yörükân tâifesinden “Ankara Sancağı Sivrihisar Kazası”nda bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 306). Yine *Çukur* adıyla Avşar Boyu’na mensup olmak üzere 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde İçel ve 17. yüzyıl maliyeden müdevver defterde Sivas sancaklarında bir cemaat görülmektedir (Halaçoğlu, 2009: 567-568). Ancak yöreden edinilen bilgiye göre köyün çukur bir alanda olması nedeniyle *Çukur* adının etnonim kaynaklı olmayıp, köyün coğrafi özelliği gereği verilen bir ad olduğu düşünülmektedir.

Çukurarkaç Mevki(s)i < *çukur+arkaç mevki+(s)i*. *Arkaç* için bk. Fitotoponimler, Meşeli Arkaç.

Çukurca Yaylası < *Çukurca yayla+sı*. Yayla Çukurca Köyü yakınında bulunmaktadır. Köyün adını coğrafi yapısı nedeniyle almış olduğu düşünüldüğünden, yaylanın köyün adına bağlı olarak adlandırıldığı tahmin edilmektedir

Çukurhisar Göleti < *çukur+hisar göl+et+i*. Gölet adını yakınında bulunduğu *Çukurhisar Köyü*’nden almıştır.

Çukurhisar Köyü (Ap.) < *çukur+hisar köy+ü*. *Çukur* adıyla bir etnonim bulunmaktadır. Bk. Çukurağıl Köyü (Syg.). Ancak yöre halkının köyün çukur bir alanda yer aldığını söylemesi nedeniyle *Çukur* adının etnonim kaynaklı olmayıp, köyün coğrafi özelliği gereği verilen bir ad olduğu düşünülmektedir.

Çukurhisar Köyü (Tpb.) < *çukur+hisar köy+ü*. Bk. Çukurhisar Köyü (Ap).

Çukurören Deresi < *çukur+ören dere+si*. Derenin adını *Çukurören Köyü*'nden aldığı düşünülmektedir.

Çukurören Köyü (Mç.) < *çukur+ören köy+ü*. Köyün eski adı *Çukurviran*'dır. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Çukurören Köyü (Mç.). *Çukur* adıyla bir etnonim bulunmaktadır. *Çukur* adıyla bir etnonim bulunmaktadır. Bk. Çukurağıl Köyü (Syg.). Ancak yöre halkının köyün çukur bir alanda yer aldığını söylemesi nedeniyle *Çukur* adının etnonim kaynaklı olmayıp, köyün coğrafi özelliği gereği verilen bir ad olduğu düşünülmektedir.

Dallıyayla Tepesi < *dal+lı+yayla tepe+si*. BTH'de *Dallu* adıyla Eğnelü-oğlu Boy'na mensup olarak görülen bir etnonim bulunmakla birlikte (Lezina-Superanskaya, 2009: 219) *Dal* adının lehçelerde (Başkurt, Kazak, Kırgız, Özbek, Tatar) "söğüt" anlamında bulunan *tal* kelimesiyle ilgili olması muhtemeldir (KTLS I, 1991: 792-793). Bununla birlikte yaylada söğüt ağacının bulunmaması sebebiyle yer adının anlamı yeterince açık değildir.

Dananinkuyu Mevki(s)i < *dana+nın+kuyu mevki+(s)i*.

Darıbükü Deresi < *darı+bük+ü dere+si*.

Darıpınarı Deresi < *darı+pınar+ı dere+si*.

Dedemkavağı Mevki(s)i < *dede+m+kavak+ı mevki+(s)i*. Mevkinin kavak ağaçları ile kaplı, üzerinde yatır bulunan bir yer olduğu düşünülmektedir.

Dedemözü Deresi < *dede+m+öz+ü dere+si*.

Değişören Köyü (Syg.) < *Değiş+ören köy+ü*. Köyün eski adının *Değiş* olabileceği düşünülmektedir. Daha sonraki dönemde köy *Değişviran* adıyla görülmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Değişören Köyü (Syg.). 16.

yüzyıl tapu tahrir defterlerinde *Değişirli* adıyla Kınık Boyu'na mensup olarak Maraş, Adana, Ayıntab, Malatya ve Birecik Sancaklarında cemaat bulunmakla birlikte (Halaçoğlu, 2009: 606-607) *Değiş* adının kaynağı tespit edilememiştir. Köye *Ören* adı, köyde bulunan ören yeri dolayısıyla verilmiştir (Bayar, 2004: 269, Seyitgazi, 1992: 104).

Delikkaya Tepesi < *delik+kaya tepe+si*.

Deliklikaya Deresi < *delik+li+kaya dere+si*.

Demircigöbeti Tepesi < *demir+ci+göbet+i tepe+si*. *Demirci* adının kaynağı bilinmemekle birlikte yöreden edinilen bilgiye göre *göbet*, yörede “suyun önüne birikmesi için çekilen set” anlamındadır.

Demirli Deresi < *Demirli dere+si*. Derenin adını yakınından aktığı *Demirli Köyü*'nden aldığı düşünülmektedir.

Dereköy Mevki(s)i < *dere+köy mevki+(s)i*. Mevkinin adını *Dereköy*'den aldığı düşünülmektedir.

Dereyalak Göleti < *dere+yalak göl+et+i*. Göletin adını yakınında bulunduğu *Dereyalak Köyü*'nden aldığı düşünülmektedir.

Derinöz Deresi < *derin+öz dere+si*.

Deveyolu Sırtı (i25) < *deve+yol+u sırt+ı*.

Deveyolu Sırtı (i25) < *deve+yol+u sırt+ı*.

Devilinindoruk Tepesi < *deve+li+nin+doruk tepe+si*. Yöre halkı, tepenin eskiden develerin otlatıldığı bir alan olması nedeniyle bu adı aldığını söylemektedir. *Devi* kelimesinin Güney-Batı Anadolu’da “deve” anlamında olması (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) bu görüşü destekler niteliktedir.

Dikilikaya Köyü (Çft.) < *dikili+kaya köy+ü*. Köyün adını köyde dikili bulunan büyük bir mermer taştan aldığı söylenmektedir (Çifteler, 1990: 55).

Dikilitaş Sırtı (i25) < *dikili+taş sırt+ı*.

Dikilitaş Sırtı (i26) < *dikili+taş sırt+ı*.

Dikilitaş Tepesi (i24) < *dikili+taş tepe+si*.

Dikilitaş Tepesi (i26) < *dikili+taş tepe+si*.

Dikmebayır Tepesi < *dikme+bayır tepe+si*. Yöre halkı tarafından sadece *Dikme* adıyla da anılan tepenin düz bir alanda bulunan dik bir tepe olduğu söylenmektedir. *Dikme*, yörede “ağaç direk, kalas” anlamındadır (DS, 2009: 1489). Bu nedenle tepenin coğrafi yapısı itibarıyla dikmeye benzetilerek bu adı aldığı düşünülebilir.

Dikmen Köyü (Çft.) < *Dikmen köy+ü*. 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde Bayındır Boyu’na mensup olarak Ankara Sancağı’nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 638). Yine Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde Ankara ve Alaiye sancaklarında Yörükân tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 329). Ancak yöre halkı tarafından ve Çifteler Kaymakamlığı tarafından hazırlanan bir kaynakta köyün adını güney tarafında bulunan *Dikmen Tepesi*’nden geldiğinin ifade edilmesi nedeniyle (Çifteler, 1990: 56) köy adının etnonim kaynaklı olmadığı düşünülmektedir. *Dikmen* için bk. Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Sözcüklerle Kurulu Yer Adları, *Dikmen Tepesi*.

Diközü Köyü (Mç.) < *diη+öz+ü*. Köyün tarihi kaynaklarda *Diηözü* şeklinde geçtiği düşünülmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Diközü Köyü (Mç.). Yöre halkı da eski adının *Dinözü* olduğunu söylemektedir. Yöreden edinilen bilgiye göre köy dere yatağı içerisinde bulunmaktadır. Köyün *öz* adını konumundan aldığı görülmektedir. *Din* kelimesinin Kütahya'da "bir şeyin en sivri ve yüksek noktası" anlamı bulunmaktadır (DS, 2009: 1500). Ancak köyün adının bu kelime ile ilgili olup olmadığı tespit edilememiştir.

Dinnencenindoruk Tepesi < (?) *Dinnence+nin+doruk tepe+si*. *Dinnence* adının kaynağı tespit edilememiştir.

Dişlikaya Sırtı < *diş+li+kaya sırt+ı*.

Doğanburnu Tepesi < *doğan+bur(u)n+u tepe+si*. *Doğan* adının doğan kuşu ile ilgili olduğu, burnun bu adı üzerinde kuş yuvalarının olması nedeniyle aldığı düşünülmektedir.

Doğançayır Köyü (Syg.) < *doğan+çayır köy+ü*. Eski adları *Arabviran* ve *Arapören* olan köy *Doğançayır* adını Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra almıştır. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Doğançayır Köyü (Syg.). Yöre halkı bölgede köye ad olabilecek çayırılık bir alanın bulunmadığını söylemektedir. Bu nedenle köye verilen bu adın, yöredeki coğrafi yapı ile alakalı olarak verilmediği, Türk ad verme geleneğine uymadığı düşünülmektedir.

Doğankaya Köyü (Odp.) < *doğan+kaya köy+ü*. Yöre halkı, köyün kayalık bir arazide olması nedeniyle *Kaya* adını almış olduğunu belirtilirken *Doğan* adının, önceki dönemde ağaçlık olan mevkinin zamanla tahrip olması sonucu kayalıkların ortaya çıkması dolayısıyla "ortaya çıkan" anlamında kullanılmış olabileceğini söylemektedir.

Doğanpınar Tepesi < *doğan+pınar tepe+si*.

Doksankırı Sırtı < *doksan+kır+ı sırt+ı*.

Dokuzağıl Deresi < *dokuz+ağıl dere+si*.

Domuzgölü Tepesi < *domuz+göl+ü tepe+si*.

Domuzkaya Tepesi < *domuz+kaya tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Domuzkaya Tepesi*, “domuzların sıkça görüldüğü kayalık tepe” anlamındadır.

Domuztarla Deresi < *domuz+tarla dere+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Domuztarla Deresi*, “domuzun sıkça görüldüğü tarladan akan dere” anlamındadır.

Domya Deresi < *Domya dere+si*. *Domya*, Yalınkaya Köyü’nün eski adıdır.

Dördüncübölge Çayırı < *dört+üncü+bölge çayır+ı*. Yöre halkı, II. Mahmud Vakfı’na ait arazilerin bölgelere ayrıldığını, bu bölgenin de ayrılan alanlardan olduğunu düşünmektedir. Ancak ifadenin şüpheli olması nedeniyle *Dördüncü* adının kaynağı konusunda kesin bir yargıda bulunulamamaktadır.

Dumanöz Mevki(s)i < *duman+öz mevki+(s)i*. Yöre halkı *Duman* adının kaynağını bilmemektedir.

Durmuşağılı Tepesi < *Durmuş+ağıl+ı tepe+si*.

Dutluca 1 Göleti < *Dutlu+ca göl+et+i*. Göletin adını yakınında bulunan *Dutluca Köyü*’nden aldığı düşünülmektedir. İki tane olması nedeniyle göletler Dutluca 1 Göleti ve Dutluca 2 Göleti olarak adlandırılmıştır.

Dutluca 2 Göleti < *Dutlu+ca göl+et+i*. Bk. Dutluca 1 Göleti.

Dutluözü Deresi < *dut+lu+öz+ü dere+si*. Derenin *Dutlu* adını yanından aktığı *Dutlu Köyü*’nden aldığı düşünülmektedir.

Dümrek Yaylası < *Dümrek yayla+sı*. Yaylanın adını yakınında bulunduğu *Dümrek Köyü*’nden aldığı düşünülmektedir.

Düzbalkan Mevki+(s)i < *düz+balkan mevki+(s)i*. Mevkinin adında bulunan *düz* kelimesinden hareketle *balkan* kelimesinin Derleme Sözlüğü’nde Burdur’da bulunan “ovacık, alçak yer” anlamında olduğu düşünülmektedir (DS, 2009: 507).

Düzenyalak Sırtı < *düzen+yalak sırt+ı*. Yöre halkından bilgi edinilememekle birlikte Derleme Sözlüğü’nde *düzen* kelimesi Denizli ve Konya’da “yüksek dağların tepesindeki düzlükler”; Isparta’da “dağların az meyilli olan yüzeyleri”; İçel’de “iki tepe arasındaki düz yerler, vadi” anlamlarındadır (DS, 2009: 1644). *Düzen* kelimesinin sözlükteki anlamlarındaki ortak nokta kelimenin “yüksek bölgelerdeki düz alan” anlamıdır. *Yalak*, Derleme Sözlüğü’nde Bursa, Kocaeli, İstanbul ve Ankara’da bulunan “küçük su birikintisi, gölcük” anlamındadır (DS, 2009: 4136-4137). Yer adında *düzen* kelimesinin “iki tepe arasındaki düzlük” anlamında olabileceği ve *yalak* kelimesinin de bu bölgedeki küçük su birikintileri nedeniyle yapılan bir adlandırma olduğu düşünülmektedir.

Eğrikuyu Deresi < *eğri+kuyu dere+si*.

Eğrioğa Deresi < *eğri+ova dere+si*.

Eğriöz Köyü (Tpb.) < *eğri+öz köy+ü*. Köyün adı tarihi kaynaklarda *Eğrice-öz* ya da *Eğri-göz* adıyla geçmektedir. Bk. Eskişehir’in Toponimik Stratigrafisi, Eğriöz Köyü (Tpb.). Köy adının “kıvrımlı akan öz, dere” anlamında olabileceği düşünülmektedir.

Eğriyol Mevki(s)i < *eğri+yol mevki+(s)i*.

Ekmekçipınar Çeşmesi < *ekmek+çi+pınar çeşme+si*.

Elçikderin Deresi < *Elçik+derin dere+si*. Yöre halkı derenin *Elçik* adını *Elcik Köyü*'nden aldığını belirtmektedir. Bu adlandırmanın ise derenin yakınında bulunan *Derin Dere*'den ayrılması amacıyla yapıldığı düşünülmektedir.

Elmadağ Tepesi < *elma+dağ tepe+si*.

Elmapınar Yaylası < *elma+pınar yayla+sı*.

Eminpınar Kışlası < *Emin+pınar kış+la+sı*.

Enliset Sırtı < *en+li+set sırt+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Enliset Sırtı*, “iki vadi arasında set biçiminde duran sırt” anlamındadır.

Erkeçağıl Tepesi < *erkeç+ağıl tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *erkeç*, yörede “hadım edilmiş erkek keçi”ye verilen addır.

Erkeçyatağı Tepesi < *erkeç+yatak+ı tepe+si*. *Erkeç* için bk. Topotoponimler, Erkeçağıl Tepesi. *Yatak* için bk. Zootoponimler, Öküzcü Yatağı.

Erten Deresi < *erten dere+si*. Derenin adını yakınından aktığı *Erten Mahallesi*'nden aldığı düşünülmektedir. Yöre halkı, *erten* kelimesinin “erken” anlamında olduğu belirtilmekte ve mahalleye erken dönemde iskan olunduğu için bu adın verildiği söylenmektedir. İleri, Alpu İlçesi Tatar göçmenleri ağzında “erten” kelimesinin “erken” anlamına geldiğini ifade etmektedir (İleri, 2009: 439).⁷¹ *Erten* kelimesi lehçelerde “sabah” anlamındadır (KTLS I, 1991: 728-729). Derleme Sözlüğü'nde ise Konya ve Tekirdağ'da olmakla birlikte kelime “sabah, güneşin doğduğu zaman” anlamını taşımaktadır (DS, 2009: 1777).

Eski Muttalip Harabeleri < *eski Muttalip harabe+ler+i*.

⁷¹ Erten Mahallesi Han İlçesi Kayı Köyü'ne bağlı olmakla birlikte cevabın alındığı kişi Tattardır.

Eski ağaçköy Yolu < *eski+ağaç+köy yol+u*. Yolu adını, yakınından geçtiği *Ağaçköy Mahallesi*'nden aldığı düşünülmektedir.

Eskiavdan Sırtı < *eski+avdan sırt+ı*. Sırtın *Avdan* adını, yakınında bulunduğu *Avdan Köyü*'nden aldığı tahmin edilmektedir.

Eskiavdan Tepesi < *eski+avdan tepe+si*. Sırtın *Avdan* adını, *Avdan Köyü*'nden aldığı düşünülmektedir.

Eskibostanlar Çiftliği < *eski+bostan+lar çiftlik+i*. Çiftliğin adını, yanında yer aldığı *Bostanlar Çiftliği*'nden aldığı düşünülmektedir.

Eskiibrimyayla Mevki(s)i < *eski+ibrim+yayla mevki+(s)i*. Mevkinin adını, yakınında bulunan *İbrim Yaylası*'ndan aldığı düşünülmektedir.

Eskikınık Mevki(s)i < *eski+Kınık mevki+(s)i*. Mevki adını, yakınında bulunduğu *Kınık Köyü*'nden almış olmalıdır.

Eskikışla Deresi < *eski+kış+la dere+si*.

Eskiköy Yeri < *eski+köy yer+i*.

Eskiören Deresi < *eski+ören dere+si*.

Eskiören Mevki(s)i < *eski+ören mevki+(s)i*.

Eskiören Sırtı < *eski+ören sırt+ı*.

Eskişehir İli < *eski+şehir il+i*. *Eskişehir* adı ile ilgili genel kanı, bu adın yöredeki tarihi kalıntılar ya da bölgenin tarihinin çok eskiye dayanması nedeniyle verildiğidir. Söylentilere göre şehir, Selçuklular tarafından fethedilmesi sonrası, bölgedeki Dorylaion kalıntılarına bakılarak *Eskişehir* adını almıştır. Bir diğer

söylenti ise, Osman Bey'in şehir tarihinin çok eski olması dolayısıyla bölgeye *Eskişehir* adını verdiği'dir (Sarıkoyuncu, 2002: 1, İşcan, 2006: 7).

Eşkiyayatağı Tepesi < *eşkiya+yat-ak+ı tepe+si*.

Evcnehöyük Mevki(s)i < *ev+ce+höyük mevki+(s)i*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Evcnehöyük Mevkisi*, “üzerinde ev biçiminde höyük bulunan mevki” anlamındadır.

Evcikdüz Sırtı < *ev+cik+düz sırt+ı*. *Evcikdüz* adının “küçük bir ev yapılabilecek kadar bir düzlük” anlamında kullanılmış olabileceği düşünülmektedir.

Fındıklarözü Deresi < *findık+lar+öz+ü dere+si*.

Gavuroğluçukuru Tepesi < *gavur+oğul+u+çukur+u tepe+si*.

Gavurpınar Tepesi < *gavur+pınar tepe+si*. Tepenin adını, yakınında bulunan *Gavur Çeşmesi*'nden aldığı düşünülmektedir.

Gavurunağıl Deresi < *gavur+un+ağıl dere+si*.

Gecekpınarı Deresi < *Gecek+pınar+ı dere+si*. Doğru, Kanuni dönemine ait olduğunu düşündüğü (Doğru,1997; 6) 453 numaralı tapu tahrir defterinde (BOA. TD. nr: 453, 154A) Yunus Emre Köyü'nde *Gecekpınarı* adıyla bir zaviye olduğunu söylemektedir (Doğru, 1997: 109). Ancak zaviye adının da toponim kaynaklı olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle dere de bu bölümde değerlendirilmiştir.

Gediktarla Sırtı < *gedik+tarla sırt+ı*. *Gedik* için bk. Fitotoponimler, Meşe Gediği.

Gedikyayla Tepesi < *gedik+yayla tepe+si*. *Gedik* için bk. Fitotoponimler, Meşe Gediği.

Gembükü Tepesi < *gem+bük+ü tepe+si*. *Bük*, yörede “bahçe” anlamında da kullanılmakla birlikte (bk. Ayvacıkbükü Deresi) yöreden edinilen bilgiye göre burada “Sakarya Nehri kıyısında pirinç ekilebilen alan” anlamındadır. *Gem* kelimesinin Türkçe Sözlük’te “atı yönlendirmek için ağzına takılan demir araç” (TS, 2005: 744-745); Derleme Sözlüğü’nde yörede bulunmamakla birlikte “döven”; “ekin demetlerini bağlamaya yarayan uzun buğday sapı”; “harman yeri”; “kuvvet”; “yokuş aşağı inen kağı arabalarının hızını azaltmak için tekerinin önüne konan ağaç”; “bayat”; “insan ve hayvanlarda alt ve üst dudağın birleştiği yerde meydana gelen çatlak, yara” (DS, 2009: 1985) anlamları bulunmaktadır. Tarama Sözlüğü’nde de *gem*, “döven”e verilen addır. *Gem* kelimesinin *kum* kelimesinden dönüşmüş olup “kumlu bük” anlamında bir yer adı olması da muhtemel olabileceği gibi yine kelime “ekilmeyen, tarım yapılmayan arazi” anlamındaki *gen* sözcüğünden de gelmiş olabilir.

Genkuyu Mevki(s)i < *gen+kuyu mevki+(s)i*. Yöreden edinilen bilgiye göre *gen*, yörede” tarım yapılmayan, otlak olarak bırakılmış alan”a verilen addır. *Genkuyu*,” tarım yapılmayan otlak alanda hayvanların sulanması amacıyla açılan kuyu” anlamındadır.

Gerenli Düzü < *Gerenli düz+ü*. *Geren* kelimesinin yörede “verimsiz, tuzlu, çorak toprak” anlamı olmakla birlikte (DS, 2009; 1998) düzün adını yakınında bulunduğu *Gerenli Köyü*’nden aldığı düşünülmektedir. Kelimenin yöredeki anlamıyla bir sıfat olarak kullanılması durumunda Geren Düz olması gereklidir.

Gerenli Köyü (Sv.) < *Gerenli köy+ü*. *Geren* kelimesi Derleme Sözlüğü’nde “çorak, tuzlu, verimsiz toprak” anlamında olmakla birlikte (DS, 2009: 1998) yöre halkı tarafından farklı iki açıklama yapılmaktadır. Bunlardan ilki yörenin çok

geven dikeninin çok olduğu bir alanda olması nedeniyle *Gevenli* adını aldığı, bu adın zamanla *Gerenli* haline geldiğidir. Yapılan ikinci açıklama ise Bulgaristan'ın Şumnu Kasabası *Gerenli Köyü*'nden gelenlerin kurdukları köye geldikleri köyün adını vermiş olduklarıdır. Bu açıklamanın daha uygun olabileceği düşünülerek köy toponim başlığı altında verilmiştir.

Germekaya Tepesi < *germe+kaya tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Germekaya*, “iki köy arasında gerilmiş bir biçimde duran kaya” anlamındadır.

Geyikkonağı Sırtı < *geyik+konak+ı sırt+ı*. *Konak* kelimesinin “geyiklerin yattığı, dinlendiği yer” anlamında kullanılan bir kelime olduğu düşünülmektedir.

*Gıdışındamı Mevki(s)i < *Gıdış+ın+dam+ı mevki+(s)i*. Yöre halkı tarafından *Gıdışındamı Mevki(s)i* denilmekle birlikte haritada *Tımışındamı Mevki(s)i* adıyla geçmektedir. Yöre halkından edinilen bilgiye göre *Gıdış*, mevkide damı bulunan şahsın lakabıdır.

Göcenoluk Köyü (Syg.) < *göcen+oluk köy+ü*. Köy, 1928 tarihli *Köylerimiz* adlı kaynakta “Göçenoluk” adıyla görülmektedir (Dahiliye Vekâleti, 1928: 285). İçişleri Bakanlığı'na ait kaynaklarda da köyün eski adı *Göçenoluk* olarak geçmekle birlikte (İçişleri Bakanlığı, 1971: 363, İçişleri Bakanlığı 1978: 337, İçişleri Bakanlığı, 1986: 335) tarihi kaynaklarda köyün *Göcenoluk* adıyla da yer aldığı söylenmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Göcenoluk Köyü (Syg.). Seyitgazi Kaymakamlığı'na ait bir kaynakta köyün adını kurulduğu *Göcen Mevki(s)i*'nden aldığı belirtilmektedir (Seyitgazi, 1992: 105). Yöre halkı ise *göcen* kelimesinin tavşan yavrusu anlamına geldiğini, köyde bulunan çeşmenin oluşuna tavşan yavrusu sonucu köyün bu adı aldığını söylemektedir.

Göçük Sırtı < *Göçük sırt+ı*. Yöre halkı, sırtın adını üzerinde bulunan *Göçük Kilisesi*'nden aldığını söylemektedir.

*Göçebe Deresi < *Göçebe dere+si*. Yöre halkı tarafından *Göçebe Deresi* şeklinde söylenmekle birlikte haritada *Göçebenin Deresi* biçiminde geçmektedir. Yöre halkı adın kaynağını bilmemektedir. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde *Göçebe* adıyla “Mihaliççık Kazası”na bağlı bir köy bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 166/121: 97). Derenin de bugün Mihaliççık İlçesi sınırları içerisinde olması nedeniyle emin olmamakla birlikte, adını bu köyden almış olabileceği düşünülmektedir.

Gökarkaç Mevki(s)i < *gök+arkaç mevki+(s)i*. *Arkaç* için bk. Fitotoponimler, Meşeli Arkaç.

Gökbahçe Köyü (Syg.) < *gök+bahçe köy+ü*.

Gökçekaya Barajı < *gök+çe+kaya baraj+ı*. Baraj adını yakınında bulunan *Gökçekaya Köyü*’nden almıştır.

Gökçekaya Köyü (Ap.) < *gök+çe+kaya köy+ü*.

Gökçekısıık Köyü (Tpb.) < *gök+çe+kısıık köy+ü*. *Kısıık* Derleme Sözlüğü’nde yörede “iki dağ arasındaki dar geçit, boğaz” anlamındadır (DS, 2009: 2841-2842). Yöre halkı, köyün göklük, yeşillik, sık ağaçlık bir alan olduğu için bu adla adlandırıldığını söylemektedir.

Gökçekuyu Köyü (Hn.) < *gök+çe+kuyu köy+ü*.

Gökçeyayla Köyü (Hn.) < *gök+çe+yayla köy+ü*. Yöreden edinilen bilgiye göre ormanlık arazi içerisinde bir yayla üzerinde kurulu olan köyün bu adı coğrafi yapısı sebebiyle aldığı düşünülmektedir.

Gökçukur Deresi < *gök+çukur dere+si*.

Gökçukur Pınarları < *gök+çukur pınar+lar+ı*.

Gökdere Köyü (Tpb.) < *gök+dere köy+ü*.

*Gökgölboğazı Deresi < *gök+göl+boğaz+ı dere+si*. Yöre halkı tarafından *Gökgölboğazı Deresi* denilmekle birlikte haritada *Gökgölboğazı Deresi* şeklinde geçmektedir. Yöre halkından edinilen bilgiye göre *Gökgölboğazı Deresi*, “üzerinde bulunduğu killi toprak sebebiyle gök renkli olan gölün bulunduğu boğazdan akan dere” anlamındadır.

Gökgölet Deresi < *gök+göl+et dere+si*.

Gökpınar Deresi < *gök+pınar dere+si*.

Gökpınar Sırtı < *gök+pınar sırt+ı*.

Göktaş Deresi < *gök+taş dere+si*.

Göktaş Tepesi < *gök+taş tepe+si*.

Göktepe Köyü (Sv.) < *gök+tepe köy+ü*. Yöre halkı, köyün adını üzerine kurulduğu tepeden aldığını, toprak renginin yeşil olması nedeniyle gök adıyla adlandırıldığını söylemektedir.

Gökyatak Tepesi < *gök+yat-ak tepe+si*.

Gökyol Sırtı < *gök+yol sırt+ı*.

Gölalan Deresi < *göl+alan dere+si*.

Gölalan Yaylası < *göl+alan yayla+ı*.

Gölalanı Mevki(s)i < *göl+alan+ı mevki+(s)i*.

Gölbaşı Yaylası < *göl+baş+ı yayla+ı*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Gölbaşı* adıyla Köstendil Sancağı'nda Yörükân tâifesinden bir cemaat bulunmakla birlikte (Türkay, 1979: 379) yöreden edinilen bilgiye göre yaylanın olduğu alanda göl bulunmaktadır.

Gölcükyolu Sırtı < *göl+cük+yol+u sırt+ı*. Yöre halkı eski dönemde bölgede özellikle kış aylarında küçük, doğal su birikintilerinin olduğunu, yolun bu su birikintilerinin olduğu bölgeden geçmesi nedeniyle bu adı aldığını söylemektedir.

Göllüce Tepesi < *Göllüce tepe+ı*. Yöre halkı, tepenin adını üzerinde bulunan çiftlikten aldığını söylemektedir.

Gönağıl Deresi < *gön+ağıl dere+ı*. Yöre halkı tarafından *gön* kelimesinin kaynağı bilinmemekle birlikte Türkçe Sözlük'te "işlenmiş deri, kösele, hayvan derisi" (TS, 2005: 776), Derleme Sözlüğü'nde "hayvan derisi, kösele" ve sadece Çanakkale'de olmak üzere "harmanda kullanılan büyük kalbur ve develerin yediği ve kitre de denilen bir çeşit zambak yapılı dikenli bir bitki" (DS, 2009: 2151, 2152) anlamındadır. Ancak sözlükte geçen yerler arasında Eskişehir bölgesi bulunmaması nedeniyle kelimenin anlamı hakkında yorum yapılamamaktadır.

Göncağıl Yaylası < (?) *Gönc+ağıl yayla+ı*. Yöre halkı, *Gönc* adının yaylanın üzerinde ağılı bulunan şahsın lakabı olabileceğini düşünmektedir. Ancak görüş şüphelidir.

Göyemalan Çeşmesi < *göyem+alan çeşme+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre *göyem*, bir tür sinektir. *Göyemalan Çeşmesi*, "göyemin çok olduğu alanda bulunan çeşme" anlamındadır.

Gözbaşı Burnu < *göz+baş+ı bur(u)n+ı*.

Gözbaşı Pınarları < *göz+baş+ı pınar+lar+ı*.

Gücükbel Deresi < *gücük+bel dere+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *gücük* kelimesi yörede “kısa, küçük, güdük” anlamında kullanılmaktadır.

Gücükbel Tepesi < *gücük+bel tepe+si*. Bk. Topotoponimler, Gücükbel Deresi.

Gücükburun Sırtı < *gücük+burun sırt+ı*. *Gücük* için bk. Topotoponimler, Gücükbel Deresi.

Gücükburun Tepesi < *gücük+burun tepe+si*. *Gücük* için bk. Topotoponimler, Gücükbel Deresi.

Gülçayır Köyü (Sv.) < *gül+çayır köy+ü*.

Gülpınar Deresi < *gül+pınar dere+si*.

Gülpınar Köyü (Odp.) < *gül+pınar köy+ü*.

Gümüşbel Köyü (Syg.) < *gümüş+bel köy+ü*. Yöreden edinilen bilgiye göre köy bir bel üzerindedir. Köydeki evlerin damları kiremit yerine toprakla sıvanmakta, bu toprakta boraks madeni bulunması nedeniyle, güneş vurduğu zaman damlar gümüş gibi parlamaktadır. Bu görünüşünden dolayı köye “gümüş gibi parlayan bel” anlamında *Gümüşbel* adı verildiği söylenmektedir.

Gümüşini Sırtı < *gümüş+in+i sırt+ı*.

Gümüşkonak Köyü (Gn.) < *gümüş+konak köy+ü*.

Gümüştepe Sırtı < *gümüş+tepe sırt+ı*.

Gündüzler Yaylası < Gündüzler yayla+sı. Yaylanın adını yakınında yer aldığı *Gündüzler Köyü*’nden aldığı düşünülmektedir.

Güneli Köyü (Ap.) < *gün+el+i köy+ü*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre köye çok güneş alması sebebiyle “gün ili, çok güneş alan yer” anlamında *Güneli* adı verilmiştir. Derleme Sözlüğü’nde de kelime Rize’de olmakla birlikte “çok güneş alan yer” anlamındadır (DS, 2009: 2227).

Gürkaynak Tepesi < *gür+kaynak tepe+si*. Kaynak için bk. Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Sözcüklerle Kurulu Yer Adları, Kaynaklar Deresi

Gürleyik Köyü (Mç.) < *Gürleyik köy+ü*. Yöre halkı, köyün adını köyde bulunan *Gürleyik Çayı*’ndan aldığını, çayın ise çok gür akması nedeniyle bu adla adlandırıldığını söylemektedir.

Güroluk Köyü (Ap.) < *gür+oluk köy+ü*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre köyün adı “gür akan çeşme” anlamındadır.

Hacıhasanhöyüğü Mevki(s)i < *hacı Hasan+höyük+ü mevki+(s)i*.

Hacıyahyanınağılı Deresi < *hacı Yahya+nın+ağıl+ı dere+si*.

Halıköy Deresi < *halı+köy dere+si*. Yöre halkından bilgi edinilememesi nedeniyle *Halı* adının kaynağı tespit edilememiştir.

Halilbağı köyü (Bo.) < *Halil+bağ+ı köy+ü*. BTH’de yöresi belli olmamakla birlikte *Halil* adıyla bir Teke ve Mücevür Boyu’na mensup olarak görülen bir etnonim bulunmaktadır (Lezina-Superanskaya, 2009: 267). Yöre halkı ise *Halil* adının köyü kuran şahsın adı olduğunu söylemektedir.

Hamam Karahisar Köyü (Sv.) < *hamam+kara+hisar köy+ü*. Köyün eski adı *Karahisar*'dır. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Hamam Karahisar Köyü (Sv.). Köyün *Hamam* adını köyde bulunan hamam dolayısıyla aldığı bilinmektedir. 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde *Karahisar Yörükleri* adıyla Döğer Boyu'na mensup olarak Karaman Vilayetinde (Halaçoğlu, 2009: 352), *Karahisar* adıyla Çorum Sancağı'nda (Halaçoğlu, 2009: 1303) bir cemaat bulunmaktadır. Ancak yöre halkı tarafından köyde bir hisar bulunduğunun söylenmesi nedeniyle, emin olmakla birlikte köy adının etnonim kaynaklı olmayıp, "kara" ve "hisar" kelimelerinden oluşan bir toponim olduğu düşünülmektedir.

Hamamdere Tepesi < *hamam+dere tepe+si*.

Hamamözü Deresi < *hamam+öz+ü dere+si*.

Hanımınburun Sırtı < *hanım+ın+burun sırt+ı*.

Hanifekonağı Tepesi < *Hanife+konağ+ı tepe+si*. Yöre halkı, tepenin adını *Hanife* adlı şahsın konağından aldığını söylemektedir.

Hanyeri Sırtı < *han+yer+i sırt+ı*.

Harmanbeleni Tepesi < *harman+belen+i tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *belen* "yüksek, dağlık arazi içinde kalan düz bölge" anlamındadır. Bu belen üzerinde harman kaldırma işleminin yapıldığı söylenmektedir.

Harmankaya Sırtı < *harman+kaya sırt+ı*.

Harput Deresi < *Harput dere+si*. Derenin adını, yakınında bulunan *Harput Ağılı*'ndan aldığı düşünülmektedir.

Hasırcıhamam Ilıcası < *hasır+cı+hamam ılıca+sı*.

Hateminkuyu Pınarı < *Hatem+in+kuyu pınar+ı*. Yörede *Hateminkuyu Pınarı* denilmekle birlikte haritada *Hatemlikuyu Pınarı* olarak geçmektedir. Yöre halkı *Hatem* adının kuyu sahibinin lakabı olduğunu düşünmektedir.

Hatipağılsivrisi Sırtı < *hatip+ağıl+sivri+si sırt+ı*. Sırt adını tepenin sivri, uç kısmında bulunan ağıldan almıştır.

Havuzlupınar Mevki(s)i < *havuz+lu+pınar mevki+(s)i*. Mevkinin, yakınında bulunan pınarın havuzlu olması nedeniyle bu şekilde adlandırıldığı düşünülmektedir.

Haydardoruğu Tepesi < *Haydar+doruk+u tepe+si*.

Haydarkavağı Yaylası < *Haydar+kavak+ı yayla+sı*. 1930-1931 yılına ait bir kaynakta Sivrihisar'a bağlı olarak *Haydarkavağı* adında bir köy bulunmaktadır (Faruk Şükrü, 1930-1931: 88). Yayla ise bugün Sivrihisar İlçe sınırları içerisinde yer almaktadır. Bu nedenle yaylanın bu köyün yaylası olabileceği ve adını köyden almış olabileceği düşünülmektedir.

Hekim Bayırı < *hekim bayır+ı*. Bayırın adını yakınında bulunan *Hekimdağ Bucağı*'ndan aldığı düşünülmektedir.

Hekimdağ Bucağı < *hekim+dağ+(ı) bucak+ı*. Yöre halkı bucağın eski adının *Taşköprü* olduğunu, Eskişehir'in Yunan işgali altında bulunduğu sırada bir doktorun bu bölgeye gelerek çiçek ve bitki toplayıp ilaçlar yaptığını, bu olaydan hareketle adının *Hekimdağ*'a çevrildiğini söylemektedir.

Helvaçayırı Mevki(s)i < *helva+çayır+ı mevki+(s)i*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre *Helvaçayırı Mevkisi*, “yumuşak bir toprağa sahip olan, çayırlığın bulunduğu mevki” anlamındadır.

Hisarönü Deresi < *hisar+ön+ü dere+si*.

Hocatarla Sırtı < *hoca+tarla sırt+ı*.

Holanta Yolu < *Holanta yol+u*. *Holanta*, Kayakent Köyü'nün eski adıdır. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Kayakent Köyü (Gn.). Yöre halkı, *holanta* kelimesinin “çukur” anlamında olduğunu söylemektedir.

*Hotcuğunarkaç Tepesi < *Hotcuk+un+arkaç tepe+si*. Yörede *Hotcuğunarkaç Tepesi* denilmekle birlikte haritada *Hatcuğunarkaç Tepesi* şeklinde geçmektedir. Yöreden edinilen bilgiye göre *Hotcuk*, tepe üzerinde arkacı bulunan şahsın lakabıdır. *Arkaç* için bk. Fitotoponimler, Meşeli Arkaç.

Hüseyineyreği Sırtı < *Hüseyin+eyrek+i sırt+ı*. *Eyrek*, yörede “hayvanların yazın toplanıp dinlendikleri yer” anlamındadır (DS, 2009; 1825-1826).

Ilıca Deresi < *ılıca dere*. Dere Aşağı ve Yukarı Ilıca köylerinin yakınında akmaktadır. Bu nedenle derenin adını, bugün Aşağı ve Yukarı Ilıca olmak üzere ikiye ayrılmış olan *Ilıca Köyü*'nden aldığı düşünülmektedir.

Ilıca Kırısı < *ılıca kır+ı*. Kırın adını, yanında bulunduğu, Ilıcabaşı Köyü'ne de ad olduğu belirtilen *Ilıcabaşı* kaynağından aldığı düşünülmektedir.

Ilıcabaşı Köyü (Çft.) < *ılıca+baş+ı köy+ü*. Köy adını, köyde bulunan *Ilıcabaşı* kaynağından almıştır (Çifteler, 1990: 59).

Ilıkkuyu Mevki(s)i < *ılık+kuyu mevki+(s)i*.

Ilıksular Pınarı < *ılık+su+lar pınar+ı*.

Islakbağ Çeşmesi < *ıslak+bağ çeşme+si*.

İşıkören Köyü (Ap.) < *ışık+ören köy+ü*. Yöre halkı tarafından bilinmemesi nedeniyle *İşık* adının kaynağı tespit edilememiştir. Köy *Ören* adını ise köyde bulunan ören yerinden almıştır.

İdrisyayla Köyü (Syg.) < *İdris+yayla köy+ü*. Yöre halkı *İdris* adının köyü kuran kişinin adı olduğunu söylemektedir.

İğdedibi Deresi < *iğde+dip+i dere+si*.

İğdeliasar Tepesi < *iğde+li+asar tepe+si*. Asar için bk. Topotoponimler, Asarbaşı Tepesi.

İğdelikuyu Mevki(s)i < *iğde+li+kuyu mevki+(s)i*.

İhsaniye Çayırılığı Sulama Kanalı < *İhsaniye çayır+lık+ı sulama kanal+ı*. *İhsaniye*, sulama kanalı civarındaki *Ilıcabaşı Köyü*'nün eski adıdır.

İkikuyu Deresi < *iki+kuyu dere+si*.

İkipınar Deresi < *iki+pınar dere+si*. Derenin adını yanından geçtiği *İkipınar Köyü*'nden aldığı düşünülmektedir.

İkipınar Köyü (Bo.) < *iki+pınar köy+ü*.

İkipınar Yaylası < *iki+pınar yayla+sı*. Yaylanın adını yakınında bulunan *İkipınar Köyü*'nden aldığı düşünülmektedir.

İkitarlakulağı Tepesi < *iki+tarla+kulak+ı tepe+si*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre *İkitarlakulağı Tepesi*, “iki tarlanın kulak yani uç kısmında bulunan tepe” anlamındadır.

İkizkuyu Mevki(s)i < *ikiz+kuyu mevki+(s)i*.

İkizoluk Köyü (Syg.) < *ikiz+oluk köy+ü*. Seyitgazi Kaymakamlığı'na hazırlanan bir kitapta köy adının köyde bulunan iki çeşmeden geldiği söylenirken (Seyitgazi, 1992: 106) Kökel, köyün adını bugün harap şeklindeki iki su oluğu bulunan değirmenden aldığını söylemektedir (Kökel, 2004: 19).

İlören Çiftliği < *il+ören çiftlik+i*. Çiftlik adını civarda bulunan *İlören Köyü*'nden almıştır.

İlören Köyü (Sv.) < *İl+ören köy+ü*. Köy tarihi kaynaklarda *İlikviran* adıyla geçmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, İlören Köyü (Sv.). *İlik* kelimesinin yörede “düşme”; Sivas'da “yaka”; Bursa ve Kocaeli'de “temiz”; Giresun'da “söz götürüp getiren”; Bursa'da “-den başlayarak, -den sonra, -den beri” ve Rize'de “Kabak ve fasulyelerin uzayan kısımları” anlamları bulunmakla birlikte (DS, 2009: 2524) *İlik* adının kaynağı tespit edilememiştir.

İlörenbent Düzü < *ilören+bent düz+ü*. Düz adını yakınında bulunan *İlören Köyü*'nden almıştır. *Bent*, “akan suyun önüne su biriktirmek için yapılan set, büğüt” anlamındadır (TS, 2005: 244).

İmişehir Köyü (Odp.) < *imi+şehir köy+ü*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre *İmi* adlı bir nine, eski yeri farklı olan köyden ayrılıp köyün şimdiki yerine yerleşmiştir. Bir süre sonra köy halkı da ninenin arkasından gitmiş ve köy kurulmuştur. Köye “İmi'nin şehri” anlamında *İmişehir* adı verilmiştir. Ancak görüş şüphelidir.

İnağzı Sırtı < *in+ağ(ı)z+ı sırt+ı*.

İnarkaç Tepesi < *in+arkaç tepe+si*. *Arkaç* için bk. Fitotoponimler, Meşeli Arkaç.

İncebel Deresi < *ince+bel dere+si*. Dere adını yanından aktığı *İncebel*'den almıştır.

İnceöz Tepesi < *ince+öz tepe+si*.

İnceyatak Tepesi < *ince+yat-ak tepe+si*.

İnönü Deresi < *in+ön+ü dere+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *İnönü Deresi*, “küçük inlerin olduğu alanın önünden akan dere” anlamındadır.

İnönü İlçesi < *in+önü ilçe+si*. İlçenin bu adı, ilçede bulunan mağaralardan aldığı bilinmektedir (Ziya, 2008: 176, Birgül-Çanaklı, 2008: 176).

İnüstü Tepesi (i25) < *in+üst+ü tepe+si*.

İnüstü Tepesi (j27) < *in+üst+ü tepe+si*.

İskankuyu Köyü (Hn.) < *iskan+kuyu köy+ü*. Yöre halkı köyün adını bugün köyde bulunan *İskankuyu*'dan aldığını söylemektedir.

İsmullahkonağı Mevki(s)i < *İsmullah+konak+ı mevki+(s)i*. Yöreden edinilen bilgiye göre mevki üzerinde, mevkinin bulunduğu İkizoluk köyünün kurucuları arasında yer alan *İsmullah Çavuş* adındaki zengin bir şahsın, bugün kalıntı halindeki konağı bulunmaktadır.

İstiklalbağı Köyü (Sv.) < *istiklal+bağ+ı köy+ü*. Köyün eski adları İsrailbağı ve Silibağ'dır. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, İstiklalbağı Köyü (Sv.). Köyün *İstiklalbağı* adını alış tarihi tespit edilememiştir. Bu nedenle kesin bir ifade kullanılamamakla birlikte köye bu adın Kurtuluş Savaşı sırasında ya da zafer sonrası verilmiş olabileceği düşünülmektedir.

Kacarağıl Sırtı < *Kacar+ağıl sırtı*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Kacar*, sırt üzerinde ağılı bulunan şahsın lakabıdır.

Kadıkıran Sırtı < *kadı+kıran sırt+ı*. Kıran için bk. Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Sözcüklerle Kurulu Yer Adları, Kıran Sırtı.

Kadıkuyusu Köyü (Çft.) < *kadı+kuyu+su köy+ü*. Yöre halkı, köyün adını kuruluşunda bulunan bir kadı tarafından kazılan kuyudan aldığını söylerken, Çifteler Kaymakamlığı tarafından hazırlanan kaynakta köyün, kuruluşunda dul bir kadının kazdırdığı kuyudan dolayı *Kadıkuyusu* adını aldığı, bu adın zamanla *Kadıkuyusu* şekline geldiği söylenmektedir (Çifteler, 1990: 59).

Kadıncıkçayı Deresi < *Kadın+cık+çayı dere+si*. Derenin *Kadıncık* adını yakınında bulunan *Kadıncık Köyü*'nden aldığı düşünülmektedir.

Kadınağıl Yeri < *kadı+nın+ağıl yer+i*.

Kadıotluğu Tepesi < *kadı+ot+luk+u tepe+si*.

*Kağnıcıkonağı Deresi < *kağnı+cı+konak+ı dere+si*. Yöre halkı tarafından *Kağnıcıkonağı Deresi* denilmekle birlikte haritada *Kayıncıkonağı Deresi* şeklinde geçmektedir. Yöre halkı, derenin geçtiği bölgede hayvan kışlalarının bulunduğunu söylemektedir. Bu nedenle bölgenin kağnı arabalarının konakladığı bir alan olduğu, hayvanların dinlendirilmesi amacıyla kullanılmış olabileceği düşünülmektedir.

*Kağnıcıkonağı Yaylası < *kağnı+cı+konak+ı yayla+sı*. Bk. Kağnıcıkonağı Deresi.

Kahraman Tepesi < *kahraman tepe+si*. Kahramantekkesi Mezarlığı'nın yanında yer alan tepenin adını, *Kahraman Tekkesi*'nden aldığı düşünülmektedir.

Kaldırım Köyü (Sv.) < *Kaldırım köy+ü*. Yöre halkı, köyün adının *Kaldırım* adlı bir mevkiden aldığı ifade etmektedir.

Kalkanlı Köyü (Odp.) < *Kalkanlı köy+ü*. Osmanlı dönemine ait bir belgede köyün Eskişehir Kazası *Kalkanlar* adlı mahalde kurulduğu söylenmektedir (Canarlanlar, 2011: 23). Bu durum köyün adını kurulduğu mevkiden aldığını göstermektedir.

Kamalıkoru Sırtı < *Kamalı+koru sırt+ı*. Yöre halkı, *Kamalı* adının koruluğun sahibinin lakabı olduğunu söylemektedir. BBK'de⁷² *Kama Eğrelti* adıyla bir bitki bulunmakla birlikte (Akalın, 1953; 391) yöre halkı tarafından *Kamalı* adının böyle bir otlarla ilgili olmadığını söylenmesi nedeniyle *Kamalı* adı, yöre halkının verdiği bilgi doğrultusunda aktarılmıştır. *Koru*, “küçük, bakımlı orman” anlamındadır (TS, 2005: 1219).

Kamışağılı Mevki(s)i < *kamış+ağıl+ı mevki+(s)i*.

Kamışözü Deresi < *kamış+öz+ü dere+si*.

Kanlıçayır Mevki(s)i < *kan+lı+çayır mevki+(s)i*.

Kanlıçayır Sulama Kanalı < *kan+lı+çayır sulama kanal+ı*.

Kanlıgöl Deresi < *kan+lı+göl dere+si*.

Kanlıpınar Göleti < *Kanlıpınar göl+et+i*. Gölet adını yakınında bulunan *Kanlıpınar Köyü*'nden almıştır.

⁷² Büyük Bitkiler Kılavuzu.

Kanlıpınar Köyü (Odp.) < *kan+lı+pınar köy+ü*. Yöre halkı, köyün Kurtuluş Savaşı sırasında pınarın olduğu alanda çok fazla şehit verildiği için bu adı aldığını söylemektedir. Ancak köyün *Kanıpınar* adıyla Kurtuluş Savaşı öncesi bulunması nedeniyle bu, mümkün görülmemektedir. Bunun ötesinde 1307 (1892) tarihli bir belgede köyün *Sultaniye* adıyla, Ruscuk Muhacirleri tarafından, *Kanlıpınar* adlı mahalde kurulduğunun söylenmesi nedeniyle (Önder-Kırlı, 2005: 407) köyün adını kurulduğu mevkiden aldığı düşünülmektedir. Ayrıca yörede pınarların şehit kanları sebebiyle kırmızı aktığı söylenmektedir. Bu ifadeden köyün pınarlarından akan suyun coğrafik bir sebeple kırmızı renkte aktığı düşünülmekte ve mevkinin adını bu sebepten almış olabileceği tahmin edilmektedir.

Kanlısuat Sırtı < *kan+lı+suat sırt+ı*. *Suat*, yörede “suwat, küçük ve büyük baş hayvanların sulandığı, otlatıldığı, geniş, sulak yer” anlamındadır.

Kapaklı Dere < *kapak+lı dere*. Derenin adını, yakınında bulunan *Kapalıca Tepe*’den aldığı düşünülmektedir.

Kapıkaya Köyü (Src.) < *kapı+kaya köy+ü*. Yöre halkı, köyün üst kısmındaki dağlık bölgede “kapı” olarak adlandırılan, kapıya benzer bir geçit yeri bulunduğunu ve köyün adını bu coğrafik yapıdan aldığını söylemektedir.

Kapıkaya Yaylası < *kapı+kaya yayla+sı*. Yaylanın adı yakınında bulunan *Kapıkaya Köyü* ile ilgilidir.

Kapılıbük Yaylası < *kapı+lı+bük yayla+sı*. *Bük* için bk. Ayvacıkbükü Deresi.

Karaağaçdereleri Mevki(s)i < *kara+ağaç+dere+ler+i mevki+(s)i*.

Karaağaçyayla Mevki(s)i < *kara+ağaç+yayla mevki+(s)i*.

Karaağıl Çeşmesi < *kara+ağıl çeşme+si*.

Karaalan Köyü (Odp.) < *kara+alan köy+ü*.

Karaalanbayırı < *Karaalan bayır+ı*. Bayır adını, yakınında bulunan *Karaalan Köyü*'nden almış olmalıdır.

Karabayır Tepeleri < *kara+bayır tepe+ler+i*.

Karabayır Tepesi (i26) < *kara+bayır tepe+si*.

Karabayır Tepesi (i27) < *kara+bayır tepe+si*.

Karabayır Tepesi (i27) < *kara+bayır tepe+si*.

Karabayır Tepesi (j27) < *kara+bayır tepe+si*.

Karabayırlar Tepesi < *kara+bayır+lar tepe+si*.

Karaburun Tepesi (i25) < *kara+burun tepe+si*.

Karaburun Tepesi (j25) < *kara+burun tepe+si*.

Karacahüyük Köyü (Odp.) < *karaca+hüyük köy+ü*. Köyde bir höyük bulunmaktadır.

Karacakaya Köyü (Sv.) < *Karaca+kaya köy+ü*. Özalp, köyde bulunan dağın karaca olması ve Dümrek'de meftun Karacapaşa tarafından kurulması nedeniyle köye bu adın verildiğini söylemektedir (Özalp, 1960: 21). Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde ise *Karacakaya* adıyla Çorum Sancağı'nda Yörükân tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 463). Yöre halkı ise köyün adını yanında bulunan kayalıklardan aldığını düşünmektedir. *Karacakaya* adının

coğrafi yapı itibarıyla bir köye ad olarak verilebilme ihtimalinin yüksek olduğu düşünülerek köyün adı yöre halkının ifadesi doğrultusunda değerlendirilmiştir.

Karacakor Deresi < *karaca+kor dere+si*. *Kor* kelimesi Türkçe Sözlük'te "kırmızı" anlamındadır (TS, 2005: 1216). Ancak yöre halkı derenin suyunun ya da üzerinden geçtiği toprağın renginin kırmızı olmadığını söylemektedir. Bu nedenle kelimenin *kırmızı* anlamında kullanılmadığı düşünülmektedir. Bunun ötesinde *kor* kelimesinin Derleme Sözlüğü'nde Erzurum ve çevresinde "dere" anlamı bulunmaktadır (DS, 2009: 2923). *Kor* adının bir dereye ad olması nedeniyle kelimenin eski dönemde "dere" anlamında kullanıldığı, bu anlamının unutulması sonucu üzerine bir de *dere* kelimesinin eklendiği düşünülmektedir.

Karacaören Köyü (Ap.) < *karaca+ören köy+ü*. Karacaören için bk. Karacaören Köyü (Sv.).

Karacaören Köyü (Sv.) < *karaca+ören köy+ü*. Köy tarihi kaynaklarda *Karacaviran* adıyla geçmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Karacaören Köyü (Sv.). *Karacaviran* adıyla 15. ve 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde Yıva Boyu'na mensup olarak Menteşe, Aydın, Adana ve Teke sancaklarında; 16. yüzyıl vakf-ı cedid defterinde Eymür Boyu'na mensup olarak Niğde Sancağı'nda cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1264-1265). Yine Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde aynı adla Tırhala Sancağı'nda bir aşiret (Türkay, 1979: 398), Türkmân Yörükânı tâifesinden Yörükosmanoğlu Aşîretinden olmak üzere Meraş ve Karahisârı-ı Sâhib sancaklarında cemaat (Türkay, 1979: 465) bulunmaktadır. Özalp ise *Karacaören*'in bir Türkmen aşireti olduğunu, siyah kıldan çadırlar yapmaları nedeniyle bu adı aldıklarını söylemektedir (Özalp, 1960: 10). Ancak yöre halkı köyde ören yeri bulunduğunu söylemektedir. Bu nedenle emin olmamakla birlikte köyün *Ören* adını, köyde bulunan ören yerinden aldığı düşünülmektedir. 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde *Karaca Yörükleri* adıyla Kızık Boyu'na mensup olarak Saruhan Sancağı'nda bir cemaat bulunmakla birlikte

(Halaçoğlu, 2009: 1265-1274) *karaca* kelimesinin coğrafi yapı dolayısıyla verilebilecek bir sıfat olması nedeniyle etnonimle ilişkisi konusunda yorum yapılamamaktadır.

Karacaören Yaylası (i26) < *Karaca+ören yayla+sı*. Yayla adını *Karacaören Köyü*'nden almış olmalıdır.

Karacaören Yaylası (i26) < *Karaca+ören yayla+sı*. Yayla adını *Karacaören Köyü*'nden almış olmalıdır.

Karacaörenyaylası Köyü (Sv.) < *Karaca+ören+yayla+sı köy+ü*. Köyün eski adının *Karacaviran* olduğu tahmin edilmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Karacaörenyaylası Köyü (Sv.). Yöre halkı köyün, *Karacaören* adıyla bulunan diğer köylerden ayrılabilmek amacıyla, yüksek bir alanda kurulması nedeniyle *Yayla* adını aldığı söylenmektedir.

Karacaşehir Köyü (Odp.) < *karaca+şehir köy+ü*. 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde *Karaca Şehir Bölüğü Cemaati* adıyla Karkın Boyu'na mensup olarak Karaman Vilayeti'nde bir cemaat bulunmaktadır. Ancak *Karacaşehir* adıyla Eskişehir dışında bir yerleşim biriminin bulunmaması nedeniyle köyün bu etnonim ile ilgili olma ihtimali düşük görülmektedir. *Karaca* adıyla bir cemaat bulunmaktadır. Bk. Topotoponimler, Karacaören Köyü (Sv.). Ancak *karaca* kelimesinin coğrafi yapı dolayısıyla verilebilecek bir sıfat olması nedeniyle etnonimle ilişkisi konusunda yorum yapılamamaktadır.

Karaçay Köyü (Odp.) < *kara+çay köy+ü*. Köyün Karaçaylarla ilgili bir etnonim olabileceği düşünülse de yöre halkı köyün adını, önceden köyün yakınından geçen *Karaçay Deresi*'nden aldığını söylemektedir. Yöre halkı ve Canarslanlar'ın (Canarslanlar, 2011: 25) köyün Kırım Tatarları tarafından kurulduğunu söylemesi ve köyde Kırım Tatarları'nın ikamet etmesi nedeniyle

köyün etnonimle ilişkili olmadığı düşünülmüş ve köy yöre halkının ifadesi doğrultusunda sınıflandırılmıştır.

Karaçayır Çeşmesi < *kara+çayır çeşme+si*.

Karaçayırlar Mevki(s)i < *kara+çayır+lar mevki+(s)i*.

Karaçobanpınarı Köyü (Odp.) < *Kara Çoban+pınar+ı köy+ü*. Yöre halkı, köye bu adın çobanlık yapmaya gelen esmer bir çobanın çeşme yaptırması sebebiyle verildiğini söylemektedir. Bunun ötesinde 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde *Kara Çoban* adıyla Bayındır Boyu'na mensup olarak Maraş Sancağı'nda bir cemaat (Halaçoğlu, 2009: 1194), *Kara Çobanlı* adıyla Bayındır Boyu'na mensup olarak Maraş, Kars-ı Maraş, Adana ve Sis sancaklarında cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 878, 1194, 1195, 1526, 1958). Yine Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Karaçoban*, *Karaçobanlı* (*Karaçobanlı*) adıyla Türkmân Yörükânı tâifesinden Meraş, Haleb eyâletleri, Sivas ve Erzurum sancaklarında cemaat yer almaktadır (Türkay, 1979: 467). Bu nedenle *Karaçoban* adının bir etnonim olabileceği düşünülmektedir.

Karadağ Tepesi < *kara+dağ tepe+si*.

Karadere Köyü (Tpb.) < *kara+dere köy+ü*. Eski adı *Hilmiye* olan köyün adı Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Karadere* olarak değişmiştir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Karadere Köyü (Tpb.). Önder-Kırlı tarafından 1312 tarihli bir belge ışığında⁷³ kullanılan "Sekiviran, Muttalıp ve Bozdağ köyleri civarında Karadere Pınarı'nın etrafı, ziraata elverişli boş arazilere sahip olduğundan, 15 haneyi geçmemek şartıyla Silistre muhacirlerinin bir kısmı bu bölgeye yerleştirilmişti. Silistre muhacirlerince teşkil edilen bu yeni köye *Hilmiye Köyü* adı verilmişti." (Önder-Kırlı, 2005: 407) ifadesinden hareketle köyün *Karadere*

⁷³ BOA. İrade Dahiliye, 7/14 Za 1312 (09. 05. 1895).

Pınarı'nın olduğu bölgeye kurulduğu ve kurulduğu bölgenin adını aldığı görülmektedir.

Karagöz Deresi < *kara+göz dere+si*.

Karagözağıl Deresi < *kara+göz+ağıl dere+si*.

Karahasankuyusu Mevki(s)i < *kara Hasan+kuyu+su mevki+(s)i*.

Karahüyük Köyü (Tpb.) < *kara+hüyük köy+ü*. Köyün adını, köyde bulunan höyükten aldığı düşünülmektedir.

Karakale Tepesi < *kara+kale tepe+si*.

Karakaya Köyü (Sv.) < *kara+kaya köy+ü*. 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde *Kara Kaya* adıyla Bayındır Boyu'na mensup olarak İçel Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1220). Yine Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde aynı adla Türkmân Yörükânı tâifesinden Adana, Tarsus, Sis, İçel, Alâiye sancaklarında bir cemaat bulunmakla birlikte (Türkay, 1979: 476) yöre halkı tarafından köyün adını etrafında bulunan kara kayalıklardan aldığı söylenmesi nedeniyle köyün adının etnonim kaynaklı olmadığı düşünülmektedir.

Karakaya Mevki(s)i < *kara+kaya mevki+(s)i*.

Karakaya Sırtı (i25) < *kara+kaya sırt+ı*.

Karakaya Sırtı (j27) < *kara+kaya sırt+ı*.

Karakaya Tepesi < *kara+kaya tepe+si*.

Karakız Deresi < *kara+kız dere+si*. *Karakız Pınarı*'nın yakınında bulunan dere, adını pınardan almış olmalıdır.

Karakovaözü Mevki(s)i < *kara+kova+öz+ü mevki+(s)i*. Kova için bk. Fitotoponimler, Kovalık Mevki.

Karaören Göleti < *kara+ören göl+et+i*. Göletin adı yakınında bulunan *Karaören Köyü* ile ilgilidir.

Karaören Köyü (Syg.) < *kara+ören köy+ü*. Köyün eski adının *Karacaviran* olma ihtimali bulunmaktadır. Ancak kesin olmaması nedeniyle köy bu ada göre değerlendirmeye alınmamıştır. Bununla birlikte köy tarihi kaynaklarda *Karaviran* adıyla da yer almaktadır. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Karaören Köyü (Syg.). Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Karaören* adıyla Van Eyâleti'nde bir cemaat bulunmakla birlikte (Türkay, 1979: 484) çevresinde örenlerin bulunması nedeniyle (Seyitgazi, 1992: 106) köyün adını, çevresinde bulunan ören yerlerinden aldığı düşünülmektedir.

Karaören Sırtı < *kara+ören sırt+ı*. Sırtın adını yakınında bulunan *Karaören Köyü*'nden aldığı düşünülmektedir.

Karaören Yaylası < *Karaören yayla+sı*. Karaören Köyü'nün adını çevresinde bulunan örenlerden aldığı düşünülmektedir. Bu nedenle yayla adını yakınında bulunan *Karaören Köyü*'nden almış olmalıdır.

Karapazar Köyü (Odp.) < *kâri+pazar+(ı) köy+ü*. Köy tarihi kaynaklarda *Kâribazarı* adıyla geçmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Karapazar Köyü (Odp.). *Kâri*', "kıraat eden, okuyan, okuyucu; Kur'ân'ı usûlünce okuyan" anlamlarını taşımaktadır (Devellioğlu, 1970: 589). Yöre halkı tarafından köye, köyde hafız, hoca vb. okuyan insanlar çok olması nedeniyle bu adın verildiği söylenmektedir. Köy zamanla *Karapazar* adını almıştır. Köyün bu adı almasında *kâri*' kelimesinin asıl anlamının unutulması ve analogi yoluyla ses bakımından bu kelimeye en yakın kelimeye, yani kara sözcüğüne dönüşmüş olması muhtemeldir.

Günümüzde yöre halkının çoğunluğu *Kâripazarı* yerine *Karapapaz*'ı kullanmaktadırlar.

Karapınar Çeşmesi < *kara+pınar çeşme+si*.

Karapınar Deresi < *kara+pınar dere+si*.

Karapınar Sırtı < *kara+pınar sırt+ı*.

Karasakal Deresi < *kara+sakal dere+si*. Derenin adını, yakınında bulunan *Karasakal Mahallesi*'nden aldığı düşünülmektedir. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Kara-sakal” adıyla “Eski-şehir Kazası”na bağlı bir köy görülmektedir (BOA. TD. nr: 438/144: 59). Ancak köyün bugün Mihalıççık İlçesi sınırları içerisinde bulunan Karasakal Mahallesi ile ilgili olup olmadığı bilinmemektedir. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Karasakal* adıyla Malatya, Kars-ı Meraş, Bozok, İçel, Adana, Tarsus, Sivas, Amasya, Sis, Rakka, Erzurum, Kars, Ahıska, Paşa ve Karahisâr-ı Şarkî sancaklarında Yörükân tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 485). Ancak yöre halkı mahalle yakınında bugün sadece kalıntıları bulunan Karasakal adlı bir zaviye olduğunu söylemektedir. Aynı bölgede Karasakal Mezarlığı'da bulunmaktadır. Bu nedenle mahalle adının zaviyeden geldiği düşünülmektedir.

Karatepe Köyü (Odp.) < *kara+tepe köy+ü*.

Karatepe Mevki(s)i < *kara+tepe mevki+(s)i*. Mevki adını, yakınında bulunan Kara Tepe (j27)'den almıştır.

Karatepe Sırtı < *kara+tepe sırt+ı*.

Karatümen Tepesi < *kara+tümen tepe+si*. *Tümen* için bk. Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Sözcüklerle Kurulu Yer Adları, Dömen Tepe.

Karayatak Çeşmesi < *kara+yatak çeşme+si*. Yatak için bk. Zootoponimler, Öküzücü Yatağı.

Karayatak Tepesi < *kara+yatak tepe+si*. Yatak için bk. Zootoponimler, Öküzücü Yatağı.

Karayatak Yazısı < *kara+yatak yaz-ı+sı*. Yatak için bk. Zootoponimler, Öküzücü Yatağı.

Karayusufağılı Deresi < *kara+Yusuf+ağıl+ı dere+si*.

Karlıkbaşı Tepesi < *karlık+baş+ı tepe+si*. *Karlık*, “yazın insanların kar getirdikleri, yüksek dağ başlarında kalıcı karların bulunduğu yer” anlamındadır (İzbırak, 1992: 191).

Karyatağı Tepesi < *kar+yatak+ı tepe+si*. Yatak için bk. Zootoponimler, Öküzücü Yatağı.

Kasapağılı Mevki(s)i < *kasap+ağıl+ı mevki+(s)i*.

Kaşyatak Sırtı < *kaş+yatak sırt+ı*. Yatak için bk. Zootoponimler, Öküzücü Yatağı.

Katmerli Çeşme < *katmer+li çeşme*. Çeşme adını, yakınında bulunan *Katmerli Dere*’den almış olmalıdır.

Kavuncu Yaylası Köyü (Gn.) < *Kavuncu yayla+sı köy+ü*. Köy haritada *Kavuncu* Yaylası adıyla yer almakla birlikte valilik kayıtlarında *Kavuncu* adıyla geçmektedir. BTH’de *Kavunçı* adıyla Türkmenlerin Sakar Cemaati’ne mensup olarak bir topluluk görülmektedir (Lezina-Superanskaya, 2009: 335). Ancak köyün etnonimle ilişkisi konusunda yorum yapılamamaktadır.

Kayabaşı Tepesi < *kaya+baş+ı tepe+si*.

Kayakent Köyü (Gn.) < *kaya+kent köy+ü*.

Kayakıran Deresi < *kaya+kıran dere+si*. *Kıran* için bk. Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Sözcüklerle Kurulu Yer Adları, Kıran Sırtı.

Kayalarönü Tepesi < *kaya+lar+ön+ü tepe+si*.

Kayalıarkaç Sırtı < *kaya+l+arkaç sırt+ı*. *Arkaç* için bk. Fitotoponimler, Meşeli Arkaç.

Kayalıboğaz Mevki(s)i < *kaya+l+boğaz mevki+(s)i*. *Boğaz* için bk. Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Sözcüklerle Kurulu Yer Adları, Boğaz Çeşmesi.

Kayalıboğazözü Deresi < *kaya+l+boğaz+öz+ü dere+si*. *Boğaz* için bk. Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Sözcüklerle Kurulu Yer Adları, Boğaz Çeşmesi.

Kayalıdere Sırtı < *kaya+l+dere sırt+ı*.

Kayapınar Deresi (i24) < *kaya+pınar dere+si*.

Kayapınar Deresi (i26) < *kaya+pınar dere+si*.

Kayapınar Köyü < *kaya+pınar köy+ü*. 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde Kayapınar adıyla Döğer Boyu'na mensup olarak Adana Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1360). Yine Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde Kayapınarlı adıyla Adana Sancağı'nda Yörükân tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 499). Ancak köyün dere yatağı içinde bulunması nedeniyle yer adının etnonim kaynaklı olmadığı düşünülmektedir.

*Kayapınar Yaylası < *kara+pınar yayla+sı*. Yöre halkı tarafından *Kayapınar Yaylası* denilmekle birlikte haritada *Karapınar Yaylası* şeklinde geçmektedir. Yöre halkı yaylanın bulunduğu alanda, kayalardan çıkan suların oluşturduğu bir pınarın varlığından söz etmektedir.

Kayıpyatağı Deresi < *kayıp+yatak+ı dere+si*. Yöre halkı tarafından adın anlamı bilinmemektedir. Ancak yörede küçükbaş hayvanların otlatılması sırasında bir kısmının sürüden ayrıldığı, bunlara *kayıp* denildiği bilinmektedir. Gece kurtlara rastlamamaları durumunda ertesi gün sürüye tekrar katılan bu kayıpların geceledikleri yer çoban tarafından aranır ve hayvan gübrelерinin toplu ve fazla oluşundan hareketle yatak bulunur. Derenin böyle bir kayıp yatağından akması nedeniyle bu adı aldığı tahmin edilmektedir.⁷⁴

Kaymaz Göleti < *Kaymaz göl+et+i*. Gölet adını, yanında bulunan *Kaymaz Bucağı*'ndan almıştır.

Kaymazıyayla Köyü (Mhmd.) < *Kaymaz yayla köy+ü*. *Kaymaz* için bk. Etnotoponimler, Kaymaz Bucağı (Sv.). Köyün Kaymaz'ın yaylasında kurulması sebebiyle bu adı aldığı söylenmektedir (Tezcan, 1982: 87).

Kaynargölet Deresi < *kaynar+göl+et dere+si*. *Kaynar* kelimesi Derleme Sözlüğü'nde Konya'da "kaynak" anlamındadır (DS, 2009: 2705).

Keçeliözü Deresi < *keçeli+öz+ü dere+si*. BBK'de *keçe* adıyla bir ot bulunmaktadır (Akalin, 1953: 237). Bununla birlikte 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde *Keçelü* adıyla Bayındır Boyu'na mensup olarak Menteşe Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1389). Ancak yöre halkı tarafından bilinmemesi nedeniyle *Keçeli* adının kaynağı tespit edilememiştir.

⁷⁴ Bu yorumu Nizamettin Arslan'a borçluyuz.

Keçiağılı Deresi < *keçi+ağıl+ı dere+si*.

Keçikayası Tepesi < *keçi+kaya+sı tepe+si*.

Kelkaya Tepesi < *kel+kaya tepe+si*.

Keltaslık Sirt < *kel+taz+lık sirt*. Yöre halkı sırtın ağaç olmayan, kayalık bir alan olduğunu söylemektedir. Bu nedenle adın, Eskişehir yöresinde artık unutulmuş olmakla birlikte Derleme Sözlüğü'nde "otsuz, çıplak arazi, tepe" anlamında kullanılan *daz* kelimesi ile ilgili olduğu düşünülmektedir (DS, 2009: 1390). Önceki dönemde *Tazlık Sirt* yani "çıplak, otsuz, kayalık sırt" anlamında kullanılan yer adının, *taz* kelimesinin anlamının zamanla unutulması sebebiyle *kel* kelimesi ile pekiştirildiği ve "*Keltazlık > Keltaslık*" adını aldığı düşünülmektedir.

Kesentaş Mevki(s)i < *kesen+taş mevki+(s)i*. Yöreden edinilen bilgiye göre "Kesentaş" sert, beyaz, yapılarda kullanılan bir taştır. Ayrıca taşın adının Rumca olup "kessen" biçiminde olduğu söylenmekle birlikte bu görüş şüphelidir.

Kesteldere Mevki(s)i < *Kestel+dere mevki+(s)i*. *Kestel* adıyla 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde Avşar Boyu'na mensup olarak Adana ve Maraş sancaklarında bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1405-1406). Yine Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde aynı adla Yörükân tâifesinden Adana, Meraş, Alâiye, Karahisâr-ı Sarkî sancaklarında bir cemaat bulunmakla birlikte (Türkay, 1979: 509) yöreden edinilen bilgiye göre *Kestel*, derenin geçtiği alanda arazisi bulunan şahsın soyadıdır.

*Keskin Deresi < *Keskin dere+si*. Yer adının haritada *Keşkin Deresi* şeklinde bulunmasına karşın, derenin *Keskin Köyü*'nden geçiyor olması nedeniyle adın *Keskin Deresi* olduğu ve *Keskin Köyü* ile ilgili olduğu tahmin edilmektedir.

Kılıçkaya Burnu < *kılıç+kaya bur(u)n+u*.

Kırağıl Sırtı < *kır+ağıl sırt+ı*.

Kıravdan Yolu < *kır+avdan yol+u*. Yol adını *Kıravdan Köyü*'nden almış olmalıdır.

Kırbızıyatağı Mevki(s)i < *Kırbız+yatak+ı mevki+(s)i*. Yöre halkı, *Kırbız* adının mevki üzerinde yatağı bulunan şahsın lakabı olduğunu tahmin etmektedir.

Kırgıl Deresi < *kırgıl dere+si*. Dere Oluklukırgıl Sırtı'nın bulunduğu alanda akmaktadır. Bu nedenle derenin adını sırttan almış olabileceği düşünülmektedir.

Kırgöz Kaptajı < *kırk+göz kaptaj+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre kaptaj *Kırgöz* adını yerden kaynayan suyun gözlerinin çokluğu nedeniyle almıştır. *Kaptaj* için bk. Yapı ve Yapıtlarla İlgili Yer Adları.

Kırkız Dağı < *Kırk+kız dağ+ı*. Kırkız Dağı'nın adını yakınında bulunan *Kırkız Türbesi*'nden aldığı düşünülmektedir. Yöre halkı, bölgede kırk kızın öldürülmesi nedeniyle bu adın verildiğine inanmaktadır. Ancak Kırkız'ın "Kırgız" adıyla ilgili olduğu kabul edilmektedir (Dıykanbayeva, 2009: 2-7).

Kırkızaltı Mevki(s)i < *Kırkız+alt+ı mevki+(s)i*. *Kırkızaltı Mevki(s)i*, "Kırkız Dağı'nın altında bulunan mevki" anlamındadır.

Kırlaburun Sırtı < *kırla+burun sırt+ı*. *Kırla* adının anlamı tespit edilememiştir.

Kırmalık Mevki < *kırma+lık mevki*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre mevki adını, yakınında bulunan *Kırma Ağılı*'ndan almıştır. Yörede doğum yapan hayvanlar köyün içinde bir ağıla koyulurken, yavrusu olmayan hayvanlar ayrı bir ağıla konulmakta ve bu ağıla *kırma ağılı* denilmektedir.

Kırmızıbayır Sırtı < *kırmızı+bayır sırt+ı*.

Kırmızıtepe Sırtı < *kırmızı+tepe sırt+ı*.

Kırtaşlar Mevki(s)i < *kır+taş+lar mevki+(s)i*.

Kısıkkayayolu Sırtı < *kısık kaya+yol+u sırt+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Kısıkkayayolu Sırtı*, “üzerinde kısık yani dar kayalık bir yol bulunan sırt” anlamındadır.

Kıyırçayı Deresi < *kıyır+çay+ı dere+si*. Derenin *Kıyır* adını, yakınından aktığı *Kıyır Yayla*’dan aldığı düşünülmektedir.

Kızılbel Sırtı < *kızıl+bel sırt+ı*.

Kızılcaören Köyü (Bo.) < *kızılca+ören köy+ü*. *Kızılcaören* için bk. *Kızılcaören Köyü* (Tpb.).

Kızılcaören Köyü (Tpb.) < *kızılca+ören köy+ü*. Köy tarihi kaynaklarda *Kızılcaviran* adıyla geçmektedir. Bk. Eskişehir’in Toponimik Stratigrafisi, *Kızılcaören Köyü* (Tpb.). 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde *Kızılca Viran Karyesi Yörükleri* adıyla Kayı Boyu’na mensup olarak Kütahya Sancağı’nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1468). Ancak yöreden edinilen bilgiye göre köyde bir ören bulunmaktadır. Bu nedenle köy adının etnonimle ilişkili olmadığı düşünülmektedir. Ayrıca sözü geçen cemaatin de adını köyden almış olabileceği düşünülebilir.

Kızılcaören Mevki(s)i < *kızılca+ören mevki+(s)i*.

Kızılçayır Mevki(s)i < *kızıl+çayır mevki+(s)i*.

Kızılçayırı Mevki(s)i < *kızıl+çayır+ı mevki+(s)i*.

Kızılçukur Deresi < *kızıl+çukur dere+si*.

Kızıldağ Sırtı < *kızıl+dağ sırt+ı*.

Kızıldikmen Tepesi < *kızıl+dikmen tepe+si*. *Dikmen* için bk. Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Sözcüklerle Kurulu Yer Adları, *Dikmen Tepesi*.

Kızıldoruk Tepesi < *kızıl+doruk tepe+si*.

Kızılınler Köyü (Tpb.) < *kızıl+in+ler köy+ü*.

Kızılkum Deresi < *kızıl+kum dere+si*.

Kızılöz Deresi < *kızıl+öz dere+si*.

Kızılpınar Tepesi < *kızıl+pınar tepe+si*.

Kızıltarlalar Sırtı < *kızıl+tarla+lar sırt+ı*.

Kızıлтаş Sırtı < *kızıl+taş sırt+ı*.

Kızılyar Deresi < *kızıl+yar dere+si*.

Kızılyazıkuyusu Mevki(s)i < *kızıl+yazı+kuyu+su mevki+(s)i*. *Yazı*, “akarsularla oluşan yarıntılar arasında geniş düzlüklerin bulunduğu düz yer” anlamındadır (İzbırak, 1972: 342).

Kızılarkayası Tepesi < *kızıl+arkaya+sı tepe+si*. Yöre halkı tarafından kayaya verilen *Kızılarkayası* adının kaynağı bilinmemektedir. Ancak köyde önceki dönemde *Kızılarkayası* adlı bir konak olduğu ve adının bu konakla ilgili olabileceği düşünülmektedir.

Kilocağı Deresi < *kil+ocak+ı dere+si*. *Kil*, ıslanınca kolayca şekil alan, yağlı, yumuşak bir topraktır (TS, 2005: 1180).

Kireçkuyusu Deresi < *kireç+kuyu+su dere+si*.

Kireçönü Mevki(s)i < *kireç+ön+ü mevki+(s)i*. Mevki kireç ocaklarının bulunduğu bir alandır.

Kocaağıl Tepesi < *koca+ağıl tepe+si*.

Kocabel Kuyusu < *koca+bel kuyu+su*. Kuyu adını yakınında bulunan *Kocabel*'den almıştır.

Kocabelen Tepesi < *koce+belen tepe+si*.

Kocaçeşme Deresi < *koca+çeşme dere+si*.

Koca Dere (i25) < *koca dere*. Dere adını yakınında bulunan *Koca Tepe*'den almıştır.

Kocadere Sırtı (i24) < *koca+dere sırt+ı*.

Kocadere Sırtı (j25) < *koca+dere sırt+ı*.

Kocadoruk Sırtı < *koca+doruk sırt+ı*.

Kocadoruk Tepesi < *koca+doruk tepe+si*.

Kocahöyük Tepesi < *koca+höyük tepe+si*.

Kocainkaya Mevki(s)i < *koca+in+kaya mevki+(s)i*.

Kocakarabayır Tepesi < *koca+kara+bayır tepe+si*.

Kocakır Tepesi < *koca+kır tepe+si*.

Kocaorman Tepesi < *koca+orman tepe+si*.

Kocapınar Çeşmesi < *koca+pınar çeşme+si*.

Kocayatak Sırtı < *koca+yatak sırt+ı*. Yatak için bk. Zootoponimler, Öküzcü Yatağı.

Kocayatak Tepesi < *koca+yatak tepe+si*. Yatak için bk. Zootoponimler, Öküzcü Yatağı.

Kocayazı Sırtı < *koca+yazı sırt+ı*.

Koçpınar Çeşmesi < *koç+pınar çeşme+si*.

Kolanlıbel Tepesi < *kolan+lı+bel tepe+si*. *Kolan*, “at, eşek vb. hayvanların semerini veya eyerlerini bağlamak için göğsünden aşırılarak sıkılan yassı kemer” anlamındadır (Tar. S., 2009; 1198). Yörede Peygamberimizin devesinin tepede ilerlerken kolanının sürünmesi sebebiyle bir şekil oluşturduğu rivayet edilmekte ve *Bel* adını bu rivayetten almaktadır.

*Konurkaya Mevki(s)i < *konur+kaya mevki+(s)i*. Yöre halkı tarafından *Konurkaya Mevki(s)i* denilmekle birlikte haritada *Onurkaya Mevki(s)i* şeklinde geçmektedir. *Konur*, Türkçe Sözlük’te “esmer, açık kestane renginde olan” anlamındadır (TS, 2005: 1212). Kelimenin Derleme Sözlüğü’nde İstanbul, Amasya, Ordu, Sivas, Ankara, Niğde, Antalya’da “sarı ile siyah karışımı bir renk, koyu kumral, kestane rengi (öküz, inek için kullanılır)”; Aydın, Çorum, Amasya, Kayseri, Niğde, Konya, Antalya’da “açık sarı, boz, bozla sarı arası (öküz için kullanılır)”; Gaziantep, Antalya’da “kırmızı”, Muğla’da “kara, esmer”; Isparta, Burdur, Tokat, İçel’de “her yanı siyah, yalnız belkemiği boyunca olan tüyleri sarı inek ya da öküz”; Nevşehir’de “bozuntırak halı ipi boyası” anlamlarındadır (DS, 2009: 2919-2920). Tarama Sözlüğü’nde ise *koñur* “yanık, yağızimsı al” anlamındadır (Tar. S., 2009: 2648). Yöre halkından edinilen bilgiye göre ise kayalıklar boz, kurşuni renk arası

bir renge sahiptir. Bu nedenle *Konur* adının kayalıkların rengi itibariyle verilmiş bir ad olduğu düşünülmektedir.

Korudüzü Tepesi < *koru+düz+ü tepe+si*.

Koşmat Deresi < *Koşmat dere+si*. *Koşmat*, Yayıklı Köyü'nün eski adıdır. Yöre halkı, *Koşmat* adının köyde ziyareti bulunan *Koşmat Dede*'den kaynaklı olduğunu düşünmektedir.

Koşmathududu Sırtı < *koşmat+hudut+u sırt+ı*. *Koşmathududu Sırtı*, “bugünkü adı Yayıklı olan Koşmat Köyü sınırında yer alan sırt” anlamındadır.

Koyunağılı Köyü (Mç.) < *koyun+ağıl+ı köy+ü*. 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde *Koyun Ağılı* adıyla Bayındır Boyu'na mensup olarak Kars-ı Maraş Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1495). Bunun ötesinde yöre halkı, köyün adını yakınında bulunan Beyköy'ün koyun ağıllarının bu köyde olması nedeniyle aldığını söylemektedir. Cemaatin sadece Kars-ı Maraş Sancağı'nda bulunması ve yöre halkının ağılların varlığından bahsetmesi nedeniyle köyün adının etnonim kaynaklı olmadığı düşünülmektedir.

Koyunmerası Mevki(s)i < *koyun+mera+sı mevki+(s)i*.

Koyunpınar Çeşmesi < *koyun+pınar çeşme+si*.

Kozlubel Köyü (Tpb.) < *koz+lu+bel köy+ü*. Yöreden edinilen bilgiye göre iki dağ sırtı arasında kurulan köyün yakınında *Kozlu Yayla* bulunmaktadır. Köye *Kozlu* adı bu yaylaya bağlı olarak verilirken, *Bel* adı ise köyün belde bulunması nedeniyle konum itibariyle yapılmış bir adlandırma olmalıdır.

Köçet Çiftliği < *Köçet çiftlik+i*. Yöre halkı, adın çiftliğin Güreş Köyü'nden göçenler tarafından kurulması nedeniyle ortaya çıktığını ifade etmektedir. Ancak

1260-1261 (1844-1845) (BOA. ML. VRD. TMT. nr: 9047/2-7) yıllarına ait temettu'at defterinde Mihaliççık Kazası'na bağlı Köçet Köyü bulunmaktadır (Adıgüzel, 2007: 47, 206). Çiftliğin bugün Mihaliççık İlçesi Dümrek Köyü'nde bulunması nedeniyle, adın bu köyden kaynaklanmış olduğu anlaşılmaktadır.

Köklüklerboyu Mevki(s)i < *köklük+ler+boy+u mevki+(s)i*. Yöre halkı mevkide meşe ağaçlarının köklenerek alan açımı yapılması nedeniyle bu adın verildiğini söylemektedir. *Köklük* kelimesi Derleme Sözlüğü'nde Ordu, Sinop, Tekirdağ'da "tarla yapmak için ormanda yakılarak açılan yer" anlamındadır (DS, 2009: 2954).

Kömürocağı Tepesi < *kömür+ocak+ı tepe+si*.

Köpekbeli Tepesi < *köpek+bel+i tepe+si*. Yöre halkı, tepe üzerinde çoban köpeklerinin dövüştürüldüğünü, bir çobanın köpeğin beline vurması sonucu köpeğin belinin kırıldığını, bunun sonucunda tepeye bu adın verildiğini söylemektedir. Ancak tarafımızdan şüpheli görülen bu açıklamanın ötesinde *bel* kelimesinin coğrafi bir terim olduğu tahmin edilmektedir. "Köpek" adıyla 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde "Eski-şehir Kazası"na bağlı bir köy bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 438/143: 60). Ancak tepenin bugün Seyitgazi İlçesi'nde bulunması, köyün ise o dönemde "Eski-şehir Kazası"na bağlı bulunması nedeniyle köyle ilgili olup olamayacağı konusunda yorum yapılamamaktadır.

Körçeşme Deresi < *kör+çeşme dere+si*. Derenin adını yakınında bulunan *Kör Çeşme*'den aldığı düşünülmektedir.

Körhasanhisseleri Tepesi < *Körhasan+hisse+ler+i tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Körhasanhisseleri*, "Körhasan Köyü ile Dikmen Köyü arasında kalan, bölünmüş arazi" anlamındadır.

Körkuyu Mevki(s)i < *kör+kuyu mevki+(s)i*.

Körkuyu Pınarı < *kör+kuyu pınar+ı*.

Körkuyu Sırtı < *kör+kuyu sırt+ı*.

Körsu Pınarı < *kör+su pınar+ı*.

Köseköyü Sırtı < *köse+köy+ü sırt+ı*. Yöre halkı sırtın bulunduğu alanda *Köseler* adıyla bir köy olduğunu, köye yöre insanının boylarının kısalığı nedeniyle bu adın verildiği söylenmektedir. *Köse* Tarama Sözlüğü'nde “cılız, bodur” anlamındadır (Tar. S., 2009: 2697).

Köyaltı < *köy+alt+ı*.

Köyaltı Mevki(s)i (i26) < *köy+alt+ı mevki+(s)i*.

Köyaltı Mevki(s)i (i26) < *köy+alt+ı mevki+(s)i*.

Köyardı Deresi < *köy+art+ı dere+si*.

Köykıran Sırtı < *köy+kıran sırt+ı*. *Kıran* için bk. Kıran Sırtı.

Köylüağılı Sırtı < *köy+lü+ağıl+ı sırt+ı*.

Köyönü Sırtı < *köy+ön+ü sırt+ı*.

Kumaşkaya Tepesi < *kumaş+kaya tepe+si*.

Kumluçay Mevki(s)i (i25) < *kum+lu+çay mevki+(s)i*.

Kumluçay Mevki(s)i (i25) < *kum+lu+çay mevki+(s)i*.

Kumtarla Deresi < *kum+tarla dere+si*.

Kuruarkaç Sırtı < *kuru+arkaç sırt+ı*.

Kurubağ Sirtı < *kuru+bağ sirt+ı*.

Kuruçayır Sirtı < *kuru+çayır sirt+ı*.

Kurudere Düzlüğü < *kuru+dere düzlük+ü*.

Kurupınar Deresi < *kuru+pınar dere+si*.

Kuşhöyüğü Tepesi < *kuş+höyük+ü tepe+si*.

Kuşkonağı Tepesi < *kuş+konak+ı tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Kuşkonağı Tepesi*, yüksek olması sebebiyle göçmen kuşların dinlenme, konaklama yeri olan tepe” anlamındadır.

*Kutçatepe Sirtı < (?) *kutça+tepe sirt+ı*. Yöre halkı tarafından *Kutçatepe Sirtı* denilmekle birlikte haritada *Kuşcatepe Sirtı* şeklinde geçmektedir. *Kutça* kelimesinin Derleme Sözlüğü’nde Kars’ta “kardeş” (DS, 2009: 3018) ve Çorum’da “(nesne için) orta büyüklükte, sağlam” (DS, 2009: 4576) anlamları bulunmaktadır. *Kut* kelimesinin ise Malatya’da “kısa boylu, tıknaz (kimse)”; Gümüşhane’de “akılsız, beyinsiz, düşüncesiz”; Ankara’da “kötürüm, sakat”; Kocaeli’de “sağlam, dayanıklı”; İstanbul’da “boynuzu olmayan keçi”; Artvin’de “mendil ucu” (DS, 2009: 3018); Elazığ’da “tavuk yemi”; Kırşehir’de “topal, ayakları çıplak basan”; Ordu’da “kötürüm, topal; Atvin’de “küt, kötürüm” (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) anlamları bulunmaktadır. *Kut* Genel Türkçe Sözlükte ise “devlet idaresinde güç, yaratıcılık ve yetki bakımından sahip olunan üstün güç”; “mutluluk”; “ilahî bir kaynaktan gelen rahmet, bereket” anlamındadır (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>). Ancak yöre halkı tarafından bilinmemesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Kuyucak Deresi < *Kuyucak dere+si*. Yöre halkı, derenin iki tepe arasında, kuytu bir alanda bulunması nedeniyle bu adı almış olabileceğini tahmin etmektedir. Ancak 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde “Sifri-hisâr Kazası”nda “Kuyucak”

adıyla bir köy bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 166/125, 127: 104). Aynı zamanda Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde Hudâvendigâr Sancağı Sivrihisar Kazası'nda Kuyucak adıyla bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 558). Köy adının bu cemaatle ilgili olduğu düşünülmektedir. Derelerin ise genellikle geçtikleri yerin adıyla adlandırılmaları sebebiyle, derenin adını köyden aldığı düşünülmektedir.

Kuyuyoluözü Mevki(s)i < *kuyu+yol+u+öz+ü mevki+(s)i*.

Kuzguntaş Tepesi < *kuzgun+taş tepe+si*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre *kuzgun*, oğlak ve kuzu gibi küçük hayvanları kapan, leş yiyici, kartaldan biraz büyük, yırtıcı bir kuş türüdür. Yöre halkı, çok yüksek ve kayalık olması nedeniyle tepede kuzgun yuvalarının bulunduğunu ve tepe adının bununla ilgili olduğunu söylemektedir.

Kuzören Köyü < *kuz+ören köy+ü*. Köy, tarihi kaynaklarda *Kozviran* adıyla geçmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Kuzören Köyü (Günyüzü). Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Kozviran* adıyla Bozok ve Meraş eyâletlerinde bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 538). Ancak yöreden edinilen bilgiye göre köyde ören yerlerinin bulunması nedeniyle, köyün adının etnonim kaynaklı olmadığı düşünülmektedir.

Kuzudoruğu Tepesi < *kuzu+doruk+u tepe+si*.

Küçükdere Mevki(s)i < *küçük+dere mevki+(s)i*.

Küçükkocabayır Tepesi < *küçük koca+bayır tepe+si*.

Küçüktokat Mevki(s)i < *küçük+tokat mevki+(s)i*. Tokat yörede “hayvan ağılı” anlamındadır (DS, 2009; 3949).

Küllüsaray Çiftliği < *kül+lü+saray çiftlik+i*. Küllü adının kaynağı bilinmemekle birlikte yöre halkı, çiftliğin bulunduğu alanda arkeolojik çalışmaların yapıldığını ve bir saray kalıntısının varlığından söz edildiğini ifade etmektedir.

Küllüyurt Mevki(s)i < *kül+lü+yurt mevki+(s)i*.

Kümbet Akpınar Köyü (İn.) < *Kümbet ak+pınar köy+ü*. Köyün tarihi kaynakta Akpınar adıyla bulunduğu düşünülmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Kümbet Akpınar Köyü (İn.). Köy bugün İnönü İlçesi *Kümbet Köyü* yakınında bulunmaktadır. Bu nedenle köyün *Kümbet* adını bu köyden aldığı ve bu adlandırmanın köyün Odunpazarı İlçesi Akpınar Köyü'nden ayrılması amacıyla yapıldığı düşünülmektedir.

Kümbet Yeniköy (İn.) < *Kümbet yeni+köy*. Köyün tarihi kaynakta *Yeniköy* adıyla bulunduğu düşünülmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Kümbet Yeniköy Köyü (İn.). Köy bugün İnönü İlçesi *Kümbet Köyü* yakınında bulunmaktadır. Bu nedenle köyün *Kümbet* adını söz konusu köyden aldığı düşünülmektedir. Mahmudiye ve Sivrihisar İlçeleri'nde de Yeniköy adıyla iki köy bulunmaktadır. Bu nedenle, bu adlandırmanın köyün aynı adla bulunan diğer köylerden ayrılması amacıyla yapıldığı düşünülmektedir.

Kümeağıl Deresi < *küme+ağıl dere+si*. Derenin adını, aktığı alanda bulunan *Kümeli Ağılları*'ndan aldığı düşünülmektedir.

Küplü Deresi < *Küplü dere+si*. Dere adını aktığı alanda bulunan *Dağküplü Köyü*'nden almış olmalıdır.

Küplü Yolu < *Küplü yol+u*. Yol adını, *Dağküplü Köyü*'nden almış olmalıdır.

Küplüce Tepesi < *Küplüce tepe+si*. Tepenin adını, yakınında bulunan *Dağküplü Köyü*'nden aldığı tahmin edilmektedir.

Kürcükayası Sırtı < *kürcü+kayası sırt+ı*. *Kürcü* Derleme Sözlüğü'nde Adana'da "susam" anlamındadır (DS, 2009: 3044). *Kür* kelimesi ise Amasya'da "inatçı, hırslı adam"; Aydın, İzmir, Kütahya ve Muğla'da "böğürtlen"; Denizli, İzmir ve Muğla'da "içine girilemeyecek kadar sık orman, çalılık, fundalık yer"; Muğla'da "bataklık" anlamlarındadır (DS, 2009: 3043). *Kür* Tarama Sözlüğü'nde de "aksi, dik başlı" anlamındadır (Tar. S., 2009: 2774). "+CI" ekinin, "kangal dikeninin çok olduğu mevki" anlamındaki *Kangalcı Mevki* ve "tayların yatırıldığı, otlatıldığı sırt" anlamında olan *Taycı Sirt* toponimlerinde görüldüğü gibi meslek adı yapmak dışında, yer adının özelliği gereği kullanılan bir ek olduğu görülmektedir. Bu nedenle yer adının, *kür* kelimesinin "sık orman, çalılık, fundalık; böğürtlen ya da bataklık" anlamlarından herhangi birisiyle ilgili olma ihtimali bulunmakla birlikte yöre halkı tarafından bilinmemesi nedeniyle *kürcü* kelimesinin anlamıyla ilgili yorum yapılamamaktadır.

*Kürtkale Tepesi < *Kürt+kale tepe+si*. Yörede *Kürtkale Tepesi* denilmekle birlikte haritada *Küt kale* şeklinde geçmektedir. Yöre halkı, tepe üzerinde bulunan eski yerleşim yerinde Kürtlerin yaşadığını, bugün sadece kalıntıları bulunan kalenin de bu dönemden kaldığını ifade etmektedir.

Mahmuthisar Köyü (Mç.) < *Mahmut+hisar köy+ü*. Yöre halkı tarafından *Mahmut* adının köyün kurucularından birinin adı olduğu söylenmektedir. Köyün *Hisar* adını ise köyde bulunan hisardan aldığı açıktır.

Makas Çeşmesi < *makas çeşme+si*. Yöre halkı, çeşmenin adını yakınında bulunan Kütahya İl Merkezi'ne bağlı *Makasalanı Köyü*'nden aldığını söylemektedir. Ancak haritada Makasalanı Köyü'nün yakınında *Makasalan* adıyla bir yer bulunmaktadır ve köyün adını buradan almış olması muhtemeldir. Bu

nedenle çeşmenin adını söz konusu yerden aldığı düşünülmektedir. Derleme Sözlüğü'nde *makas* kelimesinin yörede bulunmamakla birlikte “çitalara eğik olarak konulan direk”, “asmaların makas biçimindeki sürgünleri”, “üçgen biçimindeki tarla vb. şeyler” şeklinde anlamları bulunmaktadır (DS, 2009: 3108). Bu anlamlardan “üçgen biçimindeki tarla vb. şeyler” anlamının *Makasalan* adı için uygun olabileceği düşünülmektedir.

*Maksutkuyu Mevki(s)i < *Maksut+kuyu mevki+(s)i*. Yörede *Maksutkuyu Mevki(s)i* denilmekle birlikte haritada *Maksatkuyu Mevki(s)i* şeklinde geçmektedir. Yöre halkı, *Maksut* kelimesinin kuyu sahibinin adı olduğunu tahmin etmektedir.

Malboğaz Tepesi < *mal+boğaz tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Malboğaz Tepesi*, “hayvanların yatırıldığı boğazın bulunduğu tepe” anlamındadır. *Mal* için bk. Zootoponimler, Mal Tepesi. *Boğaz* için bk. Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Sözcüklerle Kurulu Yer Adları, Boğaz Çeşmesi.

Malmerası Mevki(s)i < *mal+mera+sı mevki+(s)i*. Yer adı, “malların yayıldığı mera” anlamındadır. *Mal* için bk. Zootoponimler, Mal Tepesi.

Maltepe Mevki(s)i < *mal+tepe mevki+(s)i*. *Mal* için bk. Zootoponimler, Mal Tepesi.

Maltepe Sırtı < *mal+tepe sırt+ı*. *Mal* için bk. Zootoponimler, Mal Tepesi.

Mekkeboğazı Deresi < *Mekke+boğaz+ı dere+si*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre derenin geçtiği boğaz hacıların geçiş yoludur. Bu nedenle boğazın *Mekke* adını aldığı söylenmektedir. *Boğaz* için bk. Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Sözcüklerle Kurulu Yer Adları, Boğaz Çeşmesi.

Meliözü Deresi < *meli+öz+ü dere+si*. Derleme Sözlüğü'nde *meli* kelimesi Erzurum'da koyun (DS, 2009: 3158), Kerkük'te “ekin bağlamı” (DS, 2009: 4593)

anlamındadır. Yöre halkı *Meli* adının *Melih* adı ile ilgili olabileceğini düşünmektedir. Yer adının Derleme Sözlüğü'nde Ankara'da "yuva, in" anlamında bulunan *mele* kelimesi (DS, 2009: 3155) ile ilgili olabileceği de düşünülebilir.

Memişpınarı Çeşmesi < *Memiş+pınar+ı çeşme+si*.

Meşelibel Sırtı < *meşe+li+bel sırt+ı*.

Meşeliçukur Sırtı < *meşe+li+çuk-ur sırt+ı*.

Meşelikol Mevki(s)i < *meşe+li+kol mevki+(s)i*. Yöreden edinilen bilgiye göre mevki bugün sadece iki meşe ağacının kaldığı, kurumuş dere yatağı şeklinde bir alanda bulunmaktadır. *Kol* kelimesi Derleme Sözlüğü'nde Malatya'da "susuz dere" anlamındadır (DS, 2009: 2907). Mevkinin dere yatağı şeklinde bir alanda bulunması nedeniyle *kol* kelimesinin bu anlamda kullanılan bir kelime olduğu düşünülmektedir.

Mezarlıyatak Sırtı < *mezar+lı+yatak sırt+ı*.

Mihaliççık Deresi < *Mihaliççık dere+si*. Derenin adını, *Mihaliççık İlçesi*'nden aldığı açıktır.

Muharremönü Deresi < *Muharrem+ön+ü dere+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Muharremönü Deresi*, "Muharrem adlı şahsın tarlalarının ön kısmından akan dere" anlamındadır.

Musaözü Barajı < *Musa+öz+ü baraj+ı*. Baraj adını yakınında bulunan *Musaözü Köyü*'nden almıştır.

Musaözü Deresi < *Musa+öz+ü dere+si*. Derenin adını aktığı alanda bulunan *Musaözü Köyü*'nden aldığı anlaşılmaktadır.

Musaözü Köyü (Tpb.) < *Musa+öz+ü köy+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Mûsâ* adıyla Ankara, Üsküb, Malatya ve Kütahya sancaklarında bir aşiret bulunmaktadır (Türkay, 1979: 125). Ancak köyün adının etnonim ile ilişkisi konusunda kesin bir ifade kullanmak mümkün değildir.

Musluk Çeşmesi < *musluk çeşme+si*. Çeşme, *Muslukboğazı Yaylası*'nın yakınındadır. Bu nedenle adını boğazdan aldığı düşünülmektedir.

Muslukboğazı Yaylası < *musluk+boğaz+ı yayla+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre *musluk* yörede “kesilip derisi yüzülen ancak parçalanmayan hayvan” anlamındadır. Yöre halkı, yaylanın önceki dönemde bu işlemin yapıldığı bir alan olduğunu tahmin etmektedir. *Boğaz* için bk. Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Sözcüklerle Kurulu Yer Adları, Boğaz Çeşmesi.

Nalbantören Deresi < *nalbant+ören dere+si* Yöre halkı Osmanlı döneminde *Nalbantören* adıyla bir köy olduğunu, köyün yok olmasına karşın adının dereye yaşadığını söylemektedir.

Nazbekirkaya Deresi < *Naz+bekir+kaya dere+si*. Yöre halkı *Nazbekir* adının antroponim kaynaklı olduğunu düşünmektedir.

Nebilpınarı Sırtı < *Nebi+pınar+ı Sirt+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Nebilpınarı*, “Nebil adlı şahsın yaptırdığı çeşme” anlamındadır.

Numanoluk Köyü (Syg.) < *Numan+oluk köy+ü*. *Numan* adıyla 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde (Halaçoğlu, 2009: 1769) ve yine Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde (Türkay, 1979: 606) Adana Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır. Bununla birlikte Seyitgazi Kaymakamlığı tarafından hazırlanan bir kitapta ve Bayar'da köyün adını kuruluşu sırasında köyde bulunan *Numan Hoca* adlı bir şahsın köye yaptırdığı çeşmeden aldığı söylenmektedir (Bayar, 2004: 280,

Seyitgazi, 1992: 107). Yöre halkı ise köyün adını, kurucusu olduğu *Numan* adlı şahıstan aldığını belirtmektedir.

Ocakbaşı Yaylası < *ocak+baş+ı yayla+ısı*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Ocakbaşı Yaylası*, “lületaşı ocaklarının üst tarafında bulunan yayla” anlamındadır.

Odunpazarı İlçesi < *odun+pazar+ı ilçe+si*. Eski dönemde Hatap Pazarı adıyla geçtiği düşünülmektedir. Bk. Eskişehir’in toponimik Stratigrafisi, Odunpazarı İlçesi. İlçenin odun satışının yapıldığı bir bölge olması nedeniyle bu şekilde adlandırıldığı bilinmektedir.⁷⁵

Okçu Deresi < *Okçu dere+si*. Derenin adını aktığı alanda bulunan *Okçu Köyü*’nden aldığı anlaşılmaktadır.

Ortaağıl Tepesi < *orta+ağıl tepe+si*.

Ortabel Sırtı (i25) < *orta+bel sırt+ı*.

Ortabel Sırtı (i25) < *orta+bel sırt+ı*.

Ortaburun Deresi < *orta+burun dere+si*.

Ortaburun Sırtı < *orta+burun sırt+ı*.

Ortaburun Tepesi < *orta+burun tepe+si*.

Ortaçal Sırtı < *orta+çal sırt+ı*. *Çal* için bk. Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Sözcüklerle Kurulu Yer Adları, Çal Tepesi (i27).

⁷⁵ Daha önceki dönemde mahalle olan Odunpazarı, 1994 yılında ilçe olmuştur. Eskişehir İl Merkezi’nin bulunduğu i24 ve i25 paftaları 1997 tarihli olmasına karşın Odunpazarı İlçesi haritada yer almamaktadır. Bu durumun, haritaların basıldıkları tarihte tekrar düzenlenmeyip, eski tarihli haritaların baz alınarak basılması olabileceği düşünülmektedir.

Ortadümen Tepesi < *orta+dümen tepe+si*. *Dümen* için bk. Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Sözcüklerle Kurulu Yer Adları, Dömen Tepe.

Ortaeğrek Sırtı < *orta+eğrek sırt+ı*. *Eğrek* için bk. Topotoponimler, Hüseyineyreği Sırtı.

Ortagöl Deresi < *orta+göl dere+si*. Derenin bulunduğu alanda sırasıyla *Başgölostü Mevkisi*, *Ortagöl Pınarı* ve *Çevrimgölü Çeşmesi* yer almaktadır. Ortagöl Pınarı, bu sıralı göllerin ortasında bulunanıdır. Ayrıca yöre halkı, pınarın üzerinde küçük bir göletin varlığından bahsetmektedir. Derenin yakınında *Ortagöl Pınarı*'nın varlığı da bu iki toponimin adlarını *Ortagöl*'den aldıklarını düşündürmektedir.

Ortagöl Pınarı < *orta+göl pınar+ı*. Bk. Topotoponimler, Ortagöl Deresi.

Ortaklarağıl Sırtı < *Ortaklar+ağıl sırt+ı*. Sırtın *Ortaklar* adını yakınında bulunan *Ortaklar Köyü*'nden aldığı düşünülmektedir.

Ortalıkburun Sırtı < *orta+lık+burun sırt+ı*. Yöre halkı, buruna *Ortalık* adının burunun konumu itibarıyla verildiğini söylemektedir. *Ortalık* kelimesinin Tarama Sözlüğü'nde "orta" anlamında bulunması (Tar. S., 2009: 3016) bu ifadeyi destekler niteliktedir.

Ortaören Mevki(s)i < *orta+ören mevki+(s)i*.

Ortaöz Mevki(s)i (i26) < *orta+öz mevki+(s)i*.

Ortaöz Mevki(s)i (j26) < *orta+öz mevki+(s)i*.

Ortayol Deresi < *orta+yol dere+si*.

Oruçpınarı Çeşmesi < *oruç+pınar+ı çeşme+si*. Yöre halkı tarafından bilinmemesi nedeniyle *Oruç* adının pınara hangi münasebetle verildiği tespit edilememiştir.

Otlutepe Deresi < *ot+lu+tepe dere+si*. Dere adını, aktığı alanda bulunan *Otlu Tepe*'den almıştır.

Oyuğundoruk Tepesi < *oyuk+un+doruk tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Oyuğundoruk Tepesi*, “dorugunda genişçe bir çukur bulunan tepe” anlamındadır.

Öküzini Deresi < *öküz+in+i dere+si*.

Öküzini Yaylası < *öküz+in+i yayla+sı*.

Ömerağağılı Mevki(s)i < *Ömer Ağa+ağıl+ı mevki+(s)i*.

Ömerköy Göleti < *Ömer+köy göl+et+i*. Gölet adını, sınırları içerisinde yer aldığı *Ömerköy*'den almıştır.

Örmekale Mevki(s)i < *örme+kale mevki+(s)i*. Yöre halkı, mevkide bir kale olduğunu söylemektedir.

Özdenk Deresi (i26) < *Özdenk dere+si*. Dere adını, yakınından aktığı *Özdenk Köyü*'nden almış olmalıdır.

Özdenk Deresi (j27) < *Özdenk dere+si*. Derenin adını, *Özdenk Köyü*'nden aldığı düşünülmektedir.

Özdenk köyü (Ap.) < *öz+denk köyü*. Köy tarihi kaynakta *Öztengi* adıyla geçmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Özdenk Köyü (Ap.). Derleme Sözlüğü'nde *denk* Malatya ve Kütahya'da “aynı yaş ve ayarda olanlar”;

Maraş'ta “tahılın kabuğunu yumuşatmaya ve ayırmaya yarayan değirmen”, Çanakkale, Kütahya, Malatya ve Urfa'da “sersem, dengesiz, akılsız, dalgın”; Balıkesir ve Kocaeli'de “tepe, uç, doruk” anlamlarındadır (DS, 2009: 1425). *Teng* Kerkük'de “sağlam, sıkı”; Irak'ta “güç durum” anlamındadır (DS, 2009: 4753). *Dengi* kelimesi Elazığ'da “sersem, dengesiz, akılsız, dalgın” (DS, 2009: 1423) anlamındadır. *Tengi* ise Antalya'da “kulunç” anlamındadır (DS, 2009: 3881). *Tenk* Irak'ta “çok gergin” (DS, 2009: 4753); *deng* Rize'de “denk, eşit, uygun”; Kerkük'te “deng sersem akılsız dalgın” (DS, 2009: 1422) anlamındadır. DLT'te ise *teng* “göl, bataklık” anlamındadır (DLT IV, 2006: 598). Köy bugün bir dere yatağının içinde kuruludur. Bu, köyün Öz adını alışıını açıklamaktadır. *Denk* ögesinin ise, öz sözcüğüyle ilgili olması bakımından DLT'te “bataklık” anlamında bulunan *teng* kelimesiyle ilgili olması muhtemeldir.

Pamukluova Deresi < *pamuk+lu+ova dere+si*.

Pamuktarlası Kuyusu < *pamuk+tarla+sı kuyu+su*.

Parladinkuyu Mevki(s)i Mvk < *Parlad+ın+kuyu mevki+(s)i*. Yöre halkı, *Parlad* adının kuyu sahibinin lakabı olduğunu söylemektedir.

Paşakadın Köyü (Sv.) < *paşa+kadın köy+ü*. Yöre halkı, köye hanımı ile birlikte gelen bir paşanın köyde misafir edildiğini, paşanın çeşmeden su içmesi üzerine köyün bu adı aldığını söylemektedir. Aynı zamanda bir Türk paşasının köye yaptırdığı çeşmeye konan ad nedeniyle bu ismi aldığı da söylenmektedir (Sarıkoynucu, 2002: 205). Canarslanlar tarafından Osmanlı dönemine ait bir belgeden⁷⁶ hareketle “Tatar muhacirlerin Paşakadın Çeşmesi ve Karakaya ve başka yerlerde iskan edildiği ifade edilmektedir.” (Canarslanlar, 2011: 23) şeklinde kullanılan ifade doğrultusunda köyün kuruluşu sırasında “Paşakadın Çeşmesi” adlı bölgeye, aynı kaynakta köyün eski adının *Burhanettin* olarak geçmesi sebebiyle

⁷⁶ DH.MKT.1950-105; 20 Şevval 1309-18 Mayıs 1892.

(Canarslanlar, 2011: 25), *Burhanettin* adıyla kurulduğu tahmin edilmektedir. Bu nedenle köyün kurulduğu bölgenin adını aldığı düşünülmektedir. Ancak ifadenin kapalı olması nedeniyle durum şüphelidir.

Paşakadın Yolu < *paşa+kadın yol+u*. Yol adını *Paşakadın Köyü*'nden almıştır.

Pazar Deresi < *Pazar dere+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Pazar* yöre halkının Mihaliççık İlçesi'ne verdiği addır. Derenin Mihaliççık İlçesi'nden akarak gelmesi, ifadeyi doğrulamaktadır.

Pekmezçukuru Mevki(s)i < *pekmez+çukur+u mevki+(s)i*. Yöre halkı çukura *Pekmez* adının, üzüm bağlarının olduğu alanda bulunması nedeniyle verildiğini söylemektedir.

Pınarınbaşı Pınarı < *pınar+ın+baş+ı pınar+ı*.

Pınarözü Mevki(s)i < *pınar+öz+ü mevki+(s)i*.

Porsuk Baraj Gölü < *Porsuk baraj göl+ü*. Göl adını *Porsuk Çayı*'ndan almıştır.

Potolöz Mevki(s)i < *pota+l+öz mevki+(s)i*. Yöreden edinilen bilgiye göre *pota* otların bağlanması da kullanılan sert, sağlam, dikenli bir tür bitkidir.

Poyrazalanı Sırtı < *poyraz+alan+ı sırt+ı*.

Purtullukuyu Mevki(s)i < *purtul+lu+kuyu mevki+(s)i*. Mevki adını üzerinde bulunan *Purtul Kuyusu*'ndan almıştır. *Purtul* için bk. Anlamı veya kaynağı Tespit Edilemeyen Yer Adları, *Purtul Kuyusu*.

Sabuncupınar Deresi < *Sabuncupınar dere+si*. Derenin haritada *Kütahya Sabuncupınar Köyü* yakınında akması nedeniyle, adını köyden aldığı düşünülmektedir.

Sadıkbağı Köyü (Sv.) < *Sadık+bağ+ı köy+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Sadık* adıyla Aksaray, Kırşehir, Kayeseriyye, Adana, Bozok, Meraş, Alâiye, Aydın, Konya, Çorum, Sivas, Kütahya, Haleb, Niğbolu, Niğde, Paşa, Kocaeli, Sığla, Ertuğrul sancaklarında ve Erzurum Eyaleti'nde konar-göçer Türkmân Yörükânı tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 639). Köyün sözü geçen cemaat dolayısıyla, böyle adlandırılmış olabileceği düşünülebilir.

Sakaralanı Tepesi < *sakar+alan+ı tepe+si*. Tepe, Sakar Tepe'nin yakınında bulunmaktadır. *Sakar* için bk. Renk Adlarıyla Kurulan Yer Adları, Sakar Tepe.

Sakarı Karacaören Köyü (Ap.) < *Sakarya+karaca+ören köy+ü*. Köy *Sakarı* adını Sakarya Nehri kenarında olması nedeniyle almıştır. *Sakarya* adı yöre halkının söyleyişi ile *Sakarı* şekline dönüşmüştür. *Karacaören* için bk. Karacaören Köyü (Sv.).

Sakarılıca Köyü (Mhg.) < *Sakarya Ilıca köy+ü*. Köy tarihi kaynakta *Ilıca* adıyla geçmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Sakarılıca Köyü (Mhg.). *Ilıca* adını yörede bulunan ılıca nedeniyle alan köy, *Sakarı* adını ise Sakarya Nehri'nin kıyısında yer alması nedeniyle almıştır. *Sakarya* adı yöre halkının söyleyişi ile *Sakarı* şeklini almıştır.

Sakaryabaşı Pınarı < *Sakarya+baş+ı pınar+ı*. *Sakaryabaşı* "Sakarya Nehri'nin başı, doğduğu yer" anlamındadır.

Samanini Tepesi < *saman+in+i tepe+si*.

Samansınırı Sırtı < *saman+sınır+ı sırt+ı*. Yöre halkı tarafından adın anlamı bilinmemektedir. Ancak yörede harmanın savrulurken samanın biraz yayıldığı, savurma işleminden sonra yayılan bu samanların toplandığı bilinmektedir. Bu sırtın da harman yerinde bulunduğu, *Samansınırı* adının “samanın gittiği en uç bölge” anlamında olabileceği düşünülebilir.⁷⁷

Sandıközü Köyü (Syg.) < *sandık+öz+ü köy+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Sandık* adıyla Aksaray, Kırşehir, Çorum, Karahisâr-ı Sâhib, İçel, Niğde, Erzurum, Kütahya sancakları ve Diyarbekir Eyâleti’nde konar-göçer Türkmân tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 646). Sandık Cemaati’nin bu vadiye yerleşmiş olması sebebiyle vadiye bu adın verilmiş olması muhtemeldir.

Saray Çayı < *saray çay+ı*. Çayın adını yakınından aktığı *Saray Köyü*’nden aldığı düşünülmektedir.

Saray Yaylası (i27) < *Saray yayla+sı*. Sarayköy’ün adını, köyün güzelliğine metefor olarak aldığı düşünülmektedir. Bu nedenle köyün yakınında bulunan yaylanın da adını Sarayköy’den aldığı tahmin edilmektedir.

Saray Yaylası (i27) < *Saray yayla+sı*. Bk. Topotoponimler, Saray Yaylası.

Saraycık Deresi < *Saraycık dere+si*. Dere adını yakınından geçtiği *Saraycık Mahallesi*’nden almış olmalıdır.

Sarayören Köyü (Syg.) < *saray+ören köy+ü*.

Sarıalan Sırtı < *sarı+alan sırt+ı*.

⁷⁷ Bu yorumu Nizamettin Arslan’a borçluyuz.

Sarıcakaya Kazası < *sarı+ca+kaya kaza+ı*. Eski adı “Sarıkaya” olan (Albek, 1991: 25, Bayar, 2004: 253) kazanın adını, kuzeyini kaplayan sarı kayalardan aldığı belirtilmektedir (Tüzün, 1971: 44, Albek, 1991: 25, Bayar, 2004: 253).

Sarıcayatağı Sırtı < *sarı+ca+yatak+ı sırt+ı*. Yatak için bk. Zootoponimler, Öküzcü Yatağı.

Sarıçay Deresi < *sarı+çay dere+ı*.

Sarıkaya Çeşmesi (i27) < *sarı+kaya çeşme+ı*.

Sarıkaya Çeşmesi (i27) < *sarı+kaya çeşme+ı*.

Sarıkaya Deresi (i25) < *sarı+kaya dere+ı*.

Sarıkaya Deresi (i26) < *sarı+kaya dere+ı*.

Sarıkaya Deresi (j27) < *sarı+kaya dere+ı*.

Sarıkaya Mevki(s)i (h26) < *sarı+kaya mevki+(s)ı*.

Sarıkaya Mevki(s)i (i26) < *sarı+kaya mevki+(s)ı*.

Sarıkaya Sırtı (j25) < *sarı+kaya sırt+ı*.

Sarıkaya Sırtı (j26) < *sarı+kaya sırt+ı*.

Sarıkaya Tepesi (h25) < *sarı+kaya tepe+ı*.

Sarıkaya Tepesi (i26) < *sarı+kaya tepe+ı*.

Sarıkaya Tepesi (j25) < *sarı+kaya tepe+ı*.

Sarıkaya Tepesi (j26) < *sarı+kaya tepe+si*.

Sarıkayalar Deresi < *sarı+kaya+lar dere+si*.

Sarıkayalar Mevki(s)i < *sarı+kaya+lar mevki+(s)i*.

Sarıköy tarlaları Düzü < *sarı+köy+tarla+lar+ı düz+ü*. *Sarıköy tarlaları Düzü*, “Yunus Emre Köyü’nün eski adı olan Sarıköy’ün tarlalarının bulunduğu düz” anlamındadır.

Sarıpınar Çeşmesi < *sarı+pınar çeşme+si*.

Sarısongur Deresi < *Sarısongur dere+si*. Dere adını, yakınında bulunan *Sarısongur Köyü*’nden almış olmalıdır.

Sarısu Çayı < *sarı+su çay+ı*.

Sarısu Çayırılı Bataklığı < *sarı+su çayır+lı bataklık+ı*.

Sarısuadası Mevki(s)i < *sarı+su+ada+sı mevki+(s)i*. Mevkide bugün bir adanın bulunmaması nedeniyle yöre halkı tarafından kesin bir ifade kullanılamasa da mevki adının, bölgede akan Sarısu Çayı’nın içinde oluşan küçük bir adacıktan gelmiş olabileceği söylenmektedir.

Sarıtaş Mevki(s)i < *sarı+taş mevki+(s)i*.

Sarıyar Baraj Gölü < *Sarıyar baraj göl+ü*. Baraj gölünün adını yakınında bulunduğu *Ankara İli Sarıyar Köyü*’nden aldığı düşünülmektedir.

Sarıyar Barajı < *Sarıyar baraj+ı*. *Sarıyar* için bk. Sarıyar Baraj Gölü.

Sarıyar Deresi < *sarı+yar dere+si*.

Sazak Deresi < *Sazak dere+si*. Dere adını, *Sazak Köyü*'nden almış olmalıdır.

Sazak Pınarı < *Sazak pınar+ı*. *Sazak* için bk. Sazak Deresi.

Sazakcevizlibel Tepeleri < *Sazak+ceviz+li+bel tepe+ler+i*. *Sazak* için bk. Sazak Deresi.

Seğitağlı Deresi < *Seğit+ağıl+ı dere+si*.

Sekiören Köyü (Mç.) < *seki+ören köy+ü*. *Seki* için bk. Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Sözcüklerle Kurulu Yer Adları, *Seki Köyü* (Mç.).

Sekiören Yaylası < *seki+ören yayla+sı*. Yaylanın adını yakınında bulunduğu *Sekiören Köyü*'nden aldığı düşünülmektedir.

Selimyatak Tepesi < *Selim+yatak tepe+si*. *Yatak* için bk. Zootoponimler, Öküzücü Yatağı.

Semer kaya Tepesi < *semer+kaya tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Semer kaya*, “semere benzeyen kaya” anlamındadır.

*Sergenkaya Deresi < *sergen+kaya dere+si*. Yöre halkı tarafından *Sergenkaya Deresi* denilmekle birlikte haritada *Selenkaya Deresi* şeklinde geçmektedir. *Sergen* adı kayaya katlı, raf şeklindeki yapısı nedeniyle verilmiştir.

Sergizçayırı Deresi < *Sergiz+çayır+ı dere+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Sergiz*, derenin geçtiği alanda çayırılığı bulunan şahsın lakabıdır.

Seydisu Çayırı < *Seydi+su çayır+ı*.

Seydisuyu Deresi < *Seydi+suyu dere+si*. Dere adını *Seydisuyu*'ndan almaktadır.

Sığireğlenti Sırtı < *sığır+eğlenti sırt+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Sığireğlenti Sırtı*, “sığırların otlatıldığı, yatırıldığı sırt” anlamındadır.

Sığireyrek Sırtı < *sığır+eyrek sırt+ı*. *Eyrek* için bk. Hüseyineyregi Sırtı.

Sığıryatağı Tepesi < *sığır+yatak+ı tepe+si*. Yer adı, “sığırların yatırıldığı tepe” anlamındadır. *Yatak* için bk. Zootoponimler, Öküzcü Yatağı.

Sırakayalar Tepesi < *sıra+kaya+lar tepe+si*.

Sırmaları Mevki(s)i < *sırma+ınlar+ı mevki+(s)i*.

Silbağ Kuyusu < *Silibağ kuyu+su*. *Silibağ*, İstiklalbağı Köyü'nün eski olan *Silibağ* adıyla ilgilidir.

Sivatbaşı Mevki(s)i < *sivat+baş+ı mevki+(s)i*. *Sivat* için bk. Kanlısuat Sırtı.

Sivrihisar İlçesi < *sivri+hisar ilçe+si*. *Sivrihisar* adının, yörenin coğrafi yapısıyla ilgili olduğu ve adın ilçeye, ilçeyi çevreleyen sivri kayaların üzerine inşa edilen kale nedeniyle verildiği belirtilmektedir (İncekara, 1971: 63, Şakar, 2007: 27, Sezgin, 2009: 289, Keskin, 2001: 11).

Sivrihisar Yolu < *sivri+hisar+yol+u*.

Soğukpınar Deresi < *soğuk+pınar dere+si*. Derenin adını, yakınından aktığı *Soğuk Pınar*'dan aldığı düşünülmektedir.

*Songüleşler Mevki(s)i < *soğ+üleş+ler mevki+(s)i*. Yörede *Songüleşler Mevkisi* denilmekle birlikte haritada *Songuleşler Mevki(s)i* şeklinde geçmektedir.

Yöreden edinilen bilgiye göre *Songüleşler Mevkisi*, “yerlerin paylaşımı sırasında bölgede son bölüşülen mevki” anlamındadır. *Üleş* “pay” anlamına gelmektedir (TS, 2005: 2056).

Söbüalan Deresi < *söbü+alan dere+si*. *Söbü*, yörede “uzun, dar , ince” anlamında kullanılan bir sıfattır (DS, 2009; 3675).

Söğütönü Yaylası < *söğüt+ön+ü yayla+sı*.

Söğütözü Deresi < *Söğüt+öz+ü dere+si*. Dere, *Aşağısöğüt Mahallesi*’nin yakınından geçmektedir. Eski dönemde köy olan mahallenin, Yukarı Söğüt Köyü ile tek bir Söğüt Köyü’nden ayrıldığı düşünülmektedir. Bk. Eskişehir’in Toponimik Stratigrafisi, Yukarı Söğüt Köyü (Syg.). Bu nedenle dere adını söz konusu mahalleden almış olmalıdır.

Söğütözü Yaylası < *söğüt+öz+ü yayla+sı*.

Suatbaşı Tepesi < *suat+baş+ı tepe+si*. Suat için bk. Kanlısuat Sırtı.

Subaşı Pınarı < *su+baş+ı pınar+ı*.

Sultandere Köyü (Odp.) < *sultan+dere köy+ü*.

Sultaniye Deresi < *Sultaniye dere+si*. Derenin adını yakınından aktığı *Sultaniye Köyü*’nden aldığı düşünülmektedir.

Sulucakol Tepesi 390 < *su+lu+ca+kol tepe+si*. *kol* için bk. Meşelikol Mevki(s)i.

Suludere Pınarı < *su+lu+dere pınar+ı*.

Suluhöyük Tepesi < *su+lu+höyük tepe+si*.

Sulukaya Tepesi < *su+lu+kaya tepe+si*.

Sülüklüz Deresi < *sülük+lü+öz dere+si*.

Sülüklüz Sırtı < *sülük+lü+öz sırt+ı*.

Sülüklüpınar Deresi < *sülük+lü+pınar dere+si*.

Süngülü Düzü < *süngülü düz+ü*. Düz adını yakınında bulunan Süngülü Tepe'den almıştır.

Sünnüağıl Deresi < *Sünnü+ağıl dere+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Sünnüağıl Deresi*, “Sünnah Bey adlı bir Yörük Beyi'nin⁷⁸ ağılının yakınından geçen dere” anlamındadır.

Sürgüyolu Sırtı < *sürgü+yol+u sırt+ı*. Yöre halkı eski dönemde, ormanlık arazide bulunan sırtın üzerinde bir yol bulunduğunu ve ormanlık arazide olması sebebiyle zamanla kaybolan yolun kaybolmaması için sürgülendiğini söylemektedir. Sırt bu nedenle *Sürgüyolu* adını almıştır.

Şabanpınarı Çeşmesi < *Şaban+pınar çeşmesi*.

Şehiryolu Sırtı < *şehir+yol+u sırt+ı*.

Şerefiye Yolu < *Şerefiye yol+u*. Yol adını *Şerefiye Köyü*'nden almış olmalıdır.

Şeyhpınar Deresi < *şeyh+pınar dere+si*.

⁷⁸ Bayar, Sünnah Bey'in Hankaraağaç Köyü'ne Yörüklerin iskanını gerçekleştiren oba beyi olduğunu belirtmektedir (Bayar, 2004: 215). Yöre halkından edinilen bilgiye göre derenin geçtiği ağıl Hankaraağaç Köyü sınırları içinde yer almaktadır.

Taşagılı Sırtı < *taş+ağıl+ı sırt+ı*.

Taşlıkyolu Deresi < *Taşlık+yol+u dere+si*. Yolun adını derenin yakınında bulunan *Taşlıkköy*'den aldığı düşünülmektedir.

Taşocak Deresi < *taş+ocak dere+si*.

Taşyatağı Tepesi < *taş+yatak+ı tepe+si*. *Yatak* için bk. Zootoponimler, Öküzcü Yatağı.

Taşyatak Deresi < *taş+yatak dere+si*. Bk. Taşyatağı Tepesi.

Taşyatak Yaylası < *taş+yatak yayla+sı*. Bk. Taşyatağı Tepesi.

Taşyolu Deresi < *taş+yol+u dere+si*.

Tavşanlıdoruk Tepesi < *tavşan+lı+doruk tepe+si*.

Tayyaremeydanı Mevki(s)i < *tayyare+meydan+ı mevki+(s)i*. Yöreden edinilen bilgiye göre mevki üzerinde bir hava üssü bulunmaktadır.

Tekeçiler Köyü (Tpb.) < *Tekeçiler köy+ü*. Yöre halkı köyün Bilecik İli Yenipazar İlçesi Tekeçiler Köyü'nden gelenler tarafından kurulduğunu ifade etmektedir. Bu durum köye, geldikleri yerin adını verdiklerini göstermektedir.

Tekkekıran Tepesi < *tekke+kıran tepe+si*. *Kıran* için bk. Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Sözcüklerle Kurulu Yer Adları, Kıran Sırtı.

Tekkeyer Deresi < *tekke+yer dere+si*.

Tekmezar Mevki(s)i < *tek+mezar mevki+(s)i*.

Tekmezar Sırtı < *tek+mezar sırt+ı*.

Tekmezar Tepesi < *tek+mezar tepe+si*.

Tekören Köyü < *tekke+ören köy+ü*. Köyün tarihi kaynaklarda Tekkevirânı adıyla yer aldığı düşünülmektedir. Yöre halkı da, köyün eski adının Tekkevirânı olduğunu, köyde önceki dönemde birden fazla tekke olması nedeniyle, köyün bu şekilde adlandırıldığını söylemektedir.

Tellikaya Çeşmesi < *telli+kaya çeşme+si*. Yöreden bilgi edinilememesi nedeniyle *Telli* adının kaynağı tespit edilememiştir.

Tepebaşı İlçesi < *tepe+baş+ı ilçe+si*. Belediyeden edinilen bilgiye göre önceki dönemde mahalle olan Tepebaşı, 2008 yılında ilçe statüsü kazanmıştır.⁷⁹

Tepebaşı Tepesi < *tepe+baş+ı tepe+si*.

Tınaz Deresi < *tınaz dere+si*. Yöre halkı, Elcik Köyü ile Böğürtlen Köyü arasında akan derenin adını, Elcik Köyü'nde bulunan *Tınaz Tepe*'den aldığını ifade etmektedir.

Tokmaktaş Tepesi < *tokmak+taş tepe+si*.

*Tombanınağıl Tepesi < *Tomba+nın+ağıl tepe+si*. Yöre halkı *Tombanınağıl Tepesi* denilmekle birlikte haritada *Tomanınağıl Tepesi* şeklinde görülmektedir. Yöre halkı *Tomba* adının tepede ağılı bulunan şahsın lakabı olduğunu söylemektedir.

Topardıç Tepesi < *top+ardıç tepe+si*.

Topistikâmları Mevki(s)i < *top+istihkâm+lar+ı mevki+(s)i*. Yöre halkı Kurtuluş Savaşı döneminde mevkinin üzerinde topların kurulduğunu söylemektedir.

⁷⁹ İlçe oluş tarihi, haritanın basım tarihinden sonra olması nedeniyle, ilçe haritada görülmemektedir.

Topkamyşörenliği Mevki(s)i < *top+kamyş+ören+lik+i mevki+(s)i*.

Topkaya Köyü (Mhmd.) < *top+kaya köy+ü*. Köyün düz ovalık bir alanda yer alan bir tepenin üzerine kurulduğu söylenmektedir (Tezcan, 1982: 96). Köyün *Topkaya* adını bu sebeple almış olabileceği düşünülmektedir.

Topkaya Tepe < *top+kaya tepe*. Yöreden edinilen bilgiye göre kaya adını şeklinin yuvarlak olması dolayısıyla almıştır.

Tosbağapınarı Çeşmesi < *tosbağa+pınar+ı çeşme+si*.

Tosbapınarı Deresi < *tosba(ğa)+pınar+ı dere+si*.

Tozlununense Deresi < *toz+lu+nun+ense dere+si*. Ense yörede tepe ya da sırtın doruk noktasından aşağı kısmı için kullanılan bir kelimedir. *Tozlununense Deresi*, “sırtın ense kısmında kuru, tozlu bir alanda akan dere” anlamındadır.

Tuzlagelişi Sırtı < *tuzla+geliş+i sırt+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Tuzlagelişi Sırtı*, “üzerinde eski zamanlarda develerle tuz satmaya gelenlerin kullandığı yolun bulunduğu sırt” anlamındadır.

Tuzlarözü Deresi < *tuz+lar+öz+ü dere+si*.

Tuztaşları Mevki(s)i Mvk < *tuz+taş+lar+ı mevki+(s)i*.

Türkmençal Tepesi < *Türkmen+çal tepe+si*. Yöre halkı, tepede mermer ocaklarının bulunduğunu, *çal* kelimesinin “taşlık, çıplak tepe” anlamında kullanıldığını söylemektedir.

Türkmenmecidiye Köyü < *Türkmen Mecidiye köy+ü*. Yöre halkı, köyün *Kırşehir Çiçekdağı Mecidiye Köyü*’nden gelenler tarafından kurulduğunu, köye geldikleri yerin adını verdiklerini söylemektedir.

Uluçayır Köyü (Odp.) < *ulu+çayır köy+ü*.

Uluçukur Deresi < *ulu+çukur dere+si*.

Uludere Köyü (Tpb.) < *ulu+dere köy+ü*.

Ulukır Düzü < *ulu+kır düz+ü*.

Ulu yol Mevki(s)i < *ulu+yol mevki+(s)i*.

Ulu yol Sırtı < *ulu+yol sırt+ı*.

Urunyatak Sırtı < *uğru+nun+yatak sırt+ı*. *Urun* adının “hırsız” anlamındaki *uğru* kelimesinden (TS, 2005: 2030) gelmiş olabileceği, yatak kelimesinin ise Eşkiyayatağı toponiminde olduğu gibi, barınılan yer anlamında kullanılmış olabileceği düşünülmektedir.

Uşakbükü Köyü (Mç.) < *uşak+bük+ü köy+ü*. *Uşak* kelimesi Türkçe Sözlük’te “çocuk; herhangi bir bölgenin halkından olan erkek; erkek hizmetçi; tayfa” anlamındadır (TS, 2005: 2039). Kelime Derleme Sözlüğü’nde yörede olmamakla birlikte “kuzusu ölür sağlır koyun (DS, 2009: 4046); hey, yahu vb. anlamında seslenme ünlemi (DS, 2009: 4790); uşak, hizmetçi; erkek çocuk; çocuk, evlat (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) anlamlarındadır. *Uşak* kelimesinin kaynağı tespit edilememiştir. Köyün Sarıyar Baraj Gölü’nün yanında bulunması nedeniyle *bük* kelimesinin *Gembükü Tepesi* toponiminde olduğu gibi “pirinç ekilebilen alan” anlamında olabileceği düşünülmektedir.

Uyuzhamam Köyü (Ap.) < *Uyuz+hamam köy+ü*. Köyün eski adının *Hamam* olduğu düşünülmektedir. Bk. Eskişehir’in Toponimik Stratigrafisi, Uyuzhamam Köyü (Ap.). Yöre halkından edinilen bilgiye göre köyde tarihi bir

hamam bulunmaktadır ve bu hamam *Uyuz* adını uyuz hastalığına iyi gelmesi sebebiyle almıştır.

Uyuzpınarı Tepesi < *uyuz+pınar+ı tepe+si*.

Uzunburun Köyü (Bo.) < *uzun+burun köy+ü*.

Uzunburun Sırtı < *uzun+burun sırt+ı*.

Uzunmezar Sırtı < *uzun+mezar sırt+ı*.

Uzunöz Deresi < *uzun+öz dere+si*.

Uzunözü Deresi < *uzun+öz+ü dere+si*.

Üçpınar Sırtı < *üç+pınar sırt+ı*.

Yağcını Çiftliği < *yağcı+in+i çiftlik+i*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre çiftlik adını, yanında bulunduğu *Yağcını*'nden almıştır.

Yağcıözü Düzü < *yağcı+öz+ü düz+ü*. Yöre halkı tarafından *Yağcı* adının lakap olabileceği düşünülmekle birlikte adın kaynağı kesin olarak tespit edilememiştir.

Yalınkaya Köyü (Mç.) < *yalın+kaya köy+ü*. Yöreden edinilen bilgiye göre köy adını kurulduğu alanda bulunan yalın, sarp kayalıklardan almıştır. *Yalın* Tarama Sözlüğü'nde "yalın, yalçın, sarp, sarp (yer)" anlamındadır (Tar. S., 2009: 4236). DLT'te ise *Yalınkaya*, "sarp, dik kaya" anlamındadır (DLT, 2006, C. III: 19-20).

Yanağıl Deresi < *yan+ağıl dere+si*.

Yananağıl Sırtı < *yanan+ağıl sırt+ı*.

Yanıkagıl Mevki(s)i (j25) < *yanık+ağıl mevki+(s)i*.

Yanıkagıl Mevki(s)i (j26) < *yanık+ağıl mevki+(s)i*.

Yanıkarkaç Sırtı < *yanık+arkaç sırt+ı*. *Arkaç* için bk. Fitotoponimler, Meşeli Arkaç.

Yanıkarkaç Tepesi < *yanık+arkaç tepe+si*. *Arkaç* için bk. Fitotoponimler, Meşeli Arkaç.

Yanıkbaşı Sırtı < *yanık+baş+ı sırt+ı*.

Yardoruğu Tepesi < *yar+doruk+u tepe+si*

Yarıkcı Ilıcası < *yarıkçı ılı-(k)+ca+ısı*. *Yarıkcı* bugün adı *Ilıcalar* olan köyün eski adıdır.

Yarıkkaya Tepesi < *yarık+kaya tepe+si*

Yassihüyük Köyü (Odp.) < *yassı+hüyük köy+ü*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre köy adını köyde bulunan yassı biçimdeki höyükten almıştır.

Yaverören Köyü (Sv.) < *yaver+ören köy+ü*. Köy tarihi kaynaklarda Yaverviran adıyla geçmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Yaverören köyü (Sv.). H. 1311 tarihli arşiv belgesinde köyün Kırım ve Gözleve göçmenleri tarafından, *Yaverviran* adlı mahalde kurulduğunun söylenmesi (Canarslanlar, 2011: 23) kurulduğu bölgenin adını aldığını göstermektedir.

Yavşanağıl Mevki(s)i < *yavşan+ağıl mevki+(s)i*. *Yavşan* için bk. Fitotoponimler, Yavşanlı Dere.

Yayla Mevki(s)i < *yayla mevki+(s)i*. Mevkinin adını yakınında bulunan *Yaylaköy*'den aldığı düşünülmektedir.

Yayladere Sırtı < *yayla+dere sırt+ı*.

Yaylakaşı Tepesi < *yayla+kaş+ı tepe+si*. Yer adı, “yaylanın kaşında bulunan tepe” anlamındadır. *Kaş* için bk. Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Sözcüklerle Kurulu Yer Adları, Kaşlı Sırt.

Yazıdere Köyü (Syg.) < *yazı+dere köy+ü*.

Yazılıkaya Köyü (Hn.) < *yazı+lı+kaya köy+ü*. 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde “Karahisâr-ı Sahib Sancağı Barçınlu Kazası Yazılı Kaya Köyü”nde *Yazılı Kaya* adıyla bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 2334). Ancak köyün adını cemaatten almadığı, köyün yakınında bulunan *Yazılıkaya*'dan aldığı düşünülmektedir. Çifteler Kaymakamlığı tarafından hazırlanan kitapta da köyün adını batısında bulunan Kral Midas'ın mezarı ve *Yazılıkaya anıtından* aldığı söylenmektedir (Çifteler, 1990: 64). Bu nedenle cemaatin de adını bu kayadan aldığı düşünülmektedir.

Yeldeğirmeni Sırtı < *yel+değirmen+i sırt+ı*. *Yel değirmeni*, rüzgar gücünden faydalananarak döndürülen çarka bağlı bir değirmendir (İzbırak, 1992: 343).

Yeldeğirmeni Tepesi (i24) < *yel+değirmen+i tepe+si*.

Yeldeğirmeni Tepesi (i27) < *yel+değirmen+i tepe+si*.

Yelkenindoruk Tepesi < *yelken+in+doruk tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Yelkenindoruk*, “devamlı rüzgar alan doruk” anlamındadır.

Yelköprü Mevki(s)i < *yel+köprü mevki+(s)i*.

Yellibel Sırtı < *yel+li+bel sırt+ı*. Yer adı, “rüzgarlı, yeli çok olan belin sırtı” anlamındadır.

Yellikonak Tepesi < *yel+li+kon-ak tepe+si*. Yöre halkı tarafından tepenin çok rüzgar alan, yüksekçe bir mevki olduğu ancak tepede bir konağın bulunmadığı söylenmektedir. Bu nedenle *konak* kelimesinin “konaklanan yer” anlamında kullanıldığı düşünülmektedir.

Yemişenlieyrek Tepesi < *yemişen+li+eyrek tepe+si*. *Yemişen* alıcın diğer adıdır (Baytop, 2007: 283). *Eyrek* için bk. Topotoponimler, Hüseyineyreği Sırtı.

Yeni Akçayır Köyü (Tpb.) < *yeni ak+çayır köy+ü*. Yeni Akçayır ve Yürük Akçayır köylerinin tek bir Akçayır Köyü’nden ayrıldığı düşünülmektedir. Bk. Eskişehir’in Toponimik Stratigrafisi, Yeni-Yürük Akçayır Köyü (Tpb.). Bu nedenle köyün “yeni” ve “Yürük” adlarını bu ayrım sonucu aldığı düşünülmektedir.

Yeni İncesu Köyü (Tpb.) < *yeni İnce+su köy+ü*. Yöre halkı, eski adı “İncesu” olan köyün Porsuk barajının yapımı sırasında istimlâk edilerek yer değiştirdiğini söylemektedir. Bk. Eskişehir’in Toponimik Stratigrafisi, Yeni İncesu Köyü (Tpb.). Köyün *Yeni* adını bu değişim sonrasında aldığı görülmektedir.

Yenikent Köyü (Syg.) < *yeni+kent köy+ü*.

Yeniyayla Çeşmesi < *yeni+yayla çeşme+si*.

Yeniyurt Köyü (Bo.) < *yeni+yurt köy+ü*. Köyün adı *yeni* ve *yurt* kelimelerinden oluşan bir toponimdir.

Yeşilhan < *yeşil+han*. Yöre halkı *Yeşilhan*'ın yol kenarında, sulu, yeşillik bir mevki olduğu söylemekte ve daha önceki dönemde mevki üzerinde bir han olduğuna inanmaktadır. Ancak yöre halkının görüşü şüphelidir.

Yeşiltepe Köyü (Syg.) < *yeşil+tepe köy+ü*.

Yeşilyaka Köyü (Gn.) < *yeşil+yaka köy+ü*. Köy, sonradan kurulması sebebiyle haritada yer almamaktadır. Ancak sınırlar dâhilinde olması sebebiyle sınıflandırmaya alınmıştır. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Yeşilyaka Köyü (Gn.). *Yaka* için bk. Etnotoponimler, Yakakayı Köyü (Tpb.).

Yeşilyurt Köyü (Mç.) < *yeşil+yurt köy+ü*. Yöreden edinilen bilgiye göre köy dağ eteğinde, ormanlık bir alan içerisine kurulması sebebiyle bu adı almıştır.

Yeşilyurt Köyü (Mhmd.) < *yeşil+yurt köy+ü*. Yöre halkı köyün “Yeşil” adını kurucusunun lakabından aldığını söylemektedir.

Yıldızören Köyü (Çft.) < *yıldız+ören köy+ü*. Eski adları kaynaklarda *Tatar Mecidiye*, *Mecidiye Köprüsü*, *Mamure*; *Mecidiyeköprü*, *Mahmuriye* ya da *Mamure* olarak verilen köyün adı, Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra *Yıldızören* olarak değişmiştir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Yıldızören Köyü (Çft.). Yöre halkı tarafından yer adının kaynağı bilinmemektedir. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Yıldız* adıyla Kütahya, Alâiye ve Ankara sancaklarında bir cemaat bulunmakla birlikte (Türkay, 1979: 774) *Yıldız* adının etnonim olmayıp “kuzey yönü” (TS, 2005: 2180) anlamında olabileceği düşünülmektedir.

Yiğitleryatağı Tepesi < *yiğit+ler+yatak+ı tepe+si*.

Yörükler yaylası Mevki(s)i < *Yörük+ler+yayla+sı mevki+(s)i*.

Yörük yolu Sırtı < *Yörük+yol+u sırt+ı*.

Yukarı Kuzfindık Köyü (İn.) < *yukarı kuz+findık köy+ü*. *Kuzfindık* için bk. Aşağı Kuzfindık Köyü.

Yukarı Söğütönü Köyü (Tpb.) < *yukarı söğüt+ön+ü köy+ü*.

Yukarıdağ Mevki(s)i < *yukarı+dağ mevki+(s)i*.

Yukarıkışla Tepesi < *yukarı+kış+la tepe+si*.

Yukarıpınar Çeşmesi < *yukarı+pınar çeşme+si*.

Yürük Akçayır Köyü (Tpb.) < *Yürük ak+çayır köy+ü*. Bk. Yeni Akçayır Köyü.

Yürük Karacaören Köyü (Odp.) < *Yürük karaca+ören köy+ü*. Köy tarihi kaynakta *Karacaviran* adıyla yer almaktadır. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Yürük Karacaören Köyü (Odp.). Köyün *Yürük* adını Yörük iskânına maruz kalması sonrası, Yörük Kırka Köyü'nde olduğu düşünüldüğü gibi, diğer Karacaören köylerinden ayrılma amaçlı aldığı düşünülebilir. *Karacaören* için bk. Topotoponimler, Karacaören Köyü (Sv.).

Yürükyayla Köyü (İn.) < *Yürük yayla köy+ü*.

Zeytarla Sırtı < *Zey+tarla sırt+ı*. *Zeytarla Sırtı*, “üzerinde Zeyköy’e ait tarlanın bulunduğu sırt” anlamındadır. *Zey* için bk. Madencilikle İlgili Yer Adları, Zeyköy (Sv.).

III.1.6. Hayvancılıkla İlgili Yer Adları

Ağıl Deresi < *ağıl dere+si*.

Ağıl Sırtı (i26) < *ağıl sırt+ı*.

Ağıl Sırtı (i26) < *ağıl sırt+ı*.

Ağıl Sırtı (j27) < *ağıl sırt+ı*.

Ağıl Tepesi < *ağıl tepe+si*.

Ağıl Yeri < *ağıl yer+i*.

Ahır Deresi < *ahır dere+si*.

Ahırköy (Mç.) < *ahır+köy*. Köy yarihi kaynaklarda *Ahur* adıyla görülmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Ahırköy (Mç.). Yöre halkı tarafından *ahur* kelimesinin güzel anlamında olduğu söylenmektedir. Bunun ötesinde *āhūr* Farsça “ahır, dam” anlamındadır (Devellioğlu, 1970: 24). Kelimenin Derleme Sözlüğü'nde yörede “hayvanların su içtiği yalak, çeşme yalağı; hayvanların barındığı yer, ahır, tavla; hayvan yemliğı” anlamları bulunmaktadır (DS, 2009: 135). Adın *ahır* anlamında olup “*ahur* < *ahır*” şeklinde değişim gösterdiği düşünülmektedir.

Avulcuk Mevki(s)i < *avul+cuk mevki+(s)i*. Yöreden edinilen bilgiye göre *avul* yörede “ağıl” anlamında kullanılmaktadır. Mevkide üstü açık, *kara ağıl* denilen koyun ağıllarının bulunduğu, mevkinin adını bu ağıllardan aldığı söylenmektedir.

Dam Deresi < *dam dere+si*.

Döllük Mevki < *döl+lük mevki*. Yöreden edinilen bilgiye göre *döllük* yörede “hayvanların döllenmesi için kullanılan alan”a verilen addır.

Döllük Sırt < *döl+lük sırt*. *Döllük* için bk. Döllük Mevki.

Döllük Tepe < *döl+lük tepe*. *Döllük* için bk. Döllük Mevki.

Eğrek Pınarı < *eğrek pınar+ı*. *Eğrek* için bk. Topotoponimler, Hüseyineyreği Sırtı.

Gübrelik Sırt < *gübre+lik sırt*.

Kıyak Yaylası < kıyak yayla+sı. Yöreden edinilen bilgiye göre hayvanların sonbahardaki çiftleşme dönemlerinden önce koç ve tekeler sürüden ayrılır, bir-bir buçuk ay kadar ayrı bakılır, Ekim-Kasım aylarında getirilip sürüye katılır ve çiftleşme sağlanır. Yapılan işleme *koç-teke katımı*, bu işlemi yapan kişiye *kıyakçı*, işlemin yapıldığı alana ise *kıyak* adı verilmektedir.

Mandıra Mevki(s)i < *mandıra mevki+(s)i*.

Martlar Tepesi < *Martlar tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Martlar Tepesi*, “yeni kuzulayan koyunların Mart ayında ilk defa otlatılmaya çıkarıldığı tepe” anlamındadır. Bu tepe, koyunların kuzulu olmaları dolayısıyla uzağa götürülemedikleri için köyün yakınında yer almaktadır.

Mayıslar Köyü (Src.) < *mayıs+lar köy+ü*. Yöreden edinilen bilgiye göre *mayıs* “gübre” anlamındadır. Yöre halkı, köyün hayvan gübrelerinin konulduğu alanda kurulması nedeniyle bu adı aldığını ifade etmektedir.

Suvat Deresi < *suvat dere+si*. *Suvat* için bk. Topotoponimler, Kanlısuat Sırtı.

Tezekli Bayırları < *tezek+li bayır+lar+ı*.

Tokat Mevki(s)i < *tokat mevki+(s)i*. *Tokat* için bk. Topotoponimler, Küçüktokat Mevki(s)i.

Türkmentokat Köyü (Odp.) < *Türkmen+tokat köy+ü*. *Tokat* için bk. Topotoponimler, Küçüktokat Mevki(s)i.

Yatağan Sırtı < *yatağan sırt+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre *yatağan*, yörede “yaz mevsiminde özellikle büyükbaş hayvanların dağda geceledikleri yer, yatak” anlamındadır.

Yatak Mevki(s)i < *yatak mevki+(s)i*.

Yazlık Sırt < *yaz+lık sırt*. Yöreden edinilen bilgiye göre *yazlık*, yörede “yaz mevsiminde genellikle küçükbaş hayvanların gecelediği yer” anlamındadır.

Yerlikırma Sırtı < *yerli+kırma sırt+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre *kırma*, yörede “melez hayvan”a verilen addır. Sırt adını, yerli ve melez hayvanların bir arada bulunduğu bir alan olması sebebiyle almıştır.

III.1.7. Göçebelikle İlgili Yer Adları

Köylü Çayırı < *köy+lü çayır+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre çayırın bulunduğu alanda göçmenlere ait araziler de bulunmaktadır. Bu nedenle adlandırmanın, çayırın köy halkına ait olduğunun belirtilmesi amacıyla yapıldığı düşünülmektedir.

III.1.8. Ziraatla İlgili Yer Adları

Akcaharman Deresi < *akca+harman dere+si*.

Arpalık Mevki < *arpa+lık mevki*.

*Asmakaya < *asma+kaya*. Yöre halkı tarafından *Asmakaya* denilmekle birlikte haritada *Asarkaya* şeklinde kaydedilmiştir. Kayanın asmaların bulunduğu bir alanda yer alması nedeniyle bu adı aldığı söylenmektedir.

Asmaca Dere < *asma+ca dere*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Asmaca Dere*, “üzüm bağlarının olduğu alandan akan dere” anlamındadır.

Bağ Çeşmesi < *bağ çeşme+si*.

Bağ Deresi < *bağ dere+si*.

Bağ Pınarı < *bağ pınar+ı*.

Bağ Tepesi < *bağ tepe+si*.

Bağlar Sırtı (i25) < *bağ+lar sırt+ı*

Bağlar Sırtı (i26) < *bağ+lar sırt+ı*.

Bağlar Sırtı (i27) < *bağ+lar sırt+ı*.

Bağlar Tepesi < *bağ+lar tepe+si*.

Bağlık Çeşme < *bağ+lık çeşme*.

Bodurhaşhaş Sırtı < *bodur+haşhaş sırt+ı*.

Bostan Kırısı < *bostan kır+ı*.

Bostan Yeri < *bostan yer+i*.

Bostanlar Çiftliği < *bostan+lar çiftlik+i*.

Bostanlık Tepe < *bostan+lık tepe*.

Bük Deresi < *bük dere+si*. *Bük* için bk. Topotoponimler, Ayvacıkbükü Deresi.

Bükler Mevki(s)i < *bük+ler mevki+(s)i*. *Bük* için bk. Topotoponimler, Ayvacıkbükü Deresi.

Çilekli Tepe < *çilek+li tepe*.

Deveeriği Tepesi < *deve+erik+i tepesi*.

Elmalı Dere (i26) < *elma+lı dere*.

Elmalı Dere (i27) < *elma+lı dere*.

Elmalı Mevki < *elma+lı mevki*.

Erikler Sırtı < *erik+ler sırt+ı*.

*Gozalık Bayırı < *koza+lık bayır+ı*. Yörede *Gozalık Bayırı* denilmekle birlikte haritada *Gazallık Bayırı* şeklinde geçmektedir. Yöreden edinilen bilgiye göre bayır üzerinde pamuk tarlası bulunmaktadır. *Gozalık Bayırı*, “üzerinde pamuk kozaları bulunan bayır” anlamındadır.

Harman Tepesi < *harman tepe+si*.

Harmandar Tepe < *harman+dar* < *far. ek tepe*. Adın “harman+dar < far. ek” şeklinde oluştuğu ve “üzerinde harman yeri bulunan tepe” anlamına geldiği düşünülmektedir.

İncir Tepesi < *incir tepe+si*.

İncirli Sırt < *incir+li sırt*.

Karaharman Sırtı < *kara+harman sırt+ı*.

Kirazlı Dere < *kiraz+lı dere*.

Kirazlı Pınar < *kiraz+lı pınar*.

Nodalı Yayla < *noda+lı yayla*. Yöreden edinilen bilgiye göre *noda* yörede “saman ayrıldıktan sonra kalan sap yığını” anlamındadır.

Samanharmanı Tepesi < *saman+harman+ı tepe+si*

Sarımsaklı Alan < *sarımsak+lı alan*.

Tınaz Tepe < *tınaz tepe*

III.1.9. Zanaatla İlgili Yer Adları

Bakırcının Deresi < *bakır+cı+nın dere+si*.

Bozacı Çeşmesi < *boza+cı çeşme+si*.

Çoban Tepesi (i27) < *çoban tepe+si*.

Çoban Tepesi (j27) < *çoban tepe+si*.

Dağcı Köyü (Mç.) < *dağ+cı köy+ü*. Osmanlı döneminde, köy çevresinde barındırılan atların numaralandırılması amacıyla dağlama işleminin yapıldığı, köyün bu nedenle *Dağcı* adını aldığı ifade edilmektedir (Taşlıca, 1994: 60).

Davulcu Çeşmesi < *davul+cu çeşme+si*.

Deveci Çeşmesi < *deve+ci çeşme+si*.

Deveci Sırtı < *deve+ci sırt+ı*.

Filikçi Mevki(s)i < *filik+çi mevki+(s)i*. Yöreden edinilen bilgiye göre *filik*, “tıftık keçisi”ne verilen addır. *Filikçi* ise “tıftık keçisinin çobanı” anlamındadır.

Karaçoban Düzü < *kara+çoban düz+ü*.

Taycılar Köyü (Tpb.) < *tay+cı+lar köy+ü*. Bayar, köyün devlete tay beslediğini, hatta bu görevleri karşılığında vergiden muaf olduklarını söylemektedir (Bayar, 2004: 172). Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde ise Sivas ve Bozok Eyaletleri'nde *Taycı* adıyla bir oymak bulunmaktadır (Türkay, 1979: 717). Ancak *Taycılar* adıyla Eskişehir dışında bir yerleşim biriminin bulunmaması nedeniyle köyün adını Bayar'ın ifadesi doğrultusunda, tay besiciliği nedeniyle aldığı düşünülebilir.

Tırpancı Deresi < *tırpan+cı dere+si*. Yöre halkı eski dönemde ekin biçmek amacıyla yöreye gelenlerin köyün dışına, bu derenin kenarına iskan olduklarını dereye tırpancı adının bu nedenle verildiğini söylenmektedir.

III.1.10. Madencilikle İlgili Yer Adları

Akçakmak Sırt 13 < *ak çakmak+sırt*.

Bakırlık Mevki < *bakır+lık mevki*. Yöre halkı bugün mevkide altın çıkarıldığını söylemektedir. Altının bulunduğu alanda bakır madeninin bulunması sebebiyle mevki adını bakır madeninden almış olmalıdır.

Beyazaltın Köyü (Tpb.) < *beyaz+altın köy+ü*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre köy adını, *Beyazaltın* olarak adlandırılan *lületaşından* almıştır. Haritada köyün lületaşı ocaklarının olduğu alanda bulunması, bu görüşü doğrular niteliktedir.

Bileğilik Yayla < *bileği+lik yayla*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Bileğilik Yayla*, “bileği taşının fazla olduğu yayla” anlamındadır.

Çakıl Düzü < *çakıl düz+ü*.

Çakıllı Tepe < *çakıl+lı tepe*.

Çakmak Çeşmesi < *çakmak çeşme+si*.

Çakmak Köyü (Gn.) < *çakmak köy+ü*. Yöre halkı, köyün adını köyde çokça bulunan çakmak taşlarından aldığını söylemektedir.

Höllük Tepe < *höl+lük tepe*. *Höl* yörede “tavukların altına fol olarak konulan yumurta biçimindeki lüle taşı”na verilen addır (DS, 2009; 2430). Höllük Tepe, “höl taşının çokça bulunduğu tepe” anlamındadır.

Kayrak Kışlası < *kayrak kışlası*. *Kayrak* yörede “bileği taşı”na verilen addır (DS, 2009; 2707).

Killik Çeşme < *kil+lik çeşme*.

Killik Kuyu < *kil+lik kuyu+su*.

Killik Sırt < *kil+lik sırt*.

Killik Yazı < *kil+lik yazı*.

Kireçköyü (Odp.) < *kireç+köy+ü*. Haritada köyün yer aldığı alanda kireç ocaklarının bulunması nedeniyle köyün adını bölgede çokça bulunan *kireç taşından* aldığı düşünülmektedir. Haritada köyün yakınında bulunan *Aktepe*, *Akpınar Sırtı*, *Akbayıraltı* ve *Kireçönü Mevkisi* toponimleri bu görüşü destekler niteliktedir.

Kireçli Mevki < *kireç+li mevki*.

Köserelik Sırt < *kösere+lik sırt*. *Kösere* yörede “bileği taşı”na verilen addır (DS, 2009; 2973). Yer adı “kösere taşının çok bulunduğu sırt” anlamındadır.

Kükürtlü Pınar < *kükürt+lü pınar*.

Maden Deresi < *maden dere+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre dere, krom yataklarının bulunduğu alanda akması nedeniyle bu şekilde adlandırılmıştır.

Yığılıcakıl Mevki(s)i < *yığılı+çakıl mevki+si*.

Yığılıcakıl Tepesi < *yığılı+çakıl tepe+si*.

Zeyköy (Sv.) < *Zey köy*. Yöreden edinilen bilgiye göre zey yörede “şap” anlamındadır. Yörede şapın çok çıkması nedeniyle köy bu adı almıştır. Kelimenin Derleme Sözlüğü’nde Kars’ta “şap” anlamı bulunmaktadır (DS, 2009: 4835).

III.1.11. Kurum-Kuruluş ve Yapı-Yapıt Adlarına Dayalı Yer Adları

(Ören) Alakilise < *ala+kilise*.

Arsanlı Köyü (Çft.) < *arslan+lı köy+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Arslanlı* adıyla Tırhala, Adana, Kütahya, Kars-ı Meraş, Kilis, Meraş, Siverek sancakları ve Emirdağı Kazası’nda konar-göçer Türkmân Yörükânı tâifesinden bir cemaat geçmektedir (Türkay, 1979: 207-208). Bununla birlikte Çifteler Kaymakamlığı tarafından hazırlanan bir kaynakta köyün adını köyde bugün sadece bir tane kaldığı söylenen 12 arslan heykelinden aldığı belirtilmektedir (Çifteler, 1990: 54). Aynı zamanda Şahbaz’da da köyün adını bugün Eskişehir Müzesi’nde sergilenen aslan heykelinden aldığını söylemektedir (Şahbaz, 2007: 104). Bu nedenle köy bu bölümde değerlendirilmiştir.

Belediye Sırtı < *belediye sırt+ı*.

Burgaz Tepesi < *burgaz tepe+si*. Eren, *burgaz* kelimesinin Rumcadan alınma olup, “kale” anlamında kullanılan bir kelime olduğunu söylemektedir (Eren, 2010: 49).

Büyükhöyük Tepe < *büyük+höyük+lü tepe*.

Çardak Tepe (j27) < *çardak tepe*. Tepenin *Çardaközü Köyü* yakınında yer alması ve *Çardaközü Köyü*’nde bir çardağın varlığından bahsedilmesi nedeniyle adını çardaktan aldığı düşünülmektedir.

Çardak Tepe (j27) < *çardak tepe*.

Değirmen Dere (h25) < *değirmen dere*.

Değirmen Dere (h25) < *değirmen dere*.

Değirmen Dere (i27) < *değirmen dere*.

Gümele Köyü (Odp.) < *gümele köy+ü*. *Gümele* yörede “avcı kulübesi” ve “bağ ve bostana yapılan basit bekçi kulübesi” anlamındadır (DS, 2009: 2222).

Gümele Yaylası < *gümele yayla+ısı*. Yayla önceki dönemde köy olduğu düşünülen Gümele Mahallesi’nin yakınında bulunmaktadır. Bu nedenle yaylanın adını, mahalleden almış olabileceği düşünülse de, yayla adından da köy adı gelmiş olabilir. Bu nedenle *Gümele Yaylası* da tıpkı *Gümele Köyü*’nde yapıldığı gibi *gümele* sözcüğünün anlamı dikkate alınarak bu bölüme yerleştirilmiştir.

Hamam Deresi < *hamam dere+si*.

Han İlçesi < *han ilçe+si*. İlçenin Osmanlı Dönemi’nde ilçede bugün kalıntıları bulunan kervansaray dolayısıyla *Han Barçınlu* adıyla anıldığı söylenmektedir (Çifteler, 1990: 9). İlçe 1321 (1905) yılında yayımlanan Bekir Sıddık Bey’in risalesinde “Hanbarçın” adıyla “Karahisar-ı Sahib Sancağı Aziziye Kazas”na bağlı bir nahiye olarak görülmektedir (Arslanbay, 1955: 133, Bayar, 2004: 73).

Hisar Sırtı < *hisar sırt+ı*.

Hoyuklu Sirt < *hoyuk+lu sirt*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Hoyuklu Sirt*, “üzerinde höyük bulunan sirt” anlamındadır.

Höyük Tepe (j26) < *höyük tepe*.

Höyük Tepe (j26) < *höyük tepe*.

Höyükler Mevki(s)i < *höyük+ler mevki+(s)i*.

Höyükli Tepe < *höyük+lü tepe*.

Kale Tepe (i26) < *kale tepe*.

Kale Tepe (j27) < *kale tepe*.

Kümbet Köyü (İn.) < *kümbet köy+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Kümbet* adıyla Yörükân tâifesinden Tarsus ve Adana sancaklarında bir cemaat bulunurken (Türkay, 1979: 563), 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde de *Günbet* adıyla Alayundlu Boyu’na mensup olarak Menteşe Sancağı’nda bir cemaat yer almaktadır (Halaçoğlu, 2009: 926). Ancak yöre halkından edinilen bilgiye göre köyde bir kümbet bulunmaktadır. Bu nedenle köy adını bu kümbetten almış olmalıdır.

Kümbet Köyü (Syg.) < *kümbet köy+ü*. *Kümbet* ve *Günbet* adlarıyla birer cemaat bulunmaktadır. Bk. Kümbet Köyü (İn.). Ancak köyde Selçuklu döneminden kalma bir kümbetin bulunduğu söylenmesi nedeniyle (Bayar, 2004: 227-228) köyün adını bu kümbetten aldığı düşünülmektedir.

Manastır Tepesi < *manastır tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre tepede Roma döneminden kalma kaya mezarları ve tapınak kalıntıları bulunmaktadır.

Ören Çeşmesi (i25) < *ören çeşme+si*.

Ören Çeşmesi (j25) < *ören çeşme+si*.

Ören Deresi < *ören dere+si*.

Ören Sırtı < *ören sırt+ı*.

Örenyer < *ören+yer*.

Tandır Köyü (Tpb.) < *tandır köy+ü*. Yöre halkı, köyün adını kurulduğu alanda ekmek pişirilen tandırlardan aldığını söylemektedir.

Tekke Tepesi (i25) < *tekke tepe+si*.

Tekke Tepesi (j25) < *tekke tepe+si*.

Türbe Kaptajı < *türbe kaptaj+ı*. *Kaptaj*, “kaynağın çıkardığı suyu çoğaltmak amacıyla taban suyunun bir noktaya doğru toplanması işleminin yapıldığı yer” anlamındadır (İzbırak, 1992: 184).

Türbe Sırtı < *türbe sırt+ı*.

Türbe Tepesi (h25) < *türbe tepe+si*.

Türbe Tepesi (j27) < *türbe tepe+si*.

Yayalar Çiftliği < *Yaya+lar çiftlik+i*. Yörede yer adının anlamı ile ilgili iki farklı açıklama yapılmıştır. Bunlardan ilki, kurulduğu alanın önceki dönemde Kavakköy’ün yaylası olması nedeniyle, çiftliğin *Yaylaklar Çiftliği* adını aldığı, bu adın zamanla “*Yaylaklar > Yaylalar > Yayalar*” şeklinde değiştiğidir. Ancak bugün *yaylak/yayla* ve *yaya* kelimeleri yaşayan kelimelerdir. Bu nedenle ileri sürülen görüş şüphelidir. Bir diğer açıklama ise, çiftliğin Osmanlılardaki yaya teşkilatı ile ilgili olup, yaya gruplarının kalması nedeniyle bu adı aldığıdır. Ayrıca bu çiftlikte

eski dönemlerde insanların askerlik yaptıkları da söylenmektedir. Bu nedenle çiftlik adının yaya teşkilatı ile ilgili bir adlandırma olabileceği düşünülebilir.

III.1.12. Alet-Edevat İle İlgili Yer Adları

Çomak Yüzü < *çomak yüz+ü*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Çomak* yörede “genellikle meşe ağacından yapılan, uç kısmı topuzlu çoban sopası” anlamındadır. *Çomak Yüzü*, “çomak yapmaya uygun meşe ağaçlarının olduğu yüz” anlamındadır.

Hızar Deresi (i25) < *hızar dere+si*. *Hızar*, tahta ve kereste biçmeye yarayan, elektrikli ve su gücüyle çalışan büyük bıçkıdır (TS, 2005; 887).

Hızar Deresi (i24-j24) < *Hızar dere+si*. Bk. Hızar Deresi.

Kilimlik Tepe < *kilim+lik tepe*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Kilimlik Tepe*, “eski zamanlarda üzerinde kilim dokunan tepe” anlamındadır.

Küplü Sırt < *küp+lü sırt*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre eski dönemde küpler bu sırttan alınan toprakla, sırt üzerinde bulunan fırınlarda yapılmış. Bu nedenle sırta *Küplü* adı verilmiştir.

Nal Çeşmesi < *nal çeşme+si*.

Yukarıhızar Deresi < *yukarı hızar dere+si*. Bk. Hızar Deresi.

III.1.13. Bir Olaya Bağlı Olarak Ortaya Çıkan Yer Adları

Aktarmaç Çiftliği < *Aktarmaç çiftlik+i*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Aktarmaç*, çiftliğe kuruluşu sonrasında çok el değiştirmesi, kişiden kişiye aktarılması nedeniyle verilen addır. *Aktarmaç* kelimesinin Derleme Sözlüğü’nde *Aşağı Ilıca Köyü*’nde “yollarda birdenbire çıkan dönemeçler” anlamında olması nedeniyle (DS, 2009: 163) çiftliğin, konumu itibarıyla bu adı aldığı düşünülse de

çiftliğin bir dönemeçte bulunmadığının söylenmesi nedeniyle çiftlik, yöre halkının ifadesi doğrultusunda sınıflandırılmıştır.

Aydoğdu Düzü < *ay+doğdu düz+ü*.

Aydoğdu Tepesi < *ay+doğdu tepe+si*.

Ayırma Mevki(s)i < *ayırma mevki+(s)i*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Ayırma Mevki(s)i*, “tren yolu geçtikten sonra raylar ile köyden ayrılan mevki” anlamındadır.

*Bıdıköldü Deresi < *Bıdık+öldü dere+si*. Yöre halkı tarafından *Bıdıköldü Deresi* denilmekle birlikte haritada *Bıdaköldü Deresi* şeklinde geçmektedir. Yöre halkı *Bıdık* adının, dereye ölen şahsın lakabı olduğunu söylemektedir.

Cumhuriyet Köyü < *Cumhuriyet köy+ü*. Yöreden edinilen bilgiye göre köye 1973 yılında, Cumhuriyet’in 50. Yılı namına *Cumhuriyet* adı verilmiştir.

(Ören) Cumhuriyet < *Cumhuriyet*.

Çabucak Çeşme < *çabucak çeşme*. Yöreden edinilen bilgiye göre yol kenarındaki çeşmenin suyunun getirildiği alan yakındır. Bu nedenle su yolu kolayca kazılmış, çeşme kısa sürede tamamlanmıştır. Bu sebeple çeşmeye *Çabucak* adı verilmiştir.

Deveuçlu Dere < *deve+uç+lu dere*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre *Deveuçlu Dere*, “eski zamanlarda ucundan develerin yol aldığı kervan yolunun geçtiği dere” anlamındadır.

Garipçi Deresi < *garip+çi dere+si*. Yöre halkı derenin adı ile ilgili iki farklı rivayet anlatmaktadır. Bunlardan ilki önceki dönemde eşkiyanın bu dereye yol keserek insanları garip duruma düşürdüğü, adını bu sebeple aldığıdır. Bir diğer

rivayet ise bir ağaya bağlı yoksul bir çobanın derenin olduğu alanda öldüğü, derenin bu sebeple *Garipçi* adını aldığıdır. Derenin geçtiği bölgede hangi olayın yaşandığı bilinmemektedir. Ancak bu açıklamalar doğrultusunda derenin adını bir olay neticesinde aldığı görülmektedir.

Göç Deresi < *göç dere+si*.

Göyük Tepe < *göyük tepe*. Yöreden edinilen bilgiye göre *göyük*, “yanmış (yer)” anlamındadır ve tepenin eski dönemde yandığı söylenmektedir.

Güreş Köyü (Mç) < *güreş köy+ü*. Yöre halkı, köyün Milli Mücadele döneminde ortaya konulan mücadele sonucunda bu adı aldığını söylese de köy Milli Mücadele dönemi öncesi aynı adla görülmektedir. Bk. Eskişehir’in Toponimik Stratigrafisi, Güreş Köyü (Mç.). Bu nedenle köy adının güreş sporu ile ilgili olabileceği, köyün önceki dönemde güreş yapılan bir alan olması nedeniyle bu şekilde adlandırılmış olabileceği tahmin edilmektedir.

Haremi Deresi < *haremi dere+si*. Yöre halkı, *Haremi* şeklinde telaffuz edilen kelimenin “harami” anlamında olduğunu söylemektedir.

Ilgaz Deresi < *ılgaz dere+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *ılgaz* “saldırı, hücum” anlamındadır. Derenin düşmanın bu derenin aktığı yönden saldırması nedeniyle bu adı aldığı söylenmektedir. *Ilgaz* kelimesi Derleme Sözlüğü’nde İzmir’de “hücum, akın anlamındadır (DS, 2009: 2467).

İskan Kuyu < *iskan kuyu*. Yöre halkı kuyunun *İskan* adını, bölgeye yapılan iskan olayı sonucu aldığını söylemektedir.

Kağnıoturağı Sırtı < *kağnı+oturak+ı sırt+ı*. Yöre halkı, sırtın bulunduğu tepede kömür elde edilmek için meşe odunu yakıldığını, bu odunların taşınması sırasında kağnıların çok dik olan bu tepeye çıkamaması nedeniyle bu sırtta

bırakıldığını söylemektedir. Bu nedenle söz konusu yer adı, “kağnıların çıkmakta zorlandıkları yer, bırakıldıkları sırt” anlamına gelmektedir.

Kanlı Tepe < *kan+lı tepe*. Yöre halkı, tepenin sınırları içerisinde bulunduğu “Bahçecik Köyü (Ap.)”ne yerleşilmesi sırasında yaşanan bir olay neticesinde, bu tepede Gündüzler Köyü’nden bir kişinin vurulduğuna ve tepenin adını bu olaya bağlı olarak aldığına inanmaktadır.

Kavgalı Tarla < *kavga+lı tarla*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Kavgalı* adı tarlaya, açımı sırasında arazi kavgası yapılması sonucu verilen addır.

Kıtlık Deresi < *kıtlık dere+si*.

Kumarlar Yaylası < *kumar+lar yayla+sı*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre *Kumarlar* adı yaylaya, muhtar tarafından iki davar karşılığında başka bir köye satılması neticesinde verilen addır.

*Kuzukırkma Sırtı 175 < *kuzu+kırkma sırt+ı*. Yöre halkı tarafından *Kuzukırkma Sırtı* denilmekle birlikte haritada *Kuzukırma Sırtı* şeklinde geçmektedir. Yöre halkı, sırtın üzerinde kuzuların kırılma işleminin yapıldığını ifade etmektedir.

Musluğun Tepesi < *musluk+un tepe+si*. *Musluk* yörede “kesilip, derisi yüzülen fakat parçalanmayan hayvan” anlamındadır. Bu nedenle tepenin, üzerinde bu işlemin yapıldığı bir alan olması nedeniyle bu adı aldığı düşünülmektedir.

Şehitler Mevki(s)i < *şehit+ler mevki+(s)i*.

Sıtma Suyu < *sıtma su+yu*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Sıtma* adı suya, bataklık alanda bulunan suda, sivrisineğin çok olması nedeniyle meydana gelen sıtma hastalığı sonucu verilen addır.

Suçıkan Dere < *su+çıkan dere*.

Suçıktı Sırtı < *su+çıktı sırt+ı*.

Tecavüz Mevki(s)i < *tecavüz mevki+(s)i*.

Üçşehitler Sırtı < *üç+şehit+ler sırt+ı*.

Yananyer < *yan-an+yer*.

Yandım Kırır < *yan-dı+m kır+ı*. Yöre halkı çok güneş alan, kıraç olan bu kırdaki bir kişinin susuz kalması nedeniyle kırın bu adı aldığına inanmaktadır.

Yanıklık Mevki (j24) < *yanık+lık mevki*.

Yanıklık Mevki (j25) < *yanık+lık mevki*.

Yanıklık Sırt < *yanık+lık sırt*.

Yanıklık Tepe < *yanık+lık tepe*.

Zaferhamit Köyü (Çft.) < *zafer+Hamit köy+ü*. Yöre halkı tarafından köyün Abdülhamit döneminde bölgede kazanılan bir zafer sonucunda kurulduğu, adını bu nedenle aldığı söylenmektedir.

III.1.14. Din ve Dinî Hayatla İlgili Yer Adları

Ahmetdede Pınarı < *Ahmet+dede pınar+ı*.

Ahmetüryan Tepesi < *Ahmet Üryan tepe+si*.⁸⁰

⁸⁰ Ahmet Üryan Seyitgazi İlçesi Yazıdere Köyü'nde türbesi bulunan bir dervıştır.

Arapçal Tepesi < *arap+çal tepe+si*. Yöre halkı, tepenin üzerinde mezar bulunduğunu ifade etmektedir. Bu nedenle bu adlandırmanın, mezarda yatan dededen hareketle, “dede” anlamına geldiği düşünülen *çal* sözcüğüyle yapıldığı tahmin edilmektedir.

Ayazma Deresi < *ayazma dere+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *ayazma* “kutsal sayılan su kaynağı” anlamındadır.

Ayazma Pınarı < *ayazma pınar+ı*. *Ayazma* için bk. Ayazma Deresi. Yöre halkı, pınarın geçtiği bölgedeki mağaralarda vaftiz çanaklarının bulunduğunu söylemektedir.

Ayazma Tepesi < *ayazma tepe+si*. *Ayazma* için bk. Ayazma Deresi.

Büyükdede Tepesi < *büyük dede+tepe+si*.

Cin Deresi (j27) < *cin dere+si*.

Cin Sırtı < *cin sırt+ı*.

Cinana Tepesi < *cin+ana tepe+si*.

Cinli Pınar < *cin+li pınar*.

Çal Mevki(s)i (j25) < *çal mevki+(s)i*. Yöre halkı, mevkinin üzerinde *dede* tabir edilen bir mezarın bulunması nedeniyle mevkinin *Dedeliçal* adıyla da bilindiğini söylemektedir. Bu nedenle adlandırmanın, mezarda yatan dededen hareketle, “dede” anlamına geldiğini düşündüğümüz *çal* sözcüğüyle yapıldığı tahmin edilmektedir.

Çal Sırtı < *çal sırt+ı*. Yöre halkı, Çürükçal Tepesinin yakınında bulunan sırtın, önceki dönemde tepede bulunan iki mezarın adıyla *Erisinebe* şeklinde

adlandırıldığını söylemektedir. Bu açıklama doğrultusunda adlandırmanın, mezarda yatanlardan hareketle, “dede” anlamına geldiğini düşündüğümüz *çal* sözcüğüyle yapıldığı tahmin edilmektedir.

Çal Tepesi (i26) < *çal tepe+si*. İleri, bu tepenin bekçiliğini yaptığına inanılan, Çal Baba adlı bir erenden söz etmektedir (İleri, 2008: 678). Bu nedenle tepeye “dede” anlamında olduğunu düşündüğümüz *çal* adı verilmiş olmalıdır.

Çalın Doruk < *çal+ın doruk*. Yöre halkı, tepenin üzerinde bulunmasa da eteğinde dede mezarlarının mevcut olduğunu söylemektedir. Öyle anlaşıyor ki bu adlandırma, mezarın bu dağın eteğinde bulunması dolayısıyla mezarda yatan dededen hareketle “dede” anlamına geldiğini düşündüğümüz *çal* sözcüğüyle yapılmıştır.

Çallık Mevki < *çal+lık mevki*. Mevki *Çürükçal Tepesi*’nin yakınında bulunmaktadır. Çürükçal Tepesi’nde mezar olduğunun bilinmesi nedeniyle adlandırmanın, mezarda yatan dededen hareketle, “dede” anlamına geldiğini düşündüğümüz *çal* sözcüğüyle yapıldığı düşünülmektedir.

Çapıtlı Mevki < *çapıt+lı mevki*. Yöreden edinilen bilgiye göre mevki, üzerindeki yatıra çaput bağlanması nedeniyle bu adı almıştır.

Çürükçal Tepesi < *çürük+çal tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre tepede biri erkek, mezarı biri kadın mezarı olmak üzere “Eris” ve “Ebe” adıyla iki adet mezar bulunmaktadır. Bu nedenle *çal* kelimesinin, mezarda yatanlardan hareketle “dede” anlamında kullanıldığı düşünülmektedir. BTH’de *Çürük* adıyla Türkmenlerin Karamanlu Boyu’na mensup olarak bir kabile bulunmaktadır (Lezina-Superanskaya, 2009: 217). Bu nedenle *Çürükçal* adının, “Çürük kabilesine mensup dede” anlamında olabileceği düşünülmektedir.

Dede Kuyusu < *dede kuyu+su*.

Dede Mevki(s)i < *dede mevki+(s)i*.

Dedeçal Tepesi < *dede+çal tepe+si*. “dede” anlamına geldiğini düşündüğümüz *çal* kelimesinin, tepe üzerinde *dede* tabir edilen bir mezarın bulunması nedeniyle kullanıldığı düşünülmektedir.

Dedeler Sırtı < *dede+ler sırt+ı*.

Dedeli Sırt < *dede+li sırt*.

Dedeli Tepe < *dede+li tepe*.

Dedeliçalı Tepesi < *dede+li+çalı tepe+si*. Yer adının *Dedeliçal* biçiminde olup, *çal* sözcüğünün anlamını yitirmeye başlamasıyla metaforla *çalıya* dönüştüğü düşünülmektedir. Bu nedenle *çalı* adının, tepenin üzerinde bulunan yatırdan hareketle “dede” anlamında olduğunu düşündüğümüz *çal* sözcüğünden geldiği tahmin edilmektedir.

Dedenin Doruk < *dede+nin doruk*.

Efsunbaba Kuzey Ormanlığı < *Efsun+baba kuzey orman+lık+ı*.

Efsunbaba Tepesi < *Efsun+baba tepe+si*.

Eren Köyü (İn.) < *eren köy+ü*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre köy *Eren* adını, köyde bulunan yatırlar dolayısıyla almıştır.

Hacıçalı Tepesi (j26) < *hacı+çalı tepe+si*. Yer adının *Hacıçal* biçiminde olup, *çal* sözcüğünün anlamını yitirmeye başlamasıyla metaforla *çalıya* dönüştüğü düşünülmektedir. Bu nedenle *çalı* adının “dede” anlamında olduğunu düşündüğümüz *çal* sözcüğünden geldiği tahmin edilmektedir.

Hacıçalı Tepesi (j27) < *hacı+çalı tepe+si*. Bk. Hacıçalı Tepesi.

Haydarbaba Tepesi < *Haydar+baba tepe+si*.

Hüseyindede Sırtı < *Hüseyin+dede sırt+ı*.

Karadede Tepesi < *kara+dede tepe+si*.

Kızıl Tepe (j25) < *kızıl tepe*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre tepe adını, üzerinde yatırı bulunan *Kızıl Dede*'den almıştır.

Mesnevi Kuyusu < *Mesnevi kuyu+su*.

Osmançal Tepesi < *Osman+çal tepe+si*. Yöre halkı tarafından tepenin üzerinde mezar olup olmadığı bilinmemektedir. Ancak *Osman* adından hareketle, *çal* adının “dede” anlamına geldiğini düşündüğümüz *çal* kelimesiyle ilgili olduğu düşünülmektedir.

Sarıbaba Tepesi < *Sarı+baba tepe+si*.

Şeyhler Yaylası < *şeyh+ler yayla+sı*. 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde *Şeyhler* adıyla “Gün-yüzü Nahiyesi”ne⁸¹ bağlı bir köy bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 438/142: 61). Yaylanın bu köyle ilgili olabileceği düşünülmekle birlikte önce yerleşilmesi açısından köyün mü adını yayladan aldığı yoksa yaylanın mı adını köyden aldığı konusunda kesin bir yargıya varılamaması nedeniyle yayla, *Şeyhler* adından hareketle bu bölümde değerlendirilmiştir.

Tahtalıbaba Tepesi < *tahta+lı+baba tepe+si*.

⁸¹ “Gün-yüzü Nahiyesi” o dönemde bugünkü Günyüzü İlçesi sınırlarından farklı olarak, bugün Mihaliççik İlçesi sınırlarında bulunan bir kısım köyleri içine almaktadır.

Tepelce Tepesi (j25) < *tepelce tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Tepelce*, tepe üstünde yatırı bulunan dedenin adıdır.

Yağmurbaba Tepesi < *yağmur+baba tepe+si*.

Yağmurçal Tepesi < *yağmur+çal tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre tepenin üzerinde *Dede* adıyla anılan bir mezar bulunmaktadır. Bu nedenle adlandırmada, “dede” anlamına geldiğini düşündüğümüz *çal* kelimesinin kullanıldığı düşünülmektedir.

Yeldedesi Tepesi < *yel+dede+si tepe+si*.

Yenisofça Köyü < *yeni+sofça köy+ü*. Yöreden edinilen bilgiye göre köyün adı sofı kelimesinden gelmektedir. Köyde yatır, türbe gibi dini yapıların çok olduğu söylenmektedir. Bu nedenle adın “*sofı+ca*” şeklinde olup sofı kelimesinden geliştiği düşünülmektedir.

Yörükçal Tepesi < *Yörük+çal tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre tepe üzerinde bir yatır bulunmaktadır. Bu nedenle bu adlandırma, yatırda bulunan dededen hareketle “dede” anlamına geldiği düşünülen *çal* sözcüğüyle yapılmış olmalıdır.

III.1.15. Yiyecek-İçecek Adlarına Dayalı Yer Adları

Bal Çeşme < *bal çeşme*.

Ballı Dere (j27) < *bal+lı dere*.

Dadak Kuyuları < *dadak kuyu+lar+ı*. Dadak yörede “küçük çocukların ağzına emmesi için verilen şekerli sormuk” anlamındadır (DS, 2009; 1318).

Kocabal Deresi < *koca+bal dere+si*.

III.1.16. Unvan Adlarına Dayalı Yer Adları

Bey yeri < *bey yer+i*.

Beylik Çeşme < *bey+lik çeşme*.

Beylik Deresi < *bey+lik dere+si*. Yöre halkı derenin “Beylik” adını, beylikler döneminde bir beyliğin yerleşim yerinde akması nedeniyle aldığına inanmaktadır.

Hatip Mevki(s)i < *hatip mevki+(s)i*.

Hoca Yeri < *hoca yer+i*.

İmam Çeşmesi < *imam çeşme+si*.

İmam Kuyusu < *imam kuyu+su*.

III.1.17. Aile ya da Akrabalık Adlarına Dayalı Yer Adları

Dayıoğlu Kuyusu < *dayı+oğul+u kuyu+su*.

Ebe Çeşmesi < *ebe çeşme+si*.

Ebetarla < *ebe+tarla*.

III.2. İnsan ve İnsan Faaliyetleriyle Coğrafi Nesneler Arasındaki Bağ Dolaylı Olarak Yansıtan Yer Adları

III.2. 1. Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Sözcüklerle Kurulu Yer Adları

Ada Mevki (i25) < *ada mevki*.

Ada Mevki (j26) < *ada mevki*.

Ada Mevki (j26) < *ada mevki*.

Ada Tepe (i25) < *ada tepe*.

Ada Tepe (j26) < *ada tepe*.

Ada Tepe (j27) < *ada tepe*.

Ada Tepe (j25) < *ada tepe*.

Ada Tepe (j25) < *ada tepe*.

Ada Tepe (j25) < *ada tepe*.

Akkaklık Sirt < *ak kak+lık+sirt*. Yöreden edinilen bilgiye göre *kak*, “kayalarda oluşan girintilere biriken su” anlamındadır. *Ak* ise sirt toprağının rengi dolayısıyla yapılan bir adlandırmadır.

Akseki Sırtı < *ak seki+sirt+ı*. *Seki* için bk. Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Sözcüklerle Kurulu Yer Adları, Seki Köyü (Mç.).

Akseki Tepesi < *ak seki+tepe+si*. *Seki* için bk. Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Sözcüklerle Kurulu Yer Adları, Seki Köyü (Mç.).

Akyokuş Sirt (i27) < *ak yokuş+sirt*.

Akyokuş Sirt (j27) < *ak yokuş+sirt*.

Alan Tepe < *alan tepe*. Alan yörede, “düzlük, açıklık yer” anlamındadır (DS, 2009: 194-195).

Arık Deresi < *arık dere+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *arık* yörede “su yolu, ark” anlamındadır.

Asar Sulama Göleti < *asar sulama göl+et+i*. *Asar*, yörede etrafı uçurum gibi yüksek, kayalık alana verilen addır. Eren, *asar* kelimesinin *hisar* kelimesinin ağızlarda aldığı şekil olduğunu söylemektedir (Eren, 2010: 48).

Aşağı Çağlan Köyü (Odp.) < *aşağı çağlan köy+ü*. *Çağlan* kelimesinin Derleme Sözlüğü’nde yörede olmamakla birlikte “çağlayan”, “delta, çatalağız” (DS, 2009: 1037); “suyun akıntılı yeri, su çevirisi” (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) anlamları bulunmakla birlikte yörede çağlayan yapısında bir suyun olmadığı söylenmektedir. Ancak *Çağlan* adıyla ilgili yer başka bir bilgi bulunamadığı için emin olmamakla birlikte yer adı, bu başlık altında sınıflandırılmıştır.

Aşağı Ilıca Köyü (Odp.) < *aşağı ılıca köy+ü*. 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde Yazır Boyu’na tâbi olarak Ankara Sancağı, Kütahya Sancağı ve Beğ Sancağı Sivrihisar Kazası’nda *Ilıca Cemaati* bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1081).⁸² Bu bilgiler ışığında köyün adının etnonim olabileceği düşünülse de 1301 (1885-1886) tarihli 12. Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi’nde köyde bir hamam ve ılıcanın bulunduğu, bölgeden acı suların çıktığı ifadesi (Öztürk, 2000: 55) köyün adının coğrafi bir terim olduğunu göstermektedir.

⁸² Sivrihisar Kazası’nda yer alan bu cemaatin, 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde (BOA. TD. nr: 166/129: 99) “Sifri-hisâr Kazası”na bağlı olarak yer alan Ilıca Köyü ile ilgili olabileceği düşünülmektedir.

Bakacak Deresi < *bakacak dere+si*. *Bakacak* için bk. Bakacak Tepesi.

Bakacak Tepesi < *bakacak tepe+si*. *Bakacak* yörede “bir tepede çevrenin en iyi görülebildiği yüksek, gözetleme yeri” anlamındadır (DS, 2009: 489).

Batılğan Tepe < *batılğan tepe*. Yöreden edinilen bilgiye göre *batılğan* “bataklık alan” anlamındadır.

Bel Çeşmesi < *bel çeşme+si*.

Belen Köyü (Mç.) < *belen köy+ü*. Köyün dağlık, ormanlık bir alanda bulunması nedeniyle bu adı aldığı düşünülmektedir. *Belen* Tarama Sözlüğü’nde “dağlık, sarp yer, dağ belı” anlamındadır (Tar. S., 2009: 488).

Boğaz Çeşmesi < *boğaz çeşme+si*. *Boğaz*, “iki dağ arasında açılmış derin, dar geçit yeri” anlamındadır (İzbirak, 1992: 42).

Bucak Düzlüğü < *bucak düzlük+ü*. *Bucak* yörede “çay, ırmak kıyılarındaki tarla ile su arasındaki çayır, sazlık, çalılık yer” anlamındadır (DS, 2009: 776). Düzlüğün Porsuk Çayı kenarında olması ve yakınında Alپیçayırı Mevki(s)’nin bulunması nedeniyle, *bucak* kelimesinin Dereme Sözlüğü’nde bulunan anlama uygun olarak kullanıldığı düşünülmektedir.

Büvet Pınarı < *büvet pınar+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre *büvet*, “küçük su kanalının önüne çekilen engel” anlamındadır.

Çal Tepesi (i27) < *çal tepe+si*. Yöre halkı tepenin üzerinde mezar bulunmadığını, *çal* kelimesinin yörede bulunan “taşlık yer, çıplak tepe” anlamında (DS, 2009: 1046) kullanıldığını söylemektedir.

Çat Dere < *çat dere*. Yöreden edinilen bilgiye göre *çat*, “dere, çay vb. suların ya da yolların birleştiği yer” anlamındadır.

Çatak Çayı < *çatak çay+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre *çatak* yörede *çat* ile aynı anlamdadır. *Çat* için bk. Çat Dere.

Çay Deresi (h26) < *çay dere+si*

Çay Deresi (i25) < *çay dere+si*.

Çayır Deresi (i25) < *çayır dere+si*.

Çayır Deresi (j27) < *çayır dere+si*.

Çayır Pınarı < *çayır pınar+ı*.

Dağ Deresi < *dağ dere+si*.

Damla Dere < *damla dere*.

Dere Boğazı < *dere boğaz+ı*.

Dere Çiftliği < *dere çiftlik+i*.

Dereköy (Ap.) < *dere+köy*. *Dereköy* adıyla Yıva Boyu'na mensup olarak 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde Niğde Sancağı ve 16. yüzyıl vakf-ı cedit defterinde Karaman Vilayeti'nde; *Dere* adıyla 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde Eymür Boyu'na mensup olarak Saruhan Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 626). Ancak köyün dere yatağında yer alması sebebiyle bu şekilde adlandırıldığı düşünülmektedir.

Dereyalak Köyü (İn.) < *dere+yalak köy+ü*. *Yalak* Zanaat Terimleri Sözlüğü'nde Dereyalak Köyü'nde "köpek yemek kabı" biçiminde tanımlanmakla birlikte (<http://tdkterim.gov.tr/bts>) yöre halkı, iki tepe arasında kurulan köyün kurulduğu yerde oluşan su göletleri nedeniyle bu adı aldığını söylemektedir. Bu

açıklama doğrultusunda *yalak* kelimesinin, Derleme Sözlüğü'nde Bursa, Kocaeli, İstanbul ve Ankara'da bulunan “küçük su birikintisi, gölcük” (DS, 2009: 4136-4137) anlamıyla coğrafi bir terim olarak kullanıldığı düşünülmektedir.

Devrent Pınarı < *devrent pınar+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre *devrent*, “boğaz, geçit” anlamındadır. Devrent, derbent sözcüğünden “*derbent* > *dervent* > *devrent*” şeklinde gelişmiş olmalıdır.

Dikmen Tepesi (i27) < *dikmen tepe+si*. *Dikmen*, yörede “koni biçimindeki sivri tepe” anlamındadır (DS, 2009; 1489).

Dikmen Tepesi (i27) < *dikmen tepe+si*. Bk. *Dikmen Tepesi*’.

Doruk Sırtı < *doruk sırt+ı*.

Dömen Tepe < *dömen tepe*. Yöre halkı tepe üzerinde dönemeçli bir yol olması nedeniyle tepeye bu adın verilmiş olabileceğini söylemektedir. Ancak *dömen* yörede “dağın sivri ve çıplak tepesi”ne verilen addır (DS, 2009; 1581). Bu nedenle tepenin adını, bu coğrafi şekilden aldığı düşünülmektedir.

Düden Deresi < *düden dere+si*. Dere Sivrihisar Ahiler Köyü yakınında akmaktadır. *Düden* Sivrihisar İlçesi Ahiler Köyü'nde “su kaynağı” anlamındadır (DS, 2009; 1616).

Düden Pınarı < *düden pınar+ı*. *Düden* için bk. *Düden Deresi*.

Ekinlik < *ekinlik*. Haritada türü belirtilmemekle birlikte yöre halkından edinilen bilgiye göre bir mevkidir. *Ekinlik*, “ekin ekilen yer” anlamındadır (TS, 2005: 610).

Gecek Köyü (Gn.) < *geçek köy+ü*. Köyün tarihi kaynakta *Geçek* adıyla yer aldığı düşünülmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Gecek Köyü (Gn.). Yöre halkı köyün adı ile ilgili farklı iki açıklama yapmaktadır. Bunlardan biri eski Sivrihisar-Ankara yolunun bu köyden geçmesi nedeniyle köyün adının “işlek yol” anlamındaki *geçek* kelimesiyle ilgili olabileceğidir. Bir diğer görüş ise köyün adının *Gerçek* olduğu, bu adın zamanla *Gecek* şekline dönüştüğüdür. *Geçek* kelimesi Türkçe Sözlük'te de “çok geçilen yer, işlek yol” anlamındadır (TS, 2005: 735). Birinci görüşün daha uygun olduğu düşünülmüş köy bu bölüme alınmıştır.

Gedik Tepe < *gedik tepe*. *Gedik* için bk. Fitotoponimler, Meşe Gediği.

Gerizler Deresi < *geriz+ler dere+si*. Yöreden edinilen bilgiye *geriz*, “tarladan çıkan suyun götürülmesi için tabanına ve yanlarına taş döşenerek yapılan üstü kapalı kanal” anlamındadır.

Girdap Deresi < *girdap dere+si*. *Girdap*, “suyun aşağı doğru çukurlaşarak burkularak dönmesi, burgaç” anlamındadır (İzbırak, 1992: 48-49).

Gorlam Yaylası < *gorlam yayla+sı*. Yöreden edinilen bilgiye göre *gorlam*, “dağ çıkıntısı”na verilen addır. *Gorlam Yaylası*, “dağın çıkıntı yerinde bulunan yayla” anlamındadır. *Gorlam* kelimesi Derleme Sözlüğü'nde Muğla'da “dağların çıkıntılı yerleri” anlamındadır (DS, 2009: 2105).

Göbet Tepesi < *göbet tepe+si*. *Göbet*, yörede “suyun önüne birikmesi için çekilen set” anlamındadır.

Göçükler Deresi < *göçük+ler dere+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Göçükler Deresi*, “küçük toprak göçüklerinin olduğu alandan akan dere” anlamındadır.

Göl Deresi < *göl dere+si*.

Göl Mevki(s)i < *göl mevki+(s)i*.

Gölcük Deresi < *göl+cük dere+si*.

Göz Tepe < *göz tepe*. Yöre halkı, tepenin yüksekliği nedeniyle gözetlememe yeri olarak kullanıldığını söylemektedir. Bu açıklama doğrultusunda kelimenin “gözet, bakacak” anlamında olduğu düşünülmektedir. *Gözet* için bk. Gözet Tepesi, *bakacak* için bk. Bakacak Tepesi.

Gözeler Köyü (Mç.) < *göze+ler köy+ü*. 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde *Gözeler* adıyla Yıva Boyu’na mensup olarak Sultanönü Sancağı Seyidgazi Kazası’nda bir cemaat bulunmakla birlikte (Halaçoğlu, 2009: 917) yöre halkı, köyün adını girişinde bulunan iki kaynaktan aldığını söylemektedir. Mihaliççık Kaymakamlığı tarafından hazırlanan bir kitapta da köyün güneybatısında bulunan kayaların aşağısında kaynakların bulunduğu, köyün adını bu kaynaklardan aldığı ifade edilmektedir (Taşlıca, 1994: 62). Yörede “su kaynağı” anlamını taşıyan gözelerin bulunması nedeniyle köy adının coğrafi terimden kaynaklandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Gözet Tepe < *göz+et tepe*. Yöreden edinilen bilgiye göre *gözet*, “gözetleme yapmak için kullanılan yüksek yer” anlamındadır.

Gürseki Sırtı < *gür seki+sırt+ı*. *Gür* kelimesi, sırttaki bitki örtüsünün sıklığını ifade eden bir anlamda kullanılmış olmalıdır. *Seki* için bk. Seki Köyü (Mç.).

*Harlayık Pınarı < *harlayık pınar+ı*. Yörede *Harlayık Pınarı* denilmekle birlikte haritada *Horlayık Pınarı* şeklinde geçmektedir. *Harlayık* Derleme Sözlüğü’nde Denizli, Bursa ve Bilecik’de “hırıltı ile akan su, çağlayan” anlamındadır (DS, 2009: 2292). Yöre halkı, pınarın adını çıktığı Harlayık

Kayası'ndan aldığı söylemektedir. Ancak *harlayık* kelimesinin anlamı itibariyle, adlandırma söylenen durumun tam tersi şekilde olmalıdır.

Ilıcabaşı < *ılca+baş+ı*.

İndere < *in+dere*.

Kabara Mevki(s)i < *kabara mevki+(s)i*. *Kabara* yörede “toz” anlamındadır.

Kaklı Burun < *kak+lı burun*. *Kak* için bk. Akkaklık Sırt.

Kaklık Mevki < *kak+lık mevki*. *Kak* için bk. Akkaklık Sırt.

Kaklık Sırt < *kak+lık sırt*. *Kak* için bk. Akkaklık Sırt.

Kapız Deresi < *kapız dere+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *kapız*, “dik yamaçlı derin vadi” anlamındadır.

Karaseki Sırtı < *kara seki+sırt+ı*. *Seki* için bk. Seki Köyü (Mç.).

Karaseki Tepesi < *kara seki+tepe+si*. *Seki* için bk. Seki Köyü (Mç.).

Karayokuş Tepe < *kara yokuş+tepe*.

Karcı Deresi < *kar+cı dere+si*. Yöre halkı, derenin geçtiği ormanlık alanda yazın kullanılmak üzere kar saklanmış olabileceğini ve derenin adını bu nedenle almış olabileceğini ifade etmektedir.

Kaşlı Sırt < *kaş+lı sırt*. *Kaş*, “yatay duruşlu tabakaların sıralandığı alanlarda, sert bir tabakanın yamaçta ileri doğru çıkıntı yaptığı yer”dir (İzbırak, 1992: 194).

Kavşak Tepesi < *kavşak tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre tepe iki akarsuyun birleştiği yerdedir. *Kavşak* için bk. Kavşıt Çayırı.

Kavşıt Çayırı < *kavşıt çayır+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Kavşıt*, “su, yol vb. coğrafi şekillerin birleştiği yer, kavşak” anlamındadır. Çayıra *Kavşıt* adı, Göksu ve Sakarya Nehri’nin birleştiği yerde bulunması nedeniyle verilmiştir.

Kaya Deresi (h25) < *kaya dere+si*.

Kaya Deresi (i25) < *kaya dere+si*.

Kayacık Çeşmesi < *kayacık çeşme+si*.

Kayalı Dere (j26) < *kaya+lı dere*.

Kayalı Dere (j27) < *kaya+lı dere*.

Kayanın Doruk < *kaya+nın doruk*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Kayanın Doruk*, “kayanın en yüksek yeri, doruğu” anlamındadır.

Kaynakçı Çeşmesi < *kaynak+çı çeşme+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre çeşmenin suyu dağdan gelmekte olup, çeşme kaynaktan patlaması nedeniyle *Patlak Çeşme* adıyla da bilinmektedir.

Kaynaklar Deresi < *kaynak+lar dere+si* *Kaynak*, “yer altındaki suların doğal yollarla yer yüzüne çıktığı yer” anlamındadır (İzбірak, 1992: 196-197).

Kaynarca Çeşmesi < *kaynarca çeşme+si*. *Kaynarca* Türkçe Sözlük’te “kaynak; sıcak su kaynağı” anlamındadır (TS, 2005: 1119).

Ketlez Deresi < *ketlez dere+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Ketlez Dere*, “uzağı görmeye engel olan, kıvrımlı tepeciklerin bulunduğu alandan akan dere” anlamındadır. *Ketlez* kelimesinin Derleme Sözlüğü’nde Bolu ve Konya’da “yolda ileriye görmeye engel olan pürüzler, çıkıntılar” anlamında olması (DS, 2009: 2759) halkın verdiği bilgileri destekler niteliktedir.

Kışla Deresi < *kışlak dere+si*.

Kışla Harmanı < *kışla harman+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Kışla Harmanı*, köyün güney tarafında uzun bir tepenin yanında eski dönemlerde ekinlerin sürüldüğü bir alandır.

Kışla Kuyusu < *kışlak kuyu+su*.

Koruseki Tepesi < *koru seki+tepe+si*. *Koru* için bk. Topotoponimler, Kamalıkoru Sırtı. *Seki* için bk. Seki Köyü (Mç.).

Mağara Tepesi < *mağara tepe+si*.

Maslak Deresi < *maslak dere+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *maslak*, “kumluk araziden çıkan su kaynağı”na verilen addır.

Meydan Başı < *meydan baş+ı*.

Obruk Köyü (Mç.) < *obruk köy+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Obruk* adıyla Paşa, Konya, Gelibolu, Kastamônî, İçel sancaklarında Yörükân tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 607). Yine 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde *Obruk* adıyla Alayundlu Boyu’na mensup olarak Karaman Vilayeti Anduğı ve Eski İl kazalarında bir cemaat bulunmaktadır. Ancak cemaatin yurdunun Obruk Köyü ve Oburk Mezrası olması nedeniyle cemaatin adını köy ya da mezradan almış olma ihtimali de bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1772). Yöre

halkının, *obruk* kelimesinin “iki tepe arasındaki biraz genişçe çukur” anlamında olduğunu söylemesi ve köyün böyle bir alanda yer alması nedeniyle, köyün coğrafi yapısı dolayısıyla bu şekilde adlandırıldığı düşünülmektedir.

Oluk Deresi < *oluk dere*+*si*.

Oluklu Pınar < *oluk+lu pınar*.

Oluklu Yayla < *oluk+lu yayla*.

Ortaseki Sırtı < *orta seki+sırt+ı*. *Seki* için bk. Seki Köyü (Mç.).

Ortaseki Tepesi < *orta seki+tepe+si*. *Seki* için bk. Seki Köyü (Mç.).

Ovacık Pınarı < *ova+cık pınar+ı*.

Özdere (i26) < *öz+dere*.

Özdere (j27) < *öz+dere*.

Pürtek Dere < *pürtek dere*. Yöreden edinilen bilgiye göre *pürtek*, “çaydan daha küçük bir su kaynağı” anlamındadır.

Seki Düzü < *seki düz+ü*. *Seki* için bk. Seki Köyü (Mç.).

Seki Köyü (Mç.) < *seki köy+ü*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Seki* adıyla Paşa, Kars-ı Meraş, Teke, Bozok ve Ankara sancakları ile Meraş Eyaleti’nde Yörükân tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 665). Bunun ötesinde *seki* yörede “toprak alanda doğal set, basamak biçiminde düzlük” anlamındadır (DS, 2009: 4681). Köyün böyle bir alana kurulu olması nedeniyle adını coğrafi yapısı gereği aldığı düşünülmektedir.

Seklice Köyü (Odp.) < *sejirce köy+ü*. Köyün tarihi kaynakta *Sejirce* adıyla geçtiği düşünülmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Seklice Köyü (Odp.). Çorum, Konya, Amasya, Giresun, Ankara, Kayseri, Adana ve İçel'de *senir*, Nevşehir'de *senğir* kelimesi “iki dağ arasındaki sırt” anlamındadır (DS, 2009: 3584). Yöreden edinilen bilgiye göre köy iki dağ arasındaki yamaçta kuruludur. Bu nedenle köy adının *Sejirce* adından geliştiği düşünülmektedir. *Sek* ise sarı renkli suların geçtikleri yerde bıraktıkları tortudur. Kurutulan bu tortu ilaç olarak kullanılmaktadır (Şahin, 2011: 162–163/dn. 23). Köyde ayrıca *Sarısı* adı verilen, kükürtlü olması dolayısıyla çıktığı aktığı alanda sarı iz bırakan bir su da bulunmaktadır. Bu nedenle köy adının *Sejirce* adından *Seklice* adına geçişinde bunun tetikleyici olabileceği düşünülmektedir.

Tuzla Mevki(s)i < *tuzla mevki+(s)i*. *Tuzla* yörede “kırdan davarlara tuz verilen düz, taşlık ve kayalık yer” anlamındadır (DS, 2009; 4005).

Tuzla Sırtı < *tuzla sırt+ı*. *Tuzla* için bk. Tuzla Mevki(s)i.

Tuzlak Mevki(s)i < *tuzlak mevki+(s)i*. *Tuzlak*, yörede “tuzla” anlamındadır. *Tuzla* için bk. Tuzla Mevki(s)i.

Yarılgan Deresi < *yarılgan dere+si*. *Yarılgan*, yörede yüzlerce yıl gibi uzun bir sürede az miktarda bir suyun oluşturduğu sığ vadi biçimindeki bir coğrafi şekildir.

Yarılgan Tepesi < *yarılgan tepe+si*. *Yarılgan* için bk. Yarılgan Deresi.

Yayla Çeşmesi (i25) < *yayla çeşme+si*.

Yayla Çeşmesi (i27) < *yayla çeşme+si*.

Yayla Deresi < *yayla dere+si*.

Yayla Sazlığı < *yayla saz+lık+ı*.

Yayla Tepesi (i25) < *yayla tepe+si*.

Yayla Tepesi (j27) < *yayla tepe+si*.

Yaylaköy (Mç.) < *yayla+köy*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Yaylâlı* (*Yaylâlu*), (*Yâyla*) adıyla Ankara, Kayseriyye ve Erzurum sancaklarında Yörükân tâifesinden bir cemaat bulunmakla birlikte (Türkay, 1979: 768) köyün adının etnonim olmayıp, coğrafi bir terim olduğu düşünülmektedir.

Yolak Tepesi < *yolak tepe+si*. *Yolak*, yörede “keçiyolu, küçük geçit” anlamındadır (DS, 2009: 4290-4291).

Yukarı Çağlan Köyü (Odp.) < *yukarı çağlan köy+ü*. *Çağlan* için bk. Aşağı Çağlan Köyü.

Yukarı Ilıca Köyü (Odp.) < *yukarı ılıca köy+ü*. *Ilıca* için bk. Aşağı Ilıca Köyü.

III.2.2. Yerin Konumuna Bağlı Olarak İsim Alan Yer Adları

Akgüney Köyü (Bo.) < *ak güney köy+ü*. Eski adı *Rahmiye* olan, *Akgüney* adını Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra alan köyün adı 2011 yılında tekrar *Rahmiye* olmuştur. Bk. Eskişehir’in Toponimik Stratigrafisi, Akgüney Köyü (Bo.). Ancak tezde kullanılan haritada köyün *Akgüney* adıyla geçmesi nedeniyle köy tasnife bu adla alınmıştır. Yöre halkından edinilen bilgiye göre ak topraklı bir bölgede, dağın güney yamacında bulunan köyün *Akgüney* adını coğrafi özelliği ve konumu dolayısıyla aldığı düşünülmektedir. Köye Ak adı Seyitgazi İlçesi’ne bağlı *Gökçeğüney Köyü*’nden ayrılması amacıyla verilmiş olmalıdır.

Aşağı Çeşme < *aşağı çeşme*.

Aşağı Dere < *aşağı dere*.

Aşağı Tarlalar < *aşağı tarla+lar*.

Doğu Tepe < *doğu tepe*.

Gökçeğüney Köyü (Syg.) < *gökçe güney köy+ü*. Köye *Güney* adı konumu dolayısıyla, *Gökçe* adı ise yeşillik bir alanda olması nedeniyle verilmiş olup köy, Beylikova'ya bağlı Akgüney Köyü'nden ayırmak için böyle adlandırılmış olmalıdır.

Güney Sirt < *güney sirt*

Karagüney Sirt (j27) < *kara güney sirt*.

Karagüney Sirt (j27) < *kara güney sirt*.

Kızılgüney Tepe < *kızıl güney tepe*.

Kocagüney Dağı < *koca güney dağ+ı*.

Kocagüney Tepe < *koca güney tepe*.

Orta Burun < *orta burun*.

Orta Sirt < *orta sirt*.

Orta Tepe (i25) < *orta tepe*.

Orta Tepe (j24) < *orta tepe*.

Orta Tepe (j25) < *orta tepe*.

Orta Tepe (j27) < *orta tepe*.

Ortabel < *orta bel*.

Ortaköy (Çft.) < *orta+köy*. 16. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde *Ortaköy* adıyla Yüreğir Boyu'na mensup olarak Adana, Çepni Boyu'na mensup olarak Çorum Sancağı'nda bir cemaat bulunmakla birlikte (Halaçoğlu, 2009: 1808) köyün başka iki köyün arasında bulunması nedeniyle, yani konumu itibariyle bu şekilde adlandırıldığı düşünülmektedir.

Yıldız Tepe < *yıldız tepe*. *Yıldız* adının “kuzey yönü” (TS, 2005: 2180) anlamında kullanıldığı düşünülmektedir. Tepenin bu adı kuzeyinde bulunduğu İmişehir Köyü'ne göre aldığı tahmin edilmektedir.

III.2.3. Renk Adlarıyla Kurulan Yer Adları

Ağçalı Mevki < *ak+ça+lı mevki*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Ağçalı* adı, toprak renginin beyazlığını ifade etmek amacıyla “akça olan” anlamında kullanılmıştır.

Akbayır < *ak+bayır*.

Akça Mağara < *ak+ça mağara*.

Akça Tepe < *ak+ça tepe*.

Akkaya < *ak+kaya*.

Akpınar < *ak+pınar*.

Aktepe (h27) < *ak+tepe*.

Aktepe (i25) < *ak+tepe*.

Aktepe (i25) < *ak+tepe*.

Aktepe (i27) < *ak+tepe*.

Aktopraklar < *ak+toprak+lar*.

Akyatak < *ak+yatak*. Yatak için bk. Zootoponimler, Öküzcü Yatağı.

Alaca Mevki < *alaca mevki*.

Alaca Sirt < *alaca sirt*.

Alaca Tepe < *alaca tepe*.

Aşağıak Dere < *aşağı ak+dere*.

Boz Tepe < *boz tepe*.

Bozdağ < *boz+dağ*.

Bozlar < *boz+lar*. Haritada türü belirtilmemekle birlikte yöreden edinilen bilgiye göre bir mevki adıdır. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Bozlar* adıyla “Hudâvendigâr Sancağı Seferîhisar Günyüzü Kazası”nda Türkmân Yörükânı tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 255). Mevkinin Sivrihisar İlçesi’nde yer alması nedeniyle etnonim kaynaklı olabileceği düşünülse de yöre halkı mevkinin kepir topraklı, boz bir mevki olduğunu söylemektedir. Bu nedenle şüpheli olmakla birlikte mevki yöre halkının ifadesi doğrultusunda sınıflandırılmıştır.

Bozyer (i25) < *boz+yer*.

Bozyer (j25) < *boz+yer*.

Çal Mevki (j26) < *çal mevki*. Yöreden edinilen bilgiye göre mevki beyaz renklidir. Bu nedenle *çal* kelimesinin lehçelerde bulunan “boz” (KTLS I, 1991: 79), “kır” (KTLS I, 1991: 476-477) anlamında kullanıldığı düşünülmektedir.

Çal Tarlaları < *çal tarla+lar+ı*. *Çal* için bk. Çal Mevki.

Çal Tepe (h26) < *çal tepe*. Yöre halkı, tepe üzerinde mezar bulunmadığını, tepenin ak topraklı bir tepe olduğunu söylemektedir. *Çal* için bk. Renk Adlarıyla Kurulan Yer Adları, Çal Mevki. Tepenin Akçaören Köyü’nde olması görüşü desteklemektedir.

Çal Tepe (i26) < *çal tepe*. *Çal* için bk. Çal Tepe.

Çalkara Köyü (Tpb.) < *çal+kara köy+ü*. *Çalkara* kelimesinin Derleme Sözlüğü’nde Tokat’ta “su kenarındaki kaynak” anlamı bulunmakla birlikte (DS, 2009: 1058) yöre halkı tarafından isminin *çalı* ve *kara* kelimelerinden oluştuğu, *kara* kelimesinin köy etrafındaki kayalıkların rengi itibarıyla verilen bir ad olduğu söylenmektedir. Ancak *çal* kelimesinin lehçelerdeki “beyaz” anlamından hareketle kelimenin kayalıkların *kırçıl siyah* rengini ifade etmek amacıyla kullanılan bir renk olduğu düşünülmektedir. *Çal* için bk. Çal Mevki.

Gırgıl Kuyusu < *gırgıl kuyu+su*. *Kırgıl*, Derleme Sözlüğü’nde Gaziantep’te “kır saçlı insan ya da kır tüylü hayvan” anlamındadır (DS, 2009: 2822). Kuyunun boz renkli bir alanda bulunması nedeniyle bu adı aldığı düşünülmektedir.

Gök Dere (h25) < *gök dere*.

Gök Dere (i26) < *gök dere*.

Gök Tepe (i24) < *gök tepe*.

Gök Tepe (j25) < *gök tepe*.

Gökçe Dere < *gök+çe dere*.

Gökçe Tepe < *gök+çe tepe*.

Gövce Dere < *göv+ce dere*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Gövce Dere*, “gök renkli araziden akan dere” anlamındadır.

Kara Dere (i25) < *kara dere*.

Kara Dere (j27) < *kara dere*.

Kara Kayalık < *kara kaya+lık*.

Kara Pınar < *kara pınar*.

Karabayır < *kara+bayır*.

Karaçayır < *kara+çayır*.

Karadağ < *kara+dağ*. Yöre halkı dağın eski bir yanardağ olduğunu, sık ardıc ağaçları ile kaplı olduğunu, kara adını bu nedenle aldığını söylemektedir.

Kara Tepe (h25) < *kara tepe*.⁸³

Kara Tepe (i26) < *kara tepe*.

Kara Tepe (i27) < *kara tepe*.

Kara Tepe (i27) < *kara tepe*.

⁸³ Yöreden edinilen bilgiye göre, *Kara Tepe* adlandırmalarında iki şey etkilidir. Bunlardan biri toprağın rengi, diğeri ise toprağın üzerinde kara bitki örtüsüdür. Her iki durumda da bu tür adlandırmalarda tepenin görünümünün etkili olduğu anlaşılmaktadır.

Kara Tepe (j24) < *kara tepe*.

Kara Tepe (j26) < *kara tepe*.

Kara Tepe (j27) < *kara tepe*.

Kara Tepe (j27) < *kara tepe*.

Kara Tepe (j27) < *kara tepe*.

Karayerler < *kara+yer+ler*.

Kır Sırt < *kır sırt*.

Kırtarla < *kır+tarla*.

Kırmızı Tepe < *kırmızı tepe*.

Kızıl Burun < *kızıl burun*.

Kızıl Dere (i27) < *kızıl dere*.

Kızıl Dere (j26) < *kızıl dere*.

Kızıl Tepe (i24) < *kızıl tepe*.

Kızıl Tepe (i24) < *kızıl tepe*.

Kızıl Tepe (i25) < *kızıl tepe*.

Kızıl Tepe (j25) < *kızıl tepe*.

Kızılyer < *kızıl+yer*.

Sakar Tepe < *sakar tepe*. *Sakar* Türkçe Sözlük'te “bazı hayvanların, özellikle atların alınlarında bulunan beyaz leke, küçük akıtma” anlamındadır (Tar. S., 2005: 1684). Derleme Sözlüğü'nde ise *sakar*, Giresun ve Sivas'ta “ağzı, gözü, burnu kara kuzu” anlamındadır (DS, 2009: 3520). Kelimenin bu anlamlarından yola çıkarak alanın açıkly koyulu bir alan olması nedeniyle “sakar” adını aldığı düşünülmektedir. Yöre halkı tarafından da alanın beyazlı-koyu kahveli bir alan olduğunun söylenmesi bu görüşü destekler niteliktedir.

Sarı Pınar < *sarı pınar*.

Sarıkaya (j25) < *sarı+kaya*.

Sarıkaya (j27) < *sarı+kaya*.

Toraman Sirt < *toru+man sirt*. Yöre halkı, sırtın üzerinde eski bir yerleşim yeri olduğunu, bugün Toraman Höyüğü'nün bulunduğunu söylemektedir. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Toraman*, *Toraman Yörüğü* adlarıyla Meraş ve Karahisâr-ı Şarkî sancaklarında Yörükân tâifesinden bir cemaat bulunmakla birlikte (Türkay, 1979: 732) sırtın bu cemaat ile ilgili olma ihtimali düşük görülmektedir. Sirt adının “*toru+man*” şeklinde oluşmuş olup, toru (doru) kelimesinin koyu kırmızı anlamından hareketle sırtın rengi dolayısıyla bu şekilde adlandırıldığı düşünülmektedir.

Yeşilköy (Sv.) < *yeşil+köy*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre köy, yeşillik bir alanda kurulu olması nedeniyle bu adı almıştır.

III.2.4. Sayı Adlarıyla Kurulan Yer Adları

Çift Tepe < *çift tepe*.

Çifte Pınar < *çift+e pınar*.

Doksan Kır < *doksan kır+i*. Yöreden edinilen bilgiye göre kır, yörede birkaç dekarlık alan anlamında olan, yama olarak da adlandırılan ekilmeyen parçalardan oluşmuştur. Kır, doksan parçanın bir araya gelmiş bir alan olması dolayısıyla bu adı almıştır.

Ellilik Mevki < *elli+lik mevki*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Ellilik Mevki*, “elli dekar olan mevki” anlamındadır.

İkizce Beli < *ikiz+ce bel+i*.

Üçtepe (i26) < *üç+tepe*.

Üçtepe (j27) < *üç+tepe*.

III.2.5. Yansıma Adlarla Kurulan Yer Adları

Çırçır Çeşme (i25) < *çır+çır çeşme*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Çırçır Çeşme*, “çok az, çırçır akan” çeşme anlamındadır.

Çırçır Çeşme (i25) < *çır+çır çeşme*. Bk. Çırçır Çeşme.

Çırçır Çeşme (i27) < *çır+çır çeşme*. Bk. Çırçır Çeşme.

III.2.6. Coğrafi Nesnelerin Görünümüne ve Yapısına Göre İsim Alan Yer Adları

Acı Dere < *acı dere*.

Acı Kuyu < *acı kuyu*.

Acılar Deresi < *acı+lar dere+si*.

Acısu < *acı+su*.

*Adayüzü Deresi < *ada+yüz+ü dere+si*. Yöre halkı tarafından *Adayüzü Deresi* denilmekle birlikte haritada *Adaözü Deresi* olarak geçmektedir. Mevkinin Sakarya Nehri'nin bulunduğu alanda bir arazi olduğu, bu araziden Sakarya Nehri'nin görüldüğü söylenmektedir. Sakarya Nehri'nde olması nedeniyle “ada gibi bir kara parçasının Sakarya Nehri'ne bakan tarafından akan dere” anlamında olabileceği düşünülmektedir.

Aşağıkepez Tepe < *aşağı kepez+tepe*.

Başkırık Yayla < *baş+ı+kırık yayla*. Yöre halkı, yaylanın baş kısmında bir kayalık bulunduğunu, bu kayalığın uç kısmının kesik olduğunu söylemektedir.

Bataklı Pınar < *batak+lı pınar*.

Beleçikan Yolu < *bel+e+çıkan yol+u*.

Bol Pınar < *bol pınar*.

Bozçalca Tepe < *boz çal+ca+tepe*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Çalca* adı tepeye, taşlık kayalık olması nedeniyle verilirken, *Boz* adı rengi itibariyle verilmiştir.

Bölükçamın Tepesi < *bölük+çam+ın tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre tepenin üzerindeki çamlık alanı birbirinden ayıran, ikiye bölen ağaçsız bir bölüm bulunmaktadır. Bu nedenle tepenin üstü bir sınırla ikiye ayrılmış gibi görünmektedir. *Bölükçamın Tepesi*, “üzerindeki çamlık alanı ağaçsız bir bölümle ikiye ayrılmış olan tepe” anlamındadır.

Burunsuz Tepe < *burun+suz tepe*.

Buzluca Köyü (Sv.) < *buz+lu+ca köy+ü*. 17. yüzyıl maliyeden müdevver defterde *Buzlu* adıyla Sivas Kazası'nda Beğdili Boyu'na mensup olarak bir cemaat

bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 424). Ancak yöre halkı, köyün bulunduğu alanın *Buzluca* adıyla adlandırılmasının kışın çok soğuk ve sert olması ile ilgili olabileceğini ifade etmektedir. Öyle ki yöre halkı 1950’li yıllarda yaşanan soğuk nedeniyle köyde bütün kaynakların buz tuttuğunu, Sakarya Nehri’nin buzlarının kırılarak hayvanların sulandığını anlatmaktadır. Haritada *Buzluca* adıyla köyün yakınında eski bir yerleşim yeri bulunması nedeniyle bugün Sakarya Nehri’nin kenarında bulunan köyün, taşındığı düşünülmektedir. Eski yerleşim yeri olarak adlandırılan bölgenin köyün bugün bulunduğu alana yakın olması, aynı şekilde bu bölgede de kışların sert ve soğuk geçtiğini ve köyün adını bu coğrafi durumu dolayısıyla aldığını düşündürmektedir.

(Ören) Buzluca < *buz+lu+ca*. Bk. Buzluca Köyü (Sv.).

Büyük Sırt < *büyük sırt+ı*.

Büyük Tepe T 89 < *büyük tepe*.

Büyüksarp Tepe < *büyük sarp+tepe*.

Cıbrı Tepe < *cıbrı tepe*. Yöreden edinilen bilgiye göre *cıbrı*, “taşlık, kıraç alan” anlamındadır.

Çalca Dere < *çal+ca dere*. Yöreden edinilen bilgiye göre dereye, taşlık kayalık bir alandan akması nedeniyle *Çalca* adı verilmiştir.

Çalca Tepe < *çal+ca tepe*. Yöreden edinilen bilgiye göre tepeye, taşlık kayalık olması nedeniyle *Çalca* adı verilmiştir.

Çamurlu Mevki < *çamur+lu mevki*.

Çatal Burun < *çatal burun*. *Çatal*, yörede “iki dere veya iki yolun birleştiği yer (DS, 2009; 1086), çat” anlamındadır.

Çatal Tepe < *çatal tepe*.

Çatma Sirt < *çatma sirt*.

Çerçiöldü Sirtı < *çerçi+öl-dü sirt+ı*. Çerçi yörede “köy köy dolaşan seyyar satıcı” anlamındadır (İleri, 2008: 392). Sirta bu ad, bir olaya bağlı olarak değil, sırtın dik yapısını anlatmak için verilmiştir. Bu nedenle yer adı, bu bölüme alınmıştır.

Çirkin Dere < *çirkin dere*.

Çorağın Deresi < *çorak+ın dere+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre Çorağın Deresi, “çorak alandan akan dere” anlamındadır.

Çorak < *çorak*

Çorak Düzü < *çorak düz+ü*.

Çoraklık < *çorak+lık*.

Çoraklık Düzü < *çorak+lık düz+ü*.

Çoraklık Mevki (i26) < *çorak+lık mevki*.

Çoraklık Mevki (i26) < *çorak+lık mevki*.

Çukurca Dere < *çukur+ca dere*.

Çukurca Köyü (Syg.) < *çukur+ca köy+ü*. 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde Teke Sancağı’nda *Karagül Cemaati nam-ı diğer Çukurca* adıyla İğdir Boyu’na mensup olarak bir cemaat görülmektedir (Halaçoğlu, 2009: 1303). Yöre halkı, köyün konumu dolayısıyla bu adı aldığını söylemektedir. Seyitgazi Kaymakamlığı’na ait bir kitapta da etrafı tepelerle çevrili olan köyün bu görünümü

nedeniyle *Çukurca* olarak adlandırıldığı belirtilmektedir (Seyitgazi, 1992: 104). Bu nedenle yer adı bu bölüme alınmıştır.

Çukurçayır < *çukur*+*çayır*.

Çukurtarla < *çukur*+*tarla*.

Dar Dere < *dar dere*.

Dazlakkıran Mevki < *dazlak*+*kıran mevki*. Yöreden edinilen bilgiye göre mevki kıraç topraklı bir alandır. Bu nedenle *dazlak* kelimesinin Tarama Sözlüğü'ndeki "üzerinde ot bitmemiş (yer)" (Tar. S., 2009: 1032) ve Derleme Sözlüğü'ndeki "otsuz, çıplak (arazi)" anlamında kullanıldığı düşünülmektedir (DS, 2009: 1390). Yöre halkı tarafından mevkinin çok yüksek bir alan olmadığının söylenmesi nedeniyle *kıran* kelimesinin de yörede bulunan "kıraç toprak" (DS, 2009: 2816-2817) anlamında olduğu düşünülmektedir.

Derin Dere < *derin dere*.

Derince Dere < *derin*+*ce dere*.

Dikkeş Kayaları < *dik keş*+*kaya*+*lar*+*ı*. *Keş* kelimesi Derleme Sözlüğü'nde Erzurum'da "keçi yolu" (DS, 2009; 2771) ve "patika yol" (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) anlamlarındadır. Yöreden edinilen bilgiye göre kayaların olduğu alanda patika bulunmaktadır. Bu nedenle *keş* kelimesinin bu anlamda kullanıldığı düşünülmektedir.⁸⁴

Dipsiz Göl < *dip*+*siz göl*

Diptarla < *dip*+*tarla*.

⁸⁴ Yöre halkı köyün kuruluşunda Erzurum'dan gelen kişilerin bulunduğunu söylemektedir.

Dombayöldü Tepesi < *dombay+öl-dü tepe+si*. *Dombay* yörede “manda” anlamındadır (DS, 2009; 1551). Yöreden edinilen bilgiye göre *Dombayöldü*, tepeye yüksekliği nedeniyle verilen, “çıkarken mandayı bile öldürebilecek kadar dik olan tepe” anlamında kullanılan bir addır.

Doruğukesik Sırt < *doruk+u+kesik sırt*.

Dumluca Köyü (Sv.) < *tum + lu(g)+ca köy+ü*. Özalp, köyün Türkmen aşiretlerinden *Dumlubaba* adında bir şahıs tarafından kurulduğunu belirtmektedir (Özalp, 1960: 19). Bu açıklama köy adının bu şahıstan gelmiş olabileceğine işaret etmektedir. Yöre halkı ise, köyün zorunlu iskan sırasında Aydın Nazilli’den gelen Karamusaoğulları ve Uzun Yörükleri tarafından *Ali Dumlu* adlı bir şahsın arazisinin satın alınarak kurulduğunu ve adının bu şahıstan geldiğini söylemektedir. Ancak köyün *Dumluca* adıyla zorunlu iskan dönemi öncesine ait tarihi kaynaklarda yer alması, köy adının Ali Dumlu adlı şahıstan kaynaklanmadığını göstermektedir. Bk. Eskişehir’in Toponimik Stratigrafisi, Dumluca Köyü (Sv.). 16. üzyıl tapu tahrir defterinde *Dumlu* adıyla Maraş Sancağı’nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 702). Emin olmamakla birlikte köy adının “< *tum+lug+ca*” [Tum: Soğuk; Tumluğ: Soğuk, soğuk nesne (DLT I, 2006: 338)] şeklinde olmuş olup, “soğukca” anlama geldiği düşünülmektedir.

Duruca Dere < *duru+ca dere*.

Düzköy (Src.) < *düz+köy*. Aynı isimle Kastamonu İlin’de, *Düzköy* adıyla ise Eskişehir dışında Artvin, Bartın, Bolu, Düzce, Erzurum, Giresun, Kastamonu, Ordu, Rize, Samsun, Sinop, Trabzon illerinde yerleşim birimi bulunmaktadır (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>). Bakıldığında bu yerleşim birimlerinin genellikle dağlık bölgeler olduğu görülmektedir. *Düzköy* de Sarıcakaya İlçesi’ne bağlı olarak dağlık bir bölgede yer almaktadır. Bu nedenle köyün kurulduğu alanın düz bir alan olması nedeniyle bu şekilde adlandırıldığı düşünülmektedir.

Eğrice Ova < *eğri+ce ova*.

Esence Köyü (Ap.) < *esen+ce köy+ü*. Köyün eski adı *Yellice*'dir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Esence Köyü (Ap.). Bu nedenle köyün *Esence* adını rüzgarlık bir alan olması nedeniyle aldığı anlaşılmaktadır.

Eski Bağlar < *eski bağ+lar*.

*Eskiyayla < *eski yayla*. Yöre halkı tarafından *Eski Yayla* denilmekle birlikte haritada *Yayla* şeklinde geçmektedir.

Eşekçekmez Tepe < *eşek+çekmez tepe*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Eşekçekmez*, tepeye yüksekliği nedeniyle verilen, "eşegin bile çıkması zor olan tepe" anlamında kullanılan bir addır.

Güdük Burun < *güdük burun*. *Güdük*, "kısa" anlamındadır (Tar. S., 2005; 804).

Günyüzü İlçesi < *gün+yüz+ü ilçe+si*. Günyüzü adlandırmasının, yerleşim biriminin dağın güney yüzünde, yani dağın güneş alan tarafında kurulması sebebiyle ortaya çıktığını düşünüyoruz. Fakat Günyüzü ilçesinin bugün bulunduğu konum bu açıklamaya uygun düşmemektedir. Bunun sebebi, tarihi süreç içerisinde Günyüzü olarak adlandırılan yerleşim biriminin farklı dönemlerde farklı yerleri göstermesi olabilir.

Gürlük Dere < *gürlük dere*. Türkçe Sözlük'te "gür olma durumu" anlamındaki *gürlük* kelimesinin (TS, 2005: 815) gür akması nedeniyle dereye ad olduğu söylenebilir.

Gürüz Çeşme < *gürüz çeşme*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Gürüz Çeşme*, "suyu gür akan çeşme" anlamındadır.

Gürüz Dere < *gürüz dere*. *Gürüz* için bk. Gürüz Çeşme.

Höbek Tepe < *höbek tepe*. *Höbek* yörede “öbek, yığın” anlamındadır (DS, 2009; 2426). Tepenin bu adı görünümü dolayısıyla aldığı düşünülmektedir.

Huluz Düzü < *huluz düz+ü*. Yöreden edinilen bilgiye göre *huluz*, “verimsiz, taşlık (arazi)” anlamındadır.

İncebel < *ince+bel*.

*Kakmak Dere < *kakmak dere*. Yöre halkı tarafından *Kakmak Dere* denilmekle birlikte haritada *Çakmak Dere* şeklinde kaydedilmiştir. Yöreden edinilen bilgiye göre *Kakmak Dere*, “yer yer inlerin bulunduğu, yağmurlu, fırtınalı havalarda hayvanların sürüldüğü yani kakıldığı alanda akan dere” anlamındadır.

Kapaklıca Tepe < *kapak+lı+ca tepe*. Tepenin coğrafi yapısı nedeniyle uç noktasının kapak şeklinde olabileceği, adını bu özelliği dolayısıyla almış olabileceği tahmin edilmektedir.

Karakuz Dere < *kara kuz dere*. Yöreden edinilen bilgiye göre dere *Karakuz* adını, kuytu, güneş almayan, karanlıkta kalan bir alanda akması nedeniyle almıştır. *Kuz*, kuytu, az güneş alan serince yerler için kullanılan bir kelimedir (İzbırak, 1992: 225).

Karakuz Tepe < *kara kuz tepe*. Karakuz için bk. Karakuz Dere.

Karanlık Dere (i26) < *karanlık dere*.

Karanlık Dere (j25) < *karanlık dere*.

Karasivri Tepe (i26) < *kara sivri tepe*.

Karasivri Tepe (j27) < *kara sivri tepe*.

Karayüksek Tepe (i26) < *kara yüksek tepe*.

Karayüksek Tepe (j25) < *kara yüksek tepe*.

Kardeşyeleği Tepesi < *kardeş+yelek+i tepe+si*. Tepenin bu adı yakınında bulunan ve *Yelek Tepe* adını taşıyan tepeye bağlı olarak aldığı anlaşılmaktadır. Buradaki *kardeş* sözcüğünün ise tepeye *Yelek Tepe*'ye yakınlığı nedeniyle verildiği *Kardeşyeleği* ifadesinin ise “rüzgarlı, yel alan” anlamındaki *yelek* sözcüğünden analogi yoluyla geliştiği düşünülmektedir.

Karsallık Tepe < *karsallık tepe*. Yöre halkı, karın nadiren düştüğü Sakarya Vadisi'nde bulunan tepenin ilk karın düştüğü, yüksek ve karlı bir tepe olması nedeniyle bu adı aldığını söylemektedir.

Katmerli Dere < *katmer+li dere*. Yöre halkı, magnezit yani lüle taşı olan bölgenin lüle taşının yapısı gereği kalıp halinde kalktığını ve bu nedenle bölgenin coğrafi yapısının katmer katmer olduğunu ifade etmektedir. Dere adını bu yapı dolayısıyla almıştır.

Kayalık Tepe < *kaya+lık tepe*. Kayalıkta bulunan tepe, “kayası çok olan tepe” anlamındadır.

Kel Tepe < *kel tepe*. Yer adı, “bitkisi olmayan, çıplak tepe” anlamındadır.

Kemikli Sırt (j25) < *kemik+li sırt*. Yöreden edinilen bilgiye göre *kemikli* kelimesi “verimli, taşsız, toprağı bol arazi” için kullanılan bir kelimedir.

Kemikli Sırt (j26) < *kemik+li sırt*. Bk. Kemikli Sırt.

Kepez Tepe (h25) < *kepez tepe*. Yöreden edinilen bilgiye göre *kepez* “kıraç, verimsiz, kepir toprak” anlamındadır.

Kepez Tepe (j25) < *kepez tepe*. Bk. Kepez Tepe.

Kepir Mevki < *kepir mevki*. Yöreden edinilen bilgiye göre *kepir* “kıraç, verimsiz toprak” anlamındadır.

Kepirli Pınar < *kepir+li pınar*. *Kepir* için Kepir Mevki.

Kıraç Tepe < *kıraç tepe*. Yer adı, “toprağı verimsiz, üzerinde bitki örtüsü olmayan tepe” anlamındadır.

Kıran Sırtı < *kıran sırt+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre *kıran*, “paralel akan iki dere arasındaki uzunca tepe veya dağ sırtı” anlamındadır. Muhtemelen kelime *kır-* eyleminden gelmekte olup, yaptığı iş sebebiyle “ayıran, ikiye bölen” anlamına gelmektedir.

Kırma Dibi < *kırma dip+i*. Yöreden edinilen bilgiye göre bölgede bulunan tepelerin dip kısımları kırılmış gibi kesik bir biçimdedir.

Kıyır Yayla < *kıyır yayla*. Yaylanın yakınında bulunduğu *Afyon İli İhsaniye İlçesi Kıyır Köyü* ile ilişkili olduğu düşünülmektedir. Ancak yayla adını köyden almış olabileceği gibi önce yaylaya yerleşim yapılmış, köy daha sonra kurulmuş ve yaylanın adını almış da olabilir. Bu nedenle yayla, *Kıyır* kelimesinin Derleme Sözlüğü’nde Denizli, Kocaeli, Tokat, Kırklareli, Konya’da bulunan “kumlu toprak” anlamına göre değerlendirilmiştir (DS, 2009: 2857).

Koca Çeşme < *koca çeşme*.

Koca Dere (i24) < *koca dere*.

Koca Dere (i25) < *koca dere*.

Koca Dere (i26) < *koca dere*.

Koca Dere (i27) < *koca dere*.

Koca Tepe (i25) < *koca tepe*.

Koca Tepe (j24) < *koca tepe*.

Koca Tepe (j25) < *koca tepe*.

Kocaalan < *koca+alan*.

Kocabel < *koca+bel*.

Kocaçal Tepe < *koca çal+tepe*. Yöreden edinilen bilgiye göre mevki beyaz renklidir. Bu nedenle çal kelimesinin lehçelerde bulunan “boz” (KTLS I, 1991: 79), “kır” (KTLS I, 1991: 476-477) anlamında kullanıldığı düşünülmektedir. *Kocaçal Tepe*, “büyük, ak renkli tepe” anlamındadır.

Kocakır < *koca+kır*.

Kocakızıl Tepe < *koca kızıl+tepe*.

Kocakum Tepe < *koca kum+tepe*.

Kokar Çeşme < *kokar çeşme*. Yöreden edinilen bilgiye göre çeşmenin suyu bataklık bir alandan çıkmaktadır. Bu nedenle tadı bozuk olan suyun kokusu da kötüdür. Çeşme suyunun bu özelliği nedeniyle bu şekilde adlandırılmıştır.

Korkuluk Dere < *korku+luk dere*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre dere ormanlık, karanlık ürkütücü bir alan içerisinde olması nedeniyle bu adı almıştır.

Korkuluk kelimesi bu ifadeyi destekler nitelikte Tarama Sözlüğü'nde “korkulu” anlamındadır (Tar. S., 2009: 2666).

Kömüşöldüren Tepe < *kömüş+öldüren tepe*. Yöreden edinilen bilgiye göre *kömüş* “manda” anlamındadır. *Kömüşöldüren*, tepeye yüksekliği nedeniyle verilen, “çıkarken mandayı bile öldürebilecek kadar dik olan tepe” anlamında kullanılan bir addır.

Kör Çeşme < *kör çeşme*. Yöreden edinilen bilgiye göre, yazın kuruması sebebiyle çeşme bu şekilde adlandırılmıştır.

Kör Kuyu *kör kuyu*. Kuyuda suyun bulunmaması nedeniyle kuyunun bu şekilde adlandırıldığı düşünülmektedir.

Kör Pınar (i26) < *kör pınar*. *Kör* için bk. Kör Çeşme.

Kör Pınar (j25) < *kör pınar*. *Kör* için bk. Kör Çeşme.

Körpe Pınar < *kör+pe pınar*. Yöre halkı pınara *Körpe* adının ufak bir pınar olup, suyunun az olması nedeniyle verildiğini söylemektedir.

Kötü Pınar < *kötü pınar*. Yöre halkı, pınarın maden çıkarılan bir bölgede akması sebebiyle tadının bozuk olduğunu, pınara *Kötü* adının bu özelliği sebebiyle verildiğini söylemektedir.

Kulaklı Dere < *kulak+lı dere*. Yöreden edinilen bilgiye göre *kulak* “kenar” anlamındadır. Derenin kenarında hemen tepe ya da dağın etekleri başlıyor ise böyle derelere *Kulaksız Dere* denilirken tepe ya da dağ eteği ile dere arasında az da olsa arazinin bulunduğu derelere *Kulaklı Dere* adı verilmektedir.

Kulaksız Dere < *kulak+sız dere*. *Kulak* için bk. Kulaklı Dere.

Kum Tepe < *kum tepe*.

Kumlu Dere (h26) < *kum+lu dere*.

Kumlu Dere (j27) < *kum+lu dere*.

Kumlu Tepe < *kum+lu tepe*.

Kuru Çeşme < *kuru çeşme*.

Kuru Dere < *kuru dere*.

Kuşyuvası Sırtı < *kuş+yuva+sı sırt+ı*. Sırtın yüksek olması nedeniyle üzerinde kuş yuvalarının bulunduğu ve bu nedenle sırtın bu isimle adlandırıldığı düşünülmektedir.

Kuyuca Alanı < *kuyu+ca alan+ı*.

Kuyucak Kuyu < *kuyu+cak kuyu*.

Küçük Tepe < *küçük tepe*.

Küçükkara Tepe < *küçük kara+tepe*.

Küçükyazılıkaya < *küçük yazılı+kaya*.

Külâhlı Çeşme < *külâh+lı çeşme*. Çeşmenin başının külâh biçiminde yapılması nedeniyle bu şekilde adlandırıldığı düşünülmektedir.

Külcü Mevki < *kül+cü mevki*. Mevkiye bu adın küllü toprağa sahip olması nedeniyle verildiği düşünülmektedir. Burada “+CI” ekinin meslek yapım eki olmak dışında, “tayların yatırıldığı, otlatıldığı sırt” anlamında olan *Taycı Sırt* toponiminde,

“+II” eki işlevinde, “üzerinde bulundurma, özelliği taşıma” anlamında kullanıldığı görülmektedir.

Külleme Tepe < *külleme tepe*. Yöreden edinilen bilgiye göre tepede takoz ocağı⁸⁵ bulunması nedeniyle tepe küllü bir toprağa sahiptir ve adını bu toprak yapısından almıştır.

Küllük Mevki < *kül+lük mevki*. Yöreden edinilen bilgiye göre sıcak su kaynaklarının bulunduğu mevki küllü bir toprağa sahiptir ve adını bu topraktan almıştır.

Ondönümler Sırtı < *on+dönüm+ler sırt+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Ondönümler Sırtı*, “üzerinde on dönümlük arazi bulunan sırt” anlamındadır.

*Sapaca Dere < *sapa+ca dere*. Yöre halkı tarafından *Sapaca Dere* denilmekle birlikte haritada *Sapanca Dere* şeklinde geçmektedir. Yöre halkı, derenin çok sarp, sapa bir alanda akması nedeniyle bu adı aldığını söylemektedir.

Say Tepe < *say tepe*. Yörede *say* kelimesinin anlamı bilinmemekle birlikte yöre halkı, tepenin kıraç, kepir bir toprak tabakasına sahip olduğunu belirtmektedir. Bu nedenle *say* kelimesinin, Derleme Sözlüğü’nde Isparta, Sinop, Samsun, Ordu, Trabzon, Maraş, Yozgat, Niğde’de bulunan “ekime elverişsiz, altında taş, kum ve kil tabakası bulunan toprak” (DS, 2009: 3558-3559) anlamında kullanıldığı düşünülmektedir.

Seremet Tepesi < *ser-âmed tepe+si*. Yöre halkı tarafından *Şeremet Tepesi* de denilmekle birlikte adın anlamı bilinmemektedir. *Şeremet*, Derleme Sözlüğü’nde yörede olmamakla birlikte “çalışkan, becerikli, eli çabuk, çevik” (DS, 2009: 3764); “ivecen, tez canlı”; “coşku, heyecan” (DS, 2009: 4725) anlamlarındadır. Ancak

⁸⁵ Meşe kalaslarının yakılarak kömür elde edilen ocaktır.

Seremet adının, tepenin çevresindeki diğer tepelere göre çok daha yüksek tepe olması nedeniyle “başta bulunan, ileri gelen” anlamında olan *Ser-âmed* (Devellioğlu, 1970: 1125) kelimesi ile ilgili olabileceği düşünülmektedir.

Sivri Tepe (i25) < *sivri tepe*.

Sivri Tepe (i26) < *sivri tepe*.

Sivri Tepe (i26) < *sivri tepe*.

Sivri Tepe (j26) < *sivri tepe*.

Sivri Tepe (j26) < *sivri tepe*.

Sivri Tepe (j27) < *sivri tepe*.

Sivrice Tepe < *sivri+ce tepe*.

Soğucak Dere < *soğu(k)+cak dere*.

Soğucak Pınar < *soğu(k)+cak pınar*.

Soğucak Sirt < *soğu(k)+ca+ sirt*.

Soğuk Pınar < *soğuk pınar*.

Sulu Dere (h25) < *su+lu dere*.

Sulu Dere (i26) < *su+lu dere*.

Sulu Dere (i26) < *su+lu dere*.

Süğülnçal Tepe < *süğüln çal+tepe*. Yöreden edinilen bilgiye göre tepe *Süğüln* adını çok yüksek olması nedeniyle almıştır. Süğüln yörede “uzun, düzgün olan (yer)” anlamındadır. Mermer yataklarının bulunması nedeniyle beyaz olduğu söylenen tepenin *çal* adını rengi dolayısıyla aldığı düşünülmektedir. *Çal* için bk. Renk Adlarıyla Kurulan Yer Adları, Çal Mevki.

Süngülü Tepe < *süngü+lü tepe*. Tepenin coğrafi yapısı nedeniyle bu şekilde adlandırıldığı, “süngü gibi sivri tepe” anlamında olduğu düşünülmektedir.

Şekerlice Dere < *şeker+li+ce dere*.

Şeytancık Tepesi < *şeytancık tepe+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre tepe *Şeytancık* adını yokuş, sarp, uçurum olan bir tepe olması nedeniyle almıştır.

Şirin Sırt < *şirin sırt*.

Taş Tepe (i25) < *taş tepe*.

Taş Tepe (i26) < *taş tepe*.

Taşlı Burun < *taş+lı burun*.

Taşlı Tepe < *taş+lı tepe*.

Taşlı Yayla < *taş+lı yayla*.

Taşlıkköy (Syg.) < *taş+lık köy*. Yer adının, köyün coğrafi özelliği nedeniyle verildiği düşünülmektedir.

Taşlıtarla < *taş+lı+tarla*.

Topaklık Tepeleri < *topak+lık tepe+ler+i*. *Topak* kelimesi yörede “yuvarlak, küre biçiminde” anlamındadır (DS, 2009: 3963). Tepelere bu adın coğrafi yapıları nedeniyle verildiği düşünülmektedir.

Topraklık Sirt < *toprak+lık sirt*.

Tümbek Tepe < *tümbek tepe*. *Tümbek* Türkçe Sözlük’te “küçük tepe, tümsek” anlamındadır (TS, 2005; 2018, 2019). Yöreden edinilen bilgiye göre tepe tümsek ve yuvarlak şeklinden dolayı bu adı almıştır.

Uzun Sirt < *uzun sirt*.

Uzunboylar Mevki(s)i < *Uzun+boy+lar mevki+(s)i*. Yöre halkı, mevki üzerindeki tarlaların boylarının uzun olması nedeniyle bu adın ortaya çıktığını ifade etmektedir.

Üçbaşı Tepe < *üç+baş+lı tepe*.

Üçkepez Sirt < *üç kepez+sirt*.

Yağdonduran Tepe < *yağ+donduran tepe*. Yöreden edinilen bilgiye göre buzdolaplarının olmadığı dönemde sağılan sütler çok yüksek ve serin olması nedeniyle bu tepede saklanırmış. Tepe *Yağdonduran* adını yüksek ve serin olması nedeniyle almıştır.

Yağırca Deresi < (?) *yağırca dere+si*. Haritada *Yağırca Deresi* ve *Yağırca Deresi* adıyla birbirine yakın iki dere geçerken, yöre halkı *Yağırca Deresi* adıyla tek bir dere olduğunu söylemektedir. Derenin bu adı çok yağış alan, çamurlu bir bölgeden geçmesi nedeniyle aldığı söylenmektedir. Yöreden edinilen bilgiye göre yağır kelimesinin yağlı, pis anlamı bulunmaktadır. Bu anlam

doğrultusunda derenin çamurlu, pis bir alanda akması nedeniyle bu şekilde adlandırıldığı düşünülebilir.

Yelek Tepe < *yelek tepe*+*si*. Yöre halkı tarafından edinilen bilgiye göre *Yelek Tepe*, “çok rüzgarlı, yel alan tepe” anlamındadır.

Yeni Kuyu < *yeni kuyu*.

Yeniköy (Mhmd.) < *yeni+köy*.

Yeniköy (Sv.) < *yeni+köy*.

Yıkık Sırt < *yıkık sırt*. Yöreden edinilen bilgiye göre sırta üzerinde küçük bir ören yeri olması nedeniyle bu ad verilmiştir.

Yumrucak Tepe < *yumrucak tepe*.

*Yuvarlı Kışlası < *yuvarlı kışla*+*sı*. Yöre halkı tarafından *Yuvarlı Kışlası* denilmekle birlikte haritada *Yuvalı Kışlası* şeklinde geçmektedir. Yöre halkı tarafından kışlaya çıkan yolun dolambaçlı, dönemeçli bir yol olması sebebiyle kışlanın bu adı aldığı söylenmektedir. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Yuvalı* adıyla Meraş ve Adana eyâletleri; Hudâvendigâr, Ankara ve İçel sancaklarında Türkmân Yörükânı tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 783). Yine 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde Yuvalı adıyla Adana Sancağı’nda bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 2028). Kışlanın adının Yuvalı olup etnonim olması da düşünülebilir. Bu nedenle şüpheli olmakla birlikte yer adı yöre halkının ifadesi doğrultusunda sınıflandırılmıştır.

Yüksekkıran Tepe < *yüksek kıran*+*tepe*. Yöre halkı tarafından tepenin, yüksek ve kıraç toprağa sahip bir tepe olduğunun söylenmesi nedeniyle adın

Derleme Sözlüğü'nde yörede bulunan “kıraç toprak” (DS, 2009: 2816-2817) anlamında geçen *kıran* sözcüğüyle ilgili olduğu anlaşılmaktadır.

III.2.7. Benzetmeye Dayalı İsim Alan Yer Adları

Bağırsak Dere (i25) < *bağırsak dere*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Bağırsak Dere*, “bağırsak gibi kıvrımlı olan dere” anlamındadır.

Bağırsak Dere (i26) < *bağırsak dere*. *Bağırsak* için bk. Bağırsak Dere.

Beşsaray Köyü (Syg.) < *beş+saray köy+ü*. Bayar, köyün Sultan II. Abdülhamid'in Yörükleri iskâna özendirmek için beş tane ev yaptırması nedeniyle böyle adlandırıldığını söylemektedir (Bayar, 2004: 266). Yöre halkı, köyün adıyla ilgili farklı bir açıklama yapmıştır. Yörede Seyitgazi İlçesi'ne bağlı, birbirine yakın bir şekilde bulunan İkizoluk Köyü'nde bir tane, Çürüttüm Köyü'nde bir tane, Üçsaray Köyü'nde bir tane, İdrisyayla Köyü'nde bir tane ve Türkmen Dağı'nda bir tane olmak üzere beş sarayın olduğu ve köyün adını buradan aldığı rivayet edilmektedir. Ancak köyün adını Bayar'ın ifade ettiği üzere yapılan beş evden almış olabileceği ve bu evlerin güzelliği dolayısıyla metafor yapılarak saray olarak adlandırılmış olabileceği düşünülmektedir.

Büyükkayık Tepe < *büyük kayık+tepe*.

Çanacık Yayla < *çana(k)+cık yayla*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Çanacık Yayla*, “çanak biçimindeki yayla” anlamındadır.

Çeş Tepe < *çeş tepe*. Yöreden edinilen bilgiye göre *çeş* yörede dövenle sürülen harmanın savrulmasından sonra samanından ayrılarak ortaya çıkan arpa ve buğday yığınının verilen addır. *Çeş Tepe*, “biraz yayvan ama simetrik olan, çeş yığınının benzeyen tepe” anlamındadır.

Çomaklar Mevki(s)i < *çomak+lar mevki+(s)i*. Yöreden edinilen bilgiye göre mevkinin üzerinde eski yerleşim yerlerinden kalma yapılar mevcuttur. Mevki *Çomaklar* adını üzerinde bulunan bu yapıların çomağa benzetilmesi sonucu almıştır.

Çörlen Deresi < *çörlen dere+si*. Yöreden edinilen bilgiye göre *çörlen* yörede “çeşme” anlamındadır. Dereye *Çörlen* adı, akışı nedeniyle çeşmeye benzetilerek verilmiştir.

Fincan Tepe < *fincan tepe*. Yöre halkı tarafından edinilen bilgiye göre tepe fincana benzemesi nedeniyle bu adı almıştır.

İbrik Tepe < *ibrik tepe*. Yöre halkı, tepeye bu adın ibriğe benzemesi sonucu verilmiş olduğunu söylemektedir.

Kamışca Tepe < *kamış+ca tepe*. Yöreden edinilen bilgiye göre önceki dönemde tepede bir yangın çıkmış, yangın sonrasında yok olan bitki örtüsü tekrar yeşillenmeye başlamış, tepede fidanlar çıkmıştır. Çıkan bu fidanların kamışa benzetilmesi sonucu tepe *Kamışca* adını almıştır.

Kapıkaya < *kapı+kaya*. Yöreden edinilen bilgiye göre kayada kapıya benzer bir geçiş yeri bulunması nedeniyle bu adlandırma yapılmıştır.

Keçikalesi Tepesi < *keçi+kale+si tepe+si*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre *Keçikalesi Tepesi*, “belirli bir yükseklikten sonra ancak keçilerin çıkabileceği, sarp kayalıkların olduğu tepe” anlamındadır. Tepenin adını, dik, sarp kayalıklarla kaplı olması nedeniyle benzetme yoluyla aldığını göstermektedir. Tepede bir kale ya da kale kalıntısı bulunmamaktadır.

Kocadiş Sırtı < *koca+diş sırt+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre sırtın üzerinde yan yana iki sivri kaya bulunmaktadır. Sırt bu kayaların dişe benzetilmesi sonucu bu adı almıştır.

Kunduzlar Baraj Gölü < *kunduz+lar baraj göl+ü*. Yöre halkından edinilen bilgilere göre, kunduzların su içerisinde bent yapma özelliklerine benzetilerek baraj gölüne bu ad verilmiştir.

Örümce Tepe < *örümce tepe*. Yöreden edinilen bilgiye göre *örümce* yörede “örümcek” anlamındadır. Yöre halkı tepenin, üzerinde savaş döneminden kalma siperler olması nedeniyle örümcek ağına benzetildiğini, bu nedenle *Örümce* adını aldığını söylemektedir.

Pamuklar Sırtı < *pamuk+lar sırt+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Pamuklar Sırtı*, “toprağı taşsız, yumuşak olan sırt” anlamındadır.

Sarayköy (Mç.) < *saray+köy*. Yöre halkı, köyde Bizans döneminden kalan bir saray olduğuna inanıldığını söylemiş, ancak bugün ören yeri dışında hiçbir kalıntı bulunmaması nedeniyle bunun bir söylenti olduğunu eklemiştir. Köye *Saray* adının köyün güzelliği sebebiyle, benzetme yapılarak verildiği anlaşılmaktadır.

Şapkalı Tepe < *şapka+lı tepe*.

Tekne Tepe < *tekne tepe*.

Teknecik Sırt < *tekne+cik sırt*.

Tepesidelik Sırt < *tepe+si+delik sırt*. Yöreden edinilen bilgiye göre *Tepesidelik Sırt*, “tepesi delinmiş gibi, çok fazla yağmur alan sırt” anlamındadır.

Topuk Alanı < *topuk alan+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre alan topuğa benzemesi nedeniyle bu adı almıştır.

Üçsaray Köyü (Syg.) < üç+*saray köy*+ü. Yöre halkı Seyitgazi İlçesi'ne bağlı birbirine yakın bir şekilde bulunan İkizoluk Köyü'nde bir tane, Çürüttüm Köyü'nde bir tane, Üçsaray Köyü'nde bir tane, İdrisyayla Köyü'nde bir tane ve Türkmen Dağı'nda bir tane olmak üzere beş sarayın olduğunu ve Üçsaray Köyü'nün adını üçüncü sarayın bulunması nedeniyle aldığını söylemektedir. Seyitgazi Kaymakamlığı tarafından hazırlanan kitapta ise köyün, köye ilk olarak üç ailenin yerleşmesi dolayısıyla bu adı aldığı belirtilmektedir. Yöre halkının söylediklerinden ziyade Beşsaray Köyü'nde olduğu gibi bölgeye yapılan evlerin güzelliği dolayısıyla benzetme yoluyla adlandırılmış olabileceği düşünülmektedir.

Yuva Tepe < *yuva tepe*. Yöre halkı tepenin kuş yuvasına benzetilmesi sonucu bu adı aldığını söylemektedir.

Zeybeğingöğsü Sırtı < *zeybek+in+göğ(ü)s+ü sırt+ı*.

III.2.8. Diğerleri

Çavlum Köyü (Odp.) < *çavlum köy*+ü. Köy adının, tarihi kaynakta Çavluca adıyla geçme ihtimali bulunmaktadır. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Çavlum Köyü (Odp.). Yöre halkı, *çavlum* kelimesinin “meşhur, ünlü” anlamında olduğunu, yörenin antik dönemden bu yana önemli bir yerleşim yeri olması nedeniyle bu adı almış olabileceğini söylemektedir. Bu açıklamaya uygun olarak *çavlum* kelimesi Tarama Sözlüğü'nde “ünlü, meşhur” anlamındadır (Tar. S., 2009: 843). Eski adının *Çavluca* olması durumunda dahi adın, *çav* kelimesinin “şöhret, nam” anlamı dolayısıyla (Tar. S., 2009: 893) köyün bugünkü adıyla ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Çürüttüm Köyü < *çürüttüm köy*+ü. Yöre halkı, daha önce bir çiftlik olan köyün, iki kişi arasında yapılan bir konuşma sırasında, birinin diğerine çiftliği sorması ve diğerinin de “bir çığnem sakıza çürüttüm” demesi üzerine bu adın

ortaya çıktığı söylenmektedir. Bayar, çiftliğin Kütahya'dan gelen bir ağa tarafından kurulduğunu, ağanın çiftliği kahyasına bırakıp Kütahya'ya döndüğünü söylemektedir. Ayrıca ağanın çiftliği soranlara “ben orayı bir çiğnem sakıza çürüttüm” demesi üzerine bu adlandırmanın ortaya çıktığı ifade edilmektedir (Bayar, 2004: 268-269).

Doğanay Köyü (Çft.) < *doğan+ay köy+ü*. *Köprübaşı* adıyla bir mahalle iken, köy olunca *Doğanay* adı verilmiştir. Bu adın Türk yer adı verme geleneği dışında olduğu, köye yeni kurulduğunu belirtmek üzere verildiği tahmin edilmektedir.

Doğanca Köyü (Mhmd.) < *doğan+ca köy+ü*. Eski adları *Kayacık* ve *Cönger* olan bu köye *Doğanca* adı Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra verilmiştir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Doğanca Köyü (Mhmd.). Bu dönemde verilen adlarda *doğan* kelimesine sıkça rastlanılmaktadır (Doğanay, Yenidoğan gibi). Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde Doğanca adıyla Vize Sancağı'nda Yörükân tâifesinden bir cemaat bulunmakla birlikte (Türkay, 1979: 725) adın “yeni oluşturulan” anlamında kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Gavur Çeşmesi < *gavur çeşme+si*. Çeşmenin Gâvur Pınarı toponiminde olduğu gibi, eski devirlerden kalan bir çeşme olması nedeniyle bu şekilde adlandırıldığı düşünülmektedir.

Gâvur Pınarı < *gâvur pınar+ı*. Yöreden edinilen bilgiye göre pınar adını, aktığı alanda bulunan Roma-Bizans döneminden kalma bir çeşmeden almıştır.

Halkalı Çeşme < *halka+lı çeşme*. Çeşme adını hayvan bağlamak amacıyla üzerinde bulunan demir halkadan almıştır.

İkizafer Köyü (Mç.) < *iki+zafer köy+ü*. Köyün eski adı, köyde bulunan iki kaya kilisesi dolayısıyla, *İki Kilise*'dir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, İkizafer Köyü (Mç.). köye *İkizafer* adının köye, *İkikilise* adının köy halkını rahatsız etmesi nedeniyle verildiği düşünülmektedir. Hatta yöre halkının bir kısmı köyün eski adının *İkikilise* olduğunu dahi kabul etmemektedir. Bir kısmı ise köyü *İkikirse* şeklinde adlandırmaktadır. *Kirse* kelimesi yörede "kilise" anlamındadır.

Mülkköy (Sv.) < *mülk+köy*. Yöre halkı, köyün varlıklı olması nedeniyle bu adı aldığı söylenmektedir. Ancak ifade şüphelidir.

Tokathan Köyü (Mhmd.) < *tokat+han köy+ü*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre kuruluş adı *Buzağı Tokat* olan köy, bu adı kurulduğu alanda Doğançayır Köyü'nün buzağılarının tokadı olması nedeniyle almıştır. Daha sonra *Mecidiye/Tokat Mecidiye* adlarını alan köye, aynı adı taşıyan diğer köyler ile karışmaması için verilen *Tokathan* adı, *Buzağı Tokat* adıyla ilgili olup, *tokat* yörede "hayvan ağılı" anlamındadır (DS, 2009: 3949). *Han* sözcüğü de *tokat* sözcüğünü ifade etmek için kullanılmış olmalıdır.

Yenidoğan Köyü (Çft.) < *yeni+doğ-an köy+ü*. *Doma* adında bir mahalle iken köy olunca *Yenidoğan* adını almıştır. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Yenidoğan Köyü (Çft.). Bu ad Türk yer adı verme geleneğine uygun olmasa da köyün yeni kurulduğunu belirtmek üzere bu adın verildiği tahmin edilmektedir.

Yenidoğan Köyü (Sv.) < *yeni+doğ-an köy+ü*. Bk. Yenidoğan Köyü (Çft.).

Yeşildon Köyü (Ap.) < *yeşil+ton köy+ü*. Köy tarihi kaynakta *Yeşilton* adıyla geçmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Yeşildon Köyü (Ap.). Yöreden edinilen bilgiye göre *ton* "içi yün, ayağa kadar uzanan, kök boyası ile boyanması nedeniyle yeşil renkli olan palto gibi bir üstlük"tür. *Ton* Kırım Tatarı olan yöre halkı tarafından eski dönemde kullanılan bir kıyafettir.

Anlamı veya Kaynağı Tespit Edilemeyen Yer Adları

Abaz Alanı < (?) *abaz alan+ı*. Yörede *Uç Alanı* adıyla da anılmakla birlikte anlamı bilinmemektedir. *Abaz* Derleme Sözlüğü'nde Afyon'da "fesatçı; iddiacı, inatçı", Kütahya ve Sivas'ta "dangalak", Kastamonu ve Zonguldak'ta "ayı yavrusu", Kastamonu'da şişman, etli, gürbüz" anlamlarındadır. 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde "Halil Cemaati n. diğer Abaz" adıyla Kayı Boyu'na mensup olarak Menteşe Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 981). Aynı zamanda *abaza*, Mihaliççık'ta bir pirinç türüdür (İleri, 2008: 457). Bununla birlikte adın kaynağı tespit edilememiştir.

Abihal Deresi < (?) *abihal dere+si*. Yöre halkı tarafından bu isimle bir derenin bilinmemesi nedeniyle adın anlamı tespit edilememiştir.

Ağılıçal Tepesi < (?) *ağı+lı+çal tepe+si*. Yöre halkından bilgi edinilememesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Alpakuz Yaylası < (?) *alpakuz yayla+sı*. Yöre halkı adın yabancı kaynaklı olabileceğini söylemektedir. Tarafımızdan ise 15 ve 16. yüzyıl arşiv belgelerinde *Alpoğuz* adıyla Çepni Boyu'na mensup olarak Bolu, Çorum, Sivas Sancakları'nda bulunan cemaatle (Halaçoğlu, 2009: 131) ilgili olabileceği düşünülmektedir. Ancak adın etnonimle ilişkisinin tam olarak kurulamaması nedeniyle yer adı sınıflandırmaya alınmamıştır.

Altıpatlar Tepesi < (?) *altıpatlar tepe+si*. Altıpatlar kelimesinin kaynaklarda Türkçe Sözlük'teki "fişek koymaya yarayan bölümü silindir biçiminde ve namlu gerisinde olan, tek parçadan oluşmuş, altı tane fişek alan tabanca, revolver" anlamı dışında bir anlamı bulunamamaktadır (TS, 2005: 84). Yöre halkı tarafından bilinmemesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Aren Çeşmesi < (?) *aren çeşme+si*. Tarafımızdan yabancı kaynaklı bir ad olduğu düşünölmekle birlikte adın anlamı tespit edilememiştir.

Arenkırma Sırtı < (?) *aren+kırma sırt+ı*. *Aren* için bk. Aren Çeşmesi.

Ayıp Dere < *ayıp dere*. Yöre halkı tarafından anlamının bilinmemesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Ayıpçığın Pınarı < (?) *Ayıpçığın pınar+ı*. Yöre halkı tarafından anlamının bilinmemesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Azık Tepesi < *azık tepe+si*. *Azık* Türkçe Sözlük'te "yiyecek, besin, gıda" (TS, 2005: 167), Tarama Sözlüğü'nde "yiyecek, yol yiyeceğı, erzak" (Tar. S., 2009: 344), Derleme Sözlüğü'nde Güney-Batı Anadolu'da "azıcık" (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) anlamındadır. Yöre halkı, *azık* kelimesinin "nevale, yol yiyeceğı" anlamı dışında bir anlamda kullanılmadığını söylemektedir. Ancak bu anlam tepe adıyla ilişkilendirilemediğinden yer adı sınıflandırmaya alınmamıştır.

Babat Deresi < (?) *babat dere+si*. Derleme Sözlüğü'nde Trabzon, Elâzığ, Urfa, Hatay ve Kerkük'te "çeşit, cins, şekil" anlamında, *babat* biçiminde bir kelime vardır. Ancak dere adının bu kelime ile anlamlandırılması güçtür.

Belencilbirt Köyü (Mç.) < (?) *belen+celberd köy+ü*. Köyün *Belen* adını 1948 yılında orman içerisinde kalan Belen Köyü ile birleşmesi sonucu aldığı söylenmektedir (Bayar, 2004: 239). Köy, tarihi kaynakta *Celbert* adıyla bulunmaktadır. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Belencilbirt Köyü (Mç.). Haritada köyün bulunduğu alanda *Cilbirt* adıyla bir eski yerleşim yerinin bulunması, daha sonra *Cilbirt* adının da kullanıldığını göstermektedir. BTH'de *Celberdı* adıyla Özbeklerin Katagan Boyu'na mensup olarak görölen bir etnonim bulunmaktadır. Ancak Özbeklere ait bir etnonim olması nedeniyle köyün adının

etnonim kaynaklı olma ihtimali zayıf görülmektedir. Yer adının anlamı tespit edilememiştir.

Bozaniç Köyü (Mhg.) < (?) *Bozaniç köy+ü*. Köyün tarihi kaynakta *Bozanlu* adıyla geçtiği düşünülmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Bozaniç Köyü (Mhg.). Ancak *Bozaniç* adının kaynağı tespit edilememiştir.

*Böklü Yaylası < (?) *bök+lü yaylası*. Yörede *Böklü Yaylası* denilmekle birlikte haritada *Böktü Yaylası* şeklinde geçmektedir. Derleme Sözlüğü'nde *bök* Kars ve Van'da "aşık kemiğinin yumru tarafı"na verilen addır. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Bökeli, Bökeli Obası (Bükeli Obası)* adıyla Konya Sancağı'nda bir cemaat bulunmakla birlikte (Türkay, 1979: 257) kelimenin anlamı tespit edilememiştir.

*Büyükçepel Çeşmesi < (?) *büyük+çepel çeşme+si*. Yöre halkı tarafından *Büyükçepel Çeşmesi* adıyla bilinmekle birlikte haritada *Büyükcebel Çeşmesi* şeklinde kayıtlıdır. Aynı zamanda haritada geçmemekle birlikte *Küçükçepel Çeşmesi* adıyla bir çeşmenin de olduğu söylenmektedir. Bu ifade çeşmenin adının binarlı yapı ile kurulduğunu göstermektedir. Yöre halkı, *çepel* kelimesinin su kaynağı anlamında olduğunu, çeşmenin su kaynağının bulunduğu bir alanda kurulu olması nedeniyle bu adı aldığını söylemektedir. Ancak *çepel* Derleme Sözlüğü'nde yörede "çamur, pislik, bulaşık, kir; toz, saman, yoz tohumlarla karışık hububat" anlamlarındadır (DS, 2009: 1141). Kelimenin Tarama Sözlüğü'nde de "kirli, pis, murdar; pislik; bataklık" anlamları bulunmaktadır (Tar. S., 2009: 856-857-858). Türkçe Sözlük'te ise "kir, bulaşık, çamur, pislik; ürüne karışmış yabancı madde; çalı çırpı; bozuk, kapalı (hava)" şeklinde anlamlar verilmiştir (TS, 2005: 415). Yöre halkının ifadesini destekler bir bilgiye rastlanmaması nedeniyle ad sınıflandırmaya alınmamıştır.

Canbazarpalgi Tepesi < (?) *canbazarpalgi tepe+si*. Yöre halkı tarafından bu isimle bir tepenin bilinmemesi nedeniyle adın anlamı tespit edilememiştir.

Cankurtaran Tepesi < (?) *cankurtaran tepe+si*. Yöre halkı tarafından anlamının bilinmemesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Cele Yaylası < *Cele yayla+sı*. 1930-1931 yılına ait bir kaynakta *Çele* adıyla Sivrihisar'a bağlı bir köy bulunmaktadır (Faruk Şükrü, 1930-31: 88). Yaylanın köyle ilgili olduğu düşünülse de yaylanın mı adını köyden yoksa köyün mü adını yayladan aldığı bilinmemektedir. Derleme Sözlüğü'nde *cele* kelimesi Erzincan ve Tunceli'de "karışık atılmış veya yığılmış ot, arpa, buğday sapı"; Kars'ta "kuş yakalamak için at kılından veya iplikten yapılmış tuzak, at kılından veya iplikten yapılmış ilmik" (DS, 2009: 877); *çele* kelimesi ise İstanbul ve Elazığ'da "büyük kardeş", İstanbul, Elazığ ve Sivas'ta "taze fasulye" (DS, 2009: 1118) anlamlarındadır. Yöre halkı, yayla üzerinde eski yerleşime ait kalıntıların bulunması nedeniyle adının yabancı kaynaklı olabileceğini düşünmektedir. Adın anlamı tespit edilememiştir.

Cezayir Sırtı < *cezayir sırt+ı*. Yöre halkı tarafından anlamının bilinmemesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

(Ören) Cılbirt < (?) *celberd*. *Celberd* için bk. Belencilbirt Köyü (Mç.).

Çalcı Köyü (Mç.) < (?) *çalıca köy+ü*. Köyün tarihi kaynaklarda *Çalıca* adıyla geçtiği düşünülmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Çalcı Köyü (Mç.). Köyün adının *çalı* bitkisiyle ilgili olabileceği düşünülmektedir. Ancak yöre halkı, köyün çalılıklarla kaplı olmadığını, bugün sadece köyün arka kısmında çalılık bir alanın olduğunu söylemektedir. Adın çalı bitkisi ile ilişkisi tam olarak kurulamadığından ad sınıflandırmaya alınmamıştır.

Çalta Yaylası < (?) *Çalta yayla+ısı*. Köyün Ankara İli Çeltik Bucağı'na bağlı *Çalta Köyü* ile ilgili olduğu düşünülmektedir. Ancak yayla adını köyden almış olabileceği gibi önce yaylaya yerleşim yapılmış, köy daha sonra kurulmuş ve yaylanın adını almış da olabilir. Bu nedenle köy *Çalta* adına göre değerlendirilmiştir. *Çalta* adının kaynağı tespit edilememiştir.

Çatma Çiftliği < *çatma çiftlik+i*. Çiftliğin bir kavşakta yer alıyor olabileceği ve konumu nedeniyle bu adlandırmanın yapılmış olabileceği düşünülmekle birlikte adın antroponim kaynaklı olması da ihtimal dahilindedir. Yöre halkı tarafından bu isimle bir yer adının bilinmemesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Çaykoz Köyü (Sv.) < (?) *çay+koz köy+ü*. Yöre halkı, *Eskiçaykoz* toponimi ile ilgili olarak bölgeden su çıktığını ve çıkan suyun şifalı olduğunu söylemektedir. Bu nedenle köyün *Çay* adını sudan almış olabileceği düşünülmekle birlikte *Koz* adının yörede “ceviz” anlamına gelen *koz* kelimesiyle ilgisi kurulmamıştır. Bu nedenle köy sınıflandırmaya alınmamıştır..

Çitağanaranın Deresi < (?) *çitağanaranın dere+si*. Yöre halkı tarafından bu isimle bir derenin bilinmemesi nedeniyle adın anlamı tespit edilememiştir.

Çifteler İlçesi < (?) *çifteler ilçe+si*. İlçenin IV. Murat Dönemi'ne ait belgelerde (1622-1640) “Çifteli” ve “Çifterlû”, bazılarında “Çifterli” olarak geçtiği belirtilmektedir (Çifteler, 1990: 10). Ancak yer adının kaynağı tespit edilememiştir.

Çirtecik Tepesi < (?) *çirtecik tepe+si*. Yöre halkı tarafından yer adının anlamı bilinmemektedir. Kelimeye yakın olarak yörede “yün eğirilen sopa” anlamında *çirtek* kelimesi kullanılmaktadır. Derleme Sözlüğü'nde ise *çirtelemek*, Manisa, Malatya ve Maraş'ta “tomurcuklanmak” anlamındadır (DS, 2009; 1238). Yer adı “*çirtek+cik* > *çirtecik*” şeklinde gelişmiş olabilir. Ancak bu ilgi tam olarak kurulamadığından yer adı sınıflandırmaya alınmamıştır.

Çulfa Deresi < *çulfa dere+si*. *Çulfa* Tarama Sözlüğü'nde “çulha” anlamındadır (Tar. S., 2009: 960). *Çulha* Türkçe Sözlük'te “el tezgahında bez dokuyan kimse” şeklinde tanımlanmıştır (TS, 2005: 455). *Çulfa* Derleme Sözlüğü'nde ise İzmir Bornova'da “dokumacı” anlamındadır (DS, 2009: 1013). *Culfa* Isparta'da ise “yünden kumaş dokumak için kullanılan aygıt” anlamındadır (DS, 2009: 4476). Yöre halkı tarafından anlamının bilinmemesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Delikli Mevki < (?) *delik+li mevki*. *Delik* kelimesinin Türkçe Sözlük'teki “dar, küçük çukur” anlamının mevki için uygun olabileceği tahmin edilmekle birlikte (TS, 2005: 490) yöre halkı tarafından anlamının bilinmemesi nedeniyle adının kaynağı tespit edilememiştir.

Dincek Dere < (?) *dincek dere*. Yöre halkı tarafından anlamının bilinmemesi nedeniyle adın anlamı tespit edilememiştir.

Doğray Köyü (Bo.) < (?) *doğray köy+ü*. Özalp köyün adını, köyde türbesi bulunan Karaca Ahmet Sultan'ın oğlu olduğu söylenen *Doğrul Baba*'dan aldığını ifade etmektedir (Özalp, 1960: 28). Yöre halkı da köyün adını *Doğrul Baba*'dan aldığını söylemektedir. Ancak *Doğrul* adı ile *Doğray* adı arasında bir bağlantı kurulamaması nedeniyle köy sınıflandırmaya alınmamıştır.

Doğray Köyü (Gn.) < (?) *doğray köy+ü*. Önceki dönemde Gecek Köyü'nün yaylası olduğu belirtilen köyün adının yakınında bulunana Doğray Köyü (Bo.) ile ilgili olabileceği düşünülmektedir. *Doğray* adının kaynağının tespit edilememiştir.

Domalı Tepe < (?) *domalı tepe*. “*domal-*” Tarama Sözlüğü'nde “yusyumru kabarmak, tümsek hale gelmek” anlamındadır (Tar. S., 2009: 1210). Bu nedenle tepenin adını coğrafi yapısı gereği aldığı tahmin edilmektedir. Ancak *doma* kelimesi Derleme Sözlüğü'nde yörede bulunmamakla birlikte “topaç, kuyu çıkırığı;

evlerin dam ve duvarlarına konulan ağaç direk” (DS, 2009: 1548), “ur” (DS, 2009: 4489) anlamlarındadır. Yöre halkından bilgi edinilememesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Dümrek Köyü (Mç.) < (?) *dükrek köy+ü*. Köyün tarihi kaynaklarda *Dükrek* adıyla geçtiği düşünülmektedir. Bk. Eskişehir’in Toponimik Stratigrafisi, Dümrek Köyü (Mç.). Yöre halkı köyün adını düvelek kavunundan aldığını söylemektedir. Ancak köyün eski adının Dükrek olduğunun düşünülmesi nedeniyle bu açıklama mümkün görülmemektedir.

Dümrek Köyü (Sv.) < (?) *dükrek köy+ü*. Köyün tarihi kaynaklarda *Dükrek* adıyla geçtiği düşünülmektedir. Bk. Eskişehir’in Toponimik Stratigrafisi, Dümrek Köyü (Sv.). Yöre halkı, köyün adı ile ilgili iki açıklama yapmıştır. Bunlardan ilki köyde büyük bir su kaynağının olduğu ve bu nedenle köyün “gür akan su” anlamına gelen *düm* kelimesini aldığıdır. Ancak *düm* kelimesinin bu anlamına rastlanmamıştır. Bir diğer açıklamaya göre ise köyün, Dükrek adıyla tek bir köy iken, Büyük Dükrek ve Küçük Dükrek olarak ikiye ayrıldığı, daha sonra Dümrek adıyla tek bir köy olduğu ve bu nedenle birleşme bütünleşme” anlamında Dümrek adını aldığıdır. *Düm* kelimesi Tarama Sözlüğü’nde “bütün, tamam” (tüm kelimesi ile ilgili olmalıdır) anlamındadır (Tar. S., 2009: 1311). Ancak köy adının bu anlamla ilgisi kurulamamıştır. Bu nedenle köy, sınıflandırmaya alınmamıştır.

Ekinlerin Tepesi < (?) *ekin+ler+in tepe+si*. Tepenin ekinlik bir alan olması nedeniyle bu adı aldığı düşünülmekle birlikte yöre halkı tarafından bu isimle tepenin bilinmemesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Elekli Yaylası < *Elekli yayla+sı*. Yöre halkı yaylanın, eski dönemlerde harman sonrasında elekçilerin arpa ve buğday eledikleri yayla olması sebebiyle bu adı aldığını söylemektedir. Bunun ötesinde 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde Elek adıyla “Sifri-hisâr Kasası”na bağlı bir köy yer alırken (BAO. TD. nr: 166/127:

95), 1930-1931 yılına ait bir kitapta ise Sivrihisar'da Elekli adıyla bir köy bulunmaktadır (Faruk Şükrü, 1930-1931: 88) yaylanın bu köy adıyla ilişkili olduğunu söylemek mümkünse de hangisinin diğerinden geldiği açık değildir.

Eminekin Köyü (Çft.) < (?) *Emin+ekin+(i) köy+ü*. Köyün adı tarihi kaynaklarda *Eminekini* biçiminde geçmektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Eminekin Köyü (Çft.). Hazır, köyün *Eminekin* adını alışı ile ilgili bir açıklama getirmiştir. Buna göre Sultan İkinci Mahmud döneminde yaşayan Kumarcı Mustafa adlı bir Celâlî Bey varmış. Bu bey yöre halkına çok eziyet edermiş. Bunun sonucunda Kumarcı Mustafa'ya padişah tarafından yakalama emri çıkarılmış ve Kumarcı Mustafa Sivrihisar'a kaçmış. Burada ise Kör Hasan Köyü'nden, gözlerini kör ettiği Kör Hasan'ın oğlu tarafından öldürülmüş. Bunun üzerine arazileri, Kumarcı Mustafa'nın kızları Emine ve Fatma'ya kalmış. Şimdiki köyün arazisi Emine'ye, Çifteler tarafının arazisi ise Fatma'ya verilmiş. Daha sonra Emine'nin toprakları kamulaştırılmış ve *Eminenin Ekinliği* adıyla anılmaya başlamış. Bu iki kelime zamanla *Eminekin* olarak birleşmiş ve köye ad olmuş (Hazır, 2007: 43). Hazır ayrıca köyün adının 1630 tarihli Hüsrevpaşa Vakfı'na ait bir belgede vakfa ait köyler arasında geçtiğini de söylemektedir (Hazır, 2007: 43). Hazırın bu belgede köyün adının yer aldığını söylemesi ve köyün 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde yer alması sebebiyle bu rivayetin doğru olamayacağı düşünülmektedir. Çünkü Hazır tarafından verilen bilgide Kumarcı Mustafa'nın yaşadığı dönem II. Mahmud dönemi olarak gösterilmektedir. II. Mahmud ise 1223-1255 (1808-1839) yılları arasında hüküm sürmüştür (BOAR, 2010: 467). Tarihler arasındaki uyumsuzluk görülmektedir. Yöre halkı da Hazır tarafından verilen bilgi ile aynı doğrultuda açıklama yapılmaktadır. Bu nedenle köy adının kaynağı tespit edilememiştir.

Erçek Çeşmesi < (?) *erçek çeşme+si*. Yöre halkı tarafından anlamının bilinmemesi nedeniyle adın anlamı tespit edilememiştir.

Eskice Yayla < (?) *Eskice yayla*. Yöreden edinilen bilgiye göre yayla, 1960 yılına kadar *Mecidiye* adıyla bir köydür. Ancak yöre halkı tarafından yaylaya verilen *Eskice* adının kaynağı bilinmemektedir. BTH’de *Eskice* adıyla bir etnonim bulunmakla birlikte (Lezina-Superanskaya, 2009: 243) adın eski kelimesiyle ilgili olma ihtimalinin bulunması nedeniyle, yer adı sınıflandırmaya alınmamıştır.

Eskiçaykoz < *eski*+*Çaykoz*. Haritada *Çaykoz Köyü* yakınındaki bu mevkinin *Çaykoz Köyü*’ne ait ören yeri olduğu anlaşılmaktadır.

Eskili Yazı < (?) *eskili yaz-ı*. Yöre halkı tarafından bu isimle bir yazının bilinmemesi nedeniyle adın anlamı tespit edilememiştir.

Etdemir Düzü < (?) *et+demir düz+ü*. Yörede *Demir Düzü* de denilmekle birlikte yöre halkı tarafından adın kaynağı bilinmemektedir. Bu nedenle kelimenin anlamı tespit edilememiştir.

Eynez Çeşmesi < (?) *eynez çeşme+si*. Yöre halkı tarafından anlamının bilinmemesi nedeniyle adın anlamı tespit edilememiştir.

Garip Sırtı < *garip sırt*. Yöre halkından bilgi edinilememesi nedeniyle adının kaynağı tespit edilememiştir.

Gelibolu Tepesi < (?) *Gelibolu tepe+si*. Yöre halkından bilgi edinilememesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Gemiç Köyü (Syg.) < (?) *Gemiç köy+ü*. Köyün tarihi kaynaklarda *Gömüç* ve *Gemiş* adlarıyla yer aldığı düşünülmektedir. Bk. Eskişehir’in Toponimik Stratigrafisi, Gemiç Köyü (Syg.). *Gemiş* Derleme Sözlüğü’nde Bolu’da “semiz, şişma”; Kars’ta “kamış” ve Isparta’da “alt çenesi kısa olup otlayamayan hayvan” anlamlarındadır (DS, 2009: 1987). Umar, köyün adını *Gemlik* adıyla ilişkilendirmiş ve *gemiç* kelimesini “Kutsal ana-Yurdu” anlamında olduğunu belirttiği “Kam(a)-

itis” kelimesi ile açıklamıştır (Umar, 1993: 278-279). *Gemiş* adıyla Denizli’de, *Gemiç* adıyla ise Eskişehir dışında Bursa’da bir yerleşim birimi bulunmaktadır (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>). Bu nedenle Umar’ın açıklaması zorlama görülmektedir. Bununla birlikte adın kaynağı tespit edilememiştir.

Göem Çeşmesi < (?) *göem çeşme+si*. Yer adının kaynağı tespit edilememiştir.

Gögemeç Çeşmesi < (?) *gögemeç çeşme+si*. Yöre halkı tarafından anlamının bilinmemesi nedeniyle kelimenin anlamı kaynağı edilememiştir.

Gulucuk Düzü < (?) *gulucuk düz+ü*. Yöre halkı tarafından *Gulucuk Düzü* denilmekle birlikte haritada *Kulçuk Düzü* şeklinde geçmektedir. Adın anlamı tespit edilememiştir.

Güce Köyü (Mç.) < (?) *güce köy+ü*. *Güce* kelimesinin Derleme Sözlüğü’nde Afyon ve Çanakkale’de “kırılmış buğday, yarma”; Burdur’da “yarılmış mısır, burçak”; Rize’de “bir çeşit oyun” ve İstanbul’da “mekîğin geçmesi için ağızlıkları açan bir çift aygıt” anlamları vardır (DS, 2009: 2207). Mihaliççık Kaymakamlığı tarafından hazırlanan kitapta, köye ilk olarak üç hane yerleştiği için bu adın verildiği söylenmekle birlikte (Taşlıca, 1994: 61) bu ifadeden kastedilen anlam açık değildir. Yöre halkından da köyün adı ile ilgili bir bilgi edinilememiştir. Bu nedenle köy adının kaynağı tespit edilememiştir.

Güvemez Deresi < (?) *güvemez dere+si*. Yöre halkı tarafından bilinmemesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Halı Pınarı < *halı pınar+ı*. Yöre halkı, *hal* kelimesinin kavga gibi kötü olaylar için kullanılan bir kelime olduğunu, etrafında kötü bir olayın yaşanması sebebiyle pınarın bu şekilde adlandırılmış olabileceği söylenmektedir. Türkçe Sözlük’te *hal* kelimesinin “dert, sıkıntı, kötü durum” anlamı bulunmakla birlikte

(TS, 2005: 832-833) kelimenin *halı* biçiminde olması bu açıklamayı şüpheye düşürmektedir. Bu nedenle bu ad sınıflandırmaya alınmamıştır.

Hatıpalçağı Mevki(s)i < (?) *hatip+alçak+ı mevki+(s)i*. Mevkinin yakınında olmasa da aynı bölgede *Hatip* adıyla bir mevki bulunmaktadır. Bu nedenle bu mevkinin *alçak* kelimesini, konum olarak *Hatip Mevki(s)i*'nden daha aşağıda kalmış olması nedeniyle almış olabileceği düşünülmektedir. Ancak yöre halkından bilgi edinilememesi nedeniyle adın kaynağı tam olarak tespit edilememiştir.

Ingıllar Boğazı < (?) *ingıllar boğaz+ı*. *Ingıllar* kelimesinin anlamı yöre halkı tarafından bilinmemekle birlikte, *ingıldatmak* kelimesinin yörede “hafifçe kımıldatmak, sallamak” (DS, 2009; 2479), *ingıl ıkış* kelimesinin ise “hastalıktan yeni kalkmış kimsenin ağır ağır yürümesi” (DS, 2009; 2479) anlamına gelmesi nedeniyle bu kelimenin “tembel, sallanan” anlamında kullanılan bir lakap olduğu düşünülmektedir. Aynı zamanda boğaz olması nedeniyle yolun zorluğunu ifade eden bir kelime olabileceği de düşünceler arasındadır. Ancak yine de adın anlamı tespit edilememiştir.

İğnecikbaşı Sırtı < (?) *iğnecik+baş+ı sırt+ı*. Yöre halkı tarafından anlamının bilinmemesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

İma Yaylası < *ima yayla+sı*. İma Derleme Sözlüğü'nde Adana'da “büyük ve çatalı geyik boynuzu”, Antalya'da “ovalarda yaşayan büyük geyik” anlamındadır (DS, 2009: 2534). 937 (1530) tarihli tapu tahrir defterinde ise İmalı adıyla Sifri-hisâr Kazası'nda bir köy bulunmaktadır (BOA. TD. nr: 166/125: 99). Aynı zamanda İmâlî (Îmâlu) adıyla Haleb Eyâleti ve Yeni İl Sancağı'nda Türkmân tâifesinden bir cemaat görülmektedir (Türkay, 1979: 430). Ancak adın gerek cemaat gerekse köyle ilişkisi konusunda yorum yapılamamaktadır. Bu nedenle yer adı sınıflandırmaya alınmamıştır.

İmralı Yaylası < (?) *imralı yayla+sl*. Yer adının anlamı yöre halkı tarafından bilinmemektedir. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde İmralı (İymirali)⁸⁶ Konya Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 432). Ancak yayla adının cemaatle ilgisi konusunda yorum yapılamamaktadır. Bu nedenle ad sınıflandırmaya alınmamıştır.

Kaldırım Çeşmesi < *kaldırım çeşme+si*. Yöre halkı tarafından bu isimle bir çeşmenin bilinmemesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Kalfalar Sırtı < (?) *kalfalar sırt+ı*. *Kalfalar* adının “+lAr” eki nedeniyle bir lakap olabileceği ya da Kütahya İli'nde aynı isimle bir yerleşim biriminin de bulunması nedeniyle (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) bir etnonim olabileceği düşünülmekle birlikte böyle bir bilgiye rastlanmaması nedeniyle sırt sınıflandırmaya alınmamıştır.

Kamışlı Tepe < (?) *kamış+lı tepe*. Yöre halkı, tepenin etrafında bataklık ya da sulak bir alanın bulunmadığını, adın kamış bitkisi ile ilgili olamayacağını ifade etmektedir. Ancak adın anlamının bilinmemesi nedeniyle kaynağı tespit edilememiştir.

Kanlı Dere < (?) *kan+lı dere*. Yöre halkı tarafından anlamının bilinmemesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Karakaya Çiftliği < (?) *kara+kaya çiftlik+i*. 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde *Kara Kaya* adıyla Bayındır Boyu'na mensup olarak İçel Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 1220). Yine Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde aynı adla Adana, Tarsus, Sis, İçel ve Alâiye sancaklarında Türkmân Yörükânı tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 476). Bununla birlikte çiftliğin yakınında *Karakaya* adıyla bir kışlanın da bulunması adın antroponim

⁸⁶ Söz konusu bu cemaatin Emir Ali adıyla ilgili olduğu düşünülmektedir.

kaynaklı olduğunu düşündürmektedir. Ancak adın coğrafi yapıyla ilgili bir ad olması da ihtimal dahilindedir. Yöreden bilgi alınamaması nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Karakaya Kışlası < (?) *kara+kaya kışla+sı*. Bk. Karakaya Çiftliği.

Karaserli Çeşmesi < (?) *karaserli çeşme+si*. Yöre halkı tarafından “Karahisarlı” adından gelebileceği düşünülmekle birlikte adın kaynağı tespit edilememiştir.

Karataşar Sırtı < (?) *karataşar sırt+ı*. Yöre halkından bilgi edinilememesi nedeniyle adın anlamı tespit edilememiştir.

Karının Çeşmesi < (?) *karının çeşme+si*. Yöre halkı tarafından bu isimle bir çeşmenin bilinmemesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Kayadibi Yaylası < (?) *kayadibi yayla+sı*. 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde *Kayadibi Kaba Ağaç Cemaati* adıyla Dodurga Boyu’na mensup olarak Teke Sancağı’na bağlı bir camaat bulunmakla birlikte (Halaçoğlu, 2009: 1357) yaylanın etnonim olmayıp, kayalık bir alanda bulunması nedeniyle bu adı almış olabileceği düşünülmektedir. Ancak yöre halkı tarafından bu isimle bir yaylanın bilinmemesi nedeniyle, ad sınıflandırmaya alınmamıştır.

Kazıklı Pınar < (?) *kazık+lı pınar*. Yöre halkından bilgi edinilememesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Kertek Köyü (Sv.) < (?) *kertek köy+ü*. *Kertek* Derleme Sözlüğü’nde Antalya’da “yastık” anlamına gelmekle birlikte (DS, 2009: 2758) bu anlamın yer adıyla ilişkisi kurulamadığından bu bölüme alınmıştır.

(Ören) Kertek < (?) *kertek*. *Kertek* için bk. Kertek Köyü (Sv.).

Kocaoturak Tepesi < (?) *koca oturak+tepe+si*. Yöre halkı tarafından anlamının bilinmemesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Koltan Köyü (Sv.) < (?) *K(o/u)l dutan köy+ü*. Köy tarihi kaynaklarda Kul Dutan ya da Kol Dutan adıyla yer almaktadır. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Koltan Köyü (Sv.). Köy adının anlamı tespit edilememiştir.

Köşger Mevki(s)i < *köşger mevki+(s)i*. “Köşger” yörede “kunduracı, yemenici, kundura onarıcısı” anlamındadır (DS, 2009: 2981). Bununla birlikte Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde “Köşker” adıyla Tarsus, Adana, Bozok, Meraş, Sis, Sivas, Halep sancakları ve Meraş Eyaleti’nde Türkmân Yörükânı tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 546). Mevkinin, etnonim kaynaklı olmayıp, ayakkabıcılık yapan bir şahsa ait tarlaların bulunduğu bir alan olması nedeniyle bu adı almış olabileceği tahmin edilmektedir. Ancak yöre halkı tarafından bilinmemesi nedeniyle kelimenin kaynağı tespit edilememiştir.

Kuç Tepe < *kuç tepe*. Yöre halkı tarafından anlamının bilinmemesi nedeniyle kelimenin kaynağı tespit edilememiştir.

Kurşun Tepesi < (?) *kurşun tepe+si*. Yer adı kurşun madeni ile ilgili olabileceği gibi, şekil olarak kurşuna benzetilmiş ya da tepe bir olaya bağlı olarak adlandırılmış olabilir. Yöre halkı tarafından bu isimle bir tepenin bilinmemesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Kuşoturağı Sırtı < (?) *kuş+oturak+ı sırt+ı*. Sırtın bu adı yüksekliği nedeniyle kuşlara yuva olması dolayısıyla almış olabileceği düşünülmektedir. Ancak aynı zamanda kuş yuvasına benzetilmesi nedeniyle de bu adı almış olması olasıdır. Adın kaynağı tespit edilememiştir.

Küçükyensiz Tepe < (?) *küçük+yen+siz tepe*. Tepe *Yensiz Sirt*'ın yanında yer almaktadır. Binarlı yapı ile ortaya çıktığı anlaşılmaktadır. *Yen* Türkçe Sözlük'te "yılanyastığıgiller, muzgiller vb bitki familyalarında, bitkilerin üzerinde bir örtü gibi duran ve çoğu renkli olan bir çiçek yaprağı" anlamındadır (TS, 2005: 2164). Ancak tepenin, kelimenin bu anlamıyla ilişkisi şüpheli görüldüğü için bu bölüme alınmıştır.

Lâçin Köyü (Src.) < *lâçin köy+ü*. *Laçin* kelimesinin Türkçe Sözlük'te "bir tür şahin, doğan" anlamı bulunmaktadır (TS, 2005: 1291). Bunun yanında Tarama Sözlüğü'nde "sarp, yalçın" anlamı da bulunmaktadır (Tar. S., 2009: 2785). *Laçin* adıyla Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde Karahisâr-ı Şarkî Sancağı'nda Arab tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 568). Ayrıca BTH'de de aynı adla Türkmenlere ait bir etnonim görülmektedir (Lezina-Superanskaya, 2009: 485). Ancak BTH'de etnonimin bulunduğu bölgenin yazmaması, ayrıca cemaatin Karahisâr-ı Şarkî Sancağı'nda bulunup, Arap taifesinden olması nedeniyle etnonim ile ilişkisi konusunda yorum yapılamamaktadır. Bu nedenle köy sınıflandırmaya alınmamıştır.

Mavra Sırtı < *mavra sırt+ı*. *Mavra* kelimesinin Derleme Sözlüğü'nde Isparta ve Burdur'da "ham olmamış meyve"; Burdur'da "cevizin yeşil kabuğu" (DS, 2009: 3138) anlamları bulunmaktadır. Ancak yöre halkı tarafından yer adının kaynağı bilinmemektedir.

Mezgit Tepe < *mezgit tepe*. Mezgit Türkçe Sözlük'te bir balık türüdür (TS, 2005: 1388). Bunun dışında kelimenin başka bir anlamı tespit edilememiştir. Yöre halkı tarafından da adın anlamının bilinmemesi nedeniyle ad sınıflandırmaya alınmamıştır.

Nemli Köyü (Tpb.) < (?) *memlü/memelü köy+ü*. Köyün tarihi kaynaklarda *Memlü/Memelü* adlarıyla geçiyor olma ihtimali bulunmaktadır. Bk. Eskişehir'in

Toponimik Stratigrafisi, Nemli Köyü (Tpb.). Ancak bu durumun kesin olmaması nedeniyle köy adının kaynağı tespit edilememiş, bu nedenle köy sınıflandırmaya alınmamıştır.

Oklubalı Köyü (İn.) < (?) *Oklubalı köy+ü*. Yörede köyün adı ile ilgili iki görüş vardır. Birinci görüş köyün adını Haziran ayında üzerinden bal akan *Balkayası* adlı bir kayadan aldığıdır. Ancak bu adın Oklubalı adıyla ilişkisi ile ilgili bir yorum yapılmamıştır. Bir diğer görüşe göre ise hayvanlara su verilmek amacıyla yapılan oluktaki su kesilmiştir. Bunun üzerine gidilip bakıldığında arıların bal yapması nedeniyle oluğun tıkanıdığı görülmüştür. Bu nedenle köye *Oluklubalı* adı verilmiş, bu ad zamanla *Oklubalı*'na dönüşmüştür. Bununla birlikte *Balı* adıyla Bolu, Ordu ve Zonguldak illerinde yerleşim biriminin bulunduğu (<http://tdkterim.gov.tr/bts/-07.06.12>), yine BTH'de *Oklu* ve *Oklı* adlarıyla etnonimlerin bulunduğu (Lezina-Superanskaya, 2009: 435) dikkate alındığında yer adının “*oklu+balı*” şeklinde oluştuğu düşünülebilir. Ancak köy adının anlamı tespit edilememiştir.

Oluklukırgıl Sırtı < (?) *oluk+lu+kırgıl sırt+ı*. Yöre halkı tarafından anlamının bilinmemesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Ortaklar Köyü (Sv.) < (?) *Ortaklar köy+ü*. Canarslanlar, bugün harap şekilde bulunan Ortaklar Köyü yakınındaki Aziziye Köyü'nün kuruluşuyla ilgili⁸⁷ 1325 (1907) tarihli bir belgeden hareketle “Sivrihisar civarında evlerin inşası suretiyle meydana getirilen Ortaklar mevkisinde kurulmuş bulunan köyün Aziziye namıyla isimlendirilmiş olduğunu tespit edebilmek mümkündür.” şeklinde bir ifade kullanmıştır (Canarslanlar, 2011: 24). Ancak bu ifade ile kastedilen anlam açık değildir. Yöre halkı ise köyün birkaç köyün ortak arazisine kurulmuş olması ya da

⁸⁷ Canarslanlar, *Aziziye*'nin Ortaklar Köyü'nün eski adı olduğunu düşünmektedir. Ancak yöre halkı, ikisinin iki farklı köy olduklarını söylemektedir. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Ortaklar Köyü (Sv.).

arazinin ortak işletilmesi sebebiyle bu adı alabileceğini söylemektedir. Ancak köy adının kaynağı tespit edilememiştir.

Ortayürek Tepesi < (?) *orta+yürek tepe+si*. Yöre halkı tarafından bu isimle bir tepenin bilinmemesi nedeniyle yer adının anlamı tespit edilememiştir.

Ortayürekler Deresi < (?) *orta+yürek+ler dere+si*. Yöre halkı tarafından anlamının bilinmemesi nedeniyle yer adının kaynağı tespit edilememiştir.

Pamuk Dere < *pamuk dere*. Yöre halkı tarafından bu isimde bir derenin bilinmemesi nedeniyle adının kaynağı tespit edilememiştir.

Peynirli Dere < (?) *peynir+li dere*. Yöre halkı tarafından bu isimde bir derenin bilinmemesi nedeniyle adın anlamı tespit edilememiştir.

Purtul Kuyusu < *purtul kuyu+su*. *Purtul* Derleme Sözlüğü'nde Çankırı'da "üstü düz olmayan, pürüzlü"; Çorum, Samsun, Amasya ve Ordu'da "çiçek hastalığının yüzde bıraktığı iz, çiçek bozuğu"; Trabzon ve Rize'de "eski püskü, partal, buruşuk (giysi için)"; Trabzon'da "saçı sakalı birbirine karışmış"; Gümüşhane'de "yumuşak, kıvrık ve kabarık (çocuk saçı ya da kedi köpek tüyü için)"; Trabzon'da "taranmamış, kabarık ve karışık yün ya da kıl" anlamlarındadır (DS, 2009: 3490). Bu anlamlar içerisinde "üstü düz olmayan, pürüzlü" anlamının uygun olabileceği düşünülmeyle birlikte yöre halkı tarafından kuyunun bilinmemesi nedeniyle anlamı tam olarak tespit edilememiştir.

Rahatlı Mevki < (?) *rahat+lı mevki*. Yöre halkı tarafından anlamının bilinmemesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Sapıkırık Mevki < (?) *sapı+kırık mevki*. Bölgede bulunan *Başıkırık Yayla*'nın bu adı coğrafi yapısından alması nedeniyle (bk. Coğrafi Nesnelerin Görünümüne ve Yapısına Göre İsim Alan Adlar, Başıkırık Yayla) *Sapıkırık* adının

da mevkiye coğrafi yapısı nedeniyle verildiği düşünülmektedir. Ancak yöre halkı tarafından bu isimle bir mevkinin bilinmemesi nedeniyle adın anlamı tespit edilememiştir.

Saracık Mevki(s)i (j27) < (?) *saracık mevki+(s)i*. Yöre halkı tarafından anlamının bilinmemesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Saracık Mevki(s)i (j27) < (?) *saracık mevki+(s)i*. Bk. Saracık Mevki(s)i (j27).

*Satrangız Yaylası < (?) *Satır+han+kız yayla+sı*. 1930-1931 yılına ait bir kaynakta *Satrağız* adıyla Sivrihisar'a bağlı bir köy bulunmaktadır (Faruk Şükrü, 1930-31: 88). Yayla ise Sivrihisar İlçesi Bahçecik Köyü sınırları içerisinde. Adını köyden aldığı düşünülen yaylanın adının, yöre halkı tarafından *Satırhankız* şeklinde olduğu söylenmekle birlikte anlamı tespit edilememiştir.

Seksenliler Mevki(s)i < (?) *Seksen+li+ler mevki+(s)i*. *Ellilik Mevki(s)i* toponiminde olduğu gibi, mevkinin seksen dekarlık bir alan olması nedeniyle bu adı almış olabileceği ya da *Doksan Kırı* toponiminde olduğu gibi, seksen parçalık bir mevki olması nedeniyle mevkinin bu adı aldığı düşünülebilir. Ancak yöre halkı tarafından bu isimle bir mevkinin bulunmaması nedeniyle yer adı sınıflandırmaya alınmamıştır.

*Selcik Çeşmesi < (?) *selcik çeşme+si*. Yöre halkı tarafından *Selcik Çeşmesi* denilmekle birlikte haritada *Sencik Çeşmesi* adıyla kayıtlıdır. Yöre halkı tarafından çeşmeni “Selçuklulardan” kalma olması nedeniyle *Selçuk* adıyla adlandırıldığı bu adın zaman içerisinde *Selcik* olarak değiştiği söylenmektedir. Ancak bilginin şüpheli olması nedeniyle ad sınıflandırmaya alınmamıştır.

Selecik Çeşmesi < (?) *selecik çeşme+si*. Sele yörede “başparmakla işaret parmağı arasındaki uzaklık; küfe” (DS: 3576-3577); “yufka ekmeği ya da yıkanmış

giysi koymaya yarayan yayvan, geniş, kulpsuz sepet” (DS, 2009: 4683) anlamlarında olmakla birlikte yöre halkı tarafından anlamının bilinmemesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Sıçanlık Sırt < (?) *sıçan+lık sırt*. *Sıçan kuyruğu* (Akalin, 1952: 31), *sıçan diken*i, *sıçan kulağı* ve *sıçan otu* (Baytop, 2007: 241) gibi bitkiler bulunmaktadır. Bu nedenle *Sıçanlık* adının hayvan adı kaynaklı mı yoksa bitki adı kaynaklı mı olduğu tespit edilememiştir. Yöre halkı tarafından bu isimle bir sırtın bilinmemesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Sırma Gölü < *sırma göl+ü*. Yöre halkı tarafından göl bilinmemektedir. Ancak gölün bulunduğu alanda yer alan *Sıtma Suyu* yöre halkı tarafından bilinmektedir. Bu nedenle gölün adının haritada *Sıtma* yerine *Sırma* şeklinde yazılmış olabileceği düşünülebilir. Ayrıca *sırma* kelimesinin Türkçe Sözlük’te bulunan “altın yaldızlı veya yaldızsız ince gümüş tel” anlamından hareketle (TS, 2005: 1749) gölün bu adı rengi dolayısıyla almış olabileceği de düşünülebilir. Ancak bu isimli bir gölün yöre halkı tarafından bilinmemesi nedeniyle kesin bir ifade kullanılamamaktadır. Bu nedenle ad sınıflandırılmaya alınmamıştır.

*Solumkıranı Tepesi < (?) *solumkıranı tepe+si*. Yöre halkı tarafından *Solumkıranı* denilmekle birlikte haritada *Solunumkıranı* adıyla geçmektedir. Yöre halkı tarafından anlamı bilinmemektedir. Bu nedenle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Somadın Tepesi < (?) *somadın tepe+si*. Yörede tepeye *Somat Tepe* de denildiği söylenmektedir. *Somat* kelimesi Derleme Sözlüğü’nde Denizli, Aydın, İzmir, Antalya ve Muğla’da “boğaz, boyun” anlamındadır (DS, 2009: 3664). Ancak yöre halkı tarafından anlamının bilinmemesi ve bu anlamın tepeyle ilişkilendirilememesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Somdöken Tepesi < (?) *somdöken tepe+si*. Yöre halkından edinilen bilgiye göre *Somdöken*, yörede *Sündiken Dağları*'na verilen addır. Yöre halkı, Sündiken Dağlarının adını *Sündü Baba* adlı bir evliyadan aldığına inanmaktadır. Ancak görüş şüphelidir. Kelimenin anlamının tespit edilememesi nedeniyle yer adı sınıflandırmaya alınmamıştır.

Sultan Deresi < *sultan dere+si*. Yöreden bilgi edinilememesi nedeniyle *Sultan* adının unvan ya da kişi kaynaklı olduğu konusunda yorum yapılamamaktadır. Bu nedenle ad sınıflandırmaya alınmamıştır.

Süpren Köyü (Ödp.) < (?) *süpren köy+ü*. Umar, *Süpren* adının *Sobran* kelimesi ile ilgili olması gerektiğini (Umar, 1993: 751), *Sobran* kelimesinin ise “Swa-(a)bra-(wa)na, güzel-Gürsu-sal” öğelerinden oluşan bir kelime olduğunu söylemektedir (Umar, 1993: 741). Ancak Umar'ın ifade ettiği anlam tarafımızdan tam olarak anlaşılamadığından yer adı sınıflandırmaya alınmamıştır.

Şaktan < (?) *Şaktan*. Haritada türü belirtilmemekle birlikte yöreden edinilen bilgiye göre bir yayladır. Eski bir yerleşim yeri olduğu söylenmektedir. Kökel, Büyükdere Köyü'nün kurulduğu bölgenin 19. yüzyılın ilk çeyreğine kadar *Şahdan Yaylası* adıyla Doğançayır Belediyesi'nin yaylası olduğunu ifade etmektedir (Kökel, 2004: 26). Bahsi geçen yaylanın Şaktan olduğu anlaşılmaktadır. Kelimenin anlamı yöre halkının yöre halkı tarafından bilinmemesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Tahtalı Dere (i24) < (?) *tahta+lı dere*. Yöre halkı tarafından bu isimle bir derenin bilinmemesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Tahtalı Dere (i26) < (?) *tahta+lı dere*. Tahtalı için bk. Tahtalı Dere.

Tantan Yolu < (?) *tantan yol+u*. *Tantan* kelimesi Derleme Sözlüğü'nde Çorum, Trabzon ve Ankara'da “geveze, boşboğaz” anlamındadır (DS, 2009: 3823).

Ancak yöre halkı tarafından adın anlamının bilinmemesi ve yolun, kelimenin “geveze, boşboğaz” anlamıyla ilişkilendirilememesi nedeniyle yer adı sınıflandırmaya dahil edilmemiştir.

Tavşancıl Mevki < (?) *tavşancıl mevki*. *Tavşancıl*, Baytop tarafından “çok yıllık, otsu, 1-2 m. yükseklikte, beyaz çiçekli, kokulu bir bitki” şeklinde tanımlanmıştır (Baytop, 2007: 262). Kelime Türkçe Sözlük’te ise “çoğu tavşan avlayarak beslenen kartal, akbaba vb. yırtıcı bir tür kuş” şeklinde geçmektedir (TS, 2005: 1923). Ancak yöre halkı tarafından bilinmemesi nedeniyle, adın kaynağı tespit edilememiştir.

Tepelce Tepe < (?) *tepelce tepe*. Yöre halkı yer adının, “en yüksek yer” anlamında olduğunu söylemektedir. Ancak bu görüşü destekler bir bilgiye rastlanmamıştır. Tepelce, Derleme Sözlüğü’nde İçel’de “biçilen ot ya da ekin bağıcı” (DS, 2009: 3884), “ot yığını” (DS, 2009: 4754); Samsun, Amasya ve Giresun’da “alında ak leke olan (inek, öküz vb. hayvanlar)” anlamlarındadır. Tepenin ot yığına benzetilmesi sonucu bu şekilde adlandırılmış olabileceği düşünülse de, yöre halkından böyle bir bilgi edinilmemesi nedeniyle, ad sınıflandırmaya alınmamıştır.

Topçu Tepesi (i26) < (?) *topçu tepe+si*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Topcu* adıyla Paşa, Kars-ı Meraş, Silistre, Niğbolu sancaklarında Yörükân tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 731). Ayrıca *Topçu çiçeği* adıyla bir tür bitki bulunmaktadır (Akalın, 1953: 447). Bunun yanında tepe adının bir silah olarak toptan gelmesi de muhtemeldir. Ancak yöre halkı tarafından anlamının bilinmemesi nedeniyle yer adı sınıflandırmaya alınmamıştır.

Topçu Tepesi (j26) < (?) *topçu tepe+si*. Bk. Topçu Tepesi (i26). Yöre halkından bilgi edinilememesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Türküce Tepesi < (?) *türküce tepe*. Yöre halkı tarafından bu isimle bir tepenin bilinmemesi nedeniyle adın anlamı tespit edilememiştir.

Uzunkırma Sırtı < (?) *uzun+kırma sırt+ı*. Yöre halkı tarafından bu isimle bir sırtın bilinmemesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Yahnikapan Köyü (Odp.) < (?) *Yahni+kapan köy+ü*. Yöre halkı, köyün önceki dönemde *Yahnioğulları*'nın çiftliği olduğunu, onların bölgeyi terk etmesi üzerine yanında çalışan kişiler tarafından köyün kurulduğunu, bu nedenle *Yahni* adının üstüne “el koy-, kap-” anlamında *kapan* kelimesinin eklendiği söylenmektedir. Bununla birlikte *Kapan* adının, kelimenin Derleme Sözlüğü'nde Bursa, Kastamonu, Sinop, Ordu ve Niğde'de bulunan “pazar yeri”; Balıkesir, Trabzon ve Artvin'de bulunan “dik kayalık yerdeki dar yol, uçurum”, Çanakkale'de bulunan “ahır, dam” anlamlarından biri olabileceği düşünülmekle birlikte hangi anlamda kullanıldığı tespit edilememiştir.

Yalancık Deresi < (?) *yalancık dere+si*. Yöre halkı tarafından bu isimle bir derenin bilinmemesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Yarbasan Köyü (Syg.) < (?) *yarbasan köy+ü*. Yöre halkı, köyün adını bir kişinin yarın altında ölmesi sonucu aldığına inanmaktadır. Bayar ise bölgede pusu kurularak düşmanın yok edilmesi sonucu köye Yağbasan adının verildiğini, bu adın zamanla *Yarbasan*'a dönüştüğünü söylemektedir (Bayar, 2004: 285). Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Yağbasan* (*Yağıbasan*) adıyla Yörükân tâifesinden Kengiri, Cânîk ve Konya sancaklarında (Türkay, 1979: 759), 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde *Yağı Basan* adıyla Varsak Boyu'na mensup olarak Sivas Kazası'nda (Halaçoğlu, 2009: 2293) bir cemaat bulunmaktadır. Ancak adın kaynağı tespit edilememiştir.

Yarıkçı Köyü (Mç.) < (?) *yarıkçı köy+ü*. Haritada *Yarıkçı* olan köyün bugünkü adı, köyde bulunan ılıcalar dolayısıyla *Ilıcalar* şeklindedir. Bu nedenle köy *Yarıkçı* adıyla sınıflandırılmaya alınmıştır. 16. yüzyıl tapu tahrir defterinde *Yarık* adıyla Yıva Boyu'na mensup olarak Urfa Sancağı'nda bir cemaat bulunmaktadır (Halaçoğlu, 2009: 2319). Ancak köyün adının etnonim olup olmadığı konusunda yorum yapılamamaktadır. Yöre halkı, köyün adının *Yarıçı* olduğunu zamanla *Yarıkçı* adını aldığını söylemektedir. Ancak köyün tarihi kaynaklarda *Yarıkçı* adıyla geçmesi nedeniyle bu ihtimal ortadan kalkmaktadır. Bk. Eskişehir'in Toponimik Stratigrafisi, Yarıkçı köyü (Mç.). Bu nedenle köyün adının anlamı tespit edilememiştir.

Yarımlar Sırtı < (?) *yarımlar sırt+ı*. Yöre halkından bilgi edinilememesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Yarımlar Yaylası < (?) *yarımlar yayla+sı*. Yöre halkı tarafından lakap olabileceği düşünülmeyle birlikte BTH'de Yarım adıyla bir etnonim bulunmaktadır (Lezina-Superanskaya, 2009: 564). Ancak yöre halkı tarafından kesin bir ifadenin kullanılmaması ve adın etnonimle ilişkisi konusunda yorum yapılamaması nedeniyle ad sınıflandırmaya alınmamıştır.

Yelkin Dere < (?) *yeklin dere*. Yöre halkı adın “rüzgarın devamlı estiği, rüzgarlı dere” anlamında olduğunu söylemekle birlikte sözlüklerde bu ifadeyi destekleyecek bir anlama rastlanmamıştır. *Yelkin* kelimesi DLT'te “yelici, koşucu; misafir, yolcu, konuk” anlamındadır (DLT III, 2006: 37, 309). Yöreden edinilen bilgiyi destekler bir ifadeye rastlanmaması nedeniyle ad sınıflandırmaya alınmamıştır.

Yenidamar Sırtı < (?) *yeni+damar sırt+ı*. Yöre halkı tarafından anlamının bilinmemesi nedeniyle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Yensiz Sirt < (?) *yen+siz sirt*. *Yensiz* için bk. Küçükyensiz Tepe.

Yılanlık Çayırı < (?) *yılan+lık çayır+i*. Çayırın bu adı hayvan adı kaynaklı mı yoksa *Yılandı Yaylası* toponiminde olduğu gibi bitki adı kaynaklı mı aldığı tespit edilememiştir. Çayır olması nedeniyle bitki adı kaynaklı olma ihtimali yüksek görülmekle birlikte yöre halkı tarafından bu isimle bir çayırın bilinmemesi nedeniyle ad sınıflandırmaya alınmamıştır.

Yozsak Çiftliği < (?) *yozsak çiftlik+i*. Yöreden edinilen bilgiye göre yoz, “kuzulayan küçükbaş hayvan”a verilen addır. Bu hayvanların, kışın diğer gebe hayvanlardan ayrıldığı, yem verilmeyip araziye çıkarıldığı, ağıllarının ayrı tutulduğu söylenmektedir. Çiftliğin ise bu hayvanların tutulduğu ağılların bulunması nedeniyle bu adı aldığı söylenmektedir. Ancak *sak* kelimesine net bir açıklama getirilememiştir. Bu nedenle adın kaynağı tespit edilememiştir.

Zeynal Tepesi < (?) *Zeynal tepe+si*. Osmanlı dönemi arşiv belgelerinde *Zeynel* adıyla Aydın, Karaman, Karahisâr-ı Sâhib, Kayseriyye ve Konya sancaklarında Türkmân Yörükânı tâifesinden bir cemaat bulunmaktadır (Türkay, 1979: 788). Ancak tepenin adının *Zeynal* olarak geçmesi nedeniyle adın etnonimle ilişkisi konusunda yorum yapılamamaktadır. Bu nedenle tepe sınıflandırmaya alınmamıştır.

Bölüm Sonucu:

Bu bölümde tezde geçen yer adlarına bakıldığında bu adların büyük oranda toponim kaynaklı olduğu görülmektedir. Bunun yanında bölümde antropotonimler, coğrafi nesnenin yapısına göre isim alan adlar, etnotoponimler, fitotonimler ve coğrafi terim-coğrafi terim niteliğindeki sözcüklerle kurulan yer adları da çoğunluktadır. Tezde geçen 2299 adın 127’sinin anlamı veya kaynağı tespit edilememiştir. Kalan 2172 adın 945’i toponimler, 192’si antroponimler, 188’i

coğrafi nesnelerin görünümüne ve yapısına göre isim alan adlar, 156'sı etnonimler, 153'ü fitotoponimler, 111'i coğrafi terim ve coğrafi terim niteliğindeki sözcüklerle kurulu yer adları, 68'i renk adlarıyla kurulan yer adları, 48'i zootoponimler, 46'sı din ve dinî hayatla ilgili yer adları, 39'u ziraatla ilgili yer adları, 38'i kurum-kuruluş ve yapı-yapıt adlarına dayalı yer adları, 37'si bir olaya bağlı olarak ortaya çıkan yer adları, 27'si hayvancılıkla ilgili yer adları, 26'sı benzetmeye dayalı isim alan yer adları, 22'si madencilikle ilgili yer adları, 21'i yerin konumuna bağlı olarak isim alan yer adları, 13'ü diğerleri, 10'u zanaatla ilgili yer adları, 7'si alet-edevat ile ilgili yer adları, 7'si sayı adlarıyla kurulan yer adları, 7'si unvan adlarına dayalı yer adları, 4'ü yiyecek-içecek adlarına dayalı yer adları, 3'ü aile ya da akrabalık adlarına dayalı yer adları, 3'ü yansıma adlarla kurulan yer adları ve 1'i göçebelikle ilgili yer adları başlığı altında sınıflandırılmıştır.

Ayrıntılı bir inceleme yapıldığında alan adlarının genellikle Kezban Alanı, Omar Alanı toponimlerinde olduğu gibi, üzerlerinde arazisi bulunan şahısların adlarıyla adlandırıldıkları görülür. Ayrıca alanlar adlarını Çiğdemalan, Meşelikalan toponimlerinde olduğu gibi üzerinde yer alan bitkilerin adlarından da almışlardır. Bunun yanında Kuyuca Alanı ve Kocaalan örneklerinde olduğu gibi alanlar renklerine ve coğrafi yapılarına göre de adlandırılmıştır. Tezde geçen 10 alan adından birinin kaynağı tespit edilememiştir. Kalan 9 adın 2'si antroponim, yine 2'si fitonim kaynaklıdır. Yine 2'si coğrafi nesnenin görünümüne ve yapısına göre ad almıştır. Bunun yanında alan adlarından 1'i zootoponimler, 1'i ziraatla ilgili yer adları ve 1'i de benzetmeye dayalı isim alan yer adları başlığı altında bulunur.

Arkaçların adlarını üzerinde bulundukları mevkinin özelliklerinden, sahiplerinin adından ya da arkaçların kendi coğrafi özelliklerinden aldıkları görülmektedir. Örneğin Meşeli Arkaç, Beşikbeliarkaç Tepesi toponimlerinde görüldüğü gibi arkaçlar, üzerlerinde bulundukları mevkinin coğrafi özelliklerinden kaynaklanan adlar almışlardır. Bayramaliarkacı Tepesi ve Hotçuğunarkaç Tepesi toponimlerinde ise arkaçların sahiplerinin adını/lakabını aldıkları görülür.

Çiftearkaç Mevki(s)i/Tepesi, Yanıkarkaç Sırtı/Tepesi toponimlerinde ise arkaçların kendi coğrafi özellikleri dolayısıyla bu şekilde adlandırıldıkları görülmektedir. Tezde yer alan Meşeli Arkaç toponiminde arkaç adının fitonim kaynaklı olduğu görülür.

Bağ adlarına bakıldığında tezde geçen 2 bağ adının 1'i fitonim kaynaklı yer adyken; 1'i coğrafi nesnenin görünümüne ve yapısına göre adlandırılmıştır.

Baraj, baraj gölü ve gölet adlarının Gökçekaya Barajı, Çatören Baraj Gölü, Çukurhisar Göleti örneklerinde olduğu gibi yakınlarındaki yerleşim birimi adlarıyla adlandırıldıkları görülür. Tezde yer alan 3 baraj adının tamamı toponim kaynaklıdır. Tezde geçen 4 baraj gölü adından 3'ünün toponim kaynaklı; 1'inin ise benzetmeye dayalı isim alan yer adı olduğu görülür. Tezde geçen 15 gölet adının 13'ü toponim, 1'i antroponim kaynaklıdır. 1'i ise coğrafi terimle kurulu yer adıdır.

Tezde yer alan Sarısu Çayırılı Bataklığı toponiminde geçen bataklık adı toponim kaynaklıdır.

Bayırlara ise Alishahan Bayırı, Hekim Bayırı dışında coğrafi özelliklerinden kaynaklanan adlar verilmiştir. Örneğin Akbayır adı bayıra rengi dolayısıyla, Gozalık Bayırı adı ise üzerinde pamuk kozaları bulunması nedeniyle verilen adlardır. Tezde bulunan 7 bayır adından 2'si toponim kaynaklı yer adyken; 2'si renk adına dayalı yer adıdır. Bunun yanında 1'i antropotoponimler, 1'i hayvancılıkla ilgili yer adları, 1'i ziraatla ilgili yer adları başlığı altındadır.

Bellerin, Arapbeli dışında İncebel, Kızılbel örneklerinde olduğu gibi coğrafi özelliklerinden kaynaklanan isimlerle adlandırıldıkları görülür. Örneğin Poruklu Bel, Meşelibel Sırtı toponimlerinde bel adını üzerinde bulunduğu bitki örtüsünden, Bağırtlaklıbel Sırtı toponiminde ise üzerine yuva yapan bağırtlak kuşundan almıştır. Tezde geçen 6 bel adından 2'si coğrafi nesnenin görünümü ve yapısına göre ad

alırken; 1'i sayı adlarına, 1'i yerin konumuna bağlı olarak adlandırılmıştır. Bunun yanında bel adlarının 1'i fitotoponimler ve 1'i de etnotoponimler başlığı altında yer alır.

Boğazların ise adlarını genellikle coğrafi özelliklerine bağlı olarak aldıkları görülür. Örneğin Kayalıboğaz Mevki(s)i, Gökgölboğazı Deresi toponimlerinde boğazın coğrafi yapısına bağlı olarak bu adı aldığı görülürken; Ballık Boğazı toponiminde ise boğazın üzerinde bulunan bitkinin adından kaynaklanan bir adlandırmanın yapıldığı görülür. Malboğazı Tepesi, Muslukboğazı Yaylası toponimlerinde ise boğaz üzerinde yapılan işlemin ismiyle adlandırılmıştır. Tezde geçen 3 boğaz adından anlamı tespit edilemeyen 1'i dışında 1'i fitonim kaynaklıyken; 1'i coğrafi terimle kurulu yer adıdır.

Burunların adlandırmalarında Ortaburun, Ortalıkburun Sırtı toponimlerinde olduğu gibi burunların konumuna, Çatal Burun, Karaburun Sırtı, Uzunburun Sırtı toponimlerinde olduğu gibi burunların coğrafi yapısına göre adlandırıldıkları görülür. Ayrıca burun adlarında Kılıçkaya Burnu ve Gözbaşı Burnu örneklerinde olduğu gibi toponim kaynaklı adlara da rastlanır. Kaklı Burun, Alıçlıburun Tepesi toponimlerinde görüldüğü gibi burnun üzerinde bulundurduğu coğrafi şekil ve bitki örtüsünden kaynaklanan adlar da görülmektedir. Tezde geçen 9 burun adının 3'ü coğrafi nesnenin görünümüne ve yapısına göre ad alırken; 2'si toponim kaynaklıdır. Bunların yanında 1'i yerin konumuna bağlı olarak adlandırılırken; 1'i renk adlarıyla kurulan yer adları, 1'i coğrafi terim ve coğrafi terim niteliğindeki sözcüklerle kurulu yer adları, 1'i fitotoponimler başlığı altında bulunmaktadır.

Tezde geçen 2 çamlık adından 1'i antroponim, diğeri ise etnonim kaynaklıdır.

Çay adlarına bakıldığında adların, Seydi Çayı ve Porsuk Çayı toponimlerinde antroponim kaynaklı olduğu görülürken; Çatak Çayı toponiminde

coğrafi konuma, Sarısu toponiminde ise renge bağlı olarak bir adlandırma görülür. Saray Çayı toponiminde ise çay, yakınında bulunduğu yerleşim biriminin adıyla adlandırılmıştır. Tezde geçen 7 çay adının 3'ü antroponim, 2'si toponim kaynaklıyken, 1'i bir olaya bağlı olarak adlandırılmış, 1'i ise coğrafi terimle kurulmuştur.

Çayır adlandırmalarının genellikle çayırların coğrafi yapıları ve konumlarına göre yapıldığı görülür. Örneğin Çukurçayır ve Karaçayır toponimlerindeki adlandırmalar çayırların coğrafi özelliklerine göre yapılmışken; Kavşıt Çayırı ve Seydisu Çayırı toponimlerindeki adlandırmalar ise çayırların konumları itibariyle yapılan adlandırmalardır. Tezde geçen 9 çayır adından kaynağı tespit edilemeyen biri dışında kalan 8 adın 2'si toponim kaynaklı yer adıdır. Bunun yanında 1'er tanesi de antropotoponimler, fitotoponimler, göçebelikle ilgili yer adları, coğrafi terim ve coğrafi terim niteliğindeki sözcüklerle kurulu yer adları, renk adlarıyla kurulan yer adları, coğrafi nesnenin görünümüne ve yapısına göre isim alan yer adları başlığı altında bulunur.

Çeşme adlarının genellikle Akpınar Çeşmesi, Karayatak Çeşmesi örneklerinde olduğu gibi toponim kaynaklı olduğu görülmektedir. Bunun yanında Aliğa Çeşmesi, Hacımehmet Çeşmesi toponimlerindeki gibi antroponim kaynaklı adlandırmalar da görülür. Ayrıca çeşmeler, Ardiç Çeşmesi, İğdeli Çeşme örneklerindeki gibi bulundukları mevkide yer alan bitkilerin adlarıyla da anılırlar. Çeşmelerin, Bel Çeşmesi, Boğaz Çeşmesi gibi üzerinde bulundukları coğrafi şekillerin adlarıyla adlandırıldıkları da görülmektedir. Ayrıca çeşmelere coğrafi özelliklerine dayalı olarak verilen Kör, Kuru gibi adlar da bulunmaktadır. Bunun yanı sıra az da olsa Bülbül Çeşmesi, Gölük Çeşmesi toponimlerindeki gibi zoonim kaynaklı adlara da rastlanır. Tezde geçen 108 çeşme adından anlamı veya kaynağı tespit edilemeyen 11'i dışında kalan 97 adın 31'i toponim, 20'si antroponim ve 8'i fitonim kaynaklıdır. Bunun yanında 7'si coğrafi terimle kurulu yer adıyken; 6'sı coğrafi nesnenin görünümüne ve yapısına göre ad almıştır. Ayrıca 4'ü

zootoponimler, 3'er tanesi zanaatla ilgili yer adları, yansıma adlarla kurulan yer adları ve 2'şer tanesi ziraatla ilgili yer adları, madencilikle ilgili yer adları, kurum-kuruluş ve yapı-yapıt adlarına dayalı yer adları, unvan adlarına dayalı yer adları, diğerleri; 1'er tanesi ise yerin konumuna bağlı olarak isim alan yer adları, aile ya da akrabalık adlarına dayalı yer adları, yiyecek-içecek adlarına dayalı yer adları, bir olaya bağlı olarak ortaya çıkan yer adları, alet-edevat ile ilgili yer adları başlığı altında bulunur.

Çiftlik adlarının Esafın Çiftliği, Ömerin Çiftliği toponimlerinde olduğu gibi genellikle antroponim kaynaklı olduğu görülmektedir. Bunun yanında Yağcını Çiftliği, Küllüsaray Çiftliği örneklerindeki gibi toponim kaynaklı, Avdan Çiftliği, Yazır Çiftliği toponimlerinde olduğu gibi etnonim kaynaklı adlandırmalara da rastlanır. Tezde bulunan 41 çiftlik adından anlamı veya kaynağı tespit edilemeyen 3'ü dışında kalan 38 adın 19'u antroponim, 8'i toponim, 7'si etnonim kaynaklıdır. 1'er tanesi ise ziraatla ilgili yer adları, kurum-kuruluş ve yapı-yapıt adlarına dayalı yer adları, bir olaya bağlı olarak ortaya çıkan yer adları ve coğrafi terim ve coğrafi terim niteliğindeki sözcüklerle kurulu yer adları başlığı altında bulunur.

Dağ adlarında, Bozdağ, Karadağ ve Kocagüney Dağı örneklerinde olduğu gibi genel olarak dağların coğrafi yapı ve konumlarına bağlı olarak yapılan adlandırmalar görülür. Bunun yanında Arayit Dağı toponimindeki gibi antroponim kaynaklı, Kırkkız Dağı toponimindeki gibi toponim kaynaklı ve Türkmen Dağı toponimindeki gibi etnonim kaynaklı adlandırmalar da bulunmaktadır. Tezde geçen 6 dağ adının 2'si renk adına dayalı yer adıyken, 1'i yerin konumuna bağlı olarak ad almıştır. Bunun yanında 1'i antroponim, 1'i etnonim ve 1'i de toponim kaynaklıdır.

Dere adlarının Eskikışla Deresi, Sabuncupınar Deresi örneklerindeki gibi çoğunlukla toponim kaynaklı olduğu görülürken; dereler Gürüz Dere, Soğucak Dere toponimlerindeki gibi coğrafi özelliklerine göre de adlandırılmışlardır. Bunun yanı sıra derelerin Göl Deresi, Pürtek Deresi toponimlerinde olduğu gibi coğrafi

terimlerle ilgili adlar aldığı da görülür. Genellikle dereler, geçtikleri yerlerin adlarıyla adlandırılmış veya geçtikleri mevkilerin coğrafi yapılarına ilişkin adlar almışlardır. Örneğin Elmalı Dere, Çangal Deresi toponimlerinde görüldüğü gibi dereler, geçtikleri bölgedeki bitkilerin adlarıyla adlandırılmıştır. Aynı zamanda Akçekirse Deresi, Dam Deresi toponimlerinde dereler geçtikleri yerde bulunan yapıların adlarını almıştır. Bunun yanında Bardakçı Deresi, Domya Deresi, toponimlerinde olduğu gibi dereler yakınında bulunan yerleşim birimlerinin adlarıyla da anılmaktadır. Alakis Deresi, Çorağın Deresi örneklerinde ise dereler geçtikleri yerlerin coğrafi yapılarına göre adlandırılmışlardır. Yine dereler Hacıyusuf Deresi, Setreliyusufun Deresi toponimlerindeki gibi aktıkları yerde arazisi bulunan şahısların adlarını almışlardır. Ayrıca antroponim kaynaklı bu adlandırmalar derenin geçtiği alanda ağılı bulunan şahısların isimlerine göre de yapılmıştır. Hacıyahyanınağıl Deresi, Karayusufağıl Deresi toponimleri bu duruma örnektir. Tezde geçen 363 dere adından anlamı veya tespit edilemeyen 16'sı dışında kalan 347 adın 175'i toponim kaynaklıdır. 35'i coğrafi nesnenin görünümü ve yapısına göre ad alırken; 32'si coğrafi terimle kurulu yer adıdır. Bunun yanında 31'i fitonim, 11'i antroponim kaynaklıdır. Ayrıca 9'ar tanesi ziraatla ilgili yer adları, renk adlarıyla kurulan yer adları; 8'er tanesi bir olaya bağlı olarak ortaya çıkan yer adları ve zootoponimler başlığı altında bulunur. 7'si etnonim kaynaklıyken; 5'i kurum-kuruluş ve yapı-yapıt adlarına, 4'ü hayvancılıkla ilgili adlara, 3'ü alet-edevat adlarına dayalı olarak adlandırılmıştır. Bunun yanında 3'ü benzetmeye dayalı olarak isim alırken; 2'si din ve dinî hayatla ilgili yer adları, 2'si yiyecek-içecek adlarına dayalı yer adları, 1'i unvan adlarına dayalı yer adlar, 1'i madencilikle ilgili yer adları ve 1'i de yerin konumuna bağlı olarak isim alan yer adları başlığı altında bulunur.

Doruk adlarında farklı adlandırmalar görülmektedir. Bununla birlikte Kızıldoruk, Kocadoruk, Oyuğundoruk toponimlerindeki gibi doruklar genel olarak renklerine ve coğrafi yapılarına bağlı olarak adlandırılmışlardır. Tezde geçen 3

doruk adından 2'si din ve dinî hayatla ilgili yer adları, 1'i coğrafi terim ve coğrafi terim niteliğindeki sözcüklerle kurulu yer adları başlığı altındadır.

Düzlerde yapılan adlandırmaların Akyazı Düzü, Beşdam Düzü örneklerinde olduğu gibi genellikle toponim kaynaklı olduğu görülür. Bunun yanında Çakıl Düzü, Çorak Düzü toponimlerinde görüldüğü gibi düzler, coğrafi yapılarına göre de adlandırılmıştır. Ayrıca düzlere, Gerenli Düzü, Sarıköyarlaları Düzü örneklerindeki gibi yakınında bulunan yerleşim birimlerinin adları da verilmiştir. Tezde geçen 25 düz adından anlamı veya kaynağı tespit edilemeyen 2'si dışında kalan 23 adın 12'si toponim kaynaklıyken; 4'ü coğrafi nesnenin görünümü ve yapısına göre ad almıştır. Bunun yanında 2'si coğrafi terimle kurulu yer adıdır. 1'er tanesi ise bir olaya bağlı olarak ortaya çıkan yer adları, madencilikle ilgili yer adları, zanaatla ilgili yer adları, antropotoponimler ve etnotoponimler başlığı altında bulunur.

Tezde geçen 2 göl adının birinin anlamı tespit edilemezken; biri coğrafi nesnenin görünümüne ve yapısına göre adlandırılmıştır.

Ilıca adlarında, tezde geçen 4 ılıca adının 2'si toponim kaynaklıyken; yine 2'si coğrafi nesnenin görünümüne ve yapısına göre adlandırılmıştır.

Tezde bulunan Eskişehir İli toponiminde geçen il adının toponim kaynaklı olduğu görülür.

İlçe (kaza), bucak (nahiye) adlarına bakıldığında, adların Beylikova İlçesi, Odunpazarı İlçesi, Hekimdağ Bucağı örneklerinde olduğu gibi genel olarak toponim kaynaklı olduğu görülür. Bunun yanında Alpu İlçesi, Mihalıççık İlçesi örneklerinde gibi etnonim; Mahmudiye İlçesi, Mihalgazi Nahiyesi örneklerinde olduğu gibi antroponim kaynaklı adlara da rastlanmaktadır. Tezde geçen 13 ilçe (kaza) adından anlamı tespit edilemeyen biri dışında kalan 12 adın 6'sı toponim,

2'si etnonim, 2'si antroponim kaynaklıdır. Bunun yanında 1'i kurum-kuruluş ve yapı-yapıt adlarına dayalı yer adıyken; 1'i de coğrafi nesnenin görünümü ve yapısına göre ad almıştır. Bucak (nahiye) adlarında tezde geçen 4 adın 2'si etnonim, 1'i antroponim, 1'i de toponim kaynaklıdır.

Kanlıçayır Sulama Kanalı, Bardakçısıyü Sulama Kanalı, İhsaniye Çayırılığı Sulama Kanalı toponimlerinde geçen kanallar sulama kanalı olup, bu kanallar yerleşim birimi adlarıyla adlandırılmışlardır. Tezde geçen 3 kanal adının da toponim kaynaklı olduğu görülür.

Tezde geçen 2 kaptaj adının 1'i toponim kaynaklı yer adıdır. Diğer i ise kurum-kuruluş ve yapı-yapıt adlarına dayalı yer adları başlığı altındadır.

Tezde bulunan Ovaz Kaşı toponiminde geçen kaş adının fitonim kaynaklı olduğu görülür.

Kayalar büyük çoğunlukla renklerine, coğrafi özelliklerine göre adlandırılmıştır. Akkaya, Kapıkaya gibi toponimler bu adlandırmaya örnektir. Bunun yanında Kuzgunkaya ve Leylek Kayası toponimlerinin zoonim kaynaklı olduğu görülür. Tezde geçen 10 kaya adının 4'ü renk adlarına dayalı olarak adlandırılırken; 2'si zoonim kaynaklıdır. Yine 2'si ise coğrafi nesnenin görünümüne ve yapısına göre ad almıştır. Kalan 1'i ziraatla ilgili yer adları, 1'i ise benzetmeye dayalı isim alan yer adları başlığı altındadır.

Kır adlandırmalarına bakıldığında ise adlandırmaların farklı şekillerde yapıldığı görülür. Örneğin Ilıca Kır ve Bostan Kır toponimlerinde kırlar, bulundukları mevkiye göre, Kocakır Tepesi ve Ulukır Düzü toponimlerinde kırlar, coğrafi yapılarına göre ad almışlardır. Tezde geçen kır adları farklı şekillerde adlandırılmıştır. 6 adın 1'i antroponim, 1'i toponim kaynaklıdır. Ayrıca 1'i ziraatla ilgili yer adları, 1'i bir olaya bağlı olarak ortaya çıkan yer adları, 1'i coğrafi

nesnelerin görünümü ve yapısına göre isim alan yer adları, 1'i ise sayı adlarıyla kurulan yer adları başlığı altında bulunur.

Kışla adlarının, Eyübün Kışlası, Hacıveli Kışlası toponimlerinde olduğu gibi ağırlıklı olarak antroponim kaynaklı olduğu görülür. Bunun yanında Arapdere Kışlası, Eminpınar Kışlası örneklerindeki gibi toponim kaynaklı ve Kayrak Kışlası ve Yuvarlı Kışlası örneklerindeki gibi coğrafi yapıya dayalı adlandırmalar da görülür. Tezde geçen 13 kışla adından kaynağı tespit edilemeyen 1'i dışında kalan 12 adın 8'i antroponim, 2'si toponim kaynaklıdır. Bunun yanında 1'i coğrafi nesnenin görünümü ve yapısına göre ad alırken; 1'i madencilikle ilgili yer adları başlığı altındadır.

Tezde yer alan Akıbatoglu Koyağı toponiminde geçen koyak adı antroponim kaynaklıdır.

Köylere bakıldığında ise birçok farklı adlandırma bulunurken; köy adlarının genellikle Ağaçhisar Köyü, Kayakent Köyü örneklerinde olduğu gibi toponim kaynaklı olduğu görülür. Bunun yanında Kayı Köyü, Sazak Köyü toponimlerinde olduğu gibi etnonim kaynaklı köy adları da çoğunluktadır. Tezde geçen 407 köy adından anlamı veya kaynağı tespit edilemeyen 21'i dışında kalan 386 adın 154'ü toponim, 107'si etnonim, 48'i atroponim, 17'si fitonim kaynaklıdır. Bunun yanında 13'ü coğrafi terimle kuruluyken; 10'u diğerleri başlığı altındadır. 8'i coğrafi nesnenin görünümü ve yapısına göre ad almış, 5'i kurum-kuruluş ve yapı-yapıt adlarına, 4'ü madencilikle ilgili yer adlarına dayalı olarak adlandırılmıştır. Bunun yanında 3'er tanesi bir olaya bağlı olarak ortaya çıkan yer adları, hayvancılıkla ilgili yer adları, yerin konumuna bağlı olarak isim alan yer adları ve benzetmeye dayalı isim alan yer adları başlığı altındadır. 2'şer tanesi ise zanaatla ilgili yer adları, din ve dinî hayatla ilgili yer adları, renk adlarıyla kurulan yer adları ve zootoponimler başlığı altında bulunur.

Kuyu adlandırmalarının büyük çoğunluğu Bekirin Kuyusu, Sevimçavuş Kuyusu toponimlerinde görüldüğü gibi antroponim kaynaklıdır. Bunun yanında nadiren de olsa kuyuların, Killik Kuyusu, Gırgıl Kuyusu örneklerindeki gibi, kuyunun bulunduğu mevkinin özelliğine göre ad aldığı da görülür. Aynı zamanda kuyular, Acı Kuyu, Kör Kuyu toponimlerinde olduğu gibi kendi coğrafi özelliklerine göre de adlandırılmışlardır. Zaman içerisinde kapanmaları nedeniyle kuyuların çoğu, haritada bulunmasına karşın yöre halkı tarafından bilinmemektedir. Tezde geçen 41 kuyu adından birinin anlamı tespit edilememiştir. Kalan 40 adın 21'i antroponim kaynaklıyken; 4'ü coğrafi nesnenin görünümüne ve yapısına göre ad almıştır. Bunun yanında 3'ü toponim kaynaklıdır. Ayrıca 2'şer tanesi etnonimler, bir olaya bağlı olarak ortaya çıkan yer adları, din ve dinî hayatla ilgili yer adları, 1'er tanesi ise madencilikle ilgili yer adları, yiyecek-içecek adlarına dayalı yer adları, unvan adlarına dayalı yer adları, aile ya da akrabalık adlarına dayalı yer adları, coğrafi terim ve coğrafi terim niteliğindeki sözcüklerle kurulu yer adları ve renk adlarıyla kurulan yer adları başlığı altındadır.

Tezde kullanılan haritada geçen Akça Mağara, Başini Mağarası, Boğazcın Mağarası toponimlerinde mağaraların, renklerine ve coğrafi konumlarına göre adlandırıldıkları görülür. Tezde geçen 3 mağara adının 2'si toponim kaynaklıyken; 1'i renk adına dayalı olarak adlandırılmıştır.

Mevki adlarına bakıldığında mevki adlarının, Bostanözü Mevki(s)i, İsmullahkonağı Mevki(s)i örneklerinde olduğu gibi genellikle toponim kaynaklı olduğu görülür. Bunun yanında mevkiyer Atkulak Mevki(s)i, Poruklar Mevki(s)i toponimlerindeki gibi üzerinde bulunan bitkilerin adlarından kaynaklanarak da adlandırılmıştır. Ayrıca mevkiyer Çamurlu Mevki, Kepir Mevki örneklerindeki gibi coğrafi yapılarına ve Çalaltı Mevki(s)i, Kırkkızaltı Mevki(s)i toponimlerindeki gibi konumlarına göre de ad almıştır. Tezde geçen 227 mevki adından anlamı veya kaynağı tespit edilemeyen 10'u dışında kalan 217 adın 127'si toponim, 20'si fitonim kaynaklıdır. Bunun yanında 11'i coğrafi terimle kurulu yer adıyla; yine

11'i coğrafi nesnenin görünümüne ve yapısına göre ad almıştır. Ayrıca 9'u renk adına dayalı yer adıyla, 7'si antroponim kaynaklıdır. 6'şar tanesi ise bir olaya bağlı olarak ortaya çıkan yer adları ve hayvancılıkla ilgili yer adları başlığı altındadır. Bunun yanında 4'ü din ve dinî hayatla ilgili yer adları başlığı altındayken; 3'er tanesi madencilikle ilgili yer adları, ziraatla ilgili yer adları, unvan adlarına dayalı yer adları başlığı altında bulunur. 2'şer tanesi kurum-kuruluş ve yapı-yapıt adlarına dayalı yer adları, etnotoponimler; 1'er tanesi ise sayı adlarıyla kurulan yer adları, zanaatla ilgili yer adları ve benzetmeye dayalı isim alan yer adları başlığı altında yer alır.

Tezde bulunan Sakarya Nehri toponiminde geçen nehir adının antroponim kaynaklı olduğu görülür.

Örenlerde farklı adlandırmaların yapıldığı görülür. Ancak ören adlarının çoğu (Ören) Biçer toponiminde olduğu gibi etnonim kaynaklı adlardır. Tezde geçen 10 ören adından 3'ünün anlamı veya kaynağı tespit edilememiştir. Kalan 7 adın 2'si etnonim kaynaklıdır. 1'er tanesi ise fitonimler, toponimler, kurum-kuruluş ve yapı-yapıt adlarına dayalı yer adları, bir olaya bağlı olarak ortaya çıkan yer adları ve coğrafi nesnenin görünümüne ve yapısına göre isim alan yer adları başlığı altında bulunur.

Pınar adlarının genel olarak toponim kaynaklı olduğu görülür. Gözbaşı Pınarı, Hateminkuyu Pınarı toponimleri bu duruma örnektir. Ayrıca pınarlar Kır Pınar, Soğucak Pınar toponimlerinde olduğu gibi coğrafi özelliklerine göre de adlandırılmaktadır. Bunun yanında pınarların, Devrent Pınarı, Büvet Pınarı toponimlerindeki gibi coğrafi terimlerle adlandırıldıkları da görülür. Ayrıca pınar adlarının, İğdeli Pınar, Kirazlı Pınar toponimlerinde olduğu gibi fitonim kaynaklı olduğu da görülmektedir. Tezde geçen 62 pınar adından 3'ünün anlamı veya kaynağı tespit edilememiştir. Kalan 59 adın 16'sı toponim kaynaklıyken; 9'u coğrafi nesnenin görünümü ve yapısına göre ad almıştır. 7'si coğrafi terimle kurulu

yer adıyla; yine 7'si antroponim kaynaklıdır. 6'sı ise fitonim kaynaklıdır. Bunun yanında 3'er tanesi renk adlarıyla kurulan yer adları, din ve dinî hayatla ilgili yer adları; 2'şer tanesi ise ziraatla ilgili yer adları ve zootoponimler başlığı altındadır. Ayrıca 4'er tanesi hayvancılıkla ilgili yer adları, madencilikle ilgili yer adları, sayı adlarıyla kurulan yer adları ve diğerleri bölümünde yer alır.

Tezde yer alan Yayla Sazlığı toponimindeki sazlık adının coğrafi terimle kurulu yer adı olduğu görülür.

Sırtların genel olarak üzerlerinde bulunan bitkilerin, yapıların adlarıyla adlandırıldıkları, yapılan diğer adlandırmaların ise coğrafi özelliklerinden kaynaklandığı görülmektedir. Bu adlandırmalar Deveyolu Sırtı, Kırmızıtepe Sırtı toponimlerinde olduğu gibi büyük oranda toponim kaynaklıdır. Ayrıca sırtlar Acıpayam Sırtı, Buzağılık Sırt örneklerindeki gibi üzerlerindeki bitkilerin adlarından kaynaklanan adlar da almışlardır. Diğer yandan sırtlar, Killik Sırt, Topraklık Sırt toponimlerinde olduğu gibi coğrafi yapılarına göre de adlandırılmışlardır. Nadir de olsa sırt adlarının Büvelek Sırtı, Malaklık Sırt toponimlerinde olduğu gibi zoonim kaynaklı olduğu da görülür. Tezde geçen 257 sırt adından 14'ünün anlamı veya kaynağı tespit edilememiştir. Kalan 243 adın 141'i toponim, 16'sı fitonim kaynaklıdır. Bunun yanında 15'i coğrafi nesnenin görünümü ve yapısına göre ad alırken; 11'i coğrafi terimle kurulu yer adıdır. Ayrıca 8'er tanesi zootoponimler ve hayvancılıkla ilgili yer adları başlığı altındadır. 7'si ziraatla ilgili yer adları başlığı altındayken; 5'er tanesi kurum-kuruluş ve yapı-yapıt adlarına dayalı yer adları, bir olaya bağlı olarak ortaya çıkan yer adları, din ve dinî hayatla ilgili yer adları ve benzetmeye dayalı isim alan yer adları başlığı altında bulunur. 4'er tanesi ise antroponimler ve yerin konumuna bağlı olarak isim alan yer adları bölümünde yer alır. 3'er tanesi madencilikle ilgili yer adları, renk adlarıyla kurulan yer adları başlığı altındayken; 1'er tanesi etnotoponimler, zanaatla ilgili yer adları ve alet-edevat adlarıyla ilgili yer adları başlığı altında görülür.

Tarla adları büyük oranda antroponim kaynaklıdır. Alinintarla, Ömerağa Tarlası toponimleri bu adlandırmaya örnektir. Bunun yanında tarlaların, Aşağı Tarlalar, Diptarla toponimlerinde olduğu gibi konumlarına göre adlandırıldıkları da görülür. Diğer taraftan Çal Tarlaları, Kırtarla, Taşlıtarla toponimlerinde tarlaların, renklerine ve coğrafi yapılarına göre ad aldıkları da görülür. Tezde geçen 16 tarla adının 7'si antroponim kaynaklıyken; 3'ü coğrafi nesnenin görünümüne ve yapısına göre adlandırılmıştır. 2'si renk adlarıyla kurulan yer adları başlığı altındayken; 1'er tanesi fitotoponimler, bir olaya bağlı olarak ortaya çıkan yer adları, aile ya da akrabalık adlarına dayalı yer adları ve yerin konumuna bağlı olarak isim alan yer adları başlığı altında bulunur.

Tepelerin de sırtlar gibi genellikle üzerlerinde bulunan bitkilerin, yapıların adlarıyla adlandırıldıkları ve coğrafi özelliklerine göre de ad aldıkları görülür. Bu adlandırmaların büyük çoğunluğu Erkeçağıl Tepesi, Gökyatak Tepesi toponimlerindeki gibi toponim kaynaklıdır. Ayrıca tepelerde, tepelerin coğrafi özelliklerine göre Büyük Tepe, Kel Tepe gibi adlandırmalar da yapılmıştır. Diğer yandan tepeler, üzerlerinde bulunan bitkilerin adlarıyla da anılır. Ardıçlı Tepe, Patlak Tepe toponimleri bu duruma örnektir. Bunun yanında tepelerin Efsunbaba Tepesi, Çal Tepesi örneklerinde olduğu gibi din ve dinî hayatla ilgili adlar aldıkları da görülür. Ayrıca nadir de olsa Büvelek Tepesi toponimindeki gibi zoonim kaynaklı, Mazoğlu Tepesi toponimindeki gibi antroponim kaynaklı ve Türkmen Tepesi toponimindeki gibi etnonim kaynaklı adlandırmalara da rastlanır. Tezde geçen 481 tepe adından 24'ünün anlamı veya kaynağı tespit edilememiştir. Kalan 457 adın 189'u toponim kaynaklıyken; 59'u coğrafi nesnenin görünümüne ve yapısına göre adlandırılmıştır. Bunun yanında 36'sı fitonim kaynaklı, 28'i ise coğrafi terimle kurulu yer adıdır. 27'si renk adına dayalı olarak isim alırken; 24'ü din ve dinî hayatla ilgili yer adları başlığı altındadır. 17'si zootoponim kaynaklı yer adıyken; 14'ü kurum-kuruluş ve yapı-yapıt adlarına dayalı yer adları bölümündedir. Ayrıca 13'ü antroponim kaynaklıyken; 10'ar tanesi ziraatla ilgili yer adları ve

benzetmeye dayalı isim alan yer adları başlığı altında görülür. Bunun yanında 8'i yerin konumuna bağlı olarak isim alan yer adları, 5'er tanesi bir olaya bağlı olarak ortaya çıkan yer adları ve etnotoponimler; 3'er tanesi ise hayvancılıkla ilgili yer adları, madencilikle ilgili yer adları ve sayı adlarıyla kurulan yer adları başlığı altındadır. Bunun yanında 2'si zanaatla ilgili yer adları bölümündeyken; 1'i de alet-edevat ile ilgili yer adları bölümünde bulunur.

Yaylalara bakıldığında, yayla adlarının Çatakkaya Yaylası, Elmapınar Yaylası örneklerindeki gibi genel olarak toponim kaynaklı olduğu görülmektedir. Ayrıca yayla adlandırmalarında Kayı Yaylası, Mercan Yaylası örneklerindeki gibi etnonim kaynaklı adlar da sıkça görülür. Bunun yanında yaylalarda Asafağanın Yaylası toponimindeki gibi antroponim kaynaklı ve Kırtıllı Yayla örneğinde olduğu gibi fitonim kaynaklı adlara da rastlanır. Ayrıca yaylalar Çanacık Yayla, Taşlı Yayla toponimlerindeki gibi coğrafi özelliklerine göre de adlandırılmıştır. Tezde geçen 89 yayla adından anlamı veya kaynağı tespit edilemeyen 11'i dışında kalan 78 adın 31'i toponim, 14'ü etnonim, 10'u antroponim ve 8'i fitonim kaynaklıdır. Bunun yanında 4'ü coğrafi nesnenin görünümü ve yapısına dayalı olarak ad alırken; 2'şer tanesi zootoponimler ve coğrafi terim ve coğrafi terim niteliğindeki sözcüklerle kurulu yer adları başlığı altındadır. 1'er tanesi ise ziraatla ilgili yer adları, hayvancılıkla ilgili yer adları, benzetmeye dayalı isim alan yer adları, madencilikle ilgili yer adları, kurum-kuruluş ve yapı-yapıt adlarına dayalı yer adları, bir olaya bağlı olarak ortaya çıkan yer adları ve din ve dinî hayatla ilgili yer adları başlığı altında bulunur.

Tezde geçen 3 yatak adının 1'i etnonim, 1'i zoonim kaynaklıyken; 1'i de renk adına dayalı olarak adlandırılmıştır.

Tezde geçen 3 yazı adının 1'inin kaynağı tespit edilemezken; 1'i toponimler, 1'i madencilikle ilgili yer adları başlığı altındadır.

Kıravdan Yolu, Paşakadın Yolu toponimlerinde olduğu gibi yolların, ulaşımını sağladıkları yerin adını aldıkları görülür. Ayrıca Eğriyol Mevki, Taşyolu Deresi toponimlerinde yolların coğrafi özelliklerine dayalı bir adlandırma da bulunmaktadır. Tezde geçen 11 yol adından 1'inin anlamı tespit edilememiştir. Kalan 10 adın 8'i toponim kaynaklıyken; 1'i zoonimler; 1'i coğrafi nesnelerin görünümüne ve yapısına göre isim alan yer adarı başlığı altında bulunur.

Tezde bulunan Çomak Yüzü toponiminde geçen yüz adı alet-edevat ile ilgili yer adları başlığı altında bulunur.

IV. BÖLÜM: YER ADLARININ GRAMER YAPISI

Bu bölümde tezde geçen yer adları dilbilgisel olarak incelenmiştir. Bu inceleme sırasında türemiş yer adları bölümünde Zeynep Korkmaz'ın Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi adlı kitabından yararlanılmış, birleşik yer adları bölümündeki sınıflandırma ise Leyla Karahan'ın Türkçede Söz Dizimi kitabından yararlanılarak yapılmıştır. Ayrıca bu bölümde İbrahim Şahin'in "Türkçe Yer Adlarının Yapısı Üzerine" adlı makalesinden de yararlanılmıştır.

Tezde geçen adları basit yer adları, türemiş yer adları ve birleşik yer adları olarak 3 ana başlık altında sınıflandırmak mümkündür.

IV.1. Basit Yer Adları

Basit yer adları tek bir kelimeden oluşan ve hiçbir toponimcil ek⁸⁸ almayan adlardır.

Atlas, Belen, Böğürtlen, Buhara, Cumhuriyet, (Ören) Cumhuriyet, Çakmak, Çavlum, Çorak, Dikmen, Eren, Gecek, Gümele, Güreş, Gürleyik, Han, Hüdavendigar, Kaldırım, Kümbet, Kümbet, Muttalip, Obruk, Seki, Sevinç, Sığırcık, Tandır, Tatarcık.

Tezde yer alan etnotoponimler de basit yer adı olarak değerlendirilmiştir.

Ağlarca, Ahılar, Ahiler, Alapınar, Alınca, Alpagut, Alpu, Arslanbeyli, Avdan, Avlamış, Aydınlar, Aydınli, Ayvacık, Ayvalı, Ayvalı, Bahçecik, Bahçecik, Bahtiyar, Bardakçı, Başara, Başkurt, Bedil, Biçer, (Ören) Biçer, Bozan, Büğdüz, Çandır, Çardak, Danişment, Demirci, Demirciler, Demirli, Dinek, Dinek, Elcik, Emircik, Esnemez, Eşenkara, Güllüce, Hankaraağaç, Harmandalı, Hasanbey, İğdecik, İğdecik, İğdir, İmikler, Kadıncık, Karaburhan, Karageyikli, Karagözler,

⁸⁸ Toponimcil ek, bir kelimeye gelerek onu yer adı yapan ektir.

Karamustafa, Karaoğlan, Kargın, Karkın, Kavacık, Kavacık, Kayacık, Kayı, Kayı, Kaymaz, Kepen, Kesenler, Keskin, Kınık, Kırka, Kızılbörüklü, Koçaş, Korucu, Kuyucak, Memik, Mercan, Narlı, Oğlakçı, Okçu, Oynaş, Örencik, Peçene, Sadıroğlu, Sancar, Sarıkavak, Sarıkavak, Sarıkavak, Sarısungur, Sazak, Sorkun, Söğütçük, Sulukaraağaç, Süleler, Takmak, Turgutlar, Üçbaşı, Yalınlı, Yapıldak, Yarımca, Yayıklı, Yazır, Yusufklar.

Ayrıca kuruldukları alanın adını alan Aksaklı Köyü ve Kalkanlı Köyü ile göçle gelen köy ahalisinin geldikleri köyün adını verdikleri Gerenli Köyü ve Tekeçiler Köyü'nün adının kaynağı bilinmediği için *Aksaklı*, *Gerenli*, *Kalkanlı*, *Tekeçiler* adları da basit kabul edilmiştir.

IV.2. Türemiş Yer Adları

Türemiş yer adları toponimcil ek alan yer adlarıdır. Toponimcil ek, bir kelimenin üstüne gelerek onu yer adı yapan ektir.

IV.2.1. Türkçe Ek Alarak Oluşan Türemiş Yer Adları

IV.2.1.1. Ad Yapım Eki Niteliğindeki Toponimcil Ekler

/+CA/: Üzerine geldiği sözcüğü yer adı yaparak “yakın olma, yakınlık” anlamı verir.

Çukurca “*çukur+ca*”, Dumluca “*tumlug+ca*”, Esence “*esen+ce*”, Seklice “*señir+ce*”.

Ancak Doğanca “*doğan+ca*” adı, yer adı verme geleneğine uymayan bir adlandırma olması nedeniyle, dışarıda tutulmaktadır.

/+CI/: Üzerine geldiği sözcüğü yer adı yapan bu ek, bir işi, sanatı meslek olarak yapanları gösterir.

Dağcı “*dağ+cı*”

+CI ekiyle kurulmuş adların +lAr ekiyle genişletildiği de görülür.

Taycılar “*taycı+lar*”.

/+II/: Üzerine geldiği sözcüğü yer adı yaparak sözcüğe “üzerinde bulundurma, sahip olma” anlamı verir.

Arsanlı “*arslan+lı*”, Cevizli “*ceviz+li*”, Dutlu “*dut+lu*”, Güvemli “*güvem+li*”, Kozlu “*koz+lu*”.

Ancak ek, eski adı *Şükraniye* olan Şükranlı Köyü’nde bu anlamı dışında, /+iye/ ekinin Türkçe karşılığı için kullanılmıştır. Bk. Leksik-Semantik İnceleme Bölümü, Şükranlı Köyü (Syg.).

Şükranlı “*Şükran+lı*”

+II ekiyle kurulmuş adların +cA ekiyle genişletildiği de görülür.

Buzluca “*buz+lu+ca*”, (Ören) Buzluca “*buz+lu+ca*”, Çamlıca “*çam+lı+ca*”, Dutluca “*dut+lu+ca*”.

/+III/: Üzerine geldiği sözcüğü yer adı yaparak sözcüğe “nesnenin çokça, toplu olarak bulunduğu yer” anlamı verir.

Çoraklık “*çorak+lık*”, Ekinlik “*ekin+lık*”, Koruluk “*koru+luk*”, Otluk “*ot+luk*”.

IV.2.1.2. Çokluk Eki Niteliğindeki Toponimcil Ekler

/+lAr/: Üzerine geldiği sözcüğü yer adı yaparak sözcüğe, “çokluk ve topluluk” anlamı verir. Bozlar “*boz+lar*”, Gözeler “*göze+ler*”, Mayıslar “*mayıs+lar*” toponimlerinde çokluk anlamı görülürken, Gündüzler “*Gündüz+ler*” ve Musalar “*Musa+lar*” toponimlerinde topluluk anlamı görülmektedir.

Ancak ek, eski adı *Salih*ye olan Salihler Köyü’nde bu anlamların dışında, /+iye/ ekinin Türkçeleştirilmesi amacıyla kullanılmıştır. Bk. Leksik-Semantik İnceleme Bölümü, Salihler Köyü (Syg.).

Salihler “*Salih+ler*”

IV.2.2. Arapça Ek Alarak Oluşan Türemiş Yer Adları

/+iye/: Tezde +iye ekinin, “Sultan Hamit’in kızının adıyla kurulan” *Lütfiye Köyü*’nde (Mç.) olduğu gibi, ismi müennes olarak kullanıldığı görülmektedir. Ayrıca “Fevzi Paşa’nın desteği ile kurulan” *Fevziye Köyü*’nde (Ap.) olduğu gibi, antroponim kaynaklı olarak yer adı yaptığı da görülmektedir. Ancak tezde bu ekle kurulan yer adlarının bir kısmının, ekin hangi işlevi ile kurulduğu tespit edilemediği için bir ayırım yapılmamıştır.

Behçetiye, Fahriye, Fethiye, Fevziye, Hamidiye, Hamidiye, Hayriye, Lütfiye, Lütfiye, Mahmudiye, Mesudiye, Orhaniye, Osmaniye, Selimiye, Sultaniye, Süleymaniye, Şerefiye.

IV.3. BİRLEŞİK YER ADLARI

Birleşik yapı tezde bulunan yer adları arasında en yaygın görülen yapıdır. Bu yapıdaki yer adları, ad tamlaması, sıfat tamlaması, birleşik ad grubu, unvan grubu ve sıfat-fiil grubu kuruluşundadır.

IV.3.1. Ad Tamlaması Kuruluşundaki Yer Adları

Ad tamlaması kuruluşundaki yer adları belirtili ve belirtisiz ad tamlaması kuruluşundaki yer adları olmak üzere iki grupta ele alınabilir.

IV.3.1.1. Belirtili Ad Tamlaması Kuruluşundaki Yer Adları

Bakırcının Deresi “*Bakırcı+nın / dere+si*”,
tamlayan tamlanan

Bedinin Sırtı “*Bedi+nin / sırt+ı*”, Bekirin Kuyusu “*Bekir+in / kuyu+su*”, Esafın Çiftliği “*Esaf+ın / çiftlik+i*”, Eyübün Kışlası “*Eyüp+ün / kışla+sı*”, Hacının Kuyusu “*Hacı+nın / kuyu+su*”, Hafızın Çiftliği “*Hafız+ın / çiftlik+i*”, Kırtışın Kuyusu “*kırtış+ın / kuyu+su*”, Kısanın Kuyusu “*Kısa+nın / kuyu+su*”, Kışlakların Çiftliği “*Kışlaklar+ın / çiftlik+i*”, Kolağın Pınarı “*Kolak+ın / pınar+ı*”, Mustafanın Kuyusu “*Mustafa+nın / kuyu+su*”, Ömerin Çiftliği “*Ömer+in / çiftlik+i*”, Süleymanın Kuyusu “*Süleyman+ın / kuyu+su*”, Yaşarın Kışlağı “*Yaşar+ın / kışlak+ı*”.

Not: Bu yapıdaki yer adlarının bir kısmında tamlanan ekinin (iyelik eki) düştüğü görülmektedir.

Aflasın Çamlık “*Aflas+ın / çamlık(+ı)*”, Alinintarla “*Ali+nin / tarla(+sı)*”, Karaşarın Dere “*Karaşar+ın / dere(+si)*”, Karıncağın Dere “*Karıncağ+ın / dere(+si)*”, Yunusun Tarla “*Yunus+un / tarla(+sı)*”.

Not: Belirtili ad tamlaması kuruluşundaki yer adlarının bir kısmında, kelime grubunun iki isim unsuru birbirine ikinci isim unsurunun coğrafi yapısını açıklar nitelikte bağlanmıştır. Örneğin; Ahlatın Pınarı “*ahlat+ın / pınar+ı*”, “ahlat ağaçlarının bulunduğu alanda akan pınar” anlamındadır ve pınarın bu özelliğini belirtmek için, tamlayan unsuruna ek getirilmiştir.

Ahlatın Pınarı “*ahlat+ın / pınar+ı*”, Ahlatlının Sırtı “*ahlatlı+nın / sırt+ı*”, Çamlığın Deresi “*çamlık+ın / dere+si*”, Çorağın Deresi “*çorak+ın / dere+si*”, Tilkinin Sırtı “*tilki+nin / sırt+ı*”.

Bu grupta yer alan adlardan iki tanesinde, tamlanan ekinin (iyelik eki) düştüğü görülmektedir.

Çalın Doruk “*çal+ın / doruk(+u)*”, Kayanın Doruk “*kaya+nın / doruk(+u)*”.

Bu grupta yer alan “üzerinde musluk işleminin⁸⁹ yapıldığı tepe” anlamındaki Musluğun Tepesi “*musluk+un / tepe+si*” toponiminde, tepe üzerinde yapılan bir işlemi açıklayıcı nitelikte bir kullanım görülürken, “üzerinde yatır bulunan doruk” anlamındaki Dedenin Doruk “*dede+nin / doruk*” toponiminde ise, tepe üzerinde bulunan yapıyı açıklayıcı nitelikte bir kullanım görülür.

Belirtili ad tamlaması grubundaki yer adları kendi içerisinde tamlayan ve tamlanan unsurlarının yapısına bakılarak, tamlayan unsuru kelime grubu olan belirtili ad tamlaması kuruluşundaki yer adları ve tamlanan unsuru kelime grubu olan belirtili ad tamlaması kuruluşundaki yer adları olarak iki gruba ayrılabilir.

⁸⁹ Bk. Leksik-Semantik İnceleme, Bir Olaya Bağlı Olarak Ortaya Çıkan Yer Adları, Musluğun Tepesi.

IV.3.1.1.1. Tamlayan Unsuru Kelime Grubu Olanlar

Bu grupta yer alan adlar, belirtili ad tamlaması şeklinde olup, tamlayan unsurları kelime grubu biçimindedir. Bunlar da kendi içinde tamlayan unsur sıfat tamlaması olan, unvan grubu olan ve birleşik ad grubu olan belirtili ad tamlaması kuruluşundaki yer adları olmak üzere üç gruba ayrılabilirler.

IV.3.1.1.1.1. Tamlayan Unsuru Sıfat Tamlaması Olanlar

Bu grupta yer alan belirtili ad tamlaması yapısındaki yer adlarının tamlayan unsurları sıfat tamlaması yapısındadır.

Kocagöbeğin Kışlası “*Koca-göbek+ın / kışla+sı*”.

ty tn

Not: Bu grupta yer alan iki adın bir tanesinde, kelime grubunun iki isim unsuru birbirine ikinci isim unsurunun coğrafi yapısını açıklar nitelikte bağlanmıştır. Örneğin Bölükçamın Tepesi “*bölükçam+ın / tepesi*”, “üzerindeki çamlık alan ağaçsız bir bölümle ikiye ayrılmış olan tepe” anlamındadır. Tepenin bu özelliğini belirtmek için, tamlayan unsuruna ek getirilmiştir.

Bölükçamın Tepesi “*bölük-çam+ın / tepe+si*”.

IV.3.1.1.1.2. Tamlayan Unsuru Unvan Grubu Olanlar

Bu grupta yer alan belirtili ad tamlaması yapısındaki yer adını tamlayan unsur unvan grubu yapısındadır.

Asafağanın Yaylası “*Asağ-ağa+nın / yayla+sı*”.

ty tn

IV.3.1.1.1.3. Tamlayan Unsuru Birleşik Ad Grubu Olanlar

Bu grupta yer alan belirtili ad tamlaması yapısındaki yer adlarının tamlayan unsurları birleşik ad grubu yapısındadır.

Mehmetalinin Yaylası, “Mehmet-Ali+nin / yayla+sı”,

ty tn

Setraliyusufun Deresi “Setreli-Yusuf+un / dere+si”, Topalalının Yaylası “Topal-Ali+nin / yayla+sı”.

IV.3.1.1.2. Tamlanan Unsuru Kelime Grubu Olanlar

Bu grupta bulunan yer adı belirtili ad tamlaması kuruluşunda olup, tamlanan unsur kelime grubu biçimindedir. Bu kelime grubu ise, belirtisiz ad tamlaması kuruluşundadır.

IV.3.1.1.2.1. Tamlanan Unsuru Belirtisiz Ad Tamlaması Olanlar

Bu grupta bulunan belirtili ad tamlaması kuruluşundaki yer adının tamlanan unsur belirtisiz ad tamlaması yapısındadır.

Kadınağıl Yeri “Kadı+nın / ağıl-yer+i”

ty tn

IV.3.1.2. Belirtisiz Ad Tamlaması Kuruluşundaki Yer Adları

Belirtisiz ad tamlaması ad tamlaması kuruluşundaki yer adları, adlar içerisinde baskın olan yapı tipidir.

Abdullah Çeşmesi “Abdullah / çeşme+si”,

tamlayan tamlanan

Abız Deresi “*abız / dere+si*”, Acılar Deresi “*acılar / dere+si*”, Ağıl Deresi “*ağıl / dere+si*”, Ağıl Sırtı “*ağıl / sırt+ı*”, Ağıl Sırtı “*ağıl / sırt+ı*”, Ağıl Sırtı “*ağıl / sırt+ı*”, Ağıl Tepesi “*ağıl / tepe+si*”, Ağıl Yeri “*ağıl / yer+i*”, Ahır Deresi “*ahır / dere+si*”, Ahırözü “*ahır / öz+ü*”, Aktarmaç Çiftliği “*aktarmaç / çiftlik+i*”, Alagöz Yaylası “*Alagöz / yayla+sı*”, (Alagöz adı, etnonim olduğu düşünülerek ayrılmamıştır.), Alan Yaylası “*alan / yayla+sı*”, Alan Yaylası “*alan / yaylası*”, Andık Deresi “*andık / dere+si*”, Arapbeli “*Arap / bel+i*”, Arayit Dağı “*Arayit / dağ+ı*”, Ardıç Çeşmesi “*ardıç / çeşme+si*”, Ardıç Tepesi “*ardıç / tepe+si*”, Arık Deresi “*arık / dere+si*”, Arnavut Yatağı “*Arnavut / yatak+ı*”, Asiye Çeşmesi “*Asiye / çeşme+si*”, Avdan Çiftliği “*Avdan / çiftlik+i*”, Avdan Yaylası “*Avdan / yayla+sı*”, Avşar Yaylası “*Avşar / yayla+sı*”, Avşarca Deresi “*Avşarca / dere+si*”, Avulcuk Mevki(s)i “*avulcuk / mevki+(s)i*”, Ayazma Deresi “*ayazma / dere+si*”, Ayazma Pınarı “*ayazma / pınar+ı*”, Ayazma Tepesi “*ayazma / tepe+si*”, Ayı Tepesi “*ayı / tepe+si*”, Ayırma Mevki(s)i “*ayırma / mevki+(s)i*”, Ayvalı Deresi “*Ayvalı / dere+si*”, Ayvalı Göleti “*Ayvalı / gölet+i*”, (sıfat yapım eki almasına rağmen belirtisiz ad tamlaması kuruluşunda olmamasının nedeni, göletin adını Ayvalı Köyü’nden almasıdır), Ayvalı Yaylası “*Ayvalı / yayla+sı*”,⁹⁰ Azatlar Tepesi “*azatlar / tepe+si*”, Aziziye Yolu “*Aziziye / yol+u*”, Badem Tepesi “*badem / tepe+si*”, Bağ Çeşmesi “*bağ / çeşme+si*”, Bağ Deresi “*bağ / dere+si*”, Bağ Pınarı “*bağ / pınar+ı*”, Bağ Tepesi “*bağ / tepe+si*”, Bağlar Sırtı “*bağlar / sırt+ı*”, Bağlar Sırtı “*bağlar / sırt+ı*”, Bağlar Sırtı “*bağlar / sırt+ı*”, Bağlar Tepesi “*bağlar / tepe+si*”, Bahçecik Göleti “*Bahçecik / gölet+i*”, Bahçecik Yaylası “*Bahçecik / yayla+sı*”, Bakacak Deresi “*bakacak / dere+si*”, Bakacak Tepesi “*bakacak / tepe+si*”, Ballık Boğazı “*ballık / boğaz+ı*”, Bardakçı Deresi “*Bardakçı / dere+si*”,

⁹⁰ Haritada Günyüzü İlçesi’ne bağlı bir Ayvalı Köyü daha olmasına karşın yöre halkı, yayla olan bu yerin hiçbir dönem köy olmadığını söylemektedir. Bugün de köyün bulunduğu alanda aynı adla bir yaylanın bulunması nedeniyle yer adı yayla olarak alınmıştır.

Baykuş Pınarı “*baykuş / pınar+ı*”, Bektaşpınarı “*Bektaş / pınar+ı*”, Bel Çeşmesi “*bel / çeşme+si*”, Belediye Sırtı “*belediye / sırt+ı*”, Bey Yeri “*bey / yer+i*”, Beylik Deresi “*beylik / dere+si*”, Boğaz Çeşmesi “*boğaz / çeşme+si*”, Bostan Kırması “*bostan / kır+ı*”, Bostan Yeri “*bostan / yer+i*”, Bostanlar Çiftliği “*bostanlar / çiftlik+i*”, Boyacıoğlu “*boyacı / oğ(u)l+u*”, Boyalı Çiftliği “*Boyalı / çiftlik+i*”, (sıfat yapım eki almasına rağmen belirtisiz ad tamlaması kuruluşunda olması, adın etnonim kaynaklı olmasıdır), Boyalı Deresi “*Boyalı / dere+si*”, Boyalı Tepesi “*Boyalı / tepe+si*”, Bozacı Çeşmesi “*bozacı / çeşme+si*”, Bozan Çiftliği “*Bozan / çiftlik+i*”, Bozlar Çorağı “*bozlar / çorak+ı*”, Bövelek Sırtı “*bövelek / sırt+ı*”, Bucak Düzlüğü “*bucak / düzlük+ü*”, Burgaz Tepesi “*burgaz / tepe+si*”, Bük Deresi “*bük / dere+si*”, Bükler Mevki(s)i “*bükler / mevki+(s)i*”, Bülbül Çeşmesi “*bülbül / çeşme+si*”, Büvelek Tepesi “*büvelek / tepe+si*”, Büvet Pınarı “*büvet / pınar+ı*”, Cafer Tarlası “*Cafer / tarla+sı*”, Cin Deresi “*cin / deresi*”, Cin Deresi “*cin / deresi*”, Cin Sırtı “*cin / sırt+ı*”, Çakal Mevki(s)i “*çakal / mevki+(s)i*”, Çakal Tepesi “*çakal / tepe+si*”, Çakıl Düzü “*çakıl / düz+ü*”, Çakmak Çeşmesi “*çakmak / çeşme+si*”, Çakmak Yaylası “*Çakmak / yayla+sı*”, Çal Mevkisi “*çal / mevki+si*”, Çal Sırtı “*çal / sırt+ı*”, Çal Tepesi “*çal / tepe+si*”, Çal Tepesi “*çal / tepe+si*”, Çalgı Deresi “*çalgı / dere+si*”, Çam Pınarı “*çam / pınar+ı*”, Çamrak Çayırı “*çamrak / çayır+ı*”, Çandır Düzlüğü “*Çandır / düzlük+ü*”, Çangal Deresi “*çangal / dere+si*”, Çardakbaşı “*çardak / baş+ı*”, Çardaközü “*çardak / öz+ü*”, Çarmık Tepesi “*çarmık / tepesi*”, Çatacık Deresi “*çatacık / dere+si*”, Çatak Çayı “*çatak / çay+ı*”, Çavuş Kuyusu “*çavuş / kuyu+su*”, Çay Deresi “*çay / dere+si*”, Çay Deresi “*çay / dere+si*”, Çayır Deresi “*çayır / dere+si*”, Çayır Deresi “*çayır / dere+si*”, Çayır Pınarı “*çayır / pınar+ı*”, Çoban Tepesi “*çoban / tepe+si*”, Çoban Tepesi “*çoban / tepe+si*”, Çocuklu Sırtı “*çocuklu / sırt+ı*”, Çomak Yüzü “*çomak / yüz+ü*”, Çomaklar Mevki(s)i “*çomaklar / mevki+(s)i*”, Çorak Düzü “*çorak / düz+ü*”, Çoraklık Düzü “*çoraklık / düz+ü*”, Çorapsız Çiftliği “*Çorapsız / çiftlik+i*”, Çörlen Deresi “*çörlen / dere+si*”, Çörüş Mevki(s)i “*Çörüş / mevki+(s)i*”, Çukurca Yaylası “*Çukurca / yayla+sı*” (sıfat yapım eki almasına

rağmen belirtisiz ad tamlaması olmamasının nedeni, yaylanın adını Çukurca Köyü'nden almasıdır), Çullu Yaylası “*çullu / yayla+sı*”, Dağ Deresi “*dağ / dere+si*”, Dağılgan Mevki(s)i “*dağılgan / mevki+(s)i*”, Dam Deresi “*dam / dere+si*”, Davulcu Çeşmesi “*davulcu / çeşme+si*”, Dede Kuyusu “*dede / kuyu+su*”, Dede Mevki(s)i “*dede / mevki+(s)i*”, Dedeler Sırtı “*dedeler / sırt+ı*”, Demirli Deresi “*Demirli / dere+si*”, (sıfat yapım eki almasına rağmen belirtisiz ad tamlaması olmamasının nedeni, derenin adını yanından aktığı Demirli Köyü'nden almasıdır), Derbent Çiftliği “*Derbent / çiftlik+i*”, Dere Boğazı “*dere / boğaz+ı*”, Dere Çiftliği “*dere / çiftlik+i*”, Deveci Çeşmesi “*deveci / çeşme+si*”, Deveci Sırtı “*deveci / sırt+ı*”, Devrent Pınarı “*devrent / pınar+ı*”, Dikmen Tepesi “*dikmen / tepe+si*”, Dikmen Tepesi “*dikmen / tepe+si*”, Diközü “*dik / öz+ü*”, Doğanlar Çiftliği “*Doğanlar / çiftlik+i*”, Doğanoglu “*doğan / oğ(u)l+u*”, Doksan Kırı “*doksan / kır+ı*”, Dolar Deresi “*dolar / dere+si*”, Dombay Deresi “*dombay / dere+si*”, Domya Deresi “*Domya / dere+si*”, Doruk Sırtı “*doruk / sırt+ı*”, Dutluca 1 Göleti “*Dutluca 1 / gölet+i*”, Dutluca 2 Göleti “*Dutluca 2 / gölet+i*”, Düden Deresi “*düden / dere+si*”, Düden Pınarı “*düden / pınar+ı*”, Ebe Çeşmesi “*ebe / çeşme+si*”, Eğrek Pınarı “*eğrek / pınar+ı*”, Emirceoğlu “*emirce / oğ(u)l+u*”, Enez Deresi “*Enez / dere+si*”, Erikler Sırtı “*erikler / sırt+ı*”, Erten Deresi “*erten / dere+si*”, Ertuğrul Çayırı “*Ertuğrul / çayır+ı*”, Fettah Kuyusu “*Fettah / kuyu+su*”, Fındık Deresi “*fındık / dere+si*”, Filikçi Mevki(s)i “*filikçi / mevki+(s)i*”, Garipçi Deresi “*garipçi / dere+si*”, Gavur Çeşmesi “*gavur / çeşme+si*”, Gâvur Pınarı “*gâvur / pınar+ı*”, Geren Yaylası “*Geren / yayla+sı*”, Gerenli Düzü “*Gerenli / düz+ü*”, (sıfat yapım eki almasına rağmen belirtisiz ad tamlaması olmamasının nedeni düzün adını ait olduğu Gerenli Köyü'nden almasıdır), Gerizler Deresi “*gerizler / dere+si*”, Geyikler Tepesi “*geyikler / tepe+si*”, Gırgıl Kuyusu “*gırgıl / kuyu+su*”, Girdap Deresi “*girdap / dere+si*”, Gorlam Yaylası “*gorlam / yayla+sı*”, Gozalık Bayırı “*gozalık / bayır+ı*”, Göbet Tepesi “*göbet / tepe+si*”, Göcük Sırtı “*Göcük / sırt+ı*”, Göcükler Deresi “*göcükler / dere+si*”, Göç Deresi “*göç / deresi*”, Göçebe Deresi “*Göçebe /*

dere+si", Gökçeoğlu "*gökçe / oğ(u)l+u*", Göl Deresi "*göl / dere+si*", Göl Mevki(s)i "*göl / mevki+(s)i*", Gölcük Deresi "*gölcük / dere+si*", Göllüce Tepesi "*Göllüce / tepe+si*", Gölük Çeşmesi "*gölük / çeşme+si*", Gümele Yaylası "*gümele / yayla+sı*", Gündüzler Yaylası "*Gündüzler / yayla+sı*", Güneli "*gün / el+i*", Günyüzü "*gün / yüz+ü*", Güvemce Çeşmesi "*güvemce / çeşme+si*", Halilbağı "*Halil / bağ+ı*", Halimler Mevki(s)i "*Halimler / mevki(s)i*", Hamam Deresi "*hamam / dere+si*", Haremi Deresi "*haremi / dere+si*", Harlayık Pınarı "*harlayık / pınar+ı*", Harman Tepesi "*harman / tepe+si*", Harput Deresi "*Harput / dere+si*", Hasan Pınarı "*Hasan / pınar+ı*", Hatap Tepesi "*hatap / tepesi*", Hatip Mevki(s)i "*hatip / mevki+(s)i*", Hekim Bayırı "*Hekim / bayır+ı*", Herek Tepesi "*herek / tepe+si*", Hızar Deresi "*hızar / dere+si*", Hızar Deresi "*hızar / dere+si*", Hisar Sırtı "*hisar / sırt+ı*", Hoca Yeri "*hoca / yer+i*", Holanta Yolu "*Holanta / yol+u*", Höyükler Mevki(s)i "*höyükler / mevki(s)i*", Huluz Düzü "*huluz / düz+ü*", Hüseyinler Deresi "*Hüseyinler / dere+si*", Hüsün Tepesi "*Hüsün / tepesi*", Ilgaz Deresi "*ılgaz / dere+si*", Ilıca Deresi "*Ilıca / dere+si*" (sıfat tamlaması kuruluşunda olması gerekirken belirtisiz ad tamlaması kuruluşunda olmasının nedeni, adını Ilıca Köyü'nden almasıdır), Ilıca Kırısı "*Ilıca / kır+ı*", Ilıcabaşı "*Ilıca / baş+ı*", Ilıcabaşı "*ılıca / baş+ı*", İbrahim Çiftliği "*İbrahim / çiftlik+i*", İbrim Yaylası "*İbrim / yayla+sı*", İkizce Beli "*ikizce / bel+i*", İmam Çeşmesi "*İmam / çeşme+si*", İmam Kuyusu "*İmam / kuyu+su*", İmmiler Kuyusu "*immiler / kuyu+su*", İncik Deresi "*İncik / dere+si*", İncik Deresi "*İncik / dere+si*", İncir Tepesi "*incir / tepe+si*", İnönü "*in / ön+ü*", Kabara Mevki(s)i "*kabara / mevki+(s)i*", Kadir Tepesi "*Kadir / tepe+si*", Kahraman Tepesi "*Kahraman / tepe+si*", Kamil Kuyusu "*Kamil / kuyu+su*", Kanarya Sırtı "*kanarya / sırt+ı*", Kapız Deresi "*kapız / dere+si*", Karaçobanpınarı "*Karaçoban / pınar+ı*" (Karaçoban adı, etnonim olduğu düşünülerek ayrılmamıştır), Karcı Deresi "*karcı / dere+si*", Kargın Deresi "*Kargın / dere+si*", Kartal Çeşmesi "*kartal / çeşme+si*", Kartal Tepesi "*kartal / tepe+si*", Kartal Tepesi "*kartal / tepe+si*", Kartal Tepesi "*kartal / tepe+si*", Karun Deresi "*Karun / dere+si*", Kasım Çeşmesi "*Kasım /*

çeşme+si", Kauçuk Deresi "*kauçuk / dere+si*", Kavacık Mevki(s)i "*kavacık / mevki+(s)i*", Kavak Çeşmesi "*kavak / çeşme+si*", Kavşak Tepesi "*kavşak / tepe+si*", Kavşıt Çayırı "*kavşıt / çayır+ı*", Kavuncu Yaylası "*kavuncu / yayla+sı*", Kaya Deresi "*kaya / dere+si*", Kaya Deresi "*kaya / dere+si*", Kayacık Çeşmesi "*kayacık / çeşme+si*", Kayı Yaylası "*Kayı / yayla+sı*", Kaymaz Göleti "*Kaymaz / gölet+i*", Kaynakçı Çeşmesi "*kaynakçı / çeşme+si*", Kaynaklar Deresi "*kaynaklar / dere+si*", Kaynarca Çeşmesi "*kaynarca / çeşme+si*", Kayrak Kışlası "*kayrak / kışla+sı*", Keklik Pınarı "*keklik / pınar+ı*", Keskin Deresi "*Keskin / dere+si*", Ketlez Deresi "*ketlez / dere+si*", Keyken Deresi "*keyken / dere+si*", Kezban Alanı "*Kezban / alan+ı*", Kıran Sırtı "*kıran / sırt+ı*", Kırıl Deresi "*kırıl / dere+si*", Kıрма Dibi "*kırma / dip+i*", Kışla Deresi "*kışla / dere+si*", Kışla Harmanı "*kışla / harman+ı*", Kışla Kuyusu "*kışla / kuyu+su*", Kıtık Deresi "*kıtık / dere+si*", Kıyak Yaylası "*kıyak / yayla+sı*", Kız Kuyusu "*kız / kuyu+su*", Kızılıcık Tepesi "*kızılıcık / tepe+si*", Kireçköyü "*kireç / köy+ü*", Koşmat Deresi "*Koşmat / dere+si*", Koyunağılı "*koyun / ağıl+ı*", Köçet Çiftliği "*Köçet / çiftlik+i*", Köpek Deresi "*Köpek / dere+si*", Köse Çamlığı "*Köse / çamlık+ı*", Köyaltı "*köy / alt+ı*", Köylü Çayırı "*köylü / çayır+ı*", Kumarlar Yaylası "*kumarlar / yayla+sı*", Kurt Deresi "*kurt / dere+si*", Kurtlar Deresi "*kurtlar / dere+si*", Kutlubey Mevki(s)i "*Kutlubey / mevki+(s)i*", (Kutlubey adı, etnonim olduğu düşünülerek ayrılmamıştır.), Kuyuca Alanı "*kuyuca / alan+ı*", Kuyucak Deresi "*Kuyucak / dere+si*", Küplü Deresi "*Küplü / dere+si*", (sıfat yapım eki almasına rağmen belirtisiz ad tamlaması olmamasının nedeni, derenin adını Küplü Köyü'nden almasıdır), Küplü Yolu "*Küplü / yol+u*", Küplüce Tepesi "*küplüce / tepe+si*", Leylek Kayası "*leylek / kaya+sı*", Lökül Tepesi "*lökül / tepe+si*", Maden Deresi "*maden / dere+si*", Mağara Tepesi "*mağara / tepe+si*", Mahmut Çeşmesi "*Mahmut / çeşme+si*", Makas Çeşmesi "*Makas / çeşme+si*", Mal Tepesi "*mal / tepe+si*", Manas Kuyusu "*manas / kuyu+su*", Manastır Tepesi "*manastır / tepe+si*", Mandıra Mevki(s)i "*mandıra / mevki+(s)i*", Martlar Tepesi "*martlar / tepe+si*", Maslak Deresi "*maslak / dere+si*", Mazoğlu Tepesi "*Mazoğ(u)lu /*

tepe+si", (Mazoğlu adı, etnonim olduğu düşünülerek ayrılmamıştır), Mehmet Pınarı "*Mehmet / pınar+ı*", Menekşe Deresi "*menekşe / dere+si*", Mercan Yaylası "*Mercan / yayla+sı*", Mesnevi Kuyusu "*Mesnevi / kuyu+su*", Meşe Gediği "*meşe / gedik+i*", Meydan Başı "*meydan / baş+ı*", Mollaoğlu "*molla / oğ(u)l+u*", Musaözü "*Musa / öz+ü*", Musluk Çeşmesi "*musluk / çeşme+si*", Nal Çeşmesi "*nal / çeşme+si*", Nogay Kuyusu "*Nogay / kuyu+su*", Odunpazarı "*odun / pazar+ı*", Oğuz Mevki(s)i "*Oğuz / mevki+(s)i*", Okçu Deresi "*Okçu / dere+si*", Okçu Yaylası "*Okçu / yayla+sı*", Oluk Deresi "*oluk / dere+si*", Omar Alanı "*Omar / alan+ı*", Osman Pınarı "*Osman / pınar+ı*", Osmancık Çeşmesi "*Osmancık / çeşme+si*", Ovacık Pınarı "*ovacık / pınar+ı*", Ovaz Kaşı "*ovaz / kaş+ı*", Oynaş Yaylası "*Oynaş / yayla+sı*", Öküzcü Yatağı "*öküzcü / yatak+ı*", Ören Çeşmesi "*ören / çeşme+si*", Ören Çeşmesi "*ören / çeşme+si*", Ören Deresi "*ören / deresi*", Ören Sırtı "*ören / sırt+ı*", Pamuklar Sırtı "*pamuklar / sırt+ı*", Pamuksuz Kuyusu "*Pamuksuz / kuyu+su*", Patlak Tepesi "*patlak / tepe+si*", Pazar Deresi "*Pazar / dere+si*", Pıynar Tepesi "*pıynar / tepesi*", Porsuk Çayı "*Porsuk / çay+ı*", Poruklar Mevki(s)i "*poruklar / mevki+(s)i*", Reşadiye Çiftliği "*Reşadiye / çiftlik+i*", Rıza Kuyusu "*Rıza / kuyu+su*", Sadıkbağı "*Sadık / bağ+ı*", Sakarya Nehri "*Sakarya / neh(i)r+i*", Sancı Deresi "*sancı / dere+si*", Sandıközü "*sandık / öz+ü*", Saray Çayı "*Saray / çay+ı*", Saray Yaylası "*Saray / yayla+sı*", Saray Yaylası "*Saray / yayla+sı*", Saraycık Deresi "*Saraycık / dere+si*", Sarısongur Deresi "*Sarısongur / dere+si*", Satılmışoğlu "*Satılmış / oğ(u)l+u*", Sazak Deresi "*Sazak / dere+si*", Sazak Pınarı "*Sazak / pınar+ı*", Seki Düzü "*seki / düz+ü*", Selim Kuyusu "*Selim / kuyu+su*", Serçe Tepesi "*serçe / tepe+si*", Seremet Tepesi "*seramed / tepe+si*", Seydi Çayı "*Seydi / çay+ı*", Seydi Suyu "*Seydi / su+yu*", Sığır Yolu "*sığır / yol+u*", Sıtma Suyu "*sıtma / su+yu*", Sincan Pınarı "*sincan / pınar+ı*", Soğulcak Çiftliği "*Soğulcak / çiftlik+i*", Sorguncuk Deresi "*sorguncuk / dere+si*", Sorkun Sırtı "*sorkun / sırt+ı*", Sorkun Yaylası "*Sorkun / yayla+sı*", Sultaniye Deresi "*Sultaniye / dere+si*", Suvat Deresi "*suvat / dere+si*", Süngülü Düzü "*süngülü / düz+ü*", Şabanca Kırı "*Şabanca / kır+ı*", Şehitler Mevki(s)i

“*şehitler / mevki+(s)i*”, Şerefiye Yolu “*Şerefiye / yol+u*”, Şeyhler Yaylası “*şeyhler / yayla+sı*”, Şeytancık Tepesi “*şeytancık / tepe+si*”, Şükrü Çiftliği “*Şükrü / çiftlik+i*”, Tavşan Alanı “*tavşan / alan+ı*”, Tavşan Çeşmesi “*tavşan / çeşme+si*”, Tecavüz Mevki(s)i “*tecavüz / mevki+(s)i*”, Tekke Tepesi “*tekke / tepe+si*”, Tekke Tepesi “*tekke / tepe+si*”, Tepebaşı “*tepe / baş+ı*”, Tepelce Tepesi “*Tepelce / tepe+si*”, Tınaz Deresi “*tınaz / dere+si*”, Tırpancı Deresi “*tırpancı / dere+si*”, Tilkicek Yaylası “*tilkicek / yayla+sı*”, Tokat Mevki(s)i “*tokat / mevki+(s)i*”, Tombul Düzü “*Tombul / düz+ü*”, Topal Yaylası “*Topal / yayla+sı*”, Topuk Alanı “*topuk / alan+ı*”, Tuzla Mevki(s)i “*tuzla / mevki+(s)i*”, Tuzla Sırtı “*tuzla / sırt+ı*”, Tuzlak Mevki(s)i “*tuzlak / mevki+(s)i*”, Türbe Kaptajı “*türbe / kaptaj+ı*”, Türbe Sırtı “*türbe / sırt+ı*”, Türbe Tepesi “*türbe / tepe+si*”, Türbe Tepesi “*türbe / tepe+si*”, Türkmen Dağı “*Türkmen / dağ+ı*”, Türkmen Tepesi “*Türkmen / tepe+si*”, Türkmen Tepesi “*Türkmen / tepe+si*”, Umurbey Düzlüğü “*Umurbey / düzlük+ü*”, (Umurbey adı, etnonim olduğu düşünülerek ayrılmamıştır), Ünver Tepesi “*Ünver / tepe+si*”, Veletler Çiftliği “*Veletler / çiftlik+i*”, Veli Deresi “*Veli / dere+si*”, Yağırcak Deresi “*yağırcak / dere+si*”, Yandım Kırığı “*yandım / kır+ı*”, Yaprak Sırtı “*yaprak / sırt+ı*”, Yarılkan Deresi “*yarılkan / dere+si*”, Yarılkan Tepesi “*yarılkan / tepe+si*”, Yatağan Sırtı “*yatağan / sırt+ı*”, Yatak Mevki(s)i “*yatak / mevki+(s)i*”, Yayalar Çiftliği “*yayalar / çiftlik+i*”, Yayla Çeşmesi “*yayla / çeşme+si*”, Yayla Çeşmesi “*yayla / çeşme+si*”, Yayla Deresi “*yayla / dere+si*”, Yayla Mevki(s)i “*yayla / mevki+(s)i*”, Yayla Sazlığı “*yayla / sazlık+ı*”, Yayla Tepesi “*yayla / tepe+si*”, Yayla Tepesi “*yayla / tepe+si*”, Yazır Çiftliği “*Yazır / çiftlik+i*”, Yılcı Yaylası “*yılcı / yayla+sı*”, Yılgın Deresi “*yılgın / dere+si*”, Yolak Tepesi “*yolak / tepe+si*”, Yuvarlı Kışlası “*yuvarlı / kışlası*”, Zahran Deresi “*Zahran / dere+si*”, Zelik Yaylası “*zelik / yayla+sı*”, Zeyfi Yaylası “*zeyfi / yayla+sı*”.

Not: Bu gruptaki yer adlarının bir kısmının tamlanan unsuru çokluk eki almıştır.

Çal Tarlaları “*çal / tarla+lar+ı*”, Dadak Kuyuları “*dadak / kuyul+lar+ı*”, Ellez Tepeleri “*Ellez / tepe+ler+i*”, Tezekli Bayırları “*tezekli bayır+lar+ı*”, Topaklık Tepeleri “*topaklık / tepe+ler+i*”.

Bu gruptaki yer adları, tamlayan ve tamlanan unsurlarına göre, tamlayan unsuru kelime grubu olan, tamlanan unsuru kelime grubu olan ve hem tamlayan hem tamlanan unsuru kelime grubu olan belirtisiz ad tamlaması kuruluşundaki yer adları olmak üzere üç gruba ayrılabilir.

IV.3.1.2.1. Tamlayan Unsuru Kelime Grubu Olanlar

Bu grupta yer alan belirtisiz ad tamlaması yapısındaki yer adları, kelime grubu biçimindeki tamlayan unsurlarının yapısına göre, belirtili ad tamlaması, belirtisiz ad tamlaması, sıfat tamlaması, unvan grubu, birleşik ad grubu, isim-fiil grubu, sıfat-fiil grubu, kısaltma grubu ve ad+fiil çekimi kuruluşunda olan belirtisiz ad tamlaması kuruluşundaki yer adları olmak üzere dokuz grupta ele alınabilir.

IV.3.1.2.1.1. Tamlayan Unsuru Belirtili Ad Tamlaması Olanlar

Bu grupta yer alan belirtisiz ad tamlaması yapısındaki yer adlarının kelime grubu kuruluşundaki tamlayan unsurları belirtili ad tamlaması yapısındadır.

Gıdışındamı Mevki(s)i “*gıdış+ın-dam+ı / mevki+(s)i*”,
ty tn

Pınarınbaşı Pınarı “*pınar+ın-baş+ı / pınar+ı*”, Urunyatak Sırtı “*uğru+nun-yatak / sırt+ı*” (adın “hırsız” anlamındaki *uğru* kelimesinden geldiği düşünüldüğünden yer adı bu bölümde değerlendirilmiştir), Zeybeğingöğsü Sırtı “*zeybek+in-göğ(ü)s+ü / sırt+ı*”.

Not: Bu grupta yer alan bir adın belirtili ad tamlaması yapısında olan tamlayan unsurunun tamlayan unsuru birleşik ad grubu, tamlanan unsuru ise belirtisiz ad tamlaması kuruluşundadır.

Çilömerindamyeri Sırtı “Çil-Ömer+*in* / dam-yer+*i* / *sırt+ı*”,

$$\frac{\text{ty} \quad \text{tn}}{\text{ty}} \quad \frac{\text{ty} \quad \text{tn}}{\text{tn}}$$

Not: Bu grupta yer alan bir yer adının belirtili ad tamlaması yapısında olan tamlayan unsurunun tamlayan unsuru birleşik ad grubu kuruluşundadır.

Hacıyahyanınağılı Deresi “Hacı-Yahya+*nın* / *ağıl+ı* / *dere+si*”,

$$\frac{\text{ty} \quad \text{tn}}{\text{ty}} \quad \frac{\text{tn}}{\text{tn}}$$

Not: Bu gruptaki yer adlarının büyük bir kısmında belirtili ad tamlamasının tamlanan unsurundaki tamlanan ekinin (iyelik eki) düştüğü görülmektedir.

Cambazınıyatak Sırtı “Cambaz+ın-yatak / *sırt+ı*”,

$$\text{ty} \quad \text{tn}$$

Çartığınağıl Sırtı “Çartık+ın-ağıl / *Sırt+ı*”, Çiftçilerinkışla Tepesi “çiftçiler+ın-kışla / *tepe+si*”, Dananinkuyu Mevk(s)i “Dana+nın-kuyu / *mevki+(s)i*”, Emirinkuzu Tepesi “Emir+ın-kuzu / *tepe+si*”, Gavurunağıl Deresi “Gavur+ın-ağıl / *dere+si*”, Hanımınburun Sırtı “Hanım+ın-burun / *sırt+ı*”, Hateminkuyu Pınarı “Hatem+ın-kuyu / *pınar+ı*”, Hotcuğunarkaç Tepesi “Hotcuk+ın-arkaç / *tepe+si*”, Parladinkuyu Mevki(s)i “Parlad+ın-kuyu / *mevki+(s)i*”, Tombanınağıl Tepesi “Tomba+nın-ağıl / *tepe+si*”.

Acıbaşı Pınarı “*acı-baş+ı / pınar+ı*”, Adayüzü Deresi “*ada-yüz+ü / dere+si*”, Ağaççayı Tepesi “*ağaç-çay+ı / tepe+si*”, Ağameydanı Sırtı “*ağameydan+ı / sırt+ı*”, Ağasöğüdü Sırtı “*ağa-söğüt+ü / sırt+ı*”, Ağıllarözü Deresi “*ağıllar-öz+ü / dere+si*”, Ağılmerası Mevki(s)i “*ağıl-mera+sı / mevki+(s)i*”, Ağılönü Sırtı “*ağıl-ön+ü / sırt+ı*”, Ağılözü Deresi “*ağıl-öz+ü / dere+si*”, Ağılözü Deresi “*ağıl-öz+ü / dere+si*”, Ağılıolu Sırtı “*ağıl-yol+u / sırt+ı*”, Ahırözü Yaylası “*ahır-öz+ü / yayla+sı*”, Ahırözü Yaylası “*ahır-öz+ü / yayla+sı*”, Ahmetkuyusu Mevki(s)i “*Ahmet-kuyu+su / mevki+(s)i*”, Akıbatoglu Koyağı “*Akibat-oğ(u)l+u / koyak+ı*”, Alacabaşı Tepesi “*alaca-baş+ı / tepe+si*”, Alpiçayırı Mevki(s)i “*Alpi-çayır+ı / mevki(s)i*”, Andikini Tepesi “*andık-in+i / tepe+si*”, Arabakonağı Deresi “*araba-konak+ı / dere+si*”, Arkaçyeri Tepesi “*arkaç-yer+i / tepe+si*”, Arslankırı Düzü “*arslan-kır+ı / düz+ü*”, Asarbaşı Tepesi “*asar-baş+ı / tepe+si*”, Athöyüğü Sırtı “*at-höyük+ü / tepe+si*”, Avdanönü Mevki(s)i “*Avdan-ön+ü / mevki+si*”, Avlanağzı Deresi “*avlan-ağ(ı)z+ı / dere+si*”, Avuzsuyu Tepesi “*avuz-su+yu / tepe+si*”, Ayıkayası Tepesi “*ayı-kaya+sı / tepe+si*”, Ayvacıkbükü Deresi “*ayvacık-bük+ü / dere+si*”, Azmaksını Mevki(s)i “*Azmak-sınır+ı / mevki+(s)i*”, Babadağı Tepesi “*baba-dağ+ı / tepe+si*”, Babadatçalı Tepesi “*Babadat-çal+ı / tepe+si*”, Babaevcikleri Tepesi “*baba-evcikler+i / tepe+si*”, Bacakuyusu Çeşmesi “*baca-kuyu+su / çeşme+si*”, Bağlarüzeri Sırtı “*bağlar-üzer+i / sırt+ı*”, Bağlıkarkası Sırtı “*bağlık-arka+sı / sırt+ı*”, Bakacakaltı Mevki(s)i “*bakacak-alt+ı / mevki+(s)i*”, Bakırlıbaşı Tepesi “*bakırlı-baş+ı / Tepe+si*”, Balıkdamı Yaylası “*balık-dam+ı / Yayla+sı*”, Balpınarı Tepesi “*bal-pınar+ı / tepe+si*”, Başını Mağarası “*baş-in+i / mağara+sı*”, Bayamağacı Tepesi “*bayam-ağaç+ı / tepe+si*”, Beyalanı Mevki(s)i “*bey-alan+ı / mevki+(s)i*”, Beygiryatağı Sırtı “*beygir-yatak+ı / sırt+ı*”, Beylikçayırı Mevki(s)i “*beylik-çayır+ı / mevki+(s)i*”, Boğaziçi Deresi “*boğaz-iç+i / dere+si*”, Bostanözü Mevki(s)i “*bostan-öz+ü / mevki+(s)i*”, Bozacıözü Deresi “*bozacı-öz+ü / dere+si*”, Buzağıyumağı Sırtı “*buzacağı-yumak+ı / sırt+ı*”, Bülbülözü Mevki(s)i “*bülbül-öz+ü / mevki+(s)i*”, Cıbrıyeri Sırtı “*cıbrı-yer+i / sırt+ı*”, Cümleagli

Mevki(s)i “*cümle-ağıl+ı / mevki+(s)i*”, Çalaltı Mevki(s)i “*çal-alt+ı / mevki+(s)i*”, Çalaltı Mevki(s)i “*çal-alt+ı / mevki+(s)i*”, Çalgediği Tepesi “*çal-gedik+i / tepe+si*”, Çalıbayırı Tepesi “*çalı-bayır+ı / tepe+si*”, Çalıcabaşı Tepesi “*çalıca-baş+ı / tepe+si*”, Çalışuyu Çeşmesi “*çalı-su+yu / çeşme+si*”, Çalıyolu Sırtı “*çalı-yol+u / sırt+ı*”, Çalpınarı Tepesi “*çal-pınar+ı / tepe+si*”, Çardakyeri Sırtı “*çardak-yer+i / sırt+ı*”, Çatalözü Deresi “*çatal-öz+ü / dere+si*”, Çayırbaşı Mevki(s)i “*çayır-baş+ı / mevki+(s)i*”, Çaylakkayası Sırtı “*çaylak-kaya+sı / sırt+ı*”, Çaylaközü Deresi “*çaylak-öz+ü / dere+si*”, Çerkezağılı Sırtı “*Çerkez-ağıl+ı / sırt+ı*”, Çevrimgölü Çeşmesi “*çevrim-göl+ü / çeşme+si*”, Çıplaközü Deresi “*çıplak-öz+ü / dere+si*”, Çilehanı Tepesi “*çile-han+ı / tepe+si*”, Çökekiçi Deresi “*çökek-iç+i / dere+si*”, Dalaklıoğlu Deresi “*Dalaklı-oğ(u)l+u / dere+si*”, Darıbüğü Deresi “*darı-bük+ü / dere+si*”, Darıpınarı Deresi “*darı-pınar+ı / dere+si*”, Dayıoğlu Kuyusu “*dayı-oğ(u)l+u / kuyu+su*”, Dedemkavağı Mevki(s)i “*dedem-kavak+ı / mevki+(s)i*”, Dedemözü Deresi “*dedem-öz+ü / dere+si*”, Deveeriği Tepesi “*deve-erik+i / tepe+si*”, Deveyolu Sırtı “*deve-yol+u / sırt+ı*”, Deveyolu Sırtı “*deve-yol+u / sırt+ı*”, Doğanburnu Tepesi “*doğan-bur(u)n+u / tepe+si*”, Doksankırı Sırtı “*doksan-kır+ı / sırt+ı*”, Domuzgölü Tepesi “*domuz-göl+ü / tepe+si*”, Durmuşağılı Tepesi “*Durmuş-ağıl+ı / tepe+si*”, Dutluözü Deresi “*dutlu-öz+ü / dere+si*”, Erkeçyatağı Tepesi “*erkeç-yatak+ı / tepe+si*”, Eşkiyayatağı Tepesi “*eşkiya-yatak+ı / tepe+si*”, Fettahoğlu Yaylası “*Fettah-oğ(u)l+u / yayla+sı*”, Fındıklarözü Deresi “*fındıklar-öz+ü / dere+si*”, Gecekpınarı Deresi “*Gecek-pınar+ı / Dere+si*”, Geyikkonağı Sırtı “*geyik-konak+ı / sırt+ı*”, Gölalanı Mevki(s)i “*göl-alan+ı / mevki+(s)i*”, Gölbaşı Yaylası “*göl-baş+ı / yayla+sı*”, Gölcükyolu Sırtı “*gölcük-yol+u / sırt+ı*”, Gözbaşı Burnu “*göz-baş+ı / bur(u)n+u*”, Gümüşini Sırtı “*gümüş-in+i / sırt+ı*”, Hacıoğlu Çeşmesi “*Hacı-oğ(u)l+u / çeşme+si*”, Hamamözü Deresi “*hamam-öz+ü / dere+si*”, Hanifekonağı Tepesi “*Hanife-konak+ı / tepe+si*”, Hanyeri Sırtı “*han-yer+i / sırt+ı*”, Harmanbeleni Tepesi “*harman-belen+i / tepe+si*”, Haydardoruğu Tepesi “*Haydar-doruk+u / tepe+si*”, Haydarkavağı Yaylası “*Haydar-kavak+ı / yayla+sı*”,

Helvaçayırı Mevki(s)i “*helva-çayır+ı / mevki+(s)i*”, Hisarönü Deresi “*hisar-ön+ü / dere+si*”, Hüseyineyreği Sırtı “*Hüseyin-eğrek+i / sırt+ı*”, İğdedibi Deresi “*iğdedip+i / dere+si*”, İnağzı Sırtı “*in-ağ(ız)+ı / sırt+ı*”, İnönü Deresi “*in-önü / dere+si*”, İnüstü Tepesi “*in-üst+ü / tepe+si*”, İnüstü Tepesi “*in-üst+ü / tepe+si*”, İsmullahkonağı Mevki(s)i “*İsmullah-konak+ı / mevki+(s)i*”, Kadıncıkçayı Deresi “*Kadıncık-çay+ı / dere+si*”, Kadiotluğu Tepesi “*kadı-otluk+u / tepe+si*”, Kağnıcıkonağı Deresi “*kağnıcı-konak+ı / dere+si*”, Kağnıcıkonağı Yaylası “*kağnıcı-konak+ı / yayla+sı*”, Kağnioturağı Sırtı “*kağni-oturak+ı / sırt+ı*”, Kamışağılı Mevki(s)i “*kamış-ağıl+ı / mevki+(s)i*”, Kamışözü Deresi “*kamış-öz+ü / dere+si*”, Karlıkbaşı Tepesi “*Karlık-baş+ı / Tepe+si*”, Karyatağı Tepesi “*kar-yatak+ı / tepe+si*”, Kasapağılı Mevki(s)i “*kasap-ağıl+ı / mevki+(s)i*”, Kayabaşı Tepesi “*kaya-baş+ı / tepe+si*”, Kayalarönü Tepesi “*kayalar-ön+ü / tepe+si*”, Kayıpyatağı Deresi “*kayıp-yatak+ı / dere+si*”, Keçiağılı Deresi “*keçi-ağıl+ı / dere+si*”, Keçikalesi Tepesi “*keçi-kale+si / tepe+si*”, Keçikayası Tepesi “*keçikaya+sı / tepe+si*”, Kırbızıyatağı Mevki(s)i “*Kırbız-yatak+ı / mevki+(s)i*”, Kıyırçayı Deresi “*Kıyır-çay+ı / dere+si*”, Kızılçayırı Mevki(s)i “*kızıl-çayır+ı / mevki+(s)i*”, Kilocağı Deresi “*kil-ocak+ı / dere+si*”, Kireçkuyusu Deresi “*kireç-kuyu+su / dere+si*”, Kireçönü Mevki(s)i “*kireç-ön+ü / mevki+(s)i*”, Konyalıoğlu Çiftliği “*Konyalı-oğ(u)l+u / çiftlik+i*”, Korudüzü Tepesi “*koru-düz+ü / tepe+si*”, Koşmathududu Sırtı “*Koşmat-hudut+u / sırt+ı*”, Koyunmerası Mevki(s)i “*koyun-mera+sı / mevki+(s)i*”, Köklüklerboyu Mevki(s)i “*köklükler-boy+u / mevki+(s)i*”, Kömürocağı Tepesi “*kömür-ocak+ı / tepe+si*”, Köseköyü Sırtı “*köse-köy+ü / sırt+ı*”, Köyaltı Mevki(s)i “*köy-alt+ı / mevki+(s)i*”, Köyaltı Mevki(s)i “*köy-alt+ı / mevki+(s)i*”, Köyardı Deresi “*köy-art+ı / dere+si*”, Köylüağılı Sırtı “*köylü-ağıl+ı / sırt+ı*”, Köyönü Sırtı “*köy-ön+ü / sırt+ı*”, Kuşhöyüğü Tepesi “*kuş-höyük+ü / tepe+si*”, Kuşkonağı Tepesi “*kuş-konak+ı / tepe+si*”, Kuşyuvası Sırtı “*kuş-yuva+sı / sırt+ı*”, Kuzudoruğu Tepesi “*kuzu-doruk+u / tepe+si*”, Malmerası Mevki(s)i “*mal-mera+sı / mevki+(s)i*”, Marulkavağı Çeşmesi “*marul-kavak+ı / çeşme+si*”, Mekkeboğazı Deresi “*Mekke-boğaz+ı / dere+si*”, Memişpınarı

Çeşmesi “*Memiş-pınar+ı / çeşme+si*”, Muharremönü Deresi “*Muharrem-ön+ü / dere+si*”, Musaözü Barajı “*Musa-öz+ü / baraj+ı*”, Musaözü Deresi “*Musa-öz+ü / dere+si*”, Muslukboğazı Yaylası “*musluk-boğaz+ı / yayla+sı*”, Nebilpınarı Sırtı “*Nebil-pınar+ı / sırt+ı*”, Ocakbaşı Yaylası “*ocak-baş+ı / yayla+sı*”, Öküzini Deresi “*öküz-in+i / dere+si*”, Öküzini Yaylası “*öküz-in+i / yayla+sı*”, Pamuktarlası Kuyusu “*pamuk-tarla+sı / kuyu+su*”, Pekmezçukuru Mevki(s)i “*pekmez-çukur+u / mevki+(s)i*”, Pınarözü Mevki(s)i “*pınar-öz+ü / mevki+si*”, Poyrazalanı Sırtı “*Poyraz-alan+ı / sırt+ı*”, Sağıroğlu Deresi “*Sağır-oğ(u)l+u / dere+si*”, Sakaralanı Tepesi “*sakar-alan+ı / tepe+si*”, Sakaryabaşı Pınarı “*Sakarya-baş+ı / pınar+ı*”, Samanharmanı Tepesi “*saman-harman+ı / tepe+si*”, Samanini Tepesi “*saman-in+i / tepe+si*”, Samansınırı Sırtı “*saman-sınır+ı / sırt+ı*”, Sarıcayatağı Sırtı “*sarıca-yatak+ı / sırt+ı*”, Seğitağlı Deresi “*Seğit-ağıl+ı / dere+si*”, Sergizçayırı Deresi “*Sergiz-çayır+ı / dere+si*”, Seydisuyu Deresi “*Seydi-su+yu / dere+si*”, Sığıryatağı Tepesi “*sığır-yatak+ı / tepe+si*”, Sırmaları Mevki(s)i “*sırma-inler+i / mevki+(s)i*”, Sinanoğlu Tepesi “*Sinan-oğ(u)l+u / tepe+si*”, Sivatbaşı Mevki(s)i “*sivat-baş+ı / mevki+(s)i*”, Söğütönü Yaylası “*söğüt-ön+ü / yayla+sı*”, Söğütözü Deresi “*söğüt-öz+ü / dere+si*”, Söğütözü Yaylası “*söğüt-öz+ü / yayla+sı*”, Suatbaşı Tepesi “*suat-baş+ı / tepe+si*”, Subaşı Pınarı “*su-baş+ı / pınar+ı*”, Sürgüyolu Sırtı “*sürgü-yol+u / sırt+ı*”, Şabanpınarı Çeşmesi “*Şaban-pınar+ı / çeşme+(s)i*”, Şehir yolu Sırtı “*şehir-yol+u / sırt+ı*”, Taşağlı Sırtı “*taş-ağıl+ı / sırt+ı*”, Taşlıkyolu Deresi “*Taşlık-yol+u / dere+si*”, (Yer adının sıfat tamlaması kuruluşunda olması gerekirken, belirtisiz isim tamlaması kuruluşunda olmasının nedeni, yolun adını Taşlık Köyü’nden almış olmasıdır.), Taşyatağı Tepesi “*taş-yatak+ı / tepe+si*”, Taş yolu Deresi “*taş-yol+u / dere+si*”, Tayyaremeydanı Mevki(s)i “*tayyare-meydan+ı / mevki+(s)i*”, Tepebaşı Tepesi “*tepe-baş+ı / tepe+si*”, Topistikamları Mevki(s)i “*top-istikamlar+ı / mevki+(s)i*”, Tosbağapınarı Çeşmesi “*tosbağa-pınar+ı / çeşme+si*”, Tosbapınarı Deresi “*tosba(ğa)-pınar+ı / dere+si*”, Tuzlagelişi Sırtı “*tuzla-geliş+i / sırt+ı*”, Tuzlarözü Deresi “*tuzlar-öz+ü / dere+si*”, Tuztaşları Mevki(s)i “*tuz-taşlar+ı /*

mevki+(s)i”, Uyuzpınarı Tepesi “*uyuz-pınar+ı / tepe+si*”, Uzunözü Deresi “*uzun-öz+ü / dere+si*”, Yağcıini Çiftliği “*Yağcı-in+i / çiftlik+i*”, Yanıkbaşı Sırtı “*yanık-baş+ı / sırt+ı*”, Yardoruğu Tepesi “*yar-doruk+u / tepe+si*”, Yaylakaşı Tepesi “*yayla-kaş+ı / tepe+si*”, Yazıcıoğlu Tepesi “*Yazıcı-oğ(u)l+u / tepe+si*”, Yeldedesi Tepesi “*yel-dede+si / tepe+si*”, Yeldeğirmeni Sırtı “*yel-değirmen+i / sırt+ı*”, Yeldeğirmeni Tepesi “*yel-değirmen+i / tepe+si*”, Yeldeğirmeni Tepesi “*yel-değirmen+i / tepe+si*”, Yiğitleryatağı Tepesi “*yiğitler-yatak+ı / tepe+si*”, Yörükleraylası Mevki(s)i “*Yörükler-yayla+sı / mevki+(s)i*”, Yörük yolu Sırtı “*Yörük-yol+u / sırt+ı*”.

Not: Bu gruptaki yer adlarının iki tanesinde, tamlanan unsurları çokluk eki almıştır.

Acıbaşı Pınarları “*acı-baş+ı / pınar+lar+ı*”, Gözbaşı Pınarları “*göz-baş+ı / pınar+lar+ı*”.

Not: Bu grupta yer alan tamlayan unsuru belirtisiz ad tamlaması yapısındaki yer adlarının bir kısmının tamlayan unsurlarının tamlayan unsurları da kelime grubudur.

Bunların bir kısmı birleşik ad grubu kuruluşundadır.

Bayramaliarkacı Mevki(s)i “*Bayram-Ali / arkaç+ı / mevki+(s)i*”,

ty	tn	_____
ty	tn	

Hacıhasanhöyüğü Mevki(s)i “*Hacı-Hasan / höyük+ü / Mevki+(s)i*”, Karahasankuyusu Mevki(s)i “*Kara-Hasan / kuyu+su / mevki+(s)i*”, Karayusufağılı Deresi “*Kara-Yusuf / ağıl+ı / dere+si*”, Kırkkızaltı Mevki(s)i “*kırk-kız / alt+ı / mevki+(s)i*”.

Bir kısmı sıfat tamlaması kuruluşundadır.

Ahlatlıkırmaözü Mevki(s)i “*ahlatlı-kırma / öz+ü / mevki+(s)i*”, Akkayabaşı Tepesi “*ak-kaya / baş+ı / tepe+si*”, Akpınarkafası Tepesi “*ak-pınar / kafa+sı / tepe+si*”, Akpınarözü Deresi “*ak-pınar / öz+ü / dere+si*”, Arslankırboğazı Deresi “*arслан-kır / boğaz+ı / dere+si*”, Başgölüstü Mevki(s)i “*baş-göl / üst+ü / mevki+(s)i*”, Gökgölboğazı Deresi “*gök-göl / boğaz+ı / dere+si*”, Hatipağilsivrisi Sırtı “*hatip-ağıl / sivri+si / sırt+ı*”, Karaağaçdereleri Mevki+(s)i “*kara-ağaç / dereler+i / mevki+(s)i*”, Karakovaözü Mevki(s)i “*kara-kova / öz+ü / mevki+(s)i*”, Kayalıboğazözü Deresi “*kayalı-boğaz / öz+ü / dere+si*”, Kızılyazıkuyusu Mevki(s)i “*kızıl-yazı / kuyu+su / mevki+(s)i*”, Sarıköy tarlaları Düzü “*sarı-köy / tarlalar+ı / düz+ü*”, Sarısuadası Mevki(s)i “*sarı-su / ada+sı / mevki+(s)i*”, Topkamışörenliği Mevki(s)i “*top-kamış / örenlik+i / mevki+(s)i*”.

Bir kısmı belirtisiz ad tamlaması kuruluşundadır.

Gavuroğluçukuru Tepesi “*Gavur-oğ(u)l+u / çukur+u / tepe+si*”, Kuyuyoluözü Mevki(s)i “*kuyu-yol+u / öz+ü / mevki+(s)i*”.

Bir tane unvan grubu kuruluşunda olan vardır.

Ömerağaağılı Mevki(s)i “*Ömer-Ağa / ağıl+ı / Mevki+(s)i*”.

Bir tanesi de birleşik ad grubu kuruluşundadır.

Körhasanhisseleri Tepesi “*Kör-Hasan / hisseler+i / tepe+si*”.

Bu grupta tamlayan unsuru belirtisiz ad tamlaması yapısındaki yer adlarının bir kısmının tamlayan unsurunun tamlanan unsuru da kelime grubudur. Unsur sıfat tamlaması yapısındadır.

Büyükeşekini Tepesi “*büyük / eşek-in+i / tepe+si*”,

$$\begin{array}{cc} \text{ty} & \text{tn} \\ \hline \text{ty} & \text{tn} \end{array}$$

İkitarlakulağı Tepesi “*iki / tarla-kulağı / tepe+si*”, Kısıkkayayolu Sırtı “*kısık / kaya -yol+u / sırt+ı*”.

IV.3.1.2.1.3. Tamlayan Unsuru Sıfat Tamlaması Olanlar

Bu grupta yer alan belirtisiz ad tamlaması yapısındaki yer adlarının kelime grubu kuruluşundaki tamlayan unsurları, sıfat tamlaması yapısındadır.

Acıoluk Çeşmesi “*acı-oluk / çeşme+si*”,

$$\begin{array}{cc} \text{ty} & \text{tn} \\ \hline \text{ty} & \text{tn} \end{array}$$

Acıpayam Sırtı “*acı-payam / sırt+ı*”, Adatepe Sırtı “*ada-tepe / sırt+ı*”, Ağaçlıkale Tepesi “*ağaçlı-kale / tepe+si*”, Ağapınar Çeşmesi “*ağa-pınar / çeşme+si*”, Ahlatlıdere Mevki(s)i “*ahlatlı-dere / mevki+(s)i*”, Akbayır Tepesi “*ak-bayır / tepe+si*”, Akbayır Tepesi “*ak-bayır / tepe+si*”, Akbayır Tepesi “*ak-bayır / tepe+si*”, Akbayıraltı “*ak-bayır / alt+ı*”, Akcaharman Deresi “*akca-harman / dere+si*”, Akçaağıl Sırtı “*akça-ağıl / sırt+ı*”, Akçaalan Sırtı “*akça-alan / sırt+ı*”, Akçal Tepesi “*ak-çal / tepe+si*”, Akçal Tepesi “*ak-çal / tepe+si*”, Akçayır Deresi “*ak-çayır / dere+si*”, Akçekirse Deresi “*akça-kirse / dere+si*”, Akdağ Tepesi “*ak-dağ / tepe+si*”, Akkaya Pınarı “*ak-kaya / pınar+ı*”, Akkaya Tepesi “*ak-kaya / tepe+si*”, Akkaya Tepesi “*ak-kaya / tepe+si*”, Akören Sırtı “*ak-ören / sırt+ı*”, Akpınar Çeşmesi “*ak-pınar / çeşme+si*”, Akpınar Çeşmesi “*ak-pınar / çeşme+si*”,

Akpınar Çeşmesi “*ak-pınar / çeşme+si*”, Akpınar Deresi “*ak-pınar / dere+si*”, Akpınar Sırtı “*ak-pınar / sırt+ı*”, Aksu Deresi “*ak-su / dere+si*”, Aksu Deresi “*ak-su / dere+si*”, Aktarla Sırtı “*ak-tarla / sırt+ı*”, Aktaş Düzü “*ak-taş / düz+ü*”, Aktepe Sırtı “*ak-tepe / sırt+ı*”, Akyayla Tepesi “*ak-yayla / tepe+si*”, Akyazı Düzü “*ak-yazı / düz+ü*”, Akyazı Sırtı “*ak-yazı / sırt+ı*”, Akyazı Sırtı “*ak-yazı / sırt+ı*”, Akyazı Tepesi “*ak-yazı / tepe+si*”, Alaardıç Sırtı “*ala-ardıç / sırt+ı*”, Alaçam Tepesi “*ala-çam / tepe+si*”, Alakis Deresi “*ala-kis / dere+si*”, Alayar Deresi “*ala-yar / dere+si*”, Alıçlıburun Tepesi “*alıçlı-burun / tepe+si*”, Arapçal Tepesi “*Arap-çal / tepe+si*”, Arapdere Kışlası “*Arap-dere / kışla+ı*”, Ardıçlıburun Tepesi “*ardıçlı-burun / tepe+si*”, Ardıçlıtekke Tepesi “*ardıçlı-tekke / tepe+si*”, Ardıçlıyatak Tepesi “*ardıçlı-yatak / tepe+si*”, Ardıçöbek Tepesi “*ardıç-öbek / tepe+si*”, Arkaya Tepesi “*ar-kaya / tepe+si*”, Asidere Çiftliği “*asi-dere / çiftlik+i*”, Asiltepe Çiftliği “*asil-tepe / çiftlik+i*”, Atkulak Mevki(s)i “*at-kulak / mevki+(s)i*”, Avcıören Mevkisi “*avcı-ören / mevki+(s)i*”, Avlukaya Tepesi “*avlu-kaya / tepe+si*”, Ayidere Sırtı “*ayı-dere / sırt+ı*”, Bağırtlaklıbel Sırtı “*bağırtlaklı-bel / sırt+ı*”, Balcıkışla Deresi “*Balcı-kışla / dere+si*”, Balıkaya Tepesi “*balık-kaya / tepe+si*”, Ballıkaya Tepesi “*ballı-kaya / tepe+si*”, Balpınar Tepesi “*bal-pınar / tepe+si*”, Başkışla Tepesi “*baş-kışla / tepe+si*”, Başpınar Deresi “*baş-pınar / dere+si*”, Bayramçay Deresi “*bayram-çay / dere+si*”, Beşdam Deresi “*beş-dam / dere+si*”, Beşdam Düzü “*beş-dam / düz+ü*”, Beşpınar Tepesi “*beş-pınar / tepe+si*”, Beyaztepe Sırtı “*beyaz-tepe / sırt+ı*”, Bodurhaşaş Sırtı “*bodur-haşaş / sırt+ı*”, Boğazcıin Mağarası “*boğazcı-in / mağara+ı*”, Boyalıazmak Mevki(s)i “*boyalı-azmak / mevki+(s)i*”, Bozark Tepesi “*boz-ark / tepe+si*”, Bozkaya Tepesi “*boz-kaya / tepe+si*”, Boztepe Yaylası “*boz-tepe / yayla+ı*”, Bozyer Sırtı “*boz-yer / sırt+ı*”, Bozyer Sırtı “*boz-yer / sırt+ı*”, Buruçdümen Tepesi “*buruç-dümen / tepe+si*”, Buzluburun Tepesi “*buzlu-burun / tepe+si*”, Büyükbel Tepesi “*büyük-bel / tepe+si*”, Büyüköz Deresi “*büyük-öz / dere+si*”, Büyüköz Deresi “*büyük-öz / dere+si*”, Büyüköz Deresi “*büyük-öz / dere+si*”, Büyüktuzlak Sırtı “*büyük-tuzlak / sırt+ı*”, Cevizliöz Deresi “*cevizli-öz / dere+si*”,

Cinana Tepesi “*cin-ana / tepe+si*”, Coşçeşme Pınarı “*coş-çeşme / pınar+ı*”, Çakılağıl Sırtı “*çakıl-ağıl / sırt+ı*”, Çakıtaş Deresi “*çakıl-taş / dere+si*”, Çakırağıl Mevki(s)i “*çakır-ağıl / mevki+(s)i*”, Çatakköy Deresi “*çatak-köy / dere+si*”, Çatalan Yaylası “*çat-alan / yayla+sı*”, Çatalardıç Mevki(s)i “*çatal-ardıç / mevki+(s)i*”, Çatalçam Mevki(s)i “*çatal-çam / mevki+(s)i*”, Çatalkaya Tepesi “*çatal-kaya / tepe+si*”, Çatalkaya Yaylası “*çatal-kaya / yayla+sı*”, Çatalmezar Mevki(s)i “*çatal-mezar / mevki+(s)i*”, Çıplakkaya Tepesi “*çıplak-kaya / tepe+si*”, Çiftearkaç Mevki(s)i “*çifte-arkaç / mevki+(s)i*”, Çiftearkaç Tepesi “*çifte-arkaç / tepe+si*”, Çötaya Yaylası “*çöt-aya / yayla+sı*”, Çukurarkaç Mevki(s)i “*çukur-arkaç / mevki+(s)i*”, Çukurhisar Göleti “*çukur-hisar / gölet+i*”, Çukurören Deresi “*çukur-ören / dere+si*”, Çürükçal Tepesi “*çürük-çal / tepe+si*”, Dallıyayla Tepesi “*dallı-yayla / tepe+si*”, Dedeçal Tepesi “*dede-çal / tepe+si*”, Dedeliçalı Tepesi “*dedeli-çal / tepe+si*” (“dede” anlamına geldiğini düşündüğümüz *çal* kelimesiyle kurulduğu tahmin edildiği için bu bölümde değerlendirilmiştir), Delikkaya Tepesi “*delik-kaya / tepe+si*”, Delikliçam Tepesi “*delikli-çam / tepe+si*”, Deliklikaya Deresi “*delikli-dere+si*”, Dereköy Mevki(s)i “*Dere-köy / mevki+(s)i*”, Dereyalak Göleti “*Dere-yalak / gölet+i*”, Derinöz Deresi “*derin-öz / dere+si*”, Dikilitaş Sırtı “*dikili-taş / sırt+ı*”, Dikilitaş Sırtı “*dikili-taş / sırt+ı*”, Dikilitaş Tepesi “*dikili-taş / tepe+si*”, Dikilitaş Tepesi “*dikili-taş / tepe+si*”, Dikmebayır Tepesi “*dikme-bayır / tepe+si*”, Dişlikaya Sırtı “*dişli-kaya / sırt+ı*”, Doğanpınar Tepesi “*doğan-pınar / tepe+si*”, Dokuzagıl Deresi “*dokuz-ağıl / dere+si*”, Domuzkaya Tepesi “*domuz-kaya / tepe+si*”, Domuztarla Deresi “*domuz-tarla / dere+si*”, Dördüncübölge Çayırı “*dördüncü-bölge / çayır+ı*”, Dumanöz Mevki(s)i “*duman-öz / mevki+(s)i*”, Düzbalkan Mevki(s)i “*düz-balkan / mevki+(s)i*”, Düzenyalak Sırtı “*düzen-yalak / sırt+ı*”, Eğrikuyu Deresi “*eğri-kuyu / dere+si*”, Eğriova Deresi “*eğri-ova / dere+si*”, Eğriyol Mevki(s)i “*eğri-yol / mevki+(s)i*”, Ekmekçipınar Çeşmesi “*ekmekçi-pınar / çeşme+si*”, Elmadağ Tepesi “*elma-dağ / tepe+si*”, Elmapınar Yaylası “*elma-pınar / yayla+sı*”, Eminpınar Kışlası “*Emin-pınar / kışla+sı*”, Enliset Sırtı “*enli-set / sırt+ı*”, Erkeçağıl Tepesi “*erkeç-ağıl / tepe+si*”, Eskiavdan

Sırtı “*eski-Avdan / sırt+ı*”, Eskiavdan Tepesi “*eski-Avdan / tepe+si*”, Eskikınık Mevki(s)i “*eski-Kınık / mevki+(s)i*”, Eskikışla Deresi “*eski-kışla / dere+si*”, Eskiköy Yeri “*eski-köy / yer+i*”, Eskiören Deresi “*eski-ören / dere+si*”, Eskiören Mevki(s)i “*eski-ören / mevki+(s)i*”, Eskiören Sırtı “*eski-ören / sırt+ı*”, Eşeklitürkmen Tepesi “*eşekli-Türkmen / tepe+si*”, Evcehöyük Mevki(s)i “*evce-höyük / mevki+(s)i*”, Evcikdüz Sırtı “*evcik-düz / sırt+ı*”, Gavurpınar Tepesi “*gavur-pınar / tepe+si*”, Gediktarla Sırtı “*gedik-tarla / sırt+ı*”, Gedikyayla Tepesi “*gedik-yayla / tepe+si*”, Genkuyu Mevki(s)i “*gen-kuyu / mevki+(s)i*”, Germekaya Tepesi “*germe-kaya / tepe+si*”, Gökarkaç Mevki(s)i “*gök-arkaç / mevki+(s)i*”, Gökçekaya Barajı “*Gökçe-kaya / baraj+ı*”, Gökçukur Deresi “*gök-çukur / dere+si*”, Gökçölet Deresi “*gök-gölet / dere+si*”, Gökpınar Deresi “*gök-pınar / dere+si*”, Gökpınar Sırtı “*gök-pınar / sırt+ı*”, Göktaş Deresi “*gök-taş / dere+si*”, Göktaş Tepesi “*gök-taş / tepe+si*”, Gökyatak Tepesi “*gök-yatak / tepe+si*”, Gökyol Sırtı “*gök-yol / sırt+ı*”, Gölalan Deresi “*göl-alan / dere+si*”, Gölalan Yaylası “*göl-alan / yayla+sı*”, Göyemalan Çeşmesi “*göyem-alan / çeşme+si*”, Gücükbel Deresi “*gücük-bel / dere+si*”, Gücükbel Tepesi “*gücük-bel / tepe+si*”, Gücükburun Sırtı “*gücük-burun / sırt+ı*”, Gücükburun Tepesi “*gücük-burun / tepe+si*”, Gülpınar Deresi “*gül-pınar / dere+si*”, Gümüştepe Sırtı “*gümüş-tepe / sırt+ı*”, Gürkaynak Tepesi “*gür-kaynak / tepe+si*”, Hacıçalı Tepesi “*hacı-çal / tepe+si*” (“dede” anlamına geldiğini düşündüğümüz *çal* kelimesiyle kurulduğu tahmin edildiği için bu bölümde değerlendirilmiştir), Hacıçalı Tepesi “*hacı-çal / tepe+si*” (“dede” anlamına geldiğini düşündüğümüz *çal* kelimesiyle kurulduğu tahmin edildiği için bu bölümde değerlendirilmiştir), Hamamdere Tepesi “*hamam-dere / tepe+si*”, Harmankaya Sırtı “*harman-kaya / sırt+ı*”, Hasırcıhamam Ilıcısı “*hasırcı-hamam / ılıca+sı*”, Havuzlupınar Mevki(s)i “*havuzlu-pınar / mevki+(s)i*”, Hocatarla Sırtı “*hoca-tarla / sırt+ı*”, Ilıkkuyu Mevki(s)i “*ılık-kuyu / mevki+(s)i*”, Ilıksular Pınarı “*ılık-sular / pınar+ı*”, Islakbağ Çeşmesi “*ıslak-bağ / çeşme+si*”, İğdeliasar Tepesi “*iğdeli-asar / tepe+si*”, İğdelikuyu Mevki(s)i “*iğdeli-kuyu / mevki+(s)i*”, İkikuyu Deresi “*iki-kuyu / dere+si*”, İkipınar Deresi “*iki-pınar /*

dere+si", İkipınar Yaylası "*iki-pınar / yayla+ı*", İkizkuyu Mevki(s)i "*ikiz-kuyu / mevki+(s)i*", İlören Çiftliği "*il-ören / çiftlik+i*", İnarkaç Tepesi "*in-arkaç / tepe+si*", İncebel Deresi "*ince-bel / dere+si*", İnceöz Tepesi "*ince-öz / tepe+si*", İnceyatak Tepesi "*ince-yatak / tepe+si*", Kacarağıl Sırtı "*Kacar-ağıl / sırt+ı*", Kadıkıran Sırtı "*kadı-kıran / sırt+ı*", Kamalıkoru Sırtı "*Kamalı-koru / sırt+ı*", Kanlıçayır Mevki(s)i "*kanlı-çayır / mevki+(s)i*", Kanlıgöl Deresi "*kanlı-göl / dere+si*", Kanlıpınar Göleti "*Kanlı-pınar / Gölet+i*", Kanlısuat Sırtı "*kanlı-suat / sırt+ı*", Kapıkaya Yaylası "*Kapı-kaya / yayla+ı*", Kapılıbük Yaylası "*kapılı-bük / yayla+ı*", Karaağaç Deresi "*kara-ağaç / dere+si*", Karaağaç Pınarı "*kara-ağaç / pınar+ı*", Karaağaç Sırtı "*kara-ağaç / sırt+ı*", Karaağıl Çeşmesi "*kara-ağıl / çeşme+si*", Karaalanbayırı "*kara-alan / bayır+ı*", Karabayır Tepesi "*kara-bayır / tepe+si*", Karabayır Tepesi "*kara-bayır / tepe+si*", Karabayır Tepesi "*kara-bayır / tepe+si*", Karabayır Tepesi "*kara-bayır / tepe+si*", Karabayırlar Tepesi "*kara-bayırlar / tepe+si*", Karaburun Tepesi "*kara-burun / tepe+si*", Karaburun Tepesi "*kara-burun / tepe+si*", Karacakor Deresi "*karaca-kor / dere+si*", Karaçalı Sırtı "*kara-çalı / sırt+ı*", Karaçayır Çeşmesi "*kara-çayır / çeşme+si*", Karaçayırlar Mevki(s)i "*kara-çayırlar / mevki+(s)i*", Karaçoban Düzü "*kara-çoban / düz+ü*", Karadağ Tepesi "*kara-dağ / tepe+si*", Karagöz Deresi "*kara-göz / dere+si*", Karağız Tepesi "*kar-ağız / tepe+si*", Karakafalar Mevki(s)i "*kara-kafalar / mevki+(s)i*", Karakale Tepesi "*kara-kale / tepe+si*", Karakaya Mevki(s)i "*kara-kaya / mevki+(s)i*", Karakaya Sırtı "*kara-kaya / sırt+ı*", Karakaya Sırtı "*kara-kaya / sırt+ı*", Karakaya Tepesi "*kara-kaya / tepe+si*", Karakaz Tepesi "*kara-kaz / tepe+si*", Karakoç Sırtı "*kara-koç / sırt+ı*", Karaören Göleti "*Kara-ören / gölet+i*", Karaören Sırtı "*kara-ören / sırt+ı*", Karaören Yaylası "*Kara-ören / yayla+ı*", Karapınar Çeşmesi "*kara-pınar / çeşme+si*", Karapınar Deresi "*kara-pınar / dere+si*", Karapınar Sırtı "*kara-pınar / sırt+ı*", Karateke Tepesi "*kara-teke / tepe+si*", Karatepe Mevki(s)i "*kara-tepe / mevki+(s)i*", Karatepe Sırtı "*kara-tepe / sırt+ı*", Karatümen Tepesi "*kara-tümen / tepe+si*", Karayatak Çeşmesi "*kara-yatak / çeşme+si*", Karayatak Tepesi "*kara-yatak / tepe+si*", Karayatak Yazısı

“kara-yatak / yazı+si”, Kaşyatak Sırtı “kaş-yatak / sırt+ı”, Kayakıran Deresi
 “kaya-kıran / dere+si”, Kayalıarkaç Sırtı “kayalı-arkaç / sırt+ı”, Kayalıboğaz
 Mevki(s)i “kayalı-boğaz / mevki+(s)i”, Kayalıdere Sırtı “kayalı-dere / sırt+ı”,
 Kayapınar Deresi “kaya-pınar / dere+si”, Kayapınar Deresi “kaya-pınar /
 dere+si”, Kayapınar Yaylası “kaya-pınar / yayla+si”, Kaynargölet Deresi
 “kaynar-gölet / dere+si”, Kelkaya Tepesi “kel-kaya / tepe+si”, Kesentaş
 Mevki(s)i “kesen-taş / mevki+(s)i”, Kesikardıç Mevki(s)i “kesik-ardıç /
 mevki+(s)i”, Kesteldere Mevki(s)i “Kestel-dere / mevki+(s)i”, Kılıçkaya Burnu
 “kılıç-kaya / bur(u)n+u”, Kırağıl Sırtı “kır-ağıl / sırt+ı”, Kıravdan Yolu “kır-
 Avdan / yol+u”, Kırkgöz Kaptajı “kırk-göz / kaptaj+ı”, Kırkkız Dağı “kırk-kız /
 dağ+ı”, Kırkmeşe Sırtı “kırk-meşe / sırt+ı”, Kırmızıbayır Sırtı “kırmızı-bayır /
 sırt+ı”, Kırmızıtepe Sırtı “kırmızı-tepe / sırt+ı”, Kırtaşlar Mevki(s)i “kır-taşlar /
 mevki+(s)i”, Kızılarıdıç Tepesi “kızıl-ardıç / tepe+si”, Kızılbel Sırtı “kızıl-bel /
 sırt+ı”, Kızılcaören Mevki(s)i “kızılca-ören / mevki+(s)i”, Kızılçayır Mevki(s)i
 “kızıl-çayır / mevki+(s)i”, Kızılçukur Deresi “kızıl-çukur / dere+si”, Kızıldağ Sırtı
 “kızıl-dağ / sırt+ı”, Kızıldikmen Tepesi “kızıl-dikmen / tepe+si”, Kızıldoruk
 Tepesi “kızıl-doruk / tepe+si”, Kızılkum Deresi “kızıl-kum / dere+si”, Kızılmeşe
 Yaylası “kızıl-meşe / yayla+si”, Kızılöz Deresi “kızıl-öz / dere+si”, Kızılıpınar
 Tepesi “kızıl-pınar / tepe+si”, Kızıltarlalar Sırtı “kızıl-tarlalar / sırt+ı”, Kızıлтаş
 Sırtı “kızıl-taş / sırt+ı”, Kızılyar Deresi “kızıl-yar / dere+si”, Kocaağıl Tepesi
 “koca-ağıl / tepe+si”, Kocabel Kuyusu “koca-bel / kuyu+su”, Kocabelen Tepesi
 “koca-belen / tepe+si”, Kocaçeşme Deresi “koca-çeşme / dere+si”, Kocadere Sırtı
 “koca-dere / sırt+ı”, Kocadere Sırtı “koca-dere / sırt+ı”, Kocadış Sırtı “koca-diş /
 sırt+ı”, Kocadoruk Sırtı “koca-doruk / sırt+ı”, Kocadoruk Tepesi “koca-doruk /
 tepe+si”, Kocahöyük Tepesi “koca-höyük / tepe+si”, Kocakır Tepesi “koca-kır /
 tepe+si”, Kocakulak Çeşmesi “Koca-kulak / çeşme+si”, Kocaorman Tepesi
 “koca-orman / tepe+si”, Kocapınar Çeşmesi “koca-pınar / çeşme+si”, Kocayatak
 Sırtı “koca-yatak / sırt+ı”, Kocayatak Tepesi “koca-yatak / tepe+si”, Kocayazı
 Sırtı “koca-yazı / sırt+ı”, Koçpınar Çeşmesi “koç-pınar / çeşme+si”, Kolanlıbel

Tepesi “*kolanlı-bel / tepe+si*”, Konurkaya Mevki(s)i “*konur-kaya / mevki+(s)i*”, Koyunpınar Çeşmesi “*koyun-pınar / çeşme+si*”, Körçeşme Deresi “*kör-çeşme / dere+si*”, Korkuyu Mevki(s)i “*kör-kuyu / mevki+(s)i*”, Korkuyu Pınarı “*kör-kuyu / pınar+ı*”, Korkuyu Sırtı “*kör-kuyu / sırt+ı*”, Körsu Pınarı “*kör-su / pınar+ı*”, Köykıran Sırtı “*köy-kıran / sırt+ı*”, Kumluçay Mevki(s)i “*kumlu-çay / mevki+(s)i*”, Kumluçay Mevki(s)i “*kumlu-çay / mevki+(s)i*”, Kumtarla Deresi “*kum-tarla / dere+si*”, Kuruarkaç Sırtı “*kuru-arkaç / sırt+ı*”, Kurubağ Sırtı “*kuru-bağ / sırt+ı*”, Kuruçayır Sırtı “*kuru-çayır / sırt+ı*”, Kurudere Düzlüğü “*kuru-dere / düzlük+ü*”, Kurupınar Deresi “*kuru-pınar / dere+si*”, Kuzguntaş Tepesi “*kuzgun-taş / tepe+si*”, Küçükaliç Yaylası “*küçük-alıç / yayla+sı*”, Küçükçakırca Tepesi “*küçük-çakırca / tepe+si*”, Küçükçalı Tepesi “*küçük-çalı / tepe+si*”, Küçükdere Mevki(s)i “*küçük-dere / mevki+(s)i*”, Küçüktokat Mevki(s)i “*küçük-tokat / mevki+(s)i*”, Küllüyurt Mevki(s)i “*küllü-yurt / mevki+(s)i*”, Kümeağıl Deresi “*küme-ağıl / dere+si*”, Kürtkale Tepesi “*Kürt-kale / tepe+si*”, Maksutkuyu Mevki(s)i “*Maksut-kuyu / mevki+(s)i*”, Malboğaz Tepesi “*mal-boğaz / tepe+si*”, Maltepe Mevki(s)i “*mal-tepe / mevki+(s)i*”, Maltepe Sırtı “*mal-tepe / sırt+ı*”, Meşelibel Sırtı “*meşeli-bel / sırt+ı*”, Meşeliçukur Sırtı “*meşeli-çukur / sırt+ı*”, Meşelikol Mevki(s)i “*meşeli-kol / mevki+(s)i*”, Mezarlıyatak Sırtı “*mezarlı-yatak / sırt+ı*”, Nalbantören Deresi “*Nalbant-ören / dere+si*”, Ondönümler Sırtı “*on-dönümler / sırt+ı*”, Ortaağıl Tepesi “*orta-ağıl / tepe+si*”, Ortabel Sırt “*orta-bel / sırt+ı*”, Ortabel Sırtı “*orta-bel / sırt+ı*”, Ortaburun Deresi “*orta-burun / dere+si*”, Ortaburun Sırtı “*orta-burun / sırt+ı*”, Ortaburun Tepesi “*orta-burun / tepe+si*”, Ortaçal Sırtı “*orta-çal / sırt+ı*”, Ortadümen Tepesi “*orta-dümen / tepe+si*”, Ortağrek Sırtı “*orta-eğrek / sırt+ı*”, Ortagöl Deresi “*orta-göl / dere+si*”, Ortagöl Pınarı “*orta-göl / pınar+ı*”, Ortalıkburun Sırtı “*ortalık-burun / sırt+ı*”, Ortaören Mevki(s)i “*orta-ören / mevki+(s)i*”, Ortaöz Mevki(s)i “*orta-öz / mevki+(s)i*”, Ortaöz Mevki(s)i “*orta-öz / mevki+(s)i*”, Ortayol Deresi “*orta-yol / dere+si*”, Osmañal Tepesi “*Osman-çal / tepe+si*”, Otlutepe Deresi “*otlu-tepe / dere+si*”, Ömerköy Göleti “*Ömer-köy / gölet+i*”, Örmekale Mevki(s)i “*örme-kale /*

mevki+(s)i”, Özdenk Deresi “*öz-denk / dere+si*”, Özdenk Deresi “*öz-denk / dere+si*”, Pamukluova Deresi “*pamuklu-ova / dere+si*”, Potolöz Mevki(s)i “*potalı-öz / mevki+(s)i*”, Sabuncupınar Deresi “*sabuncu-pınar / dere+si*”, Salaroğlan Yaylası “*Salar-oğlan / yayla+sı*”, Sarıalan Sırtı “*sarı-alan / sırt+ı*”, Sarıçay Deresi “*sarı-çay / dere+si*”, Sarıkaya Çeşmesi “*sarı-kaya / çeşme+si*”, Sarıkaya Çeşmesi “*sarı-kaya / çeşme+si*”, Sarıkaya Deresi “*sarı-kaya / dere+si*”, Sarıkaya Deresi “*sarı-kaya / dere+si*”, Sarıkaya Deresi “*sarı-kaya / dere+si*”, Sarıkaya Mevki(s)i “*sarı-kaya / mevki+(s)i*”, Sarıkaya Mevki(s)i “*sarı-kaya / mevki+(s)i*”, Sarıkaya Sırtı “*sarı-kaya / sırt+ı*”, Sarıkaya Sırtı “*sarı-kaya / sırt+ı*”, Sarıkaya Tepesi “*sarı-kaya / tepe+si*”, Sarıkaya Tepesi “*sarı-kaya / tepe+si*”, Sarıkaya Tepesi “*sarı-kaya / tepe+si*”, Sarıkaya Tepesi “*sarı-kaya / tepe+si*”, Sarıkayalar Deresi “*sarı-kayalar / dere+si*”, Sarıkayalar Mevki(s)i “*sarı-kayalar / mevki+(s)i*”, Sarıpınar Çeşmesi “*sarı-pınar / çeşme+si*”, Sarısu Çayı “*sarı-su / çay+ı*”, Sarıtaş Mevki(s)i “*sarı-taş / mevki+(s)i*”, Sarıyar Barajı “*sarı-yar / baraj+ı*”, Sarıyar Deresi “*sarı-yar / dere+si*”, Sekiören Yaylası “*Seki-ören / yayla+sı*”, Selimyatak Tepesi “*Selim-yatak / tepe+si*”, Semerkaya Tepesi “*semer-kaya / tepe+si*”, Sergenkaya Deresi “*sergen-kaya / dere+si*”, Seydisu Çayırı “*Seydi-su / çayır+ı*”, Sığıreğlenti Sırtı “*sığır-eğlenti / sırt+ı*”, Sığıreyrek Sırtı “*sığır-eyrek / sırt+ı*”, Sırakayalar Tepesi “*sıra-kayalar / tepe+si*”, Sivrihisar Yolu “*sivri-hisar / yol+u*”, Soğukpınar Deresi “*soğuk-pınar / dere+si*”, Songuleşler Mevki(s)i “*son-üleşler / mevki+(s)i*”, Söbüalan Deresi “*söbü-alan / dere+si*”, Sulucakol Tepesi “*suluca-kol / tepe+si*”, Suludere Pınarı “*sulu-dere / pınar+ı*”, Suluhöyük Tepesi “*sulu-höyük / tepe+si*”, Sulukaya Tepesi “*sulu-kaya / tepe+si*”, Sülüklüz Deresi “*sülüklü-öz / dere+si*”, Sülüklüz Sırtı “*sülüklü-öz / sırt+ı*”, Sülüklüpınar Deresi “*sülüklü-pınar / dere+si*”, Sünnüağıl Deresi “*Sünnah-ağıl / dere+si*”, Şeyhpınar Deresi “*şeyh-pınar / dere+si*”, Taşocak Deresi “*taş-ocak / dere+si*”, Taşyatak Deresi “*taş-yatak / dere+si*”, Taşyatak Yaylası “*taş-yatak / yayla+sı*”, Tavşanlıdoruk Tepesi “*tavşanlı-doruk / tepe+si*”, Tekkekıran Tepesi “*tekke-kıran / tepe+si*”, Tekkeyer Deresi “*tekke-yer / dere+si*”, Tekmezar

Mevki(s)i “*tek-mezar / mevki+(s)i*”, Tekmezar Sırtı “*tek-mezar / sırt+ı*”, Tekmezar Tepesi “*tek-mezar / tepe+si*”, Tokmaktaş Tepesi “*tokmak-taş / tepe+si*”, Topardıç Tepesi “*top-ardıç / tepe+si*”, Türkmençal Tepesi “*Türkmen-çal / tepe+si*”, Uluçukur Deresi “*ulu-çukur / dere+si*”, Ulukır Düzü “*ulu-kır / düz+ü*”, Uluyol Mevki(s)i “*ulu-yol / mevki+(s)i*”, Uluyol Sırtı “*ulu-yol / sırt+ı*”, Uzunağaç Mevki(s)i “*uzun-ağaç / mevki+(s)i*”, Uzunboylar Mevki(s)i “*uzun-boylar / mevki+(s)i*”, Uzunburun Sırtı “*uzun-burun / sırt+ı*”, Uzunmezar Sırtı “*uzun-mezar / sırt+ı*”, Uzunöz Deresi “*uzun-öz / dere+si*”, Üççam Deresi “*üç-çam / dere+si*”, Üçkuzu Sırtı “*üç-kuzu / sırt+ı*”, Üçpınar Sırtı “*üç-pınar / sırt+ı*”, Üçşehitler Sırtı “*üç-şehitler / sırt+ı*”, Yağmurçal Tepesi “*Yağmur-çal / tepe+si*”, Yanağıl Deresi “*yan-ağıl / dere+si*”, Yananağıl Sırtı “*yanan-ağıl / sırt+ı*”, Yanıkağıl Mevki(s)i “*yanık-ağıl / mevki+(s)i*”, Yanıkağıl Mevki(s)i “*yanık-ağıl / mevki+(s)i*”, Yanıkarkaç Sırtı “*yanık-arkaç / sırt+ı*”, Yanıkarkaç Tepesi “*yanık-arkaç / tepe+si*”, Yarıkkaya Tepesi “*yarık-kaya / tepe+si*”, Yavşanağıl Mevki(s)i “*yavşan-ağıl / mevki+(s)i*”, Yayladere Sırtı “*yayla-dere / sırt+ı*”, Yelköprü Mevki(s)i “*yel-köprü / mevki+(s)i*”, Yelibel Sırtı “*yelli-bel / sırt+ı*”, Yellikonak Tepesi “*yelli-konak / tepe+si*”, Yemişenlieyrek Tepesi “*yemişenli-eyrek / tepe+si*”, Yeniyayla Çeşmesi “*yeni-yayla / çeşme+si*”, Yıgılıçakıl Mevki(s)i “*yıgılı-çakıl / mevki+(s)i*”, Yıgılıçakıl Tepesi “*yıgılı-çakıl / tepe+si*”, Yörükçal Tepesi “*Yörük-çal / tepe+si*”, Yukarıdağ Mevki(s)i “*yukarı-dağ / mevki+(s)i*”, Yukarıkışla Tepesi “*yukarı-kışla / tepe+si*”, Yukarıpınar Çeşmesi “*yukarı-pınar / çeşme+si*”, Zeytarla Sırtı “*Zey-tarla / sırt+ı*”.

Not: Bu gruptaki yer adlarının üç tanesinde, tamlanan unsurun çokluk eki aldığı görülmektedir.

Gökçukur Pınarları “*gök-çukur / pınar+lar+ı*”, Kanlı Kavak Bağları “*kanlı-kavak / bağ+lar+ı*”, Karabayır Tepeleri “*kara-bayır / tepe+ler+ı*”.

Not: Bu yapıdaki yer adlarının altı tanesinin sıfat tamlaması olan tamlayan unsurlarının da tamlayan unsuru kelime grubu kuruluşundadır.

Bunlardan üç tanesi sıfat tamlaması kuruluşundadır.

İlörenbent Düzü “il-ören / *bent* / *düz+ü*”,

ty	tn	_____
ty	tn	

Karaağaçyayla Mevki(s)i “*kara-ağaç* / *yayla* / *mevki+(s)i*”, Karagözağıl Deresi “*kara-göz* / *ağıl* / *dere+si*”

İki tanesi birleşik ad grubu kuruluşundadır.

Atahasankoy Sırtı “*Ata-Hasan* / *koy* / *sırt+ı*”, Nazbekirkaya Deresi “*Naz-Bekir* / *kaya* / *dere+si*”.

Bir tanesi ise belirtisiz ad tamlaması kuruluşundadır.

Beşikbeliarkaç Tepesi “*beşik-bel+i* / *arkaç* / *tepe+si*”.

Not: Bu yapıdaki yer adlarının bir kısmının sıfat tamlaması olan tamlayan unsurlarının tamlanan unsuru kelime grubu kuruluşundadır. Kelime grubu sıfat tamlaması yapısındadır.

Eskiiaçaköy Yolu “*eski* / *ağaç-köy* / *yol+u*”,

_____	ty	tn
ty	tn	

Eskiibrimyayla Mevkisi “*eski* / *İbrim-yayla* / *mevki+(s)i*”, Kocainkaya Mevki(s)i “*koca* / *in-kaya* / *mevki+(s)i*”, Kocakarabayır Tepesi “*koca* / *kara-bayır*”

/ *tepe+si*”, Küçükçerkezçalı Tepesi “*küçük / Çerkez-çalı / tepe+si*”, Küçükkocabayır Tepesi “*küçük / koca-bayır / tepe+si*”.

Bu grupta yer alan adlardan birinin tamlanan unsuru çokluk eki almıştır.

Sazakcevizlibel Tepeleri “*Sazak / cevizli-bel / tepe+ler+i*”.

IV.3.1.2.1.4. Tamlayan Unsuru Unvan Grubu Olanlar

Bu grupta yer alan belirtisiz ad tamlaması yapısındaki yer adlarının kelime grubu kuruluşundaki tamlayan unsurları, unvan grubu yapısındadır.

Ahmetdede Pınarı “*Ahmet-dede / pınar+ı*”,

ty	tn	
ty	tn	

Akçebe Mevki(s)i “*akça-ebe / mevki+(s)i*”, Aliğa Çeşmesi “*Ali-Ağa / çeşme+si*”, Aliğa Tarlası “*Ali-Ağa / tarla+sı*”, Alibey Çiftliği “*Ali-Bey / çiftlik+i*”, Alibey Çiftliği “*Ali-Bey / çiftlik+i*”, Alipaşa Çeşmesi “*Ali-Paşa / çeşme+si*”, Alishahan Bayırı “*Ali-Şahan / bayır+ı*”, Ayşekadın Çeşmesi “*Ayşe-kadın / çeşme+si*”, Ayşekadın Kuyusu “*Ayşe-kadın / kuyu+su*”, Borabey Göleti “*Bora-Bey / gölet+i*”, Durmuşbey Çiftliği “*Durmuş-Bey / çiftlik+i*”, Ebekadın Çeşmesi “*Ebe-kadın / çeşme+si*”, Efsunbaba Tepesi “*Efsun-baba / tepesi*”, Eminefendi Kuyusu “*Emin-efendi / kuyu+su*”, Gambutbey Çiftliği “*Gambut-bey / çiftlik+i*”, Halılağa Kışlası “*Halil-Ağa / kışla+sı*”, Haydarbaba Tepesi “*Haydar-baba / tepe+si*”, Hurşıtağa Kışlası “*Hurşit-Ağa / kışla+sı*”, Hüseyindede Sırtı “*Hüseyin-dede / sırt+ı*”, İsmailağa Çeşmesi “*İsmail-ağa / çeşme+si*”, İzzetağa Kuyusu “*İzzet-Ağa / kuyu+su*”, Kadribey Çiftliği “*Kadri-Bey / çiftlik+i*”, Karadede Tepesi “*Kara-dede / tepe+si*”, Karakız Deresi “*kara-kız / dere+si*”, Karakız Pınarı “*Kara-kız / Pınar+ı*”, Osmanbey Tepesi “*Osman-Bey / tepe+si*”, Osmandayı Tepesi “*Osman-dayı / tepe+si*”, Ömerağa Tarlası “*Ömer-Ağa /*

tarla+ısı”, Ömerağa Tarlası “*Ömer-Ağa / tarla+ısı*”, Paşakadın Yolu “*Paşa-kadın / yol+u*”, Sarıibaba Tepesi “*Sarı-baba / tepe+ısı*”, Selimçavuş Kuyusu “*Selim-çavuş / kuyu+ısı*”, Seyitağa Çiftliği “*Seyit-Ağa / çiftlik+i*”, Tahtalıbaba Tepesi “*Tahtalı-baba / tepe+ısı*”, Yağmurbaba Tepesi “*Yağmur-baba / tepe+ısı*”.

IV.3.1.2.1.5. Tamlayan Unsuru Birleşik Ad Grubu Olanlar

Bu grupta yer alan belirtisiz ad tamlaması yapısındaki yer adlarının kelime grubu kuruluşundaki tamlayan unsurları birleşik ad grubu yapısındadır.

Ahmetüryan Tepesi “*Ahmet-Üryan / tepe+ısı*”,

ty tn

Aliosman Pınarı “*Ali-Osman / pınar+ı*”, Bebeahmet Tarlası “*Bebe-Ahmet / tarla+ısı*”, Çakçakahmet Sırtı “*Çakçak-Ahmet / sırt+ı*”, Delihasan Kuyusu “*Deli-Hasan / kuyus+u*”, Eminarı Tepesi “*Emin-Arı / tepe+ısı*”, Hacıahmet Çeşmesi “*Hacı-Ahmet / çeşme+ısı*”, Hacıali Çeşmesi “*Hacı-Ali / çeşme+ısı*”, Hacıhasan Çeşmesi “*Hacı-Hasan / çeşme+ısı*”, Hacıhasan Çiftliği “*Hacı-Hasan / çiftlik+i*”, Hacıibrahim Sırtı “*Hacı-İbrahim / sırt+ı*”, Hacıisa Çeşmesi “*Hacı-İsa / çeşme+ısı*”, Hacıismail Kuyusu “*Hacı-İsmail / kuyu+ısı*”, Hacıkaralar Mevki(s)i “*Hacı-Karalar / mevki+(s)i*”, Hacımehmet “*Hacı / Mehmet*”, Hacımehmet Çeşmesi “*Hacı-Mehmet / çeşme+ısı*”, Hacımehmet Çeşmesi “*Hacı-Mehmet / çeşme+ısı*”, Hacımirzalı Çeşmesi “*Hacı-Mirzalı / çeşme+ısı*”, Hacıveli Kışlağı “*Hacı-Veli / kışlak+ı*”, Hacıyusuf Deresi “*Hacı-Yusuf / dere+ısı*”, Hasanbalcı Kışlası “*Hasan-Balcı / kışla+ısı*”, Havuzveli Sırtı “*Havuz-Veli / sırt+ı*”, İbrahimişık Yaylası “*İbrahim-Işık / yayla+ısı*”, İdrisokaç Kuyusu “*İdris-Tokaç / kuyu+ısı*”, Karaali Tepesi “*Kara-Ali / tepe+ısı*”, Karahasan Çiftliği “*Kara-Hasan / çiftlik+i*”, Karaisa Çiftliği “*Kara-İsa / çiftlik+i*”, Kocaveli Pınarı “*Koca-Veli / pınar+ı*”, Koltukçumustafa Çiftliği “*Koltukçu-Mustafa / çiftlik+i*”, Kulahmetli Çeşmesi

“*Kul-Ahmetli / çeşme+si*”, Küçükiskender Kuyusu “*Küçük-İskender / kuyu+su*”, Seyitaliköyü “*Seyit-Ali / köyü*”, Seyitali Tepesi “*Seyit-Ali / tepes+i*”.

Not: Bu yapıdaki yer adlarından bir tanesinin birleşik ad grubu kuruluşunda olan tamlayan unsurunun da tamlanan unsur kelime grubudur. Kelime grubu unvan grubu kuruluşundadır.

Hacımeğenağa Kışlası “*Hacı / Meğen-ağa / kışla+ı*”.

_____	_____	_____
	ty	tn
ty		tn

IV.3.1.2.1.6. Tamlayan Unsuru İsim-Fiil Grubu Olanlar

Bu grupta yer alan belirtisiz ad tamlaması yapısındaki yer adlarının kelime grubu kuruluşundaki tamlayan unsurları isim-fiil yapısındadır.

Kuzukırkma Sırtı “*kuzu-kırkma / sırt+ı*”.

IV.3.1.2.1.7. Tamlayan Unsuru Sıfat-Fiil Grubu Olanlar

Bu grupta yer alan belirtisiz ad tamlaması yapısındaki yer adının kelime grubu kuruluşundaki tamlayan unsurları sıfat-fiil yapısındadır.

Beleçikan Yolu “*bele-çıkan / yol+u*”,

IV.3.1.2.1.8. Tamlayan Unsuru Kısaltma Grubu Olanlar

Bu grupta yer alan belirtisiz ad tamlaması yapısındaki yer adının kelime grubu kuruluşundaki tamlayan unsur kısaltma grubu kuruluşundadır.

Bayamazat Mevki(s)i “*bayam-azat / mevki+(s)i*” “Badem ağaçları serbest bırakılmış olan mevki”.

IV.3.1.2.1.9. Tamlayan Unsuru Ad+Fiil Çekimi Kuruluşunda Olanlar

Bu grupta yer alan belirtisiz ad tamlaması yapısındaki yer adlarının kelime grubu kuruluşundaki tamlayan unsurları ad+fiil çekimi kuruluşundadır. Bunlar yaşanan bir olaya ya da duruma bağlı olarak bir fiile zaman ekinin getirilmesi ile kurulmuşlardır.

Aydoğdu Düzü “*Ay-doğdu / düz+ü*”,
ad çekimli fiil

Aydoğdu Tepesi “*ay-doğdu / tepe+si*”, Bıdıköldü Deresi “*Bıdık-öldü / dere+si*”, Çerçiöldü Sırtı “*çerçi-öldü / sırt+ı*”, Dombayöldü Tepesi “*dombay-öldü / tepe+si*”, Suçıktı Sırtı “*su-çıktı / sırt+ı*”.

IV.3.1.2.2. Tamlanan Unsuru Kelime Grubu Olanlar

Bu grupta yer alan belirtisiz ad tamlaması yapısındaki yer adları, kelime grubu biçimindeki tamlanan unsurlarının yapısına göre, tamlanan unsur belirtisiz ad tamlaması yapısında olan belirtisiz ad tamlaması kuruluşundaki yer adları olmak üzere bir alt gruba ayrılabilir.

IV.3.1.2.2.1. Tamlanan Unsuru Belirtisiz Ad Tamlaması Olanlar

Bu grupta yer alan belirtisiz ad tamlaması yapısındaki yer adlarının kelime grubu kuruluşundaki tamlanan unsur belirtisiz ad tamlaması yapısındadır.

Akseki Sırtı “*ak / seki-sırt+ı*”,

$$\begin{array}{cc} \text{—} & \text{ty tn} \\ & \text{ty tn} \end{array}$$

Akseki Tepesi “*ak / seki-tepe+si*”, Aletrekbaşı Sırtı “*al / Etrek-baş+ı sırt+ı*”, Alpu Beylik Göleti “*Alpu / beylik-göleti*”, Asar Sulama Göleti “*asar /*

sulama-gölet+i”, Aşağı İğdeâğacı “*aşağı / iğde-ağaç+ı*”, Aşağı Söğütönü “*aşağı / söğüt-ön+ü*”, Ayazçalı Tepesi “*ayaz / çalı-tepe+si*”, Büyükdede Tepesi “*Büyük / dede-tepe+si*”, Büyüktuzlalık Mevki(s)i “*büyük / tuzlalık-mevki+(s)i*”, Büyükyatır Tepesi “*büyük / yatır-tepe+si*”, Dikkeş Kayaları “*dik / keş-kayaları*”, Düzçalı Tepesi “*düz / çalı-tepe+si*”, Elçikderin Deresi “*Elçik / derin-dere+si*”, Eski Muttalip Harabeleri “*eski / Muttalip-harabeler+i*”, Eskibostanlar Çiftliği “*eski / bostanlar-çiftlik+i*”, Gürseki Sırtı “*gür / seki-sirt+ı*”, Karaharman Sırtı “*kara / harman-sirt+ı*”, Karaseki Sırtı “*kara / seki-sirt+ı*”, Karaseki Tepesi “*kara / seki-tepe+si*”, Kardeşyeleği Tepesi “*kardeş / yelek+i-tepe+si*”, Kocabal Deresi “*koca / bal-dere+si*”, Kocagüney Dağı “*koca / güney-dağ+ı*”, Kocatürkmen Tepesi “*koca / Türkmen-tepe+si*”, Koruseki Tepesi “*koru / seki-tepe+si*”, Kunduzlar Baraj Gölü “*kunduzlar / baraj-göl+ü*”, Küçükalice Tepesi “*küçük / Alice-tepe+si*”, Ortaseki Sırtı “*orta / seki sirt+ı*”, Ortaseki Tepesi “*orta / seki tepe+si*”, Porsuk Baraj Gölü “*Porsuk / baraj-göl+ü*”, Yukarıhızır Deresi “*yukarı / hızır-dere+si*”, Yukarı İğdeâğacı “*yukarı / iğde-ağaç+ı*”, Yukarı Söğütönü “*yukarı / söğüt-ön+ü*”.

Not: Bu gruptaki yer adlarından bir tanesinin kelime grubu olan tamlanan unsurunun da tamlayan unsuru kelime grubudur. Bu kelime grubu sıfat tamlaması yapısındadır.

Alpu Kelkaya Göleti “*Alpu / kel-kaya / gölet+i*”,

ty	tn	_____
ty	tn	

IV.3.1.2.3. Hem Tamlayan Hem Tamlanan Unsuru Kelime Grubu Olanlar

Bu grupta yer alan belirtisiz ad tamlaması yapısındaki yer adlarının hem tamlayan hem tamlanan unsurları kelime grubu kuruluşundadır. Bunlar, kelime grubu biçimindeki tamlayan ve tamlanan unsurlarının yapısına göre, tamlayan ve tamlanan unsurları belirtisiz ad tamlaması olan; tamlayan unsuru sıfat tamlaması,

tamlanan unsuru belirtisiz ad tamlaması olan ve tamlayan unsuru unvan grubu, tamlanan unsuru belirtisiz ad tamlaması olan belirtisiz ad tamlaması kuruluşundaki yer adları olmak üzere üç grupta ele alınabilir.

IV.3.1.2.3.1. Tamlayan ve Tamlanan Unsuru Belirtisiz Ad Tamlaması Olanlar

Bu grupta yer alan belirtisiz ad tamlaması yapısındaki yer adlarının kelime grubu kuruluşundaki tamlayan ve tamlanan unsurları belirtisiz ad tamlaması yapısındadır.

Bardakçısuyu Sulama Kanalı “*Bardakçı-su+yu / sulama-kanal+ı*”,

$$\frac{\text{ty} \quad \text{tn}}{\text{ty}} \quad \frac{\text{ty} \quad \text{tn}}{\text{tn}}$$

İhsaniye Çayırılığı Sulama Kanalı “*İhsaniye çayırılık+ı / sulama-kanal+ı*”.

IV.3.1.2.3.2. Tamlayan Unsuru Sıfat Tamlaması Tamlanan Unsuru Belirtisiz Ad Tamlaması Olanlar

Bu grupta yer alan belirtisiz ad tamlaması yapısındaki yer adlarının, kelime grubu kuruluşundaki tamlayan unsuru sıfat tamlaması, tamlanan unsuru ise belirtisiz ad tamlaması yapısındadır.

Çatören Baraj Gölü “*çat-ören / baraj-göl+ü*”

$$\frac{\text{ty} \quad \text{tn}}{\text{ty}} \quad \frac{\text{ty} \quad \text{tn}}{\text{tn}}$$

Kanlıçayır Sulama Kanalı “*kanlı-çayır / sulama-kanal+ı*”, Sarısu Çayırılı Bataklığı “*Sarı-su / çayırılı bataklık+ı*”, Sarıyar Baraj Gölü “*Sarı-yar / baraj-göl+ü*”.

IV.3.1.2.3.3. Tamlayan Unsuru Unvan Grubu Tamlanan Unsuru Belirtisiz Ad Tamlaması Olanlar

Bu grupta yer alan belirtisiz ad tamlaması yapısındaki yer adının, kelime grubu kuruluşundaki tamlayan unsurunu unvan grubu, tamlanan unsur ise belirtisiz ad tamlaması yapısındadır.

Efsunbaba Kuzey Ormanlığı “Efsun-baba / kuzey-ormanlık+ı”

ty	tn	ty	tn
ty		tn	

IV.3.2. Sıfat Tamlaması Kuruluşundaki Yer Adları

Bu yapıdaki yer adları, renk, sayı ve yapı bildiren bir sıfat ile bir adın birleşmesiyle oluşmuştur. Bu adlar, tamlayan ve tamlanan unsurlarına göre, tamlayan unsur ad soylu olan, tamlayan unsur fiil soylu olan, tamlayan unsur kelime grubu ve tamlanan unsur kelime grubu olan sıfat tamlaması kuruluşundaki yer adları olmak üzere dört grupta ele alınabilir.

IV.3.2.1. Tamlayan Unsuru Ad Soylu Olanlar

Sıfat tamlaması kuruluşundaki yer adlarının çoğu bu yapıdadır. Bu grupta yer alan sıfat tamlaması kuruluşundaki yer adlarının tamlayan unsurları ad soyludur.

Acı Dere “acı / dere”,

ty tn

Acı Kuyu “acı / kuyu”, Acısu “acı / su”, Ada Mevki “ada / mevki”, Ada Mevki “ada / mevki”, Ada Mevki “ada / mevki”, Ada Tepe “ada / tepe”, Ada Tepe “ada / tepe”, Ada Tepe “ada / tepe”, Ada Tepe “ada / tepe”, Ada Tepe “ada / tepe”, Adahisar “ada / hisar”, Ağaçhisar “ağaç / hisar”,

/ dere", Dar Dere "dar / dere", Değirmen Dere "değirmen / dere", Değirmen Dere
 "değirmen / dere", Değirmen Dere "değirmen / dere", Dereköy "dere / köy",
 Dereyalak "dere / yalak", Derin Dere "derin / dere", Dikilikaya "dikili / kaya",
 Dipsiz Göl "dipsiz / göl", Diptarla "dip / tarla", Doğu Tepe "doğu / tepe", Dömen
 Tepe "dömen / tepe", Düzköy "düz / köy", Ebetarla "ebe / tarla", Eğriöz "Eğri /
 öz", Ertuğrulköy "Ertuğrul / köy", Eskişehir "eski / şehir", Eskiyacla "eski /
 yayla", Eskiyaclar "eski / Yazır", Fincan Tepe "fincan / tepe", Gedik Tepe "gedik /
 tepe", Gök Dere "gök / dere", Gök Dere "gök / dere", Gök Tepe "gök / tepe",
 Gök Tepe "gök / tepe", Gökbağçe "gök / bağçe", Gökçeayva "gökçe / ayva",
 Gökçekaya "gökçe / kaya", Gökçekısı "gökçe / kısık", Gökçekuyu "gökçe /
 kuyu", Gökçeyayla "gökçe / yayla", Gökdere "gök / dere", Göktepe "gök / tepe",
 Göyük Tepe "göyük / tepe", Göz Tepe "göz / tepe", Gözet Tepe "gözet / tepe",
 Gündük Burun "gündük / burun", Gülçayır "gül / çayır", Gülpınar "gül / pınar",
 Gümüşbel "gümüş / bel", Gümüşkonak "gümüş / konak", Güney Sırt "güney /
 sırt", Güneyköy "güney / köy", Güroluk "gür / oluk", Gürüz Çeşme "gürüz /
 çeşme", Gürüz Dere "gürüz / dere", Harmandar Tepe "harmandar / tepe",
 Hekimdağ "hekim / dağ", Höbek Tepe "höbek / tepe", Höyük Tepe "höyük / tepe",
 Höyük Tepe "höyük / tepe", İbrik Tepe "ıbrık / tepe", İdrisiyayla "İdris / yayla",
 İkipınar "iki / pınar", İkizafer "iki / zafer", İkizoluk "ikiz / oluk", İlören "il /
 ören", İncebel "ince / bel", İndere "in / dere", İskan Kuyu "iskan / kuyu",
 İskankuyu "iskan / kuyu", Kale Tepe "kale / tepe", Kale Tepe "kale / tepe",
 Kangaltarla "kangal / tarla", Kapıkaya "kapı / kaya", Kapıkaya "kapı / kaya",
 Kara Dere "kara / dere", Kara Dere "kara / dere", Kara Kayalık "kara / kayalık",
 Kara Pınar "kara / pınar", Kara Tepe "kara / tepe", Kara Tepe "kara / tepe", Kara
 Tepe "kara / tepe", Kara Tepe "kara / tepe", Kara Tepe "kara / tepe", Kara Tepe
 "kara / tepe", Kara Tepe "kara / tepe", Kara Tepe "kara / tepe", Kara Tepe "kara
 / tepe", Karaalan "kara / alan", Karabayır "kara / bayır", Karacalık "kara /
 çalık", Karaçam "kara / çam", Karaçay "kara / çay", Karaçayır "kara / çayır",
 Karadağ "kara / dağ", Karadat "kara / zad", Karadere "kara / dere", Karahüyük

“kara / hüyük”, Karakamış “kara / kamış”, Karakaya “kara / kaya”, Karanlık
 Dere “karanlık / dere”, Karanlık Dere “karanlık / dere”, Karaören “kara / ören”,
 Karapazar “kara / pazar”, Karatepe “kara / tepe”, Kavakköy “kavak / köy”,
 Kayakent “kaya / kent”, Kayapınar “kaya / pınar”, Kaymazayla “Kaymaz /
 yayla”, Kel Tepe “kel / tepe”, Kepez Tepe “kepez / tepe”, Kepez Tepe “kepez /
 tepe”, Kepir Mevki “kepir / mevki”, Kır Sirt “kır / sirt”, Kıraç Tepe “kıraç /
 tepe”, Kıravdan “kır / Avdan”, Kırmızı Tepe “kırmızı / tepe”, Kırtarla “kır / tarla”,
 Kıyır Yayla “kıyır / yayla”, Kızıl Burun “kızıl / burun”, Kızıl Dere “kızıl / dere”,
 Kızıl Dere “kızıl / dere”, Kızıl Tepe “kızıl / tepe”, Kızıl Tepe “kızıl / tepe”, Kızıl
 Tepe “kızıl / tepe”, Kızıl Tepe “kızıl / tepe”, Kızıl Tepe “kızıl / tepe”, Kızılınlar
 “kızıl / inler”, Kızılyer “kızıl / yer”, Koca Çeşme “koca / çeşme”, Koca Dere
 “koca / dere”, Koca Dere “koca / dere”, Koca Dere “koca / dere”, Koca Dere
 “koca / dere”, Koca Dere “koca / dere”, Koca Tepe “koca / tepe”, Koca Tepe
 “koca / tepe”, Koca Tepe “koca / tepe”, Kocaalan “koca / alan”, Kocabel “koca /
 bel”, Kocakır “koca / kır”, Kuru Tepe “kuru / tepe”, Kozkaya “koş / Kayı”,
 Kozlubel “kozlu / bel”, Kör Çeşme “kör / çeşme”, Kör Kuyu “kör / kuyu”, Kör
 Pınar “kör / pınar”, Kör Pınar “kör / pınar”, Körpe Pınar “körpe / pınar”, Kötü
 Pınar “kötü / pınar”, Kum Tepe “kum / tepe”, Kuru Çeşme “kuru / çeşme”, Kuru
 Dere “kuru / dere”, Kuzgunkaya “kuzgun / kaya”, Kuzören “kuz / ören”, Küçük
 Tepe “küçük / tepe”, Külleme Tepe “külleme / tepe”, Mahmuthisar “Mahmut /
 hisar”, Mülkköy “mülk / köy”, Numanoluk “Numan / oluk”, Orman Tepe “orman
 / tepe”, Orta Burun “orta / burun”, Orta Sirt “orta / sirt”, Orta Tepe “orta / tepe”,
 Orta Tepe “orta / tepe”, Orta Tepe “orta / tepe”, Orta Tepe “orta / tepe”, Ortabel
 “orta / bel”, Ortaköy “orta / köy”, Ömerköy “Ömer / köy”, Örenyer “ören / yer”,
 Örümce Tepe “örümce / tepe”, Özdenk “öz / denk”, Özdere “öz / dere”, Özdere
 “öz / dere”, Pürtek Dere “pürtek / dere”, Sakar Tepe “sakar / tepe”, Sakarılıca
 “Sakarya / ılıca”, Sarayköy “saray / köy”, Sarayören “saray / ören”, Sarı Pınar
 “sarı / pınar”, Sarıkaya “sarı / kaya”, Sarıkaya “sarı / kaya”, Say Tepe “say /
 tepe”, Sekiören “seki / ören”, Sivri Tepe “sivri / tepe”, Sivri Tepe “sivri / tepe”,

Sivri Tepe “*sivri / tepe*”, Sivri Tepe “*sivri / tepe*”, Sivri Tepe “*sivri / tepe*”, Sivri Tepe “*sivri / tepe*”, Sivrihisar “*sivri / hisar*”, Soğuk Pınar “*soğuk / pınar*”, Sultandere “*sultan / dere*”, Şirin Sirt “*şirin / Sirt*”, Taş Tepe “*taş / tepe*”, Taş Tepe “*taş / tepe*”, Tekne Tepe “*tekne / tepe*”, Teknecik Sirt “*teknecik / sirt*”, Tekören “*tek / ören*”, Tınaz Tepe “*tınaz / tepe*”, Tokathan “*tokat / han*”, Topkaya “*top / kaya*”, Toraman Sirt “*Toraman / sirt*”, Tümbek Tepe “*tümbek / tepe*”, Türkmenmecidiye “*Türkmen / Mecidiye*”, Türkmentokat “*Türkmen / tokat*”, Uluçayır “*ulu / çayır*”, Uludere “*ulu / dere*”, Uyuzhamam “*uyuz / hamam*”, Uzun Sirt “*uzun / sirt*”, Uzunburun “*uzun / burun*”, Üçsaray “*üç / saray*”, Üçtepe “*üç / tepe*”, Üçtepe “*üç / tepe*”, Yakakayı “*yaka / kayı*”, Yalım kaya “*yalım / kaya*”, Yassihüyük “*yassı / hüyük*”, Yaverören “*yaver / ören*”, Yaylaköy “*yayla / köy*”, Yazıdere “*yazı / dere*”, Yelek Tepe “*yelek / tepe*”, Yeni Kuyu “*yeni / kuyu*”, Yenikent “*yeni / kent*”, Yeniköy “*yeni / köy*”, Yeniköy “*yeni / köy*”, Yenisofça “*yeni / sofça*”, Yeniyurt “*yeni / yurt*”, Yeşildon “*yeşil / don*”, Yeşilhan “*yeşil / han*”, Yeşilköy “*yeşil / köy*”, Yeşiltepe “*yeşil / tepe*”, Yeşilyaka “*yeşil / yaka*”, Yeşilyurt “*yeşil / yurt*”, Yeşilyurt “*Yeşil / yurt*”, Yıldız Tepe “*yıldız / tepe*”, Yıldızören “*yıldız / ören*”, Yukarı Çağlan “*yukarı / çağlan*”, Yukarı Dudaş “*yukarı / Dudaş*”, Yukarı Ilıca “*yukarı / ılıca*”, Yukarı Kalabak “*yukarı / kalabak*”, Yukarı Kartal “*yukarı / Kartal*”, Yukarı Kepen “*yukarı / Kepen*”, Yukarı Söğüt “*yukarı / Söğüt*”, Yuva Tepe “*yuva / tepe*”, Yürük Kırka “*Yürük / Kırka*”, Yürükyayla “*Yürük / yayla*”, Zeyköy “*zey / köy*”.

Not: Bu gruptaki yer adlarının bir kısmında, tamlanan unsur çokluk eki almıştır.

Aktopraklar “*ak / toprak+lar*”, Aşağı Tarlalar “*aşağı / tarla+lar*”, Eski Bağlar “*eski / bağ+lar*”, Karayerler “*kara / yer+ler*”.

Sıfat tamlaması kuruluşundaki yer adlarının bir kısmında, tamlayan unsurun yapım eki aldığı görülmektedir. Bunların arasında “+lık” ve “+lık” eki alanlar çoğunluktadır.

Arılık Sirt “*arı+lık / sirt*”, Arpalık Mevki “*arpa+lık / mevki*”, Bağlık Çeşme “*bağ+lık / çeşme*”, Bakırlık Mevki “*bakır+lık / mevki*”, Beylik Çeşme “*bey+lık / çeşme*”, Beylikova “*bey+lık / ova*”, Bileğilik Yayla “*bileği+lık / yayla*”, Bostanlık Tepe “*bostan+lık / tepe*”, Buzağılık Sirt “*buzağı+lık / sirt*”, Buzalık Mevki “*buzağı+lık / mevki*”, Çallık Mevki “*çal+lık / mevki*”, Çoraklık Mevki “*çorak+lık / mevki*”, Çoraklık Mevki “*çorak+lık / mevki*”, Döllük Mevki “*döl+lük / mevki*”, Döllük Sirt “*döl+lük / sirt*”, Döllük Tepe “*döl+lük / tepe*”, Ellilik Mevki “*elli+lık / mevki*”, Gübrelik Sirt “*gübre+lık / sirt*”, Gürlük Dere “*gür+lük / dere*”, Höllük Tepe “*höl+lük / tepe*”, Kaklık Mevki “*kak+lık / mevki*”, Kaklık Sirt “*kak+lık / sirt*”, Kapılık Dere “*kapı+lık / dere*”, Karsallık Tepe “*karsal+lık / tepe*”, Kayalık Tepe “*kaya+lık / tepe*”, Kedilik Tepe “*kedi+lık / tepe*”, Kefelik Tepe “*kefe+lık / tepe*”, Kırmalık Mevki “*kırma+lık / mevki*”, Kilimlik Tepe “*kilim+lık / tepe*”, Killik Çeşme “*kil+lık / çeşme*”, Killik Kuyu “*kil+lık / kuyu*”, Killik Sirt “*kil+lık / sirt*”, Killik Yazı “*kil+lık / yazı*”, Korkuluk Dere “*korku+luk / dere*”, Kovalık Mevki “*kova+lık / mevki*”, Kozaklık Çeşme “*kozak+lık / çeşme*”, Köserelik Sirt “*kösere+lık / sirt*”, Küllük Mevki “*kül+lük / mevki*”, Malaklık Sirt “*malak+lık / sirt*”, Mantarlık Mevki “*mantar+lık / mevki*”, Meşelikalan “*meşe+lık / alan*”, Sansarlık Dere “*sansar+lık / dere*”, Süpürgelik Mevki “*süpürge+lık / mevki*”, Taşlıkköy “*taş+lık / köy*”, Tilkilik Tepe “*tilki+lık / tepe*”, Topraklık Sirt “*toprak+lık / sirt*”, Tospağalık Mevki “*tospağa+lık / mevki*”, Turpluk Dere “*turp+luk / dere*”, Yanıklık Mevki “*yanık+lık / mevki*”, Yanıklık Mevki “*yanık+lık / mevki*”, Yanıklık Sirt “*yanık+lık / sirt*”, Yanıklık Tepe “*yanık+lık / tepe*”, Yayılğanlık Mevki “*yayılğan+lık / mevki*”, Yazlık Sirt “*yaz+lık / sirt*”, Zelvelik Yayla “*zelve+lık / yayla*”, Zembillik Dere “*zembil+lık / dere*”.

Bir kısım yer adları “+II” eki almıştır.

Ağçalı Mevki “*ağça+lı / mevki*”, Alıçlı Dere “*alıç+lı / dere*”, Alıçlı Tepe “*alıç+lı / tepe*”, Ardıçlı Sırt “*ardıç+lı / sırt*”, Ardıçlı Tepe “*ardıç+lı / tepe*”, Ayırıklı Dere “*ayırık+lı / dere*”, Ballı Dere “*bal+lı / dere*”, Ballı Dere “*bal+lı / dere*”, Bataklı Pınar “*batak+lı / pınar*”, Benlikuyu “*ben+li / kuyu*”, Benliyaver “*ben+li / yaver*”, Cevizli Dere “*ceviz+li / dere*”, Cinli Pınar “*cin+li / pınar*”, Çakıllı Tepe “*çakıl+lı / tepe*”, Çamurlu Mevki “*çamur+lu / mevki*”, Çapıtlı Mevki “*çapıt+lı / mevki*”, Çırpılı Tepe “*çırpı+lı / tepe*”, Çilekli Tepe “*çilek+li / tepe*”, Dedeli Sırt “*dede+li / sırt*”, Dedeli Tepe “*dede+li / tepe*”, Demirli Dere “*demir+li / dere*”, Elmalı Dere “*elma+lı / dere*”, Elmalı Dere “*elma+lı / dere*”, Elmalı Mevki “*elma+lı / mevki*”, Fındıklı Pınar “*findık+lı / pınar*”, Fındıklı Sırt “*findık+lı / sırt*”, Gevilli Dere “*gevil+li / dere*”, Halkalı Çeşme “*halka+lı / çeşme*”, Hoyuklu Sırt “*hoyuk+lu / sırt*”, Höyükli Tepe “*höyük+lü / tepe*”, İğdeli Çeşme “*iğde+li / çeşme*”, İğdeli Çeşme “*iğde+li / çeşme*”, İğdeli Dere “*iğde+li / dere*”, İğdeli Dere “*iğde+li / dere*”, İğdeli Pınar “*iğde+li / pınar*”, İğdeli Sırt “*iğde+li / sırt*”, İncirli Sırt “*incir+li / sırt*”, Kaklı Burun “*kak+lı / burun*”, Kamışlı Dere “*kamış+lı / dere*”, Kamışlı Sırt “*kamış+lı / sırt*”, Kanlı Tepe “*kan+lı / tepe*”, Kanlıpınar “*kan+lı / pınar*”, Kapaklı Dere “*kapak+lı / dere*”, Kaşlı Sırt “*kaş+lı / sırt*”, Katmerli Çeşme “*katmer+li / çeşme*”, Katmerli Dere “*katmer+li / dere*”, Kavaklı Dere “*kavak+lı / dere*”, Kavaklı Dere “*kavak+lı / dere*”, Kavaklı Mevki “*kavak+lı / mevki*”, Kavaklı Tepe “*kavak+lı / tepe*”, Kavgalı Tarla “*kavga+lı / tarla*”, Kayalı Dere “*kaya+lı / dere*”, Kayalı Dere “*kaya+lı / dere*”, Kekikli Burun “*kekik+li / burun*”, Kelebekli Tepe “*kelebek+li / tepe*”, Kemikli Sırt “*kemik+li / sırt*”, Kemikli Sırt “*kemik+li / sırt*”, Kepirli Pınar “*kepir+li / pınar*”, Kırtıllı Sırt “*kırtıl+lı / sırt*”, Kırtıllı Yayla “*kırtıl+lı yayla*”, Kızılcıklı Dere “*kızılcık+lı / dere*”, Kirazlı Dere “*kiraz+lı / dere*”, Kirazlı Pınar “*kiraz+lı / pınar*”, Kireçli Mevki “*kireç+li / mevki*”, Kozlu Dere “*koz+lu / dere*”, Kozlu Yayla “*koz+lu / yayla*”, Kulaklı Dere “*kulak+lı / dere*”, Kumlu Dere

“*kum+lu / dere*”, Kumlu Dere “*kum+lu / dere*”, Kumlu Tepe “*kum+lu / tepe*”, Kuşlu Tepe “*kuş+lu / tepe*”, Kükürtlü Pınar “*kükürt+lü / pınar*”, Külâhlı Çeşme “*külâh+lı / çeşme*”, Küplü Sırt “*küp+lü / sırt*”, Laleli Çeşme “*lale+li / çeşme*”, Meşeli Arkaç “*meşe+li / arkaç*”, Meşeli Tepe “*meşe+li / tepe*”, Nodalı Yayla “*noda+lı / yayla*”, Oluklu Pınar “*oluk+lu / pınar*”, Oluklu Yayla “*oluk+lu / yayla*”, Otlı Tepe “*ot+lu / tepe*”, Pıtraklı Dere “*pıtrak+lı / dere*”, Pirenli Dere “*piren+li / dere*”, Poruklu Bel “*poruk+lu / bel*”, Sarımsaklı Alan “*sarımsak+lı / alan*”, Sinekli Dere “*sinek+li / dere*”, Söğütlü Sırt “*söğüt+lü / sırt*”, Söğütlü Yayla “*söğüt+lü / yayla*”, Sulu Dere “*su+lu / dere*”, Sulu Dere “*su+lu / dere*”, Sulu Dere “*su+lu / dere*”, Sümbüllü Dere “*sümbül+lü / dere*”, Süngülü Tepe “*süngülü / tepe*”, Şapkalı Tepe “*şapka+lı / tepe*”, Taşlı Burun “*taş+lı / burun*”, Taşlı Tepe “*taş+lı / tepe*”, Taşlı Yayla “*taş+lı / yayla*”, Taşlıtarla “*taş+lı tarla*”, Tavşanlı Tepe “*tavşan+lı / tepe*”, Tosbağalı Dere “*tosbağa+lı / dere*”, Yapraklı Tepe “*yaprak+lı / tepe*”, Yavşanlı Dere “*yavşan+lı / dere*”, Yazılıkaya “*yazı+lı / kaya*”, Yoncalı Tepe “*yonca+lı / tepe*”, Yoncalıgedik “*yonca+lı gedik*”.

Bunun yanında, tamlayan unsurun “+CA” eki aldığı da görülmektedir.

Akça Mağara “*ak+ça / mağara*”, Akça Tepe “*ak+ça / tepe*”, Akçakaya “*ak+ça / kaya*”, Akçaören “*ak+ça / ören*”, Alaca Mevki “*ala+ca / mevki*”, Alaca Sırt “*ala+ca / sırt*”, Alaca Tepe “*ala+ca / tepe*”, Asmaca Dere “*asma+ca / dere*”, Çalca Dere “*çal+ca / dere*”, Çalca Tepe “*çal+ca / tepe*”, Çukurca Dere “*çukur+ca / dere*”, Derince Dere “*derin+ce / dere*”, Duruca Dere “*duru+ca / dere*”, Eğrice Ova “*eğri+ce / ova*”, Gökçe Dere “*gök+çe / dere*”, Gökçe Tepe “*gök+çe / tepe*”, Gövce Dere “*gövce / dere*”, Kamışca Tepe “*kamış+ca / tepe*”, Karacahüyük “*kara+ca / hüyük*”, Karacakaya “*kara+ca / kaya*”, Kızılcaören “*kızıl+ca / ören*”, Kızılcaören “*kızıl+ca / ören*”, Sapaca Dere “*sapa+ca / dere*”, Sarıcakaya “*sarı+ca / kaya*”, Sivrice Tepe “*sivri+ce / tepe*”.

Not: Bu adlarda, “+CA” ekinin, “+II” eki üzerine geldiği de görülür.

Kapaklıca Tepe “*kapak+lı+ca / tepe*”, Kurtluca Dere “*kurt+lu+ca / dere*”, Şekerlice Dere “*şeker+li+ce / dere*”.

Bu eklerin dışında az da olsa tamlayan unsurun, “+CAk” eki;

Kuyucak Kuyu “*kuyucak / kuyu*”, Soğucak Dere “*soğu(k)+cak / dere*”, Soğucak Pınar “*soğu(k)+cak / pınar*”, Soğucak Sirt “*soğu(k)+cak / sirt*”, Yumrucak Tepe “*yumru+cak / tepe*”.

“+sIz” eki;

Burunsuz Tepe “*burun+suz / tepe*”, Kulaksız Dere “*kulak+sız / dere*”.

Ve “+CI” eki de aldığı görülmektedir. Burada “+CI” ekinin meslek yapım eki olmak dışında, Külcü Mevki “*kül+cü / mevki*”, Taycı Sirt “*tay+cı / sirt*” toponimlerinde, “+II” eki işlevinde, “üzerinde bulundurma, özelliği taşıma” anlamında; Kangalcı Mevki “*kangal+cı / mevki*” toponiminde ise “+IIk” eki işlevinde, “nesnenin çokça, toplu olarak bulunduğu yer” anlamında kullanıldığı görülmektedir.

Bu gruptaki yer adlarının bir kısmında, tamlanan unsuru niteleyen iki sıfat bulunmaktadır.

Karakuz Dere “*kara (ve) kuz / dere*”, Karakuz Tepe “*kara (ve) kuz / tepe*”, Karasivri Tepe “*kara (ve) sivri / tepe*”, Karasivri Tepe “*kara (ve) sivri / tepe*”, Karayüksek Tepe “*kara (ve) yüksek / tepe*”, Karayüksek Tepe “*kara (ve) yüksek / tepe*”.

IV.3.2.2. Tamlayan Unsuru Fiil Soylu Olanlar

Bu grupta yer alan sıfat tamlaması kuruluşundaki yer adlarının tamlayan unsurları fiil soyludur.

Çatmapınar “çatma / pınar”,
ty tn

Doğanay “*doğan* / *ay*”, Doğançayır “*doğan* / *çayır*”, Doğan kaya “*doğan* / *kaya*”, Kakmak Dere “*kakmak* / *dere*”, Kokar Çeşme “*kokar* / *çeşme*”, Yananyer “*yanan* / *yer*”, Yıkık Sırt “*yıkık* / *sırt*”.

IV.3.2.3. Tamlayan Unsuru Kelime Grubu Olanlar

Bu grupta yer alan sıfat tamlaması yapısındaki yer adlarının tamlayan unsuru kelime grubu kuruluşundadır. Bunlar kendi içerisinde tamlayan unsuru sıfat tamlaması olan, sıfat-fiil grubu olan, kısaltma grubu olan ve tekrar grubu olan sıfat tamlaması kuruluşundaki yer adları olarak dört grupta ele alınabilir.

IV.3.2.3.1. Tamlayan Unsuru Sıfat Tamlaması Olanlar

Bu grupta yer alan sıfat tamlaması yapısındaki yer adının kelime grubu yapısındaki tamlayan unsuru sıfat tamlaması kuruluşundadır.

Atalantekke “at-alan / *tekke*”,
ty tn

Topkaya Tepe “*top-kaya* / *tepe*”, Seyrekmeşelik Mevki “*seyrek-meşelik* / *mevki*”.

IV.3.2.3.2. Tamlayan Unsuru Sıfat-Fiil Grubu Olanlar

Sıfat tamlaması yapısındaki bu yer adlarının kelime grubu yapısındaki tamlayan unsurları, sıfat-fiil grubu kuruluşundadır.

Eşekçekmez Tepe “*eşek-çekmez / tepe*”, Kömüşöldüren Tepe “*kömüş-öldüren / tepe*”, Suçikan Dere “*su-çıkan / dere*”, Yağdonduran Tepe “*yağ-donduran / tepe*”.

IV.3.2.3.3. Tamlayan Unsuru Kısaltma Grubu Olanlar

Sıfat tamlaması yapısındaki yer adlarının kelime grubu yapısındaki tamlayan unsur, kısaltma grubu kuruluşundadır.

Ağzıkara Dere “*ağzı-kara (olan) / dere*”, Avlağıkaya Dere “*avlağı-kaya (olan) / dere*”, Başıkırık Yayla “*başı-kırık (olan) / yayla*”, Deveuçlu Dere “*deve-uçlu (olan) / dere*”, Doruğukesik Sirt “*doruğu-kesik (olan) / sirt*”, Karaağaçlı Tepe “*kara-ağaçlı (olan) / tepe*”, Tepesidelik Sirt “*tepesi-delik (olan) / sirt*”, Üçbaşı Tepe “*üç-başlı (olan) / tepe*”.

IV.3.2.3.4. Tamlayan Unsuru Tekrar Grubu Olanlar

Bu grupta yer alan sıfat tamlaması yapısındaki yer adlarının kelime grubu yapısındaki tamlayan unsur tekrar grubu kuruluşundadır.

Çırçır Çeşme “*çır-çır / çeşme*”, Çırçır Çeşme “*çır-çır / çeşme*”, Çırçır Çeşme “*çır-çır / çeşme*”.

IV.3.2.4. Tamlanan Unsuru Kelime Grubu Olanlar

Sıfat tamlaması yapısındaki yer adları, kelime grubu biçimindeki tamlanan unsurlarının yapısına göre, tamlanan unsur sıfat tamlaması olan sıfat tamlaması kuruluşundaki yer adları olmak üzere bir alt gruba ayrılabilir.

IV.3.2.4.1. Tamlanan Unsuru Sıfat Tamlaması Olanlar

Akçakmak Sirt “*ak / çakmak-sirt*”,

ty tn

Akkaklık Sirt “*ak / kaklık-sirt*”, Akyokuş Sirt “*Ak / yokuş-sirt*”, Akyokuş Sirt “*Ak / yokuş-sirt*”, Aşağı Kuzfındık “*aşağı / kuz-fındık*”, Aşağıak Dere “*aşağı / ak-dere*”, Aşağıkepez Tepe “*aşağı / kepez-tepe*”, Bozçalca Tepe “*boz / çalca-tepe*”, Büyükhöyük Tepe “*büyük / höyük-lü-tepe*”, Büyükkayık Tepe “*büyük / kayık-tepe*”, Büyüksarp Tepe “*büyük / sarp-tepe*”, Dazlakkıran Mevki “*dazlak / kıran-mevki*”, Hamam Karahisar “*hamam / kara-hisar*”, Karagüney Sirt “*kara / güney-sirt*”, Karagüney Sirt “*kara / güney-sirt*”, Karakavaklık Tepe “*kara / kavaklık-tepe*”, Karayokuş Tepe “*Kara / yokuş-tepe*”, Keltaslık Sirt “*kel / tazlık-sirt*”, Kızılgüney Tepe “*kızıl / güney-tepe*”, Kocaçal Tepe “*koca / çal-tepe*”, Kocagüney Tepe “*koca / güney-tepe*”, Kocakızıl Tepe “*koca / kızıl-tepe*”, Kocakum Tepe “*koca / kum-tepe*”, Küçük kara Tepe “*küçük / kara-tepe*”, Küçükyazılıkaya “*küçük / yazılı-kaya*”, Kümbet Akpınar “*Kümbet / ak-pınar*”, Kümbet Yeniköy “*Kümbet / yeni-köy*”, Süğlünçal Tepe “*süğlün / çal-tepe*”, Üçkepez Sirt “*üç / kepez-Sirt*”, Yeni Akçayır “*yeni / ak-çayır*”, Yeni İncesu “*yeni / ince-su*”, Yukarı Kuzfındık “*yukarı / kuz-fındık*”, Yüksek kıran Tepe “*yüksek / kıran-tepe*”, Yürük Akçayır “*Yürük / ak-çayır*”.

IV.3.3. Birleşik Ad Grubu Kuruluşundaki Yer Adları

Bu gruptaki yer adları, birleşik ad grubu yapısındadır.

Göknebi “*Gök / Nebi*”, İbikseydi “*İbik / Seydi*”, Körhasan “*kör / Hasan*”, Sarıcailyas “*sarıca / İlyas*”, Yunusemre “*Yunus / emre*”.

IV.3.4. Unvan Grubu Kuruluşundaki Yer Adları

Bu grupta bulunan yer adları, unvan grubu yapısındadır.

Haliloğlu “*Halil / oğlu*”, İlyaspaşa “*İlyas / Paşa*”, İsmetpaşa “*İsmet / Paşa*”, Kurtşeyh “*Kurt / Şeyh*”, Mihalgazi “*Mihal / Gazi*”, Nasrettinhoca “*Nasrettin / Hoca*”, Parsibey “*Parsi / Bey*”, Paşakadın “*Paşa / kadın*”, Seyitgazi “*Seyit / Gazi*”.

Bu grubun içerisinde tamlayan unsuru kelime grubu olan iki yer adı bulunmaktadır

IV.3.4.1. Tamlayan Unsuru Kelime Grubu Olanlar

Bu grupta bulunan yer adları, kelime grubu olan tamlayan unsurlarına göre, tamlayan unsuru birleşik ad grubu olan unvan grubu kuruluşundaki yer adları olarak bir alt gruba ayrılabilir

IV.3.4.1.1. Tamlayan Unsuru Birleşik Ad Grubu Olanlar

Bu grupta yer alan iki yer adının kelime grubu olan tamlayan unsurları, birleşik ad grubu kuruluşundadır.

Abbas Halimpaşa “*Abbas-Halim / Paşa*”,

ty	tn	
ty	tn	

Sait Halimpaşa “*Sait-Halim / Paşa*”.

IV.3.5. Sıfat-Fiil Grubu Kuruluşundaki Yer Adları

Bu grupta bulunan yer adları, sıfat-fiil grubu yapısındadır.

Çanakkıran “*çanak / kıran*”, Yenidoğan “*yeni / doğan*”, Yenidoğan “*yeni / doğan*”.

Sınıflandırılmayan Yer Adları

Adların anlamları veya kaynakları bilinmediği için aşağıdaki yer adları sınıflandırmaya alınmamıştır.

Abaz Alanı, Abihal Deresi, Ağılıçal Tepesi, Akpara Sırtı, Aksakkaya Tepesi, Alpakuz Deresi, Alpakuz Yaylası, Altıpatlar Tepesi, Aren Çeşmesi, Arenkırma Sırtı, Arenyayla Mevki(s)i, Atakbaşı Sırtı, Ayıp Dere, Ayıpçığın Pınarı, Azık Tepesi, Babat Deresi, Bağlıcaözü Deresi, Bağmaklıbayırı Tepesi, Ballıhisar, Belencilbirt, Bozaniç, Bozaniç Deresi, Bozaniç Tepesi, Böklü Yaylası, Büyükçepel Çeşmesi, Canbazarpalgi Tepesi, Cankurtaran Tepesi, Cele Yaylası, Cezayir Deresi, Cezayir Sırtı, (Ören) Cılbirt, Çalçı, Çalçıyaylası Mevki(s)i, Çalta Yaylası, Çatma Çiftliği, Çaykoz, Çıtağanaranın Deresi, Çifteler, Çifteleryolu Sırtı, Çifteleryoluüstü, Çirtecik Tepesi, Çulfa Deresi, Değişören, Delikli Mevki, Demircigöbeti Tepesi, Dincek Dere, Dinnencenindoruk Tepesi, Doğray, Doğray, Domalı Tepe, Dümrek, Dümrek, Dümrek Yaylası, Ekinlerin Tepesi, Elekli Yaylası, Eminekin, Erçek Çeşmesi, Eskice Yayla, Eskiçaykoz, Eskili Yazı, Etdemir Düzü, Eynez Çeşmesi, Garip Sırtı, Gelibolu Tepesi, Gembükü Tepesi, Gemiç, Göcenoluk, Göem Çeşmesi,

Gögemeç Çeşmesi, Gönağıl Deresi, Göncağıl Yaylası, Gulucuk Düzü, Güce, Güvemez Deresi, Halı Pınarı, Halıköy Deresi, Hatıpalçağı Mevki(s)i, Ingıllar Boğazı, Işıkören, İğnecikbaşı Sırtı, İma Yaylası, İmişehir, İmrallı Yaylası, İstiklalbağı, Kadıkuyusu, Kaldırım Çeşmesi, Kalfalar Sırtı, Kamışlı Tepe, Kanlı Dere, Karacaören, Karacaören, Karacaören Yaylası, Karacaören Yaylası, Karacaörenyaylası, Karacaşehir, Karakaya Çiftliği, Karakaya Kışlası, Karasakal Deresi, Karaserli Çeşmesi, Karataşar Sırtı, Karının Çeşmesi, Kayadibi Yaylası, Kazıklı Pınar, Keçeliözü Deresi, Kertek, (Ören) Kertek, Kırılburun Sırtı, Kızlarkayası Tepesi, Kocaoturak Tepesi, Koltan, Köpekbeli Tepesi, Köşger Mevki(s)i, Kuç Tepe, Kumaşkaya Tepesi, Kurşun Tepesi, Kuşoturağı Sırtı, Kutcatepe Sırtı, Küçükyensiz Tepe, Küllüsaray Çiftliği, Kürcükayası Sırtı, Lâçin, Mavra Sırtı, Meliözü Deresi, Mezgit Tepe, Mihaliççık, Mihaliççık Deresi, Nemli, Oklubalı, Oluklukırgıl Sırtı, Ortaklar, Ortaklarağıl Sırtı, Ortayürek Tepesi, Ortayürekler Deresi, Oruçpınarı Çeşmesi, Pamuk Dere, Peynirli Dere, Purtul Kuyusu, Purtullukuyu Mevki(s)i, Rahatlı Mevki, Sakarı Karacaören, Sapıkırık Mevki, Saracık Mevki, Saracık Mevki, Satrangız Yaylası, Seksenliler Mevki(s)i, Selcik Çeşmesi, Selecik Çeşmesi, Sıçanlık Sırt, Sırma Gölü, Silbağ Kuyusu, Solumkıranı Tepesi, Somadın Tepesi, Somdöken Tepesi, Sultan Deresi, Süpren, Şaktan, Tahtalı Dere, Tahtalı Dere, Tantan Yolu, Tavşancıl Mevki, Tellikaya Çeşmesi, Tepelce Tepe, Topçu Tepesi, Topçu Tepesi, Türküce Tepesi, Uşakbüğü, Uzunkırma Sırtı, Yağcıözü Düzü, Yahnıkapan, Yalancık Deresi, Yarbasan, Yarıkcı, Yarıkcı Ilıcası, Yarımalar Sırtı, Yarımalar Yaylası, Yelkin Dere, Yenidamar Sırtı, Yensiz Sırt, Yılanlık Çayırı, Yozsak Çiftliği, Yürük Karacaören, Zeynal Tepesi.

Bunun yanında anlamı bilinmesine karşın sınıflandırılmayan bazı yer adları bulunmaktadır.

Akgüney, Çalkara, Çifteler-Çatmalar Göleti, Çürüttüm, Gökçegüney, Yerlikırma Sırtı, Zaferhamit.

Bölüm Sonucu:

Sınıflandırılmayan 189 yer adı dışında kalan 2110 yer adının 1938'i birleşik yer adı, 128'i basit yer adı ve 44'ü türemiş yer adıdır. Bu değerler yer adlarının genellikle birleşik yapıyla oluştuğunu göstermektedir. Bunu basit yapıdaki yer adları takip eder. Türemiş yer adları ise diğerlerine göre en az görülen yapıdır.

Birleşik yapıdaki 1938 yer adının 1308'i ad tamlaması kuruluşunda, 611'i sıfat tamlaması kuruluşunda, 11'i unvan grubu kuruluşunda, 5'i birleşik ad grubu kuruluşunda ve 3'ü de sıfat-fiil grubu kuruluşundadır. Bu değerler birleşik yapıli yer adlarında ad tamlamalarının ağırlıkta olduğunu gösterir. Yine yer adı kuruluşlarında sıfat tamlaması yapısının sıkça kullanıldığı görülmektedir.

Ad tamlaması kuruluşundaki yer adları ele alındığında ise 1308 tane yer adının 1272'sinin belirtisiz ad tamlaması kuruluşunda, 36'sının ise belirtili ad tamlaması kuruluşunda olduğu görülür. Bu durum ad tamlaması kuruluşundaki yer adlarının büyük çoğunluğunun belirtisiz ad tamlaması şeklinde yapıldığını gösterir.

Sıfat tamlaması kuruluşundaki 611 yer adının 551'inin tamlayan unsuru ad soylu iken; 8'inin tamlayan unsuru fiil soyludur. Bu durum sıfat tamlaması kuruluşunda ad soylu kelimelerin çoğunlukta kullanıldığını gösterir. Bu 551'in içinde çeşitli toponimcil ekler alan adlandırmalar da vardır. Bunlardan 105'i "+II", 56'sı "+IIk", 25'i "+CA", 5'i "+CAk", 3'ü "+CI", 2'si "+sIz" eki almıştır. Ayrıca 3'ünde "+CA" ekinin üzerine "+II" ekinin geldiği görülür. 6'sında ise tamlayan unsurunu niteleyen iki sıfat bulunur. Bu durum, bu adlarda "+II" ekinin çoğunlukta kullanıldığını gösterir.

Birleşik adlarda iç içe geçmiş yapılara sıkça rastlanır. Belirtili ad tamlaması kuruluşundaki 36 adın 6'sının tamlayan unsuru kelime grubuyken, 1'inin tamlanan unsuru kelime grubudur. Yine belirtisiz ad tamlaması kuruluşundaki 1272 adın 810'unun tamlayan unsuru, 34'ünün tamlanan unsuru, 7'sinin ise hem tamlayan hem tamlanan unsuru, kelime grubudur. Sıfat tamlaması kuruluşundaki 611 adın ise 18'inin tamlayan unsuru, 34'ünün ise tamlanan unsuru kelime grubudur. Bu, iç içe geçmiş yapılarda, ad tamlaması kuruluşundaki yer adlarının genellikle tamlayan unsuru kelime grubuyken, sıfat tamlaması kuruluşundaki adlarının ise genellikle tamlanan unsurun kelime grubudur.

Türemiş yer adlarında bulunan 44 yer adının 27'si Türkçe, 17'si ise Arapça ek almıştır. Görülen bu 17 ekin tamamı “+iye” (Lütfiye, Fevziye vb.) dir. Türemiş yer adlarında Türkçe ek kullanımının fazla olduğu açıktır. Türkçe ekle kurulmuş bu 27 adın ise 21'i ad yapım eki, 6'sı ise çokluk eki almıştır. Ad yapım ekleriyle kurulan adlarda, bu 21 adın 6'sı “+II”, 5'i “+CA”, 4'ü “+IIk” ve 1'i “+CI” ekiyle kurulmuştur. Bunun yanında 4'ünde “+II” ekinin üzerine “+CA” ekinin , 1'inde ise “+CI” ekinin üzerine “+IAr” ekinin geldiği görülür. Bu değerler, “+II” ve “+CA” eklerinin diğerlerine oranla daha fazla kullanıldığını göstermektedir.

V. BÖLÜM: COĞRAFİ TERİMLER SÖZLÜĞÜ

Bu bölümde, tezde bulunan yer adlarının kuruluşunda görev alan coğrafi terimler verilmiştir. Terimlerin açıklanmasında İzbirak'ın Coğrafya Terimleri Sözlüğü, Derleme Sözlüğü, Tarama Sözlüğü ve Türkçe Sözlükten yararlanılmış olmakla birlikte coğrafi terimlerin anlamları genellikle yöre halkından edinilen bilgilere göre belirlenmiştir. Bu bölümde yanlarında kaynak gösterilmeksizin verilen coğrafi terimler, yöre halkından edinilen bilgiler doğrultusunda tanımlanmıştır.

Ada: Ada, yörede nehir, çay gibi akarsularla etrafı çevrilmiş küçük kara parçasına verilen addır.

Ağıl: Davarların barındığı, üstü açık, çit ya da duvarla çevrili yer (İzbirak, 1992: 5).

Ağız: Ağzıkara Dere ve Avlanağzı Deresi toponimlerinde görülen bu kelime, “giriş kısmı, başlangıç yeri” anlamındadır.

Ahır: Evcil büyükbaş hayvanların barındırıldığı kapalı yer (İzbirak, 1992: 5).

Alan: Düzlük, açıklık yer (DS, 2009: 194-195).

Arık: Bkz. Ark.

Ark: Toprağın kazılmasıyla yapılan su yolu (TS, 2005: 119).

Arkaç: Davarların açıkta toplu olarak otlatılıp, yattıkları düz dağ sırtları (DS, 2009; 325).

Asar: Etrafı yar gibi olan yüksek, kayalık alan.

Avlak: Av yeri.

Avlan: Bk. Avlak.

Avlu: Davarların yatırıldığı yer, ağıl.

Avlukaya: Eski dönemlerde davarların yatırılabilceği kadar büyüklükte olan çukur kayalardır.

Avul: ağıl.

Azmak: Su birikintisi anlamında olup bu mevkide Porsuk Çayı'nın 1970 yılında ıslah edilmesi ile yönünün değişmesi sonucu eski yatakta oluşan su birikintilerine verilen addır.

Bağ: Üzüm çubuklarının dikili bulunduğu alan (İzbırak, 1992: 26).

Bahçe: Meyve, sebze, çiçek, ağaç yetiştirilen yer (İzbırak, 1992: 28).

Bakacak: Tepede çevrenin en iyi görülebildiği yüksek, gözetleme yeri (DS, 2009: 489).

Balçık: İçinde kilin çokça bulunduğu çamur (İzbırak, 1992: 29-30).

Balkan: Ovacık, alçak yer (DS, 2009: 507).

Baraj Gölü: İzbırak tarafından göletle aynı anlamda kullanılmasına karşın (İzbırak, 1992: 142) haritada baraj gölleri ile göletler ayrı verilmektedir. Baraj gölü, Su Ürünleri Terimleri Sözlüğünde "Akarsu üzerine yapılan barajlarda biriken su kütlesi." şeklinde tanımlanmıştır (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>).

Baraj: Suyu toplama, kabartma amacıyla akarsu yatağında akıntının kesilmesini sağlayan yapı, bent (İzbırak, 1992: 31).

Bataklık: Çok ıslak toprağı olan, bazı bölümlerinde suların yüzeye çıkmış, göleklenmiş olduğu ve bu yapıya uygun bitkilerin bulunduğu bölge (İzbırak, 1992: 34-35).

Batılğan: Bk. Bataklık.

Bayır: Bir tanesi aşağıda bir tanesi yukarıda olan iki düzlük arasında bulunan eğimli yer (İzbırak, 1992: 36).

Bel: Dağ sırtında geçit veren çukur yer (TS, 2005: 235).

Belen: 1. Yüksek, dağlık arazi içinde kalan düz bölge 2. Sarp, dağlık alan, dağ beli (TS, 2009: 488).

Bent: Su toplamak amacıyla akarsu önüne yapılan engel, bğget (TS, 2005: 244).

Boğaz: İki dağ arasında açılmış dar, derin geçit yeri (İzbırak, 1992: 42).

Bostan: Bahçe (TS, 2005: 301).

Bölge: Yeryüzünde doğal, beşeri ve ekonomik özelliklere göre ayrılmış bölüm (İzbırak, 1992: 46).

Bucak: Çay, ırmak kıyılarındaki tarla ile su arasındaki çayır, sazlık, çalılık yer (DS, 2009: 776).

Bucak-Nahiye: Haritada kimi yer adları bucak, bir yer adı nahiye olarak gösterilmiştir. Ancak bunların günümüzde aynı idari özelliğe sahip olduğu düşüncesiyle tek başlık altında verilmesi uygun bulunmuştur. İlçelerin, her biri bir müdür tarafından yönetilen bölümleri (TS, 2005: 317)

Burun: Burun yörede, İzbirak tarafından “Kıyıların uzanışında ileri doğru çıkıntı yapmış, çoğunca yüksekçe yer.” şeklinde yapılan tanımın ötesinde (İzbirak, 1992: 49) sözcük genel olarak toprak parçasının öne doğru burun gibi sivrilmiş çıkıntı kısmına verilen addır.

Bük: Yörede iki ayrı anlamda kullanılmaktadır. Ayvacıkbükü Deresi toponiminde olduğu gibi “bahçe” anlamında ve Gembükü Tepesi toponiminde olduğu gibi “Sakarya Nehri kıyısında pirinç ekilebilen alan” anlamında kullanılmaktadır.

Büvet: Küçük su kanalının önüne çekilen engel.

Çağlan: Çağlayan (DS, 2009: 1037).

Çal: Taşlık yer, çıplak tepe (DS, 2009: 1046).

Çamlık: Çam ağaçları çok olan yer (TS, 2005: 390). Aflasın Çamlık ve Köse Çamlığı toponimlerinde geçen bu kelimenin sözlüğe alınma nedeni, çamlık sözcüğünün haritada bir tür belirtiyor olmasıdır.

Çat/Çatal/Çatak: Dere, çay vb. suların ya da yolların birleştiği yer.

Çay: Dereden büyük olup, ırmaktan küçük olan akarsu (İzbirak, 1992: 68).

Çayır: Sürekli yeşil kalan, yumuşak, gür otların bulunduğu yer (İzbirak, 1992: 68).

Çeşme: Boruyla getirilen suyun oluk ya da musluktan aktığı yalaklı su haznesi veya yapısı (TS, 2005: 417).

Çiftlik: Hayvan yetiştirilen, ekim-dikim yapılan; çalışanların oturduğu evlerin, ahır, ağıl gibi hayvan barınaklarının bulunduğu geniş toprak parçası (İzbirak, 1992: 72).

Çorak: Kurak kesimlerde bulunan kuru, tuzlu toprağa sahip alan (İzbırak,1992: 75).

Çörlen: Çeşme.

Çukur: Etrafına göre çökük olan yer (TS, 2005: 454).

Dağ: Etrafına göre çıkıntı şeklinde olan, yüksek, girintili çıkıntılı bir yer biçimi (İzbırak,1992: 79).

Dam: Ahır (TS, 2005: 468).

Değirmen: Arpa, buğday, mısır gibi çeşitli tahılların öğütüldüğü, un haline getirildiği yer (İzbırak, 1992: 90).

Denk: Özdenk Köyü toponiminde geçen denk kelimesi DLT’de “bataklık” anlamındaki teng kelimesiyle (DLT IV, 2006: 598) ilişkili olmalıdır.

Dere: Küçük akarsu (İzbırak,1992: 98).

Devrent : Boğaz, geçit.

Dikmen: Koni biçimindeki sivri tepe (DS, 2009; 1489).

Doğu: Dağın doğu yüzü

Doruk: Dağların en yüksek yeri, zirve (İzbırak,1992:107-108).

Döllük: Hayvanların döllenmesi için kullanılan yer.

Dömen: Dağın çıplak ve sivri tepesi (DS, 2009; 1581).

Düden: Su kaynağı (DS, 2009; 1616).

Düz: Engebesiz olan yer, ova (DS, 2009: 1643, TS, 2005: 593).

Düzen: 1. Yüksek dağların tepesindeki düzlükler 2. Dağların az meyilli olan yüzeyleri 3. iki tepe arasındaki düz yerler, vadi (DS, 2009: 1644).

Ekinlik: ekin ekilen yer (TS, 2005: 610).

Ense: Tepe ya da sırtın doruk noktasından aşağıda olan kısmı.

Eyrek: Hayvanların yazın toplanıp dinlendikleri yer (DS, 2009; 1825-1826). Çalışmada bu kelimenin Ortaeğrek Sırtı toponiminde olduğu gibi “eğrek” şeklinde geçtiği de görülmektedir.

Gecek: İşlek yol, çok geçilen yer (TS, 2005: 735).

Gedik: Yöreden edinilen bilgiye göre “gedik” yörede yüksek tepeye verilen addır.

Gen: Tarım yapılmayan, otlak olarak bırakılmış alan.

Geriz: Tarladan çıkan suyun götürülmesi için tabanına ve yanlarına taş döşenerek yapılan üstü kapalı kanal .

Girdap: Suyun aşağı doğru çukurlaşarak burkularak dönmesi, burgaç (İzbırak, 1992: 48-49).

Gorlam: Dağın çıkıntılı yeri.

Göbet: Suyun önüne, birikmesi için çekilen set .

Göç: Toplumsal, siyasi ve ekonomik sebeplerle (TS, 2005: 769) yaşam koşullarını iyileştirebilme amacıyla bir yerden bir başka yere taşınma işi (İzbırak, 1992: 139).

Göçük: Göçükler Deresi toponiminde görülen kelime “toprağın göçmesiyle oluşan küçük çukur ” anlamındadır.

Göl: Doğal yollarla oluşan çanaklara⁹¹ ya da insan eliyle önü kapatılan alanlara biriken sular (İzbırak, 1992: 141-142).

Gölcük: Kış aylarında meydana gelen küçük su birikintisi.

Gölet: Bentlerin arkasına biriken suların oluşturduğu yapay göl (İzbırak, 1992: 142).

Göz/Göze: Yer altı sularının doğal bir şekilde yeryüzüne çıktığı alan, kaynak (İzbırak, 1992: 143).

Göz: Göz Tepe toponiminde geçen bu kelime “gözet, bakacak” anlamındadır.

Gözet: Gözetleme yapmak için kullanılan yüksek yer.

Gümele: 1. Avcı kulübesi 2. Bağ ve bostana yapılan basit bekçi kulübesi (DS, 2009: 2222).

Günyüzü: Gün, güneş anlamına gelir. Coğrafi bir terim olarak günyüzü, dağın güneşi çok alan tarafı, yani güneyi anlamındadır.

Güney: Dağın güney yüzü.

Harlayık: Hırıltı ile akan su, çağlayan (DS, 2009: 2292).

Havuz: Akan suyun başında oluşan su birikintisi.

⁹¹ Çanak, çevresine göre çukurluk gösteren, çoğunlukla içine su birikin coğrafi bir yapıdır (İzbırak, 1992: 65-66).

Hüyük: Çeşitli sebeplerle yıkılmış, terk edilmiş, zamanla tepe biçimine gelmiş eski yerleşim yeri (İzbırak, 1992: 161).

Ilca: Yer altından ılık, sıcak ya da çok sıcak su çıkaran bir çeşit kaynak, kaplıca (İzbırak, 1992: 184).

İl: Ülkenin, vali yönetiminde olan (TS, 2005: 951) yönetim bakımından idari bölümlenmede birinci sıradaki bölümü (İzbırak, 1992: 168).

İlçe-Kaza: Haritada kimi yer adları ilçe, kimi yer adları kaza olarak gösterilmiştir. Ancak bunların günümüzde aynı idari özelliğe sahip olduğu düşüncesiyle tek başlık altında verilmesi uygun bulunmuştur. Yönetim bakımından idari bölümlenme ilden sonra gelen bölüm (İzbırak, 1992: 168).

İskân: Yerleşme, yerleştirme (İzbırak, 1992: 171).

Kafa: “Akpınar adlı suyun başında bulunan tepe” anlamındaki Akpınarkafası Tepesi toponiminde görülen kafa, su başı anlamındadır.

Kak: Dağ ve kayalardaki oyuklarda bulunan su birikintisi (DS, 2009; 2600).

Kapız: Dik yamaçlı, derin vadi.

Kaptaj: Kaynağın çıkardığı suyu çoğaltmak amacıyla taban suyunun bir noktaya doğru toplanması işleminin yapıldığı yer (İzbırak, 1992: 184).

Karlık: Yazın insanların kar getirdikleri, yüksek dağ başlarında kalıcı karların bulunduğu yer (İzbırak, 1992: 191).

Kaş: Yatay duruşlu tabakaların sıralandığı alanlarda, sert bir tabakanın yamaçta ileri doğru çıkıntı yaptığı yer (İzbırak, 1992: 194).

Kavşak: Su, yol vb. coğrafi şekillerin birleştiği yer.

Kavşıt: Bk. Kavşak.

Kaya: Belirli bir yerde herhangi bir yükseklikteki sert taş kütlesi (İzbırak, 1992: 195).

Kaynak: Yer altındaki suların doğal yollarla yer yüzüne çıktığı yer (İzbırak, 1992: 196-197).

Kaynarca: 1. Kaynak 2. Sıcak su kaynağı (TS, 2009: 1119)

Kent: İzırak tarafından “Farklı özelliklere sahip olmakla birlikte nüfusu 5000-20000 bulunan küçük şehirler.” şeklinde tanımlanmakla birlikte (İzbırak, 1992: 198) Türkçe sözlükte “şehir” olarak verilmiştir (TS, 2005: 1138).

Kese: Kestirme, kısa yol (DS, 2009: 2761).

Keş: Keçi yolu (DS, 2009: 2771), patika yol (<http://tdkterim.gov.tr/bts/-22.06.12>).

Ketlez: Uzağı görmeye engel olan kıvrımlı tepecik.

Kez: İki tepe arasındaki alçak geçit (DS, 2009: 2780), gez (DS, 2009: 2018)

Kır: Şehir ya da bahçe dışında kalan, genellikle otluk ya da seyrek ağaçlı geniş alan (İzbırak, 1992: 201).

Kıran: Paralel akan iki dere arasındaki uzunca tepe veya dağ sırtı.

Kırma: Küçük dere.

Kısık: İki dağ arasındaki dar geçit, boğaz (DS, 2009: 2841-2842).

Kışlak/Kışla: Yaylaya göre alçakta, kuytu ve daha sıcak olan; kışın hayvanların yatırıldığı, otlatıldığı yer (İzbırak, 1992: 207).

Kıyak: Koç-teke katımının⁹² yapıldığı yer.

Kol: Meşelikol Mevkisi ve Sulucakol Tepesi toponimlerinde görülen bu kelimenin “susuz dere” anlamında olduğu düşünülmektedir (DS, 2009: 2907).

Konak: Kağnıcıkonağı Deresi toponiminde olduğu gibi durup dinlenen, belirli bir süre kalınan, konaklanan yer anlamında kullanılmıştır.

Kor: Dere (DS, 2009: 2923).

Koyak: Bir ucu dağda son bulan kapalı boğaz; iki dağ, tepe arasındaki boşluk, vadi (DS, 2009: 2942).

Köy: Yeri, büyüklüğü, biçimi köy işleri ile belli olan yerleşim birimi (İzbırak, 1992: 215-216).

Kulak: Kulaklı Dere, Kulaksız Dere ve İkitarlakulağı Tepesi toponimlerinde görülmektedir. Yöreden edinilen bilgiye göre *kulak* “kenar” anlamındadır. Derenin kenarında hemen tepe ya da dağın etekleri başlıyor ise böyle derelere *Kulaksız Dere* denilirken tepe ya da dağ eteği ile dere arasında az da olsa arazinin bulunduğu derelere *Kulaklı Dere* adı verilmektedir.

Kum: Kayaların doğal etkenlerle parçalanması ile oluşan (TS, 2005: 1252) ortalama 0.02-2 mm. çapındaki dağınık, küçük mineral taneleri yığını. (İzbırak, 1992: 218).

⁹² Hayvanların sonbahardaki çiftleşme dönemlerinden önce koç ve tekeler sürüden ayrılır, bir-bir buçuk ay kadar ayrı bakılır, Ekim-Kasım aylarında getirilip sürüye katılır ve çiftleşme sağlanır. Bu işleme “koç-teke katımı” denilir.

Kuyu: Yer altı suyunun yüzeye çıkması amacıyla (İzbırak,1992: 225), su katmanına varana kadar derinlemesine kazılan çukur (TS, 2005: 1275). Bunun dışında Kireçkuyusu Deresi toponiminde olduğu gibi “kuyu” kelimesinin Türkçe sözlükte “Toprağa kazılan derince çukur.” şeklinde tanımlanan anlamda kullanıldığı da görülür (TS, 2005: 1275).

Kuz: Az güneş alan, serince, kuytu yer (İzbırak, 1992: 225). Dağların genellikle kuzey tarafı.

Mağara/İn: İzbırak, in ile mağara tanımını farklı yapmıştır. Mağara “Eriyebilen taşların bulunduğu bölgelerde suyun eritmesi sonucu oluşmuş geniş yer altı oyukları.” şeklinde tanımlanmıştır (İzbırak, 1992: 232-233). “in” ise “Kayalık bir yamaçtaki ya da bir kayalığın dibindeki kovuk.” şeklinde tanımlanmış ve inlerin tavanlarının daha alçak olması, her türlü taş ve kayada bulunabilmesi yönlerinden mağaralardan ayrıldığı söylenmiştir (İzbırak, 1992: 169). Türkçe sözlükte ise mağara tanımı “1) Bir yamaca ve kaya içine doğru uzanan barınak olarak kullanılabilen yer kovuğu, in 2) Karst bölgelerinde kireç taşlarının erimesiyle oluşan, büyük, birbirine koridorla bağlı yer altı kovukları.” şeklinde tanımlanmıştır (TS, 2005: 1324). Tarafımızdan yapılan çalışmada da Başini Mağarası, Boğazciin Mağarası gibi toponimlerde “mağara”nın “in” adının üzerine geldiği görülmektedir. Ayrıca bölgenin coğrafi yapısı nedeniyle karstik yapıda oluşabilecek geniş yer altı çukurlarına rastlanmamaktadır. Bu nedenle her iki kelimenin de “kayalık bir alan ya da yamaçta oluşan kovuk” anlamında olduğu düşünülmektedir.

Makas: Makas Çeşmesi toponiminde görülen bu kelimenin “üçgen biçimindeki tarla vb. şeyler” anlamında olduğu düşünülmektedir (DS, 2009: 3108).

Maslak: Maslak Deresi toponiminde geçen Maslak, “kumluk araziden çıkan su kaynağı” anlamındadır.

Mera: Hayvanların otlatıldığı alan, otlak (İzbırak, 1992: 238).

Mevki: Yeryüzünde bir alan, yer (İzbırak, 1992: 240). Bunun yanında Köyaltı, İğdedibi Deresi, Meydan Başı gibi toponimlerde alt, dip, baş kelimeleri bir mevki belirtecek şekilde kullanılmıştır.

Meydan: Saha, alan (TS, 2005: 1385).

Nehir: İzbırak tarafından nehir “Akarsularının büyüğüne verilen ad.” şeklinde tanımlanmış ve Arapçada, Türkçe “ırmak” kelimesinin karşılığı olduğu, ancak Türkçede nehrin ırmaktan daha büyük akarsular için kullanıldığı, nehir ile ırmak arasında belirgin bir fark bulmanın güç olduğu söylenmektedir (İzbırak, 1992: 247). Aynı şekilde Türkçe sözlükte de “nehir” kelimesinin “ırmak” anlamında Arapça bir kelime olduğu gösterilmiştir (TS, 2005: 1466).

Obruk: İki tepe arasındaki biraz genişçe çukur.

Ocak: Yer üstü ve yer altında cevher çıkarılan alan (TS, 2005: 1488).

Oluk: 1. Çeşme. 2. Bir şeyin akmasını sağlayan üstü açık boru (TS, 2005: 1499).

Ormanlık: Ormanla kaplı alan (TS, 2005: 1510). Efsunbaba Kuzey Ormanlığı toponiminde geçen bu kelimenin sözlüğe alınma nedeni, ormanlık sözcüğünün haritada bir tür belirtiyor olmasıdır.

Otluk : Sürekli ya da uzun yıllar boyunca yem bitkisi veya başka bitkilerin yetiştirildiği ve otlak, çayır olarak kullanılan alan (İzbırak, 1992: 258).

Ova: Çevresine göre çukurda kalan, çoğunlukla alüvyonla örtülü, az eğimli, akarsuların derine gömülmemiş olduğu geniş veya dar düzlük (İzbırak, 1992: 258).

Ören: Yıkılmış yerleşim yeri kalıntısı (İzbırak, 1992: 260).

Öz: Çay, dere (TS, 2005: 1554).

Pınar: Kaynak, suyun çıktığı alan (TS, 2005: 1604).

Poyraz: Kuzeydoğudan esen sert, soğuk rüzgar (İzbırak, 1992: 267).

Pürtek: Çaydan daha küçük bir su kaynağı.

Sazlık: Sazları çok olan alan (TS, 2005: 1717). Yayla Sazlığı toponiminde geçen bu kelimenin sözlüğe alınma nedeni, sazlık kelimesinin haritada bir tür belirtiyor olmasıdır.

Sek: Sarı renkli suların geçtikleri yerde bıraktıkları tortudur. Kurutulan bu tortu ilaç olarak kullanılmaktadır (Şahin, 2011: 162–163/dn. 23)

Seki: Toprak alanda doğal set, basamak biçiminde düzlük (DS, 2009: 4681).

Senğir: İki dağ arasındaki sırt (DS, 2009: 3584).

Sırt: Dağların, tepelerin üst kısmı (TS, 2009: 1759).

Sivri: Hatipağılsivrisi Sırtı toponiminde görülen bu sözcük, dağın sivri olan uç kısmını ifade etmektedir.

Su: Akarsu, çay (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>).

Suvat: Küçük ve büyük baş hayvanların sulandığı, otlatıldığı, geniş, sulak yer. Kanlısuat Sırtı ve Sivatbaşı Mevki(s)i toponimlerinde kelimenin “suat” ve “sivat” şeklinde de geçtiği görülmektedir.

Şehir: Köyden farklı olarak sanatsal, endüstriyel ve ticarî bakımdan, ayrıca ulaşım açısından bir bölgenin ortasında bulunan büyükçe yerleşim yeri (İzbırak, 1992: 293).

Tarla: Ekilen toprak parçası (İzbırak, 1992: 302).

Taş: Fiziksel veya kimyasal olarak değişik olan, rengini içindeki tuz, oksit ve madenlerden alan sert ve katı madde (TS, 2005: 1913).

Tepe: Çevresindeki çukur alanlara göre yüksekçe olan, yükseklikleri bulunduğu yere göre farklılık gösteren yeryüzü şeklidir (İzbırak, 1992: 309).

Tokat: Hayvan ağılı (DS, 2009; 3949).

Toprak: İçinde canlılara yaşam ortamı sağlayan, çeşitli etkilerle ufalmış taşlardan oluşmuş yer kabuğu örtüsü (İzbırak, 1992: 313-314, TS, 2005: 1995)

Tuzla/Tuzlak: Kırdaki davarlara tuz verilen düz, taşlık ve kayalık yerler (DS, 2009; 4005).

Tümbek: küçük tepe, tümsek (TS, 2005; 2018, 2019).

Yaka: Bayır, sırt (DS, 2009: 4129).

Yalak: Küçük su birikintisi, gölcük (DS, 2009: 4136-4137).

Yar: Karalardaki ya da su kıyılarındaki dik yer, uçurum (TS, 2005: 2131).

Yarılğan/Yarılkan: 100-200 sene gibi uzun bir sürede az miktarda bir suyun oluşturduğu sığ vadi.

Yatağan: Hayvanların yaz mevsiminde dağda, geceledikleri yer, yatak.

Yatak: Yöreden edinilen bilgiye göre yaz mevsiminde davar sürüsünün gecelediği alan. Bunu dışında “yatak” Arnavut Yatağı toponiminde “konaklanan yer” anlamında kullanılmıştır.

Yayla: Dağlık kesimlerde bulunup, kış mevsiminde yaşam koşulları güç, yaz mevsiminde ise serin olan, yüksek yerlerdeki hayvan yatırılan ve otlatılan yer (İzbırak, 1992: 339-340).

Yazı: İzbırak tarafından yazı “Akarsularla, az çok yarılmış fakat bu yarıntılar arasında geniş düzlüklerin uzandığı düz yerler.” şeklinde tanımlanmış ve yazının, düz duruşlu tabakaların sağlam olup alüvyonların az olması ya da hiç olmaması, toprak birikintisinin ovadaki kadar kalın olmaması bakımından ovadan ayrıldığı söylenmiştir (İzbırak, 1992: 342).

Yazlık: Yaz mevsiminde genellikle küçükbaş hayvanların gecelediği yer.

Yel değirmeni: Rüzgar gücünden yararlanılarak çalıştırılan değirmen (İzbırak, 1992: 343).

Yel: Bir yerden bir başka yere doğru oluşan hava akımı, rüzgar (İzbırak, 1992: 343).

Yer: Yeryüzünde bir alan, mevki, mahal (İzbırak, 1992: 347).

Yıldız: Rüzgarın estiği taraf, yani kuzey yönü.

Yokuş: Yamacın ya da bayırın eteğinde bulunan bir kimse için yukarı doğru yükselen yer (İzbırak, 1992: 358-359).

Yol: Bir yere varmak amacıyla içinden ya da üzerinden geçilen yer (İzbırak, 1992: 359).

Yolak: Küçük geçit, keçiyolu (DS, 2009: 4290-4291).

Yurt: Bir boyun yılın belirli dönemlerinde konakladığı yer.

Yüz: Çomak Yüzü toponiminde geçen yüz, bir coğrafi terim olarak dağın belirli bir yamacını anlatmak için kullanılmıştır.

SONUÇ

“Eskişehir İli Yer Adları” adlı bu tez, Genel Kurmay Başkanlığı Harita Genel Komutalığı’ndan alınan 1/100000 ölçekli Eskişehir haritasında geçen 2299 yer adı üzerine yapılmış bir toponimi çalışmasıdır. Burada amaç haritada geçen yer adlarının tespiti, bu adların yöreden edinilen bilgilerden de faydalanılarak araştırılması ve böylece Eskişehir yöresindeki yer adı verme geleneğinin ortaya çıkartılmasıdır.

1/100000 ölçekli Eskişehir haritasında geçen 2299 yer adının derlenmesiyle başlayan çalışmada yazılı kaynakların yanı sıra saha çalışmalarında yöre halkından edinilen bilgiler de kullanılmıştır. Bu bilgilerin bir kısım köylerin gezilmesiyle toplanırken; gezilemeyen köylerle ilgili ise muhtarlarla telefon görüşmeleri yapılmış ve gerek muhtarlardan gerekse yöre halkından bilgi alınmıştır. Ayrıca yer adlarıyla ilgili olan ve çevreyi iyi tanıyan kişilerden de yararlanılmıştır.

Haritada geçen ve bugün onomastiğin toponimi gibi bir alt dalı olarak kabul edilen urbonimi kapsamında ele alınabilecek ağıl, ahır, dam, değirmen, durak, ev, istasyon, kale, köprü, mahalle, mandıra, mezarlık, şehitlik, türbe ve ziyaret adları tezin kapsamı dışında bırakılmıştır.

Eskişehir bir kavşak noktasında bulunması nedeniyle tarih boyunca stratejik önemini korumuş, Porsuk Çayı ve Sarısu’nun aktığı geniş, verimli bir ovada yer alması nedeniyle tarih öncesi dönemden günümüze kadar sürekli bir yerleşim bölgesi olmuştur. Bu nedenle yer adları açısından zengin bir bölge olmasına karşın bölgenin yer adları üzerine çok az sayıda çalışma yapılmıştır. Bunlar Nevhis Gülmeden’in 1966 yılında Yunus Emre Dergisi’nde yayımlanan “Eskişehir Diyalекçesi ve Yer Adları” adlı makalesi (Gülmeden, 1966), Yüksel Uğurluer tarafından 1976 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü’nde yapılan “Eskişehir İli Yer Adları” isimli lisans bitirme tezi (Uğurluer, 1976) ve Hülya Pilancı’nın 2005 yılında I. Uluslararası Dünden Bugüne Eskişehir

Sempozyumu bildirilerinde yayımlanan “Eskişehir Çevresindeki Yer Adları Üzerine Bir İnceleme” adlı makalesi (Pilancı, 2005) ile sınırlı kalmıştır. Yapılan bu çalışmaların genel olarak yeradibilimi çerçevesinde yapılmayıp daha ziyade yer adlarının anlamları konusunda meraklı insanların merakını gidermeye yönelik oldukları görülmektedir.

Çalışmada geçen yer adları Eskişehir’in Toponimik Stratigrafisi, Yer Adlarının Türleri, Leksik Semantik İnceleme, Yer Adlarının Gramer Yapısı başlıkları altında çeşitli açılardan incelenmiş; ayrıca tezde geçen yer adlarının kuruluşunda görev alan coğrafi terimler Coğrafi Terimler Sözlüğü bölümünde verilmiştir.

Tezin Eskişehir’in Toponimik Stratigrafisi bölümünde yer adlarının ait olduğu katmanlar verilmiştir. Bu katmanlar Hitit ve Frig Katmanı, Roma-Bizans Katmanı ve Türk Katmanı olarak ayrılmış, Türk Katmanı ise kendi içerisinde Selçuklu-Beylikler-Osmanlı Dönemi ve Cumhuriyet Dönemi olarak ikiye ayrılmıştır. Bu ayırım Eskişehir’de hüküm süren devletlerin hâkimiyet dönemlerine göre belirlenmiştir.

Genel olarak bakıldığında bu bölümde Selçuklu-Beylikler-Osmanlı Dönemi’ne ait yer adlarının çoğunlukta olduğu görülür. Bu durum yer adlarının büyük oranda Cumhuriyet Dönemi öncesinde ortaya çıktığını göstermektedir. Değişen yer adlarına bakıldığında bu değişimlerin genellikle göçmen köylerinde ve Cumhuriyet döneminde yapıldığı görülür. Bu adlandırmalar arasında geleneksel yer adı verme geleneğine aykırı olduğu düşünülen adlandırmalar bulunmaktadır. Bunun dışında köyün konumuna ve coğrafi yapısına göre adlandırmalar yapılırken, yerleşim biriminin kurulduğu mevkinin adına göre adlandırıldığı da görülmektedir. Diğer yandan köylere eski adlarının tekrar verildiği de görülmektedir. Ayrıca nadir de olsa etnonim kaynaklı adlandırmaların yapıldığı da görülür. Bunun yanında aynı

adla var olan farklı köylerin birbirine karışmaması amacıyla yeni adlandırmalar da yapılmıştır.

Yer Adlarının Türleri bölümünde yer adları, türlerine göre incelenmiş ve bu adlar oykonimler, oronimler, horonimler, dromonimler, agroonimler, hidronimler ve drimonimler olmak üzere 7 başlık altında toplanmıştır. Genel anlamda bakıldığında adların büyük çoğunluğu oronimdir. Bunu sırasıyla hidronimler, oykonimler, horonimler, agroonimler, dromonimler ve drimonimler takip eder.

Oronimler içerisinde özellikle tepeler ve sırtlar geniş yer tutarken kendi içinde komonim, astionim ve orpedyonim olarak ayrılan oykonimlerin ise büyük çoğunluğu komonimdir. Bunu orpedyonimler takip ederken astionimler en az görülen türdür. Komonimler arasında ise köy adları ağırlıktadır. Köylere göre az da olsa bunu çiftlik adları takip eder. Yaylak, kışlak ve arkaç adlarından oluşan orpedyonimlerde ise yaylak adları kışlak ve arkaç adlarına göre çoğunluktadır.

Hidronimlerde ise türü oluşturan potanim, limnonim ve helonimlerden, potamonimler geniş yer tutar. Potamonimler içerisinde ise dere adları çoğunlukta iken çeşme ve pınar adları da çokluk bakımından dereleri takip eder. Limnonimlerde ise kuyu adlarının çoğunlukta olduğu görülür.

Horonimlerin tamamına yakını mevki adları oluştururken geri kalanlar yatak adlarıdır. Agroonimlerde ise tarla adlarının öne çıktığı görülür.

Yer adlarının anlam açıklamasının yapıldığı Leksik-Semantik İnceleme bölümünde ise yer adları Antropotoponimler, Etnotoponimler, Fitotoponimler, Zootoponimler, Topotoponimler, Hayvancılıkla İlgili Yer Adları, Göçebelikle İlgili Yer Adları, Ziraatla İlgili Yer Adları, Zanaatla İlgili Yer Adları, Madencilikle İlgili Yer Adları, Kurum-Kuruluş ve Yapı-Yapıt Adlarına Dayalı Yer Adları, Alet-Edevat İle İlgili Yer Adları, Bir Olaya Bağlı Olarak Ortaya Çıkan Yer Adları, Din

ve Dinî Hayatla İlgili Yer Adları, Yiyecek-İçecek Adlarına Dayalı Yer Adları, Unvan Adlarına Dayalı Yer Adları, Aile ya da Akrabalık Adlarına Dayalı Yer Adları, Coğrafi Terim ve Coğrafi Terim Niteliğindeki Sözcüklerle Kurulu Yer Adları, Yerin Konumuna Bağlı Olarak İsim Alan Yer Adları, Renk Adlarıyla Kurulan Yer Adları, Sayı Adlarıyla Kurulan Yer Adları, Yansıma Adlarla Kurulan, Coğrafi Nesnelerin Görünümüne ve Yapısına Göre İsim Alan Yer Adları, Benzetmeye Dayalı İsim Alan Yer Adları, Diğerleri olmak üzere 25 başlık altında sınıflandırılmıştır. Ayrıca anlamı veya kaynağı tespit edilemeyen adlar, Anlamı veya Kaynağı Tespit Edilemeyen Yer Adları başlığı altında gösterilmiştir.

Bu bölümde tezde geçen yer adlarına bakıldığında bu adların büyük oranda toponim kaynaklı olduğu görülmektedir. Bunun yanında bölümde antropotonimler, coğrafi nesnenin yapısına göre isim alan adlar, etnotoponimler, fitotonimler ve coğrafi terim ve coğrafi terim niteliğindeki sözcüklerle kurulan yer adları da çoğunluktadır.

Bu bölümde geçen bucak-nahiye, çeşme, dere, düz, ilçe-kaza, köy, mevki, sırt, tepe, pınar ve yayla adlarının genellikle toponim kaynaklı olduğu görülmektedir. Bunun yanında bucak-nahiye, ilçe-kaza ve köy adlarında etnonim ve antroponim kaynaklı adlandırmalar da çoğunluktadır. Çeşme adlarında ise toponim kaynaklı adlandırmaların yanı sıra özellikle antroponim kaynaklı adlar, fitonim kaynaklı adlar ve coğrafi terim niteliğindeki adlar görülür. Yine düz adlarında da düzün coğrafi özelliklerinden kaynaklanan adlara rastlanır. Çoğunlukla geçtiği yerin adıyla ya da geçtikleri mevkinin coğrafi yapısına ilişkin adlarla adlandırıldıkları görülen derelerin ise toponim kaynaklı adların yanında fitonim kaynaklı adları, geçtikleri mevkinin özelliğine ve kendi coğrafi özelliklerine göre yapılan adlandırmaları ve antroponim kaynaklı adları aldığı da görülmektedir. Mevkilerde toponim kaynaklı adlandırmaların yanı sıra fitonim kaynaklı adlara, mevkilerin coğrafi özelliklerinden ve konumlarından kaynaklanan adlara da rastlanır. Sırt ve tepe adlarında ise toponim kaynaklı adlandırmaların

yanında fitonim kaynaklı adlandırmalar ve kendi coğrafi yapılarından dolayı yapılan adlandırmalar da çoğunluktadır. Ayrıca tepelerde din ve dini hayatla ilgili adlandırmalar da sıkça görülür. Yayla adlarında ise etnonim, antroponim kaynaklı adlar ve yaylanın coğrafi özelliklerine göre yapılan adlandırmalar da toponim kaynaklı adlardan sonra görülen adlardır. Yine pınar adlarında coğrafi özelliklerine göre yapılan adlandırmalar, coğrafi terimlere dayalı adlar ve fitonim kaynaklı adlar da mevcuttur.

Tezde geçen koyak adlarının tamamı antroponim kaynaklı olarak adlandırılırken alan, arkaç, çay, çiftlik, kışla, koyak, kuyu ve tarla adları da büyük oranda antroponim kaynaklıdır. Alanların antroponim kaynaklı adların yanı sıra fitonim kaynaklı adlar da aldığı, arkaçların ise adlarını üzerinde bulundukları mevkinin özelliklerinden ya da arkaçların kendi özelliklerinden aldıkları görülmektedir. Antroponim kaynaklı adlandırmaların yanı sıra konumuna ve rengine göre de adlandırılan çayların, yakınında bulunduğu yerleşim biriminin adını aldığı da görülür. Çiftliklerin adlarında ise antroponim dışında toponim ve etnonim kaynaklı adlar da bulunur. Ayrıca kışla adlarında toponim kaynaklı adlara ve coğrafi yapıya dayalı adlandırmalara da rastlanır. Kuyular ise antroponim kaynaklı adların yanı sıra, bulundukları mevkinin özelliğine göre ve kendi coğrafi özelliklerine göre de adlandırılmışlardır. Tarla adlarının da konumlarına ve renk, coğrafi yapılarına göre ad aldıkları da görülür.

Bayırların, bellerin, ve boğazların adlarını genellikle coğrafi özelliklerine bağlı olarak aldıkları görülür. Bunun yanında boğazlar, üzerlerinde yapılan işlemin adıyla da anılırlar. Kır adlandırmalarına bakıldığında ise adlandırmaların farklı şekillerde adlandırmaların yapıldığı görülür. Ancak genel olarak kırlar coğrafi yapılarına bağlı olarak adlandırılmıştır. Doruk adlarında da farklı adlandırmalar bulunmakla birlikte genel olarak renk ve coğrafi yapıya bağlı adlandırmalar görülür. Kayalar büyük çoğunlukla renklerine, coğrafi özelliklerine göre adlandırılırken tezde kullanılan haritada geçen mağaraların renk ve coğrafi konumlarına göre

adlandırıldıkları görülür. Bunun yanında burun, çayır ve dağ adlandırmalarının da genellikle coğrafi yapıları ve konumları gereği yapıldığı görülür. Bunun yanında burun adlarında nadir de olsa toponim kaynaklı adlara da rastlanır. Dağ adlarında da antroponim ve etnonim kaynaklı adlar da görülür.

Barajlar, baraj gölleri, göletler, kanallar ve yollar ise yerleşim birimi adlarıyla anılır.

Ören adlarında da farklı adlandırmalar olmakla birlikte adların genellikle etnonim kaynaklı olduğu görülür.

Bunun dışında bağ adları, bataklık adları, çamlık adları, göl adları, ılıca adları, kaptaj adları, kaş adları, nehir adları, sazlık adları, şehir adları, yatak adları, yazı adları ve yüz adları sayısal olarak genel bir yorum yapılamayacak kadar azdır.

Yer Adlarının Gramer Yapısı adlı bölümde tezde geçen yer adları dilbilgisel olarak incelenmiştir. Tezde geçen adlar basit yer adları, türemiş yer adları ve birleşik yer adları olarak 3 ana başlık altında sınıflandırılmıştır.

Bu bölümde yer adlarının büyük oranda birleşik yapıda olduğu görülür. Sayısal çoğunluk olarak birleşik yapıdaki yer adlarından sonra basit yer adları gelirken bu bölümde en az türemiş yer adları bulunmaktadır.

Birleşik yer adları kendi içinde ad tamlaması kuruluşunda, sıfat tamlaması kuruluşunda, birleşik ad grubu kuruluşunda, unvan grubu kuruluşunda ve sıfat-fiil grubu kuruluşunda olan yer adları olmak üzere 5 alt gruba ayrılmıştır. Bu başlıklara bakıldığında ise ad tamlaması kuruluşundaki yer adları diğer yapılara göre daha fazladır. Sıfat tamlaması kuruluşundaki adlar da bu bölümde geniş yer tutar. Ad tamlaması yapısındaki yer adları da kendi içerisinde belirtili ve belirtisiz ad tamlaması kuruluşundaki yer adları olmak üzere iki alt başlığa ayrılmıştır. Bu bölümde belirtisiz ad tamlaması kuruluşundaki yer adlarının bölüme hakim olduğu

görülürken az da olsa belirtili ad tamlaması kuruluşundaki yer adları da bulunmaktadır. Bu adların da kendi içlerinde tamlayan ve tamlanan unsurlarının yapısına göre tamlayan, tamlanan ya da hem tamlayan hem tamlanan unsurları kelime grubu olan yer adları şeklinde ayrıldığı görülür.

Sıfat tamlaması kuruluşundaki yer adları ise kendi içinde tamlayan ve tamlanan unsurlarına bakılarak tamlayan unsur ad soylu, tamlayan unsur fiil soylu, tamlayan unsur kelime grubu olan ve tamlanan unsur kelime grubu olan yer adları olmak üzere alt başlıklara ayrılmıştır. Bu adların tamamına yakınının tamlayan unsurları ad soyludur. Bu ad soylu adların içinde “+II”, “+IIk”, “+CA”, “+CAk”, “+sIz”, “+CI” toponimcil eklerini alan adlar da vardır. Bu eklerin içinde “+II” en çok görülen ektir.

Birleşik adlarda iç içe geçmiş yapılara sıkça rastlanır. Genel olarak ad tamlaması kuruluşundaki yer adlarının tamlayan unsur kelime grubuyken, sıfat tamlaması kuruluşundaki adların ise tamlanan unsur kelime grubu şeklindedir.

Türemiş yer adlarında az sayıda toponimcil ek kullanıldığı görülür. Bu ekler kendi içinde ad yapım eki ve çokluk eki şeklinde ayrılırken ad yapım eki alan yer adları çoğunluktadır. Bu yer adlarında, “+II”, “+CA”, “+IIk” ve “+CI” ekleri görülür. Bu ekler arasında, “+II” ve “+CA” ekleri diğerlerine oranla daha fazla kullanılır. Arapça ek alan adlara bakıldığında ise bu adların tamamının “+iye” eki aldığı görülür.

Basit yer adları bölümünde basit adlarının yanı sıra etnonim kaynaklı adlar da bulunmaktadır. Ayrıca Yer Adlarının Gramer Yapısı bölümünde adının anlamı ve kaynağı tespit edilemediği için sınıflandırılmayan yer adları da mevcuttur.

Coğrafi Terimler Sözlüğü bölümünde tezde bulunan yer adlarında geçen coğrafi terimlerin sözlüğü yapılmıştır.

Bölüm sonuçlarından hareketle genel bir değerlendirme yapıldığında adların büyük çoğunluğunun oronim olup, toponim kaynaklı olduğu ve birleşik yapıda kurulduğu görülür.

Yapılan bu çalışmada Lökül Tepesi toponiminde olduğu gibi Derleme Sözlüğünde rastlanmayan bilgilere rastlanmış, aynı zamanda Çarmık Tepesi, Çal Tepesi, Huluz Düzü, Kemikli Sırt, Gırgıl Kuyusu toponimlerinde olduğu gibi Derleme Sözlüğünde farklı anlamda bulunurken yörede farklı anlamlarda kullanılan kelimeler ortaya çıkmıştır.

Yer adı verme geleneği açısından bakıldığında yörede coğrafi yapıların genel olarak bulundukları yerlerin adlarını aldıkları görülür. Adlandırmaların özellikle sırtın yakınından akan pınarın adıyla anılan Akpınar Sırtı toponiminde olduğu gibi toponim kaynaklı olduğu görülmektedir. Bunun dışında coğrafi yapıların, yaylanın üzerinde tarlası bulunan şahsın adını alan Geren Yaylası toponiminde olduğu gibi antroponim, derenin Avşarların yaşadığı bölgede akması nedeniyle bu şekilde adlandırıldığı Avşarca Deresi toponiminde olduğu gibi etnonim, yine derenin hayvanların yediği zaman sancılanması nedeniyle Sancı adını alan otun çokça bulunduğu alanda akması nedeniyle bu şekilde adlandırılan Sancı Deresi toponiminde olduğu gibi fitonim ve çeşmenin bel üzerinde bulunması nedeniyle bu şekilde adlandırılan Bel Çeşmesi toponiminde olduğu gibi coğrafi terim kaynaklı olduğu görülmektedir.

Yapılan bu çalışmanın, Eskişehir yöresindeki yer adı verme geleneğinin ortaya çıkartılmasına katkıda bulunduğunu ummaktayız. Anadolu'nun dil zenginliğini göstermek bakımından da önemli bir malzeme olan, unutulmaya yüz tutmuş yer adlarının geç kalmadan tespit edilmesi, bu alana gereken önemin verilmesi gerekmektedir. Yapılacak çalışmalar, toponiminin dil, tarih ve coğrafya alanlarında disiplinler arası bir alan olması nedeniyle, dile olduğu kadar tarih ve coğrafya alanına da katkı sağlayacaktır.

DİZİN

A

- Abaz Alanı (j25) 214, 480, 572
- Abbas Halimpaşa Köyü (j26) 42, 200, 223, 572
- Abdullah Çeşmesi (h25) 215, 223, 526
- Abız Deresi (j25) 216, 223, 527
- Abihal Deresi (j24) 216, 480, 572
- Acemkezi Tepesi (h25) 208, 308, 536
- Acı Dere (i27) 216, 456, 559
- Acı Kuyu (j25) 219, 456, 559
- Acıbaşı Pınarı (j27) 218, 308, 537
- Acıbaşı Pınarları (j26) 218, 308, 541
- Acılar Deresi (i27) 216, 456, 527
- Acıoluk Çeşmesi (i27) 215, 308, 543
- Acıpayam Sırtı (j27) 207, 287, 543
- Acısu (i27) 217, 456, 559
- Ada Mevki (i25) 211, 436, 559
- Ada Mevki (j26) 211, 436, 559
- Ada Mevki (j26) 211, 436, 559
- Ada Tepe (i25) 208, 436, 559
- Ada Tepe (j25) 208, 436, 559
- Ada Tepe (j25) 208, 436, 559
- Ada Tepe (j25) 208, 436, 559
- Ada Tepe (j26) 208, 436, 559
- Ada Tepe (j27) 208, 436, 559
- Adahisar Köyü (i26) 42, 200, 308, 559
- Adatepe Sırtı (i27) 207, 308, 543
- Adayüzü Deresi (j27) 216, 457, 537
- Aflasın Çamlık (j27) 220, 223, 523
- Ağaççayı Tepesi (i27) 208, 308, 537
- Ağaçhisar Köyü (i26) 43, 200, 309, 559

- Ağaçlıkale Tepesi (j25) 208, 309, 543
- Ağameydanı Sırtı (i26) 207, 309, 537
- Ağapınar Çeşmesi (j27) 215, 309, 543
- Ağapınar Köyü (i25) 43, 200, 309, 560
- Ağasöğüdü Sırtı (i24) 207, 309, 537
- Ağçalı Mevki (j25) 211, 450, 565
- Ağıl Deresi (i27) 216, 412, 527
- Ağıl Sırtı (i26) 207, 412, 527
- Ağıl Sırtı (i26) 207, 413, 527
- Ağıl Sırtı (j27) 207, 413, 527
- Ağıl Tepesi (j26) 208, 413, 527
- Ağıl Yeri (j26) 212, 413, 527
- Ağılıçal Tepesi (j25) 208, 480, 572
- Ağıllarözü Deresi (j27) 216, 309, 537
- Ağılmerası Mevki(s)i (j26) 211, 309, 537
- Ağılönü Sırtı (i25) 207, 309, 537
- Ağılözü Deresi (j27) 216, 309, 537
- Ağılözü Deresi (j27) 216, 309, 537
- Ağılyolu Sırtı (j25) 207, 309, 537
- Ağlarca Köyü (j25) 44, 200, 244, 519
- Ağzıkara Dere (j25) 216, 309, 569
- Ahılar Köyü (i25) 170, 200, 245, 519
- Ahır Deresi (j27) 216, 413, 527
- Ahırköy (i27) 44, 200, 413, 560
- Ahırözü Köyü (i27) 45, 200, 310, 527
- Ahırözü Yaylası (i27) 204, 310, 537
- Ahırözü Yaylası (i27) 204, 310, 537
- Ahiler Köyü (j27) 45, 200, 245, 519
- Ahlatın Pınarı (i27) 218, 287, 524
- Ahlatlıdere Mevki(s)i (j27) 211, 310, 543
- Ahlatlıkırmaözü Mevki(s)i (j27) 211, 310, 542
- Ahlatlının Sırtı (i27) 207, 287, 524

- Ahmetdede Pınarı (i25) 218, 429, 574
- Ahmetkuyusu Mevki(s)i (j25) 211, 310, 537
- Ahmetüryan Tepesi (j25) 208, 429, 554
- Akbayır (i26) 205, 450, 560
- Akbayır Tepesi (i25) 208, 310, 543
- Akbayır Tepesi (i25) 208, 310, 543
- Akbayır Tepesi (i26) 208, 310, 543
- Akbayıraltı (i25) 212, 310, 543
- Akcaharman Deresi (i26) 216, 415, 543
- Akça Mağara (j27) 206, 450, 566
- Akça Tepe (j25) 208, 450, 566
- Akçaağıl Sırtı (i27) 207, 310, 543
- Akçaalan Sırtı (h26) 207, 311, 543
- Akçakaya Köyü (i24) 46,200, 311, 566
- Akçakmak Sırt (i27) 207, 419, 570
- Akçal Tepesi (i26) 208, 311, 543
- Akçal Tepesi (i26) 208, 311, 543
- Akçaören Köyü (h26) 46, 200, 311, 566
- Akçayır Deresi (i24) 216, 311, 543
- Akçebe Mevki(s)i (i27) 211, 223, 553
- Akçekirse Deresi (h25) 216, 311, 543
- Akdağ Tepesi (j27) 208, 312, 543
- Akdere Köyü (j25) 47, 200, 312, 560
- Akgüney Köyü (i26) 170, 200, 448, 573
- Akgüven (i27) 202, 287, 560
- Akhisar Köyü (j25) 47, 200, 312, 560
- Akıbatoğlu Koyağı (j25) 206, 224, 537
- Akin Köyü (j25) 48, 200, 312, 560
- Akkaklık Sırt (i25) 207, 436, 570
- Akkaya (j25) 206, 450, 560
- Akkaya Köyü (i24) 48, 200, 312, 560

- Akkaya Pınarı (j27) 218, 312, 543
- Akkaya Tepesi (h26) 208, 312, 543
- Akkaya Tepesi (i27) 208, 313, 543
- Akkayabaşı Tepesi (j24) 208, 313, 542
- Akköprü Köyü (i26) 48, 200, 313, 560
- Akören Sırtı (i26) 207, 313, 543
- Akpara Sırtı (j25) 207, 313, 572
- Akpınar (j25) 218, 450, 560
- Akpınar Çeşmesi (i24) 215, 313, 543
- Akpınar Çeşmesi (i27) 215, 313, 543
- Akpınar Çeşmesi (j25) 215, 313, 544
- Akpınar Deresi (i25) 216, 313, 544
- Akpınar Köyü (i25) 48, 200, 313, 560
- Akpınar Sırtı (i25) 207, 313, 544
- Akpınarkafası Tepesi (i27) 208, 313, 542
- Akpınarözü Deresi (i27) 216, 313, 542
- Aksakkaya Tepesi (j25) 208, 313, 572
- Aksaklı Köyü (i25) 49, 200, 314, 520
- Akseki Sırtı (j25) 207, 436, 556
- Akseki Tepesi (i25) 208, 436, 556
- Aksu Deresi (h26) 216, 314, 544
- Aksu Deresi (i26) 216, 314, 544
- Aktarla Sırtı (i26) 207, 314, 544
- Aktarmaç Çiftliği (i24) 199, 425, 527
- Aktaş Düzü (i25) 206, 314, 544
- Aktaş Köyü (j26) 49, 200, 314, 560
- Aktepe (h27), 208, 450, 560
- Aktepe (i25) 208, 450, 560
- Aktepe (i25) 208, 450, 560
- Aktepe (i27) 208, 451, 560
- Aktepe Köyü (i25) 171, 200, 314, 560

- Aktepe Sırtı (i25) 207, 314, 544
- Aktopraklar (j25) 212, 451, 563
- Akyatak (h25) 213, 451, 560
- Akyayla Tepesi (j26) 208, 314, 544
- Akyazı Düzü (i27) 206, 315, 544
- Akyazı Sırtı (i27) 207, 315, 544
- Akyazı Sırtı (i27) 207, 315, 544
- Akyazı Tepesi (j25) 208, 315, 544
- Akyokuş Sırt (i27) 207, 437, 570
- Akyokuş Sırt (j27) 207, 437, 570
- Akyurt Köyü (i25) 171, 200, 315, 560
- Alaardıç Sırtı (i25) 207, 288, 544
- Alaca Mevki (j25) 211, 451, 566
- Alaca Sırt (j25) 207, 451, 566
- Alaca Tepe (i24) 208, 451, 566
- Alacabaşı Tepesi (i26) 208, 315, 537
- Alaçam Tepesi (j25) 208, 288, 544
- Alagöz Yaylası (j27) 204, 246, 527
- (Ören) Alakilise (i26) 202, 421, 560
- Alakis Deresi (j25) 216, 315, 544
- Alan Tepe (j25) 208, 437, 560
- Alan Yaylası (i26) 204, 246, 527
- Alan Yaylası (j26) 204, 246, 527
- Alapınar Köyü (h25) 49, 200, 247, 519
- Alayar Deresi (i27) 216, 315, 544
- Aletrekbaşı Sırtı (j25) 207, 315, 556
- Alıçlı Dere (j25) 216, 288, 565
- Alıçlı Tepe (j25) 208, 288, 565
- Alıçlıburun Tepesi (i27) 208, 316, 544
- Alınca Köyü (i24) 49, 200, 247, 519
- Aliğa Çeşmesi (i26) 215, 224, 553
- Aliğa Tarlası (i26) 214, 224, 553
- Alibey Çiftliği (i25) 199, 224, 553

- Alibey Çiftliği (j26) 199, 224, 553
- Alinintarla (j25) 214, 224, 523
- Aliosman Pınarı (h25) 218, 224, 554
- Alipaşa Çeşmesi (i26) 215, 224, 553
- Ališahan Bayırı (j26) 205, 224, 553
- Alpagut Köyü (h24-h25) 50, 200, 247, 519
- Alpakuz Deresi (i26) 216, 316, 572
- Alpakuz Yaylası (i26) 204, 480, 572
- Alpıçayırı Mevki(s)i (i26) 211, 315, 537
- Alpu Beylik Göleti (i25) 219, 316, 556
- Alpu İlçesi (i25) 51, 203, 248, 519
- Alpu Kelkaya Göleti (i25) 219, 316, 557
- Altıpatlar Tepesi (i25) 208, 480, 572
- Andık Deresi (i25) 216, 303, 527
- Andikini Tepesi (j27) 208, 316, 537
- Arabakonağı Deresi (i24) 216, 316, 537
- Arapbeli (j25) 205, 248, 527
- Arapçal Tepesi (j27) 208, 430, 544
- Arapdere Kışlası (j25) 203, 316, 544
- Arayit Dağı (j27) 40, 205, 224, 527
- Ardıç Çeşmesi (j25) 215, 288, 527
- Ardıç Tepesi (j25) 208, 288, 527
- Ardıçlı Sırt (j27) 207, 288, 565
- Ardıçlı Tepe (j24) 208, 288, 565
- Ardıçlıburun Tepesi (i24) 208, 317, 544
- Ardıçlıtekke Tepesi (i25) 208, 317, 544
- Ardıçlıyatak Tepesi (i26) 208, 317, 544
- Ardıçöbek Tepesi (i25) 208, 288, 544
- Aren Çeşmesi (i25) 215, 481, 572
- Arenkırma Sırtı (i25) 207, 481, 572

- Arenyayla Mevki(s)i (i27) 211, 317, 572
- Arık Deresi (i26) 216, 437, 527
- Arıkaya Köyü (i26) 51, 200, 317, 560
- Arılık Sırt (j25) 207, 303, 564
- Arkaçyeri Tepesi (j24) 208, 317, 537
- Arkaya Tepesi (h24) 208, 317, 544
- Arnavut Yatağı (i25) 213, 248, 527
- Arpalık Mevki (j25) 211, 415, 564
- Arslanbeyli Köyü (j25) 172, 200, 248, 519
- Arslankırboğazı Deresi (i27) 216, 317, 542
- Arslankırı Düzü (i27) 206, 317, 537
- Arslanlı Köyü (j26) 51, 200, 421, 521
- Asafağanın Yaylası (j27) 204, 224, 525
- Asar Sulama Göleti (i27) 219, 437, 556
- Asarbaşı Tepesi (i27) 208, 317, 537
- Asidere Çiftliği (i24) 199, 317, 544
- Asiltepe Çiftliği (i24) 199, 318, 544
- Asiye Çeşmesi (j25) 215, 224, 527
- Asmaca Dere (i24) 216, 415, 566
- Asmakaya (j25) 206, 415, 560
- Aşağı Çağlan Köyü (i24) 52, 200, 437, 560
- Aşağı Çeşme (i26) 215, 448, 560
- Aşağı Dere (i25) 216, 449, 560
- Aşağı Dudaş Köyü (i26) 52, 200, 249, 560
- Aşağı Ilıca Köyü (i24) 53, 200, 437, 560
- Aşağı İğdeağacı Köyü (i26) 53, 200, 288, 557
- Aşağı Kartal Köyü (i24) 53, 200, 249, 560
- Aşağı Kuzfındık Köyü (i24) 54, 200, 318, 570

- Aşağı Söğütönü Köyü (i24) 55, 200, 318, 557
- Aşağı Tarlalar (j27) 214, 449, 563
- Aşağıak Dere (j24) 216, 451, 570
- Aşağıkepez Tepe (i27) 208, 457, 570
- Atahasankoy Sırtı (j25) 207, 318, 552
- Atakbaşı Sırtı (j24) 207, 318, 572
- Atalan Köyü (i25) 55, 200, 318, 560
- Atalantekke Köyü (i25) 55, 200, 318, 568
- Athöyüğü Sırtı (i25) 207, 318, 537
- Atkulak Mevki(s)i (j25) 211, 288, 544
- Atlas Köyü (j27) 55, 200, 225, 519
- Avcıören Mevki(s)i (j26) 211, 319, 544
- Avdan Çiftliği (j25) 199, 249, 527
- Avdan Köyü (i24) 55, 200, 249, 519
- Avdan Yaylası (i25) 204, 250, 527
- Avdanönü Mevki(s)i (i26) 211, 319, 537
- Avlağıkaya Dere (i25) 216, 319, 569
- Avlamış Köyü (i24) 56, 200, 250, 519
- Avlanağzı Deresi (i27) 216, 319, 537
- Avlukaya Tepesi (h26) 208, 319, 544
- Avşar Yaylası (j27) 204, 250, 527
- Avşarca Deresi (j27) 216, 250, 527
- Avulcuk Mevki(s)i (j25) 211, 413, 527
- Avuzsuyu Tepesi (i26) 208, 319, 537
- Ayazçalı Tepesi (h25) 208, 288, 557
- Ayazma Deresi (j26) 41, 216, 430, 527
- Ayazma Pınarı (j26) 41, 218, 430, 527
- Ayazma Tepesi (i26) 41, 208, 430, 527

Aydınlar Köyü (i26) 172, 200, 250, 519

Aydınlı Köyü (j27) 172, 200, 251, 519

Aydoğdu Düzü (j26) 206, 426, 556

Aydoğdu Tepesi (j24) 208, 426, 556

Ayı Tepesi (j24) 208, 303, 527

Ayidere Sırtı (i25) 207, 319, 544

Ayıkayası Tepesi (h25) 208, 319, 537

Ayıp Dere (i26) 216, 481, 572

Ayıpçığın Pınarı (i27) 218, 481, 572

Ayırma Mevki(s)i (i25) 211, 426, 527

Ayrıklı Dere (i25) 216, 289, 565

Ayşekadın Çeşmesi (i25) 215, 225, 553

Ayşekadın Kuyusu (i24) 219, 225, 553

Ayvacık Köyü (i24) 56, 200, 251, 519

Ayvacıkbükü Deresi (i24) 216, 319, 537

Ayvalı Deresi (i26) 216, 320, 527

Ayvalı Göleti (j25) 219, 320, 527

Ayvalı Köyü (Gn.) (j27) 56, 200, 251, 519

Ayvalı Köyü (Syg.) (j25) 56, 200, 251, 519

Ayvalı Yaylası⁹³ 204, 252, 527

Azatlar Tepesi (j25) 208, 289, 527

Azık Tepesi (j27) 208, 481, 572

Aziziye Yolu (j26) 213, 320, 527

Azmaksınırı Mevki(s)i (j26) 211, 320, 537

⁹³ Bu bölümde geçen Ayvalı Yaylası, Buhara Köyü, Güneyköy, Odunpazarı İlçesi, Tepebaşı İlçesi ve Yeşilyaka Köyü'nde pafta numaraları bulunmamaktadır. Ayvalı Yaylası haritada köy olarak geçmesine karşın hiçbir dönem köy olmamış, her dönem yayla olarak kullanılmıştır. Bu nedenle tezde yayla olarak sınıflandırılmıştır. Diğer adlar ise haritanın basım tarihi sonrasında kurulması nedeniyle haritada yer almamaktadır.

B

Babadağı Tepesi (j25) 208, 320, 537

Babadat Köyü (i27) 57, 200, 225, 560

Babadatçalı Tepesi (i27) 208, 320, 537

Babaevcikleri Tepesi (j25) 208, 320, 537

Babat Deresi (i26) 216, 481, 572

Bacakuyusu Çeşmesi (i26) 215, 320, 537

Badem Tepesi (i26) 208, 289, 527

Bağ Çeşmesi (i27) 215, 416, 527

Bağ Deresi (i25) 216, 416, 527

Bağ Pınarı (i26) 218, 416, 527

Bağ Tepesi (j24) 208, 416, 527

Bağırsak Dere (i25) 216, 474, 560

Bağırsak Dere (i26) 216, 474, 560

Bağırtlaklıbel Sırtı (j26) 207, 320, 544

Bağlar Sırtı (i25) 207, 416, 527

Bağlar Sırtı (i26) 207, 416, 527

Bağlar Sırtı (i27) 207, 416, 527

Bağlar Tepesi (i25) 208, 416, 527

Bağlarüzeri Sırtı (j26) 207, 321, 537

Bağlıcaözü Deresi (j27) 216, 321, 572

Bağlık Çeşme (j26) 215, 416, 564

Bağlıkarkası Sırtı (i25) 207, 321, 537

Bağmaklıbayırı Tepesi (j27) 208, 321, 572

Bahçecik Göleti (j26) 219, 322, 527

Bahçecik Köyü (Ap.) (i25) 57, 200, 252, 519

Bahçecik Köyü (Sv.) (j26) 58, 200, 252, 519

Bahçecik Yaylası (j26) 204, 252, 527

Bahtiyar Köyü (i27) 58, 200, 253, 519

- Bakacak Deresi (i26) 216, 438, 527
- Bakacak Tepesi (j25) 208, 438, 527
- Bakacakaltı Mevki(s)i (i26) 211, 322, 537
- Bakırcının Deresi (i24) 216, 418, 523
- Bakırlıbaşı Tepesi (i24) 208, 322, 537
- Bakırlık Mevki (j26) 211, 419, 564
- Bal Çeşme (j25) 215, 434, 560
- Balcıkışla Deresi (i26) 216, 322, 544
- Balçıkhisar Köyü (i26) 58, 200, 322, 560
- Balıkdanı Yaylası (j27) 204, 322, 537
- Balıkkaya Tepesi (i27) 208, 322, 544
- Ballı Dere (h26) 216, 322, 565
- Ballı Dere (j27) 216, 434, 565
- Ballıhisar Köyü (j27) 58, 200, 322, 572
- Ballık Boğazı (i24) 205, 289, 527
- Ballıkaya Tepesi (h25) 208, 323, 544
- Balpınar Tepesi (h25) 208, 323, 544
- Balpınarı Tepesi (j25) 208, 323, 537
- Bardakçı Deresi (j25) 216, 323, 527
- Bardakçı Köyü (j25) 59, 200, 253, 519
- Bardakçısıyu Sulama Kanalı (j25) 219, 323, 558
- Başara Köyü (j25) 59, 200, 253, 519
- Başgölüstü Mevki(s)i (i27) 211, 323, 542
- Başkırık Yayla (j27) 204, 457, 569
- Başini Mağarası (j27) 206, 323, 537
- Başkışla Tepesi (i26) 208, 324, 544
- Başkurt Köyü (j26) 59, 200, 254, 519
- Başören Köyü (i25) 60, 200, 324, 560
- Başpınar Deresi (j25) 216, 324, 544
- Bataklı Pınar (i25) 218, 457, 565
- Batılğan Tepe (i27) 208, 438, 560

- Bayamağacı Tepesi (j27) 208, 289, 537
- Bayamazat Mevki(s)i (i25) 211, 289, 555
- Baykuş Pınarı (j27) 218, 303, 528
- Bayramaliarkacı Mevki(s)i (j26) 211, 324, 541
- Bayramçay Deresi (i26) 216, 324, 544
- Bebeahmet Tarlası (i26) 214, 225, 554
- Bedil Köyü (j27) 61, 200, 254, 519
- Bedinin Sırtı (i27) 207, 225, 523
- Behçetiye Köyü (i24) 173, 200, 225, 522
- Bekaroğlan (j26) 212, 226, 560
- Bekirin Kuyusu (j27) 219, 226, 523
- Bektaşpınarı Köyü (i25) 61, 200, 324, 528
- Bel Çeşmesi (j27) 215, 438, 528
- Beleçikan Yolu (j27) 213, 457, 555
- Belediye Sırtı (j25) 207, 421, 528
- Belen Köyü (i27) 61, 200, 438, 519
- Belencilbirt Köyü (i26) 61, 200, 481, 572
- Belkese Köyü (h25-i25) 173, 200, 324, 560
- Belpınar Köyü (j26) 62, 200, 325, 560
- Benlikuyu Köyü (j26) 62, 200, 325, 565
- Benliyaver Köyü (j26) 63, 200, 325, 565
- Beşdam Deresi (j25) 216, 326, 544
- Beşdam Düzü (i25) 206, 326, 544
- Beşikbeliarkaç Tepesi (j27) 208, 326, 552
- Beşpınar Tepesi (i26) 208, 326, 544
- Beşsaray Köyü (j25) 64, 200, 474, 560

- Bey yeri (i24) 212, 435, 528
- Beyalanı Mevki(s)i (i25) 211, 326, 537
- Beyazaltın Köyü (i25) 173, 200, 419, 560
- Beyaztepe Sırtı (j26) 207, 326, 544
- Beygiryatağı Sırtı (i27) 207, 326, 537
- Beykışla Köyü (j25) 174, 200, 326, 560
- Beyköy (Mç.) (i27) 64, 200, 254, 560
- Beyköy (Src.) (h25) 64, 200, 254, 560
- Beylik Çeşme (i24) 215, 435, 564
- Beylik Deresi (i25) 216, 435, 528
- Beylikçayırıları Mevki(s)i (i25) 211, 327, 537
- Beylikova İlçesi (i26) 65, 203, 327, 564
- Beyyayla Köyü (Gn.) (j27) 174, 200, 327, 560
- Beyyayla Köyü (Gn.) (j27) 175, 200, 327, 560
- Beyyayla Köyü (Src.) (h25) 65, 200, 327, 560
- Beyyazı Köyü (j26) 175, 200, 327, 560
- Bıdıköldü Deresi (i25) 216, 426, 556
- Biçer Köyü (i27) 65, 200, 255, 519
- (Ören) Biçer (i27) 202, 252, 519
- Bileğilik Yayla (j25) 204, 419, 564
- Bodurhaşhaş Sırtı (j25) 207, 416, 544
- Boğaz Çeşmesi (i26) 215, 438, 528
- Boğazcın Mağarası (j27) 206, 328, 544
- Boğaziçi Deresi (i27) 216, 328, 537
- Bol Pınar (i24) 218, 457, 560
- Borabey Göleti (i24) 219, 226, 553
- Bostan Kırn (j25) 206, 416, 528
- Bostan Yeri (i25) 212, 416, 528

- Bostanlar Çiftliği (j27) 199, 416, 528
- Bostanlık Tepe (i25) 208, 416, 564
- Bostanözü Mevki(s)i (j26) 211, 328, 537
- Boyacıoğlu Köyü (i24) 65, 200, 226, 528
- Boyalı Çiftliği (j25) 199, 255, 528
- Boyalı Deresi (j25) 216, 328, 528
- Boyalı Tepesi (j25) 208, 328, 528
- Boyalıazmak Mevki(s)i (i27) 211, 328, 544
- Boz Tepe (i27) 208, 451, 560
- Bozacı Çeşmesi (j27) 215, 418, 528
- Bozacıözü Deresi (i26) 216, 328, 537
- Bozan Çiftliği (i27) 199, 328, 528
- Bozan Köyü (i26) 66, 200, 255, 519
- Bozaniç Deresi (h25) 216, 329, 572
- Bozaniç Köyü (h25) 66, 200, 482, 572
- Bozaniç Tepesi (h25) 208, 329, 572
- Bozark Tepesi (i27) 208, 329, 544
- Bozçalca Tepe (j25) 208, 457, 570
- Bozdağ (i24) 205, 451, 560
- Bozdağ Köyü (i25) 67, 200, 329, 560
- Bozkaya Tepesi (h24) 208, 329, 544
- Bozlar (j26) 212, 451, 522
- Bozlar Çorağı (j26) 212, 329, 528
- Boztepe Yaylası (j27) 204, 329, 544
- Bozyer (i25) 212, 451, 560
- Bozyer (j25) 212, 451, 560
- Bozyer Sırtı (i27) 207, 329, 544
- Bozyer Sırtı (i27) 207, 329, 544
- Böğürtlen Köyü (j27) 67, 200, 289, 519
- Böklü Yaylası (j25) 204, 482, 572
- Bölükçamın Tepesi (i27) 208, 457, 525

- Bövelek Sırtı (i27) 207, 303, 528
- Bucak Düzlüğü (i26) 206, 438, 528
- Buhara Köyü 175, 200, 329, 519
- Buldukpınar Köyü (i24) 67, 200, 330, 560
- Burgaz Tepesi (h25) 41, 208, 421, 528
- Buruçdümen Tepesi (i25) 208, 330, 544
- Burunsuz Tepe (h25) 208, 457, 567
- Buzağılık Sırt (j26) 207, 289, 564
- Buzağıyumağı Sırtı (i24) 207, 290, 537
- Buzalık Mevki (i25) 211, 290, 564
- Buzluburun Tepesi (i25) 208, 330, 544
- Buzluca Köyü (j26) 68, 200, 457, 521
- (Ören) Buzluca (j26) 202, 458, 521
- Büğdüz Köyü (i26) 68, 200, 256, 519
- Bük Deresi (i27) 216, 416, 528
- Bükler Mevki(s)i (i26) 211, 416, 528
- Bülbül Çeşmesi (j26) 215, 303, 528
- Bülbülözü Mevki(s)i (j26) 211, 330, 537
- Büvelek Tepesi (j27) 208, 303, 528
- Büvet Pınarı (i27) 218, 438, 528
- Büyük Sırt (j27) 207, 458, 560
- Büyük Tepe (j25) 208, 458, 560
- Büyükbel Tepesi (j26) 208, 330, 544
- Büyükçepel Çeşmesi (i24) 215, 482, 572
- Büyükdede Tepesi (j25) 208, 430, 557
- Büyükdere Köyü (i25) 68, 200, 331, 560
- Büyükeşekini Tepesi (j27) 208, 331, 543
- Büyükhöyük Tepe (j26) 208, 421, 570

Büyükkayık Tepe (j27) 208, 474, 570

Büyüköz Deresi (i26) 216, 331, 544

Büyüköz Deresi (j27) 216, 331, 544

Büyüköz Deresi (j27) 216, 331, 544

Büyüksarp Tepe (j27) 208, 458, 570

Büyüktuzlak Sırtı (i26) 207, 331, 544

Büyüktuzlalık Mevki(s)i (j25) 211, 331, 557

Büyükyatır Tepesi (j25) 208, 331, 557

Büyükyayla Köyü (j25) 69, 200, 331, 560

C

Cafer Tarlası (j25) 214, 226, 528

Cambazınyatak Sırtı (i25) 207, 331, 535

Canbazarpalgi Tepesi (j24) 208, 483, 572

Cankurtaran Tepesi (i27) 208, 483, 572

Cele Yaylası (j26) 204, 483, 572

Cevizli Dere (i25) 216, 290, 565

Cevizli Köyü (j25) 69, 200, 290, 521

Cevizliöz Deresi (i26) 216, 331, 544

Cezayir Deresi (i27) 216, 331, 572

Cezayir Sırtı (i27) 207, 483, 572

Cıbrır Tepe (j25) 208, 458, 560

Cıbrıyeri Sırtı (j25) 207, 331, 537

(Ören) Cılbirt (i26) 202, 483, 572

Cin Deresi (i26) 216, 332, 528

Cin Deresi (j27) 216, 430, 528

Cin Sırtı (i26) 207, 430, 528

Cinana Tepesi (i27) 208, 430, 545

Cinli Pınar (j25) 218, 430, 565

Coşçeşme Pınarı (i26) 218, 332, 545

Cumhuriyet Köyü (i25) 175, 200, 426, 519

(Ören) Cumhuriyet (i25) 202, 426, 519

Cümleagılı Mevki(s)i (i27) 211, 332, 537

Ç

Çabucak Çeşme (j25) 215, 426, 560

Çakal Mevki(s)i (j25) 211, 332, 528

Çakal Tepesi (j25) 208, 304, 528

Çakçakahmet Sırtı (i27) 207, 226, 554

Çakıl Düzü (j26) 206, 419, 528

Çakılağıl Sırtı (j26) 207, 332, 545

Çakıllı Tepe (i27) 208, 419, 565

Çakıltaş Deresi (j27) 216, 332, 545

Çakırağıl Mevki(s)i (j25) 211, 332, 545

Çakmak Çeşmesi (j25) 215, 420, 528

Çakmak Köyü (j27) 69, 200, 420, 519

Çakmak Yaylası (j27) 204, 332, 528

Çal Mevki (j26) 211, 452, 560

Çal Mevki(s)i (j25) 211, 430, 528

Çal Sırtı (j27) 207, 430, 528

Çal Tarlaları (j26) 214, 452, 534

Çal Tepe (h26) 208, 452, 560

Çal Tepe (i26) 208, 452, 560

Çal Tepesi (i26) 208, 431, 528

Çal Tepesi (i27) 208, 438, 528

Çalaltı Mevki(s)i (j26) 211, 332, 538

Çalaltı Mevki(s)i (j26) 211, 332, 538

Çalca Dere (j24) 216, 458, 566

Çalca Tepe (j25) 208, 458, 566

Çalcı Köyü (i26) 69, 200, 483, 572

Çalcıyaylası Mevki(s)i (i26) 211, 333, 572

Çalgediği Tepesi (j24) 208, 333, 538

Çalgı Deresi (i27) 216, 290, 528

Çalı Tepe (i25) 208, 290, 560

- Çalibayırı Tepesi (i24) 208, 333, 538
- Çalıcabaşı Tepesi (i25) 208, 333, 538
- Çalın Doruk (i24) 205, 431, 524
- Çalınındoruk Tepesi (h26) 208, 333, 536
- Çalışuyu Çeşmesi (j26) 215, 333, 538
- Çalıyolu Sırtı (i25) 207, 333, 538
- Çalkara Köyü (i24) 70, 200, 452, 573
- Çalkaya Köyü (h26) 176, 200, 333, 560
- Çallık Mevki (j27) 211, 431, 564
- Çalpınarı Tepesi (j27) 208, 334, 538
- Çalta Yaylası (h26) 204, 484, 572
- Çam Pınarı (i25) 218, 290, 528
- Çamlıca Köyü (i24) 176, 200, 290, 521
- Çamlığın Deresi (j27) 216, 290, 524
- Çamoğlununağıl Yeri (j27) 212, 334, 536
- Çamrak Çayırı (i26) 214, 290, 528
- Çamurlu Mevki (j26) 211, 458, 565
- Çanacık Yayla (j25) 204, 474, 560
- Çanakkıran Köyü (i24) 70, 200, 291, 572
- Çandır Düzlüğü (j26) 206, 334, 528
- Çandır Köyü (j26) 70, 200, 256, 519
- Çangal Deresi (i25) 216, 291, 528
- Çapıtlı Mevki (i25) 211, 431, 565
- Çardak Köyü (i26) 71, 200, 256, 519
- Çardak Tepe (j27) 208, 422, 560
- Çardak Tepe (j27) 208, 422, 560
- Çardakbaşı Köyü (i26) 71, 200, 334, 528
- Çardaközü Köyü (j27) 72, 200, 334, 528
- Çardakyeri Sırtı (j25) 207, 334, 538
- Çarmık Tepesi (i27) 208, 291, 528
- Çartığınağıl Sırtı (j26) 207, 334, 535

Çat Dere (i26) 216, 438, 560	Çatma Sirt (i25) 207, 459, 560
Çatacık Deresi (i26) 216, 334, 528	Çatmapınar Köyü (j25) 72, 200, 335, 568
Çatak Çayı (h25) 215, 439, 528	Çatören Baraj Gölü (j25) 218, 335, 558
Çatakköy Deresi (i26) 216, 334, 545	Çatören Köyü (j25) 72, 200, 336, 560
Çatal Burun (j26) 205, 458, 560	Çavlum Köyü (i25) 73, 200, 477, 519
Çatal Tepe (i27) 208, 459, 560	Çavuş Kuyusu (j25) 219, 226, 528
Çatalan Yaylası (i26) 204, 257, 545	Çay Deresi (h26) 216, 439, 528
Çatalardıç Mevki(s)i (i25) 211, 291, 545	Çay Deresi (i25) 216, 439, 528
Çatalçam Mevki(s)i (i25) 211, 291, 545	Çayır Deresi (i25) 216, 439, 528
Çatalındoruk Tepesi (i27) 208, 335, 536	Çayır Deresi (j27) 216, 439, 528
Çatalkaya Tepesi (h25) 208, 335, 545	Çayır Pınarı (i27) 218, 439, 528
Çatalkaya Yaylası (i26) 204, 335, 545	Çayırbaşı Mevki(s)i (i25) 211, 336, 538
Çatalmezar Mevki(s)i (j26) 211, 335, 545	Çaykoz Köyü (j27) 73, 200, 484, 572
Çatalözü Deresi (i27) 216, 335, 538	Çaylakkayası Sırtı (j25) 207, 336, 538
Çatma Çiftliği (i25) 199, 484, 572	Çaylaközü Deresi (i26) 216, 336, 538

- Çerçiöldü Sırtı (i25) 207, 459, 556
- Çerkezağılı Sırtı (i25) 207, 336, 538
- Çeş Tepe (i26) 208, 474, 560
- Çevrimgölü Çeşmesi (i27) 215, 336, 538
- Çıplakkaya Tepesi (j25) 208, 337, 545
- Çıplaközü Deresi (i27) 216, 337, 538
- Çırçır Çeşme (i25) 215, 446, 569
- Çırçır Çeşme (i25) 215, 446, 569
- Çırçır Çeşme (i27) 215, 446, 569
- Çırpılı Tepe (j25) 208, 291, 565
- Çıtağanaranın Deresi (j27) 216, 484, 572
- Çift Tepe (i26) 208, 455, 560
- Çiftçilerin kışla Tepesi (i24) 208, 337, 535
- Çifte Pınar (j25) 218, 455, 560
- Çiftearkaç Mevki(s)i (j27) 211, 337, 545
- Çiftearkaç Tepesi (j27) 208, 337, 545
- Çifteler ilçesi (j26) 73, 203, 484, 572
- Çifteler-Çatmalar Göleti (j25) 219, 337, 573
- Çifteleryolu Sırtı (j26) 207, 337, 572
- Çifteleryoluüstü (j25) 212, 337, 572
- Çiğdemalan (i24) 214, 291, 560
- Çilehanı Tepesi (i24) 208, 337, 538
- Çilekli Tepe (j24) 208, 417, 565
- Çilömerindamyeri Sırtı (j25) 207, 337, 535
- Çirkin Dere (j25) 216, 459, 560
- Çirtecik Tepesi (i25) 209, 484, 572
- Çoban Tepesi (i27) 209, 418, 528
- Çoban Tepesi (j27) 209, 418, 528
- Çocuklu Sırtı (h25) 207, 257, 528
- Çomak Yüzü (j27) 210, 425, 528

- Çomaklar Mevki(s)i (j25) 211, 475, 528
- Çorağın Deresi (i27) 216, 459, 524
- Çorak (j26) 212, 459, 519
- Çorak Düzü (j26) 206, 459, 528
- Çoraklık (i25) 212, 459, 521
- Çoraklık Düzü (i27) 206, 459, 528
- Çoraklık Mevki (i26) 211, 459, 564
- Çoraklık Mevki (i26) 211, 459, 564
- Çorapsız Çiftliği (j25) 199, 257, 528
- Çökekiçi Deresi (h25) 216, 338, 538
- Çörlen Deresi (h25) 216, 475, 528
- Çörüş Mevki (s)i (i26) 211, 226, 528
- Çötaya Yaylası (j27) 204, 292, 545
- Çukurağıl Köyü (i25) 74, 200, 338, 560
- Çukurarkaç Mevki(s)i (j26) 211, 338, 545
- Çukurca Dere (i25) 216, 459, 566
- Çukurca Köyü (j25) 74, 200, 459, 520
- Çukurca Yaylası (j25) 204, 338, 528
- Çukurçayır (j27) 214, 460, 560
- Çukurhisar Göleti (i24) 219, 338, 545
- Çukurhisar Köyü (Ap.) (i25) 75, 200, 338, 560
- Çukurhisar Köyü (Tpb.) (i24) 75, 200, 338, 560
- Çukurören Deresi (i26) 216, 339, 545
- Çukurören Köyü (i27) 75, 200, 339, 560
- Çukurtarla (j27) 214, 460, 560
- Çulfa Deresi (i25) 216, 485, 572
- Çullu Yaylası (j25) 204, 257, 529
- Çürükçal Tepesi (j27) 209, 431, 545
- Çürüttüm Köyü (j24) 76, 200, 477, 573

D

Dadak Kuyuları (j25) 219, 434, 534

Dağ Deresi (j25) 216, 439, 529

Dağcı Köyü (i26) 76, 200, 418, 521

Dağılğan Mevki(s)i (j26) 211, 292, 529

Dağküplü Köyü (i25) 76, 200, 257, 560

Dalaklıoğlu Deresi (i27) 216, 226, 538

Dallıyayla Tepesi (j24) 209, 339, 545

Dam Deresi (i26) 216, 413, 529

Damla Dere (i27) 216, 439, 560

Dananinkuyu Mevki(s)i (i25) 211, 339, 535

Danişment Köyü (i25) 76, 200, 258, 519

Dar Dere (i26) 216, 460, 561

Darıbükü Deresi (i24) 216, 339, 538

Darıpınarı Deresi (j27) 216, 339, 538

Davulcu Çeşmesi (j25) 215, 418, 529

Dayıoğlu Kuyusu (i27) 219, 435, 538

Dazlakkıran Mevki (i26) 211, 460, 570

Dede Kuyusu (j25) 219, 431, 529

Dede Mevki(s)i (j25) 211, 432, 529

Dedeçal Tepesi (i27) 209, 432, 545

Dedeler Sırtı (i27) 207, 432, 529

Dedeli Sırt (j27) 207, 432, 565

Dedeli Tepe (j25) 209, 432, 565

Dedeliçalı Tepesi (i26) 209, 432, 545

Dedemkavağı Mevki(s)i (i26) 211, 339, 538

Dedemözü Deresi (j26) 216, 339, 538

Dedenin Doruk (i25) 205, 432, 524

Değirmen Dere (h25) 216, 422, 561

Değirmen Dere (h25) 216, 422, 561

- Değirmen Dere (i27) 216, 422, 561
- Değişören Köyü (i25) 77, 200, 339, 572
- Delihasan Kuyusu (i25) 219, 226, 554
- Delikkaya Tepesi (j25) 209, 340, 545
- Delikli Mevki (j27) 211, 485, 572
- Delikliçam Tepesi (i27) 209, 292, 545
- Deliklikaya Deresi (j27) 216, 340, 545
- Demirci Köyü (i27) 77, 200, 258, 519
- Demircigöbeti Tepesi (h25) 209, 340, 572
- Demirciler Köyü (h25) 78, 200, 258, 519
- Demirli Dere (i25) 216, 292, 565
- Demirli Deresi (i24) 216, 340, 529
- Demirli Köyü (i24) 78, 200, 259, 519
- Derbent Çiftliği (i25) 199, 259, 529
- Dere Boğazı (j25) 205, 439, 529
- Dere Çiftliği (j25) 199, 439, 529
- Dereköy (i25) 78, 200, 439, 561
- Dereköy Mevki(s)i (i26) 211, 340, 545
- Dereyalak Göleti (i24) 219, 340, 545
- Dereyalak Köyü (i24) 79, 200, 439, 561
- Derin Dere (i26) 216, 460, 561
- Derince Dere (j25) 216, 460, 566
- Derinöz Deresi (j27) 216, 340, 545
- Deveci Çeşmesi (i27) 215, 418, 529
- Deveci Sırtı (i25) 207, 418, 529
- Deveeriği Tepesi (j25) 209, 417, 538
- Deveuçlu Dere (i25) 216, 426, 569
- Deveyolu Sırtı (i25) 207, 340, 538
- Deveyolu Sırtı (i25) 207, 340, 538
- Devilinindoruk Tepesi (i26) 209, 341, 536

- Devrent Pınarı (i27) 218, 440, 529
- Dikilikaya Köyü (j26) 79, 200, 341, 561
- Dikilitaş Sırtı (i25) 207, 341, 545
- Dikilitaş Sırtı (i26) 207, 341, 545
- Dikilitaş Tepesi (i24) 209, 341, 545
- Dikilitaş Tepesi (i26) 209, 341, 545
- Dikkeş Kayaları (h26) 206, 460, 557
- Dikmebayır Tepesi (i26) 209, 341, 545
- Dikmen Köyü (j26) 177, 200, 341, 519
- Dikmen Tepesi (i27) 209, 440, 529
- Dikmen Tepesi (i27) 209, 440, 529
- Diközü Köyü (i27) 79, 200, 342, 529
- Dincek Dere (h25) 216, 485, 572
- Dinek Köyü (Mç.) (j27) 79, 200, 260, 519
- Dinek Köyü (Sv.) (i26) 80, 200, 260, 519
- Dinnencenindoruk Tepesi (i26) 209, 342, 572
- Dipsiz Göl (j26) 218, 460, 561
- Diptarla (j26) 214, 460, 561
- Dişlikaya Sırtı (j25) 207, 342, 545
- Doğanay Köyü (j26) 177, 200, 478, 568
- Doğanburnu Tepesi (i26) 209, 342, 538
- Doğanca Köyü (i26) 178, 200, 478, 520
- Doğançayır Köyü (i25) 178, 200, 342, 568
- Doğankaya Köyü (i25) 179, 200, 342, 568
- Doğanlar Çiftliği (i26) 199, 260, 529
- Doğanoğlu Köyü (i26) 80, 200, 227, 529

- Doğanpınar Tepesi (i25) 209, 342, 545
- Doğray Köyü (Bo.) (i26) 80, 200, 485, 572
- Doğray Köyü (Gn.) (j27) 81, 200, 485, 572
- Doğu Tepe (j27) 209, 449, 561
- Doksan Kırı (j26) 206, 456, 529
- Doksankırı Sırtı (j26) 207, 343, 538
- Dokuzağıl Deresi (i26) 216, 343, 545
- Dolar Deresi (j27) 216, 261, 529
- Domalı Tepe (i26) 209, 485, 572
- Dombay Deresi (j25) 216, 304, 529
- Dombayöldü Tepesi (i27) 209, 461, 556
- Domuzgölü Tepesi (j24) 209, 343, 538
- Domuzkaya Tepesi (i26) 209, 343, 545
- Domuztarla Deresi (j24) 216, 343, 545
- Domya Deresi (i26) 216, 343, 529
- Doruğukesik Sırt (i26) 207, 461, 569
- Doruk Sırtı (j25) 207, 440, 529
- Döllük Mevki (j25) 211, 413, 564
- Döllük Sırt (i25) 207, 413, 564
- Döllük Tepe (j25) 209, 413, 564
- Dömen Tepe (i27) 209, 440, 561
- Dördüncübölge Çayırı (j26) 214, 343, 545
- Dumanöz Mevki(s)i (j27) 211, 340, 545
- Dumluca Köyü (i26) 81, 200, 461, 520
- Durmuşağılı Tepesi (i27) 209, 343, 538
- Durmuşbey Çiftliği (i27) 199, 227, 553
- Duruca Dere (h25) 216, 461, 566

- Dutlu Köyü (j27) 82, 200, 292, 521
- Dutluca 1 Göleti (i24) 219, 343, 529
- Dutluca 2 Göleti (i24) 219, 343, 529
- Dutluca Köyü (i24) 82, 200, 292, 521
- Dutluözü Deresi (j27) 216, 343, 538
- Düden Deresi (j27) 216, 440, 529
- Düden Pınarı (j27) 218, 440, 529
- Dümrek Köyü (Mç.) (i27) 83, 200, 486, 572
- Dümrek Köyü (Sv.) (i27) 83, 200, 486, 572
- Dümrek Yaylası (i27) 204, 344, 572
- Düzbalkan Mevki(s)i (i24) 211, 344, 545
- Düzçalı Tepesi (i25) 209, 292, 557
- Düzenyalak Sırtı (i27) 207, 344, 545
- Düzköy (h25) 83, 200, 461, 561
- E**
- Ebe Çeşmesi (i24) 215, 435, 529
- Ebekadın Çeşmesi (j27) 215, 227, 553
- Ebetarla (i26) 214, 435, 561
- Efsunbaba Kuzey Ormanlığı (i24) 220, 432, 559
- Efsunbaba Tepesi (i24) 209, 432, 553
- Eğrek Pınarı (i24) 218, 414, 529
- Eğrice Ova (i25) 206, 462, 566
- Eğrikuyu Deresi (j25) 216, 344, 545
- Eğrioza Deresi (j25) 216, 344, 545
- Eğriöz Köyü (i24) 84, 200, 344, 561
- Eğriyol Mevki(s)i (h27) 211, 344, 545
- Ekinlerin Tepesi (j27) 209, 486, 572
- Ekinlik (j25) 212, 440, 521
- Ekmekçipınar Çeşmesi (j26) 215, 344, 545
- Elcik Köyü (i27) 84, 200, 261, 519
- Elçikderin Deresi (i26) 216, 345, 557

- Elekli Yaylası (i26-j26) 204, 486, 572
- Ellez Tepeleri (i25) 209, 227, 534
- Ellilik Mevki (j25) 211, 456, 564
- Elmadağ Tepesi (j25) 209, 345, 545
- Elmalı Dere (i26) 216, 417, 565
- Elmalı Dere (i27) 216, 417, 565
- Elmalı Mevki (i24) 211, 417, 565
- Elmapınar Yaylası (i26) 204, 345, 545
- Eminarı Tepesi (i27) 209, 227, 554
- Eminefendi Kuyusu (i26) 219, 227, 553
- Eminekin Köyü (j26) 85, 200, 487, 572
- Eminpınar Kışlası (i25) 203, 345, 545
- Emirceoğlu Köyü (i24) 85, 200, 227, 529
- Emircik Köyü (i26) 86, 200, 262, 519
- Emirinkuzu Tepesi (h25) 209, 304, 535
- Enez Deresi (i24) 216, 227, 529
- Enliset Sırtı (i27) 207, 345, 545
- Erçek Çeşmesi (i25) 215, 487, 572
- Eren Köyü (i24) 86, 200, 432, 519
- Erikler Sırtı (i27) 207, 417, 529
- Erkeçağıl Tepesi (i26) 209, 345, 545
- Erkeçyatağı Tepesi (j25) 209, 345, 538
- Erten Deresi (j25) 216, 345, 529
- Ertuğrul Çayırı (j26) 214, 227, 529
- Ertuğrulköy (j27) 86, 200, 227, 561
- Esafın Çiftliği (j27) 199, 227, 523
- Esence Köyü (i26) 87, 200, 462, 520
- Eski Bağlar (j27) 214, 462, 563
- Eski Muttalip Harabeleri (i25) 202, 345, 557

- Eskiağaçköy Yolu (j26) 213, 346, 552
- Eskiavdan Sırtı (i25) 207, 346, 545
- Eskiavdan Tepesi (j25) 209, 346, 546
- Eskibostanlar Çiftliği (j27) 199, 346, 557
- Eskice Yayla (i26) 204, 488, 572
- Eskiçaykoz (j27) 202, 488, 572
- Eskiibrimyayla Mevki(s)i (i27) 211, 346, 552
- Eskikınık Mevki(s)i (j26) 212, 346, 546
- Eskikışla Deresi (i27) 216, 346, 546
- Eskiköy Yeri (j26) 212, 346, 546
- Eskili Yazı (j27) 210, 488, 572
- Eskiören Deresi (j26) 216, 346, 546
- Eskiören Mevki(s)i (j26) 212, 346, 546
- Eskiören Sırtı (j26) 207, 346, 546
- Eskişehir İli (i24-i25) 88, 202, 346, 561
- Eskiyayla (i27) 204, 462, 561
- Eskiyazır (j27) 202, 262, 561
- Esnevez Köyü (i24) 88, 200, 262, 519
- Eşekçekmez Tepe (i27) 209, 462, 569
- Eşeklitürkmen Tepesi (i25) 209, 262, 546
- Eşenkara Köyü (i24) 88, 200, 262, 519
- Eşkiyayatağı Tepesi (i26) 209, 347, 538
- Etdemir Düzü (j26) 206, 488, 572
- Evcehöyük Mevki(s)i (j27) 212, 347, 546
- Evcikdüz Sırtı (i24) 207, 347, 546
- Eynez Çeşmesi (i25) 215, 488, 572
- Eyübün Kışlası (j25) 203, 227, 523

F

Fahriye Köyü (i25) 89, 200, 228, 522

Fethiye Köyü (j25) 89, 200, 228, 522

Fettah Kuyusu (j25) 219, 228, 529

Fettahoğlu Yaylası (j27) 204, 228, 538

Fevziye Köyü (i25) 89, 200, 228, 522

Fındık Deresi (i27) 216, 292, 529

Fındıklarözü Deresi (i27) 216, 347, 538

Fındıklı Pınar (i24) 218, 292, 565

Fındıklı Sırt (h26) 207, 292, 565

Filikçi Mevki(s)i (j25) 212, 418, 529

Fincan Tepe (i27) 209, 475, 561

G

Gambutbey Çiftliği (i25) 199, 228, 553

Garip Sırtı (j25) 207, 488, 572

Garipçi Deresi (i27) 216, 426, 529

Gavur Çeşmesi (i25) 215, 478, 529

Gâvur Pınarı (j27) 218, 478, 529

Gavuroğluçukuru Tepesi (i26) 209, 347, 542

Gavurpınar Tepesi (i25) 209, 347, 546

Gavurunağıl Deresi (j26) 216, 347, 535

Gecek Köyü (j27) 89, 200, 441, 519

Gecekpınarı Deresi (i26) 216, 347, 538

Gedik Tepe (i25) 209, 441, 561

Gediktarla Sırtı (j25) 207, 347, 546

Gedikyayla Tepesi (j25) 209, 348, 546

Gelibolu Tepesi (i27) 209, 488, 572

Gembükü Tepesi (h26) 209, 348, 572

Gemiç Köyü (j24-j25) 90, 200, 488, 572

Genkuyu Mevki(s)i (j26) 212, 348, 546	Göcenoluk Köyü (j24) 91, 200, 349, 572
Geren Yaylası (i26) 204, 228, 529	Göçük Sırtı (i26) 207, 349, 529
Gerenli Düzü (j26) 206, 348, 529	Göçükler Deresi (i27) 216, 441, 529
Gerenli Köyü (j26) 90, 200, 348, 520	Göç Deresi (h25) 216, 427, 529
Gerizler Deresi (j27) 216, 441, 529	Göçebe Deresi (i27) 216, 350, 529
Germekaya Tepesi (j25) 209, 349, 546	Göem Çeşmesi (i25) 215, 489, 572
Gevilli Dere (i27) 216, 292, 565	Gögemeç Çeşmesi (i24) 215, 489, 573
Geyikkonağı Sırtı (i25) 207, 349, 538	Gök Dere (h25) 216, 452, 561
Geyikler Tepesi (i27) 209, 304, 529	Gök Dere (i26) 216, 452, 561
Gıdışındamı Mevki(s)i (j26) 212, 349, 534	Gök Tepe (i24) 209, 452, 561
Gırgıl Kuyusu (j27) 219, 452, 529	Gök Tepe (j25) 209, 452, 561
Girdap Deresi (h26) 216, 441, 529	Gökarkaç Mevki(s)i (i26) 212, 350, 546
Gorlam Yaylası (j27) 204, 441, 529	Gökbahçe Köyü (j25) 179, 200, 350, 561
Gozalık Bayırı (h25) 205, 417, 529	Gökçe Dere (i24) 216, 453, 566
Göbet Tepesi (h25) 209, 441, 529	Gökçe Tepe (j25) 209, 453, 566

- Gökçeayva Köyü (i26) 91, 200, 293, 561
- Gökçegüney Köyü (j25) 179, 200, 449, 573
- Gökçekaya Barajı (h26) 218, 350, 546
- Gökçekaya Köyü (h25) 180, 200, 350, 561
- Gökçekısıık Köyü (i24) 91, 200, 350, 561
- Gökçekuyu Köyü (j25) 92, 200, 350, 561
- Gökçeoğlu Köyü (i25) 92, 200, 228, 530
- Gökçeyayla Köyü (j25) 180, 200, 350, 561
- Gökçukur Deresi (j27) 216, 350, 546
- Gökçukur Pınarları (j24) 218, 350, 551
- Gökdere Köyü (i25) 93, 200, 351, 561
- Gökgölboğazı Deresi (i27) 216, 351, 542
- Gökgölet Deresi (i24) 216, 351, 546
- Göknebi Köyü (j25) 93, 200, 229, 571
- Gökpınar Deresi (j27) 216, 351, 546
- Gökpınar Sırtı (i27) 207, 351, 546
- Göktaş Deresi (j24) 216, 351, 546
- Göktaş Tepesi (j24) 209, 351, 546
- Göktepe Köyü (j27) 94, 200, 351, 561
- Gökyatak Tepesi (j27) 209, 351, 546
- Gökyol Sırtı (i25) 207, 351, 546
- Göl Deresi (h25) 216, 441, 530
- Göl Mevki(s)i (j26) 212, 442, 530
- Gölalan Deresi (j24) 216, 351, 546
- Gölalan Yaylası (j25) 204, 351, 546
- Gölalanı Mevki(s)i (j25) 212, 351, 538

- Gölbaşı Yaylası (j26) 204, 352, 538
- Gölcük Deresi (i25) 216, 442, 530
- Gölcükyolu Sırtı (i24) 207, 352, 538
- Göllüce Tepesi (i25) 209, 352, 530
- Gölük Çeşmesi (j24) 215, 304, 530
- Gönağıl Deresi (j27) 216, 352, 573
- Göncağıl Yaylası (i26) 204, 352, 573
- Gövce Dere (j27) 216, 453, 566
- Göyemalan Çeşmesi (i25) 215, 352, 546
- Göyük Tepe (i25) 209, 427, 561
- Göz Tepe (i25) 209, 442, 561
- Gözbaşı Burnu (j26) 205, 352, 538
- Gözbaşı Pınarları (j26) 218, 353, 541
- Gözeler Köyü (i26) 180, 200, 442, 522
- Gözet Tepe (i26) 209, 442, 561
- Gulucuk Düzü (i25) 206, 489, 573
- Gübrelik Sırt (j26) 207, 414, 564
- Güce Köyü (i26) 94, 200, 489, 573
- Gücükbel Deresi (i25) 216, 353, 546
- Gücükbel Tepesi (i25) 209, 353, 546
- Gücükburun Sırtı (i25) 207, 353, 546
- Gücükburun Tepesi (i25) 209, 353, 546
- Güçük Burun (j25) 205, 462, 561
- Gülçayır Köyü (j26) 181, 200, 353, 561
- Güllüce Köyü (i25) 94, 200, 263, 519
- Gülpınar Deresi (j24) 216, 353, 546
- Gülpınar Köyü (i25) 181, 201, 353, 561
- Gümele Köyü (i24) 95, 201, 422, 519
- Gümele Yaylası (i26) 204, 422, 530
- Gümüşbel Köyü (j25) 181, 201, 353, 561
- Gümüşini Sırtı (j25) 207, 353, 538

Gümüşkonak Köyü (j27) 182, 201, 353, 561

Gümüştepe Sırtı (j25) 207, 353, 546

Gündüzler Köyü (i25) 95, 201, 229, 522

Gündüzler Yaylası (i25) 204, 354, 530

Güneli Köyü (i25) 183, 201, 354, 530

Güney Sırt (i27) 207, 449, 561

Güneyköy 183, 201, 229, 561

Günyüzü İlçesi (j27) 95, 203, 462, 530

Güreş Köyü (i27) 96, 201, 427, 519

Gürkaynak Tepesi (j27) 209, 354, 546

Gürleyik Köyü (i26) 96, 201, 354, 519

Gürlük Dere (h26) 216, 462, 564

Güroluk Köyü (i26) 183, 201, 354, 561

Gürseki Sırtı (h26) 207, 442, 557

Gürüz Çeşme (j27) 215, 462, 561

Gürüz Dere (j27) 216, 463, 561

Güvemce Çeşmesi (j27) 215, 293, 530

Güvemez Deresi (i24) 216, 489, 573

Güvemli Köyü (i27) 184, 201, 293, 521

H

Hacıahmet Çeşmesi (i26) 215, 229, 554

Hacıali Çeşmesi (j27) 215, 229, 554

Hacıçalı Tepesi (j26) 209, 432, 546

Hacıçalı Tepesi (j27) 209, 433, 546

Hacıhasan Çeşmesi (i24) 215, 229, 554

Hacıhasan Çiftliği (j25) 199, 230, 554

Hacıhasanhöyüğü Mevki(s)i (i25) 212, 354, 541

- Hacıbrahim Sırtı (j27) 207, 230, 554
- Hacıisa Çeşmesi (j25) 215, 230, 554
- Hacıismail Kuyusu (j25) 219, 230, 554
- Hacıkaralar Mevki(s)i (j26) 212, 230, 554
- Hacımeğenağa Kışlası (i25) 203, 230, 555
- Hacımehmet (j26) 212, 230, 554
- Hacımehmet Çeşmesi (i26) 215, 230, 554
- Hacımehmet Çeşmesi (i26) 215, 230, 554
- Hacımirzalı Çeşmesi (i26) 215, 230, 554
- Hacının Kuyusu (i26) 219, 230, 523
- Hacıoğlu Çeşmesi (j27) 215, 230, 538
- Hacıveli Kışlağı (i25) 203, 230, 554
- Hacıyahyanınağılı Deresi (j25) 216, 354, 535
- Hacıyusuf Deresi (j27) 216, 230, 554
- Hafızın Çiftliği (i26) 199, 230, 523
- Halı Pınarı (i27) 218, 489, 573
- Halıköy Deresi (i24) 216, 354, 573
- Halılağa Kışlası (i25) 203, 230, 553
- Halilbağı Köyü (i26) 97, 201, 354, 530
- Haliloğlan Köyü (i27) 97, 201, 231, 571
- Halimler Mevki(s)i (j25) 212, 231, 530
- Halkalı Çeşme (i26) 215, 478, 565
- Hamam Deresi (i27) 216, 422, 530
- Hamam Karahisar Köyü (j27) 97, 201, 355, 570
- Hamamdere Tepesi (i25) 209, 355, 546
- Hamamözü Deresi (i26) 216, 355, 538

- Hamidiye Köyü (Mç.) (i27) 98, 201, 231, 522
- Hamidiye Köyü (Mhmd.) (i25) 98, 201, 231, 522
- Han İlçesi (j25) 98, 203, 422, 519
- Hanımınburun Sırtı (i25) 207, 355, 535
- Hanifekonağı Tepesi (j25) 209, 355, 538
- Hankaraağaç Köyü (j25) 99, 201, 263, 519
- Hanyeri Sırtı (i27) 207, 355, 538
- Haremi Deresi (j25) 216, 427, 530
- Harlayık Pınarı (j25) 218, 442, 530
- Harman Tepesi (i27) 209, 417, 530
- Harmanbeleni Tepesi (h25) 209, 355, 538
- Harmandalı Köyü (i25) 99, 201, 263, 519
- Harmandar Tepe (j27) 209, 417, 561
- Harmankaya Sırtı (j24) 207, 355, 546
- Harput Deresi (j27) 216, 355, 530
- Hasan Pınarı (i27) 218, 231, 530
- Hasanbalcı Kışlası (i25) 203, 231, 554
- Hasanbey Köyü (i25) 99, 201, 263, 519
- Hasırcıhamam Ilıcası (i24) 217, 355, 546
- Hatap Tepesi (j25) 209, 293, 530
- Hateminkuyu Pınarı (i27) 218, 356, 535
- Hatip Mevki(s)i (j26) 212, 435, 530
- Hatipağılsivrisi Sırtı (i25) 207, 356, 542
- Hatıpalçağı Mevki(s)i (j26) 212, 490, 573
- Havuzlupınar Mevki(s)i (j25) 212, 356, 546
- Havuzveli Sırtı (j25) 207, 231, 554

- Haydarbaba Tepesi (i26) 209, 433, 553
- Haydardoruğu Tepesi (j27) 209, 356, 538
- Haydarkavağı Yaylası (j27) 204, 356, 538
- Hayriye Köyü (j25) 184, 201, 231, 522
- Hekim Bayırı (i25) 205, 356, 530
- Hekimdağ Bucağı (i25) 185, 203, 356, 561
- Helvaçayırı Mevki(s)i (j25) 212, 356, 539
- Herek Tepesi (j25) 209, 304, 530
- Hızar Deresi (i24) 216, 425, 530
- Hızar Deresi (i25) 216, 425, 530
- Hisar Sırtı (j27) 207, 422, 530
- Hisarönü Deresi (i26) 216, 357, 539
- Hoca Yeri (j26) 212, 435, 530
- Hocatarla Sırtı (i26) 207, 357, 546
- Holanta Yolu (j27) 213, 357, 530
- Hotcuğunarkaç Tepesi (j27) 209, 357, 535
- Hoyuklu Sırt (j25) 207, 423, 565
- Höbek Tepe (i26) 209, 463, 561
- Höllük Tepe (j26) 209, 420, 564
- Höyük Tepe (j26) 209, 423, 561
- Höyük Tepe (j26) 209, 423, 561
- Höyükler Mevki(s)i (i25) 212, 423, 530
- Höyükli Tepe (i26) 209, 423, 565
- Huluz Düzü (j26) 206, 463, 530
- Hurşıtağa Kışlası (i25) 203, 231, 553
- Hüdavendigar Köyü (i27) 100, 201, 232, 519
- Hüseyindede Sırtı (j26) 207, 433, 553
- Hüseyineyreği Sırtı (j24) 207, 357, 539
- Hüseyinler Deresi (i27) 216, 232, 530

Hüsün Tepesi (i26) 209, 232, 530

I

Ibrık Tepe (j24) 209, 475, 561

Ilgaz Deresi (j25) 216, 427, 530

Ilca Deresi (i24) 216, 357, 530

Ilca Kırı (j25) 206, 357, 530

Ilcabaşı (j25) 217, 443, 530

Ilcabaşı Köyü (j25) 185, 201, 357, 530

Ilkkuyu Mevki(s)i (j27) 212, 357, 546

Ilksular Pınarı (i24) 218, 357, 546

Ingıllar Boğazı (j27) 205, 490, 573

Islakbağ Çeşmesi (i27) 215, 357, 546

Işıkören Köyü (i25) 186, 201, 358, 573

i

İbikseydi Köyü (i26) 100, 201, 232, 571

İbrahim Çiftliği (j27) 199, 232, 530

İbrahimişik Yaylası (j27) 204, 232, 554

İbrim Yaylası (i27) 204, 232, 530

İdristokaç Kuyusu (j26) 219, 232, 554

İdrisyayla Köyü (j24) 100, 201, 358, 561

İğdecik Köyü (Mç.) (h26) 101, 201, 264, 519

İğdecik Köyü (Sv.) (i27) 101, 201, 264, 519

İğdedibi Deresi (i25) 216, 358, 539

İğdeli Çeşme (i26) 215, 293, 565

İğdeli Çeşme (j27) 215, 293, 565

İğdeli Dere (i26) 216, 293, 565

İğdeli Dere (j27) 216, 293, 565

İğdeli Pınar (i26) 218, 293, 565

İğdeli Sırt (j26) 207, 293, 565

- İğdeliasar Tepesi (i26) 209, 358, 546
- İğdelikuyu Mevki(s)i (j26) 212, 358, 546
- İğdir Köyü (h25) 101, 201, 264, 519
- İğnecikbaşı Sırtı (i27) 207, 490, 573
- İhsaniye Çayırılığı Sulama Kanalı (j26) 219, 358, 558
- İkikuyu Deresi (j25) 216, 358, 546
- İkipınar Deresi (i26) 216, 358, 546
- İkipınar Köyü (i26) 101, 201, 358, 561
- İkipınar Yaylası (j27) 204, 358, 547
- İkitarlakulağı Tepesi (i24) 209, 358, 543
- İkizafer Köyü (i27) 196, 201, 479, 561
- İkizce Beli (i25) 205, 456, 530
- İkizkuyu Mevki(s)i (j25) 212, 358, 547
- İkizoluk Köyü (j24) 101, 201, 359, 561
- İlören Çiftliği (i27) 199, 359, 547
- İlören Köyü (i27) 102, 201, 359, 561
- İlörenbent Düzü (i27) 206, 359, 552
- İlyaspaşa Köyü (j27) 102, 201, 232, 571
- İma Yaylası (j27) 204, 490, 573
- İmam Çeşmesi (i26) 215, 435, 530
- İmam Kuyusu (j25) 219, 435, 530
- İmikler Köyü (i26) 102, 201, 264, 519
- İmişehir Köyü (i25) 103, 201, 359, 573
- İmmiler Kuyusu (j26) 219, 265, 530
- İmrallı Yaylası (j27) 204, 491, 573
- İnağzı Sırtı (i26) 207, 359, 539
- İnarkaç Tepesi (i27) 209, 359, 547
- İncebel (j25) 205, 463, 561

İncebel Deresi (j25) 216, 360, 547

İnceöz Tepesi (i25) 209, 360, 547

İnceyatak Tepesi (j26) 209, 360, 547

İncik Deresi (i26) 216, 265, 530

İncik Deresi (j27) 216, 265, 530

İncir Tepesi (i27) 209, 417, 530

İncirli Sırt (i26) 207, 417, 565

İndere (i26) 216, 443, 561

İnönü Deresi (j27) 216, 360, 539

İnönü İlçesi (i24) 103, 203, 360, 530

İnüstü Tepesi (i25) 209, 360, 539

İnüstü Tepesi (j27) 209, 360, 539

İskan Kuyu (j25) 219, 427, 561

İskankuyu Köyü (j25) 104, 201, 360, 561

İsmailağa Çeşmesi (j25) 215, 232, 553

İsmetpaşa Köyü (j25) 187, 201, 233, 571

İsmullahkonağı Mevki(s)i (j24) 212, 360, 539

İstiklalbağı Köyü (j27) 104, 201, 360, 573

İzzetağa Kuyusu (j25) 219, 233, 553

K

Kabara Mevki(s)i (j26) 212, 443, 530

Kacarağıl Sırtı (i27) 207, 361, 547

Kadıkıran Sırtı (i26) 207, 361, 547

Kadıkuyusu Köyü (j25-j26) 105, 201, 361, 573

Kadıncık Köyü (j27) 105, 201, 265, 519

Kadıncıkçayı Deresi (j27) 216, 361, 539

Kadınınağıl Yeri (j27) 212, 361, 526

Kadıotluğu Tepesi (h26) 209, 361, 539

Kadir Tepesi (i25) 209, 233, 530

Kadribey Çiftliği (i25) 199, 233, 553

- Kağnıcıkonağı Deresi (j25) 216, 361, 539
- Kağnıcıkonağı Yaylası (j25) 204, 361, 539
- Kağnıoturağı Sırtı (j24) 207, 427, 539
- Kahraman Tepesi (i25) 209, 361, 530
- Kaklı Burun (j26) 205, 443, 565
- Kaklık Mevki (i25) 212, 443, 564
- Kaklık Sırt (i26) 207, 443, 564
- Kakmak Dere (i27) 216, 463, 568
- Kaldırım Çeşmesi (j27) 215, 491, 573
- Kaldırım Köyü (j27) 105, 201, 362, 519
- Kale Tepe (i26) 209, 423, 561
- Kale Tepe (j27) 209, 423, 561
- Kalfalar Sırtı (j27) 207, 491, 573
- Kalkanlı Köyü (i25) 105, 201, 362, 520
- Kamalıkoru Sırtı (j25) 207, 362, 547
- Kamışağılı Mevki(s)i (j27) 212, 362, 539
- Kamışca Tepe (j25) 209, 475, 566
- Kamışlı Dere (j27) 216, 293, 565
- Kamışlı Sırt (j27) 207, 293, 565
- Kamışlı Tepe (i26) 209, 491, 573
- Kamışözü Deresi (j26) 216, 362, 539
- Kamil Kuyusu (j25) 219, 233, 530
- Kanarya Sırtı (i24) 207, 304, 530
- Kangalcı Mevki (j27) 212, 294, 567
- Kangaltarla (j27) 214, 294, 561
- Kanlı Dere (j26) 216, 491, 573
- Kanlı Kavak Bağları (j27) 214, 294, 551
- Kanlı Tepe (i25) 209, 428, 565
- Kanlıçayır Mevki(s)i (j26) 212, 362, 547
- Kanlıçayır Sulama Kanalı (j26) 219, 362, 558

- Kanlıgöl Deresi (i27) 216, 362, 547
- Kanlıpınar Göleti (i25) 219, 362, 547
- Kanlıpınar Köyü (i25) 106, 201, 363, 565
- Kanlısuat Sırtı (j27) 207, 363, 547
- Kapaklı Dere (i24) 216, 363, 565
- Kapaklıca Tepe (i24) 209, 463, 567
- Kapıkaya (i24) 206, 475, 561
- Kapıkaya Köyü (h25) 106, 201, 363, 561
- Kapıkaya Yaylası (h25) 204, 363, 547
- Kapılıbük Yaylası (j27) 204, 363, 547
- Kapılık Dere (i26) 216, 294, 564
- Kapız Deresi (h24) 216, 443, 530
- Kara Dere (i25) 216, 453, 561
- Kara Dere (j27) 216, 453, 561
- Kara Kayalık (j26) 206, 453, 561
- Kara Pınar (j25) 218, 453, 561
- Kara Tepe (h25) 209, 453, 561
- Kara Tepe (i26) 209, 453, 561
- Kara Tepe (i27) 209, 453, 561
- Kara Tepe (i27) 209, 453, 561
- Kara Tepe (j24) 209, 454, 561
- Kara Tepe (j26) 209, 454, 561
- Kara Tepe (j27) 209, 454, 561
- Kara Tepe (j27) 209, 454, 561
- Kara Tepe (j27) 209, 454, 561
- Karaağaç Deresi (i24) 216, 294, 547
- Karaağaç Pınarı (i27) 218, 294, 547
- Karaağaç Sırtı (i25) 207, 294, 547
- Karaağaçdereleri Mevki(s)i (i27) 212, 363, 542
- Karaağaçlı Tepe (i26) 209, 294, 569
- Karaağaçyayla Mevki(s)i (h25) 212, 363, 552
- Karaağıl Çeşmesi (j25) 215, 364, 547

- Karaalan Köyü (i24) 106, 201, 364, 561
- Karaalanbayırı (i24) 205, 364, 547
- Karaali Tepesi (i24) 209, 233, 554
- Karabayır (j26) 205, 453, 561
- Karabayır Tepeleri (i24) 209, 364, 551
- Karabayır Tepesi (i26) 209, 364, 547
- Karabayır Tepesi (i27) 209, 364, 547
- Karabayır Tepesi (i27) 209, 364, 547
- Karabayır Tepesi (j27) 209, 364, 547
- Karabayırlar Tepesi (i27) 209, 364, 547
- Karaburhan Köyü (i26) 106, 201, 266, 519
- Karaburun Tepesi (i25) 209, 364, 547
- Karaburun Tepesi (j25) 209, 364, 547
- Karacahüyük Köyü (i25) 107, 201, 364, 566
- Karacakaya Köyü (i27) 107, 201, 364, 566
- Karacakor Deresi (i27) 216, 365, 547
- Karacalık Köyü (j25) 107, 201, 294, 561
- Karacaören Köyü (Ap.) (h26) 108, 201, 365, 573
- Karacaören Köyü (Sv.) (j27) 108, 201, 365, 573
- Karacaören Yaylası (i26) 204, 366, 573
- Karacaören Yaylası (i26) 204, 366, 573
- Karacaörenyaylası Köyü (i26) 108, 201, 366, 573
- Karacaşehir Köyü (i24) 109, 201, 366, 573
- Karaçalı Sırtı (i25) 207, 295, 547
- Karaçam Köyü (i26) 109, 201, 295, 561

- Karaçay Köyü (i25) 109, 201, 366, 561
- Karaçayır (j27) 214, 453, 561
- Karaçayır Çeşmesi (i26) 215, 367, 547
- Karaçayırlar Mevki(s)i (i26) 212, 367, 547
- Karaçoban Düzü (i25) 206, 418, 547
- Karaçobanpınarı Köyü (i24) 109, 201, 367, 530
- Karadağ (j25) 205, 453, 561
- Karadağ Tepesi (j27) 209, 367, 547
- Karadat Köyü (i27) 110, 201, 233, 561
- Karadede Tepesi (i24) 209, 433, 553
- Karadere Köyü (i25) 110, 201, 367, 561
- Karageyikli Köyü (i26) 111, 201, 266, 519
- Karagöz Deresi (i24) 216, 368, 547
- Karagözağıl Deresi (i26) 216, 368, 552
- Karagözler (i24) 111, 201, 267, 519
- Karagüney Sırt (j27) 207, 449, 570
- Karagüney Sırt (j27) 207, 449, 570
- Karağız Tepesi (h26) 209, 233, 547
- Karaharman Sırtı (j27) 207, 417, 557
- Karahasan Çiftliği (i25) 199, 234, 554
- Karahasankuyusu Mevki(s)i (j25) 212, 368, 541
- Karahüyük Köyü (i25) 111, 201, 368, 561
- Karaisa Çiftliği (j25) 199, 234, 554
- Karakafalar Mevki(s)i (j26) 212, 234, 547
- Karakale Tepesi (j24) 209, 368, 547
- Karakamış Köyü (i25) 111, 201, 295, 562

- Karakavaklık Tepe (i27) 209, 295, 570
- Karakaya iftlięi (i25) 199, 491, 573
- Karakaya Kışlası (i25) 203, 492, 573
- Karakaya Ky (i26) 112, 201, 368, 562
- Karakaya Mevki(s)i (j25) 212, 368, 547
- Karakaya Sırtı (i25) 207, 368, 547
- Karakaya Sırtı (j27) 207, 368, 547
- Karakaya Tepesi (h25) 209, 368, 547
- Karakaz Tepesi (i25) 209, 304, 547
- Karakız Deresi (i26) 216, 368, 553
- Karakız Pınarı (i26) 218, 233, 553
- Karako Sırtı (j26) 207, 304, 547
- Karakovaözü Mevki(s)i (i27) 212, 369, 542
- Karakuz Dere (h25) 216, 463, 567
- Karakuz Tepe (j24) 209, 463, 567
- Karamustafa Ky (i25) 112, 201, 267, 520
- Karanlık Dere (i26) 216, 463, 562
- Karanlık Dere (j25) 216, 463, 562
- Karaoğlan Ky (h25) 112, 201, 267, 520
- Karaören Göleti (j25) 219, 369, 547
- Karaören Ky (j25) 113, 201, 369, 562
- Karaören Sırtı (j25) 207, 369, 547
- Karaören Yaylası (i26) 204, 369, 547
- Karapazar Ky (i25) 113, 201, 369, 562
- Karapınar eşmesi (i27) 215, 370, 547
- Karapınar Deresi (i26) 216, 370, 547
- Karapınar Sırtı (i24) 207, 370, 547
- Karasakal Deresi (i26) 216, 370, 573
- Karaseki Sırtı (j27) 207, 443, 557

- Karaseki Tepesi (h25) 209, 443, 557
- Karaserli Çeşmesi (i25) 215, 492, 573
- Karasivri Tepe (i26) 209, 463, 567
- Karasivri Tepe (j27) 209, 464, 567
- Karaşarın Dere (i27) 216, 234, 523
- Karataşar Sırtı (j25) 207, 492, 573
- Karateke Tepesi (i27) 209, 304, 547
- Karatepe Köyü (i25) 113, 201, 370, 562
- Karatepe Mevki(s)i (j27) 212, 370, 547
- Karatepe Sırtı (j27) 207, 370, 547
- Karatümen Tepesi (i24) 209, 370, 547
- Karayatak Çeşmesi (j26) 215, 371, 547
- Karayatak Tepesi (i26) 209, 371, 547
- Karayatak Yazısı (i27) 210, 371, 547
- Karayerler (i25) 212, 454, 563
- Karayokuş Tepe (i26) 209, 443, 570
- Karayusufağılı Deresi (j27) 216, 371, 541
- Karayüksek Tepe (i26) 209, 464, 567
- Karayüksek Tepe (j25) 209, 464, 567
- Karcı Deresi (h25) 216, 443, 530
- Kardeşyeleği Tepesi (h26) 209, 464, 557
- Kargın Deresi (i24) 216, 268, 530
- Kargın Köyü (i24) 113, 201, 268, 520
- Karıncağın Dere (i26) 216, 234, 523
- Karının Çeşmesi (j26) 215, 492, 573
- Karkın Köyü (i26) 114, 201, 268, 520
- Karlıkbaşı Tepesi (h25) 209, 371, 539
- Karsallık Tepe (h25) 209, 464, 564
- Kartal Çeşmesi (i27) 215, 305, 530
- Kartal Tepesi (h25) 209, 305, 530
- Kartal Tepesi (i26) 209, 305, 530

- Kartal Tepesi (j25) 209, 305, 530
- Karun Deresi (i26) 216, 234, 530
- Karyatağı Tepesi (j27) 209, 371, 539
- Kasapağılı Mevki(s)i (i27) 212, 371, 539
- Kasım Çeşmesi (j24) 215, 234, 530
- Kaşlı Sırt (j27) 207, 443, 565
- Kaşıyatak Sırtı (i27) 207, 371, 548
- Katmerli Çeşme (i27) 215, 371, 565
- Katmerli Dere (i27) 216, 464, 565
- Kauçuk Deresi (i27) 216, 295, 531
- Kavacık Köyü (Tpb.) (i24) 114, 201, 268, 520
- Kavacık Köyü (Gn.) (j27) 114, 201, 268, 520
- Kavacık Mevki(s)i (i26) 212, 295, 531
- Kavak Çeşmesi (j27) 215, 295, 531
- Kavakköy (i27) 115, 201, 295, 562
- Kavaklı Dere (i24) 216, 295, 565
- Kavaklı Dere (j25) 216, 295, 565
- Kavaklı Mevki (i26) 212, 295, 565
- Kavaklı Tepe (h25) 209, 295, 565
- Kavgalı Tarla (i27) 214, 428, 565
- Kavşak Tepesi (i27) 209, 444, 531
- Kavşıt Çayırı (j27) 214, 444, 531
- Kavuncu Yaylası Köyü (j27) 115, 201, 371, 531
- Kaya Deresi (h25) 216, 444, 531
- Kaya Deresi (i25) 216, 444, 531
- Kayabaşı Tepesi (h26) 209, 372, 539
- Kayacık Çeşmesi (i26) 215, 444, 531
- Kayacık Köyü (i24) 116, 201, 268, 520
- Kayadibi Yaylası (h25) 204, 492, 573
- Kayakent Köyü (j27) 187, 201, 372, 562
- Kayakıran Deresi (i26) 216, 372, 548

- Kayalarönü Tepesi (j26) 209, 372, 539
- Kayalı Dere (j26) 216, 444, 565
- Kayalı Dere (j27) 216, 444, 565
- Kayalıharkaç Sırtı (i27) 207, 372, 548
- Kayalıboğaz Mevki(s)i (j27) 212, 372, 548
- Kayalıboğazözü Deresi (j27) 216, 372, 542
- Kayalıdere Sırtı (i27) 207, 372, 548
- Kayalık Tepe (i25) 209, 464, 564
- Kayanın Doruk (i24) 205, 444, 524
- Kayapınar Deresi (i24) 216, 372, 548
- Kayapınar Deresi (i26) 216, 372, 548
- Kayapınar Köyü (i24) 116, 201, 372, 562
- Kayapınar Yaylası (h26) 204, 373, 548
- Kayı Köyü (Hn.) (j25) 116, 201, 269, 520
- Kayı Köyü (Mç.) (i26) 117, 201, 269, 520
- Kayı Yaylası (i25) 204, 269, 531
- Kayıpyatağı Deresi (i27) 216, 373, 539
- Kaymaz Bucağı (i26) 117, 203, 269, 520
- Kaymaz Göleti (i26) 219, 373, 531
- Kaymazyayla Köyü (j26) 117, 201, 373, 562
- Kaynakçı Çeşmesi (i26) 215, 444, 531
- Kaynaklar Deresi (i24) 216, 444, 531
- Kaynarca Çeşmesi (i25) 215, 444, 531
- Kaynargölet Deresi (i26) 216, 373, 548
- Kayrak Kışlası (j25) 203, 420, 531
- Kazıklı Pınar (j26) 218, 492, 573
- Keçeliözü Deresi (j24-j25) 216, 373, 543

- Keçiağılı Deresi (j27) 216, 374, 539
- Keçikalesi Tepesi (i27) 209, 475, 539
- Keçikayası Tepesi (h26) 209, 374, 539
- Kedilik Tepe (i26) 209, 295, 564
- Kefelik Tepe (j25) 209, 296, 564
- Kekikli Burun (i26) 205, 296, 565
- Keklik Pınarı (j27) 218, 305, 531
- Kel Tepe (j24) 209, 464, 562
- Kelebekli Tepe (i27) 209, 305, 565
- Kelkaya Tepesi (i25) 209, 374, 548
- Keltaslık Sırt (h25) 207, 374, 570
- Kemikli Sırt (j25) 207, 464, 565
- Kemikli Sırt (j26) 207, 464, 565
- Kepen Köyü (j26) 201 (j27) 118, 201, 269, 520
- Kepez Tepe (h25) 209, 465, 562
- Kepez Tepe (j25) 209, 465, 562
- Kepir Mevki (i26) 212, 465, 562
- Kepirli Pınar (i26) 218, 465, 565
- Kertek Köyü (j26) 118, 201, 492, 573
- (Ören) Kertek (j26) 202, 492, 573
- Kesenler Köyü (j25) 118, 201, 270, 520
- Kesentaş Mevki(s)i (h25) 212, 374, 548
- Kesikardıç Mevki(s)i (i26) 212, 296, 548
- Keskin Deresi (i24) 216, 374, 531
- Keskin Köyü (i24) 118, 201, 270, 520
- Kesteldere Mevki(s)i (i26) 212, 374, 548
- Ketlez Deresi (i27) 217, 445, 531
- Keyken Deresi (i26) 217, 305, 531
- Kezban Alanı (j25) 214, 234, 531
- Kılıçkaya Burnu (i27) 205, 374, 548
- Kınık Köyü (j26) 118, 201, 271, 520

Kır Sirt (j26) 207, 454, 562	Kırmalık Mevki (j26) 212, 375, 564
Kıraç Tepe (j25) 209, 465, 562	Kırmızı Tepe (i27) 209, 454, 562
Kırağıl Sirtı (j26) 207, 375, 548	Kırmızıbayır Sirtı (i26) 207, 375, 548
Kıran Sirtı (h26) 207, 465, 531	Kırmızıtepe Sirtı (i26) 207, 376, 548
Kıravdan Köyü (i25) 119, 201, 271, 562	Kırtarla (j27) 214, 454, 562
Kıravdan Yolu (i25) 213, 375, 548	Kırtaşlar Mevki(s)i (j25) 212, 376, 548
Kırbızıyatağı Mevki(s)i (i27) 212, 375, 539	Kırtıllı Sirt (i26) 207, 296, 565
Kırgıl Deresi (j24) 217, 375, 531	Kırtıllı Yayla (i27) 204, 296, 565
Kırka Bucağı (j25) 119, 203, 271, 520	Kırtışın Kuyusu (j26) 219, 234, 523
Kırkgöz Kaptajı (j26) 219, 375, 548	Kısanın Kuyusu (i27) 219, 235, 523
Kırkkız Dağı (i25) 205, 375, 548	Kısıkkayayolu Sirtı (i27) 207, 376, 543
Kırkkızaltı Mevki(s)i (j25) 212, 375, 541	Kışla Deresi (j27) 217, 445, 531
Kırkmeşe Sirtı (i27) 207, 296, 548	Kışla Harmanı (i27) 212, 445, 531
Kırlaburun Sirtı (i24) 207, 375, 573	Kışla Kuyusu (i26) 219, 445, 531
Kırma Dibi (j27) 212, 465, 531	Kışlakların Çiftliği (i27) 199, 235, 523
	Kıtlık Deresi (i27) 217, 428, 531

- Kıyak Yaylası (i26) 204, 414, 531
- Kıyır Yayla (j25) 204, 465, 562
- Kıyırçayı Deresi (j25) 217, 376, 539
- Kız Kuyusu (j26) 219, 235, 531
- Kızıl Burun (i25) 205, 454, 562
- Kızıl Dere (i27) 217, 454, 562
- Kızıl Dere (j26) 217, 454, 562
- Kızıl Tepe (i24) 209, 454, 562
- Kızıl Tepe (i24) 209, 454, 562
- Kızıl Tepe (i25) 209, 454, 562
- Kızıl Tepe (j25) 209, 433, 562
- Kızıl Tepe (j25) 209, 454, 562
- Kızıldıç Tepesi (i26) 209, 296, 548
- Kızılbel Sırtı (i27) 207, 376, 548
- Kızılborüklü Köyü (i26) 119, 201, 271, 520
- Kızılcaören Köyü (Bo.) (i26) 120, 201, 376, 566
- Kızılcaören Köyü (Tpb.) (i25) 120, 201, 376, 566
- Kızılcaören Mevki(s)i (i26) 212, 376, 548
- Kızılıcık Tepesi (i26) 209, 296, 531
- Kızılıcıklı Dere (i25) 217, 296, 565
- Kızılçayır Mevki(s)i (i25) 212, 376, 548
- Kızılçayırı Mevki(s)i (j26) 212, 376, 539
- Kızılçukur Deresi (i25) 217, 376, 548
- Kızıldağ Sırtı (j25) 207, 377, 548
- Kızıldikmen Tepesi (i27) 209, 377, 548
- Kızıldoruk Tepesi (i27) 209, 377, 548
- Kızılğüney Tepe (j24) 209, 449, 570
- Kızılınler Köyü (i24) 120, 201, 377, 562
- Kızılkum Deresi (j26) 217, 377, 548

- Kızılmeşe Yaylası (j27) 204, 296, 548
- Kızılöz Deresi (j27) 217, 377, 548
- Kızılpınar Tepesi (i27) 209, 377, 548
- Kızıltarlalar Sırtı (i25) 207, 377, 548
- Kızıлтаş Sırtı (i26) 207, 377, 548
- Kızılyar Deresi (j27) 217, 377, 548
- Kızılyazıkuyusu Mevki(s)i (i27) 212, 377, 542
- Kızılyer (j26) 212, 454, 562
- Kızılarkayası Tepesi (j24) 209, 377, 573
- Kilimlik Tepe (h25) 209, 425, 564
- Killik Çeşme (j25) 215, 420, 564
- Killik Kuyu (j25) 219, 420, 564
- Killik Sırt (j25) 207, 420, 564
- Killik Yazı (i27) 210, 420, 564
- Kilocağı Deresi (j24) 217, 377, 539
- Kirazlı Dere (i24) 217, 417, 565
- Kirazlı Pınar (i24) 218, 417, 565
- Kireçköyü (i25) 121, 201, 420, 531
- Kireçkuyusu Deresi (i25) 217, 378, 539
- Kireçli Mevki (i27) 212, 420, 565
- Kireçönü Mevki(s)i (i25) 212, 378, 539
- Koca Çeşme (j24) 215, 465, 562
- Koca Dere (i24) 217, 465, 562
- Koca Dere (i25) 217, 378, 562
- Koca Dere (i25) 217, 466, 562
- Koca Dere (i26) 217, 466, 562
- Koca Dere (i27) 217, 466, 562
- Koca Tepe (i25) 209, 466, 562
- Koca Tepe (j24) 209, 466, 562
- Koca Tepe (j25) 209, 466, 562
- Kocaağıl Tepesi (i26) 209, 378, 548
- Kocaalan (i24) 214, 466, 562

- Kocabal Deresi (i26) 217, 434, 557
- Kocabel (j25) 205, 466, 562
- Kocabel Kuyusu (j25) 219, 378, 548
- Kocabelen Tepesi (i27) 209, 378, 548
- Kocaçal Tepe (j26) 209, 466, 570
- Kocaçeşme Deresi (j25) 217, 378, 548
- Kocadere Sırtı (i24) 207, 378, 548
- Kocadere Sırtı (j25) 207, 378, 548
- Kocadiş Sırtı (i27) 207, 476, 548
- Kocadoruk Sırtı (h24) 207, 378, 548
- Kocadoruk Tepesi (j27) 209, 378, 548
- Kocagöbeğin Kışlası (i25) 203, 235, 525
- Kocagüney Dağı (h25) 205, 445, 557
- Kocagüney Tepe (j25) 209, 449, 570
- Kocahöyük Tepesi (j27) 209, 378, 548
- Kocainkaya Mevki(s)i (i24) 212, 378, 552
- Kocakarabayır Tepesi (i26) 209, 378, 552
- Kocakır (i24-i25) 206, 466, 562
- Kocakır Tepesi (i25) 209, 378, 548
- Kocakızıl Tepe (i24) 209, 466, 570
- Kocakulak Çeşmesi (j25) 215, 235, 548
- Kocakum Tepe (i27) 209, 466, 570
- Kocaorman Tepesi (i27) 209, 378, 548
- Kocaoturak Tepesi (h25) 209, 493, 573
- Kocapınar Çeşmesi (i26) 215, 379, 548
- Kocatürkmen Tepesi (i24) 209, 272, 557
- Kocaveli Pınarı (i25) 218, 235, 554
- Kocayatak Sırtı (i24) 207, 379, 548

- Kocayatak Tepesi (i24) 209, 379, 548
- Kocayazı Sırtı (i27) 207, 379, 548
- Koçaş Köyü (j27) 122, 201, 272, 520
- Koçpınar Çeşmesi (j26) 215, 379, 548
- Kokar Çeşme (i25) 215, 466, 568
- Kolağın Pınarı (i26) 218, 235, 523
- Kolanlıbel Tepesi (j26) 209, 379, 548
- Koltan Köyü (i27) 122, 201, 493, 573
- Koltukçumustafa Çiftliği (i24) 199, 235, 554
- Konurkaya Mevki(s)i (h26) 212, 379, 549
- Konyalıoğlu Çiftliği (i25) 199, 235, 539
- Korkuluk Dere (i27) 217, 466, 564
- Koru Tepe (j24) 209, 296, 562
- Korucu Köyü (i26) 122, 201, 272, 520
- Korudüzü Tepesi (i24) 209, 380, 539
- Koruluk (j25) 212, 296, 521
- Koruseki Tepesi (h25) 209, 445, 557
- Koşmat Deresi (i26) 217, 380, 531
- Koşmathududu Sırtı (i26) 207, 380, 539
- Kovalık Mevki (i25) 212, 296, 564
- Koyunağılı Köyü (i27) 123, 201, 380, 531
- Koyunmerası Mevki(s)i (j26) 212, 380, 539
- Koyunpınar Çeşmesi (j26) 215, 380, 549
- Kozaklık Çeşme (i26) 215, 296, 564
- Kozkaya Köyü (i24-i25) 123, 201, 273, 562
- Kozlu Dere (i27) 217, 297, 565
- Kozlu Köyü (i27) 124, 201, 297, 521
- Kozlu Yayla (j25) 204, 297, 565

- Kozlubel Köyü (i25) 187, 201, 380, 562
- Köçet Çiftliği (i27) 199, 380, 531
- Köklüklerboyu Mevki(s)i (j25) 212, 381, 539
- Kömürocağı Tepesi (i27) 209, 381, 539
- Kömüşöldüren Tepe (i27) 209, 467, 569
- Köpek Deresi (j27) 217, 273, 531
- Köpekbeli Tepesi (j25) 209, 381, 573
- Kör Çeşme (i25) 215, 467, 562
- Kör Kuyu (j26) 219, 467, 562
- Kör Pınar (i26) 218, 467, 562
- Kör Pınar (j25) 218, 467, 562
- Körçeşme Deresi (i25) 217, 381, 549
- Körhasan Köyü (j26) 124, 201, 236, 571
- Körhasanhisseleri Tepesi (j26) 209, 381, 542
- Körkuyu Mevki(s)i (j25) 212, 381, 549
- Körkuyu Pınarı (i25) 218, 382, 549
- Körkuyu Sırtı (j25) 207, 382, 549
- Körpe Pınar (i25) 218, 467, 562
- Körsu Pınarı (j27) 218, 382, 549
- Köse Çamlığı (i25) 220, 273, 531
- Köseköyü Sırtı (h26) 207, 382, 539
- Köserelik Sırt (i26) 207, 420, 564
- Köşger Mevki(s)i (j27) 212, 493, 573
- Kötü Pınar (i26) 218, 467, 562
- Köyaltı (i25) 212, 382, 531
- Köyaltı Mevki(s)i (i26) 212, 382, 539
- Köyaltı Mevki(s)i (i26) 212, 382, 539
- Köyardı Deresi (j26) 217, 382, 539
- Köykıran Sırtı (i26) 207, 382, 549
- Köylü Çayırı (j26) 214, 415, 531
- Köylüağılı Sırtı (j26) 207, 382, 539

- Köyönü Sırtı (j26) 207, 382, 539
- Kuç Tepe (i26) 209, 493, 573
- Kulahmetli Çeşmesi (i25) 215, 236, 555
- Kulaklı Dere (j27) 217, 467, 565
- Kulaksız Dere (j25) 217, 467, 567
- Kum Tepe (i25) 209, 468, 562
- Kumarlar Yaylası (i27) 204, 428, 531
- Kumaşkaya Tepesi (j25) 209, 382, 573
- Kumlu Dere (h26) 217, 468, 565
- Kumlu Dere (j27) 217, 468, 566
- Kumlu Tepe (j24) 209, 468, 566
- Kumluçay Mevki(s)i (i25) 212, 382, 549
- Kumluçay Mevki(s)i (i25) 212, 382, 549
- Kumtarla Deresi (i25) 217, 382, 549
- Kunduzlar Baraj Gölü (j25) 218, 476, 557
- Kurşun Tepesi (i27) 209, 493, 573
- Kurt Deresi (i26) 217, 305, 531
- Kurtlar Deresi (i26) 217, 305, 531
- Kurtluca Dere (j24) 217, 305, 567
- Kurtşeyh Köyü (j27) 124, 201, 236, 571
- Kuru Çeşme (j24) 215, 468, 562
- Kuru Dere (j25) 217, 468, 562
- Kuruarkaç Sırtı (j27) 207, 382, 549
- Kurubağ Sırtı (j25) 207, 383, 549
- Kuruçayır Sırtı (j27) 207, 383, 549
- Kurudere Düzlüğü (j26) 206, 383, 549
- Kurupınar Deresi (i24) 217, 383, 549
- Kuşhöyüğü Tepesi (i27) 209, 383, 539
- Kuşkonağı Tepesi (i27) 209, 383, 539

- Kuşlu Tepe (i27) 209, 305, 566
- Kuşoturağı Sırtı (i25) 207, 493, 573
- Kuşyuvası Sırtı (j25) 207, 468, 539
- Kutçatepe Sırtı (i26) 207, 383, 573
- Kutlubey Mevki(s)i (i24) 212, 274, 531
- Kuyuca Alanı (j25) 214, 468, 531
- Kuyucak Deresi (j27) 217, 383, 531
- Kuyucak Köyü (i25) 125, 201, 274, 520
- Kuyucak Kuyu (j26) 219, 468, 567
- Kuyuyoluözü Mevki (j26) 212, 384, 542
- Kuzgunkaya (i25) 206, 305, 562
- Kuzguntaş Tepesi (j25) 209, 384, 549
- Kuzören Köyü (j27) 125, 201, 384, 562
- Kuzudoruğu Tepesi (i24) 209, 384, 539
- Kuzukırkma Sırtı (i27) 207, 428, 555
- Küçük Tepe (j25) 209, 468, 562
- Küçükcalıç Yaylası (i26) 204, 297, 549
- Küçükalice Tepesi (i24) 209, 236, 557
- Küçükçakırca Tepesi (j27) 209, 297, 549
- Küçükçalı Tepesi (h25) 209, 297, 549
- Küçükçerkezçalı Tepesi (i26) 209, 297, 553
- Küçükdere Mevki(s)i (i26) 212, 384, 549
- Küçükiskender Kuyusu (j26) 219, 236, 555
- Küçükkara Tepe (j25) 209, 468, 570
- Küçükkocabayır Tepesi (j25) 209, 384, 553
- Küçüktokat Mevki(s)i (j26) 212, 384, 549
- Küçükyazılıkaya (j25) 206, 468, 570

Küçükkyensiz Tepe (i27) 209, 494, 573

Kükürtlü Pınar (j27) 218, 420, 566

Külâhlı Çeşme (j25) 215, 468, 566

Külcü Mevki (i26) 212, 468, 567

Külleme Tepe (j27) 209, 469, 562

Küllük Mevki (j26) 212, 469, 564

Küllüsaray Çiftliği (i25) 200, 385, 573

Küllüyurt Mevki(s)i (j26) 212, 385, 549

Kümbet Akpınar Köyü (i24) 126, 201, 385, 570

Kümbet Köyü (İn.) (j25) 127, 201, 423, 519

Kümbet Köyü (Syg.) (i24) 127, 201, 423, 519

Kümbet Yeniköy (i24) 127, 201, 385, 570

Kümeağıl Deresi (j25) 217, 385, 549

Küplü Deresi (i25) 217, 385, 531

Küplü Sırt (i27) 207, 425, 566

Küplü Yolu (i25) 213, 385, 531

Küplüce Tepesi (h25) 209, 386, 531

Kürçükayası Sırtı (j25) 207, 386, 573

Kürtkale Tepesi (j25) 209, 386, 549

L

Lâçin Köyü (h25) 127, 201, 494, 573

Laleli Çeşme (i25) 215, 297, 566

Leylek Kayası (j27) 206, 305, 531

Lökül Tepesi (j25) 209, 298, 531

Lütfiye Köyü (Mç.) (i26) 128, 201, 236, 522

Lütfiye Köyü (Odp.) (i24) 128, 201, 236, 522

M

Maden Deresi (h25) 217, 421, 531

- Mağara Tepesi (j26) 210, 445, 531
- Mahmudiye İlçesi (i25-j25) 128, 203, 236, 522
- Mahmut Çeşmesi (j26) 215, 236, 531
- Mahmuthisar Köyü (h26-i26) 128, 201, 386, 562
- Makas Çeşmesi (j24) 215, 386, 531
- Maksutkuyu Mevki(s)i (i25) 212, 387, 549
- Mal Tepesi (i27) 210, 306, 531
- Malaklık Sırt (i27) 207, 306, 564
- Malboğaz Tepesi (i26) 210, 387, 549
- Malmerası Mevki(s)i (j26) 212, 387, 539
- Maltepe Mevki(s)i (i26) 212, 387, 549
- Maltepe Sırtı (i25) 207, 387, 549
- Manas Kuyusu (j25) 219, 275, 531
- Manastır Tepesi (i26) 210, 423, 531
- Mandıra Mevki(s)i (j26) 212, 414, 531
- Mantarlık Mevki (i24) 212, 298, 564
- Martlar Tepesi (j26) 210, 414, 531
- Marulkavağı Çeşmesi (j27) 215, 298, 539
- Maslak Deresi (i25) 217, 445, 531
- Mavra Sırtı (j27) 207, 494, 573
- Mayıslar Köyü (h25) 129, 201, 414, 522
- Mazoğlu Tepesi (i27) 210, 275, 531
- Mehmet Pınarı (i27) 218, 236, 532
- Mehmetalinin Yaylası (j27) 204, 232, 526
- Mekkeboğazı Deresi (i26) 217, 387, 539
- Meliözü Deresi (i27) 217, 387, 573
- Memik Köyü (i27) 129, 201, 275, 520

- Memişpınarı Çeşmesi (j26) 215, 388, 539
- Menekşe Deresi (j27) 217, 298, 532
- Mercan Köyü (j27) 129, 201, 275, 520
- Mercan Yaylası (j27) 204, 275, 532
- Mesnevi Kuyusu (j25) 219, 433, 532
- Mesudiye Köyü (i25) 130, 201, 237, 522
- Meşe Gediği (j25) 210, 298, 532
- Meşeli Arkaç (i25) 204, 298, 566
- Meşeli Tepe (j25) 210, 298, 566
- Meşelibel Sırtı (j24) 207, 388, 549
- Meşeliçukur Sırtı (i25) 207, 388, 549
- Meşelikalan (j25) 214, 298, 564
- Meşelikol Mevki(s)i (j26) 212, 388, 549
- Meydan Başı (j27) 212, 445, 532
- Mezarlıyatak Sırtı (i26) 207, 388, 549
- Mezgit Tepe (i26) 210, 494, 573
- Mihalgazi Nahiyesi (h25) 188, 203, 237, 571
- Mihaliççık Deresi (i26) 217, 388, 573
- Mihaliççık İlçesi (i26-i27) 130, 203, 276, 573
- Mollaoğlu Köyü (i24) 130, 201, 237, 532
- Muharremönü Deresi (j27) 217, 388, 540
- Musalar Köyü (i25) 131, 201, 237, 522
- Musaözü (i24) 131, 201, 389, 532
- Musaözü Barajı (i24) 218, 388, 540
- Musaözü Deresi (i24) 217, 388, 540
- Musluğun Tepesi (h26) 210, 428, 524
- Musluk Çeşmesi (j27) 215, 389, 532
- Muslukboğazı Yaylası (j27) 204, 389, 540

Mustafanın Kuyusu (j27) 219, 237, 523

Muttalip Köyü (i25) 131, 201, 237, 519

Mülkköy (i27) 131, 201, 479, 562

N

Nal Çeşmesi (i26) 215, 425, 532

Nalbantören Deresi (i27) 217, 389, 549

Narlı Köyü (i27) 132, 201, 276, 520

Nasrettinhoca Köyü (i27) 189, 201, 238, 571

Nazbekirkaya Deresi (i26) 217, 389, 552

Nebilpınarı Sırtı (i26) 207, 389, 540

Nemli Köyü (i24) 132, 201, 494, 573

Nodalı Yayla (i27) 204, 418, 566

Nogay Kuyusu (i25) 219, 276, 532

Numanoluk Köyü (j25) 133, 201, 389, 562

O

Obruk Köyü (i26) 133, 201, 445, 519

Ocakbaşı Yaylası (i25) 204, 390, 540

Odunpazarı İlçesi 133, 203, 390, 532

Oğlakçı Köyü (i27) 134, 201, 276, 520

Oğuz Mevki(s)i (i26) 212, 276, 532

Okçu Deresi (i26) 217, 390, 532

Okçu Köyü (i26) 134, 201, 277, 520

Okçu Yaylası (i26) 204, 277, 532

Oklubalı Köyü (i24) 134, 201, 495, 573

Oluk Deresi (j25) 217, 446, 532

Oluklu Pınar (j27) 218, 446, 566

Oluklu Yayla (j27) 204, 446, 566

Oluklukırgıl Sırtı (j24) 207, 495, 573

Omar Alanı (i27) 214, 238, 532

Ondönümler Sırtı (j26) 207, 469, 549

Orhaniye Köyü (j25) 135, 201, 238, 522	Ortadümen Tepesi (h26) 210, 391, 549
Orman Tepe (i27) 210, 298, 562	Ortaeğrek Sırtı (j25) 208, 391, 549
Orta Burun (j24) 205, 449, 562	Ortagöl Deresi (i27) 217, 391, 549
Orta Sırt (j27) 207, 449, 562	Ortagöl Pınarı (i27) 218, 391, 549
Orta Tepe (i25) 210, 449, 562	Ortaklar Köyü (i27) 135, 201, 495, 573
Orta Tepe (j24) 210, 449, 562	Ortaklarağıl Sırtı (i27) 208, 391, 573
Orta Tepe (j25) 210, 449, 562	Ortaköy (j26) 189, 201, 450, 562
Orta Tepe (j27) 210, 449, 562	Ortalıkburun Sırtı (j25) 208, 391, 549
Ortaağıl Tepesi (i27) 210, 390, 549	Ortaören Mevki(s)i (j26) 212, 391, 549
Ortabel (j26) 205, 450, 562	Ortaöz Mevki(s)i (i26) 212, 391, 549
Ortabel Sırtı (i25) 207, 390, 549	Ortaöz Mevki(s)i (j26) 212, 391, 549
Ortabel Sırtı (i25) 207, 390, 549	Ortaseki Sırtı (i27) 208, 446, 557
Ortaburun Deresi (i27) 217, 390, 549	Ortaseki Tepesi (h25) 210, 446, 557
Ortaburun Sırtı (j24) 208, 390, 549	Ortayol Deresi (i25) 217, 391, 549
Ortaburun Tepesi (i27) 210, 390, 549	Ortayürek Tepesi (j25) 210, 496, 573
Ortaçal Sırtı (i27) 208, 390, 549	

Ortayürekler Deresi (j25) 217, 496, 573

Oruçpınarı Çeşmesi (i26) 215, 392, 573

Osman Pınarı (j25) 218, 238, 532

Osmanbey Tepesi (j24) 210, 238, 553

Osmancık Çeşmesi (i24) 215, 238, 532

Osmañal Tepesi (i26) 210, 433, 549

Osmandayı Tepesi (j27) 210, 238, 553

Osmaniye Köyü (i25) 136, 201, 238, 522

Otlı Tepe (j26) 210, 298, 566

Otluk Köyü (h26) 189, 201, 298, 521

Otlutepe Deresi (i26) 217, 392, 549

Ovacık Pınarı (j25) 218, 446, 532

Ovaz Kaşı (i27) 206, 299, 532

Oynaş Köyü (j25) 137, 201, 277, 520

Oynaş Yaylası (j25) 204, 278, 532

Oyuğundoruk Tepesi (i26) 210, 392, 536

Ö

Öküzcü Yatağı (i26) 213, 306, 532

Öküzini Deresi (j27) 217, 392, 540

Öküzini Yaylası (j27) 204, 392, 540

Ömerağa Tarlası (i25) 214, 238, 553

Ömerağa Tarlası (j26) 214, 238, 554

Ömerağaağılı Mevki(s)i (i27) 212, 392, 542

Ömerin Çiftliği (i25) 200, 238, 523

Ömerköy (i27) 137, 201, 278, 562

Ömerköy Göleti (i27) 219, 392, 549

Ören Çeşmesi (i25) 215, 423, 532

Ören Çeşmesi (j25) 215, 424, 532

Ören Deresi (i26) 217, 424, 532

Ören Sırtı (i26) 208, 424, 532

Örencik Köyü (j25) 138, 201, 278, 520

Örenyer (i26) 212, 424, 562

Örmekale Mevki(s)i (i26) 212, 392, 549

Örümce Tepe (i25) 210, 476, 562

Özdenk Deresi (i26) 217, 392, 550

Özdenk Deresi (j27) 217, 392, 550

Özdenk Köyü (i26) 138, 201, 392, 562

Özdere (i26) 217, 446, 562

Özdere (j27) 217, 446, 562

P

Pamuk Dere (i25) 217, 496, 573

Pamuklar Sırtı (i25) 208, 476, 532

Pamukluova Deresi (i26) 217, 393, 550

Pamuksuz Kuyusu (j27) 219, 238, 532

Pamuktarlası Kuyusu (j27) 219, 393, 540

Parladıncıy Mevki(s)i (j27) 212, 393, 535

Parsibey Köyü (i26) 138, 201, 238, 571

Paşakadın Köyü (j26) 138, 201, 393, 571

Paşakadın Yolu (j26) 213, 394, 554

Patlak Tepesi (i24) 210, 299, 532

Pazar Deresi (i26) 217, 394, 532

Peçene Köyü (j27) 139, 201, 278, 520

Pekmezçukuru Mevki(s)i (i26) 212, 394, 540

Peynirli Dere (i25) 217, 496, 573

Pınarınbaşı Pınarı (i27) 218, 394, 534

Pınarözü Mevki(s)i (j26) 212, 394, 540

Pıtraklı Dere (i25) 217, 299, 566

Pıynar Tepesi (i27) 210, 299, 532

Pirenli Dere (j27) 217, 299, 566

Porsuk Baraj Gölü (i24) 218, 394, 557

Porsuk Çayı (i24-i26- i27) 215, 239, 532

Poruklar Mevki(s)i (j27) 212, 299, 532

Poruklu Bel (i25) 205, 299, 566

Potolöz Mevki(s)i (i25) 212, 394, 550

Poyrazalanı Sırtı (j25) 208, 394, 540

Purtul Kuyusu (i27) 219, 496, 573

Purtullukuyu Mevki(s)i (i27) 212, 394, 573

Pürtek Dere (i27) 217, 446, 562

R

Rahatlı Mevki (j27) 212, 496, 573

Reşadiye Çiftliği (i25) 200, 239, 532

Rıza Kuyusu (j25) 219, 239, 532

S

Sabuncupınar Deresi (i24) 217, 395, 550

Sadıkbağı (j27) 139, 201, 395, 532

Sadıroğlu Köyü (j26) 189, 201, 279, 520

Sağıroğlu Deresi (j27) 217, 239, 540

Sait Halimpaşa Köyü (j26) 189, 201, 240, 572

Sakar Tepe (j25) 210, 455, 562

Sakaralanı Tepesi (j25) 210, 395, 540

Sakarı Karacaören Köyü (h25) 139, 201, 395, 573

Sakarılıca Köyü (h25) 140, 201, 395, 562

Sakarya Nehri (h25-h26-i27- j26-j27) 41, 217, 239, 532

Sakaryabaşı Pınarı (j26) 218, 395, 540

Salaroğlu Yaylası (j25) 204, 240, 550

- Salihler Köyü (j24) 140, 201, 240, 522
- Samanharmanı Tepesi (i26) 210, 418, 540
- Samanini Tepesi (j25) 210, 395, 540
- Samansınırı Sırtı (h25) 208, 396, 540
- Sancar Köyü (j27) 141, 201, 279, 520
- Sancı Deresi (i24) 217, 300, 532
- Sandıközü Köyü (j24) 141, 201, 396, 532
- Sansarlık Dere (j27) 217, 300, 564
- Sapaca Dere (i27) 217, 469, 566
- Sapıkırık Mevki (j27) 212, 496, 573
- Saracık Mevki(s)i (j27) 212, 497, 573
- Saracık Mevki(s)i (j27) 212, 497, 573
- Saray Çayı (i27) 215, 396, 532
- Saray Yaylası (i27) 204, 396, 532
- Saray Yaylası (i27) 204, 396, 532
- Saraycık Deresi (j24) 217, 396, 532
- Sarayköy (i27) 141, 201, 476, 562
- Sarayören Köyü (i25) 190, 201, 396, 562
- Sarı Pınar (i24) 218, 455, 562
- Sarıalan Sırtı (i24) 208, 396, 550
- Sarıbaba Tepesi (i25) 210, 433, 554
- Sarıcaılyas Köyü (j25) 142, 201, 241, 571
- Sarıcakaya Kazası (h25) 191, 203, 397, 566
- Sarıcayatağı Sırtı (i27) 208, 397, 540
- Sarıçay Deresi (h25) 217, 397, 550
- Sarıkavak Köyü (Ap.) (i25) 142, 201, 279, 520
- Sarıkavak Köyü (Çft.) (j26) 142, 201, 279, 520
- Sarıkavak Köyü (Sv.) (i26) 143, 201, 280, 520
- Sarıkaya (j25) 206, 455, 562
- Sarıkaya (j27) 206, 455, 562

- Sarıkaya Çeşmesi (i27) 215, 397, 550
- Sarıkaya Çeşmesi (i27) 215, 397, 550
- Sarıkaya Deresi (i25) 217, 397, 550
- Sarıkaya Deresi (i26) 217, 397, 550
- Sarıkaya Deresi (j27) 217, 397, 550
- Sarıkaya Mevki(s)i (h26) 212, 397, 550
- Sarıkaya Mevki(s)i (i26) 212, 397, 550
- Sarıkaya Sırtı (j25) 208, 397, 550
- Sarıkaya Sırtı (j26) 208, 397, 550
- Sarıkaya Tepesi (h25) 210, 397, 550
- Sarıkaya Tepesi (i26) 210, 397, 550
- Sarıkaya Tepesi (j25) 210, 397, 550
- Sarıkaya Tepesi (j26) 210, 398, 550
- Sarıkayalar Deresi (i25) 217, 398, 550
- Sarıkayalar Mevki(s)i (j27) 212, 398, 550
- Sarıköy tarlaları Düzü (i27) 206, 398, 542
- Sarımsaklı Alan (i25) 214, 418, 566
- Sarıpınar Çeşmesi (i26) 215, 398, 550
- Sarısongur Deresi (i25) 217, 398, 532
- Sarısu Çayı (i24) 215, 398, 550
- Sarısu Çayırılı Bataklığı (i25) 220, 398, 558
- Sarısuadası Mevki(s)i (j26) 212, 398, 542
- Sarısungur Köyü (i25) 143, 201, 280, 520
- Sarıtaş Mevki(s)i (j27) 212, 398, 550
- Sarıyar Baraj Gölü (h27) 218, 398, 558
- Sarıyar Barajı (h26) 218, 398, 550
- Sarıyar Deresi (i24) 217, 398, 550
- Satılmışoğlu Köyü (i24) 143, 201, 241, 532
- Satrangız Yaylası (j26) 204, 497, 573

- Say Tepe (j25) 210, 469, 562
- Sazak Deresi (j27) 217, 399, 532
- Sazak Köyü (i27) 144, 201, 280, 520
- Sazak Pınarı (i26) 218, 399, 532
- Sazakcevizlibel Tepeleri (i26) 210, 399, 553
- Seğitağılı Deresi (j27) 217, 399, 540
- Seki Düzü (i27) 206, 446, 532
- Seki Köyü (i27) 144, 201, 446, 519
- Sekiören Köyü (i27) 144, 201, 399, 562
- Sekiören Yaylası (i27) 204, 399, 550
- Seklice Köyü (i24) 144, 201, 447, 520
- Seksenliler Mevki(s)i (j25) 212, 497, 573
- Selcik Çeşmesi (i27) 215, 497, 573
- Selecik Çeşmesi (i25) 215, 497, 573
- Selim Kuyusu (j25) 219, 241, 532
- Selimçavuş Kuyusu (j24) 219, 241, 554
- Selimiye Köyü (j26) 145, 201, 242, 522
- Selimyatak Tepesi (j25) 210, 399, 550
- Semer kaya Tepesi (h25) 210, 399, 550
- Serçe Tepesi (j25) 210, 306, 532
- Seremet Tepesi (j27) 210, 469, 532
- Sergenkaya Deresi (i26) 217, 399, 550
- Sergizçayırı Deresi (i27) 217, 399, 540
- Setreliyusufun Deresi (j26) 217, 242, 526
- Sevinç Köyü (i25) 146, 201, 242, 519
- Seydi Çayı (i25-i26) 215, 242, 532
- Seydi Suyu (j25) 215, 242, 532
- Seydisu Çayırı (j26) 214, 399, 550

Seydisuyu Deresi (j25-j26) 217, 400, 540	Sırmaları Mevki(s)i (j27) 212, 400, 540
Seyitağa Çiftliği (j25) 200, 242, 554	Sıtma Suyu (j25) 215, 428, 532
Seyitali Tepesi (i25) 210, 242, 555	Silbağ Kuyusu (j27) 219, 400, 573
Seyitaliköyü Köyü (i24) 146, 201, 242, 555	Sinanoğlu Tepesi (h27) 210, 243, 540
Seyitgazi İlçesi (j25) 146, 203, 243, 571	Sincan Pınarı (i27) 218, 300, 532
Seyrekmeşelik Mevki (j27) 212, 300, 568	Sinekli Dere (j27) 217, 306, 566
Sıçanlık Sirt (i26) 208, 498, 573	Sivatbaşı Mevki(s)i (i25) 212, 400, 540
Sığır Yolu (i26) 213, 306, 532	Sivri Tepe (i25) 210, 470, 562
Sığircık Köyü (j26) 147, 201, 306, 519	Sivri Tepe (i26) 210, 470, 562
Sığıreğlenti Sırtı (j26) 208, 400, 550	Sivri Tepe (i26) 210, 470, 563
Sığıreyrek Sırtı (i25) 208, 400, 550	Sivri Tepe (j26) 210, 470, 563
Sığıryatağı Tepesi (i26) 210, 400, 540	Sivri Tepe (j27) 210, 470, 563
Sırakayalar Tepesi (i24) 210, 400, 550	Sivrice Tepe (i26) 210, 470, 566
Sırma Gölü (j25) 218, 498, 573	Sivrihisar İlçesi (j27) 147, 203, 400, 563
	Sivrihisar Yolu (j27) 213, 400, 550

- Soğucak Dere (j25) 217, 470, 567
- Soğucak Pınar (i24) 218, 470, 567
- Soğucak Sırt (i27) 208, 470, 567
- Soğuk Pınar (j27) 218, 470, 563
- Soğukpınar Deresi (j27) 217, 400, 550
- Soğulcak Çiftliği (j25) 200, 281, 532
- Solumkıranı Tepesi (h26) 210, 498, 573
- Somadın Tepesi (i24) 210, 498, 573
- Somdöken Tepesi (i26) 210, 499, 573
- Songuleşler Mevki(s)i (i26) 212, 400, 550
- Sorguncuk Deresi (i25) 217, 300, 532
- Sorkun Köyü (i26) 148, 201, 281, 520
- Sorkun Sırtı (i25) 208, 300, 532
- Sorkun Yaylası (j25) 204, 281, 532
- Söbüalan Deresi (j25) 217, 401, 550
- Söğütçük Köyü (i25) 148, 201, 281, 520
- Söğütlü Sırt (j27) 208, 300, 566
- Söğütlü Yayla (j26) 204, 300, 566
- Söğütönü Yaylası (j26) 204, 401, 540
- Söğütözü Deresi (j25) 217, 401, 540
- Söğütözü Yaylası (i26) 204, 401, 540
- Suatbaşı Tepesi (i27) 210, 401, 540
- Subaşı Pınarı (j27) 218, 401, 540
- Suçıkan Dere (i26) 217, 429, 569
- Suçıktı Sırtı (j24) 208, 429, 556
- Sultan Deresi (j27) 217, 499, 573
- Sultandere Köyü (i25) 148, 201, 401, 563
- Sultaniye Deresi (i26) 217, 401, 532
- Sultaniye Köyü (i26) 149, 201, 243, 522
- Sulu Dere (h25) 217, 470, 566
- Sulu Dere (i26) 217, 470, 566

Sulu Dere (i26) 217, 470, 566

Sulucakol Tepesi (i27) 210, 401, 550

Suludere Pınarı (i26) 218, 401, 550

Suluhöyük Tepesi (i25) 210, 401, 550

Sulukaraağaç Köyü (i24) 150, 201, 282, 520

Sulukaya Tepesi (j25) 210, 402, 550

Suvat Deresi (i25) 217, 414, 532

Süglünçal Tepe (j25) 210, 471, 570

Süleler Köyü (h26) 150, 201, 282, 520

Süleymanın Kuyusu (j26) 219, 243, 523

Süleymaniye Köyü (i26) 191, 201, 243, 522

Sülüklüz Deresi (j26) 217, 402, 550

Sülüklüz Sırtı (i27) 208, 402, 550

Sülüklüpınar Deresi (i27) 217, 402, 550

Sümbüllü Dere (i26) 217, 301, 566

Süngülü Düzü (i27) 206, 402, 532

Süngülü Tepe (i27) 210, 471, 566

Sünnüağıl Deresi (j25) 217, 402, 550

Süpren Köyü (i25) 150, 201, 499, 573

Süpürgelik Mevki (j26) 212, 301, 564

Sürgüyolu Sırtı (i26) 208, 402, 540

Ş

Şabanca Kırı (i27) 206, 243, 532

Şabanpınarı Çeşmesi (i26) 215, 402, 540

Şaktan (i25) 212, 499, 573

Şapkalı Tepe (i26) 210, 476, 566

Şehiryolu Sırtı (i27) 208, 402, 540

Şehitler Mevki(s)i (i25) 212, 428, 532

Şekerlice Dere (i26) 217, 471, 567

Şerefiye Köyü (i26) 151, 201, 243, 522

Şerefiye Yolu (i25) 213, 402, 533

Şeyhler Yaylası (i26) 204, 433, 533

Şeyhpınar Deresi (i27) 217, 402, 550

Şeytancık Tepesi (j25) 210, 471, 533

Şirin Sırt (j27) 208, 471, 563

Şükranlı Köyü (j25) 151, 201, 243, 521

Şükrü Çiftliği (j25) 200, 243, 533

T

Tahtalı Dere (i24) 217, 499, 573

Tahtalı Dere (i26) 217, 499, 573

Tahtalıbaba Tepesi (i25) 210, 433, 554

Takmak Köyü (i24) 151, 201, 282, 520

Tandır Köyü (i25) 152, 201, 424, 519

Tantan Yolu (j26) 213, 499, 573

Taş Tepe (i25) 210, 471, 563

Taş Tepe (i26) 210, 471, 563

Taşagılı Sırtı (j26) 208, 403, 540

Taşlı Burun (j24) 205, 471, 566

Taşlı Tepe (i25) 210, 471, 566

Taşlı Yayla (j27) 204, 471, 566

Taşlıkköy (i25) 152, 201, 471, 564

Taşlıkyolu Deresi (i25) 217, 403, 540

Taşlıtarla (j27) 214, 471, 566

Taşocak Deresi (i25) 217, 403, 550

Taşyatağı Tepesi (i24) 210, 403, 540

Taşyatak Deresi (j25) 217, 403, 550

Taşyatak Yaylası (i26) 204, 403, 550

Taşyolu Deresi (j26) 217, 403, 540

Tataarcık Köyü (i26) 152, 201, 306, 519

Tavşan Alanı (j24) 214, 307, 533

Tavşan Çeşmesi (i25) 215, 307, 533

Tavşancıl Mevki (j26) 212, 500, 573

Tavşanlı Tepe (i24) 210, 307, 566

- Tavşanlıdoruk Tepesi (h26) 210, 403, 550
- Taycı Sırt (i25) 208, 307, 567
- Taycılar Köyü (i25) 152, 201, 419, 521
- Tayyaremeydanı Mevki(s)i (j26) 212, 403, 540
- Tecavüz Mevki(s)i (i25) 212, 429, 533
- Tekeçiler Köyü (i24-i25) 152, 201, 403, 520
- Tekke Tepesi (i25) 210, 424, 533
- Tekke Tepesi (j25) 210, 424, 533
- Tekkekıran Tepesi (j24) 210, 403, 550
- Tekkeyer Deresi (j27) 217, 403, 550
- Tekmezar Mevki(s)i (i25) 212, 403, 550
- Tekmezar Sırtı (j25) 208, 403, 551
- Tekmezar Tepesi (i25) 210, 404, 551
- Tekne Tepe (j26) 210, 476, 563
- Teknecik Sırt (i24) 208, 476, 563
- Tekören Köyü (j27) 153, 201, 404, 563
- Tellikaya Çeşmesi (j26) 215, 404, 573
- Tepebaşı İlçesi 197, 203, 404, 533
- Tepebaşı Tepesi (h25) 210, 404, 540
- Tepelce Tepesi (j25) 210, 434, 533
- Tepelce Tepe (j24) 210, 500, 573
- Tepesidelik Sırt (i27) 208, 476, 569
- Tezekli Bayırları (j26) 205, 414, 534
- Tınaz Deresi (j27) 217, 404, 533
- Tınaz Tepe (j25) 210, 418, 563
- Tırpancı Deresi (i24) 217, 419, 533
- Tilkicek Yaylası (j27) 204, 307, 533
- Tilkilik Tepe (i24) 210, 307, 564
- Tilkinin Sırtı (i25) 208, 307, 524

- Tokat Mevki(s)i (j26) 212, 414, 533
- Tokathan Köyü (i25) 153, 201, 479, 563
- Tokmaktaş Tepesi (i25) 210, 404, 551
- Tombanınağıl Tepesi (i27) 210, 404, 535
- Tombul Düzü (j25) 206, 243, 533
- Topaklık Tepeleri (i27) 210, 472, 534
- Topal Yaylası (j27) 204, 243, 533
- Topalalının Yaylası (j27) 204, 243, 526
- Topardıç Tepesi (i25) 210, 404, 551
- Topçu Tepesi (i26) 210, 500, 573
- Topçu Tepesi (j26) 210, 500, 573
- Topistikâmları Mevki(s)i (j25) 212, 404, 540
- Topkamışörenliği Mevki(s)i (j26) 212, 405, 542
- Topkaya Köyü (i26) 192, 201, 405, 563
- Topkaya Tepe (i26) 210, 405, 568
- Topraklık Sırt (j27) 208, 472, 564
- Topuk Alanı (i25) 214, 476, 533
- Toraman Sırt (i25) 208, 455, 563
- Tosbağalı Dere (j26) 217, 307, 566
- Tosbağapınarı Çeşmesi (i27) 215, 405, 540
- Tosbapınarı Deresi (i26) 217, 405, 540
- Tospağalık Mevki (j26) 212, 301, 564
- Tozlununense Deresi (j27) 217, 405, 536
- Turgutlar Köyü (i24) 154, 201, 283, 520
- Turpluk Dere (j24) 217, 301, 564
- Tuzla Mevki(s)i (i27) 212, 447, 533
- Tuzla Sırtı (i25) 208, 447, 533

Tuzlagelişi Sırtı (i27) 208, 405, 540

Tuzlak Mevki(s)i (j27) 212, 447, 533

Tuzlarözü Deresi (j27) 217, 405, 540

Tuztaşları Mevki(s)i (j26) 212, 405, 540

Tümbek Tepe (j25) 210, 472, 563

Türbe Kaptajı (j27) 219, 424, 533

Türbe Sırtı (i24) 208, 424, 533

Türbe Tepesi (h25) 210, 424, 533

Türbe Tepesi (j27) 210, 424, 533

Türkmen Dağı (j24) 205, 283, 533

Türkmen Tepesi (i25) 210, 283, 533

Türkmen Tepesi (i25) 210, 283, 533

Türkmençal Tepesi (i26) 210, 405, 551

Türkmenmecidiye Köyü (j25) 154, 201, 405, 563

Türkmentokat Köyü (i25) 155, 201, 414, 563

Türküce Tepesi (h25) 210, 501, 573

U

Uluçayır Köyü (i24) 155, 201, 406, 563

Uluçukur Deresi (j27) 217, 406, 551

Uludere Köyü (i24) 192, 201, 406, 563

Ulukır Düzü (i27) 206, 406, 551

Uluyol Mevki(s)i (i25) 212, 406, 551

Uluyol Sırtı (i26) 208, 406, 551

Umurbey Düzlüğü (i26) 206, 283, 533

Urunyatak Sırtı (i27) 208, 406, 534

Uşakbükü Köyü (h27) 155, 201, 406, 573

Uyuzhamam Köyü (i26) 155, 201, 406, 563

Uyuzpınarı Tepesi (j27) 210, 407, 541

Uzun Sırt (i26) 208, 472, 563

Uzunağaç Mevki(s)i (i26) 212, 301, 551

Uzunboylar Mevki(s)i (j25) 212, 472, 551

Uzunburun Köyü (i26) 156, 201, 407, 563

Uzunburun Sırtı (j25) 208, 407, 551

Uzunkırma Sırtı (i27) 208, 501, 573

Uzunmezar Sırtı (j25) 208, 407, 551

Uzunöz Deresi (i27) 217, 407, 551

Uzunözü Deresi (i25) 217, 407, 541

Ü

Üçbaşı Köyü (i27) 156, 201, 283, 520

Üçbaşı Tepe (i26) 210, 472, 569

Üççam Deresi (j25) 217, 301, 551

Üçkepez Sirt (i27) 208, 472, 570

Üçkuzu Sırtı (i27) 208, 307, 551

Üçpınar Sırtı (i25) 208, 407, 551

Üçsaray Köyü (j25) 157, 201, 477, 563

Üçşehitler Sırtı (i25) 208, 429, 551

Üçtepe (i26) 210, 456, 563

Üçtepe (j27) 210, 456, 563

Ünver Tepesi (i25) 210, 243, 533

V

Veletler Çiftliği (j27) 200, 244, 533

Veli Deresi (i27) 217, 244, 533

Y

Yağcıini Çiftliği (j25) 200, 407, 541

Yağcıözü Düzü (j26) 206, 407, 573

Yağdonduran Tepe (i27) 210, 472, 569

Yağırca Deresi (j25) 217, 472, 533

Yağmurbaba Tepesi (i25) 210, 434, 554

Yağmurçal Tepesi (i27) 210, 434, 551

- Yahnikapın Köyü (i25) 157, 201, 501, 573
- Yakakayı Köyü (i25) 157, 201, 284, 563
- Yalancık Deresi (h26) 217, 501, 573
- Yalımkaya (i26) 192, 201, 407, 563
- Yalınlı Köyü (i26) 157, 201, 284, 520
- Yanağıl Deresi (j24) 217, 407, 551
- Yananağıl Sırtı (i26) 208, 407, 551
- Yananyer (j26) 212, 429, 568
- Yandım Kırı (j26) 206, 428, 533
- Yanikağıl Mevki(s)i (j25) 212, 408, 551
- Yanikağıl Mevki(s)i (j26) 212, 408, 551
- Yanıkarkaç Sırtı (i27) 208, 408, 551
- Yanıkarkaç Tepesi (i27) 210, 408, 551
- Yanıkbaşı Sırtı (i25) 208, 408, 541
- Yanıklık Mevki (j24) 212, 429, 564
- Yanıklık Mevki (j25) 212, 429, 564
- Yanıklık Sırt (i25) 208, 429, 564
- Yanıklık Tepe (j25) 210, 429, 564
- Yapıldak Köyü (j25) 158, 201, 284, 520
- Yaprak Sırtı (i24) 208, 301, 533
- Yapraklı Tepe (h26) 210, 301, 566
- Yarbasan Köyü (j25) 158, 201, 501, 573
- Yardoruğu Tepesi (h26) 210, 408, 541
- Yarıkçı Ilıcası (i24) 217, 408, 573
- Yarıkçı Köyü (i27) 158, 201, 502, 573
- Yarıkaya Tepesi (i25) 210, 408, 551
- Yarılgan Deresi (j24) 217, 447, 533
- Yarılgan Tepesi (i27) 210, 447, 533

- Yarımca Köyü (i25) 159, 201, 285, 520
- Yarımlar Sırtı (j26) 208, 502, 573
- Yarımlar Yaylası (j27) 204, 502, 573
- Yassihüyük Köyü (i25) 159, 201, 408, 563
- Yaşarın Kışlağı (i25) 203, 244, 523
- Yatağan Sırtı (i27) 208, 415, 533
- Yatak Mevki(s)i (i24) 212, 415, 533
- Yaverören Köyü (j26) 159, 201, 408, 563
- Yavşanağıl Mevki(s)i (j26) 212, 408, 551
- Yavşanlı Dere (i25) 217, 301, 566
- Yayalar Çiftliği (i27) 200, 424, 533
- Yayıklı Köyü (i26) 192, 201, 285, 520
- Yayılgnalık Mevki (i26) 212, 301, 564
- Yayla Çeşmesi (i25) 215, 447, 533
- Yayla Çeşmesi (i27) 215, 447, 533
- Yayla Deresi (i26) 217, 447, 533
- Yayla Mevki(s)i (i26) 212, 409, 533
- Yayla Sazlığı (j27) 220, 448, 533
- Yayla Tepesi (i25) 210, 448, 533
- Yayla Tepesi (j27) 210, 448, 533
- Yayladere Sırtı (i27) 208, 408, 551
- Yaylakaşı Tepesi (i27) 210, 409, 541
- Yaylaköy (i27) 193, 201, 448, 563
- Yazıcıoğlu Tepesi (j27) 210, 244, 541
- Yazıdere Köyü (j25) 193, 202, 409, 563
- Yazılıkaya Köyü (j25) 160, 202, 409, 566
- Yazır Çiftliği (i27) 200, 285, 533
- Yazır Köyü (j27) 160, 202, 285, 520
- Yazlık Sırt (j27) 208, 415, 564
- Yeldedesi Tepesi (i27) 210, 434, 541

Yeldeğirmeni Sırtı (i27) 208, 409, 541

Yeldeğirmeni Tepesi (i24) 210, 409, 541

Yeldeğirmeni Tepesi (i27) 210, 409, 541

Yelek Tepe (h26) 210, 473, 563

Yelkenindoruk Tepesi (i27) 210, 409, 536

Yelkin Dere (i25) 217, 502, 573

Yelköprü Mevki(s)i (i27) 212, 409, 551

Yellibel Sırtı (j25) 208, 410, 551

Yellikonak Tepesi (i24) 210, 410, 551

Yemişenlieyrek Tepesi (j25) 210, 410, 551

Yeni Akçayır Köyü (i24) 160, 202, 410, 570

Yeni İncesu Köyü (i24) 161, 202, 410, 570

Yeni Kuyu (i26) 219, 473, 563

Yenidamar Sırtı (j25) 208, 502, 573

Yenidoğan Köyü (Çft.) (j26) 193, 202, 479, 572

Yenidoğan Köyü (Sv.) (j27) 193, 202, 479, 572

Yenikent (i25) 194, 202, 410, 563

Yeniköy (Mhd.) (j26) 162, 202, 473, 563

Yeniköy (Sv.) (j26) 162, 202, 473, 563

Yenisofça Köyü (i24) 162, 202, 434, 563

Yeniyayla Çeşmesi (i26) 215, 410, 551

Yeniyurt Köyü (i26) 194, 202, 410, 563

Yensiz Sırt (i27) 208, 503, 573

Yerlikırma Sırtı (i27) 208, 415, 573

Yeşildon Köyü (i26) 162, 202, 479, 563

Yeşilhan (i25) 212, 411, 563

Yeşilköy (j26) 195, 202, 455, 563

Yeşiltepe Köyü (j25) 195, 202, 411, 563

Yeşilyaka 195, 202, 411, 563

Yeşilyurt Köyü (Mç.) (i24) 196, 202, 411, 563

Yeşilyurt Köyü (Mhmd.) (i25) 162, 202, 411, 563

Yığılıcakıl Mevki(s)i (i25) 212, 421, 551

Yığılıcakıl Tepesi (i25) 210, 421, 551

Yıkık Sırt (j26) 208, 473, 568

Yılandı Yaylası (i26) 204, 302, 533

Yılanlık Çayırı (j26) 214, 503, 573

Yıldız Tepe (i25) 210, 450, 563

Yıldızören Köyü (j26) 196, 202, 411, 563

Yılın Deresi (i27) 217, 302, 533

Yiğitleryatağı Tepesi (j27) 210, 411, 541

Yolak Tepesi (i26) 210, 448, 533

Yoncalı Tepe (j25) 210, 302, 566

Yoncalıgedik (j25) 210, 302, 566

Yozsak Çiftliği (i25) 200, 503, 573

Yörükçal Tepesi (i26) 210, 434, 551

Yörükleraylası Mevki(s)i (h25) 212, 411, 541

Yörük yolu Sırtı (i27) 208, 411, 541

Yukarı Çağlan Köyü (i24) 163, 202, 448, 563

Yukarı Dudaş Köyü (i26) 163, 202, 286, 563

Yukarı Ilıca Köyü (i24) 163, 202, 448, 563

Yukarı İğdebağacı Köyü (i26) 163, 202, 302, 557

Yukarı Kalabak Köyü (i24) 164, 202, 302, 563

Yukarı Kartal Köyü (i24) 164, 202, 286, 563

Yukarı Kepen Köyü (j27) 165, 202, 286, 563

Yukarı Kuzfindık Köyü (i24) 165, 202, 412, 570

Yukarı Söğüt Köyü (j25) 166, 202, 286, 563

Yukarı Söğütönü Köyü (i24) 166, 202, 412, 557

Yukarıdağ Mevki(s)i (i26) 212, 412, 551

Yukarıhızar Deresi (j24) 217, 425, 557

Yukarıkışla Tepesi (i25) 210, 412, 551

Yukarıpınar Çeşmesi (i27) 215, 412, 551

Yumrucak Tepe (h26) 210, 473, 567

Yunusemre Köyü (i26) 167, 202, 244, 571

Yunusuntarla (i26) 214, 244, 523

Yusuflar Köyü (i24) 197, 202, 286, 520

Yuva Tepe (j27) 210, 477, 563

Yuvarlı Kışlası (j25) 203, 473, 533

Yüksekkıran Tepe (j25) 210, 475, 570

Yürük Akçayır Köyü (i24) 168, 202, 412, 570

Yürük Karacaören Köyü (i25) 168, 202, 412, 573

Yürük Kırka Köyü (i24) 169, 202, 286, 563

Yürükyayla Köyü (i24) 169, 202, 412, 563

Z

Zaferhamit Köyü (j26) 169, 202, 429, 573

Zahran Deresi (j24) 217, 287, 533

Zelik Yaylası (j27) 204, 244, 533

Zelvelik Yayla (j25) 204, 302, 564

Zeyfi Yaylası (i26) 204, 307, 533

Zembillik Dere (i25) 217, 303, 564

Zeyköy (i26) 170, 202, 421, 563

Zeybeğingöğsü Sırtı (j25) 208, 477,
534

Zeynal Tepesi (i24) 210, 503, 573

Zeytarla Sırtı (i27) 208, 412, 551

KAYNAKLAR

ADIGÜZEL, İsmail (2007), **Tarihte Mihaliççık (XVI-XIX Yüzyıl) (Sosyal, Ekonomik, Kültürel ve Kurumsal Yapı)**, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Eskişehir.

AKALIN, Şevki (1952-1953), **Büyük Bitkiler Kılavuzu**, Fasikül 3-4, Ankara.

AKGÜNDÜZ, Ahmet (1999), “*Osmanlı İmparatorluğu ve Dış Göçler, 1783-1922*”, **Toplum ve Bilim**, S: 80, İstanbul, (Bahar), s. 144-170.

AKŞİT, Oktay (1976), **Roma İmparatorluk Tarihi (MÖ 27-MS 192)**, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.

ALBEK, Suzan (1991), **Dorylaion’dan Eskişehir’e**, Eğitim, Sağlık ve Bilimsel Araştırma Çalışmaları Vakfı Yayınları, Eskişehir.

ALGAN, Ertuğrul (2000), “*Antik Ticaret yolları ve Tarih Boyunca Seyahatnamelerde Eskişehir Ticareti*”, **Eskişehir Ticaret Odası Dergisi**, Yıl: 17, S:79, Eskişehir, s. 98-100.

ALPTEKİN, Beyazıt (2007), **Günyüzü ve Çevresi Folkloru**, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Kütahya.

ALTINSAPAN, Erol (1999), **Ortaçağ’da Eskişehir ve Çevresinde Türk Sanatı (11.-15. yüzyıllar Mimarisi)**, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.

ALTINSAPAN, Erol-PARLA, Canan (2004), **Eskişehir Selçuklu ve Osmanlı Yapıları I**, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.

ASLANBAY, Muhiddin (1954), **Seyitgazi'nin Tarihçesi ve Seyyid Battal Gazi'nin Hayatı ve Bazı Menkıbeleri**, Ticaret Matbaası, Eskişehir.

_____ (1955), **Eskişehir'deki Alâiddin Câmisi ve Eskişehir Tarihi ile İlgili Araştırmalar**, Ticaret Matbaası, Eskişehir.

ATALAY, Besim (2006), **Divanü Lûgat-it Türk Çevirisi I-IV**, 5. Baskı, TDK., Ankara.

ATMACA, Bican A. (tarihsiz), **Sivrihisar'da Yetişen Ünlüler**, Eskişehir.

AYDEMİR, İzzet (1988), **Göç: Kuzey Kafkasyalıların Göç Tarihi**, basım yeri yok.

BADAGÖZOĞLU, Mehmet Saffet Devrim (1975), **Şu Bizim Belde Tarih-Turizm-Folklor (Afyon-Kütahya-Eskişehir İllerinde Araştırmalar)**, Ankara.

BASKICI, M. Murat (2009), **Bizans Döneminde Anadolu İktisadi ve Sosyal Yapı (900-1261)**, Phoenix Yayınevi, Ankara.

BAYAR, Muharrem (2004), **Karakeçili Yörük Aşiretinin Eskişehir'e İskanı**, 1. Baskı, İstanbul.

BAYINDIR, Ahmet (2011), *"Kırım Muhacereti"*, **Eskiye**, Eskişehir Valiliği, (Aralık), Eskişehir.

BAYTOP, Turhan (2007), **Türkçe Bitki Adları Sözlüğü**, 3. Baskı, TDK., Ankara.

BUDAGOV, L. (1869). **Cravnitelny Slovar, Turetsko-Tatarskih Naraeçiy I-II**, Tipogratiya, İmperatorskoy Akademiy Nauk, Sanktpeterburg.

CAHEN, Claude (1979), **Osmanlılardan Önce Anadolu’da Türkler**, E Yayınları, İstanbul.

CANARSLANLAR, Erol (2011),” *Kırım Türklerinin Eskişehir’de Kurdukları Köy ve Mahalleler*”, **Eskiye**ni, Eskişehir, (Aralık), s. 22-26.

Çifteler (1990), Çifteler Kaymakamlığı Hizmet Birliği, Eskişehir.

Dâhiliye Vekâleti (1928), **Son Teşkilatı Mülkiyede Köylerimiz**, (Haz.Yer Adları Komisyonu), Cilt 1-2, Dâhiliye Vekâleti, Ankara. (Eski Harflerle)

DARGA, A. Muhibbe (1993),”*Şarhöyük-Dorylaion Kazıları (1989-1992)*” **XV. Kazı Sonuçları Toplantısı T. C. Kültür Bakanlığı Anıtlar Genel Müdürlüğü Yayınları (24-28 Mayıs)**, Ankara, s. 481-491.

Demiralp, Didem (2011), “*Antik Kaynakların İzinde Bir Nehrin Sürüklediği Frig Masalının Peşinde*”, **Eskiye**ni, Eskişehir Valiliği, (Haziran), Eskişehir.

DEMİREL, Muammer (2005), “*Kırım Savaşı’ndan Sonra Eskişehir’e Yerleştirilen Göçmenler*”, **A. Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi**, S: 28 (Prof. Dr. M. Fahrettin Kırzioğlu Özel Sayısı), Erzurum, s. 311-319.

DEMİRKENT, Işın (1996), **Türkiye Selçuklu Hükümdarı Sultan I. Kılıç Arslan**, TTK., Ankara

DESTİ, Marc (1998), **Anadolu Uygarlıkları= Les Civilisations Anatoliennes**, (Çev.Muna Cedden), Dost, Ankara, 1998.

DEVELLİOĞLU, Ferit (1970), **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, Doğuş Matbaası, Ankara.

DIYKANBAYEVA, Mayramgül (2009), **Kırgız Atalar Kültü ve Kırgız Atalar Kültünün Yaşayan Kültüre Etkileri**, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Türk Halk Edebiyatı Bilim Dalı (Basılmamış Doktora Tezi), Ankara.

DOĞRU, Halime (1989), “XX. Yüzyıla Girerken Eskişehir’de Kaza ve Belediye Yönetimi ile Nüfus Hareketi”, **Fen-Edebiyat Fakültesi Dergisi**, C: 2, S: 1, Eskişehir, s. 183-223.

_____ (1990), **Osmanlı İmparatorluğu’nda Yaya-Müsellem-Taycı Teşkilatı (XV. Ve XVI. Yüzyılda Sultanönü Sancağı)**, Eren, İstanbul.

_____ (1992), **XVI. Yüzyılda Eskişehir ve Sultanönü Sancağı**, Afa Yayınları, İstanbul.

_____ (1997), **XV. ve XVI. yüzyıllarda Sivrihisar Nahiyesi**, TTK., Ankara.

_____ (2005), **XVI. Yüzyılda Eskişehir ve Sultanönü Sancağı**, Odunpazarı Belediyesi Kültür Yayınları-5, Eskişehir.

“*Dorylaion*” (1986), **Büyük Larousse**, C: 7, s. 3331.

EFE, Ayla (2005), “*Ayniyat Defterleri Işığında 1839-1845 Döneminde Eskişehir*”, **I. Uluslararası Dünden Bugüne Eskişehir Sempozyumu Siyasal, Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Yapı (12-15 Mayıs 2004)**, Eskişehir, s. 55-67.

El-Belazürî (1987), *Fütuhu’l Büldan Ülkelerin Fetihleri*, (Çev. Mustafa FAYDA), Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara.

ERDEHA, Kâmil (1976), “*Eskişehir Mutasarrıflığı I*”, **Mülkiyeliler Birliği Dergisi**, S: 43, Ankara, s. 34-43.

ERDOĞAN, Mubahat (2006), **Milli Mücadele’de Kütahya ve Çevresindeki Savaşlar**, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilimdalı (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Kütahya.

EREN, Hasan (2010), **Yer Adlarımızın Dili**, 1. Baskı, TDK., Ankara.

ERİKAN, Celâl (1971), **100 Soruda Kurtuluş Savaşımızın Tarihi**, Gerçek Yayınevi, İstanbul.

ERKAN, Süleyman (2006), “*Çarlık Rusyası ve Sovyetler Birliği Dönemlerinde Etnik Sürgünler*”, **Uluslararası Suçlar ve Tarih**, S: 1, Ankara, s. 155-173.

“*Eskişehir*” (1967), **Hayat Tarih Mecmuası**, C: 2, Yıl: 3, S: 9, İstanbul, s. 117-122.

“*Eskişehir*” (1986), **Büyük Larousse**, C: 8, s. 3816.

Eskişehir (1996), Eskişehir.

Faruk Şükrü (1930-1931), **Eskişehir, Ticarî, Ziraî, Coğrafi, Tarihi, Malumat ve Halk bilgileri**, Sakarya Matbaası, Eskişehir.

GENÇ, Yusuf İlhan; Vd. (2010), **Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi**, 3. Baskı, Başbakanlık Basımevi, Ankara.

GÖÇERİ, Bayram (2010), **Temettuat Defterlerine Göre Günyüzü Nahiyesinin Sosyo-Ekonomik Yapısı**, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Eskişehir.

GÖNÜLAL, Özand (1990), “*Seyitgazi Külliyesinde Selçuklu Dönemi İnşaat*”, **Eskişehir Selçuklu Eserleri Semineri Bildirileri I**, Eskişehir, s. 37-39.

GÖRGÜLÜ, İsmet (1985), **Ana Hatlarıyla Türk İstiklâl Harbi**, Kasta, İstanbul.

_____ (1993), **On Yıllık Harbin Kadrosu 1912-1922 Balkan-Birinci Dünya ve İstiklâl Harbi**, TTK., Ankara.

GÜLENSOY, Tuncer (2007), **Türkiye Türkçesindeki Türkçe Sözcüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü I-II**, TDK., Ankara.

GÜLMEDEN, Nevhis (1966), “*Eskişehir Diyalekçesi ve Yer Adları*”, **Emre**, Eskişehir, (Ocak), S: 21, s. 9

GÜLSEN, Kendir-GÜVENÇ Ayşegül (2010), “*Etnobotanik ve Türkiye’de yapılmış Etnobotanik Çalışmalara Genel Bir Bakış*”, **Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Dergisi**, C: 30, S: 1, (Ocak), s. 49-80.

GÜNEY, Emrullah (1996), “*Toponimik Terimlerin Sınıflandırılması*”, **Türk Dili**, S: 540, Ankara, s. 619-630.

GÜNGÖRÜR, Avni- CONKER, Kemalettin (1952), **Eskişehir Kılavuzu**, Anıl Matbaası, Eskişehir.

GÜR Selçuk (2007), **İlk İnsandan Selçukluya Anadolu Uygarlıkları ve Antik Şehirler**, Alfa, İstanbul.

HABİÇOĞLU, Bedri (1993), **Kafkasya’dan Anadolu’ya Göçler ve İskanları**, Nart Yayıncılık, İstanbul.

HALAÇOĞLU, Yusuf (2009), **Anadolu’da Aşiretler, Cemaatler, Oymaklar**, C: I-VI, TTK., Ankara.

HAMMER, Joseph von (2005), **Osmanlı Tarihi**, C: I., M.E.B., (Çev. Mehmet Ata), İstanbul.

HAZIR, Macit (2007), **Selanik’ten Eskişehir’e Köyümüz Eminekin**, Eskişehir.

“*Hititler*” (1986), **Büyük Larousse**, C: 10, s. 5330-5332.

İbn-i Kemal (1970) (yay.), **Tevarih-i Al-i Osman, I. Defter**, (Yay. Şerafettin TURAN), TTK., Ankara.

İçişleri Bakanlığı (1971), **Türkiye Mülki İdare Bölümleri–Köyler ve Belediyeler (1 Haziran 1970 Durumu)**, İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürlüğü Seri: II, Sayı: 4, Ankara.

_____ (1978), **Türkiye Mülki İdare Bölümleri–Belediyeler Köyler (1 Ağustos 1977 Durumu)**, İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürlüğü Seri: II, Sayı: 5, Ankara.

_____ (1986), **Türkiye Mülki İdare Bölümleri–Belediyeler Köyler (1 Kasım 1985 Durumu)**, İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürlüğü Seri: III, Sayı: 4, Ankara.

İLERİ, Canan (2008), **Eskişehir Türkmen Ağızları Söz Varlığı**, Ankara.

İLTER, Figen (1980), “*Sivrihisar Yöresi Araştırmaları*”, **Anadolu (1975/1976)**, Ankara.

İNCEKARA Mehmet (1971), **İlimiz Eskişehir**, Güven Matbaası, Eskişehir.

İPEK, Nedim (1994), **Rumeli’den Anadolu’ya Türk Göçleri (1877-1890)**, TTK., Ankara.

_____ (2006), **İmparatorluktan Ulus Devlete Göçler**, Serander Yayınları, Trabzon.

“*İskender*” (1986), **Büyük Larousse**, C: 11, s. 5788-5789.

İŞCAN Nejat (2006), **Eskişehir Tarih Şehri**, Eskişehir, 2006.

_____ (2000), **Fotoğraflarla İnönü**, İşcan Yayınları, Eskişehir.

_____ (2003), **Fotoğraflarla Eskişehir Tarihi**, İşcan Yayınları, Eskişehir.

İZBİRAK, Reşat (1972), **Türkiye Coğrafyası I**, İstanbul.

_____ (1992), **Coğrafya Terimleri Sözlüğü**, 2. Baskı, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul.

İZNİK, Erkan (2005), “*Roma İmparatorluk Döneminde Dorylaeum’un Genel Görüntüsü*”, **I. Uluslararası Dünden Bugüne Eskişehir Sempozyumu Siyasal, Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Yapı (12-15 Mayıs 2004)**, Eskişehir, s. 369-380.

KARAHAN, Leyla (2007), **Türkçede Söz Dizimi**, 12. Baskı, Akçağ Yayınları, Ankara.

Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri Sözlüğü (Kılavuz Kitap) I (1992), Kültür Bakanlığı Yayınları (Komisyon Yayını), Ankara

KESKİN, Orhan (2001), **Bütün Yönleriyle Sivrihisar**, Bayrak Matbaası, İstanbul.

KIRIMLI, Hakan (2005), “*Kırım’dan Türkiye’ye Kırım Tatar Göçleri*”, **Uluslararası Göç Sempozyumu Bildirileri (8-11 Aralık 2005)**, İstanbul, s. 147-152.

KORKMAZ, Zeynep (2009), **Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi**, TDK., Ankara.

KORTANOĞLU, R. Eser (2008), **Hellenistik ve Roma Dönemlerinde Dağlık Phrygia Bölgesi Kaya Mezarları**, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.

KÖKEL, Coşkun (2004), **Eskişehir İli Alevi-Bektaşî Köylerindeki İnanç Ritüellerinin Sosyolojik Analizi**, Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gebze.

KÜÇÜK, İlke-OĞUZ, Ceren (2012), “*Kuruhöyük (Osmaniye) Köyü Kırım Tatar Köyü*”, **Eskişeni**, Eskişehir Valiliği, (Şubat), Eskişehir.

LEZİNA, L.N.-SUPERANSKAYA, A.V. (2009), **Türk Onomastikası Çin Seddi’nden Viyana Kapılarına Kadar Bütün Türk Halkları**, Selenge Yayınları, İstanbul.

“*Lydia*” (1986), **Büyük Larousse**, C: 15, s. 7600.

MUTLU, Mehmet-İŞCAN, Nejat (1990), **Seyitgazi Nacoleia Tarihi, Kültürü, Turizmi**, Köye Hizmet Götürme Birliği, Eskişehir.

OĞUZOĞLU, Yusuf-EMECEN Feridun (1995), “*Eskişehir*”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi**, C: 11, İstanbul, s.398-401.

OSTROGORSKY, Georg (1981), **Bizans Devleti Tarihi**, TTK., Ankara.

ÖNDER, Selahattin (2001), “*(2 Nolu Şer’iyye Sicili Işığında) 1889-1891 Yıllarının Eskişehir’i*”, **Tarihte Eskişehir Sempozyumu I (2-4 Kasım 2008)**, Eskişehir, s. 233-260.

ÖNDER, Selahattin- KIRLI, Engin (2005), “*Osmanlı Arşivleri Işığında Eskişehir ve Çevresine Yerleştirilen Bulgaristanlı Göçmenler*”, **Uluslararası Osmanlı ve Cumhuriyet dönemi Türk-Bulgar İlişkileri Sempozyumu (11-13 Mayıs 2005)**, Eskişehir,

ÖRENCİK, İbrahim (2012), **Geçmişten Günümüze Muttalıp Köyü Tarihi**, Eskişehir.

ÖZALP, Kâzım (1971), **Millî Mücadele 1919-1922**, C: 1, TTK., Ankara.

ÖZALP, Tahsin (1960), **Sivrihisar Tarihi**, Tam-İş Matbaası, Eskişehir.

ÖZTUNA T. Yılmaz (1963), **Başlangıcından Zamanımıza Kadar Türkiye Tarihi**, Hayat, İstanbul.

ÖZTÜRK, Şengül (2000), **1300-1310 Hicrî Yıllarında Hüdâvendigâr Vilâyetinde Kütahya Sancağı Sal-Nâmelerinin Transkribesi ve Değerlendirilmesi**, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Kütahya.

PARLA, Canan (2005), **Sivrihisar Bindirme Tavanlı Camiler**, Anadolu Üniversitesi Yayınları; No: 1658, Eskişehir.

“Phrygialılar” (1986), **Büyük Larousse**, C: 18, s. 9347, 9348.

PİLANCI, Hülya, Eskişehir Çevresindeki Yer Adları Üzerinde Bir İnceleme, **I. Uluslararası Dünden Bugüne Eskişehir Sempozyumu Siyasal, Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Yapı (12-15 Mayıs 2004)**, Eskişehir, s.249-255.

RAMSAY, Prof. W. M. (1960), **Anadolu’nun Tarihi Coğrafyası**, Millî Eğitim Basımevi, (Çev. Mihri Pektaş), İstanbul.

SARIKOYUNCU, Ali; Vd. (2002), **Milli Mücadelede Eskişehir**, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.

SAYDAM, Abdullah (1977), **Kırım ve Kafkas Göçleri “1856-1876”**, TTK., Ankara.

SELAMET, Sevim; Vd. (2009), **Eskişehir Bibliyografyası**, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.

SEVİM, Ali- YÜCEL, Yaşar (1989), **Türkiye Tarihi Fetih, Selçuklu ve Beylikler Dönemleri**, TTK., Ankara.

SEVİN, Veli (2001), **Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası I**, TTK., Ankara

SEZEN, Tahir (2006), **Osmanlı Yer Adları (Alfabetik Sırayla)**, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Ankara.

SEZGİN, İbrahim (2009), “Sivrihisar”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi**, C: 37, İstanbul, s. 289-291

SİVAS TÜFEKÇİ Taciser (1999), **Eskişehir-Afyonkarahisar-Kütahya İl Sınırları İçindeki Phryg Kaya Anıtları**, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.

SOYSAL, Metin (1973), “*Eskişehir Adı Nereden Gelir?*”, **İlden İle Türkiye**, İstanbul, (Ağustos), s. 127-131.

STRABON (2000), **Antik Anadolu Coğrafyası (Geographika: XII-XIII-XIV)**, 4. Baskı, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, (Çev. Adnan PEKMAN) , İstanbul.

ŞAHBAZ, Hüseyin (2007), **Çifteler İlçesi'nin Coğrafi Etüdü**, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Afyonkarahisar.

ŞAHİN, İbrahim (2006), **Eski Türkçe Dönemi (VI.-XI. Yüzyıl) Temel Eserlerinde Geçen Yer Adları**, Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Doktora Tezi), Bişkek.

_____ (2011), “*Evliya Çelebi'nin Nif-Bergama-İzmir Güzergâhı*”, **Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi**, C: 11, S: 2, İzmir, 155-180.

_____ (2007), “*Türkçe Yer Adlarının Yapısı Üzerine*”, **A. Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi**, S: 32, Erzurum, s. 1-14.

ŞAKAR, Naci (2007), “*Yanı Başımızdaki Hazine Sivrihisar*”, **Eskişehir Ticaret Odası Dergisi**, Yıl: 24, S: 106, Eskişehir, s. 26-29.

ŞEN, Mürşide Fidan (2004), “*Eskişehir Ağlarca Köyü’nde Çerkes Evleri*”, **Nart**, S: 39, Ankara, (Eylül-Ekim), s. 20-21

Tarama Sözlüğü (2009), 4. Baskı (I. Cilt) 3. Baskı (II., III., IV., V., VI., VII., VIII. Cilt), TDK., Ankara.

Tarihi, Kültürü, Turizmi ve Folklorü ile Seyitgazi (1992), Seyitgazi Kaymakamlığı Mahallî İdareler Hizmet Birliği, Eskişehir.

TAŞLICA, Ali Osman (Ed.) (1994), **Tarihi, Kültürü, Turizmi ve Folklorü ile Mihaliççık**, Mihaliççık Kaymakamlığı Mihaliççık İlçesi Köylerine Hizmet Götürme Birliği, Eskişehir.

TEKELİ, İlhan (1990), “*Osmanlı İmparatorluğu’ndan Günümüze Nüfusun Zorunlu Yer Değiştirmesi ve İskan Sorunu*”, **Toplum ve Bilim**, İstanbul, S: 50, s. 49-71.

TEMİR, Ahmet (1959), **Kırşehir Emiri Cacaoğlu Nur-el-din’in 1272 Tarihli Arapça-Moğolca Vakfiyesi**, TTK., Ankara.

TEXIER, Charles (2002), **Küçük Asya Coğrafyası, Tarihi ve Arkeolojisi**, (Çev. Ali SUAT), C: 2, Enformasyon ve Dokümantasyon Hizmetleri Vakfı, Ankara.

TEZCAN, Erhan (1982), **Eskişehir Mahmudiye İlçesi**, Eskişehir.

TOGAN, Ahmet Zeki Velidî (1970), **Umumi Türk Tarihine Giriş**, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi, İstanbul.

TUNCEL, Metin (1995), “*Eskişehir*”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi**, C: 11, İstanbul, s. 401-402.

TUNÇDİLEK, Necdet (1954), “*Eskişehir Bölgesinde Yerleşme Tarihine Toplu Bir Bakış*”, **İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası**, C: 15, S: 1-4, İstanbul, s. 1-20.

_____ (1957), “*Eskişehir ve Şehrin Tekâmülü*”, **İstanbul Üniversitesi Coğrafya Enstitüsü Dergisi**, C: 4, S: 8, İstanbul, s. 35-47.

_____ (1954), **Eskişehir Ovası (Doktora Tezi)**, İstanbul.

TURAN, Osman (1984), **Selçuklular Zamanında Türkiye Tarihi, Siyasi Tarih Alparslan’dan Osman Gaziye (1071-1318)**, Nakışlar, İstanbul.

_____ (1997), “*Kılıç Arslan I*”, **İslâm Ansiklopedisi**, C: 6, Eskişehir, s. 681-688.

TÜRBEDAR, Erhan (2006), “*Boşnakların Tarih İçinde Uğradığı Mezalim*”, **Uluslararası Suçlar ve Tarih**, S: 1, Ankara, s. 175-210.

TÜRKAY, Cevdet (1979), **Başbakanlık Arşivi Belgelerine Göre Osmanlı İmparatorluğu’nda Oymak, Aşiret ve Cemaatlar**, Tecüman, İstanbul.

Türkçe Sözlük (2005), 10. Baskı, TDK., Ankara.

Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü (2009), 3 Baskı, TDK., Ankara.

TÜZÜN, Ulvi; Vd. (1971). **Her Yönüyle Eskişehir**, Kalaba Yayınları, Eskişehir.

UĞURLU, Faruk-İZNİK, (2007), **Kültürü ve Doğasıyla Han**, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.

UĞURLUER, Yüksel (1967), **Eskişehir İli Yer Adları**, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü (Lisans Bitirme Tezi), İstanbul.

UMAR, Bilge (1991), **Türkiye Halkının İlkçağ Tarihi**, C: I, İlke, Ankara.

_____ (1993), **Türkiye’deki Tarihsel Adlar**, İnkılâp Kitabevi, İstanbul.

_____ (2002), **Yunanlıların ve Anadolu Rumlarının Anlatımıyla İzmir Savaşı**, İnkılâp Yayınevi, İstanbul.

Umurzakov, Slovar’(1988), **Geografiçeskih Nazvaniy Kirgizskoy SSR**, Frunze.

UZUNÇARŞILI, İ. H. (1947), **Osmanlı Tarihi I**, TTK., Ankara.

ÜLKÜSAL, Müstecib (1980), **Kırım Türk-Tatarları (Dünü-Bugünü-Yarını)**, Kırım.

YAKUT, Kemal (2010), “*Ana Çizgileriyle Atatürk Döneminde Eskişehir*”, **Eskiyeşi**, Eskişehir, (Mart), s. 7-11.

YAKUT, Kemal- HALICI Şaduman (2009), **Eskişehir Sancağı Meclis-i Umûmî Mukarrerâtı (Genel Meclis Kararları) 1331 (1915)-1332 (1916)-1333 (1917)**, Eskişehir Büyükşehir Belediyesi, Eskişehir.

YAKUT, Kemal (2000), “*2 Eylül: Bir Kentin Yeniden Doğuşu*”, **Eskişehir Ticaret Odası Dergisi**, Yıl: 17, S: 79, Eskişehir, s. 62-65.

YALÇIN, Osman (1962), **Eskişehir**, 2. Baskı, Özyürek Yayınları, İstanbul.

YAMAÇ, Elif (2010), “*Bozkırın Ortasında Bir Kuş Cenneti: Balıkdamı*”, **Eskiyeşi**, Eskişehir Valiliği, (Aralık), Eskişehir.

YAZICI, Hakkı-DEMİREL, Muammer (2006), “93 Harbi (1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı)’nden Sonra Eskişehir’e Yerleştirilen Göçmenler”, **A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi**, S: 29 (Prof. Dr. Zeki Başar Özel Sayısı), Erzurum, s. 267-278

YILDIRIM, Birsen Edanur (2006), **Ankara Sancağı’nın Tarihi Coğrafya Bakımından Yerleşme ve Nüfusu (1871-1907)**, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya (Türkiye Coğrafyası) Anabilimdalı (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara.

YILMAZ, Mehmet (2003), “Osmanlıda Muhacir Olmak Ayrıcalıktı”, **Aksiyon**, Yıl: 9, S: 453, (Ağustos), İstanbul, s. 24-27.

YINANÇ, Mükrimin Halil (1944), **Türkiye Tarihi Selçuklular Devri**, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.

YUDAHIN, (1965/I: 62), **Kirgizsko-Russkiy Slovar’, İzdatel’stvo Sovetskaya Entsikopediya**, Moskva.

YUSUF, Sait (2005), “Türkiye’ye Yönelik Soydaş Göçü ve Sonuçları”, **Uluslararası Göç Sempozyumu Bildirileri (8-11 Aralık 2005)**, İstanbul, s. 112-118.

YÜKSEL, Abdullah (2008), **H.1287 (M.1870) – H.1297 (M.1880) Yılları Arasında Hüdâvendigâr Vilayet Salnamelerinde Kütahya Sancağı**, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih anabilim Dalı (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Kütahya.

ZİYA, Mehmed (2008), **Bursa’dan Konya’ya Seyahat**, (Haz. Mehmet Fatih BİRGÜL, Levent Ali ÇANAKLI), Öncü Basımevi, Ankara.

166 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Anadolu Defteri (937/1530) (1995), (Haz. Ahmet ÖZKILINÇ Vd.), Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Defter-i Hâkânî Dizisi: II, Ankara.

378 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Anadolu Defteri (937/1530) I (1996), (Haz. Ahmet ÖZKILINÇ Vd.), Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Defter-i Hâkânî Dizisi: III, Ankara.

438 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Anadolu Defteri (937/1530) I (1993), (Haz. Ahmet ÖZKILINÇ Vd.), Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Defter-i Hâkânî Dizisi: I, Ankara.

İnternet Kaynakları

(<http://tdkterim.gov.tr/bts/> Erişim Tarihleri: 30.05.12, 31.05.12, 01.06.12, 05.06.12, 06.06.12, 07.06.12, 08.06.12, 18.06.12, 20.06.12, 22.06.12, 24.06.12, 26.06.12, 02.07.12, 04.07.12, 15.07.12, 27.07.12, 10.08.12, 11.08.12)

(http://www.eskisehir.gov.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=115&Itemid=322 Erişim Tarihi: 15.06.12)

(http://www.eskisehir.gov.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=134&Itemid=481 Erişim Tarihi: 13.08.12)

(http://www.eskisehir.gov.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=137&Itemid=484 Erişim Tarihi: 02.08.2012).

(http://www.eskisehir.gov.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=139&Itemid=486 Erişim Tarihi: 02.08.12)

(<http://www.haberinyeri.net/tarikat-koyune-buhara-ismi-59951h.htm> Erişim Tarihi: 12.02.2012).

Kaynak Kişiler

Muhtarlar

Odunpazarı İlçesi

Akçakaya Köyü-Ali İhsan EREN, Akkaya Köyü-İsa BOZKAYA, Akpınar Köyü-Erdoğan UMUT, Aşağılıca Köyü-Hamdi ÇİFTÇİ, Avdan Köyü-Necdet KÖSEOĞLU, Ayvacık Köyü-Mustafa YAVUZ, Çamlıca Köyü-Hüseyin DİNÇER, Demirli Köyü-Harun FİDAN, Doğanlıca Köyü-Tevfik TAŞGIN, Eşenkara Köyü-Yusuf ÖZ, Gülpınar Köyü-Mustafa YANBASTIOĞLU, Gümele Köyü-Zahit ÖZEL, Harmandalı Köyü-Tarık ÜNAL, İmişehir Köyü-Kadir ZAPTİYE, Kanlıpınar Köyü-Faik ÇELİK, Karaalan Köyü-Yusuf ATAK, Karacaşehir Köyü-Ertuğrul ÖZBEK, Karaçay Köyü-Metin GENCE, Karamustafa Köyü-Ahmet KARABULUT, Karapazar Köyü-İhsan AVCI, Karatepe Köyü-İsmail ÖZAT, Kargın Köyü-Halil ÇELİK, Kayacık Köyü-Satılmış ASLAN, Kıravdan Köyü-Binyamin SAH, Kireç Köyü-Mustafa DOĞAN, Kuyucak Köyü-Emin ÖZBEK, Lüftiye Köyü-Nurcan BAHAR, Musalar Köyü-Halil İbrahim YILDIZ, Sarısongur Köyü-Muharrem ÖNLÜ, Seklice Köyü-Enver FIRTIN, Sultandere Köyü-Alaattin ESEN, Süpren Köyü-Bünyamin EYİ, Türkmentokat Köyü-Yakup ÇETİN, Uluçayır Köyü-Bedri DEYER, Yahnıkapın Köyü-Süleyman AKCAN, Yenisoğça Köyü-Ali Osman OĞUZ, Yürükkaracaören Köyü-Bahri DİRİSAĞLIK, Yörük kırka Köyü-Yakup AKIN, Yukarıçağlan Köyü-Muharrem HORUZ, Yukarılıca Köyü-Mustafa ATAK, Yukarıkabalak Köyü-Muharrem IŞIKEL.

Tepebaşı İlçesi

Ahiler Köyü-Ruhi AKDOĞAN, Aşağıkartal Köyü-Hamit AYZAZ, Atalan Köyü-Recep MAZLUM, Atalanteke Köyü-Ahmet YILDIZ, Avlanmış Köyü-Orhan Gazi ÖZTÜRK, Behçetiye Köyü-Zeynun DURMAZ, Bektaşpınar Köyü-Turan BARAN, Beyazaltın Köyü-Yüksel GİRGİN, Bozdağ Köyü-Abdullah AYDIN, Buldukpınar Köyü-Kemal GÖKMEN, Cumhuriyet Köyü-Ali KOYUNCU, Çalkara Köyü-

Zeynel BAŞ, Çanakkıran Köyü-Orhan SUBAŞ, Danişment Köyü-Hasan Hüseyin KILIÇ, Gökçekısıık Köyü-Selçuk ÇÖTOK, Hekimdağ Köyü-Cemal ARSLAN, Karaçobanpınarı Köyü-Hikmet DOKUZLAR, Karadere Köyü-Abdurrahman ŞEN, Karagözle Köyü r-Ali AKSOY, Karahüyük Köyü-Avni ENGİZ, Kızılcaören Köyü-Mehmet Zeki GÖRÜR, Kızılınler Köyü-İsmail KIZILİNLER, Kozlubel Köyü-Remzi ERCAN, Mollaoğlu Köyü-Şükrü SIKI, Musaözü Köyü-İbrahim ERTOK, Nemli Köyü-Muzaffer TOY, Sulukaraağaç Köyü-Süleyman ÖZBAY, Takmak Köyü-Yılmaz ÖĞ, Tandır Köyü-Savaş ÖZDEN, Taycılar Köyü-Celal ÖNER, Tekeçiler Köyü-Harun YILMAZ, Turgutlar Köyü-Fazlı TURGUT, Uludere Köyü-Hasan Hüseyin TAZE, Yakakayı Köyü-Sefa KİRAZCI, Yarımca Köyü-Mehmet Tevfik ŞAHİN, Yeniakçayır Köyü-Fikret ŞENEV, Yeniincesu Köyü-Ahmet KILIÇLI, Yörükakçayır Köyü-Ahmet ALGIN, Yukarıkartal Köyü-Ömer ER, Yusufklar Köyü-Selim ÖZEN.

Alpu İlçesi

Ağaçhisar Köyü-Aşir KUYUCU, Aktepe Köyü-Saim ERSEN, Alapınar Köyü-Ahmet ÇAL, Arıkaya Köyü-Celal ÖZKAYIN, Bahçecik Köyü-İlhami KARA, Başören Köyü-Ramazan ÖZATAK, Büğdüz Köyü-Kadir AKKAŞ, Belkese Köyü-Ali AYDIN, Çardakbaşı Köyü-Şener CANARSLAN, Çukurhisar Köyü-Okyar KINAY, Dereköy-Muhammedin Adnan KUYU, Esence Köyü-Mamadi ALÇIN, Fevziye Köyü-Orhan KIRIM, Gökçekaya Köyü-Abdullah KAVAK, Gökçeoğlu Köyü-Çetin GÖKÇEOĞLU, Güneli Köyü-Zafer ŞENTÜRE, Güroluk Köyü-Abidin TAKIL, Işıkören Köyü-Şemsettin ESLEMEZ, Karakamış Köyü-Mustafa ÖZTÜRK, Merkez Karacaören Köyü-Hasan SARIÇİÇEK, Özdenk Köyü-Kamuran IŞIK, Sakarı Karacaören Köyü-Muzaffer ÇAKIR, Sarıkavak Köyü-Mustafa ÖNLÜ, Söğütcük Köyü-Mustafa KÖS, Uyuzhamam Köyü-Atilla TURGUT, Yayıklı Köyü-Zeki ÖNDER, Yeşildon Köyü-Abdullah BAKARGAN.

Beylikova İlçesi

Akköprü Köyü-Mevlüt ERKAN, Aşağıdudaş Köyü-Vehbi UÇ, Aşağığdeğacı Köyü-Lütfü YAMAN, Doğanoglu Köyü-Hasan KOÇAK, Doğray Köyü-Fahrettin YILMAZTÜRK, Emircik Köyü-Mehmet SOYSAL, Gökçeayva Köyü-İbrahim BİLİR, Halilbağı Köyü-Ali Osman AKALIN, İkipınar Köyü-Veyssel YILDIRIM, İmikler Köyü-Veyssel KALENDER, Kızılcaören Köyü-Mehmet VURAL, Okçu Köyü-Fikret AKÇAKOCA, Rahmiye (Akgüney) Köyü-M.Erdin ŞORA, Sultaniye Köyü-Hikmet ÇİMEN, Süleymaniye Köyü-Halil YÜCEL, Uzunburun Köyü-Refik GÖRÜR, Yalınlı Köyü-Ramazan ÜÇER, Yeniyurt Köyü-Mustafa KANER, Yukarıdudaş Köyü-Harun ŞAHİN, Yukarığdeğacı Köyü-Osman VARCAN.

Çifteler İlçesi

Abbashalimpaşa Köyü-Erol GÜÇEN, Başkurt Köyü-Muzaffer ERGÜN, Dikilikaya Köyü-Mesut AYTEN, Dikmen Köyü-Erdal YILMAZ, Doğanay Köyü-Şahin BOSTAN, Eminekin Köyü-Mevlüt ÖNAÇAN, Hayriye Köyü-Naci KIRAN, Ilıcabaşı Köyü-Ayhan ÖZÜBEK, Kadıkuyu Köyü-Tekin CANAVAR, Körhasan Köyü-Osman BAĞRAN, Orhaniye Köyü-Nadir AKSU, Ortaköy-Battal GÜLCÜ, Osmaniye Köyü-Fedai ERDOĞAN, Sadıroğlu Köyü-Şükrü KIZILKAYA, Saithalimpaşa Köyü-Lütfi ŞEN, Sarıkavak Köyü-Cafer ÇAKAL, Yenidoğan Köyü-Mevlüt YILMAZ, Yıldızören Köyü-Mesut ÖZEN, Zaferhamit Köyü-Haluk Erden MANAY.

Günyüzü İlçesi

Atlas Köyü-Mustafa TÜMER, Ayvalı Köyü-Osman ULUÇAY, Beyyayla Köyü-Ayhan YILMAZTÜRK, Çakmak Köyü-Adem AKIN, Çardaközü Köyü-Harun GÜLENER, Doğray Köyü-Aytekin ÖZKARA, Gecek Köyü-H. İbrahim İYİĞÜN, Kavacık Köyü-Muhammer GÜNEŞ, Kavuncu Köyü-Abdullah TERİM, Kuzören

Köyü-Osman KORKMAZ, Mercan Mahallesi-Nail BURHAN, Tutlu Köyü-Suat BECERİK, Yazır Köyü-Nihat ÖZDEMİR, Yeşilyaka Köyü-Ali ÖNCE.

Han İlçesi

Ağlarca Köyü-Gülnaz TOPAK, Akhisar Köyü-Beytullah YILDIZ, Akdere Köyü-Hasan KARATAŞLI, Başara Köyü-Nuri AKDEMİR, Gökçekuyu Köyü-Ramazan KURNAZ, Gökçeyayla Köyü-Hüseyin DORU, İskankuyu Köyü-Necmettin ŞAHAN, Karaağaç Köyü-Seydi ERÇAY, Kayı Köyü-Naci AYAZ, Peçene Köyü-Mustafa KAÇAR, Yazılıkaya Köyü-Veysel GÜNDOĞDU.

İnönü İlçesi

Aşağıkuzfındık Köyü-İsmail PORUK, Dereyalak Köyü-Sevim ÇELİK, Dutluca Köyü-Mehmet KARABULUT, Erenköy-İbrahim BAKKAL, Esnemez Köyü-Mehmet GÜNDÜZ, Kümbet Köyü-Ahmet ARI, Kümbetapkınar Köyü-Faruk BALCI, Kümbetyeniköy-Reşat MORTAŞ, Oklubalı Köyü-Latif BİRİNCİ, Seyitali Köyü-Kazım BADEM, Yukarıkuzfındık Köyü-Ahmet DEMİRCİ, Yörükayla Köyü-Tugay TOPAL.

Mahmudiye İlçesi

Akyurt Köyü-Özcan TAŞTABAN, Balçıkhisar Köyü-İbrahim KAYA, Doğanca Köyü-Hüseyin ÇİTPIŞ, Fahriye Köyü-Sezai ÜNLÜER, Güllüce Köyü-Zekai ONRAT, Hamidiye Köyü-Mesut ÖZLAV, İsmetpaşa Köyü-Mehmet KESİN, Kaymazyaylası Köyü-Çetin TAMCAN, Mesudiye Köyü-Ayhan YILDIRIM, Şerefiye Köyü-Mehmet ELİTOK, Tokathan Köyü-Hüseyin GÜNİNDİ, Topkaya Köyü-Mustafa DURAN, Türkmenmecidiye Köyü-Ahmet Deniz TAŞ, Yeniköy-Nurettin DÜZ, Yeşilyurt Köyü-Ali Cemal GARİP.

Mihalıççık İlçesi

Adahisar Köyü-Şükrü ÖN, Ahurköy-Arif ÇELİK, Ahurözü Köyü-İbrahim DÜŞMEZKALENDER, Akçaören Köyü-Üzeyir YILDIZ, Aydınları Köyü-Ramazan AKYÜZ, Bahtiyar Köyü-Namık ÖZTÜRK, Belencilbirt Köyü-Selahattin KERME, Beyköy-Hüseyin YÜKSEL, Çalçı Köyü-İlyas DEĞİRMENCİ, Çalkaya Köyü-Salif AKTAŞ, Çardak Köyü-Hilmi Sarıkaya, Çukurören Köyü-Mehmet ÇAVUŞ, Dağcı Köyü-Hasan YÜCEL, Diközü Köyü-Ali Osman ARSLAN, Dümrek Köyü-İbrahim ERBEK, Gözeler Köyü-Yaşar YURDAKUL, Güce Köyü-Hayri TUNA, Güreş Köyü-Mustafa AVDAN, Gürleyik Köyü-Ali EFE, Hamidiye Köyü-Ergün TUNA, İğdecik Köyü-Doğan ÇELİK, İkizafer Köyü-Mehmet ULUDEMİR, Karaçam Köyü-Abdullah KILIÇ, Karageyikli Köyü-Süleyman ÇEVİK, Kavak Köyü-Ramazan KURŞUN, Kayı Köyü-Cemal KAYA, Kızılbörüklü Köyü-Yüksel TARHAN, Korucu Köyü-Hüsamettin TUNA, Koyunağılı Köyü-Mehmet Emin GEDİK, Kozlu Köyü-Gürol GÜNEŞ, Lütfiye Köyü-Mehmet KARTAL, Mahmuthisar Köyü-Hikmet DERE, Narlı Köyü-Nail GÜNSEL, Obruk Köyü-Haşim KILIÇ, Otluk Köyü-Süreyya ERKAN, Ömerköy-Kazım KOŞAR, Saray Köyü-Ömer ÖZCAN, Sazak Köyü-Mustafa UYSAL, Seki Köyü-Ali KAVUT, Sekiören Köyü-Hüseyin EROL, Sorkun Köyü-Sezai YANIK, Süleler Köyü-Süleyman BAYAR, Tatarcık Köyü-Ali ZİNDAN, Uşakbükü Köyü-Murat ÖZTÜRK, Üçbaşı Köyü-İbrahim ARSLAN, Yalınkaya Köyü-M. Ali CIBIR, Ilıcar Köyü-Yurtdaş AYAŞ, Yayla Köyü-Halil GÖBEKLİ, Yeşilyurt-Muhsin GÜNGÖR.

Mihalgazi İlçesi

Karaoğlan Köyü-M.Yaşar İPEK, Demirciler Köyü-Kadir ŞAHAN, Bozaniç Köyü-Muammer KASIM, Sakarılıca Köyü-H.Hüseyin ERGUN.

Sarıcakaya İlçesi

Beyköy-Seyfi DEMİRALP, Beyyayla Köyü-Yaşar SAĞLAM, Dağküplü Köyü-Mustafa ZABUN, Düzköy-Nurettin ÇELİKKAYA, Güneyköy-İsmail METİN, Iğdır Köyü-Osman ÖZBAL, Kapıkaya Köyü-Sami ÖZÇELİK, Mayısar Köyü-Ramazan IRMAK.

Seyitgazi İlçesi

Akın Köyü-Cengiz COŞKUNPINAR, Aksaklı Köyü-Abdullah AKKURT, Arslanbeyli Köyü-İsmail KOYUN, Ayvalı Köyü-Ethem YILDIZ, Bardakçı Köyü-Gazi TAŞÇI, Beşsaray Köyü-Muammer ŞAHİN, Beykışla Köyü-Selamet SARI, Büyükdere Köyü-Tayyar KIZILTAŞ, Büyükyayla Köyü-Mahmut KENAR, Cevizli Köyü-Kerim ÇAVDAR, Çukurağıl Köyü-Yücel ŞEN, Çukurca Köyü-Lütfi ARSLANGİRAY, Çürüttüm Köyü-Ali YILDIZ, Değişören Köyü-Adnan ÖRDE, Fethiye Köyü-Münür YILMAZ, Gemiç Köyü-Ahmet KÜÇÜK, Göcenoluk Köyü-N.Şükrü ÖZYAVUZ, Gökbahçe Köyü-Ramazan KAYA, Gökçegüney Köyü-Ramazan KARABULUT, Göknebi Köyü-Süleyman YILDIZ, Işık Mahallesi-Sebahattin GENÇ, İdrisyayla Köyü-Sabri BARAN, İkizoluk Köyü-Yüksel OK, Karaçalık Köyü-Alaattin KURT, Karaören Köyü-Ramazan TOPAL, Kesenler Köyü-Haluk AKÇA, Kümbet Köyü-Seydi KANAT, Numanoluk Köyü-Selahattin GÜLŞEN, Oynaş Köyü-Bilal ATAR, Örencik Köyü-Nafi KARA, Salihler Köyü-İbrahim TARHAN, Sancar Köyü-Erhun UYSAL, Sandıközü Köyü-Muhsin ÜNLÜCE, Sarayören Köyü-Yüksel AYRANCI, Sarıcailyas Köyü-Celal TUNA, Şükranlı Köyü-Mümin ÇAKIR, Taşlık Köyü-Ali ESER, Üçsaray Köyü-Mehmet ÖZKARA, Yapıldak Köyü-Hasan YAVUZ, Yarbasan Köyü-Yüksel YILDIZ, Yazıdere Köyü-Zekai PİRLİ, Yenikent Köyü-Bican HÜNER, Yeşiltepe Köyü-Süleyman CELEP, Yukarısöğüt Köyü-Ramazan ERBİL.

Sivrihisar İlçesi

Ahiler Köyü-Tahsin TURAN, Aktaş Köyü-Burhanettin GÜLCAN, Aşağıkepen Köyü-Zeki YUVALI, Aydınlı Köyü-İsmail URAL, Babadat Köyü-Handi ÇELEN, Bahçecik Köyü-Mürsel GÜNGÖR, Ballıhisar Köyü-Birol KILIÇ, Benlikuyu Köyü-Mustafa VAROL, Benliyaver Köyü-Nurettin COŞKUN, Beyyazı Köyü-Alaettin KANDIR, Biçer Köyü-Zeki ÖZCAN, Böğürtlen Köyü,Nurettin ÖZEN, Buzluca Köyü-Şevket UZUNER, Buhara Köyü-Mevlüt ALTIN, Çandır Köyü-İsmail KIRIKÇI, Çaykoz Köyü-Davut OKÇU, Demirci Köyü-Yavuz GÖKÇE, Dinek Köyü-Ahmet DURGUT, Dumlucu Köyü,Yusuf MUSLUK, Elcik Köyü-Ünal ÇELİK, Ertuğrul Köyü-Feyzullah BİCİOĞLU, Gerenli Köyü-Behzat ÖNER, Göktepe Köyü-Fethi GÜNDOĞDU, Gülçayır Köyü-Ziya PÜRTEK, Güvemli Köyü-Şerif Mucip ÖZ, Hamamkarahisar Köyü-Musa KILIÇARSLAN, Hüdavendigâr Köyü-Ali Fuat BAYIR, İbikseydi Köyü-Eyüp KURT, İğdecik Köyü-Osman HAS, İlören Köyü-Aykut ÖZTEKİN, İlyapaşa Köyü-Cafer ENÖNÜ, İstiklalbağı Köyü-İbrahim TOPALOĞLU, Kadıncık Köyü-Mehmet DÜZARDIÇ, Kaldırım Köyü-Mehmet Ali ÇİMEN, Karaburhan Köyü-İbrahim ŞAPÇI, Karacakaya Köyü-Harun SİVASLIOĞLU, Karacaören Köyü-Yücek BACAĞOĞLU, Karacaörenyaylası Köyü-Özcan ALTINBAŞ, Karadat Köyü-Emrullah YILMAZ, Karakaya Köyü-Murat ORAL, Karkın Köyü-Mustafa CAN, Kertek Köyü-M.Yalçın DESTECİOĞLU, Kınık Köyü-Mehmet Akif ERTAŞ, Koçaş Köyü-İsmet TAN, Koltan Köyü-H.Hüseyin ŞAHAN, Kurtşeyh Köyü-Hamdi DEMİR, Memik Köyü-Abdullah GENÇ, Mülk Köyü-Avni KAYA, Oğlakçı Köyü-Sedat FIRAT, Ortaklar Köyü-Niyazi YILMAZ, Paşakadın Köyü-Nevzat KAYA, Sadıkbağı Köyü-Süleyman ÖZYAMAN, Sarıkavak Köyü-Yaşar SARICA, Selimiye Köyü-Sinan ÖZBAYRAKTAR, Sığırcık Köyü-Mehmet KARAKOÇ, Tekören Köyü-Abdulkadir ÖZEREN, Yaverören Köyü-Nizamettin GÖKSEL, Yenidoğan Köyü-Kadir ALPİR, Yeniköy-Mehmet GÖKDERE, Yeşilköy-Hüseyin SARIKAYA, Yukarıkepen Köyü-Hulusi ÇELİKER, Zeyköy-Şefik KÜÇÜK

Yöre Halkı

A.Osman SAYGI, 70, Adem ERTAN, 78, Adil GÖR, 52, Ahmet AKSOY, 52, Ahmet CAR, 68, Ahmet ÖZÇETİN, 50, Ali BEKGÖZ, 52, Ali DİLEGÖZ, 78, Ali KIRCI, 61, Ali ÜSTÜN, 35, Battal ERDÖNMEZ, 70, Bülent CANASLAN, 53, Çağrı EDİZGİL, 19, Çetin KAYA, 70, Dilaver ACARTÜRK, 55, Ekrem YILMAZ, 66, Engin KOŞAL, 35, Evrim ALTINTAŞ, 24, Fahri AYVAZ, 71, Ferit DESTİCİOĞLU, 40, Fikret YILMAZ, 61, Gökhan ÖZVATAN, 53, Halit KARA, 65, Hasan Hüseyin ADA, 78, Hüsamettin ÖZKAN, 40, İbrahim TANGAL, 54, İbrahim TERZİ, 51, İmdat YILDIRIM, 46, İsmail DEMİRBAŞ, 40, Kadir KORKMAZ, 48, Mahmut BİRCAN, 52, Mehmet DEMİR, 53, Mehmet KILIÇ, 52, Mehmet ÜSTÜN, 65, Muammer KOŞAY, 64, Mustafa ÇETİN, 69, Mustafa YANIK, 45, Necmettin DEMİR, 60, Neçar ÖZ, 45, Nizamettin AKAY, 40, Nizamettin ARSLAN, 51, Orhan IŞIK, 62, Osman KAYABAŞI, 57, Recep DEMİR, 52, Ruşen KARACA, 78, Sadettin KUDAY, 51, Sadi ŞAHİN, 40, Salim GENÇ, 40, Satılmış ÖZER, 55, Selami KESKİN, 43, Serkan AKGÜN, 35, Şükrü ÇETİN, 69, Timur GÖKKAYA, 33, Turgut ÖZLEN, 47, Ümit ER, 50, Veysel ATACAN, 57, Veysel KURANER, 71, Veysel YAZ, 50, Yakup KAYA, 45, Yaşar UZ, 50, Yusuf DESTİCİOĞLU, 58, Yusuf KAYA, 90.

ÖZET

Eskişehir İli Yer Adları

Ebru Ada

Yüksek Lisans, Türk Dili ve Lehçeleri Anabilim Dalı

Tez Danışmanı Yrd. Doç. Dr. İbrahim ŞAHİN

Anahtar Kelimeler: Eskişehir, Adbilim, yer adları, toponimi araştırması.

“Eskişehir İli Yer Adları” adlı bu tez, 1/100000 ölçekli Eskişehir haritasında geçen 2299 yer adı üzerine yapılmış bir toponimi çalışmasıdır.

Tezin giriş bölümü Eskişehir’in tarihi, coğrafyası ve Eskişehir yer adları üzerine yapılan çalışmaları içermektedir.

Tezin birinci bölümünde yer adlarının toponimik stratigrafisi yapılmış; yer adları, ortaya çıktıkları döneme göre sınıflandırılmıştır. Bu dönemler Eskişehir’de hakimiyet kuran uygarlıklara ve devletlere göre belirlenmiştir.

Çalışmanın ikinci bölümünde yer adları Oykonimler, Oronimler, Horonimler, Dromonimler, Agronimler, Hidronimler ve Drimonimler olmak üzere türlerine göre sınıflandırılmıştır.

Üçüncü bölümde tezde geçen yer adları, adların anlamları ve kaynakları açısından leksik-semantik incelemeye tâbi tutulmuştur.

Tezin dördüncü bölümünde tezde geçen yer adları basit, türemiş ve birleşik yer adları başlıkları altında dilbilgisel olarak incelenmiştir.

Çalışmanın beşinci bölümünde tezde bulunan yer adlarında geçen coğrafi terimlerin sözlüğü hazırlanmıştır.

Sonuç kısmında elde edilen bilgi ve bulgulardan yola çıkılarak genel bir değerlendirme yapılmıştır.

ABSTRACT

Toponymy of Eskisehir Province

Ebru Ada

Master of Science, Department of Turkish Language and Dialects

Supervisor: Assist. Prof. Dr. Ibrahim Sahin

Keywords: Eskişehir, onomasiology, toponymy, toponymy research.

The thesis of "Toponymy of Eskisehir Province " is a toponymy study which scopes of 2299 place names in the scale of 1/100000 of Eskisehir map.

The introduction of the thesis comprises the studies of history, geography and place names of Eskişehir province.

In the first chapter of this study toponymical stratigraphy of place names was made and these names were classified according to period they appeared. These periods were determined based on states and civilizations established dominance in Eskisehir.

In the second chapter of the study, place names were classified as Oykonims, Oronims, Horonims, Dromonims, Agronims, Hidronims and Drimonims.

The names in the third chapter of this study were investigated in terms of lectical and semantic meanings of names and sources.

Names in the fourth chapter of the thesis were analyzed grammatically as simple, derivative and compound names.

In the fifth chapter of the study, glossary of geographic terms prepared.

In conclusion general assessment was made in the light of the obtained information and findings.

ÖZGEÇMİŞ

03.11.1986 tarihinde Eskişehir’de doğdum. İlkokulu İzmir Emlak Bankası Gazikent İlköğretim Okulu’nda, ortaokulu İzmir Atatürk İlköğretim Okulu’nda ve liseyi ise İzmir Anadolu Lisesi’nde tamamladım.

2005 yılında İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü’nü kazandım. Bu bölümden 2009 yılında mezun oldum. Aynı yıl Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, TDA, Türk Dili ve Lehçeleri Anabilim Dalı’nda yüksek lisans eğitimime başladım.